

Τά Νέα τῆς Α.Σ.Β.Σ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΝΑΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΝ

Ἐναρκτήριος λόγος εἰς τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως (Στρ. Κ. Παπαϊωάννου).—Ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ νέα ὀργάνωσις τῆς (L. Shapiro).—Δειγματοληψία κατὰ στρώματα (Κ. Α. Ἀθανασιάδου).—Ἡ Κοινωνικὴ Στατιστικὴ (Χρ. Εὐελπίδου).—Πληθυσμὸς καὶ οἰκονομία (Σ. Ἀγαπητίδης).—Ἡ Γεωργικὴ Στατιστικὴ (P. Rosenfeld).—Τὰ θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ προβλήματα τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ πραγματικοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος (Ε. Πανῶ).—Ἐφαρμογαὶ τῆς μεθόδου τῶν δειγματοληψιῶν εἰς τὴν γεωργικὴν στατιστικὴν (F. Rosenfeld).—Αἱ μέθοδοι ἐκτιμῆσεως τῶν παραμέτρων ἑνὸς νόμου πιθανοτήτων (Ε. Μαργαρίτη).—Ἡ ἀνάπτυξις τῶν βιομηχανικῶν ἐφαρμογῶν τῆς Στατιστικῆς ἐν Γαλλίᾳ (J. Mothes).

Π. Ρ.

ΕΤΟΣ

Β'

ΑΡΙΘ.

9

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τὰ ΝΕΑ τῆς Α.Σ.Β.Σ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἔτος Β' 1954/5

Δραχμὴ 1

Τεύχος 9ον

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Τὸ παρὸν τεύχος εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν Στατιστικὴν. Εἶναι ἡ δευτέρα τῆς Σχολῆς προσφορά. Ἡδη αὕτη ἔχει ἀφιερῶσει τὸ ΣΤ' τεύχος τοῦ ἐτέρου περιοδικοῦ τῆς ὀργάνου «ΣΠΟΥΔΑΙ» τοῦ Γ' ἔτους, δηλονότι τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1952 - 1953, ἐκ 200 σελίδων, εἰς μελέτας στατιστικὰς καὶ εἰς στατιστικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1952.

Τὸ παρὸν τεύχος ἐκδίδεται ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Γ' ἐκπαιδευτικοῦ ἔτους τοῦ «Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσως» τῆς Σχολῆς μας καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι τὸ νέον τοῦτο πνευματικὸν Ἰδρυμα, ἀφοῦ ἔδωσεν ἐπιτυχεῖς ἐξετάσεις κατὰ τὸ παρελθόν, θὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς ἐπίσημος «Στατιστικὴ Σχολή».

Μὲ τὸ παρὸν τεύχος, ἡ Σχολὴ ἐπιδιώκει ἓνα σκοπὸν: νὰ προωθήσῃ καὶ νὰ προαγάγῃ τὰς στατιστικὰς σπουδὰς εἰς τὴν Χώραν μας καὶ νὰ πλουτίσῃ τὴν πτωχοτάτην, δυστυχῶς, Ἑλληνικὴν στατιστικὴν βιβλιογραφίαν.

Ἀποτελεῖ τοῦτο χρέος καὶ ἡ Σχολὴ εἶναι ὑπερήφανος διότι εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐκπληρώσῃ.

Η ΣΥΝΤΑΞΙΣ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. ΣΤΡ. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

« Ἀλλὰ μὲν τοι, ἔφη Σωκράτης, οὐδ' ἂν τὸν ἑαυτοῦ ποτὲ οἶκον καλῶς τις οἰκήσειεν, εἰμὴ πάντα μὲν εἴσεται ὧν προσδεῖται, πάντων δ' ἐπιμελόμενος ἐκκληρώσει. . . εἰ οὖν ἐπιθυμοῖς εὐδοκίμειν τι καὶ θαυμάζεσθαι ἐν τῇ πόλει, πειρῶ κατεργάζεσθαι ὧς μάλιστα τὸ εἰδέναι ἃ βούλει πράττειν ».

Ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν τιμὴν καὶ εὐχαρίστησιν, τὸ ὅτι μοῦ δίδεται ἢ εὐκαιρία νὰ κηρύξω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Γ' Ἐκπαιδευτικοῦ Ἔτους τοῦ Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Σχολῆς μας.

Πρέπει νὰ ἀνομολογηθῇ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι ἡ Στατιστικὴ— καὶ ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ ἀπὸ τοὺς δημοσίους καὶ ἰδιωτικούς Ὀργανισμούς, αἱ λαμπραὶ μας ἐξαιρέσεις ἐπιβεβαιοῦν ἀκόμη περισσότερο τὸν τόσον λυπηρὸν κανόνα— δὲν ἔτυχε τῆς δεούσης προσοχῆς, ὅπως δὲν ἔτυχε, κατὰ φυσικὸν λόγον, τοῦ πρέποντος ἐνδιαφέροντος ἢ στατιστικῆς ἐκπαίδευσις.

Φοβοῦμαι ὅτι αἱ ἐλλείψεις αὐταὶ εἶναι συμφυεῖς πρὸς τὴν νοσηρίαν τοῦ Νεοέλληρος, ἀδιαφοροῦντος διὰ τὴν ἀκρίβειαν, φοβουμένου τοὺς ἀριθμούς καὶ ἀγνοοῦντος τὴν βασικὴν πλέον ἀνάγκην τῆς ὀργανώσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ κρατικῆς λειτουργίας. Εἶναι τοῦτο φαινόμενον χαρακτηριστικὸν καὶ ἄξιον νὰ μελετηθῇ, διότι ἡ διαπίστωσις τῶν τυχόν ἀδυναμιῶν καὶ ἐλλείψεων δύναται ἀσφαλέστερον νὰ μᾶς ἀγάγη εἰς θετικὰ συμπεράσματα καὶ εἰς χρησίμους ὑποδείξεις διὰ τὸ τί δεόν νὰ πράξωμεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον μας.

Τὸ θέμα ὀλίγον ξενίζει, διότι, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, κατέστη ἔκδηλος ἢ ἀνάγκη καὶ κατεβλήθη προσπάθεια εἰς τὴν ἐρημωμένην ἀπὸ τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἐπταετῆ ἀγῶνα καὶ τὰ μετ' αὐτὸν γεγονότα Χώραν, πρὸς συλλογὴν στατιστικῶν πληροφοριῶν, διὰ τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας. Τὸ ἔργον τοῦ Καποδίστρια— καὶ βραδύτερον τοῦ Μανσόλα— εἶναι λαμπρὰ τῶν ἀνωτέρω ἀποδείξεις.

Δὲν θέλω—καὶ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος—νὰ ἐκθέσω τὰ αἷτια τῆς βραδείας τοῦ τόπου οἰκονομικῆς καὶ κατὰ συνέπειαν κοινωνικῆς καὶ δημοσίας ἀναπτύξεως. Εἰς μίαν πρωτόγονον ἀγροτικὴν οἰκονομίαν ἢ Στατιστικὴ ἦτο φυσικὸν νὰ ἀγνοῆται. Ἡ διδασκαλία τῶν ἀνευ πνοῆς καὶ ἀνευ περιεχομένου ξηρῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων, ἢ ὅποια ἐκυριάρχει εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν τῶν ἐπικρατούντων ὀπισθοδρομικῶν στοιχείων, ἦτο φυσικὸν νὰ ἐκτοπίζη τὴν θετικὴν μόρφωσιν.

Τὸ πρῶτον, νομίζω, ὅτι ἐδιδάχθη ἡ Στατιστικὴ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν πρῶτον Καθηγητὴν τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας Ι. Α. Σοῦτσον. Ἐχῶ ὑπ' ὄψιν μου τὴν «Πλουτολογίαν» του, εἰς τὸν Β' τόμον τῆς ὁποίας (1885) ἐξετάζει, εἰς ἴδιον τμήμα, τὴν «Καταστατικὴν», ὡς ἀπεκάλει ὁ ἐν λόγῳ Καθηγητὴς τὴν Στατιστικὴν. Πολὺ βραδύτερον, ὁ καθηγητὴς Ἀνδρεάδης, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἠσχολεῖτο ἀκροθιγῶς μὲ τὴν Στατιστικὴν, τονίζων τὴν ἀξίαν της, ἀλλ' ἀποφεύγων συστηματικῶς νὰ τὴν διδάξη.

Ἐπωφελοῦμαι τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς διὰ νὰ σημειώσω ὅτι ἡ Στατιστικὴ τὸ πρῶτον ἐδιδάχθη ὡς ἰδιαιτέρον μάθημα (1 ὥρα καθ' ἑβδομάδα) εἰς τὸ πρωτοποριακὸν αὐτὸ Ἴδρυμα, τὴν Ἐμπορικὴν καὶ Βιομηχανικὴν Ἀκαδημίαν Ὁθ. Ρουσοπούλου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκπαιδευτικῶς ἐξεπροσωπεῖτο ἡ γεννωμένη καὶ ὀργανουμένη ἀστικὴ τάξις, λήγοντος τοῦ 19ου αἰῶνος.

Εἰς τὸν «Ἀπολογισμὸν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἔτους 1909 — 1910» ἀναγινώσκει κανεὶς ὅτι ἐδιδάχθη τὸ μάθημα τῆς Στατιστικῆς ὑπὸ τοῦ Ν. Σπανδωνῆ, περὶ τοῦ ὁποίου ματαίως ἐζήτησα πληροφορίας. Ἐν μόνον ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ τὰς συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς τὴν οἰκίαν μου μεταξὺ τοῦ πατρός μου, διευθύνοντος τότε τὸ Ἐμπορικὸν Τμήμα, καὶ Καθηγητῶν τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Κοινωνισσοπούλου, ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς Στατιστικῆς ἐγένετο κατὰ τὸ πρότυπον τῶν διδασκομένων εἰς τὸ Ἀνώτερον Ἐμπορικὸν Ἰνστιτούτον τῆς Ἀμβέρσης.

Ἀπὸ τοῦ 1947 ἵδρυσεν ἡ Σχολὴ μας ἔδραν Στατιστικῆς καὶ ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν ἐξέλεξε παμψηφεί τακτικὸν Καθηγητὴν τὸν κ. Ε. Μαργαρίτην, μετὰ ταῦτα δὲ παμψηφεί ἀνέθεσε τὴν διδασκαλίαν τῆς Οἰκονομικῆς Στατιστικῆς εἰς τὸν κ. Ἀνδρέαν Σαουνάτσον. Αἱ ἐκδοθεῖσαι παραδόσεις των ἀποδεικνύουν πόσον ἐπιτυχῆς ἦτο ἡ ἐκλογὴ ἀμφοτέρων, οἱ ὁποῖοι, τιμηθέντες διὰ τῆς ἐκλογῆς, ἐτίμησαν τὴν Σχολὴν διὰ τῆς διδασκαλίας των καὶ κατέστησαν δυνατὴν τὴν ἵδρυσιν τοῦ «Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδύσεως».

Ἡ ἵδρυσις τοῦ ἀπεφασίσθη ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

Ἡ Σχολή, ἀντιλαμβανομένη ὅτι πρέπει νὰ ὀλοκληρώσῃ τὸ μορφωτικὸν της ἔργον, συνέταξε ἀπὸ τοῦ 1948 σχέδιον Νόμου, διὰ τοῦ ὁποῖου καθίστατο δυνατὴ ἡ ἵδρυσις «Τμημάτων ἐιδικεύσεως» διὰ τοὺς περατοῦντας τρία ἔτη σπουδῶν. Μεταξὺ τῶν προβλεπομένων «Τμημάτων» ἦτο καὶ τὸ τῆς Στατιστικῆς.

Δυστυχῶς, ἡ κατὰ τῆς Σχολῆς ἀντίδρασις δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἵδρυσιν τῶν μελετηθέντων «Τμημάτων» καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μορφωτικῆς της δραστηριότητος. Ἡ Σχολὴ ἔπραξε τὸ καθήκον της. Λυπεῖται διότι οἱ διοικοῦντες τὸ Κράτος ἐστάθησαν ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθοῦν τὴν ζωτικότητα τοῦ νέου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ Ὄργανισμοῦ, τὰς φιλοδοξίας του καὶ τὰ ὄνειρά του ὑπὲρ

των νέων, ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Ὁ ἱστορικὸς τῆς ἐκπαιδευτικῆς προσπάθειας τοῦ Ἔθνους δὲν θὰ παραξενευθῆ πρὸ τῆς κακότητος, πρὸ τῆς ἀκατανοησίας τῶν κοινωνικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων τοῦ τόπου, πρὸ τῆς κυριαρχίας τοῦ ἀντιδραστικοῦ, τοῦ ἀντιμορφωτικοῦ πνεύματος. Δὲν θὰ παραξενευθῆ, διότι πλεῖστα εἶναι τὰ παρόμοια παραδείγματα τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας καὶ γενικώτερον τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς μας ἱστορίας ...

Τὸ θέμα τῆς στατιστικῆς μορφώσεως ἔθεσα πρὸ τῶν εἰδικῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Ο.Η.Ε. κ.κ. Perlman καὶ Βαλαώρα, οἵτινες ἐγκαίρως καὶ ἀσφαλῶς ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ τίποτε τὸ σοβαρὸν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ἄνευ προηγουμένης, ἢ τουλάχιστον παραλλήλου, στατιστικῆς μορφώσεως στελεχῶν. Δυστυχῶς δὲν εἰσηκούσθη· ἀντιθέτως, οἱ κ.κ. Perlman καὶ Βαλαώρας κατέληξαν νὰ συσταθῆ εἰς τὴν Νομικὴν μας Σχολὴν «Φροντιστήριον τριμήνου Στατιστικῆς Μορφώσεως» καὶ συνέταξαν τὸν Ὅργανισμὸν τοῦ καὶ τὸ Πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν του. Ἐτόνισα τότε τὴν βεβαιότητα τῆς ἀποτυχίας καὶ τὴν ἀδυναμίαν καταρτίσμου στατιστικῶν ἐντὸς τριμήνου ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη· κακῶς. Τὸ αἶτημα τῆς Σχολῆς νὰ λειτουργήσῃ παραλλήλως παρ' αὐτῆ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως μονοετοῦς φοιτήσεως δὲν ἐγένετο κατ' ἀρχὰς δεκτόν.

Ἀνεμείναμεν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1952, ὅποτε ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι τὸ «Φροντιστήριον» δὲν καθίστατο δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ. Εὐτυχῶς οἱ κ.κ. Perlman καὶ Βαλαώρας ἀπεδέχθησαν τὴν παλαιὰν πρότασίν μου, μετὰ τὴν ἀναντίρρητον καλῆν τῶν πίστιν καὶ τὸ πραγματικὸν ὑπὲρ τῆς Στατιστικῆς ἐνδιαφέροντων, καὶ οὕτω κατέστη δυνατόν νὰ ἰδρυθῆ καὶ νὰ λειτουργήσῃ τὸ «Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» μονοετοῦς φοιτήσεως, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκλήθησαν νὰ διδάξουν ὄχι μόνον οἱ δύο ἀπεσταλμένοι τοῦ Ο.Η.Ε., ἀλλὰ καὶ οἱ κ.κ. Κ. Ἀθανασιάδης, διακεκριμένος στατιστικολόγος, οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ν. Σακελλαρίου καὶ Ν. Σαραντόπουλος, ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου κ. Παπᾶς, ὁ τ. Ὑπουργὸς κ. Χ. Εὐελπίδης, ὁ Καθηγητὴς καὶ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας κ. Δ. Καλλιτσούνακης, ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας κ. Ἰ. Μιχαλόπουλος, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς μας κ.κ. Σ. Ἀγαπητίδης, Α. Κυρκιλίτης, Ε. Μαργαρίτης, Α. Σαουνάτσος, Γ. Χαλκιοπούλου, Ἰ. Χρυσόχοῦ.

Κατὰ τὸ Α' ἔτος ἐνεγράφησαν 120 σπουδασταί, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον 98. Ἐξ αὐτῶν ὑπέστησαν ἐπιτυχῶς ἐξετάσεις 35.

Ἦδη εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Γ' ἔτος σπουδῶν, μετὰ τὴν βεβαιότητα ὅτι προσφέρομεν μίαν θετικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὴν Ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Τὸ Κ.Σ.Ε. ἀποτελεῖ μίαν διδακτικὴν

πραγματικότητα, εκτιμωμένη και άγνωστη. Η Σχολή είναι υπερήφανος διότι εξετέλεσε το χρέος της και είναι βεβαία ότι εντός του άρχαιμένου εκπαιδευτικού έτους το Κ.Σ.Ε. θα άγνωρισθί ώς έπίσημος «Στατιστική Σχολή».

Έπιτρέψατέ μου να έξομολογηθώ, από τής έδρας αύτης, πόσον είμαι ίκανοποιημένος με τό έπιτελεσθέν έργον. Γνωρίζουν όλοι ότι εύθως μετά την άπελευθέρωσιν, όταν ανέλαβον τήν Γεν. Γραμματείαν του Έπουργείου Έθν. Οικονομίας, ή πρώτη μου πράξις ύπήρξεν ή συνεργασία μετά του τότε Γεν. Διευθυντού τής Στατιστικής κ. Ι. Μιχαλοπούλου διά τήν όργάνωσιν τής Στατιστικής. Δυστυχώς, τό καταρτισθέν σχέδιον δέν κατέστη δυνατόν να γίνη Νόμος. Η Έλλάς μετεβλήθη εις ένα άδελφοκτόνον αντίθέσεως και οι Έλληνες απέδύθησαν εις ένα άδελφοκτόνον άγώνα έξυπηρετοϋντα τους ξένους και καταστρέφοντα τας θυσίας και τους άγώνας του 1940 και τής κατοχής.

Έτη παρήλθον και ή όργάνωσις τής Στατιστικής Έπηρεσίας δέν έπραγματοποιήθη. Τό Κράτος δέν άντελήφθη ότι ή άνασυγκρότησις και ή οικονομική του πολιτική δέν ήδύναντο να στηριχθούν ειμή εντός ένός εύρυτέρου Σχεδίου και αύτου στηριζόμενου εις τά άσφαλή δεδομένα τά όποια παρέχει ή Στατιστική. Ούτω πως, ούδέ επί Κυβερνήσεως του Κέντρου ήδυνήθην να πραγματοποιήσω τόν διακαή πόθον μου, να συντελέσω ώς Γεν. Γραμματεϋς του Έπουργείου Έμπορίου εις τήν όργάνωσιν τής Έθνικής Στατιστικής Έπηρεσίας. Ο άρμόδιος ύπουργός του Συντονισμού, δι' ένός χαριτολογήματος, άνέβαλε τήν ύπογραφήν του άπαιτήτου Β. Διατάγματος. Ούτω τό «Κέντρον» δέν ήθέλησε να έχη τήν τιμήν τής όργανώσεως τής Έθνικής Στατιστικής Έπηρεσίας, τουθ' όπερ έγέγενετο επί τής διαδόχου Κυβερνήσεως.

Ός Γενικός Γραμματεϋς δέν ήδυνήθην να προσφέρω, τι έπεθύμουν εις τήν Στατιστικήν. Θλίβομαι, αλλά δέν είμαι υπεύθυνος. Έχω όμως τήν συνείδησιν ήσυχον ότι ώς εκπαιδευτικός έπραξα τό καθήκόν μου. Ός Διευθυντής τής Σχολής επέβαλα—παρά τας έκδηλωθείσας, και εντός και έκτός τής Σχολής, τότε αντιδράσεις—τήν ίδρυσιν τής έδρας τής Στατιστικής και βραδύτερον προέτεινα και επέβαλα, παρά τήν έλλειψιν, και εντός και έκτός τής Σχολής, κατανοήσεως, τήν ίδρυσιν του «Κέντρου Στατιστικής Έκπαιδεύσεως», του όποίου σήμερα κηρύσσομεν, με χάραν και ύπερηφάνειαν, τήν έναρξιν των έργασιών του Γ'. Έτους.

Από του βήματος τούτου όφείλω να έκφράσω τας εύχαριστίας μου πρός τό Έπουργείον Οικονομικών, τήν Έθνικήν Τράπεζαν, τας ίδιωτικές έπιχειρήσεις και τους δημοσίους όργανισμούς οΐτινες άντελήφθησαν τήν σημασίαν τής προσπαθείας μας και συνέτρεξαν τό έργον μας. Ακόμη περισσότερο έκφράζω τας εύχαριστίας τής Σχολής πρός τους έκλεκτούς Καθηγητάς, οι όποιοι με τήν άποτελεσματικήν των διδασκαλιάν έτίμησαν τό βήμα τούτο.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. LOUIS SHAPIRO

Στατιστικού Συμβούλου τῶν Ἠνωμ. Ἐθνῶν παρὰ τῇ Κυβερνήσει τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἐναρκτήριο μᾶθημα τοῦ Κέντρου Στατιστικῶν Σπουδῶν.

Εἶμαι εὐτυχῆς ἀποδεχόμενος τὴν πρόσκλησίν σας νὰ συμμετάσχω ἀπόψε εἰς τὸ ἐναρκτήριο μᾶθημα τοῦ τρέχοντος ἑξαμήνου τῶν μαθημάτων τοῦ Κέντρου Στατιστικῶν Σπουδῶν. Ὁ συνάδελφός μου κ. Uhnborn καὶ ἐγώ, ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, σᾶς ἐκφράζομεν τὰς καλύτερας μας εὐχὰς δι' ἕν ἀκόμη καρποφόρον ἔτος σπουδῶν.

Τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ Κέντρου τούτου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πολὺ συντόμου ἱστορίας του εἶναι κατὰ πολὺ ἄξια ἐπαίνων καὶ ἀποτελοῦν εὐδαίμων σημεῖον διὰ τὸ μέλλον τῆς Στατιστικῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μέγα μέρος τῆς μέχρι τοῦδε ἐπιτυχίας ὀφείλετο εἰς τὴν ἱκανότητα, τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν διορατικότητα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Κέντρου καὶ ἐὰν μοὶ ἐπιτραπῇ τοῦτο, θὰ ἐπεθύμουν νὰ τοὺς ἐκφράσω τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὸ καλῶς σχεδιασθὲν καὶ καλῶς ἐκτελεσθὲν ἔργον.

Ὡς Στατιστικὸς Σύμβουλος τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν παρὰ τῇ Κυβερνήσει τῆς Ἑλλάδος, ἐνδιαφέρομαι βεβαίως διὰ κάθε ἐνεργεῖαν ἀναφερομένην ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὴν πρέπουσαν ἀνάπτυξιν τῆς Στατιστικῆς εἰς τὴν χώραν ταύτην. Μία τῶν ἐνεργειῶν τούτων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδω μέγιστην σημασίαν, εἶναι ἡ συστηματικὴ διδασκαλία τῆς θεωρίας καὶ τῆς πρακτικῆς τῆς Στατιστικῆς. Διότι εἶναι φανερόν ὅτι, ἕλλείψει ἐπαρκῶς ἐκπαιδευμένων προσωπικοῦ εἰς τὴν σύγχρονον ἐπιστήμην τῆς Στατιστικῆς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθοῦν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ μετριοφρονα σχέδια καὶ ἐπιδιώξεις τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀκριβῶς ὁ Νόμος 2516, ὁ ὁποῖος ἵδρυσεν προσφάτως τὴν Ἐθνικὴν Στατιστικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀναγράφει ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ στατιστικοῦ προσωπικοῦ θὰ ἀποτελέσῃ ἕνα βασικὸν καὶ διαρκὲς καθήκον τῆς Ὑπηρεσίας. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος, ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία εἶναι ἐξαιρετικῶς τυχερὰ νὰ διαθέτῃ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κέντρου τῶν Στατιστικῶν Σπουδῶν καὶ ὑπόσχεται τὴν πλήρη τῆς συνεργασίαν, οὕτως ὥστε νὰ ὑποβοηθηθῇ τὸ Κέντρον τοῦτο νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους συνεστήθη.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαθημάτων τοῦ Κέντρου τούτου οἱ σπουδασταὶ θὰ κληθοῦν νὰ ἐξετάσουν κατὰ κριτικὸν τρόπον καὶ νὰ

ἐργασθῶν μὲ ἓνα πλῆθος στατιστικοῦ ὕλικου παραχθέντος ὑπὸ Δημοσίων καὶ ὑπὸ ἰδιωτικῶν ὀργανώσεων ὁμοίως. Ὡς ἓνα δυνατὸν τρόπον ὑποβοηθήσεως, κατὰ τὸν προσανατολισμὸν τῶν εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, προτίθεμαι νὰ παράσχω ἐδῶ μερικὰς συντόμους ὑποδείξεις ἐπὶ ὠρισμένων ἀπόψεων τῆς παρουσίας καταστάσεως τῶν στατιστικῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καθὼς καὶ τῶν μελλοντικῶν ἐξελίξεων τῶν, συμφώνως πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας. Τοῦτο ἐπιχειρῶ μετὰ δισταγμῶν, ἐπειδὴ ἔχει διαρρεύσει ὀλιγώτερος χρόνος τοῦ ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀφίξεώς μου εἰς αὐτὴν τὴν ἐξαιρετικῶς ὥραϊαν καὶ φιλόξενον χώραν. Ἐν τούτοις, μὲ δικαιολογεῖ τὸ γεγονός ὅτι μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου, νὰ ἐξετάσω ἐνδελεχῶς πολλὰ τῶν ὑφισταμένων στατιστικῶν στοιχείων τῆς Ἑλλάδος, τόσον τῶν τρεχούσης φύσεως ὅσον καὶ τῶν ἱστορικῆς σημασίας. Ἡ πρώτη μου παρατήρησις εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ὑπέφερε ἀπὸ ἔλλειψιν στατιστικῶν σειρῶν. Ἀντιθέτως μάλιστα, ἔμεινα κατάπληκτος ἀνακαλύπτων τὸν ὄγκον καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν στατιστικῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα συνεκεντρώθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ συγκεντροῦνται ὑπὸ τῶν διαφόρων ὀργάνων τοῦ Κράτους. Μία ἐξέτασις τῶν ἐπισήμων δημοσιευμάτων στατιστικῆς κατὰ τὴν δεκαετίαν 1930 — 40 ἀποδεικνύει, παραδείγματος χάριν, ὅτι ποσοτικὰ δεδομένα ὑπὸ τὴν μίαν ἢ ἄλλην μορφήν ἦσαν διαθέσιμα διὰ πολλοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Μετὰ τὸ 1940, ἐν τούτοις, ὁ δεῦτερος παγκόσμιος πόλεμος καὶ ὁ ἐπακολουθήσας ἀνταρτοπόλεμος εἶχον, δυστυχῶς, σοβαρῶς ἐξαρθρώσει τὴν στατιστικὴν δραστηριότητα τοῦ Κράτους. Ἡ κατάστασις ἐβελτιώθη κάπως κατὰ τὰ τελευταῖα ὀλίγα ἔτη.

Θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβληθῇ ἡ ἐρώτησις, κατὰ πρῶτον λόγον, ἐὰν τὰ στοιχεῖα ἐν γένει ἱκανοποιοῦν τὰς ἀύξανόμενας ἀνάγκας τοῦ Κράτους, τῶν ἐπιχειρηματιῶν, τῶν λοιπῶν ἰδιωτικῶν ἰδρυμάτων καὶ τῶν ἀτόμων, διὰ ἀκριβεῖς τρεχούσης φύσεως στατιστικὰς, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐὰν τὰ στοιχεῖα ταῦτα προπαρασκευάζονται συμφώνως πρὸς τὰς συγχρόνους στατιστικὰς μεθόδους καὶ τεχνικὴν. Κατὰ τὴν προσπάθειαν παροχῆς ἀπαντήσεων εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ἐνέχει σημασίαν νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ στατιστικαὶ σειραὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπως καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας, ἀνεπτύχθησαν ὡς ὑποπροϊὸν τῆς διοικητικῆς καὶ ρυθμιστικῆς δραστηριότητος τοῦ Κράτους. Παραδείγματος χάριν, αἱ στατιστικαὶ τῶν εἰσαγωγῶν

καὶ ἐξαγωγῶν καὶ τῆς κινήσεως λιμένων εἶχον τὴν προέλευσίν των εἰς τὴν συλλογὴν τελωνειακῶν δασμῶν καὶ λιμενικῶν τελῶν ἀντιστοίχως. Περαιτέρω πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὅτι τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἐπεξεργάζοντο ὑπάλληλοι τῶν ὁποίων ἡ κυριώτερα εὐθύνη καὶ ἡ προπαίδεια ἀνεφέροντο μᾶλλον εἰς τὴν διοικητικὴν ἐργασίαν παρὰ εἰς τὴν στατιστικὴν.

Ἐνα σχετικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον διευκολύνει τὴν ἐρμηνείαν τοῦ εἴδους τῶν στατιστικῶν σειρῶν αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρόνου, εἶναι ὅτι, μέχρι πρὸ ὀλίγου, ἕκαστον Ὑπουργεῖον εἶχε καταρτίσει στατιστικὰς σειρὰς δι' ἴδιον αὐτοῦ λογαριασμόν. Μιὰ σημαντικὴ ἐξαίρεσις εἰς αὐτὴν τὴν συνήθειαν ὑπῆρξεν ἡ διενέργεια ἐκτεταμένων ἀπογραφῶν. Κατὰ τὴν γνώμην μου, ἡ ἔλλειψις συντονισμοῦ εἰς τὸ πεδίον τῆς στατιστικῆς μεταξὺ τῶν Ὑπουργείων ὑπῆρξεν αἰτία διὰ τὴν μὴ ἰσόρροπον ἀνάπτυξιν τῶν στατιστικῶν εἰς τὰ διάφορα πεδία. Ἐπὶ πλέον, ἡ ἔλλειψις στατιστικῶν συντονισμοῦ ὠδήγησε, συχνάκις, εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ αὐτοῦ ἢ παρομοίας φύσεως ὕλικου ὑπὸ περισσοτέρων τοῦ ἑνὸς Ὑπουργείων.

Λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ στατιστικαὶ κατηρτίζοντο κυρίως ὑπὸ προσώπων, μὴ ἐκπαιδευμένων εἰς τὰς στατιστικὰς μεθόδους καὶ τὴν τεχνικὴν, τὰ στοιχεῖα δὲν ἐδημοσιεύοντο ἐν γένει συντόμως, οὕτως ὥστε, ὅταν ταῦτα τελικῶς ἐδημοσιεύοντο, νὰ εἶναι χρήσιμα κυρίως δι' ἱστορικοὺς σκοπούς. Κρινόμενα ἀπὸ στατιστικῆς ἐμφανίσεως, τὰ στοιχεῖα ἐνεφανίζοντο πολλάκις μὲ ὑπερβολικὰς λεπτομερείας καὶ στερούμενα ἀναλυτικοῦ χαρακτῆρος. Ἐπὶ πλέον, ὑφίστατο μία γενικὴ ἔλλειψις ὁρισμῶν καὶ παρατηρήσεων σχετικῶς μὲ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν καθέκαστα χρονολογικῶν σειρῶν, μὲ τὰς χρησιμοποιηθείσας κατὰ τὴν κατάρτισιν των μεθόδους κλπ. Πάντα ταῦτα ἀποτελοῦν βασικὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν πρέπουσαν δημοσίευσιν τῶν στατιστικῶν. Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρελθόν. Ποῖα εἶναι ἡ μελλοντικὴ προοπτικὴ;

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τοῦ κόσμου ἔλαβε χώραν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μία αὐξουσα κατανόησις ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ, τῆς σημασίας τῶν στατιστικῶν διὰ τὴν λήψιν συνετῶν ἀποφάσεων. Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ γεγονότος τούτου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος κατέστη ἐμφανὴς ὅτε ἰδρῦθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1954 ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία, ἡ ὁποία, συμφῶνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου περὶ Στατιστικῆς, εἶναι «ἀρμοδία διὰ τὴν συλλογὴν, ταξινόμησιν καὶ ἐπεξεργασίαν ἀπάντων τῶν

στατιστικῶν στοιχείων τῆς χώρας καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν ἀνάλυσιν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναπτύξεως προγραμμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν καθ' ἕκαστα Ὑπουργείων, Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὄργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου». Τοῦτο ἀποτελεῖ πράγματι φιλόδοξον καὶ προοδευτικὸν πρόγραμμα διὰ μίαν νέαν Ὑπηρεσίαν καὶ θὰ ἀπαιτηθοῦν τουλάχιστον ἀρκετὰ ἔτη πρὶν καταστῆ ἐμφανῆς ἢ ἀξία μᾶς συγκεντρωτικῆς στατιστικῆς ὀργανώσεως. Κατὰ τὸ πολὺ σύντομον χρονικὸν διάστημα τῆς ὑπάρξεώς της εἶναι ἤδη δυνατόν νὰ ἀναφερθῆ κάποια πρόοδος εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προγράμματος ἐργασιῶν της. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο καλύπτει ἀριθμὸν συναφῶν λειτουργιῶν, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἀλληλοσυμπλήρωσις των κατὰ τὴν ἐν τελικῇ ἀναλύσει πραγματοποίησιν τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῶν σκοπῶν τῆς Ὑπηρεσίας. Θὰ ἐξετάσωμεν ἐν προκειμένῳ ὄρισμένας ἐκ τῶν βασικῶν λειτουργιῶν.

Μία κυρία καὶ συνεχῆς λειτουργία τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν συλλογὴν, ἐπεξεργασίαν καὶ δημοσίευσιν στατιστικῶν σειρῶν, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ παροχὴ ποσοτικῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς διαρθρώσεως τῶν ὑποκειμένων τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητός της. Ἀποβλέπουσα ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία εἰς τὴν ἀνάπτυξιν παρομοίων στατιστικῶν σειρῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα, πρόκειται νὰ διεξαγάγῃ συζητήσεις μὲ τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα καὶ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, μὲ σκοπὸν νὰ ἐξακριβώσῃ τὸν τύπον τῶν στατιστικῶν, τὰς ὁποίας αἱ ἀνωτέρω ἀρχαὶ θεωροῦν ὡς σημαντικὰς διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν των. Ὅταν τὸ σχεδιάγραμμα τοῦτο τῶν βασικῶν στατιστικῶν ἀναπτυχθῆ, ἡ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία θὰ εὐρεθῆ εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν σχετικὴν σπουδαιότητα τῶν καθέκαστα στοιχείων τὰ ὁποῖα συγκεντροῦνται τώρα καὶ νὰ εισηγηθῆ ἀναλόγως ποίων στοιχείων ἢ συγκεντρώσεως πρέπει νὰ συνεχισθῆ καὶ ποίων νὰ διακοπῆ.

Μία στενωῶς ἐφαρμοσμένη λειτουργία τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐν συνεχείᾳ χρῆσις στατιστικῶν ἐρευνῆς. Εἶμαι εὐτυχῆς νὰ γνωρίσω ὅτι ἡ υἱοθέτησις τῶν διεθνῶν στατιστικῶν προτύπων ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας σημειώνει τώρα πρόοδον. Θὰ ἀναφέρω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὄρισμένα παραδείγματα. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν αἱ στατιστικαὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος κατηρτίζοντο συμφώνως πρὸς στατιστικὴν ὀνοματολογίαν, ἡ ὁποία ἀπὸ ἀπόψεως συγχρόνου οἰκονομικῆς ἀναλύσεως εἶναι πεπα-

λαιωμένη. Ἡ ὄνοματολογία αὕτη πρόκειται συντόμως νὰ ἀντικαταστή ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ὀνοματολογίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἐγένετο χρῆσις μιᾶς δευτέρας διεθνοῦς ὄνοματολογίας, τῆς Ὀνοματολογίας τῶν Παραγωγικῶν Κλάδων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀπογραφὴν τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν καταστημάτων τὸ 1951. Εἰς τὸν τομέα τῶν στατιστικῶν κινήσεων πληθυσμοῦ ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία μόνις ἀποπερατώνει νέα ἔντυπα, κατὰ τὸ διεθνὲς πρότυπον, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθοῦν ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ληξιαρχείων διὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν γεννήσεων, τῶν θανάτων καὶ τῶν γάμων.

Μία ἐτέρα βασικὴ λειτουργία τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας εἶναι ὁ συντονισμὸς τῶν στατιστικῶν δραστηριοτήτων τῶν διαφόρων ὀργάνων τοῦ Κράτους, οὕτως ὥστε αἱ στατιστικαὶ ἐργασίαι νὰ παράγονται συμφώνως πρὸς τὰς καλύτερας ὑφισταμένας μεθόδους καὶ πρακτικὴν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἡ Ὑπηρεσία δικαιούται νὰ ἐγκαθιδρύσῃ μίαν Διεύθυνσιν Στατιστικῆς καὶ Μελετῶν εἰς ἓνα ἕκαστον Ὑπουργεῖον καὶ Νομικὸν Πρόσωπον. Ἡ ἐγκατάστασις τῶν Διευθύνσεων τούτων ἤρχισε μόνις πρὸ ὀλίγου καὶ ὑπολείπεται εἰσέτι πολλὴ ἐργασία ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου. Ἀνέφερα ὀλίγας μόνον τῶν λειτουργιῶν μιᾶς συγχρονισμένης ἐθνικῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας, ἥτοι κυρίως: 1. Τὴν συλλογὴν, ἐπεξεργασίαν καὶ δημοσίευσιν σειρᾶς στατιστικῶν, ἀναγκαίων διὰ τὴν πρόσφορον λειτουργίαν τῆς διοικήσεως, τῶν παραγωγικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ. 2. Τὴν ἀνάπτυξιν τῶν στατιστικῶν μεθόδων καὶ προτύπων ὥστε νὰ παρακολουθοῦν τὰς πλέον προσφάτους διεθνεῖς σκέψεις καὶ μεθόδους. 3. Τὸν συντονισμὸν τῆς δραστηριότητος τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς στατιστικῆς. Εἰς ταύτας δέον νὰ προστεθῇ μία ἐξ ἴσου σημαντικὴ τὴν ὁποίαν ἀνέφερα εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς τῆς ὁμιλίας, ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ προσωπικοῦ στατιστικῶς. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀποτελεῖ πρᾶγματι εὐτυχὲς γεγονός διὰ τὴν Στατιστικὴν Ὑπηρεσίαν ἡ ὑπαρξίς πλησίον αὐτῆς ἐνὸς Κέντρου Στατιστικῶν Σπουδῶν. Διότι μὲ τὰς προσφερομένας ὑπὸ τοῦ τελευταίου ὑπηρεσίας, ἡ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία δύναται νὰ ἀναμείνῃ ὅτι θὰ ἔχῃ καταλλήλως ἐκπαιδευμένον προσωπικὸν μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τῆς εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς συγχρόνου Στατιστικῆς. Ἡ συνεργασία μεταξὺ τῆς Ὑπηρεσίας καὶ τοῦ Κέντρου ἀποτελεῖ ἤδη γεγονός καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἀνάπτυξιν ἐνὸς ὁλοκληρωμένου στατιστικοῦ συστήματος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΤΑ ΣΤΡΩΜΑΤΑ

(Stratified Sampling)

Υπό του Καθηγητοῦ κ. Κ. Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

1. Είναι γνωστόν ὅτι, ἐάν ὁ πληθυσμὸς ἐξ οὗ ληφθήσεται τὸ δείγμα εἶναι *ετερογενῆς*, ἢ διακύμανσις τοῦ μέσου τοῦ δείγματος δύναται νὰ περισταλῇ κατὰ πολὺ, ὅταν ὁ πληθυσμὸς οὗτος ὑποδιαιρεθῇ εἰς *στρώματα* (strata), σχετικῶς, *ὁμοιογενῆ*, ἐξ ὧν πλέον στρωμάτων ληφθήσονται *τυχαῖα δείγματα* (random samples), ἅτινα συνδυαζόμενα θὰ ἀποτελέσουν τὸ *ἐνιαῖον δείγμα*. Ἡ *ἀπεριοριστος* δειγματοληψία (unrestricted sampling) ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, εἰδικὴν περίπτωσιν τῆς δειγματοληψίας κατὰ στρώματα, διότι ἐν αὐτῇ ὑφίσταται *ἐν καὶ μόνον στρώμα*, περιλαμβάνον ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν, τὸ βασικὸν δὲ ταύτης πρόβλημα εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς *τυχαίας ἐπιλογῆς* τῶν μονάδων τοῦ δείγματος ἀπὸ τοῦ μοναδικοῦ τούτου στρώματος, ἀπὸ τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀντιθέτως, εἰς τὴν δειγματοληψίαν κατὰ στρώματα, τὸ πρόβλημα τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ *ἀρίστου μεγέθους τοῦ δείγματος* καὶ τοῦ *τύπου στρώματος* εἶναι ἐν τῶν δυσκολωτέρων τῆς ἄλλης Στατιστικῆς Ἀναλύσεως καὶ μέχρι σήμερον δὲν κατέστη ἐφικτὸν νὰ ἐπιδέχεται ἐνιαίαν λύσιν. Θεωρητικῶς ὑφίσταται ἡ λύσις, *μία καὶ μόνη*, νὰ ἔχωμεν τόσα στρώματα ὅσαί αἱ ἀνόμοιαι μονάδες ἐν πληθυσμῷ, ὅτε ἐπειδὴ τὸ δείγμα θὰ ἀποτελεῖται ἐξ ἄλλων τῶν μονάδων τοῦ πληθυσμοῦ, κατ' ἀνάγκην τὸ μέσον σφάλμα τετραγώνου τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ μέσου θὰ εἶναι μηδέν. Ἡ ἐπιδίωξις ὅμως τῆς τοιαύτης λύσεως ἐν τῇ πράξει, ὡς εἰκόσ, εἶναι ἀνέφικτος.

2. Εἰς τὴν πραγματικότητά κάθε στρώμα, εἰς ἃ ὑποδιαιρεῖται ὁ πληθυσμὸς, ἀποτελεῖ κεχωρισμένον *ἀπεριοριστον ὑποπληθυσμὸν*, ἐπιτρέποντα ἐκτίμησιν τοῦ χαρακτηριστικοῦ (ιδιότητος) τῶν εἰς αὐτὸ περιλαμβανομένων μονάδων, τῆς τοιαύτης ἐκτιμήσεως οὔσης *ἀνεξαρτήτου* τῶν ἐκ τῶν λοιπῶν στρωμάτων προκυπτουσῶν τοιού-

των. Διὰ τῆς σταθμίσεως νῦν τῶν κατὰ στρώματα ἐκτιμήσεων προκύπτει ἡ ἐκτίμησις τοῦ ὀλικοῦ δείγματος, ἣτις εἶναι ἀξιопιστοτέρα τῆς τοιαύτης ἣτις θὰ προήρχετο ἐξ ἑνός, ἐνιαίου, πολυπληθοῦς, ἀπεριορίστου δείγματος, διότι διὰ τῆς δειγματοληψίας κατὰ στρώματα ἔχει ἐξασφαλισθῆ ἡ ἀντιπροσώπευσις ὄλων τῶν μονάδων τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐάν π.χ. ἐζητεῖτο ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μέσου κατὰ οἰκογένειαν εἰσοδήματος, θὰ ἦτο δυνατόν, δι' ἀπεριορίστου δειγματοληψίας, νὰ ἐπιλεγῆ ἀριθμὸς τις οἰκογενειῶν ἐξ ὄλων τῶν περιοχῶν τῆς χώρας καὶ τὸ μέσον εἰσόδημα τῶν οἰκογενειῶν τούτων νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ μέσον εἰσόδημα ὄλων τῶν οἰκογενειῶν τῆς χώρας. Οὐχ ἦττον τὸ εἰσόδημα εἶναι συνάρτησις τῆς ἀπασχόλησεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας. Ἐάν, ἐπομένως, ὁ πληθυσμὸς τῶν οἰκογενειῶν ἐτάσσειτο κατὰ στρώματα (=ἀπασχόλησις) καὶ ἐλαμβάνοντο κεχωρισμένα δείγματα ἐξ ἐκάστου, στρώματος (=ἀπασχόλησεως), τότε ταῦτα θὰ παρείχον ἐκτίμησιν τοῦ μέσου εἰσοδήματος κατὰ ἀπασχόλησιν (=στρώμα). Ὁ σταθμικὸς μέσος τῶν τοιούτων ἐκτιμήσεων, ὡς εἰκόσ, θὰ ἦτο ἀξιопιστότερος καὶ θὰ προσῆγγιζεν περισσότερον πρὸς τὸ μέσον εἰσόδημα κατὰ οἰκογένειαν ὀλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ. Εἰς τὴν μέθοδον ταύτην μόνον ἡ ἐπιδίωξις τῆς **τυχαιότητος** ἐντὸς τῶν στρωμάτων εἶναι δυνατόν νὰ περιστείλῃ τὰ δυναμικὰ σφάλματα, ἀτινα συνεπάγεται ἡ ἀπεριόριστος (τυχαία) δειγματοληψία.

3. Ἡ κατὰ στρώματα δειγματοληψία, ἐν τελευταία ἀναλύσει, ἐπιδιώκει ὅπως ἡ ἀναλογία τῶν μονάδων τοῦ δείγματος αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἐξ ἐκάστου στρώματος ἀνακλᾷ τὸ **σχετικὸν μέγεθος** καὶ τὴν **εἰερογένειαν** τοῦ στρώματος τούτου ἐν τῷ πληθυσμῷ ἐξ οὗ τὸ δείγμα καταρτίζεται. Εἰς τὴν τοιαύτην δειγματοληψίαν, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ὀλικοῦ δείγματος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρωμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ληπτέων μονάδων διὰ τὸ δείγμα καθορίζεται **a priori**. Τὰ στρώματα ἐνδέχεται νὰ εἶναι: **γεωγραφικαὶ ὑποδιαίρεσεις** (περιοχαί, πόλεις κλπ.), **οἰκονομικαὶ** (εἰσόδημα, ἀπασχόλησις), **δημογραφικαὶ** (μέγεθος οἰκογενείας) κλπ. Εἰς τινὰς περιπτώσεις, αἱ ὑποδιαίρεσεις κατατάξεως χρησιμοποιοῦνται κεχωρισμένως, εἰς ἄλλας ὅμως ἐν συνδυασμῷ, ὡς π.χ. περιοχαὶ καὶ μέγεθος οἰκογενείας. Εἰδικώτερον, ἡ κατὰ γεωγραφικὴν κατάταξιν στρωματοποίησις (stratification) καὶ μετὰ δειγματοληψία καλεῖται **Ἐπιφανειακὴ Δειγματοληψία** (Area sampling), διότι ὁ ὄλος πληθυσμὸς (ἡ ὀλικὴ ἐπιφάνεια) ὑποδιαίρεται εἰς κεχωρισμένας ἀλλήλων ἐπιφα-

είας (ἐπὶ τοπογραφικοῦ χάρτου) καὶ ἀριθμὸς τὶς εἶτα ἐπιλέγεται διὰ τὸ δείγμα, **διὰ τυχαίας ἐπιλογῆς**, ἀποτελῶν τὰ στρώματα. Ἐντὸς ἐκάστου τῶν οὕτω ἐπιλεγέντων στρωμάτων ἐπιλέγεται καὶ αὐθις **κατὰ τύχην**, ἀριθμὸς τὶς μονάδων (ἀγροκτημάτων, οἰκιῶν κλπ.) καὶ ἀποτελεῖ τὰς μονάδας τοῦ ἐκ τοῦ ὕψ' ὄψει στρώματος ληφθέντος ὑποδείγματος. Ἐάν, ἀντιθέτως, ὅλαι αἱ μονάδες τοῦ στρώματος θεωρηθοῦν ὡς ὑπο - δείγμα, τότε τοῦτο καλεῖται **ομαδικὸν ἐπιφανειακὸν δείγμα** (Area cluster sample), καὶ ἐπειδὴ ὅλαι αἱ μονάδες τοῦ στρώματος λαμβάνονται ὕψ' ὄψει οὐδὲν ζήτημα τυχαίας ἐπιλογῆς τῶν μονάδων τοῦ ὑποδείγματος τίθεται. Οὐχ ἦττον, ἢ διακύμανσις τοῦ δείγματος ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς ὑφισταμένης συσχέτισεως μεταξὺ τῶν μονάδων τοῦ αὐτοῦ στρώματος, ὑφισταμένης τότε **διασυσχετίσεως** (intercorrelation) μεταξὺ αὐτῶν.

Τὸ ἐπιφανειακὸν δείγμα εἶναι **ἀπεριόριστον**, διότι ἡ ἀρχικὴ ἐπιφάνεια δύναται νὰ ἐπιλεγῇ κατὰ τύχην μεταξὺ ὄλων τῶν ἐπιφανειῶν τοῦ πληθυσμοῦ, οὐχ ἦττον ὅμως εἶναι καὶ **πεπερασμένον**, διότι ἅπαξ καὶ ἐπιλεγῇ ἢ ἐπιφάνεια, ἢ περαιτέρω ἐπιλογή—στρωματοποιήσις—περιορίζεται ἐντὸς τῆς ἐπιλεγείσης ἐπιφανείας.

4. Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων θὰ ἐξετάσωμεν τὴν διακύμανσιν τοῦ μέσου τοῦ δείγματος, ἀλλὰ τότε ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ ἑξῆς προβλήματα :

α) Νὰ προσδιορίσωμεν τὸ μέγεθος τοῦ δείγματος καὶ τῶν ἐξ ἐκάστου στρώματος ληπτέων μονάδων διὰ τὸ δείγμα, οὕτως ὥστε νὰ ἔχωμεν τὴν **ἐλαχίστην διακύμανσιν** διὰ τὸν μέσον τοῦ δείγματος καὶ χωρὶς νὰ λάβωμεν ὕψ' ὄψει τὴν δαπάνην τῆς δειγματοληψίας.

β) Νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ ἀνωτέρω, λαμβάνοντες ὕψ' ὄψει καὶ τὸ κόστος τῆς δειγματοληψίας, ὀρισθὲν a priori.

γ) Νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐλαχίστην δαπάνην δειγματοληψίας μὲ προκαθορισμένην ἀκρίθειαν ε'.

$$δ. Ὡς γνωστὸν ἡ ἔκφρασις $\bar{x} = \frac{\sum N_i \bar{x}_i}{N}$ (ὅπου $N = \sum N_i$) ἀ-$$

παρτίζει τὸν πληθυσμὸν καὶ N_i τὸ μέγεθος τοῦ i στρώματος καὶ

$\bar{x}_i = \sum x_i / n_i$, ὁ μέσος τοῦ ἐκ τοῦ στρώματος i ληφθέντος ὑποδείγματος ἐκ n_i μονάδων) ἀποτελεῖ **ἀμερόληπτον ἐκτίμησιν** τοῦ μέσου τοῦ πληθυσμοῦ, διδόμενον ὑπό :

$$\bar{x} = \frac{\sum N_i \bar{X}_i}{N} \quad \text{ὅπου} \quad \bar{X}_i = \frac{\sum X_i}{N_i}$$

Ἐκ τῶν ἄνω συνάγεται ὅτι εἰς τὸ στρώμα, τὸ \bar{x}_i εἶναι **τυχαῖον μεταβλητὸν** (variate), N_i / N σταθερόν. Ἐπομένως τὸ \bar{x} εἶναι **γραμμικὸς συνδυασμὸς** τυχαίων μεταβλητῶν τῆς μορφῆς: $u = \sum \alpha_i u_i$ (*) ὅπου $\alpha_i = N_i / N$, σταθεραὶ καὶ $u_i = x_i$ ἀνεξάρτητα τυχαῖα μεταβλητά. Ἄρα ἡ διακύμανσις τοῦ u θὰ δίδεται

$$\text{ὕπό: } \sigma_u^2 = \sum \alpha_i^2 \sigma_i^2 \quad (1). \quad \text{δηλ. ὕπό } \sigma_{\bar{x}}^2 = \frac{\sum N_i^2 \sigma_{x_i}^2}{N^2} \quad (2)$$

ὅπου $\sigma_{x_i}^2$ διακύμανσις τοῦ \bar{x}_i εἰς τὸ δείγμα ἐκ τοῦ i στρώματος.

$$\text{Ἄλλὰ ὡς γνωστόν: } \sigma_{x_i}^2 = \frac{\sigma_i^2}{n_i} \left(1 - \frac{n_i}{N_i}\right) \quad (3)$$

$$\begin{aligned} \text{καὶ συνεπῶς: } \sigma_{\bar{x}}^2 &= \frac{1}{N^2} \sum \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{n_i} \left(1 - \frac{n_i}{N_i}\right) = \\ &= \frac{1}{N^2} \sum \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{n_i} - \frac{1}{N^2} \sum N_i \sigma_i^2 \end{aligned} \quad (4)$$

6. Αἱ τιμαὶ ὁμοῦ τοῦ n_i , αἱ ὁποῖαι **ἐλαχιστοποιοῦν** τὴν ἔκφρασιν (4) δηλ. τὴν διακύμανσιν τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ γενικοῦ μέσου, ὑπόκεινται εἰς τὴν συνθήκην (δουλείαν): $\sum n_i = n$, ὅπου n τὸ ὅλιγον μέγεθος τοῦ δείγματος, ὅπερ ληφθήσεται ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ, ἢ $\sum n_i - n = 0$.

Συνεπῶς διὰ νὰ καταστήσωμεν τὴν ἔκφρασιν (4) ἐλαχίστην, ὑποκειμένην ἐν ταύτῳ καὶ εἰς τὴν ἐπιβληθεῖσαν συνθήκην:

$$\sum n_i - x = 0$$

ἐφαρμόζομεν τὴν **Μέθοδον τῶν προσδιοριστέων συντελεστῶν τοῦ Lagrange** **, θέτοντες

* Ἐὰν νῦν u_i εἶναι ἀσυσχέτιστα τότε $\sum u_i^2 = \sum \alpha_i^2 u_i^2$ ἢ $\sigma_u^2 = \sum \alpha_i^2 \sigma_i^2$ (ὄρα Μαθημ. Στατιστικὴν).

** Ἰδε C. de la Vallée Poussin «Cours d'Analyse infinité-

$$F = F_0 + \lambda_1 F_1 + \lambda_2 F_2 + \dots \quad (5)$$

όπου F_0 είναι η ελαχιστοποιητέα συνάρτηση, F_1 η σχέση ή τις δ-ρίζεται υπό της επιβληθείσης πρώτης συνθήκης, F_2 , όμοίως, υπό της δευτέρας συνθήκης κλπ., και $\lambda_1, \lambda_2, \dots$ οι προσδιοριστέοι συντελεστές του Lagrange. 'Επί του προκειμένου θα έχωμεν :

$$F_0 = \frac{1}{N^2} \sum \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{n_i} \left(1 - \frac{n_i}{N_i}\right) \quad \text{και} \quad F_1 = (\sum n_i - n)$$

Διά να προσδιορίσωμεν νυν τας άριστας τιμάς n_i , λαμβάνομεν τας παραγώγους του F ως πρὸς n_i και ἐξισοῦμεν ἐκάστην τούτων πρὸς τὸ μηδέν. Τὸ τοιοῦτον παρέχει L ἐξισώσεις ($i = 1, 2, \dots, L$) μὲ $L + 1$ άγνώστους (τοὺς n_i και λ). Ἡ ἐπιβληθεῖσα νυν συνθήκη $\sum n_i - n = 0$, παρέχει όμοίως $L + 1$ ἐξισώσεις.

Συνεπῶς δὲν έχομεν ἢ να λύσωμεν τὸ προκῦπτον σύστημα τῶν ἐξισώσεων ὅτε εὐρίσκομεν τας τιμάς του n_i , αἵτινες ελαχιστοποιοῦν τὸ F_0 , ὑποκείμενον εἰς τὴν συνθήκην F_1 . Συνεπῶς έχομεν :

$$\frac{\partial F}{\partial n_i} = -\frac{N_i^2 \sigma_i^2}{N^2 n_i^2} + \lambda = 0 \quad (i = 1, 2, \dots, L)$$

ἢ

(θέσαντες $\lambda = \lambda$)

$$n_i = \frac{N_i \sigma_i}{N \sqrt{\lambda}} \quad (6)$$

ἀθροίζοντες τας L ἐξισώσεις, έχομεν :

$$\sum n_i = \frac{\sum N_i \sigma_i}{N \sqrt{\lambda}} = n \quad (7)$$

λύομεν ὡς πρὸς $\frac{1}{\sqrt{\lambda}}$, λαμβάνοντες :

$$\frac{1}{\sqrt{\lambda}} = \frac{N n}{\sum N_i \sigma_i} \quad (8)$$

simale» τόμος I, σ. 152 (1946), R. Courant «Differential and Integral Calculus» (1952), τόμος B, σελίς 190 και ἐφ' ἐξῆς, και I. Χατζιδάκη «Διαφορικὸς Λογισμὸς», τόμος B, σελ. 268, Ἀθῆναι 1912, ἐτι δὲ και εἰς R. Allen «Mathematical Analysis for Economist» 1938, σελίς 366.

ἀντικαθιστώμεν νῦν τὴν τιμὴν ταύτην τοῦ $1/\sqrt{\lambda}$ εἰς τὴν (6) καὶ ἔχομεν τελικῶς :

$$n_i = \frac{N_i \sigma_i N \sigma n}{N \sum N_i \sigma_i} = \frac{N_i \sigma_i}{\sum N_i \sigma_i} n \quad (9)$$

7. Ἡ τιμὴ αὕτη τοῦ n_i **ἐλαχιστοποιεῖ** τὴν ἔκφρασιν (4), διότι δύναται νὰ γραφῆ αὕτη καὶ ὡς ἑξῆς :

$$N \sigma_x^2 = - \sum N_i \sigma_i^2 + \sum n_i \left(\frac{N_i \sigma_i}{n_i} \right)^2 \\ = - \sum N_i \sigma_i^2 + \sum n_i \left(\frac{N_i \sigma_i}{n_i} - K \right)^2 + 2K \sum N_i \sigma_i - nK^2 \quad (10)$$

ἔπου K σταθερά τις. Ὁ δεύτερος ὅρος τοῦ δ' μέλους περιλαμβάνει μόνον τὰ n_i . Ἐπομένως τὸ σ_x^2 θὰ εἶναι ἐλάχιστον ὅταν ὁ ὅρος αὐτός εἶναι μηδέν; δηλ. ὅταν :

$$K = \frac{N_i \sigma_i}{n_i} \quad \eta \quad n_i = \frac{N_i \sigma_i}{K} \quad (11)$$

Ἐκ τῆς (11) λαμβάνομεν :

$$\sum n_i = n = \frac{\sum N_i \sigma_i}{K} \quad \text{δηλ.} \quad K = \frac{\sum N_i \sigma_i}{n} \quad (12)$$

καὶ ἀντικαθιστώντες τὴν τιμὴν ταύτην τοῦ K εἰς τὴν (11), ἔχομεν :

$$n_i = \frac{N_i \sigma_i}{\sum N_i \sigma_i} n \quad (13)$$

ἢ ἐλάχιστη ὅθεν διακύμανσις εὐρίσκεται, ὅταν ἀντικαταστήσωμεν τὸ n_i διὰ τοῦ ἴσου του εἰς τὴν (4), ὁπότεν λαμβάνομεν :

$$\sigma_x^2 \quad (\text{ἄριστον}) = \frac{1}{N^2} \left[\frac{(\sum N_i \sigma_i)^2}{n} - \sum N_i \sigma_i^2 \right] \quad (14)$$

8. Οὐχ ἥττον ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ τύπου (13) ἀπαιτεῖ γινῶσιν τῶν σ_i , **ἧτις δὲν ὑφίσταται πρὸ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δείγματος.** Εἰς τὴν πρᾶξιν, συνήθως, χρησιμοποιοῦμεν ὡς πλοηγούς (pilots) τὰ σ_i προγενεστέρων δειγματοληψιῶν, ἐφ' ὅσον, ὡς εἰκόσ, θὰ ὑφίστανται τοιαῦται. Ἡ τοιαύτη δειγματοληψία ὅπου τὸ ἐκ τοῦ στρώματος

ἰ λαμβανόμενον ὑποδείγμα n_i ὀρίζεται διὰ τοῦ τύπου (13) καλεῖται **δυσανάλογος** (disproportionate). Εἰς τὴν πράξιν ὁμοως αὕτη συνθήκως ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς **ἀναλόγου** (proportional), ὑποτιθεμένου ὅτι πάντα τὰ σ_i εἶναι ἴσα πρὸς ἄλληλα, δηλ. γενομένου δεκτοῦ ὅτι ὑφίσταται ἐν τῷ πληθυσμῷ **ὁμοιόμορφος ἑτερογένεια** καὶ ἣτις ἰσχύει μόνον καὶ μόνον τότε, ὅταν πληροῦται ἡ ὡς εἴρηται συνθήκη, δηλ. πάντα τὰ σ_i εἶναι ἴσα πρὸς ἄλληλα. Κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναλόγου δειγματοληψίας κατὰ στρώματα :

$$n_i = \frac{N_i \sigma}{\sigma \sum N_i} n = \frac{N_i}{N} \cdot n \quad (15)$$

ἔπου N τὸ μέγεθος τοῦ πληθυσμοῦ, N_i ὁμοίως τοῦ στρώματος i καὶ n τὸ μέγεθος τοῦ δείγματος, n_i ὄντος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονάδων αἵτινες δέον νὰ ληφθῶσι ἐκ τοῦ i στρώματος, μεγέθους N_i (δηλ. $N = \sum N_i$).

9. Ἐὰν γῶν τὸ κόστος τῆς δειγματοληψίας, ποικίλλῃ ἀπὸ στρώματος εἰς στρῶμα καὶ εἶναι c_i διὰ τὸ στρῶμα i , τὸ ὀλικὸν κόστος C θὰ δίδεται, ὡς εἰκόσ, ὑπό :

$$C = \sum n_i c_i \quad (15)$$

δηλ. :

$$\sum n_i c_i - C = 0 \quad (16)$$

Κατ' ἀκολουθίαν θὰ πρέπη νὰ καταστήσωμεν καὶ πάλιν ἐλαχίστην

τὴν τιμὴν τοῦ :

$$\sigma_x^2 = \frac{1}{N^2} \sum \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{n_i} \left(1 - \frac{n_i}{N_i}\right)$$

ὑποκειμένην εἰς τὴν συνθήκην (16). Ἐφαρμόζομεν καὶ αὖθις τὴν μέθοδον τοῦ Lagrange τῶν προσδιοριστέων συντελεστῶν, θέτοντες, *mutatis mutandis* :

$$F = \frac{1}{N^2} \sum \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{n_i} \left(1 - \frac{n_i}{N_i}\right) + \lambda (\sum n_i c_i - C) \quad (17)$$

καὶ λαμβάνοντες ἐκ ταύτης :

$$\frac{\partial F}{\partial n_i} = -\frac{N_i^2 \sigma_i^2}{N^2 n_i^2} + \lambda c_i = 0 \quad (18)$$

Λύοντες ὡς πρὸς n_i , ἔχομεν :

$$n_i = \frac{N_i \sigma_i}{N \sqrt{c_i} \sqrt{\lambda}} = \frac{N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}}{N \sqrt{\lambda}} \quad (19)$$

και άθροίζοντας δια πάσας τας τιμάς του i ($i = 1, 2, \dots, L$), εύρισκομεν τέλος :

$$\sum n_i = n = \frac{\sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}}{N \sqrt{\lambda}} \quad (20)$$

λύοντες νυν την (20) ως προς $1/\sqrt{\lambda}$, λαμβάνομεν :

$$\frac{1}{\sqrt{\lambda}} = \frac{n N}{\sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}} \quad (21)$$

και αντικαθιστώντες νυν την τιμήν ταύτην του $1/\sqrt{\lambda}$ εις την (19) εύρισκομεν :

$$n_i = \frac{N_i \sigma_i / \sqrt{c_i} N n}{N \sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}} = \frac{N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}}{\sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}} \cdot n \quad (22)$$

και επειδή το όλικόν κόστος έχει όρισθῆ ως :

$C = \sum n_i c_i$, εκ τῆς (22) λαμβάνομεν :

$$\sum n_i c_i = C = \frac{\sum N_i \sigma_i \sqrt{c_i}}{\sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}} \quad (23)$$

10. Τέλος δια να προσδιορίσωμεν τας τιμάς του n_i αΐτινες έλαχιστοποιούν το κόστος υποκείμενον εις προκαθορισθείσαν ακρίθειαν ϵ , χρησιμοποιούμεν, *mutatis mutandis*, την μέθοδον Lagrange, θέτοντες :

$$F = \sum c_i n_i + \lambda \left[\frac{1}{N^2} \sum N_i^2 \left(\frac{1}{n_i} - \frac{1}{N_i} \right) - \epsilon^2 \right]$$

και εύρισκομεν και αΐθεις :

$$n_i = \frac{N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}}{\sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}} n \quad (24)$$

Όταν ἡ ακρίθεια είναι ώρισμένη :

$$\epsilon^2 = \frac{1}{N^2} \left(\sum \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{n_i} - \sum N_i \sigma_i^2 \right) \quad (25)$$

(προκύπτουσα ἐκ τῆς (4) ὅταν γίνουν αἱ πράξεις). Τότε ἀντικαθιστώντες εἰς (25) τὴν n_i διὰ τῆς τιμῆς αὐτῆς, διδομένης ὑπὸ τοῦ 6' μέλους τῆς (24) εὐρίσκομεν :

$$N^2 \varepsilon^2 = \sum \left(\frac{N_i^2 \sigma_i^2 \sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}}{n N_i \sigma_i / \sqrt{c_i}} \right) - \sum N_i \sigma_i^2 \quad (26)$$

καὶ λύοντες εἶτα πρὸς n , ἔχομεν τὴν **ἀρίστην τιμὴν** τοῦ μεγέθους τοῦ δείγματος :

$$n = \frac{(\sum N_i \sigma_i \sqrt{c_i}) (\sum N_i \sigma_i / \sqrt{c_i})}{N^2 \varepsilon^2 + \sum N_i \sigma_i^2} \quad (27)$$

11. Ἐν συμπεράσματι τονίζεται καὶ αὖθις ὅτι, ἐν τῇ πράξει **κατὰ κανόνα, σχεδόν**, ἐφαρμόζεται μόνον ἡ **ἀνάλογος δειγματοληψία**, ἣτις προϋποθέτει πάντα τὰ σ_i ἴσα πρὸς ἀλλήλα καὶ ἐπιπλέον τὸ κόστος ὑπολογιζόμενον κατὰ μονάδα, ἀνεξαρτήτως στρώματος, ὅτε, ὡς εἶκός, οἱ ἄνω τύποι ἀπλοποιοῦνται κατὰ πολὺ καὶ τοῦτο διότι τὰ σ_i εἶναι **ἄγνωστα** πρὸ τῆς διενεργείας τῆς δειγματοληψίας.

Βιβλιογραφία :

- Στατιστική: **Κ. Α. Ἀθανασιάδου** (σελίδ. 353—354) 1958.
 Δειγματοληψία κατὰ στρώματα : **Δ. Ζούκα**, Δ/ντοῦ Ε. Στατ. Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Υπό τοῦ Καθηγητοῦ κ. ΧΡΥΣΟΥ ΕΥΕΛΠΙΔΟΥ

Σκοπὸς τῆς κοινωνικῆς στατιστικῆς εἶναι ἡ κατάρτισις ἀριθμητικῶν περιγραφῶν τῶν συνθηκῶν ζωῆς καὶ ἐργασίας τῶν πληθυσμῶν, τῶν ἀλλαγῶν αὐτῶν τῶν συνθηκῶν, καθὼς καὶ τῶν διαφορῶν ποὺ ὑπάρχουν μεταξὺ σημαντικῶν κοινωνικῶν καὶ οικονομικῶν ομάδων ἢ περιοχῶν. Αἱ κοινωνικαὶ στατιστικαὶ καταγίνονται, ἐπομένως, μὲ τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν διαφορῶν ομάδων πληθυσμοῦ, ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐπάγγελμα, τὰ κέρδη, τὴν διατροφήν, τὴν κατοικίαν, τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν, τὴν κοινωνικὴν δρᾶσιν, τὴν μόρφωσιν, τὴν ψυχαγωγίαν καὶ τὰς μορφωτικὰς ἀπασχολήσεις ἢ τὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντά των. Εἰδικὴ προσοχὴ δίδεται συνήθως εἰς τὰς συνθήκας τῶν «ἀδυνάτων» ομάδων, ὅπως τὰ παιδιὰ, οἱ ἠλικιωμένοι, οἱ ἀνάπηροι, οἱ ἐργάται μὲ χαμηλὸν ἡμερομίσθιον, οἱ μισθοσυτήρητοι ἢ καὶ ἄλλαι-εὐρεταὶ κοινωνικαὶ ομάδες. Ἐπίσης, ἡ κοινωνικὴ στατιστικὴ περιλαμβάνει στατιστικὰς πληροφορίας ποὺ ἀφοροῦν τὴν διοίκησιν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν τῶν κυβερνήσεων, τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, τῶν ἐργοδοτῶν, τῶν συνδικάτων καὶ τῶν ἀγαθοεργῶν ὀργανώσεων, πρὸς βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διαβίωσης καὶ ἐργασίας.

Μία συστηματικὴ ἔρευνα κοινωνικῶν στατιστικῶν θὰ καταγίνη, λοιπόν, μὲ θέματα ποὺ συνήθως περιλαμβάνονται εἰς τὸ πεδίου τῶν δημογράφων, τῶν οικονομολόγων, τῶν ὑγιεινολόγων καὶ ἄλλων εἰδικῶν. Ἀλλὰ τὰ θέματα αὐτὰ πρέπει νὰ συζητηθοῦν ἀπὸ ἀπόψεως σχέσεώς των μὲ τὰ προβλήματα ποὺ συνεπάγονται κοινωνικὰς ἐρεῦνας καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν. Ἐάν θέμα τι θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ π. χ. οικονομικὸν ἢ κοινωνικόν, τοῦτο εἶναι πολὺ συχνὰ ζήτημα λεκτικόν, ἀφοῦ τὰ οικονομικὰ ζητήματα εἶναι εἰς τὸ βάθος κοινωνικά. Οὕτω, ἡ δαπάνη διατροφῆς τοῦ λαοῦ εἶναι ζήτημα οικονομικόν, ἀλλ' ἡ κατανομὴ τῆς δαπάνης καθ' ὁμάδας πληθυσμοῦ εἶναι ζήτημα κοινωνικόν. Ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότης ἀποτελεῖ δείκτην τῆς οικονομικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ τὸ εἶδος τῶν κατασκευαζομένων οἰκημάτων (ἐργατικά κατοικίαι, βίλλες, πολυκατοικίαι, πολυτελῆ μέγαρα κλπ.) ἐνδιαφέρει τὴν κοινωνικὴν στατιστικὴν.

Αὐτὸ συνεπάγεται ὅτι οἱ ὄροι: δημογραφικαὶ στατιστικαί, στατιστικαὶ ὑγείας, οικονομικαὶ στατιστικαί, κοινωνικαὶ στατιστικαὶ κτλ. δὲν ἀποκλείουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον καὶ δὲν καθιερώνουν πεδία ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν εἰδικῶν εἰς κάθε κλάδον. Π.χ. μία συλλογὴ στατιστικῶν ὑγείας θὰ ἔπρεπε νὰ περιλάβῃ ὄχι μόνον δεδομένα νοσηρότητος καὶ θνησιμότητος, ἀλλ' ἀκόμη στατιστικὰς διατροφῆς, οἰκισμοῦ, ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας, ἡμερομίσθιων, συνθηκῶν ἐργασίας καὶ ἄλλων παρομοίων θεμάτων, ἐξεταζομένων ἀπὸ ἀπόψεως συνθηκῶν ὑγείας. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ θέματα

παραλλάσσουν και με τὰς ἐκάστοτε και ἐκασταχοῦ συνθήκας.

Ἡ σύνταξις κοινωνικῶν στατιστικῶν παρουσιάζει ἰδιαζούσας δυσχερείας, ἕνεκα τῆς ὄχι ἐμφανοῦς και συχνὰ ἀποκρυπτομένης καταστάσεως τῶν ἀπογραπτῶν μονάδων. Αἱ δυσχερείαι αὗται αὐξάνουσι προκειμένου περὶ ἀγροτικῶν περιφερειῶν, ὅπου ἄλλωστε προστίθενται και ἄλλαι προερχόμεναι ἀπὸ τὴν διασπορὰν τῶν ἀγροτῶν και ἀπὸ τὸ καχύποπτον αὐτῶν. Καὶ πολλαπλασιάζονται ὅταν πρόκειται νὰ παραβάλωμεν στατιστικὰς ἀνεπτυγμένους χωρῶν με ἄλλας ὑποανεπτυγμένους τοιοῦτων. Ἐξ ἄλλου, αἱ στατιστικαὶ ἔρευναι πρὸς καθορισμὸν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ὁμάδων, και πολὺ περισσότερον τῶν διαφόρων λαῶν, ὄχι μόνον στοιχίζουσι ὑπερβολικά, ἀλλὰ και δίδουσι ἀποτελέσματα ἀμφισβητήσιμα. Καθότι τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα εἶναι πολὺπλοκα και δὲν ἡμποροῦν νὰ ταξινομηθοῦν ὡς πράγματα εἰς τὴν συγκριτικὴν παρατήρησιν.

Πάντως, ἡ στατιστικὴ μᾶς ἐπιτρέπει τὴν μελέτην τῆς ὑπάρξεως και τῆς ἐξελίξεως τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, ὁμαδικῶς λαμβανόμενων και ἀριθμητικῶς παρισταμένων. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπει, ὅμως, νὰ συλλάβωμεν και τὰ ἀντικειμενικὰ στοιχεῖα ἐκάστου φαινομένου, δηλαδὴ τὰς ἀπωτέρας αἰτίας και τὸν σκοπὸν των, ἀφοῦ ἄλλωστε ἡ ἀριθμητικὴ παράστασις τούτων εἶναι συνήθως ἀδύνατος. Μᾶς δίδει, λοιπόν, τοὺς ἀριθμοὺς ἐνὸς φαινομένου, ἀλλ' οὐδέποτε και τοὺς ἀριθμοὺς ὅλης τῆς σειρᾶς τῶν πιθανῶν αἰτίων των, τοὺς χρησίμους διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐπιδράσεως ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Οὕτω π. χ. ἐὰν ἔχομεν ἀκριβῆ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον στατιστικὴν τῆς ὑπερποντίου μεταναστεύσεως ἐξ Ἑλλάδος, στερούμεθα στατιστικῆς ὄλων τῶν πιθανῶν αἰτίων τῆς. Ἡ στατιστικὴ μᾶς παρέχει μίαν γενικωτέραν ἀλλὰ και περισσότερον ἐπιπολαίαν ἀποψιν τῶν κοινωνικῶν γεγονότων ἀπὸ τὴν μονογραφίαν, τῆς ὁποίας ὅμως αἱ γενικεύσεις εἶναι συχνὰ ἐπικίνδυναι.

Μεταξὺ τῆς κυρίως στατιστικῆς και τῆς μονογραφίας εὐρίσκειται ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ μέθοδος (sampling), τῆς ὁποίας συνηθίζεται μεγίστη χρῆσις εἰς τὰς κοινωνικὰς ἐρεῦνας. Εἰς αὐτὴν δὲν γίνεται ἡ καταγραφή ὄλων τῶν στατιστικῶν μονάδων, ὅπως εἰς τὴν κυρίως στατιστικὴν, οὔτε ἀρκοῦμεθα εἰς μίαν ἢ ἐλαχίστας μόνον περιπτώσεις, ὅπως εἰς τὴν μονογραφίαν. Ἄλλ' αἱ καταγραπτῆαι μονάδες πρέπει νὰ ἀποτελοῦν σημαντικὸν τμήμα τοῦ ὄλου ἀριθμοῦ τῶν μονάδων, συνήθως ἡ ἕως 1500, και νὰ εἶναι ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἄλλήλων. Προτιμότερον ἢ ἐκλογή τῶν μονάδων νὰ γίνεται κατὰ τύχην (διὰ κλήρου), διότι ἡ λελογισμένη ἐκλογή των ἐνέχει κίνδυνον μεροληψίας. Μετὰ τὴν ἐκλογήν, ὅμως, πρέπει νὰ προβαίνωμεν εἰς τὸν ἔλεγχον, διὰ νὰ διαπιστωθῆ ἐὰν αἱ περιληφθεῖσαι πρὸς καταγραφήν μονάδες συγκεντρῶνουν τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἔρευναν στοιχεῖα. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι εὐκολωτέρα και ὀλιγώτερον δαπανηρὰ τῆς κυρίως στατιστικῆς, ἀλλ' ἀπεδείχθη περισσότερον ἐπιρρητῆς

εις λάθη, όταν μάλιστα τὸ ποσοστὸν τῶν καταγεγραφομένων μονάδων εἶναι πολὺ μικρόν.

Τὸ γεγονός ὅτι δύναται νὰ γίνῃ κατάχρησις τῶν ἀριθμῶν ὡς ἀποδεικτικῶν ὕλικῶν δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν μεγάλην ἐπιστημονικὴν καὶ πρακτικὴν σημασίαν τῆς στατιστικῆς εἰς τὰς κοινωνικὰς ἐρεῦνας. Αὕτη ἔδωκεν εἰς αὐτάς τὸ ἀναγκαῖον ὑποστήριγμα τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ μέτρου. Καὶ χάρις εἰς αὐτὴν γνωρίζομεν ὅτι τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα ὑπόκεινται εἰς τὴν αἰτιοκρατίαν καὶ ἐπομένως εἶναι δυνατὴ ἡ ἀλλαγὴ τῶν διὰ θεραπείας τῶν αἰτίων τῶν. Ὁ συνδυασμὸς τῆς στατιστικῆς, πού ἐξετάζει τὰ ζητήματα κατ' ἔκτασιν, καὶ τῆς μονογραφίας, πού τὰ ἐξετάζει εἰς βάθος, μᾶς δίδει τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα, ὅπου βεβαίως χωρεῖ τοιοῦτος συνδυασμὸς.

Τέλος, ἡ δυσκολία τῆς μετρήσεως — καὶ μάλιστα τῆς ἀκριβοῦς μετρήσεως τῶν κοινωνικῶν δεδομένων — καθιστᾷ ἐπικίνδυνον τὴν χρῆσιν ἀφηρημένων μαθηματικῶν μεθόδων εἰς τὴν μελέτην τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, διότι κινδυνεύομεν νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς μελέτης μας : τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον. Διότι τὰ μαθηματικά, προῖόν τῆς ἀφηρημένης ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε ἐμπειρίαν, δὲν ἠμποροῦν νὰ προσαρμόζωνται μὲ ἀξιοθαύμαστον ἀκρίβειαν εἰς τὴν πολύπλοκον κοινωνικὴν πραγματικότητα.

Δὲν πρέπει νὰ γίνεταί σύγχυσις τῆς κοινωνικῆς στατιστικῆς μὲ τὴν κοινωνιομετρίαν. Εἰς τὸ κοινωνικὸν πεδίον, τὰ μαθηματικά ἐφηρμόσθησαν τὸ πρῶτον εἰς τὰς δημογραφικὰς στατιστικὰς, πού εἶχον ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον ὄν, τὸ ἄτομον, εἶναι, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, τὸ ἀδιαίρετον στοιχεῖον, καὶ ἐπομένως κάθε ὁμαδικὸν φαινόμενον εἶναι ἀπλῶς τὸ ἄθροισμα τῶν ἀτομικῶν φαινομένων. Ἄλλ' οἱ περισσότεροι τῶν κοινωνιολόγων παραδέχονται σήμερον ὅτι τὸ ἀνθρώπινον ὄν, ὡς μέλος μιᾶς ὁμάδος, δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος μονὰς ἀλλὰ περιλαμβάνεται εἰς ὁμαδικὰ πλαίσια καὶ μετέχει εἰς καταστάσεις ὁμαδικὰς. Ἐπομένως, πρώτη προσπάθεια τῶν μαθηματικῶν μεθόδων εἰς τὴν κοινωνιολογίαν πρέπει νὰ εἶναι ἡ ποσοτικὴ ἀνάλυσις καὶ τῶν ὁμαδικῶν πλαισίων καὶ τῶν τρόπων συμπεριφορᾶς τῶν περιλαμβανομένων εἰς αὐτά.

Τοῦτο ἐπιδιώκεται διὰ τῆς κοινωνιομετρίας, πού εἶναι ἡ μαθηματικὴ μελέτη τῶν ψυχολογικῶν χαρακτήρων τῶν κοινωνικῶν συνόλων, ἡ πειραματικὴ τεχνικὴ τῶν ποσοτικῶν μεθόδων καὶ τὰ ἀποτελέσματα πού ἐπιτυγχάνει κανεὶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν. Ἡ κοινωνιομετρία φαίνεται ὅτι ἔλυσεν τὸ παλαιὸν μεθοδολογικὸν πρόβλημα : νὰ εἰσαγάγῃ τὰς ποσοτικὰς μεθόδους εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐπιστήμην, ἀποτελεσματικώτερον ἀπὸ τὰς γενομένας πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἀποπείρας. Διότι αὐτὸ πού ἀποτελεῖ τὴν πρωτοτυπίαν τῆς κοινωνιομετρίας εἶναι ὅτι τὸ «μέτρον» παρουσιάζεται μόνον ὡς τεχνικὸν μέσον, σαφῶς περιωρισμένον διὰ νὰ ἐπιτύχῃ καλύτερον τὰς ποσοτικὰς σχέσεις μὲ τὸ «κοινωνικόν», τὸ socius.

Αἱ σχέσεις αὐταὶ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὸ αὐθόρμητον, ἀπὸ τὸ δημιουργικόν των στοιχείον, ἀπὸ τὴν σχέσιν των μετὰ τὴν στιγμὴν, ἀπὸ τὴν δλοκλήρωσιν των εἰς σχηματισμοὺς συγκεκριμένους καὶ μοναδικούς.

Ἡ κοινωνιομετρία διακρίνεται, λοιπόν, ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν στατιστικὴν καθότι ἀσχολεῖται μετὰ τὴν μέτρησιν —μέσω κυρίως διαφόρων τέστ— τῆς ἀνθρωπίνης ὁμαδικῆς συμπεριφορᾶς. Ὅπως ὁ Φρόυντ ἀνέλυσε τὸ ἄτομον, πρὸς ἐξήγησιν καὶ ἐνίοτε θεραπείαν τῆς ἀτομικῆς συμπεριφορᾶς, οὕτω καὶ ἡ κοινωνιομετρία ἀναλύει τὰς ὁμάδας, πρὸς ἐξήγησιν τῆς ὁμαδικῆς συμπεριφορᾶς, καὶ ἐνίοτε πρὸς κατεύθυνσιν τῆς. Ἡ κοινωνιομετρία ἐπιδιώκει, λοιπόν, τὴν μέτρησιν τῶν αἰτίων, ἐνῶ ἡ στατιστικὴ ἐρευνᾷ τὰ ἀποτελέσματα τῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως καὶ δράσεως.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Υπό του Καθηγητοῦ κ. ΣΩΤ. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ

Εἶναι ἀρκετὰ παλαιὰ ἡ συζήτησις γύρω ἀπὸ τὸ ἐρώτημα ἐὰν ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑδρογείου — καὶ τῶν καθ' ἕκαστα χωρῶν ἰδιαιτέρως — δύναται νὰ ἀναπτύσσεται ἀνεξελέγκτως, ἐν ὄψει τῶν περιορισμένων ὑλικῶν μέσων πού ὑπάρχουν εἰς τὴν διάθεσίν του. Εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτό, ὅπως εἶναι γνωστόν, οἱ ἀπαισιόδοξοι, ἀκολουθοῦντες τὸν Μάλθον, ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ πληθυσμὸς ἐξελίσσεται ποσοτικῶς πολὺ ταχύτερον ἀπὸ τὰ μέσα τῆς διατροφῆς, ὥστε χρειάζεται ἀνάσχεσις τῆς φυσικῆς δημογραφικῆς τάσεως. Ἄλλοι, ἀντιθέτως, βασιζόμενοι εἰς τὰς προόδους τῆς τεχνικῆς, κυρίως, ἢ ὅποια εἶναι εἰς θέσιν νὰ πολλαπλασιάξῃ τὰ μέσα, δέχονται ὅτι ὁ ρυθμὸς τῆς αὐξήσεως τῶν μέσων τῆς ζωῆς εἶναι ταχύτερος τοῦ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, εἰς ἀπόδειξιν δὲ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἐπικαλοῦνται τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα, παρὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τοῦ πληθυσμοῦ, τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον ἀνῆλθεν οὐσιωδῶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ δευτέρα ἄποψις ὑπερίσχυσε· παραμένει ὅμως πάντοτε τὸ ἐρώτημα: εἰς τί πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ ἡ πολιτικὴ τῶν Κρατῶν ἐν προκειμένῳ καὶ ποῖα τὰ μέσα ἐπιτεύξεως τῶν τασσομένων ἐπιδιώξουν;

Ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῶν νεωτέρων χωρῶν ἀποβλέπει εἰς τὸ καλούμενον *optimism* τοῦ πληθυσμοῦ, πρῶγμα τὸ ὅποιον σημαίνει προσπάθειαν ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ καθίσταται ἐφικτὴ ἢ καλὴ διαβίωσις τοῦ μεγαλυτέρου δυνατοῦ ἀριθμοῦ προσώπων. Ἡ προσπάθεια αὕτη ἔχει συνήθως ὡς κυρίαν ἐκδήλωσιν τὴν ἐκβιομηχάνισιν, δηλαδή ἀπ' ἐνὸς μὲν τὴν βιομηχανοποίησιν τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς καὶ δὴ τῆς γεωργίας, ἀπ' ἑτέρου δὲ καὶ κυρίως τὴν καθ' αὐτὸ βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν, δηλαδή ἐπέκτασιν τοῦ τομέως τῆς δευτερογενοῦς παραγωγῆς, διὰ μεταποίησεως μὲ τὰς πλέον συγχρονισμένας μεθόδους τῶν προϊόντων τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς. Ἀρμόζει νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τῶν φάσεων τῆς δημογραφικῆς ἐξελίξεως τῶν λαῶν καὶ νὰ διευκρινίσωμεν σημεῖα τινὰ τῶν δύο ἀντιθέτων ἀπόψεων ἀντιμετωπίσεως τοῦ παγκοσμίου δημογραφικοῦ προβλήματος.

Κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἀντίληψιν, ἡ δημογραφικὴ ἐξέλιξις τῶν λαῶν ἀκολουθεῖ τὴν ἐξῆς πορείαν:

Πρώτη φάσις. Οἱ ἀρχέγονοι λαοὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἐξασφαλίζουν τὸ ἐλάχιστον τῆς συντηρήσεώς των. Ἡ γεννητικότης εἶναι ὑψηλὴ ἀλλὰ καὶ ἡ θνησιμότης ἐπίσης. Τὸ καθαρὸν πάντως περίσσευμα διαμορφώνει συνεχῶς μεγαλύτερον ὄγκον πληθυσμοῦ, ἀλλὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ μεγέθους τούτου δὲν ὑπερφαλαγγίζει αἰσθητῶς ἢ αὐξήσις τῶν παραγομένων ὑλικῶν μέσων ζωῆς. Ὡς ἐκ τούτου παρατηρεῖται στασιμότης, μᾶλλον, εἰς τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἠῤῥημένου πληθυσμοῦ.

Δευτέρα φάσις. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου δημιουργεῖται εἰς τοὺς λαοὺς «συνείδησις προόδου» καὶ καταβάλλεται προσπάθεια ἐξόδου ἀπὸ τὸ ἀρχέγονον στάδιον. Ἀρχίζει νὰ ἀναπτύσσεται ἡ βιομηχανία, πρὸ παντός

ὅμως τὸ ἐμπόριον, τόσον τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Εἶναι τὸ μεταβατικὸν στάδιον ἀναπτύξεως. Ἡ γεννητικότης ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑψηλή, ἀλλὰ ἡ θνησιμότης βαίνει μειουμένη καὶ κατ' ἀκολουθίαν σημειοῦται σημαντικὸν πληθυσμιακὸν πλεόνασμα ἐτησίως. Εἰς τὴν φάσιν αὐτὴν θεωροῦνται εὐρισκόμεναι πολλαὶ ἀσιατικαὶ καὶ ἄλλαι χῶραι.

Τρίτη φάσις. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις προχωρεῖ πλέον μὲ γοργὸν βῆμα. Ἡ στάθμη τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως πλησιάζει ἐκείνην τῶν προηγμένων χωρῶν. Ἐὰν δὲν τὴν ἔχει φθάσει, ὑπάρχει δυναμικότης διὰ περαιτέρω ἐξελίξεις. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ὄχι μόνον ἡ θνησιμότης, ἀλλὰ καὶ ἡ γεννητικότης πίπτει, ὄχι ὅμως εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ ὑπάρχῃ πληθυσμιακὸν ἔλλειμμα ἢ στασιμότης δημογραφικῇ. Ἀντιθέτως, ὑπάρχει ἀξιόλογον καθαρὸν περίσσευμα μὲ συνέπειαν τὴν συνεχῆ αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ.

Τετάρτη φάσις. Αἱ κατακτήσεις εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα σταθεροποιοῦνται, ἀλλὰ καὶ προωθοῦνται ἔτι περαιτέρω. Αἱ χῶραι αἱ διανύουσαν τὴν φάσιν αὐτὴν ἀποτελοῦν τὸ πρότυπον διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ὀλιγότερον ἀνεπτυγμένων χωρῶν καὶ δὴ τῶν εὐρισκομένων εἰς τὴν τρίτην φάσιν. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τόσον ἡ γεννητικότης, ὅσον καὶ ἡ θνησιμότης κυμαίνονται εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα. Βεβαίως ὑπάρχει ἀκόμη καθαρὸν πληθυσμιακὸν περίσσευμα, ἀλλ' αὐτὸ μόλις πλησιάζει τὰ 1 ὀο ἐτησίως. Διαμορφοῦται συνεπῶς μία κατάστασις δημογραφικῆς στασιμότητος, ἀλλ' εἰς ὑψηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πρώτην φάσιν, ὅπου ἡ δημογραφικὴ στασιμότης συνεδέετο μὲ χαμηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον. Εἰς τὴν τετάρτην φάσιν εὐρισκονται αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖται τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Αὐστραλία, αἱ χῶραι τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τινες ἄλλαι.

Πέμπτη φάσις. Αἱ κεκτημένα πρόδοι εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα δὲν συνεχίζονται. Παραλλήλως ὁ πληθυσμὸς ἀκολουθεῖ κατιοῦσαν πορείαν. Ἡ θνησιμότης ἐξακολουθεῖ μειουμένη, ἀλλ' ἔτι ἐντονώτερον συνεχίζεται ἡ πτώσις τῆς γεννητικότητος. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ διαρξὶς πληθυσμιακοῦ ἐλλείμματος. Βεβαίως, αἱ κυβερνήσεις τῶν χωρῶν ποῦ διανύουν τὴν φάσιν αὐτὴν φροντίζουν νὰ ἀντιδράσουν μὲ διάφορα μέτρα, ἐν πολλοῖς δὲ τὸ ἐπιτυγχάνουν. Τοῦτο συνέβη π.χ. μὲ τὴν Γαλλίαν, ἡ ὁποία τὰ τελευταῖα προπολεμικὰ ἔτη ἔδειξε σημεῖα καταπτώσεως καὶ δημογραφικῆς καὶ οἰκονομικῆς. Μεταπολεμικῶς, χάρις εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου ἐπηρεασθεῖσαν νοοτροπίαν τῶν Γάλλων, ἡ χώρα αὕτη ἀνέλαβε δημογραφικῶς, ἀφοῦ ἀντὶ ἐλλειμμάτων σημειοῦνται ἤδη περισσεύματα. Ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅμως ἀπόψεως ἡ στασιμότης δὲν ἔδωσε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὴν πρόοδον, ἀφοῦ, κατὰ τὰς δηλώσεις τῶν ἱθυνόντων, ἡ Γαλλία εἶναι ἡ μόνη χώρα ἡ ὁποία δὲν ἠῤῥῆσε τὸν ὄγκον τῆς παραγωγῆς τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἀνάλογον φαινόμενον, ἐπιπίπτει εἰς τὴν πέμπτην φάσιν, παρουσίαν εἰς τὸ παρελθὸν ἡ Ἰρλανδία, αὕτη ὅμως κυρίως λόγῳ τοῦ μεγάλου ὄγκου μεταναστευτικῆς κινήσεως, ἧτις ἀνέτρεψε τὴν δημογραφικὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἰσοροπίαν τῆς χώρας.

Ὅπως δὲποτε, ἡ συνολικὴ δημογραφικὴ εἰκὼν τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει σήμερον ὁ κόσμος εἶναι ὅτι ἡ φυσικὴ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς εἶναι ὑψωτικὴ, μὲ καθαρὸν ἐτήσιον περίσσευμα ὀλίγον ὑψηλότερον τοῦ 1 ὀο,

ἤτοι ἐπὶ συνολικοῦ πληθυσμοῦ περίπου 2 400 000 000 ψυχῶν ἔχομεν ἐτησίαν αὔξησιν 25 000 000. Μὲ τὸν ρυθμὸν αὐτὸν ὑπολογίζεται ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος μας ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς θὰ φθάσῃ εἰς 4 δισεκατομμύρια. Τὸ σοβαρώτερον ὅμως πρόβλημα δὲν εἶναι ἡ ταχέα φυσικὴ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ. Πλέον σημαντικὰ εἶναι ἡ ἄνισος κατανομὴ αὐτοῦ εἰς τὸν γήινον χῶρον, ἡ ἄνισος κατανομή, καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἄνισος ἀνάπτυξις τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου, ἡ ἄνισος ἐξέλιξις τῆς τεχνικῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς εἰδικεύσεως τοῦ ἐμπύχου ὕλικου. Πάντα ταῦτα προκαλοῦν ἀνισότητα τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἢ ὅποια σὺν τῇ παρῴδῳ τοῦ χρόνου ἐπιτείνεται, λόγῳ τῆς βραδυτέρας πληθυσμιακῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ταχύτερας, σχετικῶς, οἰκονομικῆς προόδου τῶν προηγμένων χωρῶν. Οὕτω βλέπομεν π.χ. ὅτι εἰς τὰς Η. Π. Α. ἐδιπλασιάσθη τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν κατοίκων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν στάθμην, ἐνῶ αἱ περιοσότεραι τῶν καθυστερημένων χωρῶν ἔχουν τὸ προπολεμικὸν ἐπίπεδον ἢ ἐλαφρῶς ἀνώτερον. Ἐν τούτοις, τὸ φυσικώτερον εἶναι νὰ προαχθῇ μὲ ταχύτερον ρυθμὸν ἢ οἰκονομία τῶν μὴ ἀνεπτυγμένων χωρῶν, καθόσον ὑπάρχουν ἐκεῖ, συνήθως, περισσότερα περιθώρια. Ἄρκει βεβαίως νὰ ὑπάρχουν φυσικοὶ πόροι, νὰ γίνῃ τεχνικὴ ὀργάνωσις καὶ νὰ διατεθοῦν τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη ἐν ἀρχῇ, ὑπάρχουν δύο ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι ἀπόψεις ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος.

Ἡ πρώτη ἄποψις ὑποστηρίζει ὅτι τὰ μέσα ἱκανοποιήσεως τῶν ἀναγκῶν εἶναι ὅπωςδὴποτε περιορισμένα, σὺν τῇ παρῴδῳ δὲ τοῦ χρόνου ἐπιτείνεται ἡ δυσαναλογία τῶν μέσων ἔναντι τῶν ἀναγκῶν. Ἡ πλέον λογικὴ λύσις συνίσταται εἰς τὴν πρόληψιν τῆς περαιτέρω διογκώσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἄλλως, σὺν τῇ διευρύνσει τῶν ἀνισοτήτων, θὰ καλλιεργηται τὸ μῖσος καὶ ἡ διεθνὴς ἔντασις θὰ ὀδηγῇ εἰς πολέμους. Πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτων δυσαρέστων ἐξελίξων δέον νὰ υἱοθετηθοῦν διεθνῶς μέθοδοι μειώσεως τῶν γεννήσεων.

Ἡ δευτέρα ἄποψις δέχεται ὅτι τὸ παγκόσμιον δημογραφικὸν πρόβλημα ὀφείλεται εἰς τὴν κακὴν κατανομὴν τοῦ πλοῦτου καὶ τὴν ἀνεπαρκῆ παραγωγὴν. Ἡ τεχνικὴ εἶναι εἰς θέσιν νὰ πολλαπλασιάσῃ τὴν παραγωγὴν τροφίμων. Ἄρκει νὰ διαδοθοῦν αἱ ἀναγκαῖαι γνώσεις εὐρύτατα καὶ νὰ βελτιωθοῦν τὰ συστήματα ὀργανώσεως. Ὁ γνωστὸς οἰκονομολόγος Colin Clark, υἱοθετῶν τὴν ἄποψιν ταύτην, ὑποστηρίζει ὅτι, ἐὰν ἡ παραγωγὴ τροφίμων ὀργανωθῇ παντοῦ ὡς ἐν Δανίᾳ π.χ. (ἥτις μὲ τὰ προϊόντα τῆς διατρέφει σχεδὸν διπλάσιον τοῦ κατοικοῦντος τὴν χώραν πληθυσμόν), ἡ ὑδρόγειος δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐπαρκῆ μέσα συντηρήσεως εἰς τετραπλάσιον ἢ καὶ πενταπλάσιον τοῦ σημερινοῦ πληθυσμόν. Αὐτὰ ἐννοεῖται μὲ τὰς σήμερον ἐν χρῆσει μεθόδους. Διότι, ἐὰν μελλοντικῶς χρησιμοποιοθῇ ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια εἰς τὴν οἰκονομίαν, ἢ παραγωγῇ εἶναι λίαν πιθανόν νὰ καταστήσῃ τὴν ζωὴν πολὺ εὐκολωτέραν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὑψηλὸν ἐπίπεδον συντηρήσεως, εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΝ — ΠΗΓΑΙ — ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

Υπό F. ROSENFELD

Στατιστολόγος της Food and Agriculture Organization (F. A. O.)

1. 1. Όρισμός

Δυνάμεθα να καθορίσωμεν εις τὰς γενικὰς τῆς γραμμῆς τὴν γεωργικὴν στατιστικὴν ὡς τὸ σύνολον τῶν ἀριθμητικῶν πληροφωριῶν, τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ διάφορα ἀντικείμενα τῆς γεωργίας καὶ τῆς οἰκονομίας αὐτῆς. Θὰ πρέπει νὰ δώσωμεν τὸν ὄρισμόν τῆς λέξεως «γεωργία», μὲ βάσιν ἐκείνον ὁ ὁποῖος ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ὄργανώσεως Τροφίμων καὶ Γεωργίας τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Ἐθνικῆς Ἀπογραφῆς τῆς Γεωργίας τοῦ 1950· εἶναι ἡ δρᾶσις ἢ ὁποῖα σκοπὸν ἔχει «τὴν παραγωγὴν τῶν ἀγρῶν, παραγωγὴν καρπῶν, καρῶν, σπόρων, φυτῶν, παραγωγὴν βοτῶν, χορταρικῶν καὶ ἀνθέων, καλλιεργουμένων εἰς ἀνοικτὸν χώρον καὶ εἰς πλαίσια, κτηνοτροφίαν, ἐκμετάλλευσιν κτηνοτροφικῶν προϊόντων, τὴν πτηνοτροφίαν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν πτηνοτροφικῶν προϊόντων, παραγωγὴν μέλιτος, παραγωγὴν κονίτικων καὶ ζῶων μὲ γούνα κτλ.» (*).

Θὰ παρατηρήσῃ κανεὶς ὅτι ὁ ὄρισμός αὐτὸς τῆς γεωργίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὰ προϊόντα τῶν καλλιεργειῶν καὶ τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ κύριοι καρποὶ τῆς ἐργασίας τῶν χωρικῶν, ἀποκλείει δὲ τὰ δάση καὶ τὰ δασικὰ προϊόντα ὡς καὶ τὰ προϊόντα τῆς ἀλιείας, ἂν καὶ εἰς ὠρισμένας χώρας, ὅπως ἡ Φιλανδία, ἡ γεωργικὴ ἐργασία, καθαρῶς εἶπειν, δὲν χωρίζεται τῆς δασικῆς. Ἡ γεωργικὴ στατιστικὴ δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὰ προϊόντα τῆς γεωργίας, ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς παραγωγῆς τῶν μέχρι ἐκείνου τῆς κατανάλωσος καὶ τῆς χρησιμοποίησος τῶν διὰ τῶν ἐνδιάμεσων σταδίων τῆς ἀποθηκεύσεως, συσκευασίας, κατεργασίας καὶ τῆς διανομῆς διὰ τῶν ἀγορῶν χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως. Ἡ ἔκτασις ἢ τὰ ὄρια τοῦ οὕτω καλυπτομένου πεδίου ποικίλλουν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἀναλόγως πρὸς τὰς πληροφωρίας τὰς ὁποίας χρειάζεται ἐκάστη.

1. 2. Στατιστικαὶ βάσεις καὶ τρέχουσαι στατιστικαὶ

Αἱ γεωργικαὶ στατιστικαὶ δύναται νὰ καταταγοῦν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας: α) ὅσας παρέχουν δεδομένα ἐπὶ τῆς διαρθρώσεως ἢ τῶν μονίμων χαρακτηριστικῶν τῆς γεωργίας ἐνὸς κράτους καὶ β) ὅσας παρέχουν πληροφωρίας ἐπὶ τῆς γεωργικῆς δρᾶσεως ἢ ὁποῖα λαμβάνει χώραν κατὰ τρόπον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον συνεχῆ κατὰ

*) FAO, Πρόγραμμα Παγκοσμίου Ἀπογραφῆς τῆς Γεωργίας τοῦ 1950. Οὐάσιγκτον 1948, σελ. 54.

τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἔτους. Ἡ πρώτη ὁμάς ἀποτελεῖ τὰς **γεωργικὰς στατιστικὰς βάσεις**, ἢ δευτέρα τὰς **τρεχοῦσας γεωργικὰς στατιστικὰς**. Τὰ δεδομένα βάσεως ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς γεωργικῆς διαρθρώσεως εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐννοήσῃ τις καλῶς τὴν γεωργίαν μιᾶς χώρας· ἀποτελοῦν τὸ σημεῖον ἐκκινήσεως διὰ τὰς κυβερνήσεις ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀναπτύξουν καὶ νὰ ἐκμεταλλευσθῶν καλύτερον τοὺς γεωργικοὺς πόρους τῆς χώρας των. Περιλαμβάνουν πληροφορίας ἐπὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἐδαφῶν, ἐπὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων (ἀριθμὸς καὶ ἔκτασις αὐτῶν, κατανομή κατὰ περιοχάς, τρόπος ἀξιοποιήσεως, κ.τ.λ.), τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς συνεταιρικῆς ἐργασίας. Ἀριθμητικαὶ πληροφορίες ἐπὶ τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὴν γεωργίαν, τοῦ χρησιμοποιουμένου ὕλικου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μέσων παραγωγῆς, ἀποτελοῦν ἐπίσης μέρος τῆς γεωργικῆς στατιστικῆς.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ διάρθρωσις τῆς γεωργίας δὲν μεταβάλλεται οὐσιαστικῶς ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἔτους εἰς τὸ ἄλλο, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προβαίη τις κατ' ἔτος εἰς νέον καταρτισμὸν γεωργικῶν στατιστικῶν βάσεως· ἀρκεῖ νὰ τὰς συγκεντρώη ἀνὰ πενταετίαν ἢ δεκαετίαν βάσει λεπτομεροῦς καὶ πλήρους ἀπογραφῆς.

Αἱ γεωργικαὶ τρέχουσαι στατιστικαὶ εἶναι κυρίως ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ὀφείλουν νὰ παρέχουν πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ποὺ λαμβάνουν χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς ἔτους. Ἀφοροῦν τὰς καλλιεργουμένας ἐκτάσεις, τὴν παραγωγὴν τῶν καλλιεργειῶν, τὸν ἀριθμὸν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν προϊόντων τούτων, τὴν κατανομήν καὶ τὰς τιμὰς τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τὰς γεωργικὰς ἐργατικὰς χεῖρας καὶ διάφορα ἄλλα θέματα σχετικὰ πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ὡς π. χ. τὴν κατανάλωσιν λιπασμάτων, κινητικῆς δυνάμεως καὶ διαφόρων προϊόντων ἀναγκαίων διὰ τὴν γεωργίαν, τὴν γεωργικὴν πίστιν κτλ. Κατάλογος τῶν κυριωτέρων θεμάτων τῶν καλυπτομένων ὑπὸ τῆς γεωργικῆς στατιστικῆς δίδεται εἰς τὸ παράρτημα.

2. Πηγαὶ τῶν γεωργικῶν στατιστικῶν

Αἱ κυριώτεραι πηγαὶ αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ παράσχουν πληροφορίας ἐπὶ τῆς γεωργίας καὶ τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

- οἱ καλλιεργηταί,
- αἱ τοπικαὶ ἀρχαί, ὡς οἱ δήμαρχοι τῶν ἀγροτικῶν κοινοτήτων, οἱ πάρεδροι, οἱ ἐφοριακοὶ ὑπάλληλοι κ.τ.λ.,
- οἱ ὑπάλληλοι τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ὑπηρεσιῶν,
- αἱ ἐπιχειρήσεις κατεργασίας (ἀλευρόμυλοι, ἐργοστάσια λιπασμάτων, ἐλαιοτριβεῖα, σφαγεῖα κ.τ.λ.),
- οἱ ἔμποροι γεωργικῶν προϊόντων,
- οἱ μεταφορεῖς,
- αἱ ἀγροτικαὶ τράπεζαι,

— οί υπάλληλοι οί διενεργούντες έρεύνας μικρᾶς ἢ μεγάλης κλίμακος αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν καταμετρήσεις καὶ ἀπαριθμήσεις.

Λέγομεν ὅτι αἱ πληροφορίαι αἱ προερχόμεναι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθεισῶν πηγῶν εἶναι **ἀντικειμενικαί**, ἐὰν ὀφείλονται εἰς τὴν καταχώρισιν γεγονότων (ὡς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα συλλέγονται ἐκ τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν ἐπιχειρήσεων κατεργασίας, τῶν τραπεζῶν ἢ τῶν ἀρχείων τῶν μεταφορέων) ἢ εἰς τὴν καταμέτρησιν ἢ ἄμεσον ἀπαριθμῆσιν (π. χ. καταμέτρησις κτηνῶν ἢ ἐκτάσεων ὑποκειμένων εἰς τὰς διαφόρους καλλιεργείας). Ὅταν τὰ δεδομένα εἶναι προϊόν παρατηρήσεων γενικοῦ χαρακτήρος ἢ ἐκτιμήσεων αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ποικίλλουν μεταξύ διαφόρων παρατηρητῶν, λέγομεν ὅτι αὗται εἶναι **ὑποκειμενικαί**. Εἶναι προφανές ὅτι τὰ ἀντικειμενικά δεδομένα πρέπει νὰ προτιμῶνται ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑποκειμενικὸν χαρακτήρα, ὁθέντος ὅτι τὰ τελευταῖα πιθανὸν νὰ ἐπηρεάζωνται σοβαρῶς ὑπὸ προσωπικῶν παραγόντων καὶ δύνανται μάλιστα νὰ μὴ στηρίζονται εἰς καμμίαν βάσιν ἐκτιμήσεως, πραγματικῶς ἱκανοποιητικῆν.

3. Κύρια δυσκολίαι

Ἐπιπροσδιορισμὸς τῶν ἀναγκαίων δεδομένων διὰ τὴν κατάρτισιν γεωργικῶν στατιστικῶν συναντᾷ ὄρισμένας δυσκολίας, συναφεῖς πρὸς τὸ ἰδιαιτέρον αὐτὸ πεδῖον τῆς στατιστικῆς. Μία τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν ὀφείλεται εἰς τὸν ἐξαιρετικῶς μεγάλον ἀριθμὸν τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων, τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐκτιμηθοῦν τὰ χαρακτηριστικά καὶ νὰ παρακολουθηθοῦν αἱ ἐργασίαι, καὶ εἰς τὸν ἀκόμη μεγαλύτερον ἀριθμὸν τῶν μονάδων παραγωγῆς ὡς οἱ ἄγροί, οἱ ὁποῖοι ποικίλλουν ἐπὶ πλεόν κατὰ τὰς διαστάσεις, εἶναι δὲ συχνὰ λίαν ἀκανονίστου σχήματος. Αἱ ἐκμεταλλεύσεις καὶ οἱ ἄγροί ἐκτείνονται, ὡς εἶναι εὐνόητον, εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν, ἀντὶ νὰ εἶναι, ὡς ἡ βιομηχανία ἢ ὄρισμένοι ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις, συγκεντρωμένοι εἰς ὄρισμένας περιοχὰς ἢ σημεῖα. Αἱ δυσκολίαι αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὸ μέγα ποσοστὸν τῶν ἀναλαφθῶν μεταξύ τῶν γεωργῶν καὶ εἰς τὴν μὴ τήρησιν λογιστικῶν βιβλίων ὑπὸ τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν αὐξάνονται ἔτι περισσότερον, λόγῳ τῆς πατροπαράδοτου καχυποψίας ἀπέναντι πάσης ἐρεύνης καὶ τῆς τάσεώς των νὰ μὴ παρέχουν ἀκριβεῖς πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν των.

Ἡ μέθοδος παραγωγῆς τῶν γεωργικῶν τροφίμων δὲν ἔχει ἐπίσης τὴν σχετικὴν ἀπλότητα τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, λόγῳ τῆς ἐπιδράσεως βιολογικῶν καὶ κλιματολογικῶν παραγόντων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δυνατὸν ὅλοι νὰ ἐλεγχθοῦν. Αἱ βροχαί, ἡ θερμοκρασία, ἡ ξηρασία, αἱ πλήμμυραι, τὰ θλαθερὰ ἔντομα, αἱ ἀσθένειαι, καὶ ἀκόμη καὶ οἱ πόλεμοι, μεταβάλλουν τὴν πορείαν τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν. Αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι ἐκτείνονται εἰς ἀρκετοὺς μῆνας τοῦ ἔτους. Ἡ σπορά, ἡ ἀνάπτυξις τῶν φυτῶν, ὁ θερισμὸς, λαμβάνουν χώραν εἰς διαφόρους ἐποχὰς δὲ τὰς διαφόρους καλλιεργείας καὶ μίαν φάσιν τῆς

μίας δύναται νά λάβη χώραν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μὲ ἄλλας φάσεις ὠρισμένων ἄλλων. Ὁ προσδιορισμὸς τῶν δεδομένων πρέπει νά λάβη ὑπ' ὄψιν τοὺς φυσικοὺς αὐτοὺς ἀναποφεύκτους παράγοντας καὶ νά προσαρμοσθῇ. Πρέπει αἱ στατιστικαὶ ἐργασίαι νά γίνωνται συμφώνως πρὸς ἡμερολόγιον προσαρμοζόμενον εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν.

Μία ἄλλη δυσχέρεια προέρχεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἓνα τμήμα τῆς παραγωγῆς καταναλίσκεται εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν, κυρίως ὑπὸ μορφήν σπόρων διὰ τὰς ἐπομένους καλλιέργειας, διὰ τὴν τροφήν τῶν κτηνῶν καὶ διὰ τὰς οἰκογενειακὰς ἀνάγκας τῶν παραγωγῶν· εἶναι συνεπῶς ἀναγκαῖον νά δίδεται προσοχὴ ὥστε τὰ δεδομένα ἐπὶ τῆς παραγωγῆς νά συγκεντρῶνται παντοῦ καὶ πάντοτε συμφώνως πρὸς τοὺς αὐτοὺς ὁρισμοὺς, οἱ ὅποιοι δύνανται π.χ. ν' ἀναφέρονται εἰς τὴν μεικτὴν παγκόσμιον παραγωγὴν ἢ ἀκόμη εἰς μόνην τὴν καθαρὰν παραγωγὴν τὴν χρησιμοποιουμένην πρὸς καταλάωσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

4 Βασικαὶ ἔννοιαι :

παραγωγή, μονάδες παραγωγῆς καὶ ἀποδόσεως

4. 1. Ἡ ἔννοια τῆς παραγωγῆς εἶναι ἡ σπουδαιότερα μεταξὺ ἐκείνων μὲ τὰς ὁποίας ἀσχολεῖται ἡ γεωργικὴ στατιστική. Ὡς εἰδομεν ἤδη, περιλαμβάνει :

- α) τὴν παραγωγὴν τὴν παραδιδομένην εἰς τὸν ἐμπορικὸν τομέα,
- β) τὸ τμήμα τῆς παραγωγῆς τὸ χρησιμοποιούμενον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκμεταλλεύσεως (σπόροι, κτηνοτροφία, ἄλλαι χρήσεις).
- γ) τὸ τμήμα τῆς παραγωγῆς τὸ χρησιμοποιούμενον διὰ τὰς οἰκογενειακὰς ἀνάγκας τῶν παραγωγῶν.

Δι' ἓνα ὠρισμένον προϊόν, ἡ παραγωγή ὀφείλει πάντοτε νά ἀφορᾷ εἰς σαφῶς καθωρισμένας καὶ ὅσον τὸ δυνατόν μονίμους καταστάσεις τοῦ προϊόντος.

Ἐπὶ παραδείγματι, αἱ ποσότητες τῶν δημητριακῶν πρέπει πάντοτε νά ἐκτιμῶνται μετὰ τὸ ἀλώνισμα καὶ τὴν ἀποξήρανσίν των, αἱ στατιστικαὶ παραγωγῆς δρυζῆς ὀφείλουν νά γίνωνται βάσει ξηροῦ «πάντου» (μὴ ἀποφλοιωμένη δρυζα), διὰ τὰ φυτὰ τὰ χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν ὑφαντουργίαν αἱ ποσότητες τῶν ἰνῶν καὶ τῶν σπόρων πρέπει νά καταχωρίζονται κεχωρισμένως ἀντὶ νά ἐμφανίζωνται ὁμοῦ, ὡς π.χ. ὑπὸ τὸν τίτλον «μὴ ἐκκοκισμένος δάμβαξ», ἢ δὲ παραγωγὴ κρέατος ὑπολογίζεται ἐπίσης βάσει τοῦ «βάρους σκελετοῦ». Οἱ ὁρισμοὶ αὗτοι πρέπει νά ἀναφέρονται σαφῶς εἰς τὰς ὁδηγίας τὰς ἀπευθυνομένας πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους οἱ ὅποιοι συγκεντρῶνουν τὰ στοιχεῖα καὶ, εἰ δυνατόν, εἰς τὰ δελτία εἰς τὰ ὁποῖα μεταδίδονται ἢ δημοσιεύονται τὰ δεδομένα αὐτά.

Δὲν εἶναι δυνατόν νά καταχωρισθοῦν ἀπ' εὐθείας τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, παρὰ μόνον ἀφοῦ συγκεντρωθοῦν αἱ πληροφορίες ἐξ ὄλων τῶν παραγωγῶν ἢ ὅταν τὸ προϊόν διέρχεται ἀπὸ ἓνα

περιορισμένον ἀριθμὸν γνωστῶν σημείων ὡς, π.χ., ἀπὸ τὰ ἐκκοκιστήρια διὰ τὸν δάμβακα, τὰς ἀγορὰς ἢ τὰ ἐργοστάσια διὰ τὸν καπνὸν καί, δι' ὠρισμένας χώρας, τοὺς συνεταιρισμοὺς πωλήσεως διὰ τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα ἢ τὰ πουλερικά.

4. 2. Ὁ ἀπ' εὐθείας προσδιορισμὸς τῆς παραγωγῆς εἶναι ἢ ἐξαίρεσις γενικῶς, αἱ στατιστικαὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐξασφαλίζονται διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀριθμῶν τῶν **μονάδων παραγωγῆς** μετὰ τὴν μέσην ἀπόδοσιν κατὰ μονάδα. Αἱ μονάδες παραγωγῆς δύνανται νὰ εἶναι:

α) διὰ τὰς καλλιεργείας, ὁ ἀγρὸς, ἢ ἕκτασις τοῦ ὁποῦο ἐκφράζεται εἰς **ἐκτάρια**. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ τὸ σχῆμα καὶ ἰδίως αἱ διαστάσεις ἐνὸς ἀγροῦ δυνατόν νὰ ποικίλλου, λαμβάνομεν μίαν πλέον ὁμοιογενῆ μονάδα, ἥτοι ἐν **ἐκτάριον** καλλιεργημένης γῆς,

β) διὰ τὰς δασικὰς καλλιεργείας, τὸ **σχετικὸν δένδρον**,

γ) διὰ τὴν παραγωγὴν ζωικῆς προελεύσεως, ἕνα παραγωγικὸν ζῶον. Δυνατὸν εἶναι ἐπίσης νὰ ληφθοῦν καὶ ἄλλαι μονάδες ὅπως π. χ. ἡ κυψέλη διὰ τὸ μέλι.

4. 3. Ἡ **μέση ἀπόδοσις κατὰ μονάδα** εἶναι ἡ ποσότης ἢ παραγομένη κατὰ μέσον ὄρον ἀπὸ τὴν μονάδα παραγωγῆς ἐντὸς μιᾶς δοθείσης περιόδου. Εἶναι π. χ. ἡ μέση ποσότης τοῦ παραχθέντος γάλακτος κατὰ μέσον ὄρον ἀπὸ μίαν γαλακτοφόρον ἀγελάδα κατὰ τὴν διάρκειαν ἐνὸς μηνὸς ἢ ἐνὸς ἔτους. Πρόκειται προφανῶς διὰ **μέσον ὄρον**, ἐνῶ ἡ ἀπόδοσις μιᾶς δοθείσης μονάδος ποικίλλει ἀπὸ ἀγροῦ εἰς ἀγρὸν, ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον, ἀπὸ ζώου εἰς ζῶον, εἶναι λοιπὸν στατιστικὸς τύπος περίπλοκος, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ εἴτε δι' ὑπολογισμοῦ εἴτε δι' ἐκτιμῆσεως. Εἶναι δὲ ἀπαραίτητον νὰ δίδεται ἢ ἀναγκαία προσοχή ὥστε τὰ στοιχεῖα αὐτὰ νὰ ὑπολογίζονται μετὰ πᾶσαν ἀντικειμενικότητα καὶ ἀκρίβειαν.

5. Μέθοδοι προσδιορισμοῦ

Τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα διὰ τὴν κατάρτισιν γεωργικῶν στατιστικῶν δύνανται νὰ ἐξευρεθοῦν:

α) δι' ἀπαριθμῆσεως ἢ μετρήσεων ἐφαρμοζομένων ἐφ' ὄλων τῶν μονάδων,

β) διὰ μερικῆς ἀπαριθμῆσεως ἢ μερικῆς μετρήσεως,

γ) ἄνευ ἀπαριθμῆσεως ἢ μετρήσεως.

5. 1. Ὅταν χρησιμοποιῆται ἡ μέθοδος τῆς **πλήρους** ἀπαριθμῆσεως, ὁ ὑπολογισμὸς ἀφορᾷ εἰς ὅλας τὰς μονάδας, καὶ τὰ συγκεντρωθέντα στοιχεῖα ἀνάγονται εἰς σύνολον, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ ἀποτελέσματα τὰ σχετικὰ μετὰ τὰς κοινότητας, τοὺς νομοῦς, τὰς ἐπαρχίας καὶ ὁλόκληρον τὴν χώραν.

Τὰ στοιχεῖα δύνανται νὰ συγκεντρωθοῦν εἴτε δι' ἀμέσου ἀπ' εὐθείας καταμετρήσεως (μέτρησις ἐπιφανείας ἐνὸς ἀγροῦ, ζύγισμα τῶν ἐσοδειῶν, ἀπογραφή των κτηνῶν), εἴτε δι' ἐνὸς ἐρωτηματολογίου τὸ ὁποῖον, εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, ἀποστέλλεται διὰ τοῦ

ταχυδρομείου αλλά πού συνηθέστερον συμπληρούνται υπό ειδικών υπαλλήλων επί τῆς ἀπογραφῆς ἢ μὲ τὴν βοήθειάν των. Ἡ πλήρης ἀπαρίθμησις χρησιμοποιεῖται σχεδὸν πάντοτε εἰς τὰς ἀπογραφὰς τῆς γεωργίας· χρησιμοποιεῖται ἐπίσης συχνὰ διὰ τὰς τρεχούσας γεωργικὰς στατιστικὰς.

Εἰς ὠριόμενας ἐπαρχίας τῶν Ἰνδιῶν π.χ. αἱ καλλιεργούμεναι μεθ' ὄρουσαν ἐκτάσεις καθορίζονται καθ' ἕκαστον ἔτος υπό ἐφοριακῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὅποιοι διέρχονται ὅλας τὰς περιφερείας καὶ σημειῶνουν τοὺς καλλιεργουμένους ἀγρούς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγροὶ αὐτοὶ ἀπετέλεσαν ἤδη ἀντικείμενον κτηματολογικῆς μετρήσεως, εἶναι γνωστὴ ἢ ἐκτασις των καὶ ἢ πρόσθεσις των μᾶς δίδει τὰς ζητούμενας πληροφορίας.

Εἰς τὰς χώρας ἐκεῖνας εἰς τὰς ὁποίας τὰ κτήνη ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν κατὰ κεφαλὴν, οἱ ὑπολογισμοὶ τῶν ἐφοριῶν ἀποτελοῦν πλήρη ἀπογραφὴν, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἐσφαλμένοι λόγῳ ἀποκρύψεως κτηνῶν. Εἰς πλείστας χώρας τῆς Εὐρώπης, ἢ πλήρης ἀπαρίθμησις τῶν κτηνῶν ἐκάστης ἐκμεταλλεύσεως γίνεται κατ' ἔτος υπό στατιστικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐπανειλημμένως δὲ ἐντὸς τοῦ ἔτους διὰ τὰ χοιρίδια. Μέχρι τοῦ 1952, ἐν ἐρωτηματολόγιον ἀπεστέλλετο τετράκις τοῦ ἔτους ταχυδρομικῶς εἰς ὅλους τοὺς γεωργοὺς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀπογραφὴν τῶν κτηνῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς τρεχούσας γεωργικὰς στατιστικὰς, καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐρωτώμενοι παρεῖχον τὰς ζητούμενας πληροφορίας. Ἀπὸ τοῦ 1952 ἐρωτᾶται μόνον εἰς ἐπὶ τριῶν γεωργῶν, πλὴν κατὰ Ἰούνιον, ὁπότε διατηρεῖται ἡ μέθοδος τῶν πλήρους ἀπαρίθμησης. Ἐν ἄλλο παράδειγμα πλήρους ἀπογραφῆς εἶναι τῆς υποχρεωτικῆς δηλώσεως τῶν καλλιεργειῶν δημητριακῶν υπό τῶν Ἰάλλων καλλιεργητῶν. Ἡ παραγωγή βάμβακος εἰς Αἴγυπτον ὑπολογίζεται καὶ αὐτὴ συνολικῶς εἰς τὰ ἐκκοκιστήρια, ὅπου στέλλεται ὁλόκληρος ἢ ἐσοδεῖα.

5. 2. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν περίπτωσιν, ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐσοδείας εἶναι ἡ δευτερεύουσα ἐργασία καὶ δὲν δημιουργεῖ σχεδὸν διόλου δαπάνας, ἐνῷ ἀντιθέτως, ἢ πλήρης ἀπογραφὴ, ὅταν λαμβάνη χώραν μόνον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἀποβαίνει συχνὰ δαπανηρὰ, μακρὰ καὶ πιθανὸν νὰ συναντήσῃ σοβαρὰς δυσκολίας. Τότε εἶναι δυνατόν νὰ προσφύγωμεν εἰς **μερικὰς ἀπογραφὰς ἢ δειγματοληψίας**, αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπουν νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ζητούμενον χαρακτηριστικόν, διὰ τῆς ἐξετάσεως περιωρισμένου ἀριθμοῦ μονάδων ἀποτελουσῶν δειγματολόγιον τοῦ μελετωμένου συνόλου. Αἱ ἀπογραφαὶ αὗται, ἐὰν ἐκτελοῦνται καταλλήλως, δύνανται νὰ δώσουν ἐκτιμήσεις μεγάλης ἀκριβείας, ἰδίως ἐὰν γίνεται χρῆσις τῶν συγχρόνων μεθόδων, τῶν βασισομένων ἐπὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν πιθανοτήτων. Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι αἱ γεωργικαὶ στατιστικαὶ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἐκτελοῦνται τῶρα, τρεῖς φορές ἐπὶ τεσσάρων, διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐρωτηματολογίων εἰς ποσοστὸν ἐκμεταλλεύσεων πού ἀντιπροσωπεύει τὸ ἐν τρίτον τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων. Εἰς τὰς Ἰνδίας, αἱ ἀπο-

δόσεις τῶν κυριωτέρων καλλιεργειῶν ὑπολογίζονται βάσει καταμετρήσεων ποῦ γίνονται ἐπὶ ἐνὸς ὄρισμένου ἀριθμοῦ μικρῶν τεμαχίων γῆς - δειγμάτων, ἐκλεγομένων συμφῶνως πρὸς τὴν μέθοδον τῶν πιθανοτήτων. Ἀνάλογοι μέθοδοι ἐφαρμόζονται ἤδη ὀλονὲν περισσότερον διὰ τὰς τρεχούσας ἐκτιμήσεις ἀποδόσεων (Γερμανία, Σουηδία κτλ.) ἢ διὰ τὴν ἐξακριβωσιν καὶ διόρθωσιν ὅσων γίνονται δι' ὀλιγώτερον ἀντικειμενικῶν μεθόδων (Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι, Ἠνωμένον Βασίλειον, Γιουγκοσλαβία).

Χρησιμοποιοῦνται ἐπίσης μέθοδοι δειγματοληψίας καθ' ἃς αἱ μονάδες αἱ ἀποτελοῦσαι τὰ δείγματα δὲν ἐκλέγονται τυχαίως συμφῶνως πρὸς μίαν πιθανὴν βάση ἀλλὰ λαμβάνονται εἰδικῶς μεταξὺ τῶν μονάδων αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὡς ἀντιπροσωπευτικαὶ ἢ ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῶν συνθηκῶν. Αἱ ἐκτιμήσεις τῆς ἀποδόσεως τῶν καλλιεργειῶν γίνονται εἰς Ἑλβετίαν βάσει παρατηρήσεων γενομένων εἰς τὰς γεωργικὰς ἐκείνας ἐκμεταλλεύσεις αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὡς ἀντιπροσωπευτικαί. Εἰς τὴν Ἰνδοκίναν, ἐπίσης, αἱ ἀποδόσεις τῶν «πάντου» ὑπελογίζοντο βάσει τῶν μετρήσεων τῶν γενομένων ἐπὶ δειγμάτων ἐκλεγομένων εἰς ὄρυζοκαλλιεργείας μέσου τύπου.

Εἶναι προφανές ὅτι, ὅταν ἡ ἐκλογή δὲν εἶναι τυχαία, εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ γίνῃ ὁ ἔλεγχος τῶν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν λαθῶν. Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ τὸν Καναδᾶν, τὸ πλεῖστον τῶν γεωργικῶν στατιστικῶν καταρτίζεται βάσει τῶν πληροφοριῶν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν καλλιεργητῶν, οἱ ὁποῖοι δέχονται νὰ ἀπαντήσουν εἰς τὰ ἀποστελλόμενα εἰς αὐτοὺς ἐρωματηματολόγια καὶ ποῦ ἀντιπροσωπεύουν 20—30ο τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεωργῶν. Εἰς τὰς δύο αὐτὰς χώρας προσπαθοῦν νὰ διορθώσουν τὰ λάθη τῆς δειγματοληψίας διὰ τῆς χρησιμοποίησεως πληροφοριῶν συγκεντρωθειῶν κατὰ τὰς πλήρεις ἀπογραφάς, τὰς ὁποίας συγκρίνουν μὲ τὰ τρέχοντα δεδομένα διὰ μεθόδων παλινδρομήσεως, ὅπως ὀνομάζονται.

5. 3. Εἰς πολλὰς χώρας χρησιμοποιοῦν, ἐπίσης, ἀποκλειστικῶς ἢ συγχρόνως πρὸς τὰς ἤδη ἀναφερθείσας μεθόδους, ἀλλὰς αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπαιτοῦν ἀπογραφάς ἢ καταμετρήσεις ἀλλὰ ἐκτιμῶνται μόνον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς κτηνοτροφίας ἢ ἄλλων ἀρμοδίων προσώπων. Ζητεῖται περιοδικῶς ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς ἢ τὰς ἐπιτροπὰς νὰ παράσχουν πληροφορίας ὡς πρὸς τὰς καλλιεργουμένας ἐκτάσεις, τὰς συνθήκας καλλιεργείας, τὰς ἀποδόσεις, τὸν ἀριθμὸν τῶν κτηνῶν κτλ. διὰ τὴν περιφέρειαν ἢ ὁποῖα εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας των. Φαίνεται δύσκολον νὰ ἀποφευχθῇ οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτοὶ νὰ μὴ περιέχουν πολλὰ λάθη ἐκτιμήσεως, ἰδίως ἐὰν ἀφοροῦν μεγάλας περιοχάς.

Εἶναι συνήθως ἱκανοποιητικοὶ μόνον ὅταν ἀφοροῦν μικρὰς περιφέρειας, π. χ. κοινότητος, ἀν καταρτίζονται ὑπὸ «ἐπιτροπῶν τοῦ χωριοῦ» βοηθουμένων ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀν γίνεται χρῆσις στοιχείων βάσεως συγκεντρωθέντων κατὰ μίαν πρόσφατον γεωργικὴν ἀπογραφὴν.

ΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΕΥΣΤ. ΠΑΝΑ

Ι. Ἡ ἔννοια τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος

Οἱ καταρτιζόμενοι ἐτησίως ὑπολογισμοὶ τῶν συμπεριλαμβανομένων εἰς τὰς σειρὰς τῶν ἐθνικῶν λογαριασμῶν μιᾶς χώρας ἐθνικῶν μεγεθῶν παρουσιάζουν μέγιστον ἐνδιαφέρον, τόσο διὰ τοὺς ἀσχοῦντας τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ οἰκονομικὴν καὶ στατιστικὴν ἀνάλυσιν. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον διεθνῶς καὶ παρ' ἡμῶν αἱ ἔρευναι τῶν ἐννοιολογικῶν καὶ στατιστικῶν προβλημάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν πρακτικὴν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν. Χάρις εἰς τὰς ἐρεύνας ταύτας ἐπετεύχθη, σὺν τῷ χρόνῳ, πρόοδος τῆς τεχνικῆς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν κυριωτέρων ἐθνικῶν μεγεθῶν, ἀξιεθελῆς ἀντιστοίχως τῆς χρησιμότητός των ὡς ὀργάνων μετρήσεως τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων.

Παρὰ τὸ καθεαυτὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον παρουσιάζουν οἱ ὑπολογισμοὶ τῶν ἐθνικῶν μεγεθῶν μιᾶς μεμονωμένης χρονικῆς περιόδου, ἡ χρησιμότης των καθίσταται πολλαπλασία ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἡ δυνατότης τῆς συγκρίσεώς των πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοὺς ἀναφερομένους εἰς ἑτέρας χρονικὰς περιόδους, εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκύψῃ ἡ ἐν τῷ χρόνῳ ἐξέλιξις των.

Ἡ κατάρτισις ὑπολογισμῶν κατὰ τὸ δυνατόν συγκρισίμων ἐν τῷ χρόνῳ εἶναι ἐξ ἴσου ἀναγκαία πρὸς τοὺς συνήθεις ὑπολογισμοὺς τοὺς καταρτιζομένους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ποσότητας καὶ τιμὰς ἐνὸς ἐκάστου ἔτους. Τὴν ἀνάγκην πραγματοποιήσεως συγκρίσεων ἐν τῷ χρόνῳ δὲν καλύπτουν οἱ καταρτιζόμενοι βάσει τῶν τρεχουσῶν τιμῶν ἐκάστου ἔτους ὑπολογισμοί, λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τοῦ νομίσματος δὲν παραμένει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος σταθερά, εἰς τρόπον ὥστε ἡ σύγκρισις τῶν εἰς τρεχούσας τιμὰς ὑπολογισμῶν τῶν ἐθνικῶν μεγεθῶν νὰ μὴ εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς πραγματικῆς ἐξελίξεως τῆς οἰκονομίας μεταξὺ τῶν ὑπὸ σύγκρισιν χρονικῶν περιόδων. Πράγματι, τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τῶν τιμῶν δὲν παραμένει ἀμετάβλητον. Ὅθεν, τὸ χρηματικὸν μέγεθος ἐνὸς ἐθνικοῦ μεγέθους τοῦ ἔτους Α εἶναι δυνατόν νὰ διαφέρῃ ἐκείνου τοῦ ἔτους Β, εἴτε λόγω τῆς μεταβολῆς ἐνὸς ἐκ τῶν δύο συστατικῶν τῆς ἀξίας—τῶν τιμῶν ἢ τῶν ποσοτήτων—εἴτε καὶ ἀμφοτέρων. Ἐπὶ πλέον, εἶναι δυνατόν νὰ σημειωθοῦν καὶ ἀντίρροποι μεταβολαὶ τῶν συστατικῶν στοιχείων τῆς ἀξίας. Εἶναι δυνατόν π.χ. ἡ μείωσις τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς ἐνὸς προϊόντος νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ὕψωσιν τῆς τιμῆς του, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀξία εἴτε νὰ παραμείνῃ ἀμετάβλητος εἴτε νὰ κί-

νηθῆ κατά τρόπον μὴ ἀνάλογον πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ πραγματικοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς.

Συνεπῶς, αἱ ἐν τῷ χρόνῳ συγκρίσεις τῶν ἐθνικῶν μεγεθῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν τὴν μορφήν συγκρίσεων μεταξὺ τῶν εἰς τρεχούσας τιμὰς καταρτιζομένων ὑπολογισμῶν. Πολὺ περισσότερον ἐνδιαφέρουσα καὶ οὐσιαστικὴ καθίσταται ἡ σύγκρισις μεταξὺ τῶν ὄγκων τῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, εἴτε τῶν παραχθέντων εἴτε τῶν ἀναλωθέντων μεταξὺ τῶν ὑπὸ σύγκρισιν χρονικῶν περιόδων. Οὕτως εἰσάγεται ἡ ἔννοια τοῦ ὄγκου τῶν περιλαμβανομένων εἰς τοὺς ἐθνικοὺς λογαριασμοὺς ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, ἐκφραζομένου εἰς σταθερὰν ἀξίαν, χρησιμοποιουμένων πρὸς τοῦτο σειρᾶς σταθερῶν τιμῶν. Πράγματι, ὁ βαθμὸς τῆς προόδου τῆς συνολικῆς παραγωγικῆς ἰκανότητος μιᾶς χώρας ἢ τῆς συνολικῆς εὐημερίας τῆς προκύπτει ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ὄγκων τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης, ἐν συναρτήσῃ πρὸς τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργαζομένων ἢ τῶν καταναλωτῶν. Πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοὺς εἰς τρεχούσας τιμὰς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐθνικῶν μεγεθῶν, οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ ὄγκου τῶν ὀνομάζονται πραγματικοί. Οὕτω π.χ. πραγματικὸν ἐθνικὸν προϊόν καλεῖται τὸ ἐθνικὸν μέγεθος τὸ ὁποῖον ἐκφράζει τὸν ὄγκον τῶν παραχθέντων ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, ἀποτιμώμενον εἰς σταθερὰς τιμὰς μιᾶς δεδομένης περιόδου.

Ἡ ἔννοια τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος εἶναι στενῶς συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος. Ὡς πραγματικὸν εἰσόδημα νοοῦμεν τὸ σύνολον τῶν ἀμοιβῶν τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς ὡς ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῶν εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος μιᾶς δεδομένης περιόδου. Ἀπὸ ἀπόψεως δυνατότητος μετρήσεως τοῦ μεγέθους τούτου, ἡ διεθνὴς πρακτικὴ ἀπέδειξεν ὅτι ὁ ἀπ' εὐθείας ὑπολογισμὸς τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος προσκρούει εἰς μεγάλας δυσκολίας καὶ εἰς αὐτὰς, τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ μεγέθους τούτου εἰς τρεχούσας τιμὰς, βασίζονται ἐπὶ τῆς λεγομένης εἰσοδηματικῆς ἢ ἄλλως ὑποκειμενικῆς μεθόδου ὑπολογισμοῦ. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς χώρας ταύτας, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος πραγματοποιεῖται κατὰ ἕμμεσον τρόπον, χρησιμοποιούμενου εἴτε, ὡς παρ' ἡμῖν, τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐγχωρίου προϊόντος εἴτε, ὡς εἰς ὠρισμένας χώρας, τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἐθνικῆς δαπάνης.

Εἰς τὴν χώραν μας, ἡ ἔρευνα τῶν προβλημάτων τοῦ καταρτισμοῦ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος ἔλαβεν εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, κυρίως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Συντονισμοῦ Διευθύσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν, ἀντικείμενον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ κατάρτισις τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τῆς χώρας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀδηγιῶν τοῦ Ὄργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ τῆς Στατιστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ὑπὸ

της Διευθύνσεως ταύτης καθηρτίσθησαν σειραὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Προϊόντος καὶ τῶν λοιπῶν κυριωτέρων οἰκονομικῶν μεγεθῶν, πλὴν τῆς καταναλώσεως, εἰς σταθερὰς τιμὰς τοῦ ἔτους 1951. Αἱ σειραὶ αὗται ἀναφέρονται εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἐτῶν 1948—1953, διὰ τὸ ὁποῖον ὑφίσταται, οὕτως, ἡ δυνατότης πραγματικῶν συγκρίσεων.

Τὰ θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ προβλήματα τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ πραγματικοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος, ἅτινα ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς παρούσης ἐργασίας, ὡς ἔχοντα γενικὴν ἰσχύν, ἀφοροῦν καὶ τοὺς ὑφισταμένους ἑλληνικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος καὶ εἰσοδήματος. Συνεπῶς, ἡ γνώσις τῶν ἐπιτρέπει τὴν καλυτέραν ἐκτίμησιν τῶν ἑλληνικῶν ὑπολογισμῶν ὑπὸ τοῦ χρησιμοποιούντος τούτους εἴτε εἰς τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν εἴτε εἰς τὰς θεωρητικὰς ἐρεῦνας περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῶν δεδομένων τῶν Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν.

II. Τὰ θεωρητικὰ προβλήματα τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ πραγματικοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος

Τὸ μέγεθος τοῦ πραγματικοῦ προϊόντος ἀποτελεῖ τὸ κύριον ὄργανον τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖ ἡ οἰκονομικὴ θεωρία διὰ τὴν μέτρησιν τῶν μεταβολῶν τῆς παραγωγικῆς ἰκανότητος μιᾶς δεδομένης χώρας, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ μέγεθος τοῦτο ἀντικατοπτρίζεται ἡ συνολικὴ παραγωγή ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ μεγάθη-
 ἄν καὶ καθεαυτὰ ἐνδιαφέροντα καὶ χρήσιμα, δὲν δύνανται νὰ ἀντικαταστήσουν τὸ μέγεθος τοῦτο εἰς τὸν κύριον ρόλον τοῦ μέτρου τῆς συνολικῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Πράγματι, τὸ πραγματικὸν ἔθνικὸν προϊόν διαφέρει, πρῶτον, τοῦ πραγματικοῦ ἐγχωρίου προϊόντος κατὰ τὸ γεγονός ὅτι περιλαμβάνει καὶ τὰ εἰσρέοντα ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσοδήματα, μειωμένα κατὰ τὰ ἐκρέοντα ἐκ τῆς χώρας πρὸς τὴν ἀλλοδαπὴν τοιαῦτα. Δεύτερον, διαφέρει τῶν συνολικῶν διαθεσίμων πόρων τῆς οἰκονομίας, καθ' ὅσον δὲν περιλαμβάνει τὸ τυχόν πλεόνασμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, τὸ ὁποῖον χρηματοδοτεῖται εἴτε ἐκ τοῦ καθαροῦ δανεισμοῦ τῆς χώρας ὑπὸ τῆς ἀλλοδαπῆς εἴτε ἐκ τῆς καθαρᾶς εἰσροῆς κεφαλαίων ἐκ μεταβιβάσεων τῆς ἀλλοδαπῆς πρὸς τὴν χώραν.

Ὅθεν, ἡ ἔννοια τῆς παραγωγῆς ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν κατὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος, ἐφ' ὅσον τὸ μέγεθος τοῦτο ἐκφράζει τὸ σύνολον τῶν παραχθέντων τελικῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐκ τῆς ἐννοίας ταύτης ἐξαρτᾶται, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ὁ ὄγκος τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἅτινα θὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τοὺς σχετικoὺς ὑπολογισμοὺς. Ἐκ τῆς τοιαύτης ὁμοῦ ἐννοίας δυνατὸν νὰ δημιουργηθοῦν, ἰδίως κατὰ τὰς συγκρίσεις ἀπομεμακρυσμένων μεταξύ τῶν περιόδων, θεωρητικὰ προβλήματα οὐσιώδους περιεχομένου τῆς κατωτέρω μορφῆς.
 Ὡς βασικὸν κριτήριον διὰ τὴν κατάταξιν μιᾶς δεδομένης δραστηριότητος εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγῆς, εἰς τὸν τρόπον ὥστε νὰ περιληφθῇ αὕτη εἴτε ὄχι εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ

ἀποτελούντος τὸ μέτρον τῆς συνολικῆς παραγωγῆς ἐθνικοῦ προϊόντος, θεωρεῖται τὸ κριτήριον τῆς συναλλαγῆς. Ἐφ' ὅσον μίᾳ δραστηριότητος ὀδηγεῖ εἰς συναλλαγὴν θεωρεῖται αὕτη ὡς οἰκονομικὴ καὶ συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα τῆς οἰκονομίας. Συνεπῶς, ἡ δραστηριότης ἥτις δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν δημιουργίαν οἰκονομικῶν ἀξιών δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἰς τὸ ἐθνικὸν προϊόν τῆς χώρας. Ἐν τούτοις ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἰσχύει ἀπολύτως. Ὁρισμέναι δραστηριότητες, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὀδηγοῦν εἰς συναλλαγὴν, ἔχουν συμπεριληφθῆ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγῆς. Οὕτω, ἡ παραγωγή ἀγροτικῶν προϊόντων πρὸς ἴδιαν χρῆσιν τοῦ παραγωγοῦ περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ αἱ ὑπηρεσίαι στεγάσεως τῆς ἰδιοχρησιμοποιουμένης ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου τῆς οἰκίας.

Εἶναι ὁμῶς φυσικόν, ἰδίως διὰ τὰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας οἰκονομίας, νὰ αὐξάνεται σὺν τῷ χρόνῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκονομικοῦ περιεχομένου δραστηριοτήτων, ἐνῶ παραλλήλως νὰ μειοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν μὴ ἀποβλεπουσῶν εἰς συναλλαγὴν τοιούτων. Οὕτω π. χ. ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος μιᾶς χώρας ὀδηγεῖ συνήθως εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ὄγκου τῶν μὴ θεωρουμένων ὡς αὐτοῦπηρεσιῶν, ὅπως π. χ. τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῆς οἰκοκυρᾶς ὑπηρεσιῶν, ἀντικαθιστάμενων δι' ἐτέρων ὑπηρεσιῶν οἰκονομικοῦ περιεχομένου. Οὕτω, ἡ ἐξάπλωσις τῶν αὐτομάτων πλυντηρίων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔτεινε νὰ ἀντικαταστήσῃ συναφεῖς ὑπηρεσίας παρεχομένας προηγουμένως ὑπὸ τῆς οἰκοκυρᾶς. Ἐφ' ὅσον ὁμῶς αἱ δευτέραι δὲν ἐνεφανίζοντο εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ ἀντιστοίχως εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, ἡ ἀντικατάστασις τῶν διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἠλεκτρικῶν πλυντηρίων ὀδηγεῖ αὐτομάτως εἰς τὴν διόγκωσιν τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐνῶ κατ' οὐσίαν, ἡ ἐπελθοῦσα μεταβολὴ περιορίζεται εἰς τὴν ἀντικατάστασιν μὴ οἰκονομικῶν, ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω εἰδικὴν ἔνοιαν, δραστηριοτήτων δι' ἐτέρων, οἰκονομικοῦ περιεχομένου. Συνεπῶς, ἡ μεταβολὴ τῆς διαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ ὑπαγωγή ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγῆς δραστηριοτήτων αἵτινες προηγουμένως ἔστεροῦντο οἰκονομικοῦ περιεχομένου, ὡς μὴ δίδουσαι ἀφορμὴν εἰς συναλλαγὴν, εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐσφαλμένα συμπεράσματα, κατὰ τὴν σύγκρισιν δύο περιόδων ἀπεχουσῶν ἀπὸ ἀλλήλων ἐν τῷ χρόνῳ. Ὁ κίνδυνος οὗτος μειοῦται ἐφ' ὅσον αἱ συγκρίσεις περιορίζονται εἰς χρονικὰς περιόδους μὴ ἀπεχούσας πολὺ μεταξὺ τῶν. Ἐφ' ὅσον ὁμῶς ἡ σύγκρισις δύο ἀπεχουσῶν μεταξὺ τῶν περιόδων εἶναι ἐπιθυμητή, αἱ συνέπειαι τῶν μεταβολῶν τῆς διαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας ἐπὶ τῶν ὑπολογισμῶν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξουδετερωθοῦν κατὰ δύο δυνατοὺς τρόπους. Κατὰ τὸν ἕνα τρόπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος ἡ λόγῳ τῆς μεταβολῆς τῆς διαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας αὐξήσις τῆς ἀξίας τούτου, ἐνῶ κατὰ τὸν ἕτερον προστίθεται εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος ἐκτίμησις τῆς ἀξίας τῶν μὴ οἰκονομικῶν δρα-

στηριοτήτων επί τη βάσει της αξίας των αντικαταστησασών ταύτας.

“Ετερον θεωρητικόν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον προκύπτει κατὰ τὰς συγκρίσεις τῶν μεγεθῶν τοῦ πραγματικοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος μεταξὺ ἀπομέμακρυσμένων χρονικῶν σημείων, εἶναι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν καταβληθέντα μόχθον διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου. Τὸ πρόβλημα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ συγγέεται πρὸς τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικότητος, δηλαδὴ πρὸς τὸ πρόβλημα τῆς κατὰ μονάδα χρόνου ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας, σχετικῶς πρὸς τὸ ὁποῖον ὑφίστανται πλείσται στατιστικοοικονομικαὶ μελέται.

Τὸ πρόβλημα ἀναφέρεται εἰδικῶς εἰς τὴν ἔντασιν τῆς καταβαλλομένης προσπάθειας διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος, ἥτις δυνατὸν νὰ διαφέρει οὐσιωδῶς μεταξὺ δύο χρονικῶν σημείων. Πρόκειται περὶ ἑνὸς σοβαροῦ ποιοτικοῦ παράγοντος, τοῦ ὁποῖου ἡ εἰδικωτέρα ἔρευνα εἶναι ἀναγκαία, πρὶν καταστῆ δυνατὴ ἡ διαμόρφωσις θετικῶν συμπερασμάτων κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν πραγματικῶν δεδομένων δύο ὑπὸ σύγκρισιν χρονικῶν περιόδων.

“Ετερον σπουδαιότατον θεωρητικόν πρόβλημα, τὸ σπουδαιότερον ὅλων, εἶναι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὄγκου τῶν ὑπηρεσιῶν. Ὡς ἐλέχθη ἤδη, συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ μεγέθους τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος, πλὴν τῶν ἀγαθῶν, εἶναι καὶ αἱ ὑπηρεσίαι. Συνεπῶς, κατὰ τὴν σύγκρισιν δύο ὑπολογισμῶν πραγματικοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος, λαμβάνει χώραν ἀφ’ ἑνὸς σύγκρισις τῶν ὄγκων τῶν παραχθέντων ἀγαθῶν καὶ ἀφ’ ἑτέρου τοῦ ὄγκου τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐνῶ ὁμως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ὄγκου τῶν παραχθέντων ἀγαθῶν γνωρίζομεν τὸν φυσικὸν ὄγκον ἑνὸς ἐκάστου εἰδους τῶν παραχθέντων ἀγαθῶν δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ διὰ τὰς ὑπηρεσίας.

Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ὄγκου τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν διευκολύνεται ἐκ τῆς συσχετισεῶς τῶν πρὸς τὸν ὄγκον ὠρισμένων κατηγοριῶν ἀγαθῶν. Οὕτω π.χ., κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν μεταφορικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ τοῦ ἐμπορίου, λαμβάνεται συνήθως ὑπ’ ὄψιν ὁ ὄγκος τῶν διακινηθέντων ἀγαθῶν, τῆς παραγωγικότητος τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσιῶν θεωρουμένης ὡς ἀμεταβλήτου. Εἰς ἑτέρας ὁμως περιπτώσεις, ὡς π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἡ συσχέτισις τῶν πρὸς ὠρισμένους ὄγκους ἀγαθῶν δὲν εἶναι οὔτε ἐμμέσως δυνατὴ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἀναγκαία ἢ ἀνεύρεσις ἐτέρων τρόπων μετρήσεως τοῦ ὄγκου τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων. Πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦνται ἐν τῇ πράξει πλείστοι συλλογισμοί, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον αὐθαίρετοι. Οὕτως, ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις, ὅτι ὁ ὄγκος τῶν ὑπηρεσιῶν, ὁποίας τὰς προσφέρουν αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι, μεταβάλλεται ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τοῦτο σημαίνει ὅτι παραβλέπεται, κατ’ ἀνάγκην, ὁ ποιοτικὸς παράγων τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν, τῆς παραγωγικότητος τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν θεωρουμένης ὡς ἀμεταβλήτου.

III. ἃ πρακτικὰ προβλήματα τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος

Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, δηλαδή τοῦ ὄγκου τῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν τῶν παραχθέντων ὑπὸ μιᾶς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἐντὸς μιᾶς δεδομένης χρονικῆς περιόδου, εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ δύο διαφόρους τρόπους. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον καταρτίζονται ἀντιπροσωπευτικοὶ τιμάριθμοι τῶν ἀπαρτιζόντων τὸ Ἐθνικὸν προϊόν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν βάσει τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ μετατροπὴ τῶν συνήθων ὑπολογισμῶν εἰς τρεχούσας τιμὰς εἰς τοιοῦτους σταθερῶν τιμῶν ἐνὸς δεδομένου ἔτους, χρησιμοποιουμένου ὡς ἔτους βάσεως τῆς σειρᾶς τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος. Συμφώνως πρὸς τὴν δευτέραν μέθοδον ὑπολογισμοῦ, καταρτίζεται εἰδικὸς δείκτης τοῦ ὄγκου τῆς συνολικῆς παραγωγῆς ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

Θεωρητικῶς, ἀμφότεροι οἱ τρόποι τοῦ ὑπολογισμοῦ πρέπει νὰ ὀδηγήσουν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ ἐπιλογή τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης μεθόδου προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ διαθεσίμου στατιστικοῦ ὕλικου, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε μὲν εἶναι προσφορώτερον διὰ τὴν κατάρτισιν τιμαρίθμων καὶ ἄλλοτε διὰ τὴν κατάρτισιν εἰδικῶν δεικτῶν ὄγκου παραγωγῆς. Ἐν τῇ πράξει γίνεται συνήθως χρῆσις ἀμφοτέρων τῶν μεθόδων κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, ἐφ' ὅσον οὗτοι πραγματοποιοῦνται ἀναλυτικῶς κατὰ τομεῖς παραγωγικῆς δραστηριότητος. Ἡ χρησιμοποίησις ταυτοχρόνως ἀμφοτέρων τῶν μεθόδων ἐφ' ὅσον θὰ ὕφιστατο ἡ δυνατότης πραγματοποιήσεώς των θὰ ἐπέτρεπε τὸν ἔλεγχον τῆς ἀκριβείας τῶν ὑπολογισμῶν τῶν γενομένων βάσει μιᾶς ἐκάστης τῶν μεθόδων. Παλαιότερον, ἡ μετατροπὴ τῶν τρεχουσῶν ἀξιῶν τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος ἐγένετο τῇ βοήθειᾳ τῶν καταρτιζομένων κοινῶν τιμαρίθμων, ὡς ὁ τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως, λιανικῆς πωλήσεως καὶ κόστους ζωῆς.

Εἰδικώτερον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ μετατροπὴ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἀνασυγκροτήσεως (Α.Σ.Α.) εἰς σταθερὰς ἀξίας ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τιμαρίθμου λιανικῆς πωλήσεως τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Ὁρισμένοι ξένοι χώροι ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον νὰ χρησιμοποιοῦν κοινούς τιμαρίθμους διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πραγματικῶν ἐθνικῶν μεγεθῶν, ἐλλείψει καταλληλοτέρων δεικτῶν ὀφειλομένη εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ διαθεσίμου στατιστικοῦ ὕλικου. Ἐπειδὴ ὁμως οἱ ὕφισταμένοι κοινὸι τιμάριθμοι δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς μετατροπῆς τῶν τρεχουσῶν ἀξιῶν τῶν ἐθνικῶν μεγεθῶν, λόγῳ τοῦ περιορισμένου περιεχομένου των, ἡ ἀνωτέρω μέθοδος τείνει νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἀντικαθισταμένη διὰ τῶν μεθόδων τοῦ καταρτισμοῦ εἰδικῶν τιμαρίθμων ἢ εἰδικῶν δεικτῶν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς. Τὴν τάσιν ταύτην ἠκολούθησε καὶ ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐρωτηματολογίου τοῦ Ὀργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας,

ή Διεύθυνσις Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ προέβη τὸ θέρος τοῦ 1952 εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πραγματικῶν ἔθνικῶν μεγεθῶν, χρησιμοποίησασα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰδικοὺς δείκτας τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

Ἡ πρακτικὴ τοῦ καταρτισμοῦ τῶν ὑπολογισμῶν τῶν πραγματικῶν ἔθνικῶν μεγεθῶν προσκρούει εἰς ὅλας τὰς γνωστὰς δυσχερείας τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀριθμοδεικτῶν. Καὶ αὐτοὶ οἱ πληρέστεροι ὑπολογισμοὶ πάσχουν ἐκ τῶν γενικῶν μειονεκτημάτων τῶν τιμαρίθμων τῶν δεικτῶν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς. Κατὰ συνέπειαν, τὰ στατιστικὰ προβλήματα τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος καὶ τῶν λοιπῶν ἔθνικῶν μεγεθῶν δὲν διαφέρουν τῶν συνήθων στατιστικῶν προβλημάτων ἅτινα προκύπτουν κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀριθμοδεικτῶν.

Δεδομένου ὅτι εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ πραγματικοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος ἀκολουθεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ μέθοδος καταρτισμοῦ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν δεικτῶν τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς, τὰ προκύψαντα εἰς τὴν χώραν μας στατιστικὰ προβλήματα ἀναφέρονται κυρίως εἰς τοὺς δείκτας ὄγκου καὶ ὀλιγώτερον εἰς τοὺς τιμαρίθμους. Οὕτω, προκύπτουν προβλήματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναπροσαρμογῆς τῶν χρησιμοποιουμένων συντελεστῶν σταθμίσεως τῶν δεικτῶν λόγω τῆς μεταβολῆς τῆς διαρθρώσεως τῆς παραγωγῆς. Ἐπίσης δημιουργοῦνται προβλήματα λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι προσίθονται σὺν τῷ χρόνῳ νέαι κατηγορίαι προϊόντων εἰς τὴν παραγωγὴν ἢ ἀντιθέτως διακόπτεται ἡ παραγωγή ὠρισμένων ἐτέρων προϊόντων ἅτινα δὲν ἐξυπηρετοῦν πλέον τὰς ἀνάγκας τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν καταναλωτῶν. Τέλος, εἶναι δυνατόν νὰ λαμβάνουν χώραν σημαντικαὶ ποιοτικαὶ μεταβολαὶ τῶν παραγομένων ἀγαθῶν, οὕτως ὥστε ἡ ἐν τῷ χρόνῳ σύγκρισίς τῶν νὰ μὴ εἶναι ὀρθή. Ὡς σχετικὸν παράδειγμα ἀναφέρεται τὸ αὐτοκίνητον, τὸ ὁποῖον ὑφίσταται συνεχῶς νέας ποιοτικὰς μεταβολάς.

Εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρακτικὴν ἀκολουθεῖται ὁ τύπος ἀριθμοδείκτου τοῦ Lasperes διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ἐπὶ μέρος δεικτῶν τῆς κατὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος παραγωγῆς, χρησιμοποιουμένου ὡς ἔτους βάσεως καὶ σταθμίσεως τοῦ ἔτους 1951. Τὸ ἔτος τοῦτο ἐλήφθη ὡς ἔτος βάσεως τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἑλληνικῶν ὑπολογισμῶν καὶ διὰ λόγους ἐξασφαλίσεως τῆς δυνατότητος πραγματοποιήσεως διεθνῶν συγκρίσεων πρὸς τὰ δεδομένα τῶν λοιπῶν χωρῶν - μελῶν τοῦ Ὄργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας. Ἐπειδὴ οἱ ὑπολογισμοὶ ἀναφέρονται εἰς σχετικῶς μικρὰν περίοδον ἐτῶν, ἦτοι εἰς τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 καὶ ἐντεῦθεν, πιστεύεται ὅτι οἱ ἀναφερθέντες ἀνωτέρω λόγοι, οἵτινες δυσχεραίνουν τὰς μεταξὺ ἀπομεμακρυσμένων χρονικῶν περιόδων συγκρίσεις, δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν δυσμενῶς τὰ ἀποτελέσματα τῶν μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν δεδομένων συγκρίσεων. Ὡς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀριθμοδείκτας, ὁ ἀποτελεσματικώτερος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῶν διαρθρωτικῶν καὶ ποιοτικῶν μεταβολῶν τοῦ ἔθνικοῦ προϊόντος

συνίσταται εις την κατά τακτικά χρονικά διαστήματα ανανέωσιν των δεικτών, διά της μεταβολής της βάσεως και των συντελεστών σταθμίσεως.

Λόγω της ακόλουθουμένης εν 'Ελλάδι αντικειμενικής μεθόδου του υπολογισμού του 'Εθνικού Προϊόντος, συγκεντρώνται υπό της Διευθύνσεως 'Εθνικών Λογαριασμών τό κατάλληλον στατιστικόν ύλικόν διά τόν υπολογισμόν της κατά κλάδους παραγωγής προστιθεμένης αξίας. Ειδικώτερον διά τούς κυρίους παραγωγικούς τομείς, ως ή γεωργία και ή βιομηχανία, συγκεντρώνται διά τας ανάγκας του υπολογισμού του έθνικού εισοδήματος στοιχεία περί του όγκου και των τιμών των άγροτικών και βιομηχανικών προϊόντων. Τά στοιχεία ταύτα αποτελοϋν πολύτιμον στατιστικόν ύλικόν διά τόν υπολογισμόν των δεικτών του όγκου της παραγωγής. 'Εν τή πράξει γίνεται ή εκτίμησις άφ' ενός της άκαθαρίστου αξίας της παραγωγής υπολογιζομένης εις σταθεράς τιμάς του έτους 1951 και άφ' έτέρου των παραγωγικών δαπανών άποτιμωμένων επίσης εις σταθεράν αξίαν του έτους 1951 βάσει των τιμών του έτους τούτου, εις τρόπον ώστε να προκύψη ή προστιθεμένη αξία του κλάδου, διά της άφαιρέσεως εκ της άκαθαρίστου αξίας της παραγωγής της αξίας των παραγωγικών δαπανών.

'Εν τή πράξει, δέν είναι πάντοτε έφικτός ό υπολογισμός των πραγματικών δαπανών παραγωγής, εις τρόπον ώστε να είναι δυνατός ό υπολογισμός της προστιθεμένης αξίας, διά της άφαιρέσεως του μεγέθους τούτου εκ της υπολογισθείσης άκαθαρίστου αξίας της παραγωγής. Συνήθως, εις τας περιπτώσεις κατά τας όποιας δέν ύφίσταται ή δυνατότης άμέσου υπολογισμού των πραγματικών έξόδων, ή προστιθεμένη αξία του κλάδου υπολογίζεται τή χρήσει ειδικών συντελεστών, οΐτινες προκύπτουν εκ της σχέσεως των παραγωγικών έξόδων πρός την άκαθάριστον αξίαν της παραγωγής, δηλαδή της σχέσεως των «εισοδών - έκροών» του κλάδου. Οί συντελεσταί διά τόν υπολογισμόν της προστιθεμένης αξίας είναι δυνατόν να στηρίζονται εις τήν σχέσιν των έξόδων πρός τήν παραγωγήν εις τό έτος βάσεως, διατηρούμενοι σταθεροί καθ' όλα τά έτη του υπολογισμού, ή να είναι μεταβαλλόμενοι από έτους εις έτος, στηριζόμενοι επί της εκάστοτε ύφισταμένης σχέσεως μεταξύ δαπανών και άκαθαρίστου παραγωγής εις τούς εις τρεχούσας τιμάς υπολογισμούς.

'Ο πρώτος τρόπος υπολογισμού των συντελεστών προστιθεμένης αξίας σημαίνει ότι γίνεται κατ' ανάγκην δεκτόν ότι ή παραγωγική της του κλάδου, μετρούμενη εκ της σχέσεως της δαπάνης πρός τήν αξίαν της παραγωγής, παραμένει εν τώ χρόνω άμετάβλητος. 'Εν τούτοις εν τή πράξει είναι συνήθως προτιμητέα ή χρήσις της δευτέρας μεθόδου διά τούς έξής λόγους : 'Η σχέσις μεταξύ των δαπανών και της άκαθαρίστου αξίας της παραγωγής, εις τούς εις τρεχούσας τιμάς υπολογισμούς δέν είναι σχέσις πραγματική, δηλαδή σχέσις όγκου των πάσης φύσεως παραγωγικών έξόδων πρός τόν όγκον της άκαθαρίστου παραγωγής, έφ' όσον ύπαισέρχεται και ό παράγων των τιμών. Είναι πιθανόν ότι αι τιμαί της τελικής παραγωγής ενός κλάδου δέν

μεταβάλλονται κατά τὸν αὐτὸν τρόπον κατὰ τὸν ὅποιον μεταβάλλονται αἱ τιμαὶ τῶν χρησιμοποιηθέντων κατὰ τὴν παραγωγὴν ἐνδιαμέσων ἀγαθῶν. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ χρησιμοποίησις συντελεστῶν ὑπολογισθέντων ἐπὶ τῇ βάσει μὴ πραγματικῶν σχέσεων εἶναι δυνατόν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐσφαλμένα συμπεράσματα, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴν προστιθεμένην ἀξίαν ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς διακυμάνσεις τῆς παραγωγικότητος.

Εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς προστιθεμένης ἀξίας τῶν κλάδων τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ὑπολογίζεται ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀξία τῆς παραγωγῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀξία τῶν πραγματικῶν δαπανῶν. Διὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοὺς ἀναφερομένους εἰς τοὺς κλάδους τῶν δασῶν, ἀλιείας, μεταλλείων, μεταποιήσεως, ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἐκτελέσεως ἔργων, μεταφορῶν καὶ ἐμπορίου ὑπολογίζεται ἡ ἀκαθάριστος ἀξία τῆς παραγωγῆς καὶ ἐξευρίσκεται ἡ προστιθεμένη ἀξία τοῦ κλάδου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σχέσεως τῆς δαπάνης πρὸς τὴν παραγωγὴν κατὰ τὸ ἔτος βάσεως.

Ὡς ἐλέχθη, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ὄγκου τῶν ὑπηρεσιῶν παρουσιάζει συγχρόνως στατιστικὰς καὶ θεωρητικὰς δυσχερείας. Εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς ὑπολογισμοὺς ἐγένετο κατ' ἀνάγκην δεκτὸν ὅτι ἡ παραγωγικότης τῶν κλάδων παραγωγῆς ὑπηρεσιῶν παραμένει ἐν τῷ χρόνῳ σταθερά, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ὄγκος τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν νὰ κινῆται ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων. Πρὸς τοῦτο κατηρτίσθησαν εἰδικοί δείκται τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν στρατιωτικῶν. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ οἰκισμοῦ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ μεταβολαὶ τοῦ ὄγκου τοῦ οἰκισμοῦ.

Μεγάλας πρακτικὰς δυσχερείας παρουσιάζει ὁ ὑπολογισμὸς εἰς σταθερὰς τιμὰς τῶν εἰσρεόντων καὶ ἐκρεόντων ἐκ τῆς χώρας εἰσοδημάτων. Ἀμφότερα τὰ κονδύλια λαμβάνονται ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ συναλλαγματικοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς χώρας, ὡς καταρτίζεται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Ἐλλείπει ἐτέρων στοιχείων ἐφηρμόσθη τὸ διεθνῶς ἰσχύον σύστημα μετατροπῆς, συμφῶνως πρὸς τὸ ὅποιον τὰ εἰσρέοντα ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσοδήματα ἐξομοιοῦνται πρὸς τὰς ἐξαγωγὰς καὶ μετατρέπονται εἰς σταθερὰς τιμὰς, τῇ χρήσει τιμαριθμοῦ τῶν ἐξαγωγῶν, καὶ τὰ ἐκρέοντα ἐκ τῆς χώρας εἰσοδήματα πρὸς τὰς εἰσαγωγὰς, χρησιμοποιουμένου τιμαριθμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν.

ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΚΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΝ *

*Υπό τοῦ κ. F. ROSENFELD, στατιστικολόγου τῆς FAO

1. Γενικότητες

Ἡ παρούσα ἐκθεσις ἔχει ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν νὰ δώσῃ ὀρισμένα παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου δειγματοληψίας πρὸς κατάρτισιν γεωργικῶν στατιστικῶν, διὰ τῆς κατατάξεώς των συμφώνως πρὸς τοὺς κυρίους τύπους ἐφαρμογῆς.

Σὰς ὑπενθυμίζω συνοπτικῶς ὅτι αἱ δειγματοληψίαι ἡμποροῦν νὰ εἶναι **πιθαναί**, δηλ. αἱ ὑπὸ παρατήρησιν μονάδες ἐκλέγονται τυχαίως μεταξὺ τῶν μονάδων αἱ ὅποια ἀποτελοῦν τὸν πληθυσμὸν, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν οἱ νόμοι τοῦ λογισμοῦ τῶν πιθανοτήτων δύνανται νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἐπ' αὐτῶν, ἢ δύνανται νὰ εἶναι **συστηματικά**, δηλ. αἱ μονάδες εἶναι κατατεταγμένα κατὰ μίαν ὀρισμένην σειρὰν καὶ παρακολουθοῦνται ὅλαι ὅσαι εὐρίσκονται εἰς τὴν σειρὰν $a + kg$ (ὅποτε $k = 1, 2, 3, \dots, g =$ τὸ ἀντίθετον τοῦ ληφθέντος ὡς δεῖγμα κλάσματος, φέρει ἓνα ἀριθμὸν ἐκλεγέντα τυχαίως μεταξὺ 1 καὶ g)· αἱ δειγματοληψίαι ἐκτελοῦνται ἐπίσης ἐνίοτε συμφώνως πρὸς μίαν λελογισμένην ἐκλογὴν τῶν παρατηρουμένων μονάδων αἱ ὅποια θεωροῦνται ἀντιπροσωπευτικά, ὃ δὲ ὑπολογισμὸς τῶν πιθανοτήτων δὲν ἔχει τότε ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν καὶ αἱ δειγματοληψίαι ὀνομάζονται τότε **δχι πιθαναί**.

Ἡ μέθοδος τῶν δειγματοληψιῶν παρουσιάζει τὰ ἑξῆς κυρίως πλεονεκτήματα :

α) Αἱ παρατηρήσεις γίνονται ἐπὶ μονάδων μικρῶν διαστάσεων οὕτως ὥστε οἱ μελετώμενοι τύποι δύνανται νὰ παρατηρηθοῦν ἀντικειμενικῶς καὶ μάλιστα νὰ καταμετρηθοῦν. Ἐπὶ παραδείγματι, θὰ ζητηθῆ ἀπὸ ἓνα ὑπάλληλον τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν νὰ παράσῃ δεδομένα ἐπὶ τῶν διὰ σίτου καλλιεργουμένων ἐκτάσεων καὶ τῶν ἀποδόσεων των εἰς δύο ὀρισμένα χωρία μιᾶς ὀρισμένης περιφερείας ἢ εἰς τέσσαρας ὀρισμένας ἐκμεταλλεύσεις, ἀντὶ νὰ κάμῃ μίαν ἐκτίμησιν ὀλοκλήρου τῆς περιφερείας, ἢ ἔκτασις τῆς ὁποίας εἶναι τόσον μεγάλη ὥστε πλήρεις παρατηρήσεις νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐπιτευχθοῦν δι' ἑνὸς μόνου ὑπαλλήλου.

β) Περιορίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν μονάδων αἱ ὅποια ἀποτελοῦν ἀντικείμενον παρατηρήσεων εἰς μικρὰν ἀναλογίαν τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονάδων τῶν ἀποτελουσῶν τὸ ὑπὸ μελέτην σύνολον, οὕτως ὥστε νὰ μειωθῆ ἡ δαπάνη τῆς ἐρεῦνης ἐντὸς τῶν ὁ-

* Β' διάλεξις τοῦ κ. Ρόζενφελντ εἰς τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσως τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

ρίων τὰ ὅποια διαθέτει κανείς, ὅπως θὰ ἴδωμεν κατωτέρω περὶ τῶν ἀπογραφῶν.

γ) Ἐπὶ πλέον, ὅταν αἱ μονάδες αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται ὡς δείγματα ἐκλέγονται τυχαίως, εἴμεθα βέβαιοι περὶ τῆς ἀντικειμενικότητος τῆς ἐκλογῆς τῶν τελευταίων αὐτῶν καὶ ἠμποροῦμεν νὰ ὑπολογίσωμεν τὸ περιθώριον τῶν λαθῶν, δοθέντος ὅτι ἡ ἔρευνα ἀφορᾷ κλάσμα μόνον τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐὰν ἡ μέθοδος τῶν δειγματοληψιῶν παρουσιάζει ἀναμφιβόλως σημαντικὰ πλεονεκτήματα, ἔχει ἀντιθέτως καὶ ὄρισμένας δυσχερείας αἱ ὁποῖαι περιορίζουν τὰς δυνατότητας χρησιμοποίησός της. Ἡ δαπάνη τῆς ἐρεύνης κατὰ παρατηρουμένην μονάδα δύναται νὰ εἶναι μεγαλύτερα παρ' ὅ,τι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πλήρους ἀπογραφῆς, καθ' ὃ μέτρον ἡ παρατήρησις εἶναι ἀκριβεστέρα καὶ ἀπαιτεῖ εἰδικευμένον καὶ μορφωμένον προσωπικόν.

Δημιουργοῦνται ὄρισμένας φορὰς δαπάναι μεταφορᾶς ὅταν αἱ πρὸς παρατήρησιν μονάδες εὑρίσκονται εἰς διάφορα σημεῖα τῆς περιφερείας. Τὰ λάθη δειγματοληψιῶν ἐλέγχονται βεβαίως ἀλλὰ πάντως ὑπάρχουν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς μίαν πλήρη ἀπογραφὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπάρχουν κατ' ἀρχὴν λάθη. Εἰς τὴν περίπτωσιν γρακτηριστικῶν ἐμφανιζομένων διεσπαρμένων ἢ εἰς μικρὸν μόνον ἀριθμὸν μονάδων, ὅπως π. χ. εἰς τὰς δευτερευούσας καλλιέργειας, ἢ χρησιμοποίησις τῆς μεθόδου αὐτῆς δὲν ἐνδείκνυται, λόγῳ τῆς πιθανότητος σημαντικῶν λαθῶν δειγματοληψίας.

Ἡ μέθοδος τῶν δειγματοληψιῶν, ἐφαρμοζομένη εἰς τὴν γεωργίαν, ἐπιτρέπει, ἰδίως :

- νὰ ἀποκτήσωμεν ἐκτιμήσεις αἱ ὁποῖαι δι' ἄλλων μεθόδων θὰ ἐπετυγχάνοντο μόνον με μεγάλην δαπάνην ἢ αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν πλήρεις λαθῶν, μὴ δυναμένων νὰ ἐλεγχθοῦν,
- παρέχει μέσον ἐπαληθεύσεως ἢ διορθώσεως δι' ὄρισμένας τρεχούσας ἐκτιμήσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται διὰ τοῦ πατροπαραδότου συστήματος τῶν γεωργικῶν ἀντιπροσώπων,
- παρέχει συμπληρωματικὰ δεδομένα εἰς τὰ συγκεντρωθέντα ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς ἀντιπροσώπους.

2. Ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου κατὰ τὰς γεωργικὰς ἀπογραφὰς καὶ ἐρέυνας

Χρησιμοποιεῖται συχνὰ ἡ μέθοδος τῆς δειγματοληψίας ἀντὶ τῶν γεωργικῶν πλήρων ἀπογραφῶν ἢ τῶν μεγάλων γεωργικῶν ἐρευνῶν. Κατ' ἀρχὴν, αἱ ἔρευναι αὗται θὰ πρέπει νὰ καλύπτουν ὅλας τὰς μονάδας αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸν ὑπὸ μελέτην πληθυσμὸν (γεωργικὰς ἐκμεταλλεύσεις, ἀγροτικὰς οἰκογενεῖας, χωρῖα κτλ.), καὶ πράγματι ἐξετελέσθησαν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ὡς π. χ. εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Δανίαν. Ἡ ἀνάπτυξις ὅμως τῆς μεθόδου τῶν δειγματοληψιῶν ἀπέδειξε ὅτι ἦτο δυνατὴ ἢ συγκεντρώσις τῶν πλείστων τῶν ζητουμένων πληροφοριῶν, διὰ τῆς

παρατηρήσεως μέρους μόνον τῶν μονάδων, καὶ ἔκτοτε ἐπολλαπλασιασθήσαν αἱ ἐφαρμογαὶ τῆς μεθόδου αὐτῆς.

Εἰς τὴν Δανίαν (1), αἱ γεωργικαὶ στατιστικαὶ καταρτίζονται ἀπὸ τοῦ 1923 διὰ συστηματικῶν δειγματοληψιῶν αἱ ὁποῖαι καλύπτουν γενικῶς τὸ 1)5 τῶν γεωργικῶν κοινοτήτων. Εἰς κάθε διαμέρισμα, αἱ κοινότητες κατατάσσονται κατ' ἄλφαβητικὴν σειρὰν καὶ λαμβάνουν ἀριθμὸν κατανέμονται κατόπιν εἰς 5 δείγματα ἀποτελούμενα ἀπὸ τὰς ἡριθμημένας κοινότητας: 1, 6, 11... 2, 7, 12... 3, 8, 13..., 4, 9, 14..., 5, 10, 15...

Κατὰ σειρὰν, αἱ ὁμάδες αὐταὶ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον τῆς ἐρεῦνης· δοθέντος δὲ ὅτι καθ' ἕκαστον ἔτος γίνονται 10—15 ἔρευναι, ὅλαι αἱ κοινότητες ὑπόκεινται εἰς ἔρευναν 2—3 φορές κατ' ἔτος. Εἰς τὰς ὑπὸ παρατήρησιν κοινότητας ἐρωτῶνται ὅλοι οἱ γεωργοί. Γενικῶς, χρησιμοποιεῖται ἡ μέθοδος τῆς ἐκτιμήσεως διὰ τοῦ πληκίου, δηλ. καθορίζεται διὰ τοῦ δείγματος τὸ ποσοστὸν τῶν μεταβολῶν αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν ἀπὸ τῆς τελευταίας πλήρους ἀπογραφῆς.

Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, αἱ γεωργικαὶ στατιστικαὶ καταρτίζοντο μέχρι τοῦ 1952 βάσει δεδομένων συγκεντρωθέντων δι' ἐρωτηματολογίων ἀποστελλομένων τετράκις τοῦ ἔτους εἰς ὅλους τοὺς γεωροῦς. Ἀπὸ τοῦ 1953, εἰς τρεῖς ἐρεῦνας ἐπὶ τεσσάρων, τὰ ἐρωτηματολόγια αὐτὰ ἀποστέλλονται μόνον εἰς ἕνα γεωργὸν ἐπὶ τριῶν, βάσει ἑνὸς σχήματος στηριζομένου ἐπὶ τοῦ νόμου τῶν πιθανοτήτων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο τελευταίων γεωργικῶν ἀπογραφῶν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸ 1945 καὶ τὸ 1950, ἡ μέθοδος τῶν δειγματοληψιῶν ἐχρησιμοποιήθη εἰς μεγάλην κλίμακα (2). Τὸ 1950, ἐκτὸς τῆς γενικῆς ἀπογραφῆς ἡ ὁποία ἐκάλυψε ὅλας τὰς ἐκμεταλλεύσεις, συμπληρωματικὰ ἐρωτήματα ἐτέθησαν εἰς τοὺς διευθύνοντας τὰς ἐκμεταλλεύσεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι περιελαμβάνοντο εἰς «δείγμα» ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰς «μεγάλας ἀγροικίας» καὶ εἰς μίαν ἀγροικίαν ἐπὶ πέντε διὰ τὰς ὑπολοίπους. Προκαταρκτικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς συγκεντρώθησαν ταχέως διὰ τῆς καταμετρήσεως τῶν δελτίων τῶν σχετικῶν μὲ τὸ «δείγμα», λεπτομερέστερα δὲ συμπεράσματα ἐπετεύχθησαν κατόπιν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ αὐτοῦ δείγματος.

Ἐν ἄλλο παράδειγμα συνδυασμοῦ πλήρους ἀπογραφῆς καὶ δειγματοληψίας εἶναι ἡ γεωργικὴ ἀπογραφή ἡ γενομένη εἰς Τουρκίαν τὸ 1950 (3). Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν ἐγινε ἀπογραφή καὶ τῶν

1) H. Tolley, M. Iversen. Τρέχουσαι Γεωργικαὶ Στατιστικαί, Παρίσιοι, Εὐρωπαϊκὸν Κέντρον Ἐφαρμογῆς Γεωργικῶν καὶ Δημογραφικῶν Στατιστικῶν, Διευθ. Τροφίμων καὶ Γεωργίας, 1949.

2) Ἀπογραφή Γεωργίας Ἡνωμένων Πολιτειῶν, 1950. Γενικὴ Ἐκθεσις, τόμ. II, Οὐάσιγκτων, ΗΠΑ, Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον, 1952.

3) Ch. F. Sarle, J. H. Berryhill and V. Lindquist, Γεωργικὴ Ἀπογραφή Τουρκίας 1950, Ἐκθεσις No 2, Στατιστικὴ Ὁμάς Τεχνικῆς Βοηθείας DOS, Ἀγκυρα, Κεντρικὸν Γραφεῖον Στατιστικῶν, Ἰούλιος 1951.

34 702 κοινοτήτων από γεωργικής άπόψεως, 'Η πρώτη αυτή άπογραφή δέν παρείχε δεδομένα επί της διαρθρώσεως τών γεωργικών εκμεταλλεύσεων' αυτά συνεκεντρώθησαν διά μιάς έρεύνης διά δειγματοληψίας ή όποία εκάλυψε 270 000 γεωργικάς οικογενείας κατανεμημένας εις 21 521 κοινότητες, πού αντιπροσωπεύουν περίπου τó 1)10 τού συνόλου τών γεωργικών εκμεταλλεύσεων. 'Η δειγματοληψία έγινε κατά στρώματα εις δύο στάδια, με πιθανότητες πληρώσεως αί όποία έποίκιλλαν αναλόγως τών στρωμάτων. 'Η μέθοδος αυτή έρεύνης επέτρεψε τήν συγκέντρωσιν τών πλέον άπαραιτήτων εκ τών πληροφοριών, με πολύ μικροτέρα δαπάνη από ό,τι θά ήτο αναγκαία διά μίαν γενικήν άπογραφήν, ή όποία πιθανώτατα νά μή ήτο καν δυνατή, λόγω τών δυσκολιών εις τας όποιας θά εύρίσκοντο αντιμετώποι κατά τήν έποχήν εκείνην οί έρευνηταί, λόγω τής ανάγκης ανακαλύψεως και εκπαιδεύσεως μεγάλου αριθμού έρευνητών.

Αί δυσκολίαί αυτάί είναι άκόμη μεγαλύτεραι εις χώρας πολύ όλιγότερον προηγμένας, όπως εις τροπικάς χώρας τής 'Αφρικής, όπου οί έρευνηταί πρέπει οί ίδιοι νά προβοϋν εις εκτίμησιν ή καταμέτρησιν ώρισμένων εκ τών ζητούμένων χαρακτηριστικών. Εις τήν 'Αφρικήν, αί μόναί μεγάλαί γεωργικάί έρευναί αί όποίαί έγιναν είναι αί έρευναί διά δειγματοληψιών έντός τών πλαισίων τής Παγκοσμίου 'Απογραφής τής Γεωργίας τού 1950, υπό τήν αιγίδα τού 'Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας. 'Η πρώτη γεωργική έρευνα εις μεγάλην κλίμακα εις 'Αφρικήν είναι εκείνη ή όποία έλαβε χώραν εις τήν Νότιον Ροδεσίαν τó 1949 και ή όποία επέξετάθη κατόπιν εις τήν Βόρειον Ροδεσίαν (*).

'Η μονάς ή μελετηθείσα ήτο τó χωρίον' 593 χωρία έξελέγησαν διά συστηματικής δειγματοληψίας, ήτοι περί τó 1/40. Πλήρης άπογραφή έγινε εις έκαστον τούτων, δι' έκαστον γεωργόν και δι' έκαστον άγρόν και σχέδια παντός καταμετρηθέντος άγρού κατηγοτίσθησαν. Διά νά ύπολογισθοϋν αί εκτάσεις, αί άποστάσεις καταμετρήθησαν με βήματα και ό καθορισμός τών άποδόσεων έγινε με εκτίμησιν ύψεως (étalonée).

Τούτο επιτυγχάνεται διά τής συγκρίσεως ένός ώρισμένου αριθμού εκτιμήσεων ύψεως με τας καταμετρήσεις τών αντιστοίχων έσοδειών και κατόπιν, δσάκις παρίσταται άνάγκη, διά διορθώσεως τών έσφαλιμένων αποτελεμάτων.

Μία γεωργική άπογραφή διά δειγματοληψίας έγινε εις Νιγηρίαν (*) τó 1950]51 με χωρία πάλιν ως μονάδας. Μία δειγματοληψία εις δύο στάδια κατέστη αναγκαία διά τά μεγάλα χωρία, όποτε αί μονάδες ήσαν αναλόγως, ομάδες οικογενειών (Compounds) ή

1) 'Εκθεσις επί τής διά δειγματοληψίας 'Απογραφής τής Γεωργίας τής Νοτίου Ροδεσίας, 'Αφρικής, Σαλίσιμπερ, Κεν. Γραφ. Στατ. 'Αφρικής, 1950.

2) 'Εκθεσις επί τής Γεωργικής 'Απογραφής διά δειγματοληψίας 1950—51, Λάγκος, Διεύθυνσις Στατιστικών, 1952.

τεμάχια 2 έκταρίων. "Ολοι αὐτοὶ καλλιεργούμενοι ἑκτάσεις αἱ ὁποῖαι ἀνήκον εἰς τὰς μονάδας αὐτὰς καταμετρήθησαν ἢ ἐξετιμήθησαν. Αἱ ἀποδόσεις ὑπελογίσθησαν διὰ τῆς καταμετρήσεως τῆς ἐσοδείας τεμαχίων γῆς—δειγμάτων ἐξ 20 τετραγ. ὑαροδῶν (περίπου 16 μ.²). Ἐρωτήσεις ἔγιναν ἐπίσης ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κτηνῶν.

Εἰς τὴν Βασοντολάνδην, μία γεωργικὴ ἀπογραφή διὰ δειγματοληψίας ἔγινε τὸ 1949)50, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἑνὸς σχεδίου δειγματοληψίας κατὰ στρώματα εἰς δύο στάδια. Τὰ στρώματα καθωρίσθησαν διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς διαιρέσεως τοῦ ἐδάφους ἀφ' ἑνὸς εἰς πέντε φυσικὰς ζῶνας ἀπὸ γεωλογικῆς καὶ γεωργικῆς ἀπόψεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς ἑννέα διοικητικὰς περιφερείας. Αἱ μονάδες δειγματοληψίας τοῦ πρώτου σταδίου ἦσαν κατάλογοι οἰκογενειῶν (enumeration summary units) οἱ ὁποῖοι εἶχον συνταχθῆναι διὰ τὴν ἀπογραφήν τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τὸ 1946· τὸ ἑν δωδέκατον περίπου τῶν μονάδων αὐτῶν ἐξελέγησαν διὰ τὴν ἔρευναν. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἑκτάσεων εἰς ἑκάστην τῶν μονάδων αὐτῶν, ἐν πέμπτῳ περίπυ τῶν οἰκογενειῶν (μονάδες δευτέρου βαθμοῦ) ἐκλήρωθησαν διὰ συστηματικῆς δειγματοληψίας καὶ ὅλοι οἱ καλλιεργούμενοι ἄγροϊ οἱ ὁποῖοι ἀνήκον εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτὰς καταμετρήθησαν. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδόσεων, ἐθεωρήθη ὁ ἄγροδς ὡς μονὰς δευτέρου βαθμοῦ καὶ ἐξελέγησαν 6—12 ἄγροϊ εἰς ἑκάστην πρωταρχικὴν μονάδα. Ἡ μέθοδος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἄγρῶν αὐτῶν ἐποίκαλλε ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν δυσχερειῶν· εἰς ὁρισμένας περιπτώσεις, ἡ μονὰς διηρέθη προχείρως κατὰ τμήματα καὶ ἐλήφθησαν τυχαίως εἰς ἡ περισσότεροι ἄγροϊ εἰς ἕκαστον τμήμα· εἰς ἄλλας περιπτώσεις, οἱ ἐρευνηταὶ ἐβάδιζαν κατὰ μῆκος τῶν μονοπατιῶν καὶ ἐσταματοῦσαν εἰς κανονικὰ διαστήματα, κατόπιν δὲ ἀπεμακρύνοντο καθέτως πρὸς ἐκλογὴν ἑνὸς ἄγρου καθ' ἕκαστον διάστημα. Τὰ προϊόντα τῶν δύο τεμαχίων - δειγμάτων, ἐκ 40 μ², ἐκλεγέντων εἰς τὴν τύχην εἰς τοὺς ἄγρους αὐτοὺς, ἐκαλλιεργήθησαν καὶ ἐξυγίσθησαν (1).

3. Συμπληρωματικαὶ μέθοδοι

Ἡ μέθοδος τῆς δειγματοληψίας χρησιμοποιεῖται ἐπίσης διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν δεδομένων πού συγκεντρῶνται διὰ τῶν πατροπαράδοτων μεθόδων ἢ καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον καὶ διόρθωσιν αὐτῶν.

Χαρακτηριστικὸν παράδειγμα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου τῶν δειγματοληψιῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ κλάσματος τοῦ πληθυσμοῦ πού δὲν καλύπτεται ὑπὸ τὴν πατροπαράδοτον μέθοδον εἶναι ὁ καταρτισμὸς στατιστικῶν παραγωγῆς κρέατος εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας (2).

1) Ὑπηρεσίαι Γεωργικῆς Ἐκτιμήσεως καὶ Ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ΗΠΑ. Διάφοροι Δημοσιεύσεις, ὄπ' ἀρ. 703, Οὐάσιγκτων ΗΠΑ, Διεύθυνσις Γεωργικῆς Οἰκονομίας, 1949.

2) A. J. A. Douglas καὶ R. D. Tennant. Βασοντολάνδη, Γεωργικὴ Ἐπιθεώρησις, 1949—50, Maseru, 1952.

Όπως εις ὅλας τὰς χώρας, ἡ παραγωγή τῶν ἐλεγχόμενων σφαγείων ἐπιτυγχάνεται εὐκόλως· τὰ ἐλεγχόμενα ὑπὸ τῆς ὁμοσπονδιακῆς ἀρχῆς σφαγεῖα ἀνέρχονται εἰς 459, ὑπολογίζεται ὅμως ὅτι ὑπάρχουν περὶ τὰ 19000 ἄλλα σφαγεῖα ποῦ παρέχουν ἀπὸ 10% μέχρι 50% καὶ πλέον τοῦ κρέατος, ἀγαλόγως τοῦ εἴδους. Κατηρτίσθη διὰ τὸν λόγος αὐτὸν ἕνας κατάλογος τῶν σφαγείων αὐτῶν, ἐχωρίσθησαν κατὰ στρώματα εἰς τρεῖς κυρίας ομάδας, καὶ ἀπὸ τοῦ 1946 ὑπολογίζεται καθ' ἕκαστον μῆνα ἡ παραγωγή των διὰ δειγματοληψίας αὐτῶν. Ἐπι πλέον, ἐτησίᾳ ἔρευνα ἐπιτρέπει τὴν ἐκτίμησιν τῶν σφαγέντων κτηνῶν εἰς αὐτὰς ταύτας τὰς γεωργικὰς ἐκμεταλλεύσεις.

Ἐλεγχος τῶν τροχουσῶν ἐκτιμήσεων τῶν ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν διενεργήθη εἰς Μεγάλην Βρετανίαν τὸ 1948, κατὰ τὴν διάρκειαν ἔρευνῆς διὰ δειγματοληψίας ἐπὶ τῆς καλλιέργειας τῆς πατάτας (1). Ἀντικειμενικὴ ἐκτίμησις τῶν ἀποδόσεων ἔγινε διὰ τοῦ ζυγίσματος τῆς πατάτας ἐπὶ τεσσάρων τμημάτων καλλιεργουμένης γῆς μήκους 2 μ. περίπου καὶ ἐκλεγέντων διὰ συστηματικῆς δειγματοληψίας ἀπὸ 1258 κληροθέντας ἀγροὺς συμφώνως πρὸς σχέδιον δειγματοληψίας κατὰ στρώματα, εἰς δύο στάδια. Αὕτη κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ ἐκτιμήσεις τῶν ὑπαλλήλων τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν ἦσαν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς κατώτεροι τῶν πραγματικῶν ἀποδόσεων, ἐξισώσεις δὲ παλινδρομήσεως ἔδειξαν τὴν σχέσιν ἢ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο σειρῶν τῶν δεδομένων.

Ἡ μέθοδος τῆς παλινδρομήσεως εἶναι πολὺ καλὸν μέσον διὰ τὴν κλιμάκωσιν τῶν ἐκτιμήσεων ὕψους (étalonner). Παράδειγμα ἐφαρμογῆς τῆς δίδεται εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ F. Yates, **Μέθοδοι Δειγματοληψίας δι' Ἀπογραφῆς καὶ Ἐρεῦνας** (Παρίσιοι, Masson et Cie 1951). Δεικνύει πῶς ἡ ἐξίσωσις παλινδρομήσεως κατορθώσθη μεταξὺ τῶν ἀποδόσεων σίτου καὶ τῶν ἐκτιμήσεων τῶν συνήθων παρατηρητῶν, τῇ βοηθείᾳ δειγματοληψίας καλυπτούσης 147 ἀγροὺς ἀνήκοντας εἰς 63 ἐκμεταλλεύσεις.

4. Καθορισμὸς τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων

Μεταξὺ τῶν σπουδαιότερων γεωργικῶν στατιστικῶν καὶ συχνὰ τῶν δυσκολωτέρων εἶναι ἐκεῖναι τῶν καλλιεργούμενων ἐκτάσεων καὶ τῶν ἀποδόσεων. Εἶδομεν εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἀναφερόντων παραδειγμάτων τῆς Δανίας καὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ὅτι ἤμποροῦμεν γὰρ ἐκτιμήσωμεν τὰς ἐπιφανείας διὰ δειγματοληψίας ἐπὶ τῶν καταλόγων τῶν ἐκμεταλλεύσεων. Ὁ καθορισμὸς τῶν ἐπιφανειῶν, λόγῳ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τοῦ πρὸς καταμέτρησιν χαρακτηριστικοῦ, ἐπιτρέπει τὰς δικτυωτὰς δειγματοληψίας, δηλ. ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας αἱ μονάδες εἶναι τμήματα γῆς ἐκλεγέντα εἰς

1). Ἐρευνα ἐπὶ τῆς Κυρίας Ἐσοδείας Πατάτας Ἀγγλίας καὶ Οὐαλτίας, 1948, Ἠνωμένα Ἐθνη, Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον, Ἐγγραφοῦν Νο Ε(CN) sub. 1)28.

τήν τύχην ἐπὶ χαρτῶν τοῦ ἐδάφους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον λεπτομερῶν. Ἀνεφέραμεν ἤδη ἓνα παράδειγμα ὅταν ὠμιλήσαμεν διὰ τὴν γεωργικὴν ἀπογραφὴν τῆς Νιγηρίας, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν τὸ 1950]51, ὅποτε τμήματα 2 ἑκταρίων ἐξελέγησαν εἰς τὴν τύχην εἰς τὰ μεγάλα χωρία καὶ αἱ καλλιεργούμεναι ἑκτάσεις αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὰς μονάδας αὐτὰς κατεμετρήθησαν ὅλαι ἢ ἐξετιμήθησαν.

Εἰς τὰς Ἰνδίας, αἱ ἔρευναι διὰ δειγματοληψίας πρὸς καθορισμὸν τῶν καλλιεργουμένων ἑκτάσεων εἶναι τρέχουσαι ἐργασίαι.

Ἰδοὺ ἓνα παράδειγμα περιέχον σχέδιον δικτυωτῆς δειγματοληψίας (*). Ἀπὸ τοῦ 1944—45, αἱ καλλιεργούμεναι ἑκτάσεις μὲ κάνναβιν, ὄρουζαν, καὶ ἄλλα εἶδη εἰς τὴν δυτικὴν Βεγγάλην ὑπολογίζονται ὡς ἑξῆς: ἡ ἐπαρχία διαιρεῖται κατὰ στρώματα ἀναλόγως τῶν διοικητικῶν ὑποδιαιρέσεων· οἱ χάρται διαχωρίζονται εἰς τετράγωνα 0,9 ha, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰς μονάδας δειγματοληψίας· ὁ ἀριθμὸς τῶν μονάδων αὐτῶν ἀντιπροσωπεύει κλάσμα ληφθὲν ὡς δείγμα, περίπου $\frac{1}{150}$.

Αἱ καλλιεργούμεναι ἑκτάσεις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὄλων τῶν τεμαχίων ποὺ ἀποτελοῦν τὸ δείγμα ἀπογράφονται καὶ ἐκτιμήσεις ἐξάγονται δι' ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν. Τὰ λάθη δειγματοληψίας τῶν ἐκτιμήσεων αὐτῶν ἀνέρχονται εἰς 1—1,6%, δι' ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν ἀλλὰ ποικίλλουν ἀπὸ 6—30% διὰ τὰς ἐκτιμήσεις αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τοὺς νομούς.

Χρησιμοποιοῦν ἐπίσης εἰς τὰς Ἰνδίας διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπιφανειῶν δειγματοληψίας εἰς διαφόρους βαθμούς, καθ' ἃς αἱ μονάδες εἶναι διαδοχικῶς χωρία καὶ κατόπιν ομάδες γειτνιαζόντων ἀγρῶν.

5. Καθορισμὸς τῶν ἀποδόσεων

Ἐκτὸς ἐὰν ὁλόκληρος ἡ ἐσοδεία καταμετρηθῇ, προᾶγμα τὸ ὁποῖον γίνεται μόνον δι' ὄρισμένα προϊόντα κατ' ἐξαιρέσιν, ὅπως ὁ καπνὸς καὶ ὁ βᾶμβαξ, ὁ ἀντικειμενικὸς καθορισμὸς τῶν ἀποδόσεων δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ παρὰ μόνον διὰ δειγματοληψιῶν.

Τοῦτο γίνεται κατ' ἀρχὴν διὰ τῆς ἐκλογῆς εἰς τὴν τύχην ἐνὸς ὄρισμένου ἀριθμοῦ μικρῶν τεμαχίων εἰς τὰ ὁποῖα καλλιεργεῖται τὸ ὑπὸ μελέτην εἶδος, διὰ τοῦ θερισμοῦ καὶ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος καὶ διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ ἀποτελέσματος διὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν θερισθέντων τεμαχίων· ὁ μέσος ὄρος τῶν ἀποδόσεων ὄλων τῶν τεμαχίων θὰ δώσῃ μίαν ἐκτίμησιν τῆς γενικῆς ἀποδόσεως τοῦ καλλιεργουμένου εἴδους. Εἶναι ἡ μέθοδος τῶν **ἐσοδειῶν - δειγμάτων**.

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ μέθοδος ἐφαρμόζεται κατὰ στά-

1) V. E. Pouse καὶ P. N. Sukhatine, "Ἐρευναι Ἐσοδειῶν εἰς Ἰνδίας, Νέον Δελχί, Ἐφημερίς τῆς Ἰνδικῆς Ἐταιρείας Γεωργικῶν Στατιστικῶν, τόμ. ἀρ. 1, 1948 καὶ τόμ. III, ἀρ. 2, 1951.

δια διὰ τῆς ἐκλογῆς πρώτων τῶν χωρίων, κατόπιν τῶν ἐκμεταλλεύσεων, κατόπιν τῶν ἀγρῶν καὶ τέλος τῶν τεμαχίων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἀγρῶν αὐτῶν. Διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν χωρίων ὑπάρχουν συνήθως πλήρεις κατάλογοι ἀπὸ τοὺς ὁποίους κληρώνονται τὰ χωρία, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως π. χ. τῶν ἀριθμητικῶν πινάκων τύχης τοῦ Τίππετ. Ὅταν κληρωθοῦν τὰ χωρία, θὰ πρέπει κατόπιν νὰ καθορισθοῦν τὰ ὅρια αὐτῶν, εἰ δυνατὸν μὲ χάρτας κτηματολογικοῦς, καὶ νὰ καταρτισθῇ κατάλογος ὄλων τῶν περιοχόμενων γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων. Ἡ ἐκλογή τῶν ἐκμεταλλεύσεων ἐκ τῶν ὁποίων θὰ πρέπει νὰ κληρωθοῦν αἱ στοιχειώδεις μονάδες καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ὀρίων γίνεται κατ' ἀνάλογον τρόπον.

Οἱ ἀγροὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς ἐκμεταλλεύσεις αὐτὰς πρέπει τέλος νὰ ἐξακριβωθοῦν καὶ ὄρισμένος ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ κληρωθῇ. Ὅταν κτηματολογικοὶ χάρτες δὲν ὑπάρχουν ἢ δὲν εἶναι ἐνημερωμένοι, ἢ ἐξακριβώσις καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ὀρίων τῶν ἀγρῶν δημιουργοῦν πολλὰς δυσκόλα προβλήματα.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν καλλιεργειῶν ἀνοικτῶν ἀγρῶν (plein champs) ἢ στοιχειώδης μονάς δειγματοληψίας δύναται νὰ εἶναι ἢ ἓνα τεμάχιον γῆς ἢ ἓνα τμήμα γραμμῆς καλλιεργείας ὅπως διὰ τὰ γεώμηλα καὶ τὰ τεῦτλα (κοκκινογούλια). Τὸ σύνολον τῶν ἀγρῶν δύναται ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς στοιχειώδης μονάς ὅταν αἱ διαστάσεις εἶναι σχετικῶς περιορισμέναι, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν ὀρισμένων καλλιεργειῶν κατὰ ἀνδρον (σέτι). Ὅταν πρόκειται περὶ τεμαχίων πρέπει νὰ ἐκλεγῇ τὸ σχῆμα καὶ ἡ διάστασις ὡς καὶ ἡ θέσις τοῦ ἐντὸς τοῦ ἀγροῦ. Ὅταν πρόκειται περὶ γραμμῆς καλλιεργείας πρέπει τὸ σχέδιον τῆς δειγματοληψίας νὰ καθορίσῃ μετ' ἀκριβείας τὸ μῆκος καὶ τὸ μέσον ἐξακριβώσεώς των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Χρησιμοποιοῦνται γενικῶς κυκλικὰ τεμάχια, τετράγωνα ἢ ὀρθογώνια διαφόρων διαστάσεων, ἀπὸ τετράγωνα πλευρᾶς 1 μέτρον μέχρι ὀρθογωνίαν ἢ τετραγώνων πολὺ μεγαλυτέρων διαστάσεων, ὡς π. χ. 10μX10μ. Οὕτω, εἰς τὴν Γερμανίαν (1) χρησιμοποιοῦν τετράγωνα πλευρᾶς 1μ. διὰ τὸν σῖτον ἢ τὴν κριθίνην, εἰς τὴν Ἰνδοκίναν τετράγωνα πλευρᾶς 10μ. διὰ τὴν ὄρουζαν καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, διαφόρους τύπους τεμαχίων μεταξὺ τῶν ὁποίων ὀρθογώνια 5μX10μ. Τὰ τεμάχια περιορισμένων διαστάσεων ἐπαρκοῦν ὅταν αἱ καλλιεργεῖαι εἶναι ὁμοιογενεῖς. Τὰ μεγάλα τεμάχια ἐνδείκνυνται περισσότερο ὅταν αἱ συνθῆκαι τῶν καλλιεργειῶν ποικίλλουν σοβαρῶς μεταξὺ τῶν διαφόρων σημείων τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ.

Ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως τῶν τεμαχίων ἐντὸς ἐνὸς ἀγροῦ εἶναι σοβαρὰ ἐργασία. Δι' ἐν κυκλικὸν τεμάχιον δυνάμεθα π. χ. νὰ ἐκλέξωμεν τὰς συντεταγμένας τοῦ κέντρου του εἰς τοὺς ἀριθμητικῶς πίνακας τύχης' τὰ δεδομένα αὐτὰ δύνανται νὰ εἶναι τὰ

1). H. Strecker, Stichprobenverfahren in der amtlichen westdindischen agrarstatistik, Münchden, Allgemeines Statistisches Archiv 38. Band, 1954.

τῆς Νοτιοδυτικῆς κορυφῆς ἐνὸς ὀρθογωνίου τεμαχίου ἢ τετραγώνου διὰ τὸ ὅποιον ἠμποροῦμεν νὰ καθορίσωμεν ὅτι αἱ πλευραὶ θὰ εἶναι παράλληλοι πρὸς τὰς τοῦ ἄγρου ἢ, ἀκόμη, θὰ ἔχουν κλίσιν 45° ἐν σχέσει πρὸς αὐτόν. Τὰ πολυάριθμα πρακτικῆς φύσεως προβλήματα τὰ ὁποῖα τίθενται πρέπει νὰ λυθῶν διὰ τοῦ πρακτικοῦ νοῦ, τῶν γνώσεων τῶν γεωργικῶν προβλημάτων καὶ τῆς πείρας. Ἡ γωνία τῶν 45° περὶ τῆς ὁποίας ἔγινε λόγος ἄνωτέρω ἐπιτρέπει ν' ἀποφύγωμεν τὰ σφάλματα τὰ ὁποῖα εἶναι πιθανὰ εἰς περιπτώσιν συμπτώσεως μεταξὺ τῶν πλευρῶν τῶν τεμαχίων καὶ τῶν γραμμῶν τῶν καλλιεργείων, ἢ τῶν μὴ καλλιεργουμένων χώρων οἱ ὁποῖοι χωρίζουν τὰς γραμμὰς αὐτὰς τῶν καλλιεργείων. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ δὲν ἐμφανίζεται προφανῶς ὅταν τὰ τεμάχια εἶναι κυκλικά.

Εἰς τὴν περίπτωσιν καλλιεργείων δένδρων ἢ θάμνων, ὡς στοιχειώδης μονάς ἠμπορεῖ νὰ ληφθῇ τὸ δένδρον ἢ ὁ ποῦς, μὰ σειρὰ δένδρων ἢ φυτῶν ἢ καὶ ἓνα τεμάχιον γῆς. Εἰς τὴν Καλιφορνίαν ἔχουν μάλιστα νιοθετήσῃ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ὡς μονάδα ἓνα τέταρτον δένδρου κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδόσεων. Ὅπως διὰ τὰς καλλιεργείας ἀνοικτῶν ἀγρῶν, αἱ μονάδες μικρῶν διαστάσεων ἐνδείκνυνται μόνον ὅταν αἱ δενδροειδεῖς καλλιέργειαι εἶναι λίαν ὁμογενεῖς, εἰς περιπτώσιν δὲ ἑτερογενείας πρέπει νὰ προσφύγωμεν εἰς μεγαλύτερας στοιχειώδεις μονάδας, μέχρι καὶ ὁλοκληρῶν ἀγρῶν.

Ἡ μέθοδος τῶν ἐσοδειῶν δειγμάτων ἐφαρμόζεται ὁλοῦν καὶ περισσότερον ἀφοῦ ἐφηρησάσθῃ εἰς μεθόδους μὴ πιθανὰς ἀπὸ τοῦ 1930 εἰς Ἰνδοκίαν, Ἰνδονησίαν καὶ Ἰνδίας διὰ τὰς ἀποδόσεις τῆς ὀρυζοκαλλιεργείας, καὶ κατόπιν ὑπὸ μορφὴν συστηματικῶν δειγματοληψιῶν εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν τευτλών, εἰδόμεν τὰς πιθανὰς μεθόδους ἀναπτυσσομένας εἰς Ἰνδίας, κυρίως, Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ Ἀγγλίαν καὶ ἐφαρμοζομένας εὐρέως εἰς ὁλοῦν μεγαλύτερον ἀριθμὸν χωρῶν.

6. Ἐλεγχος τῶν σφαλμάτων

Θὰ ἐξετάσωμεν τέλος, μὲ τὸ παράδειγμα τῶν ἐκτιμήσεων τῶν ἀποδόσεων, πῶς προσπαθοῦμεν νὰ ἐλέγξωμεν τὰ πιθανὰ σφάλματα ὅσα προέρχονται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καταμετρεῖται περιορισμένος μόνον ἀριθμὸς μονάδων, ἢτοι τὰ «σφάλματα δειγματοληψίας» καὶ τὰ λοιπὰ σφάλματα τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν «σφάλματα ξένα πρὸς τὴν δειγματοληψίαν».

Τὰ σφάλματα δειγματοληψίας εἶναι ὅσα προέρχονται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μόνον τμήμα τῆς ἐσοδείας καταμετρεῖται ὡς καὶ τμήμα τῶν συνολικῶν ἐπιφανειῶν. Ὑπάρχει πρῶτον σφάλμα δικτυωτοῦ τοῦ ὁποίου τὸ ὅριον δύναται νὰ δοθῇ διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν πιθανοτήτων. Αἱ γενόμεναι καταμετρήσεις ἐπιτρέπουν μίαν ἐκτίμησιν τοῦ σφάλματος - τύπου, βάσει τύπου ὁ ὁποῖος λαμβάνει ὑπ'

ὄψιν τὸ σχέδιον τῆς ἐκλεγείσης δειγματοληψίας. Γενικῶς, τὸ σφάλμα - τύπος ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μονάδων ποὺ ἀποτελοῦν τὸ δεῖγμα, τῆς ποικιλίας μεταξὺ τῶν διαφόρων μονάδων ὡς καὶ τοῦ τύπου τοῦ σχεδίου δειγματοληψίας· δυνάμεθα οὕτω νὰ καθορίσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν μονάδων πρὸς καταμέτρησιν, οὕτως ὥστε νὰ περιορισθῇ τὸ σφάλμα ἐντὸς τῶν ἠθελημένων ὁρίων. Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν ἔδῳ τοὺς μαθηματικούς τύπους οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν νὰ ὑπολογίσωμεν τὸ σφάλμα, αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς εἰδικὰς μελέτας.

Μεταξὺ τῶν σφαλμάτων δειγματοληψίας δύναται νὰ θεωρηθῶν καὶ τὰ συστηματικά σφάλματα — ἢ διαστροφαι — τὰ ὁποῖα προέρχονται π. χ. ἐκ τῆς χρήσεως ἐνὸς ἐσφαλμένου τύπου κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς γενικῆς μέσης ἀποδόσεως, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἀποδόσεων τῶν καταμετρηθέντων τεμαχίων ἐπὶ τῶν ἐκλεγείσων μονάδων. Ἐνίστε, διὰ λόγους εὐκολίας ἢ οἰκονομίας, χρησιμοποιοῦμεν ἓνα τοιοῦτον τύπον, παρ' ὅλον ὅτι ἠξυέρομεν ὅτι εἶναι ἀτελής. Ἐάν, εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, δὲν εἶναι πάντοτε δυνατόν νὰ διορθωθῇ τὸ σφάλμα, πρέπει τουλάχιστον νὰ βεβαιωθῶμεν ὅτι δὲν εἶναι ἀνώτερον τῶν παραδεκτῶν ὁρίων σφαλμάτων.

Ἡ ἔλλειψις ἀπαντήσεων περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν κυριωτέρων σφαλμάτων δειγματοληψίας· τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰς ἀξίας ὀρισμένων μονάδων ἀνηκόντων εἰς τὸ δεῖγμα. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκτίμησεως τῶν ἐσοδειῶν — δειγμάτων, συμβαίνει ἐνίστε οἱ ἐρευνηταὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐργασίαν των εἴτε λόγῳ ἀρνήσεως ἐκ μέρους τῶν καλλιεργητῶν εἴτε ἀκόμη διότι ἡ καλλιέργεια δὲν ἦτο ὄριμος καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑπάρξουν οὕτω δείγματα. Ἐπειδὴ, γενικῶς, αἱ μονάδες διὰ τὰς ὁποίας δὲν κατορθώνωμεν νὰ ἔχωμεν ἀπαντήσεις ἀνήκουν ὅλαι εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῆς ὁποίας ἡ ἀπόδοσις εἶναι εἴτε ἀνωτέρα εἴτε κατωτέρα τοῦ μέσου ὄρου, ἢ παράλειψις των δημιουργεῖ σφάλμα εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς μέσης ἀποδόσεως. Ἡ ἔλλειψις ἀπαντήσεως πρέπει λοιπὸν ν' ἀποφεύγεται καὶ ἐάν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀπαλειφθῇ τελείως, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προβῶμεν εἰς διορθώσεις διὰ ν' ἀποκτήσωμεν τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἀποτελέσματος.

Εἰς τὰ σφάλματα τὰ ξένα πρὸς τὴν δειγματοληψίαν περιλαμβάνονται κυρίως σφάλματα τρεχούσης παρατηρήσεως καὶ ὅσα προέρχονται ἐκ τῶν πειραματικῶν συνθηκῶν. Τὰ τρέχοντα σφάλματα παρατηρήσεως εἶναι στενῶς συνδεδεμένα πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἐργασιῶν· μιὰ προσεκτικὴ μελέτη τῶν διαφόρων φάσεων τῶν ἐργασιῶν, ἀκριβεῖς καὶ λεπτομερεῖς ὁδηγίαι πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους, ἢ προσεκτικὴ ἐκπαίδευσις τούτων καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐργασίας των ἐπιτρέπουν νὰ περιορίσωμεν τὰ σφάλματα αὐτὰ εἰς τὸ ἐλάχιστον. Αἱ μέθοδοι καταμετρήσεως, ὡς καὶ τὸ σχῆμα καὶ αἱ διαστάσεις τῶν τεμαχίων γῆς παίζουσι ἀσφαλῶς καὶ αὐτὰ ὅλον· παρατηρήθη π. χ. εἰς τὰς Ἰνδίας ὅτι, ὅταν ἐπρόκειτο περὶ μικρῶν κυκλικῶν τεμαχίων, ὑπῆρχε τάσις νὰ ἐκτιμῶνται αἱ ἀποδόσεις των κάτω τῶν

πραγματικῶν, ἐνῶ ἡ τάσις αὐτὴ ἐξηλείφετο ὅταν ἐχρησιμοποιοῦντο ὀρθογώνια τεμάχια 50 τετραγωνικῶν μέτρων.

Σφάλματα ἡμποροῦν ἐπίσης νὰ προέλθουν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ μετρήσεις τῶν ἀποδόσεων κατὰ ἐσοδείας - δείγματα γίνονται ὑπὸ πειραματικὰς συνθήκας συγνάκις λίαν διαφορετικὰς τῶν συνήθων συνθηκῶν ἐσοδείας. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, π. χ., παρατηρήθη ὅτι ἡ ἐκρίζωσις διὰ χειρὸς τῶν γεωμήλων - δειγμάτων ἐγένετο μὲ πολὺ μεγαλυτέραν προσοχὴν ἀπὸ τὴν ἐκρίζωσιν μιᾶς συνήθους καλλιερ- γείας διὰ μηχανῶν αἱ ὁποῖαι ἀφήνουν ἐντὸς τῆς γῆς ἓνα ὄρισμέ- νον ποσοστὸν τοῦ προϊόντος καὶ ἐχρειάσθη νὰ γίνουν διορθώσεις.

Εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ὅπως διὰ τὰ δημητριακά, ὁ θερισμὸς δύναται νὰ γίνῃ ὀλίγον ὑψηλότερον ἢ ὀλίγον χαμηλότερον τοῦ συνήθους ἢ ἀκόμη τὸ ἀλώνισμα καὶ ἀποξήρανσις δύναται νὰ γί- νουν διαφοροτρόπως. Διὰ νὰ ἀποφύγωμεν σφάλματα προερχόμενα ἐκ τοιαύτης ἢ παρομοίας αἰτίας, εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνων ἐρευναι ὥστε νὰ ὑπολογισθοῦν αἱ ἀπαραίτητοι διορθώσεις ὅταν αἱ ἐσο- δεῖαι—δείγματα γίνονται ἀναγκαστικῶς διὰ μεθόδων διαφορετι- κῶν ἀπὸ ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι ἐφαρμόζονται εἰς ὀλοκλήρους ἐσοδείας.

ΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΥ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΩΝ

Υπό του κ. Ε. Δ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Καθηγητοῦ τῆς ΑΣΒΣ.—'Αναπλ. Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ε.Σ.Υ.Ε.

1 Εἰσαγωγή

Ἡ ἐκτίμησις (Estimation) εἶναι ἓν θεμελιώδες πρόβλημα τῆς νεωτέρας Στατιστικῆς καὶ μάλιστα εἶναι τὸ ἀντίστροφον τοῦ λογι-σμοῦ τῶν πιθανοτήτων. Ἐν γένει ἡ στατιστικὴ παρατήρησις δὲν ἀναφέρεται παρὰ ἐπὶ ἑνὸς μόνου μέρους τοῦ συνόλου τὸ ὁποῖον ἐπι-θυμοῦμεν νὰ γνωρίσωμεν, ἑνὸς **δείγματος**. Ἐξ αὐτοῦ θὰ ζητήσω-μεν νὰ λάβωμεν τὴν καλυτέραν δυνατὴν πληροφορίαν περὶ τοῦ συν-όλου.

Μᾶς δίδεται μία οἰκογένεια νόμων $f(x, t)$ ἐξαρτωμένη π. χ. ἐκ μιᾶς μόνου ἀγνώστου παραμέτρου t καὶ προτιθέμεθα νὰ ἐκτιμή-σωμεν τὴν t μὲ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἀκρίθειαν, τῇ βοηθείᾳ ἑνὸς δείγματος τὸ ὁποῖον μᾶς ἔδωκεν ἡ παρατήρησις. Ἡ ἐκλογὴ τῆς οἰκογενείας τῶν νόμων $f(x, t)$ εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀδθαίρετος. Δυνάμεθα νὰ ὀδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἀπὸ τὸ σχῆμα τοῦ ἐμπειρικοῦ πολυγώνου συχνότητος ἢ ἀκόμη καὶ ὑπὸ τῆς καθ' αὐτὸ θεωρίας. Ἐὰν π.χ. μία **στοχαστικὴ μεταβλητὴ** παρου-σιάζεται ὡς ὁ ἀριθμητικὸς μέσος ποσοτήτων ἔχουσῶν τὴν αὐτὴν τάξιν μεγέθους, δυνάμεθα νὰ ἀναμένωμεν τὴν συνάντησιν ἑνὸς νόμου **Laplace — Gauss** διὰ τὸ μελετώμενον σύνολον.

Τὸ πρόβλημά μας λοιπὸν εἶναι τὸ ἀκόλουθον : Θεωροῦμεν μίαν οἰκογένειαν συναρτήσεων κατανομῆς $f(x, t)$ καὶ προτιθέμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν παράμετρον t , τῇ βοηθείᾳ ἑνὸς δείγματος, δηλ. μιᾶς σειρᾶς παρατηρήσεων x_1, x_2, \dots, x_n

Δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μίαν οἰκογένειαν f ἐξαρτωμένην ἀπὸ περισσο-τέρας παραμέτρους. Ὁ κανονικὸς νόμος παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν μορφήν :

$$f(x, m, \sigma) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-m)^2}{2\sigma^2}}$$

δηλ. περιέχει δύο παραμέτρους m καὶ σ πρὸς ἐκτίμησιν, ὅταν δὲν ἔχωμεν διόλου πληροφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου. Ὁ νόμος ὁ ὁποῖος

μᾶς δίδει τὴν πιθανότητα ἵνα οἰκογένειά τις ἔχη ἀκριβῶς κ τέκνα ἔχει τὴν μορφήν :

$$P_k = \lambda \cdot p^k, \quad k \geq 1$$

ὅπου λ , p εἶναι δύο παράμετροι πρὸς ἐκτίμησιν.

Τὸ πρόβλημα ἐκτιμήσεως ταυτοχρόνως περισσοτέρων τῆς μιᾶς παραμέτρων εἶναι σχετικῶς πολύπλοκον καὶ ἡ μελέτη του γίνεται διὰ τῆς χρήσεως τῆς Ἀλγέβρας τῶν μητρῶν (calcul matriciel). Ἡ ἐκτίμησις μιᾶς παραμέτρου δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ δύο διαφόρους ἀπόψεις :

1) Θὰ ζητήσωμεν ἓνα κανόνα διὰ νὰ καθορίσωμεν τὴν τιμὴν t τῆς παραμέτρου τῆ βοηθεία τοῦ δείγματος καὶ θὰ ἐνεργήσωμεν ὡς ἔαν ἡ t ἦτο ἡ ἀληθὴς τιμὴ τῆς παραμέτρου τοῦ ὑπὸ μελέτην νόμου. Αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος τῆς *σημειακῆς ἐκτιμήσεως*.

2) Θὰ ζητήσωμεν ἓν διάστημα (t_1, t_2) , διὰ τὸ ὅποσον νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὑπάρχει μεγάλη πιθανότης ὅπως καλύπτῃ τὴν ἀληθὴ τιμὴν τῆς παραμέτρου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ διάστημα θεωρεῖται ὡς μία ἐκ τύχης ἐξαρτωμένη μεταβλητὴ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἕκαστον τυχαῖον δείγμα μᾶς ὀρίζει καὶ ἓν τυχαῖον διάστημα (intervalle aléatoire). Αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος *ἐκτιμήσεως διὰ διαστημάτων ἐμπιστοσύνης*.

2. Ἐκτίμησις μιᾶς παραμέτρου ἑνὸς νόμου πιθανοτήτων μὲ μίαν μόνον μεταβλητὴν

Ἐὰν ἀπὸ μίαν π.χ. βιομηχανικὴν παραγωγὴν κατὰ σειράς, ὅπου ἡ ἀναλογία τῶν πρὸς ἀπόρριψιν ἐλαττωματικῶν τεμαχίων, p , εἶναι *γνωστὴ*, ἐξαγάγωμεν δείγματα ἐκ n τεμαχίων, ἡ ἀναλογία p_n τῶν ἐλαττωματικῶν ἐντὸς ἑνὸς δείγματος μεταβάλλεται ἀπὸ δείγματος εἰς δείγμα, δηλ. εἶναι μία νέα τυχαία μεταβλητὴ. Ἡ τιμὴ ὅμως αὕτη, ὅταν τὸ n εἶναι ἀρκούντως μέγα, ὀλίγον διαφέρει τῆς τιμῆς p τοῦ συνόλου τῆς παραγωγῆς ἢ, ἀκριβέστερον, ἡ μεταβλητὴ p_n *συγκλίνει κατὰ πιθανότητα* πρὸς τὸ p .

Εἰς τὴν πρᾶξιν τὸ πρόβλημα παρουσιάζεται μὲ ἀντίστροφον ὄψιν : ἔχομεν ἓν δείγμα ἐξαχθὲν ἀπὸ μίαν μερίδα (lot) βιομηχανικῶν προϊόντων παραχθέντων κατὰ σειράς καὶ ζητοῦμεν νὰ ἴδωμεν ποίας πληροφορίας δύναται αὐτὸ τὸ δείγμα νὰ προσφέρῃ ἐπὶ τοῦ *ἀγνώστου* ποσοστοῦ p τῶν ἐλαττωματικῶν τεμαχίων ἐντὸς τῆς μερίδος ταύτης ; Πῶς νὰ χρησιμοποιήσωμεν κατὰ τὸν καλῦτερον τρόπον αὐτὸ

τὸ δείγμα; Ἐκ τῆς συγκλίσεως κατὰ πιθανότητα τοῦ p_n πρὸς τὸ p συναγομεν ὅτι, ἐὰν τὸ δείγμα εἶναι «ἀρκούντως μέγα», p_n θὰ εἶναι ἐν γένει, μία καλὴ ἐκτίμησις τοῦ p .

3. Ἡ ἔννοια τοῦ ἐκτιμητοῦ (Estimateur - Estimate)

Θέτομεν :

$$x_i = \begin{cases} 0 & \text{ἐὰν τὸ ἰοστόν τεμάχιον εἶναι καλὸν} \\ 1 & \text{» » » » » ἐλαττωματικὸν} \end{cases}$$

Σχηματίζομεν τὴν συνάρτησιν τῶν παρατηρήσεων :

$$\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

Λέγομεν ὅτι ἡ συνάρτησις αὕτη εἶναι εἰς **ἐκτιμητῆς** καὶ λαμβάνομεν τὸν ἀριθμὸν p_n τὸν ὅποιον παρέχει ὡς **ἐκτίμησιν** τῆς ἀγνώστου παραμέτρου p . Ἡ προηγουμένη περίπτωσις, ἡ ὁποία φαίνεται ὡς ἰδιαιτέρα κατὰ τὴν ἐξέτασιν μιᾶς παραγωγῆς κατὰ σειράς, καλύπτει ὅλας τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας μελετῶμεν ἐν φαινόμενον ἐπιδεχόμενον δύο δυνατὰς καταστάσεις (καλὸν—ἐλαττωματικὸν, κορῶνα—γράμματα, κόκκινον—μαῦρον, εἶναι—δὲν εἶναι) καὶ ἡ ἐκτίμησις τοῦ p εἶναι ἡ ἐκτίμησις τῆς παραμέτρου ἑνὸς διωυμικοῦ νόμου.

Ἐν γένει, δοθέντος ἑνὸς νόμου γνωστοῦ τύπου ἐξαρτωμένου ἐκ μιᾶς παραμέτρου t , τὴν ὁποίαν ζητοῦμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν, εἰς ἐκτιμητῆς ὀρίζει ἓνα **κανόνα**, μίαν **μέθοδον** ἐκτιμήσεως. Εἰς ἐκτιμητῆς δὲν εἶναι προφανῶς μοναδικός. Πῶς δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἀξίας ἑνὸς ἐκτιμητοῦ; Τί θὰ ὀνομάζωμεν ἓνα **καλὸν** ἐκτιμητὴν; Δυνάμεθα ἐκ διαισθήσεως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἔχομεν ἓνα καλὸν ἐκτιμητὴν ἐὰν, ἐφαρμόζοντες κατ' ἐπανάληψιν τὴν μέθοδον, ἐπιτυχάνομεν κατὰ κανόνα ἓνα ἀριθμὸν ὀλίγον διαφέροντα τοῦ t εἰς τὸ προηγούμενον παράδειγμα τοῦ p (πραγματικῆς ἀναλογίας τῶν ἀπορριπτῶν τεμαχίων εἰς τὸ σύνολον τῆς παραγωγῆς).

Ὅθεν ὁ ἐκτιμητῆς $\bar{t} = \bar{t}(x_1, x_2, \dots, x_n)$, ὁ ὅποιος εἶναι συνάρτησις τῶν τυχαίων παρατηρήσεων εἶναι καὶ αὐτὸς μία νέα τυχαία μεταβλητὴ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη. Ἡ προηγουμένη συνθήκη ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ὅτι ὁ ἐκτιμητῆς συγκλίνει κατὰ πιθανότητα πρὸς τὸν πρὸς ἐκτίμησιν ἀριθμὸν, ὅταν τὸ μέγεθος τοῦ δείγματος αὐξάνη ἀπεριορίστως.

Εἰς τοιοῦτος ἐκτιμητῆς καλεῖται *συγκλίνων ἐκτιμητῆς* (convergent, consistent). Ἡ ἰδιότης ἀκριβῶς αὕτη μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὸ νὰ ἐκλέξωμεν τὸ

$$p_n = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

ὡς ἐκτιμητὴν τοῦ p .

Ἡ ἰδιότης τῆς συγκλίσεως εἶναι μία ἀσυμπτωτικὴ ἰδιότης ἐπὶ πλεόν, ἐὰν ὑφίσταται εἰς συγκλίνων ἐκτιμητῆς, θὰ ὑφίσταται μία ἀπειρία τοιούτων, π.χ.

$$\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n - 1}$$

Ποῖον ἐκ τούτων νὰ ἐκλέξωμεν; Ἄς μελετήσωμεν ἐκ νέου τὸ

$$p_n = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

Γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Λογισμοῦ τῶν πιθανοτήτων ὅτι, δι' οἰονδήποτε n , ἔχομεν:

$$E \left[\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} \right] = p \quad (\text{θεωρητικὴ τιμὴ τῆς παραμέτρου})$$

Εἰς τοιοῦτος ἐκτιμητῆς καλεῖται *ἐκτιμητῆς χωρὶς συστηματικὸν σφάλμα* (sans biais, unbiased) δηλ. δι' οἰονδήποτε n , ἡ μαθηματικὴ ἐλπίς τοῦ ἐκτιμητοῦ ἰσοῦται μὲ τὴν πρὸς ἐκτίμησιν παράμετρον:

Παράδειγμα. Ἐχομεν ἓν δαίγμα ἐξαχθὲν ἐξ ἑνὸς πληθυσμοῦ, ἀκολουθοῦντος τὸν κανονικὸν νόμον, γνωστῆς διακυμάνσεως σ^2 .

Νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ μέση τιμὴ m .

Δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὡς ἐκτιμητὴν:

1) τὸν ἀριθμητικὸν μέσον τοῦ δαίγματος

2) Τὴν διάμεσον αὐτοῦ

Οἱ δύο οὔτοι ἐκτιμηταὶ εἶναι συγκλίνοντες, διότι συγκλίνουν κατὰ πιθανότητα πρὸς τὴν παράμετρον m , δταν $n \rightarrow \infty$. Εἶναι ἐπίσης καὶ χωρὶς συστηματικὸν σφάλμα διότι, ὡς γνωστὸν:

$$E[\bar{x}] = m \quad (\bar{x} = \text{μέσος ἀριθμητικὸς τοῦ δαίγματος})$$

$$E[\tilde{x}] = m \quad (\tilde{x} = \text{διάμεσος τοῦ δαίγματος})$$

Τίθεται τὸ ἐρώτημα: Ποῖος εἶναι ὁ καλύτερος;

Ἡ σύγκρισις τῶν διακυμάνσεων ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς

ἀποτελεσματικότητα (efficacité). Γνωρίζομεν ὅτι ἡ διακύμανσις τοῦ μέσου ἀριθμητικοῦ ἑνὸς δείγματος μεγέθους n δίδεται ὑπὸ τῆς σχέσεως :

$$v[\bar{x}] = \frac{\sigma^2}{n} \quad \eta \quad \sigma_{\bar{x}} = \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

(σ = τυπικὴ ἀπόκλισις τοῦ πληθυσμοῦ)

Διὰ τὴν διάμεσον ἔχομεν :

$v[\tilde{x}] = \frac{\pi \sigma^2}{2n}$, διότι κατὰ γνωστὸν θεώρημα ἡ διάμεσος δείγματος ἐκ κανονικοῦ πληθυσμοῦ ἀκολουθεῖ ἀσυμπτωτικῶς μίαν κατανομήν Laplace - Gauss μὲ διακύμανσιν $\frac{\pi \sigma^2}{2n}$.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως ἔχομεν :

$$\frac{v[\bar{x}]}{v[\tilde{x}]} = \frac{\sigma^2/n}{\frac{\pi \sigma^2}{2n}} = \frac{2}{\pi} = 0,637 \quad \text{δηλ.} \quad v[\bar{x}] < v[\tilde{x}]$$

Ἐπομένως ἡ ἐκτίμησις τοῦ m διὰ τοῦ \bar{x} εἶναι ἀκριβεστέρη παρὰ διὰ τοῦ \tilde{x} , δηλ. τῆς διαμέσου. Θὰ δεῖξωμεν περαιτέρω ὅτι ὁ μέσος ἀριθμητικὸς εἶναι, διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ m , πλέον ἀποτελεσματικὸς ἀπὸ οἰοδηποτε ἄλλον συγκλίνοντα ἐκτιμητὴν. Λέγομεν τότε ὅτι εἶναι ὁ ἐκτιμητὴς ὁ **πλέον ἀποτελεσματικὸς**. Δὲν δυνάμεθα πάντοτε νὰ εὕρωμεν ἕνα τοιοῦτον ἐκτιμητὴν διὰ τὴν ἐκτίμησιν μιᾶς παραμέτρου.

Παρατήρησις 1η. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ μέσος ἀριθμητικὸς εἶναι εἰς συγκλίνων ἐκτιμητὴς, χωρὶς συστηματικὸν σφάλμα, ὁ πλέον ἀποτελεσματικὸς διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς μέσης τιμῆς ἑνὸς κανονικοῦ νόμου, δὲν σημαίνει ὅτι τοῦτο θὰ ἰσχύῃ πάντοτε. Ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι ζητοῦμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν κεντρικὴν τιμὴν ἑνὸς νόμου τοῦ Cauchy :

$$f(x) = \frac{1}{\pi} \cdot \frac{1}{1+(x-m)^2}$$

ἐλέπομεν ὅτι ὁ ἀριθμητικὸς μέσος τῶν n παρατηρήσεων ἀκολουθεῖ ἀκριβῶς τὸν αὐτὸν νόμον τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἐκάστη τῶν παρατηρήσεων. Οὐδὲλως λοιπὸν ὑπάρχει σύγκλισις κατὰ πιθανότητα.

Παρατήρησις 2α. Νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὸν συγκλίνοντα ἐκτιμητὴν τὸν πλέον ἀποτελεσματικὸν σημαίνει νὰ κάνωμεν οικονομίαν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν πρὸς ἐξέτασιν τεμαχίων, προκειμένου περὶ

δείγματος ἐκ μιᾶς μερίδος βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ σειράς. Ὑποτίθεται ὅτι ἡ ἀκρίβεια τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ ἐπιτύχωμεν δίδεται ἐκ τῶν προτέρων καὶ μάλιστα μετρεῖται ὑπὸ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς διακυμάνσεως τοῦ δείγματος.

Εἰς τὸ προηγούμενον παράδειγμα συγκρίσεως τῶν διακυμάνσεων τοῦ μέσου ἀριθμητικοῦ καὶ τῆς διαμέσου παρατηροῦμεν ὅτι ἡ διακύμανσις τῆς διαμέσου ἐνὸς δείγματος ἐξ 100 τεμαχίων εἶναι περίπου ἢ αὐτὴ μὲ τὴν διακύμανσιν τοῦ μέσου ἀριθμητικοῦ ἐνὸς δείγματος ἐξ 64 τεμαχίων μόνον. Ἐν τούτοις εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ὅπως ἐὰν π.χ. οἱ ὑπολογισμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὁ πλεόν ἀποτελεσματικὸς ἐκτιμητὴς εἶναι πολὺπλοκοὶ καὶ ἐὰν διαθέτομεν ἀρκετὸν ἀριθμὸν τεμαχίων πρὸς ἐξέτασιν, εἶναι εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἕνα ἄλλον ἐκτιμητὴν, ἂν καὶ ὀλιγώτερον ἀποτελεσματικόν.

4. Ἐκτιμηταὶ ὀλοκληρωτικοὶ (exhaustifs — sufficient)

Διὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν μίαν παράμετρον σημειώνομεν n παρατηρήσεις ἀνεξαρτήτους x_1, x_2, \dots, x_n , ἔπειτα παριστῶμεν περιληπτικῶς αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις δι' ἐνὸς ἀριθμοῦ (τῆς ἐκτιμήσεως τὴν ὁποίαν παρέσχεν ὁ χρησιμοποιηθεὶς ἐκτιμητὴς). Φαίνεται οὕτω ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ἐγκαταλείπομεν ἐν μέρος τῶν δυνατῶν πληροφοριῶν. Εἶναι δυνατόν, τουλάχιστον εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, νὰ παραστήσωμεν συγκεντρωτικῶς τὰς παρατηρήσεις διὰ μιᾶς ἢ περισσοτέρων συναρτήσεων χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψωμεν οὐδ' ἐλάχιστον ἐκ τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας δύναται νὰ μᾶς παράσχη τὸ χρησιμοποιούμενον δείγμα :

Εἶδομεν ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν ἀκαταλλήλων τεμαχίων ἀφ' ἐνὸς καὶ ὁ ἀριθμητικὸς μέσος τοῦ δείγματος ἀφ' ἑτέρου εἶναι συγκλίνοντες ἐκτιμηταὶ χωρὶς συστηματικὸν σφάλμα, διὰ τὴν παράμετρον μ ἐνὸς διωνυμικοῦ νόμου καὶ τὸν ἀριθμητικὸν μέσον m ἐνὸς κανονικοῦ νόμου, ἀντιστοίχως.

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ ἐπανεξετάσωμεν ἐὰν οἱ ἐκτιμηταὶ οὗτοι κέκτηνται ἄλλας ἰδιότητας, τὰς ὁποίας θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν ἀπὸ ἕνα «καλὸν» ἐκτιμητὴν καὶ αἱ ὁποῖαι, π.χ., θὰ ἐξήγουν ὅτι ὁ ἀριθμητικὸς μέσος εἶναι πλεόν ἀποτελεσματικὸς ἀπὸ τὴν διάμεσον τοῦ δείγματος διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ μέσου ἐνὸς κανονικοῦ νόμου.

Ἡ πιθανότης ὅπως εἰς ἕν δείγμα μεγέθους n περιέχωνται r

($r \leq n$) ἀκατάλληλα τεμάχια κατά ὠρισμένην τάξιν εἶναι :

$$p^r (1 - p)^{n-r} \quad (1)$$

Ἡ πιθανότης νὰ ἔχωμεν ἐν γένει r ἀκατάλληλα τεμάχια ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν τάξιν ἐμφανίσεως, εἶναι :

$$\sum_n^r p^r (1 - p)^{n-r} \quad (2)$$

Ἡ δεσμευμένη πιθανότης τοῦ δείγματος, ὅταν γνωρίζωμεν τὸ r , εἶναι τὸ πηλίκον τῶν (1) καὶ (2) δηλ. :

$$\frac{1}{\sum_n^r}$$

Ἡ πιθανότης αὕτη εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς ἀναλογίας p . Ὅταν γνωρίζωμεν τὸ r , καμία συνάρτησις τῶν παρατηρήσεων, π.χ. ἡ τάξις, δὲν προσκομίζει πληροφορίας ἐπὶ τοῦ p . Τότε λέγομεν ὅτι τὸ r ἀποτελεῖ μίαν συμπύκνωσιν πληροφοριῶν ἐξαντλητικὴν (résumé exhaustif) διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ p .

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει προφανῶς δι' ὁλάνδήποτε συνάρτησιν τοῦ r .

Τὸ $p_n = \frac{r}{n}$ καλοῦμεν **δλοκληρωτικὸν ἐκτιμητὴν** (Estimateur exhaustif) διότι οὗτος, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, ἐξαντλεῖ τὸ ὅλον ποσὸν τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας δύναται νὰ παράσχη τὸ δείγμα.

Ἄς θεωρήσωμεν ἕνα κανονικὸν πληθυσμὸν διακυμάνσεως $\sigma^2 = 1$, ἀλλ' ἀγνώστου μέσης τιμῆς m .

Ἡ κατανομὴ τοῦ δείγματος τῶν n ἀνεξαρτήτων παρατηρήσεων (x_1, x_2, \dots, x_n) εἶναι εἰς νόμος τοῦ Laplace—Gauss μὲ n διαστάσεις καὶ μὲ στοιχειώδη πιθανότητα :

$$dF = \left(\frac{1}{\sqrt{2\pi}} \right)^n \cdot e^{-\frac{1}{2} \sum_{i=1}^n (x_i - m)^2} dx_1 dx_2 \dots dx_n$$

Ἀναλύομεν τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων :

$$\sum_{i=1}^n (x_i - m)^2 = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 + n(\bar{x} - m)^2$$

Γράφομεν : $x_i - m = (x_i - \bar{x}) + (\bar{x} - m)$

καὶ λαμβάνομεν ὅπ' ὄψιν ὅτι :

$$\sum (x_i - \bar{x})(\bar{x} - m) = (\bar{x} - m) \sum (x_i - \bar{x}) = 0$$

Ἡ στοιχειώδης πιθανότης τῆς προηγουμένης κατανομῆς γράφεται τώρα :

$$dF = \left[\left(\frac{1}{\sqrt{2\pi}} \right) e^{-\frac{n(\bar{x}-m)^2}{2}} \right] \cdot \left[e^{-\frac{1}{2} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} dx_1, dx_2, \dots, dx_n \right]$$

Ὅτῳ ἀνελύσαμεν τὸ dF εἰς γινόμενον δύο παραγόντων ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος, ἀνεξαρτήτως τοῦ m , παριστᾷ τὴν δεσμευμένην πιθανότητα (probabilité liée) τοῦ δείγματος, ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι :

$$\frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} = \bar{x}$$

Ὅταν εἶναι γνωστὸν τὸ \bar{x} , τὸ δείγμα δὲν δύναται νὰ παράσχη οὐδεμίαν ἄλλην συμπληρωματικὴν πληροφορίαν ἐπὶ τοῦ m τοῦ κανονικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τότε λέγομεν ὅτι τὸ \bar{x} εἶναι εἰς ἐκτιμητῆς ὀλοκληρωτικός.

Ὁρισμός : Βάσει τοῦ ἀνωτέρω, μία συνάρτησις τῶν παρατηρήσεων $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ εἶναι εἰς ὀλοκληρωτικὸς ἐκτιμητῆς τῆς παραμέτρου θ , ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται ὁ νόμος τοῦ x , ἐὰν ἡ δεσμευμένη πιθανότης τῶν x_1, x_2, \dots, x_n , ὅταν γνωρίζωμεν τὴν τιμὴν τοῦ $f(x_1, x_2, \dots, x_n)$, εἶναι ἀνεξάρτητος τοῦ θ . Δηλαδή, ἐὰν ἡ πιθανότης τοῦ συνόλου τῶν n παρατηρήσεων (vraisemblance, likelihood), τὴν ὁποίαν παριστῶμεν διὰ τοῦ συμβόλου :

$$L = L(x_1, x_2, \dots, x_n, \theta)$$

δύναται νὰ γραφῆ ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον μορφήν :

$$L(x_1, x_2, \dots, x_n, \theta) = L_1(t, \theta) L_2(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

τότε τὸ t , ὅπερ εἶναι ποιὰ τις συνάρτησις τῶν παρατηρήσεων x_1, x_2, \dots, x_n , θὰ ἀποτελεῖ προφανῶς τὸν ὀλοκληρωτικὸν ἐκτιμητῆν τοῦ νόμου.

Γεωμετρικῶς τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ θέσις τοῦ σημείου (x_1, x_2, \dots, x_n) ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = K = \text{σταθ.}$ εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς τιμῆς τῆς παραμέτρου, δηλ. ἡ γινῶσις τῆς θ κατ' οὐδὲν διευκολύνει τὸν καθορισμὸν τῆς θέσεώς του.

Μία τοιαύτη συμπύκνωσις πληροφορίας (résumé) δὲν ὑπάρχει πάντοτε, ἀλλ' ὅταν ὑπάρχη, εἶναι προφανές ὅτι θὰ πρέπη νὰ ἐκλέ-

ξωμεν ὡς ἐκτιμητὴν μίαν συναρτήσιν τῆς, δηλ. ἓνα δλοκληρωτικὸν ἐκτιμητὴν.

Ἔχει ἀποδειχθῆ ἄλλως τε ὅτι, ὑπὸ τινος ὅρους κανονικότητος, εἰς δλοκληρωτικὸς ἐκτιμητὴς εἶναι ὁ ἀποτελεσματικώτερος, δηλ. ἡ διακύμανσίς του εἶναι ἐλαχίστη. Εἶναι ἐνδιαφέρον τῶρα νὰ γνωρίσωμεν πότε ὑπάρχει εἰς τοιοῦτος ἐκτιμητὴς καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ τὸν καθορίσωμεν.

Ὁ καθηγητὴς κ. G. Darbmois ἀπέδειξεν ὅτι, ὑπὸ τινος συνθήκας, οἱ νόμοι πιθανοτήτων μὲ μίαν παράμετρον οἱ ὅποιοι ἐπιδέχονται ἓνα δλοκληρωτικὸν ἐκτιμητὴν ἔχουν πυκνότητα τῆς μορφῆς :

$$f(x, \theta) = e^{a(\theta) \cdot \alpha(x) + \beta(\theta) + b(x)} \quad (1)$$

ὅπου αἱ συναρτήσεις $a(\theta)$, $\alpha(x)$, $\beta(\theta)$, $b(x)$ εἶναι τοιαῦται ὥστε :

$$\int f(x, \theta) dx = 1$$

Δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν τὸν δλοκληρωτικὸν ἐκτιμητὴν, διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς παραμέτρου θ , διὰ τῆς σχέσεως :

$$\frac{1}{n} \sum_1^n \alpha(x_i)$$

Ὁ ἐκτιμητὴς οὗτος εἶναι **μοναδικός**.

Ἄν καὶ ἡ μορφή (1) παρουσιάζεται ὅλως ἰδιάζουσα, ἐν τούτοις τὸ πλεῖστον τῶν συνήθων νόμων πιθανοτήτων οἱ ὅποιοι ἐξαρτῶνται ἀπὸ μίαν παράμετρον εἶναι αὐτοῦ τοῦ τύπου καὶ συνεπῶς ἐπιδέχονται ἓνα δλοκληρωτικὸν ἐκτιμητὴν.

Παραδείγματα

1ον) Νόμος τοῦ Poisson

Ἡ πυκνότης δίδεται ὑπὸ τῆς σχέσεως :

$$f = e^{-m} \frac{m^x}{x!}$$

ὅπου m εἶναι ἡ πρὸς ἐκτίμησιν παράμετρος καὶ x ἀκέραιος, θετικός ἢ μηδέν. Γράφομεν :

$$\log f = -m + (\log m)x - \log(x!)$$

ὅπου τὸ $-m$ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ $b(\theta)$ τῆς συνθήκης τοῦ Darbmois, τὸ $(\log m)x$ ὡς τὸ $a(\theta) \cdot \alpha(x)$ καὶ τὸ $-\log(x!)$ ὡς τὸ $\beta(x)$, δηλ. πληροῦται ἀπολύτως ἡ ἐν λόγῳ συνθήκη. Ἄρα ἡ μέση

τιμή των παρατηρήσεων $\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n}$ αποτελεί ένα ολοκληρωτικόν ἐκτιμητήν διὰ τὸν m τοῦ νόμου τοῦ Poisson.

2ον). Ὅμοιαν ἀνάλυσιν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν διὰ τοὺς περισσότερους ἐκ τῶν γνωστῶν νόμων πιθανοτήτων τοὺς ἐξαρτωμένους ἐκ μιᾶς παραμέτρου, ἤτοι διὰ τὸν διωνυμικὸν νόμον, διὰ τὸν κανονικὸν νόμον ἀγνώστου μέσης τιμῆς ἀλλὰ γνωστῆς διακυμάνσεως, διὰ τὸν κανονικὸν νόμον ἀγνώστου διακυμάνσεως ἀλλὰ γνωστῆς μέσης τιμῆς. Ὑπάρχει εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις εἰς ὀλοκληρωτικὸς ἐκτιμητής, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἀντίστοιχος τιμὴ τῆς ἀγνώστου παραμέτρου, ἡ ὑπολογιζομένη συναρτήσεσι τῶν παρατηρήσεων.

5. Ἄνισότης τῶν Fréchet—Darmois—Grauer—Rao

Δίδονται αἱ ἀνεξάρτητοι παρατηρήσεις x_1, x_2, \dots, x_n προελθοῦσαι ἐξ ἑνὸς πληθυσμοῦ πυκνότητος $f(x, \theta)$. Τὴν συνάρτησιν : $L = f(x_1, \theta) \cdot f(x_2, \theta) \dots f(x_n, \theta)$, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὸν νόμον τοῦ συνόλου τῶν n παρατηρήσεων, καλοῦμεν πιθανοφάνειαν (vraisemblance) ἢ ἀπλῶς πιθανότητα τῆς πρὸς ἐκτίμησιν παραμέτρου θ .

Ἀπεδείχθη σχεδὸν ταυτοχρόνως ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Darmois—Fréchet—Grauer—Rao, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὅτι δι' οἰονδήποτε ἐκτιμητήν t τῆς ἀγνώστου παραμέτρου θ ἀληθεύει ἡ ἀνισότης (ιδιότης τῆς ἐλαχίστης διακυμάνσεως) :

$$V(t) \geq \frac{1}{n \int \left(\frac{\partial \log f}{\partial \theta} \right)^2 f(x, \theta) dx} = \frac{1}{n E \left[\frac{\partial \log f}{\partial \theta} \right]^2} =$$

$$= - \frac{1}{n E \left[\frac{\partial^2 \log f}{\partial \theta^2} \right]}$$

δηλαδή ἡ διακύμανσις τοῦ ἐκτιμητοῦ εἶναι τουλάχιστον ἴση μὲ τὸ δεύτερον μέλος τῆς ἀνισότητος, ὅπου ἡ εἰς τὸν παρονομαστήν ποσότης ὀρίζεται ἀνεξαρτήτως τῆς μεθόδου ἐκτιμήσεως τῆς παραμέτρου θ καὶ παρίσταται διὰ τοῦ συμβόλου :

$$I(\theta) = n E \left[\left(\frac{\partial \log f}{\partial \theta} \right)^2 \right] = - n E \left[\frac{\partial^2 \log f}{\partial \theta^2} \right]$$

καλοῦμεν δὲ ταύτην **ποσότητα πληροφορίας**, διότι παριστᾷ πρᾶγματι τὴν μεγίστην πληροφορίαν τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ἀντλήσω-

μεν ἐκ τοῦ δείγματος τὸ ὁποῖον διαθέτομεν. Ἡ γεωμετρικὴ τῆς σημασία καθίσταται ἔκδηλος ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐκτιμήσεως παραμέτρων περισσοτέρων τῆς μιᾶς. Ὅταν εἰς ἐκτιμητῆς ἔχῃ ὡς τιμὴν τὴν ἐλαχίστην ταύτην τιμὴν, προφανῶς οὗτος κέκτηται τὴν ιδιότητα τοῦ ἀρίστου ἐκτιμητοῦ (optimum). Οὗτος ἐκλήθη, ἄλλως, **ἀποτελεσματικὸς ἐκτιμητῆς** (efficace—efficient).

Παράδειγμα

Δίδεται κανονικὸς τις πληθυσμὸς πυκνότητος

$$f(x, m) = \frac{1}{\sigma \sqrt{2\pi}} e^{-\frac{(x-m)^2}{2\sigma^2}}$$

ὅπου σ εἶναι γνωστόν.

Ζητοῦμεν νὰ κάμωμεν τὴν καλυτέραν δυνατὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀγνώστου παραμέτρου m τῆ βοηθείᾳ ἑνὸς δείγματος (x_1, x_2, \dots, x_n) παρατηρήσεων.

Ὅρίζομεν πρῶτον τὴν ποσότητα πληροφορίας.

Πρὸς τοῦτο ἔχομεν :

$$\frac{\partial \log f}{\partial m} = \frac{x - m}{\sigma^2}$$

$$\text{καὶ } I(\theta) = n E \left[\left(\frac{\partial \log f}{\partial m} \right)^2 \right] = \frac{n}{\sigma^4} E[(x-m)^2] = \frac{n}{\sigma^4} \cdot \sigma^2 = \frac{n}{\sigma^2}$$

ἀφοῦ ἐξ ὀρισμοῦ

$$E[(x-m)^2] = \mu_2 = \sigma^2$$

Ὅθεν $I(\theta) = \frac{n}{\sigma^2}$, δηλ. ἡ διακύμανσις οἰοῦδήποτε ἐκτιμητοῦ \bar{m} τῆς ἀγνώστου παραμέτρου m , εἶναι, συμφώνως πρὸς τὴν ἀνισότητα Darmois—Fréchet κ.λ.π. τοιαύτη ὥστε :

$$V(\bar{m}) \geq \frac{1}{I(\theta)} = \frac{\sigma^2}{n}$$

Γνωρίζομεν ὁμῶς ὅτι διὰ τὴν μέσῃν τιμὴν \bar{x} τῶν παρατηρήσεων ἰσχύουν αἱ σχέσεις :

$$E(\bar{x}) = m \quad \text{καὶ} \quad V(\bar{x}) = \frac{\sigma^2}{n}$$

δηλ. ὁ ἐμπειρικὸς μέσος ἔχει ὡς μαθηματικὴν ἐλπίδα τὴν ἀγνώστον παράμετρον m τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὡς διακύμανσιν τὴν ἐλαχίστην τιμὴν $\frac{\sigma^2}{n}$, τὴν ὁποῖαν δυνατὸν νὰ ἔχῃ τυχὸν ἐκτιμητῆς τοῦ m . Ἄ-

ρα ή μέση τιμή \bar{x} αποτελεί ένα έκτιμητήν **χωρίς συστηματικόν σφάλμα** και τόν **πλέον αποτελεσματικόν** τού θεωρητικού μέσου m τού κανονικού νόμου, τού οποίου όμως γνωρίζομεν τήν τυπικήν απόκλισιν σ .

Δυνάμεθα καθ' όμοιον τρόπον νά εργασθώμεν και νά ζητήσωμεν νά ευρωμεν τήν **ποσότητα πληροφoρίας** (έπομένως και τήν έλαχίστην διακύμανσιν), υπό όρισμένας θεθαίως συνθήκας, τήν όποιαν δύνανται νά μάς δώσουν αί παρατηρήσεις (x_1, x_2, \dots, x_n) , διά τήν έκτίμησιν άγνωστου θεωρητικής παραμέτρου ένός πληθυσμού, ακολουθούστος γνωστόν τύπον νόμου πιθανοτήτων. Μετά ταύτα καθίσταται εύκολον νά αναζητήσωμεν ποία έκ τών έμπειρικών χαρακτηριστικών τιμών έχει ως διακύμανσιν τήν **έλαχίστην**, ούτω υπολογισθείσαν. Η χαρακτηριστική αύτη τιμή, ή υπολογιζομένη έκ τών παρατηρήσεων, αποτελεί ένα άριστον έκτιμητήν (optimum) τής άγνωστου παραμέτρου.

6. Μέθοδος τού μεγίστου τής πιθανότητας (maximum de vraisemblance).

Είς τά προηγουμένως έκτεθέντα εξητάσθησαν κυρίως διάφοροι ιδιότητες τών έκτιμητών, αλλά ουσιαστικώς δέν έδόθη μία μέθοδος προσδιορισμού των. Πρός τούτο θά υποδείξωμεν τήν μέθοδον τήν προταθείσαν υπό τού Άγγλου στατιστικού R. A. Fisher, κυριωτέρου δημιουργού της νεωτέρας θεωρητικής Στατιστικής, ή όποία ήρχισε νά διαχωρίζεται ως αυτότελής κλάδος έκ τής θεωρίας τών πιθανοτήτων.

Η μέθοδος αύτη, μέθοδος έπαγωγική, συνίσταται εις τó νά λάδωμεν ως έκτιμητήν, τής άγνωστου παραμέτρου θ τήν συνάρτησιν τών παρατηρήσεων $x_1, t(x_1, x_2, \dots, x_n)$, όταν υπάρχει τοιαύτη συνάρτησις, ή όποία νά καθιστά **μεγίστην** τήν πυκνότητα πιθανότητος τού συνόλου τών n άνεξαρτήτων παρατηρήσεων τού ύπ' όψιν δείγματος, δηλ. τήν συνάρτησιν :

$$L = f(x_1, \theta) \cdot f(x_2, \theta) \dots \cdot f(x_n, \theta)$$

Είναί φυσικόν νά ζητήσωμεν αύτην τήν συνθήκην.

Θά υποθέσωμεν, πράγματι, ότι αί τιμαί τās όποιας έπετύχομεν εις τó δείγμα είχαν μεγάλην πιθανότητα νά έμφανισθοϋν, και δ κανών τόν όποιον άνεφέραμεν συνίσταται εις τó νά λάδωμεν ως θ τήν τιμήν τής παραμέτρου ή όποία καθιστά αύτην τήν πιθανότητα όσον τó δυνατόν μεγαλυτέραν.

Ἄρα ὁ ἐκτιμητὴς $t(x_1, x_2, \dots, x_n)$ εἶναι λύσις τῶν δύο συνθηκῶν (γνωστῶν ἐκ τοῦ Διαφορικοῦ Λογισμοῦ) :

$$\frac{\partial L}{\partial \theta} = 0, \quad \frac{\partial^2 L}{\partial \theta^2} < 0$$

Ἐπειδὴ τὸ L εἶναι θετικὸν δυνάμεθα νὰ γράψωμεν τὴν πρώτην σχέσιν οὕτω :

$$\boxed{\frac{1}{L} \cdot \frac{\partial L}{\partial \theta} = 0 \quad \eta \quad \frac{\partial}{\partial \theta} (\log L) = 0}$$

Ὑπὸ ὀρισμένης συνθήκας, συνεχείας καὶ παραγωγισιμότητος τοῦ $f(x, \theta)$, ἀποδεικνύονται τὰ ἑξῆς θεωρήματα, ὀφειλόμενα εἰς τὸν καθηγητὴν Dugué :

1ον. Ἡ ἐξίσωσις τοῦ μεγίστου τῆς πιθανότητος ἔχει ὡς λύσιν τὸν ἐκτιμητὴν $t(x_1, x_2, \dots, x_n)$, ὁ ὁποῖος εἶναι **συγκλίμων**, ἀσυμπτωτικῶς ἀκολουθεῖ τὸ νόμον Laplace—Gauss καὶ ἀσυμπτωτικῶς εἶναι ὁ **πλέον ἀποτελεσματικὸς** (δηλ. ὁ καλύτερος) τῆς ἀληθοῦς τιμῆς θ_0 τῆς ἀγνώστου παραμέτρου θ . Ὄθεν ὁ ἐκτιμητὴς t ἀκολουθεῖ ἀσυμπτωτικῶς τὸν κανονικὸν νόμον περίξ τοῦ θ_0 , μὲ διακύμανσιν τὴν ἐλαχίστην τιμὴν $\frac{1}{I(\theta_0)}$, τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει τὸ ἀντίστροφον τῆς ποσότητος πληροφορίας, συμφῶνως πρὸς τὴν ἀνισότητα Darmois.

2ον. Ἐὰν ὑπάρχη εἰς δλοκληρωτικὸς ἢ ἐξαντλητικὸς (exhaustif) ἐκτιμητὴς (κατὰ τὸν ὀρισμὸν Darmois) διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς παραμέτρου θ , ἡ μέθοδος τοῦ μεγίστου τῆς πιθανότητος μᾶς δίδει μίαν λύσιν, ἡ ὁποία εἶναι συνάρτησις αὐτοῦ τοῦ ἐκτιμητοῦ, δηλ. διὰ **n πεπερασμένον** ἢ λύσις παρέχει ἓνα **ἀποτελεσματικώτατον** ἐκτιμητὴν, τὸν **ἄριστον**. Ἐπομένως θὰ ἔχη τὴν ἐλαχίστην δυνατὴν διακύμανσιν, ἡ ὁποία παρέχεται ὑπὸ τῆς σχέσεως :

$$V[t] = \frac{1}{I(\theta)} = \frac{1}{n E \left[\left(\frac{\partial \log f}{\partial \theta} \right)^2 \right]} = \frac{1}{n \int \left(\frac{\partial \log f}{\partial \theta} \right)^2 f(x, \theta) dx}$$

Παράδειγμα.

Νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ παράμετρος m ἐνδὸς νόμου τοῦ Poisson, δοθέντος ἐνδὸς δείγματος ἀπὸ n ἀνεξαρτήτους παρατηρήσεις (x_1, x_2, \dots, x_n) .

Τὸ σύνολον τῶν n τούτων παρατηρήσεων θὰ ἀκολουθῇ τὸν νόμον πυκνότητος (γινόμενον n πιθανότητων) :

$$L(x_1, x_2, \dots, x_n, \theta) = f(x_1, \theta) \cdot f(x_2, \theta) \dots f(x_n, \theta) =$$

$$= \left(e^{-m} \frac{m^{x_1}}{x_1!} \right) \left(e^{-m} \frac{m^{x_2}}{x_2!} \right) \dots \left(e^{-m} \frac{m^{x_n}}{x_n!} \right) =$$

$$= \frac{e^{-nm} \cdot m^{\sum x_i}}{x_1! x_2! \dots x_n!}$$

Ἡ ζητούμενη ἐκτίμησις θὰ εἶναι λύσις τῆς ἐξισώσεως (σχέσις τοῦ Fisher) :

$$\frac{\partial \log L}{\partial m} = \frac{\partial}{\partial m} [-nm + \sum x_i \log m - \log x_1! - \dots - \log n!] = 0$$

$$\frac{\partial \log L}{\partial m} = -n + \frac{\sum x_i}{m} = 0$$

Λύομεν ὡς πρὸς m καὶ εὐρίσκομεν :

$$\hat{m} = \frac{\sum x_i}{n} = \bar{x} \quad \text{δηλ.}$$

$$\hat{m} = \bar{x}$$

Ἀπεδείξαμεν ὁμῶς ἤδη ὅτι διὰ τὸν νόμον τοῦ Poisson ὑπάρχει εἰς δλοκληρωτικὸς ἐκτιμητῆς, ὁ ὁποῖος δίδεται ὑπὸ τοῦ ἐμπειρικοῦ μέσου \bar{x} . Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἐπαληθεύεται τὸ 2ον θεώρημα τοῦ Dugué, διότι ἡ λύσις τοῦ μεγίστου τῆς πιθανότητος \bar{x} συμπίπτει μὲ τὸν ἀνωτέρω ἐκτιμητῆν.

Κατὰ τὸ αὐτὸ θεώρημα ὁ ἐν λόγῳ ἐκτιμητῆς εἶναι καὶ ὁ πλεόν ἀποτελεσματικὸς διὰ n πεπερασμένον, δηλ. μὲ τὴν ἐλαχίστην διακύμανσιν.

Πράγματι εὐρίσκομεν εὐκόλως ὅτι ἡ ποσότης πληροφορίας :

$$I(\theta) = n E \left[\left(\frac{\partial \log f}{\partial \theta} \right)^2 \right] = \frac{n}{m}$$

Ἐπομένως διὰ πάντα ἐκτιμητῆν \hat{m} ἰσχύει ἡ σχέσηις :

$$V[\hat{m}] \geq \frac{m}{n}$$

Γνωρίζομεν ὁμῶς διὰ τὸν νόμον τοῦ Poisson ὅτι :

$$E[\bar{x}] = m_1 = m$$

καὶ

$$V[\bar{x}] = \frac{\sigma^2}{n} = \frac{\mu_2}{n} = \frac{m}{n}$$

Κατὰ συνέπειαν ἡ \bar{x} ἀποτελεῖ τὸν ἄριστον ἐκτιμητῆν, ἀφοῦ ἔχει τὴν ἐλαχίστην διακύμανσιν.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΙΣ ΓΑΛΛΙΑΝ

Υπό του κ. J. MOTHES

II. ΤΟ ΠΕΔΙΟΝ ΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Προτίθεμαι, διαρκούσης τῆς ὀμιλίας ταύτης, νὰ παράσχω εἰς ὑμᾶς σύνοψιν τῆς ποικιλίας τῶν βιομηχανικῶν ἐφαρμογῶν τῆς Στατιστικῆς αἵτινες ἔχουν πραγματοποιηθῆ εἰς τὴν Γαλλίαν.

Χρησιμοποιοῦ ἐπιτηδῆς τὸν ὄρον «σύνοψις» διότι δὲν προτίθεμαι νὰ ἐμφανίσω μονογραφικὴν ἐργασίαν. Ἀπλούστατα θὰ ἀρκεσθῶ νὰ περιγράψω εἰς ὑμᾶς μερικὰ παραδείγματα. Ἡ πρόθεσίς μου, ὡς βλέπετε, εἶναι ἀρκούντως ἀνεκδοτική, ἀλλὰ τὸ ἀνεκδοτόν, εἰς τὸν χρόνον ὅστις εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν μου, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ παραμείνω συγκεκριμένον εἰς πᾶν ὅ,τι θεωρῶ οὐσιῶδες.

Μεταξὺ τῶν παραδειγμάτων ἅτινα προτίθεμαι νὰ ἐπικαλεσθῶ ὑπάρχουν τρία ποὺ ἔχουσι ληφθῆ ἐκ τῆς προσωπικῆς μου πείρας. Διετήρησα ταῦτα ὄχι λόγῳ ματαιοδοξίας ἀλλὰ ἐνεκεν εὐσυνειδησίας. Πράγματι ἀναφέρονται εἰς προβλήματα ἅτινα ἐγνώρισα ἀπολύτως, διότι προσωπικῶς ἐμελέτησα ταῦτα. Ἐπομένως θὰ δυνηθῶ νὰ ἀπαντήσω καλύτερον εἰς τὰ ἐρωτήματα ἅτινα θὰ εὐηρεστεῖσθε νὰ μοῦ θέσητε σχετικῶς πρὸς αὐτά.

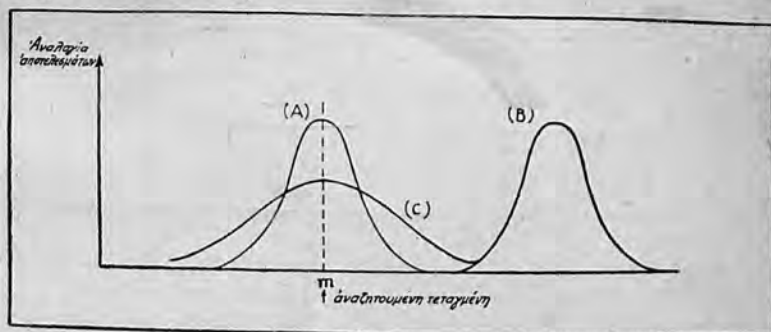
Κατὰ πρῶτον θὰ ὀμιλήσω πρὸς ὑμᾶς περὶ τῆς ἐφαρμογῆς μιᾶς τεχνικῆς καλουμένης «Διάγραμμα Ἐλέγχου» τῶν μηχανικῶν κατασκευῶν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεβρίου 1951 ἐπραγματοποιήθη εἰς Παρισίους ἡ Biennale τῶν Ἐργαλειομηχανῶν, Διεθνῆς Ἐκθεσίς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας πολυάριθμοι Εὐρωπαῖοι κατασκευασταὶ καὶ τινες ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης τοιοῦτοι παρουσίασαν τὸ ὄλικόν αὐτῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, μία Γαλλικὴ Ἐταιρία μοῦ ἐζήτησε νὰ βοηθήσω αὐτὴν διὰ νὰ ἐμφανίσῃ ἐπὶ ὑποδείγματος - συσκευῆν λειτουργοῦσαν ὑπὸ στατιστικῶν ἔλεγχων. Πρὸς στιγμὴν, ὁμολογῶ τοῦτο, ἀνησύχησα, διότι μία ἐκθεσίς ἐλάχιστα προσφέρεται πρὸς τοιοῦτου εἶδους πειραματισμούς. Τὰ ἀποτελέσματα οὐχ ἤττον ὑπερέβησαν τὰς προσδοκίας μου, διότι μοῖ παρέσχον μίαν νέαν ἀπόδειξιν τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς μεθόδου.

Δι' ἐκείνους ἐξ ὑμῶν οἵτινες δὲν εἶναι ἐξοικειωμένοι πρὸς τὸ Διάγραμμα Ἐλέγχου, νομίζω ὅτι ὀφείλω νὰ ἀνοίξω μίαν προεισαγωγικὴν παρένθεσιν. Τὸ διάγραμμα ἐλέγχου ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν μέριμναν τῆς ἐποπτείας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς βιομηχανοποιήσεως, τὴν εὐστάθειαν τῶν ἰδιοτήτων τῆς βιομηχανοποιήσεως ταύτης.

Ἡ στατιστικὴ σπουδὴ πάσης βιομηχανικῆς διαδικασίας ἀποδεικνύει πρᾶγματι ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας δεδομένης λειτουργίας ἢ διαδικασίας εἶναι ἀνίκανος νὰ παράσῃ ἀποτελέσματα ἀπολύτως τὰ αὐτά, ἐπιτρέπει ὅμως τὸν προσδιορισμὸν τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς διασπορᾶς τῶν ἐπιτυγχανομένων ἀποτελεσμάτων. Ἄρα καὶ προσδιορισθῶν τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα καὶ ἡ βιομηχανικὴ διαδικασία ρυθμισθῆ, εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ καλῦτερον ὅπερ δύναται νὰ γίνῃ εἶναι ἡ ἐξασφάλις τῆς εὐσταθείας τῆς βιομηχανικῆς κατασκευῆς. Κατ' ἄλλην διατύπωσιν, ἂν ἡ κατανομὴ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς βιομηχ. κατασκευῆς πέριξ τοῦ ζητουμένου μέσου m ἐξακριβωθῆ ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ διάγραμμα I (καμπύλη A), ὑπολείπεται νὰ ἀποφευχθῆ ὅπως ἡ καμπύλη A παραμορφωθῆ καὶ καταστῆ B (ἀπερρυθμισμένη) ἢ καμπύλη C (ἀποσύνθεσις).

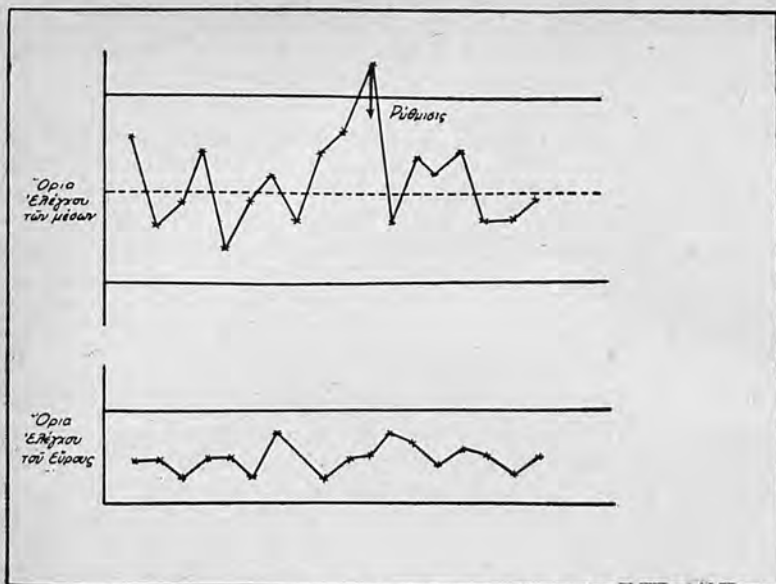
Σχ. 1

Ἡ καμπύλη τοῦ ἐλέγχου συνίσταται εἰς τὴν περιοδικὴν λήψιν δειγμάτων διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν μέσων ὄρων αὐτῶν καὶ τοῦ εὗρους τούτων καὶ τὴν ἐπαλήθευσιν ὅτι οἱ μέσοι οὗτοι καὶ τὰ εὖρη ταῦτα ἐμπίπτουσι ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐλέγχου ἅτινα ἔχουν προσδιορισθῆ ἐκ τῶν ιδιοτήτων τῆς κατανομῆς A. Ὄταν μέσος τις ἐκφεύγῃ τῶν ὁρίων αὐτοῦ τοῦ ἐλέγχου, δυνάμεθα τότε νὰ παρατηρήσωμεν ἐκεῖ μίαν ἀπορρυθμίσιν (μετάβασις ἐκ τῆς A εἰς B). Ὄταν πρόκειται περὶ εὗρους δέον νὰ φοβούμεθα μίαν ἀποσύνθεσιν (μετάβασις ἐκ τῆς A εἰς C).

Τὸ διάγραμμα ἐλέγχου παρουσιάζεται ὡς ἐμφαίνεται ἐπὶ τοῦ σχήματος 2. Μετὰ τὴν παρένθεσιν ταύτην ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ἐξεταζόμενον πρόβλημα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Biennale.

Τὰ τεμάχια ἅτινα ὑπεβλήθησαν εἰς ἐπεξεργασίαν ὑπὸ τῆς ἐπιδεικνυομένης μηχανῆς ἐπὶ τοῦ ὑποδείγματος ἦσαν μηχανικὰ τεμάχια ὧν ὁ τύπος ἐλάχιστα ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα, ἀλλὰ διὰ τὰ ὅποια πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἐπώπτεον μίαν ἐξωτερικὴν διάμετρον καὶ μίαν λεκάνην.

Οἱ ἐργάται οἱ ὅποιοι ἐχρησιμοποιοῦν τοὺς ἀποδείκτας δὲν εἶχον, ἐξ ἄλλου, τὴν ἐλάχιστην ἰδέαν περὶ τοῦ τί ἡδύνατο νὰ εἶναι ἡ τεχνικὴ τοῦ διαγράμματος ἐλέγχου.

Σχ. 2

Ἐπρόκειτο συνεπῶς ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μορφωθῆ τὸ προσωπικὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πρώτων ἡμερῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τούτους ὑπὸ τὸν κυρίως ἔλεγχον. Ἐν ὄψει τῆς ταχείας μορφώσεως τοῦ διαθεσίμου προσωπικοῦ ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῆ ἀπὸ τοὺς ἀποδείκτας νὰ ἐκτελέσουν οὐκ ὀλιγοὶ ἀνὰ κάθε 3)4 τῆς ὥρας τὴν προαφαίρεσιν τῶν 5 τελευταίων ἐπεξεργασθέντων τεμαχίων. Νὰ μετρήσουν τὰς ἐξωτερικὰς διαμέτρους αὐτῶν καὶ τὰς λειάνσεις. Νὰ ὑπολογίσουν τὸν μέσον καὶ τὸ εὖρος τῶν 5 ἐξωτερικῶν διαμέτρων καὶ νὰ μεταφέρουν ἐπὶ μιᾶς γραφικῆς τὰ παραστατικὰ σημεῖα τῶν εὐρημάτων ἅτινα ἐπετεύχθησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Τοῦτ' αὐτὸ νὰ πράξουν διὰ τὰς λειάνσεις.

Αἱ μετρήσεις, χάρις εἰς τὴν χρησιμοποιουμένην συσκευὴν, ἐξετελέσθησαν μὲ προσέγγισιν μικροῦ καὶ τὰ ἐπιτυχθέντα εὐρήματα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο πρώτων ἡμερῶν (ἀναχθέντα καθ' ἑκάστην περίπτωσιν εἰς τὸν μέσον) ἔχουσιν ὡς ἔπεται: (Βλ. σελ. 73)

Διασκοποῦντες τὰ εὐρήματα ταῦτα διαπιστοῦμεν :

1ον. Ἰσχυρὰν εὐστάθειαν τοῦ εὖρους.

2ον. Ἰσχυρὰν ἀστάθειαν τῶν μέσων.

Ἄλλὰ ταχὺς ὑπολογισμὸς — ἐπὶ τῆς τεχνικῆς τοῦ ὁποῦ φαίνεται ἀνωφελὲς νὰ ἐπιμελῆ τις ἐνταῦθα — ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἀστάθεια τῶν μέσων ἦτο ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν εὐστάθειαν τῶν εὐρῶν.

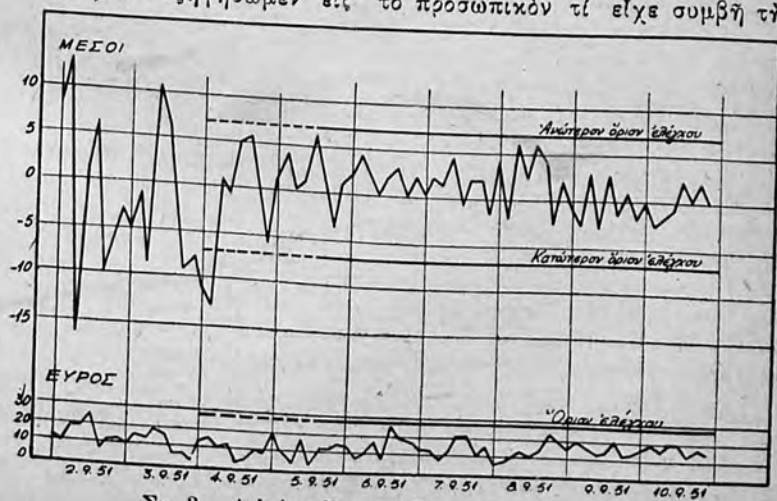
Ἡ ἔρμηνεια τοῦ φαινομένου τάχιστα εὐρέθη. Οἱ ἐπιφορτισμένοι μὲ τὴν ἐπίδειξιν — ἀπὸ ὑπερβολικὸν ζῆλον διὰ τὴν καλὴν ἐκτέ-

'Ημέραι	Δείγμα	'Εξωτερική Διάμετρος		Λειάνσεις	
		Μέση	Εύρος	Μέση	Εύρος
2-9-51	N ^ο 1	8	13	— 7	5
	N ^ο 2	13	10	— 8	11
	N ^ο 3	—16	18	— 4	5
	N ^ο 4	1	18	— 7	7
	N ^ο 5	6	25	— 9	8
	N ^ο 6	—10	7	—12	9
	N ^ο 7	1	12	—14	11
	N ^ο 8	— 3	13	— 6	17
3-9-51	N ^ο 1	— 5	10	— 5	18
	N ^ο 2	— 1	15	— 7	10
	N ^ο 3	— 9	14	— 7	5
	N ^ο 4	11	19	— 3	21
	N ^ο 5	6	17	5	8
	N ^ο 6	— 3	6	4	10
	N ^ο 7	— 9	6	11	4
	N ^ο 8	— 8	3	11	6

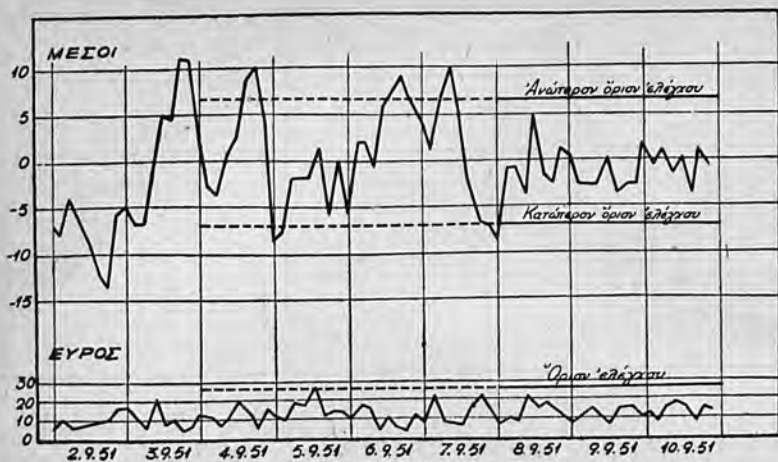
λεσιν— έρρυθμιζον συχνάκις την μηχανήν αυτών και μάλιστα πολ-
λάκις παρακαίρωσ.

Τήν τρίτην ήμέραν συνεπώς έπανηρχίσαμεν, βοηθούμενοι εκ
των μέχρι τότε έπιτυχηθέντων διαγραμμάτων :

1ον) Νά εξηγήσωμεν εις τó προσωπικόν τί ειχε συμβή την

Σχ. 3. Δελτίον έλέγχου έξωτερικής διαμέτρου

Σχ. 4. Δελτίον έλέγχου έξωτερικής διαμέτρου

προηγούμενη και την προ-προηγούμενη.

2ον) Να εμφανίσωμεν εις τούτο τας ημεριώδεις ιδέας αι όποιαι αφεύρων τó διάγραμμα τού έλέγχου.

Από τής έπομένης αι έξωτερικαί διαμέτροι έσταθεροποιήθησαν και ήδυνήθησαν να θεωρήθουν ώς έλεγχοι (μάρτυρες).

Τέλος, μετά διήμερον έφαρμογήν τής μεθόδου εις τας έξωτερικάς διαμέτρους, ήσχολήθημεν με τας λειάνσεις αι όποιαι, με τήν σειράν των, τάχιστα άνήχθησαν έντός των όριων αυτών του έλέγχου.

Τά διαγράμματα 3 και 4 αποδίδουν τó σύνολον των εύρημάτων ά-τινα έπετεύχθησαν κατά τήν διάρκειαν τής Biennale.

Πιστεύομεν ότι ταύτα είναι λίαν παραστατικά διά να δικαιούνται επί πλέον σχολίων. Τουλάχιστον μιās έβδομάδος χρησιμοποίησης του διαγράμματος επέτρεψεν εις τούς αποδείκτας άνευ ίδιαιτέρας στατιστικής ειδικεύσεως να διαιρέσουν διά 2 τήν διασποράν τής κατασκευής των.

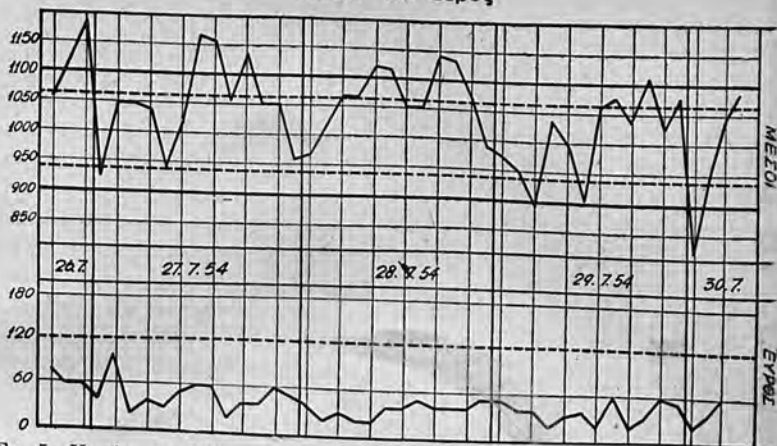
Θά δανεισθώ τώρα παρά του K. R. Bonnavaud, μηχανικού τής Μεταλλουργικής έταιρίας του Aubrives Et Villerupt, παράδειγμα τής αυτής τάξεως υπογραμμίζον τήν αποτελεσματικότητα του διαγράμματος έλέγχου.

Τó διάγραμμα 5 αναπαριστά διάγραμμα έλέγχου τής συμπίεσεως χλωράς άμμου έπιτευχθέντος κατά τήν έναρξιν του έλέγχου μιās διαδικασίας πλάσεως. Τó διάγραμμα 6 αναπαριστά τó αυτό διάγραμμα έλέγχου μετά τινων ήμερών έφαρμογήν.

Κατ' αρχάς, παρ' όλας τας δεδομένας οδηγίας εις τούς εργάτας όστινες άπησχολούντο με τήν άμμον, τά σημεια του έλέγχου διαγράφον έντυπωσιακά ήμιτονοειδή και εξέρχονται ρυθμικώς των καθωρισμένων όριων. Έν συνεχεία τó φαινόμενον εξαφανίζεται.

Η έρμηνεία του εύρήματος τούτου είναι άπλουστάτη. Εδθός

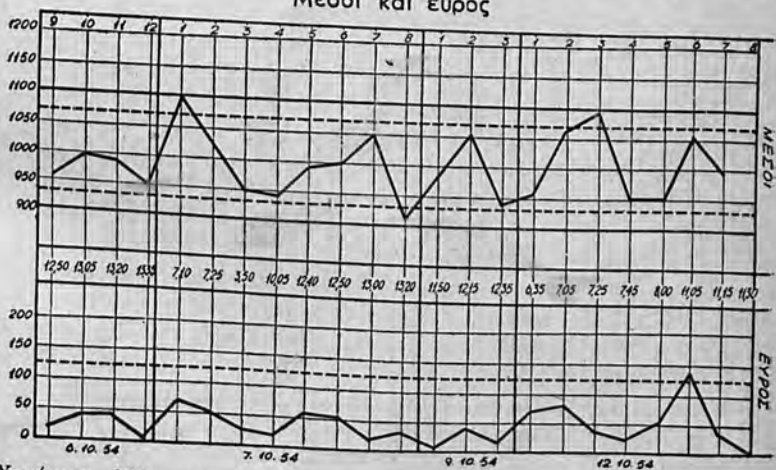
Μέσοι και εύρος

Σχ. 5. Χυτήριο—Έλεγχος της πίεσεως με έκτοξευτήρα άμμου καθαρισμού (παροχή)

Ξεχώρισε από της ενάρξεως του έλέγχου ή προσοχή του υπευθύνου εργοδηγού έπεπτώθη επί των διαπιστωμένων ανωμαλιών. Ένέτεινε συνεπώς την έποπτείαν του και θα απέκάλυψεν ότι οι έργαται, μό-

Μέσοι και εύρος

Χυτήριο—Έλεγχος της πίεσεως με έκτοξευτήρα άμμου καθαρισμού (Μετά τον έλεγχον)

λις τους έστρεψε τά νώτα, έκαναν τάς προσθήκας με τό πτύον αντί να τάς ζυγίζουν.

Προφανώς θα ήδυνάμην να πολλαπλασιάσω τά παραδείγματα ταυ:α επ' άπειρον, αλλά τώρα προτιμώ να προχωρήσω εις μιαν

έφαρμογήν έντελώς διάφορον. Πρόκειται περί ένός άπλουστάτου και διδακτικωτάτου παραδείγματος αναλύσεως τής διακυμάνσεως (Variance) όπερ δανείζομαι παρά του K. J. Gélain, δοηθού Δ) του τών Έρευνών του Τεχνικού κέντρου τών διομηχανιών Χυτηρίων.

Τά έργοστάσια ταύτα περιοδικώς άποστέλλουν εις τό Τεχνικόν Κέντρον ράβδους χυτοσιδήρου ίνα τούτο υποβάλη ταύτας εις δοκιμας βάσει τών όποίων θ' άποφασίσουν άν θά παράσχουν βεβαιώσεως ποιότητας.

Είναί προφανές τό ένδιαφέρον τών έργοστασίων όπως οί μάρτυρες ότινες λαμβάνονται εκ τών ράβδων τούτων έμφανίζουσιν ύψηλότατα χαρακτηριστικά.

Μεταξύ όλων τών συντελεστών ότινες δύνανται νά έπιδρουν επί τής ποιότητος του μετάλλου διατηρουνται δύο, δι' ους πάντοτε οί μεταλλουργοί γνωρίζουσιν ότι είναι οί σημαντικώτεροι: ή θερμοκρασία του τήγματος και ό τρόπος τής τροφοδοτήσεως.

Τρεις τρόποι τροφοδοτήσεως έξελέγησαν, ό πρώτος A_1 συνίσταται εις τό χύσιμον τών ράβδων ανά δύο και εις τήν εκτύπωσιν τούτων όρθίων διά δύο κολούρων προσβολών τροφοδοτουμένων υπό τής αυτής δεξαμενής τήγματος (είναι ό έγκωμιαζόμενος τρόπος χύσεως τετηγμένου μετάλλου υπό προτύπου σχεδίου διά τεμάχια πρός τήξιν), ό δεύτερος A_2 συνίσταται εις τό χύσιμον τών δύο ράβδων επί έπιπέδου και τήν εκτύπωσιν τούτων επί έπιπέδου τη βοηθεία μάζης ως όδηγού τοποθετημένης εις τό μέσον αυτών. Ο τρίτος, A_3 συνίσταται εις τό χύσιμον τούτων και τήν εκτύπωσιν τούτων έπίσης επί έπιπέδου διά μέσου μιζς άτομικής όδηγού. Όλοι αι εκτυπώσεις είναι επί νωπής άμμου.

Ός θερμοκρασία έξελέγησαν δύο έπίπεδα, τό έν T_1 αντιστοιχούν εις τήν συνήθως καλουμένην εις τά χυτήρια «τήξις μάλλον ψυχρά», δηλ. εις μίαν θερμοκρασίαν τήξεως 1300° , τό δε άλλο T_2 αντιστοιχούν εις τήν καλουμένην «τήξις μάλλον θερμή», δηλ. εις θερμοκρασίαν τήξεως 1400° .

Τότε έχύθη ζεύγος ράβδων αντιστοιχούν εις εκάστην θερμοκρασίαν και εις κάθε τρόπον τροφοδοσίας της, έπειτα εις κάθε ράβδον έπεξεργάσθησαν δύο μάρτυρας (épreuves). Τά έπιτευχθέντα εύρήματα ύπήρξαν τά ακόλουθα:

T_1 (1310° — 1290°)			T_2 (1420° — 1400°)		
A_1	A_2	A_3	A_1	A_2	A_3
27,7	29,3	31,5	32,6	31,3	35
26,5	28,9	29,2	31,1	33,2	33,8
26,3	28,3	30,7	33,6	33,0	35,0
26,8	29,3	28,5	33,6	31,0	34,3

Όταν τούτο ἐγένετο, τὸ σύνολον τῶν εὐρημάτων ὑπεβλήθη εἰς ἐπεξεργασίαν διὰ τῆς ἀναλύσεως τῆς διακυμάνσεως ἧτις συνίσταται, εἰς γενικὰς γραμμὰς, εἰς τὰ κάτωθι :

1ον) Νὰ διακρίνωμεν, εἰς τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων τῶν ἀποκλίσεων ἔλων τῶν εὐρημάτων ὡς πρὸς τὸν γενικὸν μέσον, τὸ τμήμα ἕπερ ἀνάγεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς θερμοκρασίας, ὁμοίως τὸ τμήμα ἕπερ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ τρόπου τῆς τροφοδοτήσεως, τὸ τμήμα ἕπερ ἀναφέρεται — ἐνδεχομένως — εἰς τὴν ἀλληλεπίδρασιν τῶν δύο παραγόντων — τροφοδοτήσεως καὶ θερμοκρασίας — τέλος τὸ τμήμα τοῦ ὑπολοίπου ἕπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν μὴ δυναμένην νὰ ἐλεγχθῇ ἐπίδρασιν ἔλων τῶν παραγόντων, γνωστῶν καὶ ἀγνώστων, οἱ ὅποιοι παρεμβαίνουν καὶ τὸ ὅποσον ἀποκαλοῦμεν **κατάλοιπον σφάλμα** (Erreur Residuelle).

2ον) Νὰ σχηματίσωμεν τὸν λόγον τῶν διακυμάνσεων τῶν τριῶν πρώτων τμημάτων πρὸς τὴν διακύμανσιν τοῦ σφάλματος διὰ νὰ γνωρίσωμεν — διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐνὸς κανόνα ἀφ' οὗ δὲν θὰ ἐπιμείνω ἐνταῦθα — ἐὰν ἡ ἐπίδρασις τῶν σπουδαζομένων παραγόντων εἶναι σημαντικὴ ἢ ὄχι.

Τὰ συμπεράσματα ὑπῆρξαν τὰ ἀκόλουθα :

1ον) Ἐπίδρασις τῆς θερμοκρασίας. Τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα ἐπετεύχθησαν ἐπὶ χωνεύματος τηχθέντος μάλλον θερμοῦ.

2ον) Ἐπίδρασις τρόπου τροφοδοτήσεως. Ὁ τρόπος Α, ἀπεδείχθη ὡς ὁ καλύτερος.

Ἰπὸ τὰς συνθήκας ταύτας, συνεστήθη εἰς τὰ χυτήρια νὰ τῆκουν ἐν θερμῷ, χρησιμοποιοῦντες τὸν τρόπον τροφοδοτήσεως Α, διὰ τῆς ράβδου αἵτινες ἀπεστέλλοντο εἰς τὸ τεχνικὸν κέντρον διὰ τὴν ἀπονομὴν βεβαιώσεως ποιότητος.

Τὰ μέχρι τοῦδε παρασχεθέντα παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὸ τεχνικὸν πεδίου. Τώρα προτίθεται νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ἐμπορικὸν πεδίου καὶ θὰ δανεισθῶ παρά τοῦ κ. Α. Vessereau, ἀρχιμηχανικοῦ τῶν Κρατικῶν ἐργοστασίων (ἄλλως τῆς Γαλλικῆς Ρεζι τοῦ καπνοῦ) τὸ ἐπόμενον παράδειγμα.

Ἐπρόκειτο τὸ Γαλλικὸν μονοπώλιον τοῦ καπνοῦ νὰ ἐκλέξῃ δείγμα καπνιστῶν, οἱ ὅποιοι νὰ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς καλοὶ μέσοι δοκιμασταί, χωρὶς ἄλλως νὰ εἶναι καὶ εἰδικοί διὰ τὴν δοκιμὴν γεύσεως καπνοῦ. Ὅσον ἱκανοὶ καὶ ἂν εἶναι μερικοὶ δοκιμασταὶ μιᾶς εἰδικευμένης ὑπηρεσίας δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἀντιπροσωπεύσουν τὴν μέσῃν γεῦσιν πλέον τῶν 10 ἑκατομμυρίων καπνιστῶν, οὔτε ἐπίσης τῶν γεῦσιν τῶν ἀλλοθῶν «γνωστῶν», ὅτινες εἶναι πολὺ ὀλιγαριθμότεροι. Ἐξ ἄλλου, ἐὰν ἀπευθυνθῇ τις εἰς τὸ κοινὸν τῶν μὴ εἰδικευμένων καπνιστῶν διὰ νὰ ἀποφασίσῃ ποῖον ἐκ δύο προϊόντων ἢ χαρμανίων δέον νὰ προτιμηθῇ, ἀγεται, ἀναποφεύκτως σχεδόν, εἰς ἀποτυχίαν. Εἰς ἕνα πληθυσμὸν λαμβανόμενον κατὰ τύχην, οἱ ἀληθεῖς γνώσται ἀποτελοῦν ἐλαχίστην μειονότητα. Διὰ τοὺς πλείστους ὁ καπνὸς εἶναι μία συνθήσια. Ἡ γνώμη τῶν τοιούτων καπνιστῶν δὲν ἔχει

ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας μεγαλυτέραν ἀξίαν ἐκείνης ἐνὸς νομίσματος, ὅπερ ἀδιαφόρως ἀποκρίνεται εἰς τό: Κορώνα ἢ Γράμματα.

Ὁ κ. V. ἐξετίμησεν ὅτι ὁ καλὸς δοκιμαστής καπνοῦ ὄφειλε νὰ εἶναι πρόσωπον σταθερὸν εἰς τὴν γνώμην του, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι, ἐξ ἄλλου, αὐτῆ. Κατ' ἄλλην διατύπωσιν, εἰς σειράν ἐπανειλημμένων δοκιμῶν συνισταμένων δια τὸν δοκιμαστήν εἰς σύγκρισιν δύο προϊόντων, πάντοτε τῶν ἰδίων ἀλλ' ἀγνώστων εἰς αὐτόν, Τὸ ἐκτελεσθὲν πείραμα συνίστατο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὑφ' ἐκάστου ὑποψηφίου δοκιμαστοῦ 5 δοκιμῶν μυστικῶς, ἐκάστης δοκιμῆς γενομένης ἐπὶ τῆς συγκρίσεως δύο προϊόντων πάντοτε τῶν αὐτῶν. Τὰ προϊόντα ἐνεφανίζοντο κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε οὐδεμίαν ἐξωτερικὴν ἔνδειξιν νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτῶν. Ὁ δοκιμαστής ἔγραφεν ἐκάστοτε τὴν προτίμησιν του καὶ ἐσημείου ἐὰν ἐθεώρει τὴν προτίμησιν του ὡς σημαντικὴν, ὀλίγον σημαντικὴν ἢ ἀσθενῆ. Μία ἐπιδοθητικὴ δοκιμασία ἐγένετο διὰ τῆς συγκρίσεως δύο προϊόντων, τῶν ἰδίων, χωρὶς φυσικὰ ἢ ταυτοῦτος νὰ ἀποκαλύπτεται ἐκ τῶν προτέρων. Ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῆς, κάθε δοκιμαστής — τὸ πείραμα ἐγένετο ἐπὶ 754 ἀτόμων— ἔλαβε δέμα περιέχον 6 μερίδας ἐκ δύο κυτίων ἐκάστην. Ἡ ἀρίθμησις τῶν κυτίων εἰς ἐκάστην μερίδα εἶχε γίνεαι κατὰ τύχην, καθὼς καὶ ἡ ἀρίθμησις κάθε μερίδος. Ἐπὶ τῶν 6 μερίδων 5 συνέκειντο ἐξ ἐνὸς κυτίου, ὅπερ εἶχε κατασκευασθῆ με χαρμάνι καπνοῦ (I) καὶ ἐνὸς κυτίου με ἄλλο χαρμάνι (L). Τὸ 6 (ὅπερ δὲν ἀνέγραψεν ὑποχρεωτικῶς τὸν ἀριθμὸν 6) συνέκειτο ἐκ 2 κυτίων παρεσκευασμένων με χαρμάνι (P). Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δοκιμῆς τῶν 5 μερίδων I καὶ L, κάθε δοκιμαστής ἠδύνατο νὰ συμπεράνῃ κατὰ 6 διαφοροὺς τρόπους.

Ἡδύνατο πράγματι νὰ προτιμᾷ :

— 5	φορὰς	I	0	φορὰς	L
— 4	»	I	1	»	L
— 3	»	I	2	»	L
— 2	»	I	3	»	L
— 1	»	I	4	»	L
— 0	»	I	5	»	L

Ἡ κατανομή τῶν εὐρημάτων ἦτο ἡ ἀκόλουθος :

Προτιμήσεις διὰ		ἀριθμὸς δοκιμαστῶν
I	L	
5	0	45
4	1	117
3	2	200
2	3	171
1	4	96
0	5	25
		654

Τὰ δεδομένα ταῦτα ἄγουν, ἐκ πρώτης ὄψεως, εἰς τὸ νὰ ἀπονεμηθῇ ἡ ἰδιότης καλῶν δοκιμαστῶν εἰς $45 + 25 = 70$ άτομα.

Ἄλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἀπαιτεῖ ἐγγυτέραν διερεύνησιν. Κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, πράγματι, καθ' ἣν οἱ δοκιμασταὶ θὰ εἶχον ληφθῇ κατὰ τύχην ἢ κατανομή τῶν προτιμήσεων αὐτῶν θὰ εἶχεν ὡς ἀκολούθως.

Προτιμήσεις διὰ		Ἀριθμὸς δοκιμαστῶν	Θεωρητικὸς ἀριθμὸς
I	L		
5	0	45	20
4	1	117	102
3	2	200	205
2	3	171	205
1	4	96	102
0	5	25	20
		654	654

Κατὰ μέσον ὄρον, συνειπῶς, μία 40ὰς προσώπων, εἰς τὸ πείραμα τοῦ τύπου τούτου, δύναται νὰ θεωρηθοῦν, καθ' ὄρισμόν, ὡς πεποικισμένοι μετὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ δοκιμαστοῦ, ἂν ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν εἶναι ἀδυστηρότατα τυχαία. Ἡ διερεύνησις τῶν ἐπιτευχθέντων εὐρημάτων ἐκ τῆς συγκρινομένης μερίδος πῶν δύο ἰδίων κυτίων ἐπιτρέπει τὴν ἀπακρίβωσιν τοῦ πράγματος. Πράγματι ἐὰν θεωρήσωμεν τὰς γενομένας κατατάξεις ὑπὸ τῶν δοκιμαστῶν, διακρίνοντες τοὺς τελευταίους τούτους συμφῶνως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντιστροφῶν εἰς ἃς οἱ ἴδιοι ὑπέπεσαν ἐν τῇ συγκρίσει I/L, καταγράφομεν τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα :

Δοκιμασταὶ ἔχοντες ὑποπέσει εἰς:	Ἀριθμὸς δοκιμαστῶν εὐρόντων τὴν διαφορὰν μετὰξὺ τῶν 2 ὁμοίων κυτίων				Σύνολον
	Ἰσχυρὰ	Μέση	Ἀσθενής	Μηδαμινῇ	
0 ἀντιστροφήν	17	26	24	3	70
1 ἀντιστροφήν	74	80	55	4	213
2 ἀντιστροφὰς	136	130	100	5	371
Σύνολον	227	236	179	12	654

Οἱ δοκιμασταὶ οἱ ὅποιοι οὐδεμίαν ἀντιστροφήν ἔχουν διαπράξει ἐκδηλώνουν, ἐν τῇ συνόλῳ των, καὶ μίαν νέαν ὑπεροχὴν, ἐπειδὴ

39% μεταξύ τούτων διακρίνουν άσθενή ή μηδαμινήν τήν διαφοράν μεταξύ τών δύο ίδιων κυτίων, ένώ τò ποσοστόν τούτο κατέρχεται εις 28% διά τούς δοκιμαστάς οί όποιοι διέπραξαν τουλάχιστον μίαν άντιστροφήν. Έστω ότι εις τήν πρώτην ομάδα 17 πρόσωπα επί 70 διακηρύσσουσιν σημαντικήν τήν διαφοράν μεταξύ 2 κωνών τής ίδιας ποιότητος. Έπιτρέπεται νά διερωτηθῆ τις εάν ή επιτυχία των έν τῇ συγκρίσει I/L δέν ύπήρξεν άπλώς άποτέλεσμα τής τύχης.

Αντιστρόφως εις τήν δευτέραν ομάδα 59 δοκιμασταί διακηρύσσουσιν άσθενή ή μηδαμινήν τήν διαφοράν. Μεταξύ τούτων επιτρέπεται νά ζητηθῆ εάν δέν εύρίσκωνται καλοί δοκιμασταί έκτραπέντες έκ τύχης εις τήν προηγούμενην ενέργειαν.

Δέν θά επιμείνω περισσότερον επί τού πειράματος τούτου. Θά σημειώσω μόνον ότι έσυνεχίσθη και ότι τελικώς επέτρεψε τήν διατήρησιν 80 καλών δοκιμασιών. Τούτων ή συμβουλή έζητήθη κατ' έπανάληψιν. Αί γνώμαι των επέτρεψαν εις τινας περιπτώσεις νά εξαφανισθοῦν αι προλήψεις αι όποιαί δέν έστηρίζοντο επί εύλόγου βάσεως, εις άλλας περιπτώσεις νά εκλεγούν, έν άπολύτῳ έπιγνώσει αι μάλλον εύνοϊκαι λύσεις διά τόν καταναλωτήν, και κατ' άκολουθίαν διά τήν ανάπτυξιν τών πωλήσεων.

Παραμένων πάντοτε επί τού έμπορικού πεδίου θά εκθέσω τώρα μίαν δειγματοληψίαν ήν άπεφάσισα νά εκτελέσω διά νά προσπαθήσω νά έλέγξω τήν αξίαν μιās διαφημίσεως

Μερικοί σταθμοί τού Metro εις Παρισίους έχουν διαρρυθμισθῆ ούτως ώστε νά επιτρέπουσιν τήν έφ' εκάστου κρηπιδώματος έγκατάστασιν προθηκών εκθέσεων.

Κατά μήνα Νοέμβριον 1954, ή όλότης τών προθηκών ενός κρηπιδώματος τού σταθμού τού Metro Opera ένοικιάσθη ύπό τού Άεριόφωτος τής Γαλλίας και παρέσχεν ευκαιρίαν διά μίαν εκθεσιν άφορώσαν τās διαφόρους χρήσεις τού φωταερίου.

Η Έταιρεία Άεριόφωτος τής Γαλλίας, προβαίνουσα εις τήν έπίδειξιν ταύτην, έζήτηι νά πραγματοποιήσῃ μίαν διαφήμισιν γοήτρου. Αντί όμως νά άρκεσθῆ εις άπλήν διαφήμισιν γνωριμότητος, παρουσίασεν εις τούς χρησιμοποιούντας τò Metro μορφωτικās προθήκας, δηλ. τοιαύτας συνοδευομένας με έπιχειρήματα.

Είναι εύνόχτον ότι ή εκλογή τών θεμάτων τών προθηκών και ή παρουσίασις των έγένοντο άντικείμενον μιās λεπτολόγου παρουσιάσεως κατά τήν διάρκειαν τής όποίας έτηρήθη σημείωσις τών δεδομένων τής κτηθείσης πείρας από άποψιν διαφημίσεως. Διά νά επιτύχῃ έν τούτοις τόν έλεγχον τών διαισθητικών δεδομένων τής πείρας εις πεδίον τόσον ευρύ και έπίσης τόσον ρευστόν ως τò τής ψυχολογίας τών μαζών, ή άρχή μιās δοκιμῆς προωρισμένης νά συλλάβῃ τās αντιδράσεις τού κοινού ένώπιον τών προθηκών άπεφασίσθη πρην ή τò πείραμα άρχίσῃ.

Κάθε έρευνα πού αποβλέπει εις τās ψυχολογικās αντιδράσεις

ένος πληθυσμοῦ στηρίζεται προφανῶς ἐπὶ τῆς τεχνικῆς τῆς δειγματοληψίας· ἀλλὰ εἰς τὸ πεδίου τοῦτο, ἡ ἐκλογή τοῦ δείγματος καὶ ἡ σύνθεσις τοῦ ἐρωτηματολογίου ἀποκτῶσιν θεμελιώδη σημασίαν. Ἐξ οὗ ἡ πολυτέλεια τῶν προφυλάξεων ἄς ἐθεώρησαν ὅτι ἔδει νὰ λάβουν.

Κατ' ἀρχήν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιλογήν τοῦ δείγματος (περιορισθέντος εἰς 300 ἄτομα διὰ λόγους προϋπολογισμοῦ), ἐγένετο ἀποδεκτὸν—κατόπιν μελέτης—ὅτι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πληθυσμοῦ ὅστις διήρχετο ἐκ τοῦ κρηπιδώματος παρήμενον αἰσθητικῶς σταθερὰ ἀπὸ μιᾶς ἐβδομάδος εἰς τὴν ἄλλην ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου. Ἦναγκάσθημεν νὰ περιορίσωμεν τὴν ἔρευναν εἰς τὴν ἐβδομάδα ἣτις ἐξετείνεται ἀπὸ τοῦ Σαββάτου 20 μέχρι τῆς Παρασκευῆς 26ης.

Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν στατιστικὴν τοῦ μέσου ἀριθμοῦ τῶν ἐπιβατῶν οἵτινες ἐταξείδευον ἀπὸ τῶν κρηπιδωμάτων τοῦ σταθμοῦ κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας, κατήρτισαν ἀκολουθῶς σχέδιον δειγματοληψίας κατανέμοντες τὰς συνεντεύξεις εἰς 21 ὥριατα τμήματα ἀναλόγως πρὸς τὴν κίνησιν ἐκάστου τμήματος. Τὰ 21 ταῦτα ὥριατα τμήματα ἀκολουθῶς κατενεμήθησαν εἰς τὰς 7 ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος.

Ἡ στρωματοποίησις τοῦ δείγματος κατὰ ὥριατα τμήματα ἦτο ἡ μόνη ἐπιβληθεῖσα συνθήκη. Τὰ ἐρωτώμενα πρόσωπα καθωρίζοντο κατὰ τύχην κατὰ λόγον ἑνὸς κατὰ ὀμάδα καθ' ἣν στιγμὴν εἰσήρχοντο εἰς τὸ κρηπιδῶμα.

Ἀφοῦ καθωρίσθη ἡ δειγματοληψία, κατηρτίσθη ἕν πρῶτον ἐρωτηματολόγιον. Τοῦτο ἔπαιξε τὸν ρόλον ἑνὸς πλοηγοῦ πείρας ἐπὶ τοῦ κρηπιδώματος τοῦ σταθμοῦ. Αἱ ἐπιτυχεῖσαι ἀπαντήσεις ἐπέτρεψαν ποικίλην διαφοροποίησιν, τελικῶς δὲ υἱοθετήθη τὸ κάτωθι ἐρωτηματολόγιον :

Χαρακτηριστικὰ ἐρωτωμένων προσώπων

ἄρρεν

φύλον

θῆλυ

ἡλικία κατὰ προσέγγισιν 20 — 30

30 — 40

40 — 50

50 — 60

60 καὶ ἄνω

τόπος διανομῆς (διαμέρισμα ἢ προάστειον)

Ἐρωτήματα

1ον) Ἐχετε παρατηρήσει τὰς ἐπὶ τοῦ κρηπιδώματος προθήκας ;

2ον) Περὶ τίνος ὀμιλοῦν αἱ προθήκαι αὐταί ;

3ον) Ἐχετε καθυστερήσει διὰ νὰ παρατηρήσετε αὐτάς ;

4ον) Ἐχετε διατρέξει ὄλον τὸ κρηπιδῶμα διὰ νὰ παρατηρήσετε ὄλας ;

5ον) Μεταξὺ τῶν προθηκῶν τούτων ποταὶ εἶναι ἐκεῖναι αἱ

όποια είναι αί μάλλον ενδιαφέρουσαι ;

6ον) Έχετε εβρει εις τας προθήκας αυτας χρησίμους πληροφορίας δια την προσωπικήν σας χρήσιν ; εαν ναί, ποίας ;

7ον) Γνωρίζετε τί είναι θερμοστάτης κλιδάνου με φωταέριον ;

8ον) Σκέπτεσθε ότι, εις την περίπτωσιν του φωταερίου αί προθήκαι αυται χρησιμεύουν εις κάτι ;

9ον) Προτιμάτε τας προθήκας αυτας η τας του απέναντι κρηπιδώματος ;

Όπως διαπιστώνετε, αί 4 πρώται ερωτήσεις αποβλέπουν εις την προσοχήν του κοινου, αί 3 επόμεναι εις το ενδιαφέρον του κοινου τουτου δια το αερίοφως, αί 2 τελευταται εις την χρησιμότητα της προπαγάνδας και την αξίαν της τεχνικής της χρησιμοποιηθείσης διακοσμήσεως. Έξυπακούεται ότι κατά την διάρκειαν της εξερευνήσεως ειχον εκ των προτέρων προβλεφθη επαληθεύσεις των απαντήσεων δια **διαγωνίων διασταυρώσεων**. Τοιαυται επαληθεύσεις επέτρεψαν την εκ των υστερων επαλήθευσιν του **συμβιβαστου** του δείγματος. Ήσαν εις την υπό έρευναν περίπτωσιν τοσοούτον περισσότερον αναγκαται καθ' όσον το μέγεθος του δείγματος ητο αληθώς λίαν μικρόν. Εκ των απαντήσεων ηγνιγήθησαν πολλαπλαί πληροφορία. Ίδου μερικα εκ τούτων εκλεγείσαι μεταξυ των μάλλον διδακτικων.

Προσοχή

1ον) Σχεδόν ή όλότης (98%) των ερωτηθέντων ταξειδιωτων απήντησαν σαφώς ότι επρόκειτο περι προθηκων αερίοφωτος.

2ον) Μεταξυ των προσώπων τούτων

8% δέν καθυστέρησαν δια να παρατηρήσουν τας προθήκας.

33% καθυστέρησαν αλλά δέν παρετήρησαν όλας

59% έλαβον τον κόπον να παρατηρήσουν όλας.

3ον) Αί προθηκαι εκράτησαν την προσοχήν και των ανδρων και των γυναικων εξ ίσου.

4ον) Η ηλικία των μάλλον προσεκτικων ατόμων εκειτο μεταξυ 30 και 60 με μέγιστον μεταξυ 40 και 50.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

1ον) Έπι 300 ερωτηθέντων

61% εδήλωσαν ενδιαφέρον δια τας προθήκας.

10% εδήλωσαν ότι δέν ενδιαφέροντο.

29% δέν ειχον γνώμην.

Όχι ητιον τα αποτελέσματα ταυτα απαιτουδν διορθώσεις. Μεταξυ των 180 ατόμων ατινα εδήλωσαν ενδιαφέρον δια τας προθήκας εκπίπτομεν πράγματι 68 ατινα καθώρισαν ότι ενδιαφέρθησαν δι' όλας τας προθήκας. Έκ των 68 τούτων ατόμων, 55 απήντησαν αρνητικώς εις το ερώτημα 6 είναι εθεν πιθανόν ότι τα εν λόγω 55 άτομα απήντησαν ευνοικώς εις το 5 ερώτημα περισσότερον λόγω ευγενείας παρά από αντικειμενικότητα. Τούτου δοθέντος φαίνεται επαρκώς να υπολογίσωμεν εις 40% περίπου την αναλογίαν των

ταξιδιωτῶν οἱ ὅποιοι πράγματι ἐνδιεφέροντο διὰ τὰς προθήκας.

2ον) Αἱ ἐμφανισθεῖσαι προθήκαι οὐσιωδῶς ἀνεφέροντο : εἰς τὸ μαγειρεῖον, εἰς τὴν παρασκευὴν θερμοῦ ὕδατος, εἰς τὴν θέρμανσιν χώρων, εἰς τὸ πλύσιμον ἐσωρροῦχων καὶ εἰς τὴν κατοικίαν (γενικῶς).

Διασκεδαστικὴ εἶναι ἡ διαπίστωσις ὅτι αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὸ 5 ἐρώτημα ἐπέτρεψαν τὸν προσδιορισμὸν τῆς τάξεως προτιμήσεως ὡς ἔπεται :

Κατοικία	13 %
Μαγειρεῖον	7 %
Θερμὸν ὕδωρ	7 %
Θέρμανσις	6 %
Πλύσιμον	2 %
Ψύξις	2 %
Διάφορα	6 %
ἄλλα	(οὐδὲν)
μὴ γνωρίζοντες	57 %

Ἐνῶ αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὸ 6ον ἐρώτημα κατέληξαν εἰς τὰ ἐπόμενα ἐξαγόμενα :

Μαγειρεῖον	11 %
Θέρμανσις	10 %
Θερμὸν ὕδωρ	10 %
Κατοικία	6 %
Πλύσιμον	3 %
Ψύξις	3 %
Ἄλλα	(οὐδὲν)
μὴ γνωρίζοντες	57 %

Ἐνταῦθα ὑφίσταται μία ψυχολογικὴ ἐνδειξις ἄκρως σημαντικῆ. Εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων οἱ Παρισινοὶ, κατὰ πλειονότητα κακῶς ἐνδιατιώμενοι, δεικνύουν λίαν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ προβλήματα ἐνοικίσεως. Εἰς ἀντιτάθμισμα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν ἀστρονομικῶν τιμῶν τῶν κατασκευῶν, οἱ αὐτοὶ Παρισινοὶ γνωρίζουν ὅτι τὰ προβλήματα τῆς κατοικίας, διὰ μέριστον ἀριθμὸν μεταξὺ τούτων, ἀνάγονται εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ὄνσερων. Δι' ὃ δὲν ἐτκέφθησαν πλέον τὴν κατοικίαν δταν ἐζητήθη παρὰ τούτων τί ὄχι ἐνδιαφέρων ἀλλὰ ἀμέσως χρησίμων εἶχον εὑρεῖ εἰς τὰς προθήκας.

3ον) Πάντοτε ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ κοινοῦ διὰ τὰς προθήκας τοῦ Ἄσπιδόφωτος τῆς Γαλλίας, εἶναι χρησίμων νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ ταξιδιωτῶν οἱ ἀμεσώτερον ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἐκθεσιν ἦσαν οἱ ταξιδιωτῶν οἵτινες κατόικουν εἰς τὰ λαϊκὰ διαμερίσματα (συνοικίας) καὶ προάστεια.

4ον) Τέλος τὸ ἐρώτημα δπερ ἀπεώρα τὸν θερμοστάτην εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὸ σχέδιον διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς

προπαγάνδας ήτις είχε γίνει κατά την διάρκειαν τών δύο τελευταίων ἐτῶν ὑπὲρ τοῦ μικροῦ τούτου μηχανισμοῦ μέχρι τότε ἀγνοηθέντος ὑπὸ τοῦ κοινού. Διαπιστώθη ὅτι 40 % τῶν ἐρωτηθέντων προσώπων ἐγνώριζον περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ δὴ οἱ ἄνδρες καλύτερον ἀπὸ τὰς γυναῖκας (46 % ἔναντι 33 %).

ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ

Ἐνδιαφέρον τῶν χρησιμοποιηθεισῶν τεχνικῶν διακοσμήσεων

1ον) Ἐξ ἀπαντήσεων εἰς τὸ δὸν ἐρώτημα συνάγεται ὅτι τὸ κοινὸν οὐδεμίαν εἶχε δυσμενῆ προκατάληψιν ἔναντι τῶν προσπαθειῶν τῆς ἀκολουθηθείσης προπαγάνδας ὑπὸ μιᾶς ἐθνικοποιημένης ὑπηρεσίας τοῦ τύπου τοῦ Ἐσπερίωτος τῆς Γαλλίας. Ἡ ἀναλογία τῶν εὐνοϊκῶν πρὸς τὴν ἔκθεσιν προσώπων ἀνῆλθεν εἰς 87 %.

2ον) Αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὸ ἐρώτημα ὃ ἐξ ἑτέρου κατανέμονται ὡς ἑπεται :

- Προτιμήσεις διὰ τὰς προθήκας τοῦ ἀντικρινοῦ κρηπιδώματος 30 %
- Προτιμήσεις διὰ τὰς προθήκας τοῦ Ἐσπερίωτος τῆς Γαλλίας 25 %
- Ἄνευ γνώμης 45 %

Τὸ ἐξαγόμενον τοῦτο εἶναι διδακτικόν. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἐσπερίωτος τῆς Γαλλίας ἐσχημάτιζεν ἐν ὅλον ὅσον ὁ διακοσμητὴς ἐπραγματεύθη ὡς τοιοῦτον.

Αἱ προθήκαι τοῦ ἔναντι κρηπιδώματος, ἐνοικιασμέναι ὑπὸ πληθὺς ἑταιριῶν (σχεδὸν τόσων ὅσαι καὶ αἱ προθήκαι), ἦσαν ἀντιθέτως λίαν ἀνόμοιαι. Ἄλλὰ τὸ κοινὸν μὲ ἐλαφροτάτην ὑπεροχὴν φαίνεται νὰ προτιμᾷ τὴν ποικιλίαν. Ὑπὸ τὴν ἀποψιν αὐτὴν εἶναι συμπτωματικὸν νὰ διαπιστωθῇ ὅτι ἡ προτίμησις διὰ τὰς προθήκας τοῦ ἔναντι κρηπιδώματος κυρίως ὠφείλετο εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά.

		Προτιμοῦν τὰς προθήκας	
		Ἐσπερίω. Γαλλίας	Ἄλλας
Φύλον	Ἄνδρες	32 %	24 %
	Γυναῖκες	20 %	35 %
ἡλικία	20 — 29	22 %	43 %
	30 — 39	22 %	47 %
	40 — 49	26 %	21 %
	50 — 59	31 %	16 %
	60 καὶ ἄνω	23 %	27 %

Ἐξ ὧν τῶν ἀνωτέρω τί θὰ ἔπρεπε νὰ συγκρατήσωμεν; Πλειεστα ὅσα. Ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὴν προσοχὴν συνάγεται ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ μᾶλλον ἐνδιαφερόμενα διὰ τὸ ἀερίωτος πρόσωπα εἶναι σχετικῶς ἡλικιωμένα. Ἴσως διότι οἱ ἄνδρες τῶν 40 ἕως 50 εἶναι περισσότερον προσεκτικοὶ ἀπὸ τοὺς νέους διὰ

τὰ ζητήματα τῆς οἰκιακῆς εὐμαρείας ; Τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἀλλ' ἔπισης εἶναι δυνατόν τὸ ἀερίοφως νὰ θεωρηθῆται ὑπὸ τῆς νεότητος ὡς ὀλιγώτερον μοντέρνο . . . ἢ ὁ ἠλεκτρισμὸς π. χ. Θὰ ἦτο ἐνδιαφέρον νὰ ἐλεγχθῆ τοῦτο. Ἐν καταφατικῇ περιπτώσει μία ἀποτελεσματικὴ δρᾶσις ἐναντι τῆς νεότητος προφανῶς θὰ ἐπεβάλλετο.

Ἐξ ἐρωτήσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐνδιαφέρον συνάγεται ὅτι πρὸς τὸ παρόν, εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ κατηγορία τοῦ κοινῶ τοῦ μάλ-λον εὐαισθητοῦ εἰς τὰ προβλήματα τῆς οἰκιακῆς εὐμαρείας εἶναι ἀναμφιδόλως ἡ λαϊκὴ κατηγορία. Τοῦτο εἶναι φυσικόν, ἐπειδὴ τὸ πλοῦσιον κοινὸν ἔχει ἤδη τὰ μέσα νὰ ἀποκτήσῃ βαθμὸν τινὰ εὐμαρείας. Ἀλλὰ προσήκει νὰ μνημονευσθῆ ὅτι ἡ λαϊκὴ πελατεία εἶναι μία πελατεία τελείως ἐνδεδειγμένη καὶ συνεπῶς προσήκει νὰ κατέλωμεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν δυνατοτήτων αὐτῆς : Μείωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἀερίοφωτος καὶ τῶν συσκευῶν, πιστωτικαὶ εὐκολαὶ κλπ.

Τέλος ἐπὶ τοῦ διακοσμητικοῦ πεδίου φαίνεται ὅτι ὑφίσταται ἐνδιαφέρον προσανατολισμοῦ πρὸς ὅσον τὸ δυνατόν ποικιλώτερα καὶ ὅσον τὸ δυνατόν θηλυκώτερα σχέδια. Φαίνεται ἔπισης ὅτι ὑπάρχει ἐνδιαφέρον προσανατολισμοῦ πρὸς παρουσιάσεις αἱ ὁποῖαι τοποθετοῦν τὰς συσκευὰς ἐντὸς τοῦ φυσικοῦ πλαισίου—μαγειρείου, λουτροῦ, δωματίου κλπ.—διὰ νὰ προσελκύουν τὸ μέγιστον τοῦ ἐνδιαφέροντος ὅπερ σήμερον δεικνύουν οἱ Γάλλοι διὰ τὰ γενικὰ προβλήματα τῆς ἐνοικίσεως.

Ἀφ' οὗ διεξήλθον πρὸ ὑμῶν διαφόρους ἐφαρμογὰς τάξεως τεχνικῆς καὶ ἐμπορικῆς θὰ τελειώσω τὴν ὀμιλίαν ταύτην διὰ μιᾶς ἐφαρμογῆς τάξεως οἰκονομικῆς ἣν θὰ δανεισθῶ ἔπισης ἐκ τῆς δραστηριότητος τοῦ Ἀερίοφωτος τῆς Γαλλίας.

Τὸ Ἀερίοφως τῆς Γαλλίας διαθέτει ἀπὸ τριετίας ὑπηρεσίαν Στατιστικῶν καὶ Οἰκονομικῶν μελετῶν πλήρως ὀργανωμένην. Ἡ Διῶσις τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τὸν κ. Mainguy, τέως Βοηθὸν—Διευθυντὴν τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν ἐφηρμοσμένων οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν. Ἐπειδὴ ἐπὶ διετίαν διετέλεσα βοηθὸς γοῦ Κ. Mainguy μετέσχον εἰς πλείστας τῶν οἰκονομικῶν μελετῶν· θὰ σὰς ἀναφέρω ὅθεν μίαν ἐκ τούτων. Θὰ ἀρκεσθῶ νὰ ἐκθέσω τὰς γενικὰς γραμμάς, ἀποφεύγων τὰς τεχνικὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτελέσεως, ἀναγκαίας μὲν ἀλλ' ὄχι οὐσιώδεις.

Τὸ πρόβλημα ὅπερ προτίθεται νὰ σὰς παρουσιάσω ἦτο τὸ ἐπόμενον. Ἐπειδὴ εἶχεν ὑπολογισθῆ, ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἐργασιῶν τῆς Γενικῆς Γραμματείας τοῦ Σχεδίου, ἡ πιθανὴ στάθμη τῆς καταναλώσεως τοῦ ἀερίοφωτος εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Παρισίων κατὰ τὸ 1961, ἐπρόκειτο νὰ ἐναρμονισθῆ προβλεπτικῶς ἡ κατανάλωσις αὕτη διὰ τὸ ἔτος 1961. Ἐφ' ὅσον τὸ πρόβλημα τῆς ὑπογείου ἀποθηκεύσεως δὲν ἔχει λυθῆ ἡ ἀναγκαία ἰκανότης τῆς παραγωγῆς τῶν ἐγκαταστάσεων δὲν προσδιορίζεται πράγματι ὑπὸ τῆς μέσης στάθμης τῆς καταναλώσεως τοῦ ἀερίοφωτος ἀλλὰ ὑπὸ τῆς στάθμης τῆς αἰχμῆς. Οὐχ ἦττον, λαμβανομένης ὑπ' ὄψης τῆς ἀεριοφωτομετρικῆς, ἐφάνη

ἐπαρκές νά περιορίσουν τήν μελέτην τῆς ἐναρμόνισως εἰς τὸ χρονικόν διάστημα μιᾶς ἐβδομάδος.

Χάριν ἀπλοποιήσεως θά περιστείλω ἐνταῦθα τὰς θεμελιώδεις αἰτίας τῶν διακυμάνσεων τῶν παροχῶν τοῦ ἀερίφωτος εἰς δύο, ἥτοι εἰς τὴν θέρμανσιν τῶν χώρων καὶ εἰς τὰς θερινὰς διακοπὰς. Εἰς τὴν πρᾶξιν ἡ πραγματικότητα εἶναι προφανῶς περισσότερον περίπλοκος. Ἡ πτώσις τῆς θερμοκρασίας κατὰ τὸν χειμῶνα ὀδηγεῖ τοὺς χρησιμοποιοῦντας ἀερίφωτος νά καταναλίσκουν περισσότερον θερμὰ φαγητά. Τοῦτο συνεπάγεται αὔξησιν τῆς καταναλώσεως ἐνεργείας διὰ τὴν θέρμανσιν ὕδατος. Εἰς ἀντιστάθμισμα μερικοὶ καταναλωταὶ ἀερίφωτος διὰ τὸ μαγεῖρειον παύουν χρησιμοποιοῦντες τοῦτο, προτιμῶντες νά χρησιμοποιοῦν ἐστίαν μὲ ἀνθρακα, ἡ ὅποια χρησιμεύει ἐπίσης καὶ ὡς θερμάστρα. Ἐξ ἄλλου, δεδομένου ὅτι ἡ δραστηριότης τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ποικίλλει ἐποχικῶς, ἐκτὸς τῆς περιόδου τῶν θερινῶν διακοπῶν, εἶναι ἀληθοφανές νά παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ ἐποχικαὶ αὐταὶ μεταβολαὶ ἔχουν ἐπίσης τὸν ἀντίκτυπον αὐτῶν ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἀερίφωτος εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Οὐχ ἦττον θά παραλείψωμεν τοὺς διαφοροὺς τούτους παράγοντας.

Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ γενομένου ἀποδεκτοῦ σχήματος, ἡ ἀνά- λυσις τῶν μηνιαίων παροχῶν καὶ ἀκόμη καὶ τῶν ἐβδομαδιαίων δύναται τότε νά προσδιορισθῇ οὕτω :

1ον) Ἐξιστάθεια παροχῶν διὰ χρήσεις διαφοροὺς ἐκτὸς τῆς θερμάνσεως μεταξὺ Ὀκτωβρίου καὶ Ἰουνίου.

2ον) Παλινδρόμησις τῶν παροχῶν διὰ χρήσεις διαφοροὺς ἐκτὸς τῆς θερμάνσεως κατὰ Ἰούνιον, Αὐγούστον καὶ Σεπτέμβριον.

3ον) Σημαντικαὶ παροχαὶ διὰ θέρμανσιν χώρων ἀπὸ Ὀκτωβρίου μέχρι Μαΐου.

Τούτου τεθέντος, αἱ ὀλικάι προβλέψεις τῆς καταναλώσεως καὶ τῶν παροχῶν (ἀφοῦ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπώλεια ἐκ τῆς διανομῆς) ἤχθησαν διὰ τὸ 1961 εἰς τοὺς ἀκολουθοῦσας ὄγκους :

Μονάς : Ἐκατομ. μ ³	Πωλήσεις	Παροχαὶ
Διὰ θέρμανσιν	380	400
Διὰ λοιπὰς χρήσεις	1420	1500
Σύνολον	1800	1900

Τὸ πρόβλημα συνεπῶς ἐνέκειτο ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῶν παροχῶν δι' ἄλλας χρήσεις ἐκτὸς τῆς θερμάνσεως, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπιδράσεως τῶν θερινῶν διακοπῶν, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῶν παροχῶν διὰ θέρμανσιν ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν δυνατὴν ἐναρμόνισιν, κατὰ τὸ 1961, τῶν θερμοκρασιῶν.

Βάσει τῶν γενομένων παρατηρήσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι αἱ ἐποχικαὶ μεταβολαὶ δὲν θά ἐτροποποιοῦντο αἰσθητῶς μέχρι τοῦ 1961, ἠδυνήθησαν ἀνευ μεγάλης δυσκολίας νά προσδιορίσῃσι τὴν πρώτην ἐναρμόνισιν.

Πάντοτε δάσει των γενομένων παρατηρήσεων κατά την διάρκειαν των τελευταίων ετών, εξ άλλου, κατέστη δυνατόν να δειχθῆτι ὅτι ὁ σύνδεσμος μεταξύ τῆς παροχῆς διὰ θέρμανσιν τῶν χώρων καὶ τῆς θερμοκρασίας περιεγράφετο ἀκριβῶς ὑπὸ μιᾶς εὐθείας: Κατὰ τὸ 1952 π.χ. διὰ τὰς μηνιαίας παροχὰς εὐρέθη ἡ εὐθεία τῆς ἐξισώσεως.

$$Y = 154,3 - 3,6 X$$

ὅπου Y ἡ παροχὴ καὶ X ἡ θερμοκρασία.

Ἐν τῇ ἀληθοφανεί ὑποθέσει διατηρήσεως μέχρι 1961 τῆς γραμμικότητος τοῦ συνδέσμου *θερμοκρασία - παροχὴ* καὶ κατὰ παραδοχὴν ὡς προγνωστικῶν θερμοκρασιῶν τῶν μέσων θερμοκρασιῶν αἰτίνες παρατηρήθησαν εἰς Παρισίους κατὰ τὴν περίοδον 1891 - 1930, ἠδυνήθησαν ἐπίσης νὰ ἐναρμονίσουν ἄνευ δυσκολίας τὰς παροχὰς διὰ τὴν θέρμανσιν τῶν χώρων διὰ τὸ 1961.

Ὁ πίναξ τῶν ἐπιτευχθέντων μηνιαίων ἀποτελεσμάτων ἐμφανίζεται ὡς ἑξῆς: Περιοχὴ Παρισίων:

Προβλέψεις μηνιαίας παροχῆς διὰ τὸ 1961 (ἐκατ. m^3)

Μῆνες	Θερμοκρασία (βαθμοί)	Παροχαὶ διὰ θέρμανσιν	Παροχαὶ διὰ λοιπὰς χρήσεις	Ὀλικαὶ Παροχαὶ
Ἰανουάριος	3,4	75	133	208
Φεβρουάριος	4,3	63	120	183
Μάρτιος	7,0	54	133	187
Ἀπρίλιος	10,2	35	128	163
Μάϊος	14,3	13	133	146
Ἰούνιος	17,1		128	128
Ἰούλιος	19,0		116	116
Αὐγουστος	18,6		95	95
Σεπτέμβριος	15,9	3	120	123
Ὀκτώβριος	11,1	31	133	164
Νοέμβριος	6,3	56	128	184
Δεκέμβριος	4,2	70	133	203
	σύνολον	400	1500	1900

Εἰς τὸ στάδιον τοῦτο ἐξητήθη νὰ ἐκτιμηθοῦν διὰ τοὺς μῆνας τῆς αἰχμῆς (χειμῶνος) αἱ ἑβδομαδιαίαι ὑπερβάσεις παροχῶν αἰτίνες ἐνδέχεται νὰ προκληθοῦν ὑπὸ δυνατῶν πτώσεων τῆς θερμοκρασίας κάτω τῶν μηνιαίων μέσων αἱ ὁποῖαι εἶχον ληφθῆ ὑπ' ὄψει διὰ τοὺς ὑπολογισμούς. Ἐφ' οὗ ὑπελογίσθη ἡ μέση ἀπόκλισις τετραγώνων τῶν κατανομῶν τῶν ἑβδομαδιαίων θερμοκρασιῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν καταγραφῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 75 τελευταίων ἐτῶν δι' ἐκάστην ἑβδομάδα, ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν μέσην θερμοκρασίαν ἐκάστης ἑβδομάδος ἐλαττωθεῖσαν κατὰ 3 μέσας ἀποκλίσεις τετραγώνου.

Οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι ἐπέτρεψαν νὰ ἐντοπισθῆ τὸ προσδοκώμενον μέγιστον τῶν ἑβδομαδιαίων παροχῶν τῆς περιοχῆς Παρισίων εἰς 55 ἐκ. κυβικῶν μέτρων κατὰ τὸ 1961.

Εβδομάς	Μέση Θερμοκρασία (βαθμοί)	Μέση άπόκλισις τετραγώνου	Μεγίστη παροχή (έκατομ. μ ³)
27/11 — 3/12	5	1,4	50
4/12 — 10/12	4,9	1,5	51
11/12 — 17/12	4	1,6	52
18/12 — 24/12	2,8	1,7	54
25/12 — 31/12	3,6	1,7	53
1/1 — 7/1	3,6	1,7	53
8/1 — 14/1	3,6	1,6	53
15/1 — 21/1	3,3	1,6	55
22/1 — 28/1	2,6	1,8	53
29/1 — 4/2	3,6	1,7	53
5/2 — 11/2	3,7	1,6	53
12/2 — 18/2	3,8	1,6	53
19/2 — 25/2	4,3	1,5	52
26/2 — 4/3	5,1	1,3	50

Θά περατώσω ἐδῶ τὴν μακρὰν ταύτην ὁμιλίαν ἣτις πιθανὸν νὰ σᾶς ἐκούρασε.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι σᾶς ἔπεισα περὶ τῆς ποικιλίας τοῦ πεδίου τῶν βιομηχανικῶν ἐφαρμογῶν τῆς Στατιστικῆς αἰτινες ἔχουν πραγματοποιηθῆ εἰς τὴν Γαλλίαν.

Θά ἡδυνάμην ἐπίσης νὰ σᾶς δείξω ὅτι οἱ εἰδικοὶ ἡμῶν δὲν ἀρκοῦνται μόνον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κλασικῆς τεχνικῆς ἀλλὰ γνωρίζουν ἐπίσης νὰ πραγματοποιοῦν προόδους τῆς θεωρίας.

Θά ἤθελα νὰ σᾶς δείξω ἐπίσης μετὰ ποίας κομψότητος ὁ καθηγητῆς κ. G. Darmonis ἔδωκε νέαν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς συγκρίσεως τῶν μέσων δύο κανονικῶν πληθυσμῶν διαφόρων καὶ ἀγνώστων διακυμάνσεων. Ἐπίσης, πῶς ὁ κ. R. Cane, Ἀρχιμηχανικὸς τῶν ἐξοπλισμῶν, ἐγένικευσε τὸ διάγραμμα ἐλέγχου ἐπιτρέπων τὸν προσδιορισμὸν τῶν πρακτικῶν συνθηκῶν ἐφαρμογῆς τοῦτου συναρτήσῃ τῆς ζητουμένης στάθμης ἀποτελεσματικότητος.

Αἱ παρουσιάσεις αὗται δυστυχῶς θά μὲ ὑπερρέουν νὰ παρατείνω τὴν ὁμιλίαν ταύτην ἐπὶ μακρὸν καὶ θά κατέληγον εἰς ὑπερβολικὰς μαθηματικὰς ἀναπτύξεις. Ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει προστίμησα νὰ ἀποφύγω ταύτας.

Τά Νέα τῆς Α.Σ.Β.Σ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΚΑΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ 1953-1954

Διοικητικόν Συμβούλιον κατά τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953-1954.—Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ.—Ἡ Γραμματεία.—Κίνησις ἐγγράφων.—Διδάξαντες.—Τὰ διδαχθέντα μαθήματα : Οἰκονομικά.—Ἐμπορικά.—Νομικά.—Ἀνθρωπίνου παράγοντος.—Τεχνικά.—Ἐκπαιδευτικοὶ περίπατοι καὶ ἐκδρομαί.—Αἱ διαλέξεις τῆς Σχολῆς.—Ἡ ψυχαγωγία τῶν σπουδαστῶν.—Τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν.—Τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.—Τὸ Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν.—Ἡ Ἐπιτροπὴ Λογιστικοῦ Σχεδίου.—Αἱ ἐκδόσεις τῆς Σχολῆς.—Τὸ Α' Δεκαήμερον Σπουδῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.—Διάφοροι ἐνέργειαι τῆς Σχολῆς.—Αἱ ἐξετάσεις.—Πίναξ Πτυχιούχων τῆς Σχολῆς.—Πτυχιακαὶ μελέται σπουδαστῶν.—Αἱ χορηγηθεῖσαι ὑποτροφίαι.—Ὁ Ἀπολογισμὸς διαχειρίσεως.—Ἡ Ἐκθεσις Ἐλέγχου

ΕΤΟΣ Β'

ΑΡΙΘ. 10

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΑΝΑ

ΤΟΜΟΣ Α΄

Ίστορική ἐπισκόπησις — Κοινωνιολογική ἐρμηνεία
ΣΤΡ. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΤΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ

Μετάφρασις ΣΠ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Πρόλογος ΜΑΡ. ΤΣΙΜΑΡΑ

Δραχμαὶ 25

ΤΟΜΟΣ Β΄

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ

Μετάφρασις ΣΠ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Εἰσαγωγή ANDRÉ BRUNET

Δραχμαὶ 50

Διευθυντής τοῦ περιοδικοῦ

Εὐθ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ, δόξ. Ἰώνων 26

Ἐπιμελήτρια τῆς ὄλης: Φανή ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθυντής Τυπογραφείου: Ν. ΒΑΦΕΙΑΔΑΚΗΣ, Λεωχάρους 6

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Α. Σ. Β. Σ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Έτος Β' 1954)1955 — Δραχμαὶ 1.000 — Τεύχος 10ον

ΕΙΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Εἰς τὰς ἀκολούθους σελίδας γίνεται ὁ ἐκπαιδευτικὸς καὶ οἰκονομικὸς ἀπολογισμὸς τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν διὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953—1954. Εἶνε ἡ ἀπεικόνισις τῆς δράσεως τῆς Σχολῆς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον.

Δράσεως γονίμου καὶ πλουσίας, ἥτις δικαίως ἐκίνησε τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν ἔπαινον τῶν παρακολουθούντων μὲ καλὴν πίστιν καὶ τὸ προσῆκον ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς.

Δράσεως πλουσίας μὲ μέσα ἀσήμαντα, διότι ἡ δράσις αὕτη ἐστηρίχθη εἰς τὸ συγκινητικὸν ἐνδιαφέρον τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δωρεὰν προσφερόντων τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας των, εἰς τὸν δημιουργικὸν ζῆλον καὶ τὰς θυσίας τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, μὲ ἐλάχιστην ἀμοιβήν—σχεδὸν δωρεὰν—ἐργαζομένων, εἰς τὴν προσπάθειαν τῶν σπουδαστῶν, μὲ φανατισμὸν πιστευόντων εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀποστολὴν τῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ἠθικὴν συμπαράστασιν φίλων καὶ αυνεργατῶν τῆς Σχολῆς.

Ἡ δράσις αὕτη ἐπεξετάθη, ὅπως πάντοτε, καὶ πέραν τῶν αὐστηρῶς Ἀκαδημαϊκῶν πλαισίων. Διότι ἡ Σχολή, ἀκολουθοῦσα τὰς παραδόσεις της, εἰργάσθη καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην διὰ τὴν ἐπιτέλεισιν καὶ τοῦ κοινωνικοῦ μορ-

φωτικοῦ τῆς καθήκοντος, εἰς τὸ μέτρον τῶν οἰκονομικῶν τῆς μέσων, τόσον, δυστυχῶς, πενιχρῶν. Αἱ διαλέξεις τῆς καὶ αἱ ἐκδόσεις τῆς, ὅπως καὶ ἡ γενικωτέρα τῆς δραστηριότητος, ἐκίνησαν τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἀπετέλεσαν ἀναντίρρητον συνεισφορὰν εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐπιστημονικοῦ πνεύματος κατὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην τῶν πεπραγμένων θὰ ἀντιληφθῆ ὁ ἀναγνώστης πῶς μὲ τὴν πίστιν εἰς τὸν σκοπὸν καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν εἶνε δυνατόν μὲ ὀλίγα μέσα—μὲ πάρα πολὺ ὀλίγα μέσα—νὰ ἐπιτελεσθοῦν πολλὰ πράγματα καὶ ἴδια ὅταν ἀκόμη χρειάζεται νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἀντιδράσεις καὶ κακαὶ διαθέσεις, ὡς ἐκεῖναι τὰς ὁποίας συνήνητησε ἀφθόνως εἰς τὸ ἔργον τῆς ἡ Σχολῆς.

ΑΙ ΑΡΧΑΙ ΤΗΣ Α. Σ. Β. Σ.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ἡ θητεία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τετραετῆς κατὰ τὸν Ὄργανισμὸν τῆς Σχολῆς, ἔληξε τὴν 31ην Αὐγούστου 1953. Ἡ Σχολὴ ἐγκαίρως εἶχε παρακαλέσει τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, ὅπως ἐνεργήσῃ παρὰ ταῖς ἀρμοδίαις Ὑπηρεσίαις καὶ Ὄργανισμοῖς, νὰ ὑποδείξουν τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα θὰ ἀπετέλουν τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς τετραετίας 1953/4 — 1957/8. Πράγματι, ἡ ἐκλογή τῶν περισσοτέρων νέων μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐγένετο ἐγκαίρως ἀλλ' ἢ παράλληλος ἐπιτυχία τοῦ συμβούλου κ. Δ. Πετροπουλάκου ὡς βουλευτοῦ Πειραιῶς κατέστησεν ἀναγκαίαν νέαν ἐκλογήν.

Μετὰ ταῦτα ἐδημιουργήθη νέον νομικὸν θέμα, σχετικῶς μὲ τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ καταργηθέντος Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου.

Τὰ προκύψαντα ταῦτα ζητήματα ἐπεβράδυναν τὴν συγκρότησιν τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ οὕτω, συμφώνως πρὸς τὸν Ὄργανισμὸν, παρετάθη ἡ θητεία τοῦ παλαιοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μέχρι τῆς 16 Μαΐου 1954, ὅποτε συνεκροτήθη εἰς Σῶμα τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Σχολῆς.

Τὸ παλαιὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Π. Κάντζια, ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν κάτωθι :

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΝ

1. ΠΑΝ. ΜΑΥΡΙΚΗΣ, Γεν. Διευθυντῆς τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, Προεδρεύων.
2. ΜΙΧ. ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, τ. Βουλευτῆς καὶ Δήμαρχος Πειραιῶς, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἑταιριῶν, Α' Ἀντιπρόεδρος.
3. ΠΑΝ. ΣΟΛΟΜΟΣ, Ἐμπόρος, Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑταιρίας Ἐπιστημονικῆς Ὄργανώσεως, Γεν. Γραμματεὺς.
4. ΔΗΜ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΟΣ, Βουλευτῆς Πειραιῶς, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ καὶ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, Ταμίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

5. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΦΤΙΑΣ, Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

6. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΗΣ, Τμηματάρχης τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.
7. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΖΑΝΝΟΣ, Σύμβουλος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, τ. Γερουσιαστής.
8. ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΡΡΑΣ, Μηχανικός, τ. Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος.
9. ἸΩΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδύσεως.
10. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ, Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.
11. ΣΤΡΑΤΟΣ Κ. ΠΑΠΑ-ἸΩΑΝΝΟΥ, Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς.
12. ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ, Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.
13. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΧΕΛΜΗΣ, Διευθυντὴς τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Α. Ε. «Χρυσάλλης».

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν πρὸς τὰ παλαιὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τὰ ὁποῖα μὲ τόσῃν στοργῇ καὶ ἐνδιαφέρον παρεστάθησαν καὶ καθωδήγησαν τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς. Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι :

Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ε Ι Ο Ν

1. ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, τ. Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ καὶ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Συλλόγου Βιομηχάνων, Πρόεδρος.
2. ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, τ. Βουλευτὴς καὶ Δήμαρχος Πειραιῶς, Πρόεδρος καὶ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν, Α' Ἀντιπρόεδρος.
3. ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΟΣ, Βιομήχανος, Γεν. Γραμματεὺς καὶ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, Β' Ἀντιπρόεδρος.
4. ΠΑΝΑΓΗΣ ΣΟΛΟΜΟΣ, Ἐμπόρος, Ταμίας καὶ Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐταιρίας Ἐπιστημονικῆς Ὄργανώσεως, Γεν. Γραμματεὺς.
5. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΡΜΕΝΤΖΗΣ, Πρόεδρος καὶ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, Ταμίας.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

6. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΚΑΣ, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς ὡς ἀντιπρόσωπος τούτου.
7. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΓΙΚΛΗΣ, Διευθυντὴς τῆς Α.Τ.Ε. ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος.
8. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΟΥΛΑΣ, Προσωπάρχης Συντονισμοῦ, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Συλλόγου τῶν Πτυχιούχων τῆς Α.Σ.Β.Σ.
9. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ, Ἐπιθεωρητὴς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ὡς Ἀντιπρόσωπος τούτου.
10. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΠΑΤΑΚΗΣ, Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας, ὡς Ἀντιπρόσωπος τούτου.
11. ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΡΑΣ, Μηχανικός, Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, ὡς Ἀντιπρόσωπος τούτου.
12. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ, Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὡς ἀντιπρόσωπος τούτου.
13. ΣΤΡΑΤΟΣ Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς.
14. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ, Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ὡς Ἀντιπρόσωπος τούτου.
15. ΜΙΧΑΗΛ ΣΠΕΤΣΙΕΡΗΣ, Προϊστάμενος τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσέως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Βιομηχανίας.

Μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἐκλογὴν, ὁ Πρόεδρος κ. Στ. Κωστόπουλος ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ παλαιοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου—τοῦ ὁποίου πέντε μέλη ἐπανεξελέγησαν—χάρις εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ ὁποίου τοιοῦτον κύρος ἐκτίσατο ἡ Σχολή, ἠὲ χαρίστησε διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐξέφρασε τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Βιομηχανίας θὰ ἐνισχύσῃ ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς τὸ ἔργον τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπ' ὠφελεία τῆς σπουδαζούσης νεότητος καὶ τοῦ ἔθνους.

Οὕτω, ἀπὸ τῆς 17 Μαΐου 1954, ἡ νέα Διοίκησις ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της. Ἡ θητεία τοῦ ἐκλεγέντος Προεδρείου ὡς διετῆς λήγει τὴν 31ην Αὐγούστου 1955.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τὴν Σχολικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Σχολῆς ἀπῆρτισαν οἱ κάτωθι, οἱ ὅποιοι ἔχουν τιμηθῆ διὰ παμψηφεί ἐκλογῆς, τόσον παρὰ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν ὅσον καὶ παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, διὰ τὴν περίοδον μέχρι 31 Αὐγούστου 1955.

1. Πρόεδρος ὁ Διευθυντὴς κ. Σ τ ρ. Κ. Π α π α ἰ ω ἄ ν ν ο υ, Καθη-

- γητῆς τῆς Τεχνικῆς τοῦ Οἰκονομικοῦ Βίου καὶ τῆς Λογιστικῆς.
- 4—5. Μέλη οἱ Καθηγηταὶ κ. κ.: Νικ. Θεοδώρου τῆς Φυσικῆς, Ε. Μαργαρίτης τῶν Οἰκονομικῶν Μαθηματικῶν καὶ Στατιστικῆς, Στ. Σταυρόπουλος, τῆς Βιομηχανικῆς Τεχνολογίας καὶ Ἰωάν. Χρυσόχοῦ τῆς Ὄργανώσεως Ἐπιχειρήσεων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

1. Γραμματεὺς ὁ κ. Εὐ. Παρασκευαΐδης, ἐπὶ βαθμῶ καὶ ἀποδοχαῖς Διευθυντοῦ Β' τάξεως Ὑπουργείου.
2. Διαχειριστῆς ὁ κ. Περ. Πετούνης, ἐπὶ βαθμῶ καὶ ἀποδοχαῖς Γραμματέως Α' Ὑπουργείου.
3. Γραμματεὺς ἡ Δνὶς Κούλα Βλάμη, ἐπὶ βαθμῶ καὶ ἀποδοχαῖς Γραφέως Α'.
4. Κλητῆρ ὁ κ. Μᾶρκος Τζαννοῦδάκης, ἐπὶ βαθμῶ καὶ ἀποδοχαῖς Κλητῆρος Α'.
5. Καθαρίστρια ἡ Κα Αἰκατερίνη Φουροπούλου, ἐπὶ βαθμῶ καὶ ἀποδοχαῖς Κλητῆρος Β'.

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

1. Ἐπιμελήτρια Γ.Ε.Β. καὶ Ε. ἡ Δνὶς Φανῆ Βακαλοπούλου, ἐπὶ ἀποζημιώσει ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς Γραμματέως Β' τάξεως Ὑπουργείου.
2. Ταμίας ὁ κ. Ἄγγ. Νῆνος, ἐπὶ ἀποζημιώσει ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς Γραμματέως Β' τάξεως.
3. Ἐπιμελήτρια Βιβλιοθήκης ἡ Κα Καίτη Ἰωαννίδου, ἐπὶ ἀποζημιώσει ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς Γραμματέως Β' τάξεως Ὑπουργείου.
4. Κλητῆρ Παραρτήματος, ὁ κ. Βασ. Σουλιώτης ἐπὶ ἀποζημιώσει ἴση πρὸς ἀποδοχὰς Κλητῆρος Β'.
5. Καθαρίστρια Παραρτήματος, ἡ Κα Σταυρ. Σταθοπούλου ἐπὶ ἀποζημιώσει 400 δραχ. μηνιαίως δι' ὀλιγώρον ἀπασχόλησιν.

Σημειοῦται ὅτι τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικόν, τακτικὸν ἢ ἑκτακτον, προσλαμβάνεται πάντοτε διὰ διαγωνισμοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 55 τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Σχολῆς καὶ κατὰ κανόνα μεταξὺ τῶν πτυχιούχων αὐτῆς.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Διεύθυνσις τῆς Σχολῆς ἐθεώρησαν χρέος νὰ ἐκφράσουν τὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὰ συγκαροτήριά των πρὸς ἅπαν τὸ Προσωπικὸν διὰ τὸν ἐξαιρετον ζῆλον μετὰ τοῦ ὁποίου ἐργάσθησαν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς.

Ἡ τόσον μεγάλη ἀνάπτυξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς ἐπιβάλλει τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Προσωπικοῦ τουλάχιστον δι' ἑνὸς Ἐπιμελητοῦ Σπουδῶν, κεκτημένου διπλώματος Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, μιᾶς δακτυλογράφου πεπειραμένης καὶ ἑνὸς κλητῆρος*.

ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Ἡ κίνησις τῶν ἐγγράφων κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953—1954 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πρωτόκολλον Σχολῆς	Ληφθέντα 640	Ἀποσταλέντα 969
» Κ.Σ.Ε.	» 24	» 65
» Ἐκδόσεων	» 13	» 47

Εἰς τὰ ὡς ἄνω ληφθέντα ἔγγραφα γενικῆς ἀλληλογραφίας δὲν περιλαμβάνονται αἱ αἰτήσεις ἐξετάσεως, ἐγγραφῆς καὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν. Ἡ κίνησις αἰτήσεων καὶ πιστοποιητικῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Αἰτήσεις συμμετοχῆς εἰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις 711 ἔναντι 671 προηγ. ἔτους.

Αἰτήσεις συμμετοχῆς εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις 430 » 299 » »

Αἰτήσεις συμμετοχῆς εἰς τμηματικὰς ἐξετάσεις 1889 » 689 » »

Αἰτήσεις ἐγγραφῆς εἰς Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως 78 » 113 » »

Ἐκδοθέντα πιστοποιητικὰ (τίτλοι προαγωγῆς, πιστοποιητικὰ πτυχίου πτυχία) 888 » 606 » »

Ὁ κατωτέρω πίναξ εἶναι συγκριτικὸς τῆς κινήσεως τῆς γενικῆς ἀλληλογραφίας ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1947)48 ἕως τοῦ 1953)54.

* Ἐτη 1947)48 1948)49 1949)50 1950)51 1951)52 1952)53 1953)54

Ληφθέντα	176	91	261	347	285	283	678
Σταλέντα	210	208	352	747	471	540	1081

* Ὡς ἐμφαίνονται ἐκ τῶν Ἐπετηρίδων 1952/3 ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Σπουδῶν ἔχει 17 ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς, ἡ δὲ Πάντειος Σχολὴ 16 ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐγένοντο αἱ κάτωθι συνεδριάσεις :

1. Διοικητικοῦ Συμβουλίου	4
2. Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς	26
3. Συλλόγου Καθηγητῶν	2
4. Διαφόρων Ἐπιτροπῶν	6
5. Ἐπιτροπῆς Συντονισμοῦ καὶ Ἐπεξεργασίας Προγράμματος	8

ΟΙ ΔΙΔΑΞΑΝΤΕΣ

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐδίδαξαν οἱ κάτωθι, κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν, τακτικοὶ Καθηγηταὶ καὶ ἔχοντες ἐντολὴν διδασκαλίας.

1. **Ἀγαλλόπουλος Χ.**, Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ Ἐργατικὸν Δίκαιον (Γ).
2. **Ἀγαπητίδης Σ.**, Πολιτικὴ Οἰκονομία (Α).
3. **Ἀλεξανδρόπουλος Γ.**, Ἐφαρμογαὶ Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς (Γ).
4. **Γεωργακόπουλος Φ.**, Βιομηχανικὴ Οἰκονομία (Γ).
5. **Γεωργιάδης Μ.**, Θεωρία Ἐκμεταλλεύσεως (Β).
6. **Γιαννόπουλος Γ.**, Βιομηχανικὴ Τεχνολογία (Ἡλεκτροτεχνία (Β).
7. **Δελούκας Ν.**, Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Δίκαιον (Β).
8. **Δερτιλῆς Π.**, Δημοσιὰ Οἰκονομία (Β).
9. **Δημητρακάκης Δ.**, Ἰδιωτικὸν Δίκαιον (Α).
10. **Θεοδώρου Ν.**, Φυσικὴ (Α).
11. **Καζῆκος Σ.**, Φορολογικαὶ Ἀσκήσεις (Β' καὶ Γ'),
12. **Καλλιαβᾶς Α.**, Γεωγραφία (Α).
13. **Καλογερόπουλος Σ.**, Δημόσιον Δίκαιον (Α).
14. **Καμβυσιδῆς Δ.**, Λογιστικαὶ ἀσκήσεις (Α—Γ').
15. **Κανελλόπουλος Χ.**, Μεταφοραὶ (Β).
16. **Καραβᾶς Χ.**, Γαλλικὰ (Α καὶ Β).
17. **Κόλιας Δ.**, Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ (Β).
18. **Κουβέλης Π.**, Βιομηχανικὴ καὶ Ἐνεργειακὴ Πολιτικὴ (Γ).
19. **Κουτσογιάννης Ι.**, Ἀσφαλιστικὰ (Β).
20. **Κυρκιλίτσης Α.**, Ἐμπορικὴ Πολιτικὴ (Γ).
21. **Δέτσιος Φ.**, Ὁργάνωσις Ἐργοστασίων (Γ).
22. **Μαργαρίτης Ε.**, Οἰκονομικὰ Μαθηματικὰ (Α) καὶ Στατιστικὴ (Β).
23. **Μελετήης Ε.**, Στενογραφία (Α).

24. **Συνόπουλος Γ.**, Μεταλλευτικὸν Δίκαιον (Γ).
25. **Παπαδημητρίου Δ.**, Ἐφαρμογαὶ Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς (Γ).
26. **Παπαϊωάννου Σ.**, Τεχνικὴ τοῦ Ἐμπορίου (Α) καὶ Λογιστικῆ, (Α καὶ Β).
27. **Παπακώστας Γ.**, Βιομηχανικὴ Ὑγιεινὴ (Γ).
28. **Παυλίδης Γ.**, Ἀγγλικὰ (Α καὶ Β).
29. **Πέρδικας Π.**, Ἐμπορικὸν Δίκαιον (Γ).
30. **Σημαντήρας Κ.**, Ἰδιωτικὸν Δίκαιον (Β).
31. **Σταυρόπουλος Σ.**, Βιομηχανικὴ Τεχνολογία (Μηχανολογία) (Β).
32. **Συνοδινός Ε.**, Χημεία (Α) καὶ Ἐμπορευματολογία (Β καὶ Γ).
33. **Φράγκος Ι.**, Τελωνειακὴ καὶ Δασμολογικὴ Νομοθεσία καὶ Πολιτικὴ (Γ).
34. **Χαλκιάδης Γ.**, Πολιτικὴ Οἰκονομία (Β καὶ Γ).
35. **Χρυσοχοῦ Ἰω.**, Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων (Α—Γ) καὶ Ἐλεγκτικὴ (Γ').

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, 19 εἶναι τακτικοὶ Καθηγηταί, κατέχοντες ἔδρας προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ, ἐκλεγέντες κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀριζομένην διαδικασίαν, καὶ 8 ἐπίκουροι Καθηγηταί. Οἱ ὑπόλοιποι εἶχον λάβει, λόγῳ εἰδικότητος, κατὰ τὸ λήξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, ἐντολὴν διδασκαλίας ὄρισμένων μαθημάτων, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος.

Ἡ συγκρότησις τοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ ἐστηρίχθη εἰς ὄρισμένας βασικὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας χρῆος ἔχομεν ἐνταῦθα νὰ ἐξάρωμεν :

α) Τῆς εἰδικότητος ἐκάστου Καθηγητοῦ, ὥστε ἡ διδασκαλία νὰ μὴ χάνεται εἰς κενολόγους γενικότητας καὶ ἀφηρημένας ἐννοίας, ἔξω τῆς ιδιότητος τῆς Σχολῆς ὡς ἀνωτάτου Ἰδρύματος τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

β) Τῆς χρησιμοποιοῦσας προσωπικοῦ ὄχι μόνον ἔχοντος τὰ τυπικὰ Ἀκαδημαϊκὰ προσόντα καὶ ἀρτίαν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν ἀλλὰ καὶ ζῶντος τὴν οἰκονομικὴν πράξιν, συνδυάζοντος δηλαδὴ, τὴν θεωρίαν μετὰ τῆς πράξεως.

γ) Τῆς ἀναθέσεως τῆς ἐντολῆς διδασκαλίας εἰς νέους δυναμένους νὰ ἐξελιχθοῦν ἐπιστημονικῶς, ὥστε ἡ Σχολὴ νὰ ἀποβῇ ἀληθὲς ἐπιστημονικὸν φυτώριον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Σχολὴ καλύπτει τὸ κενὸν τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς, ὃ ὁποῖος δὲν προβλέπει τὴν ὀνομασίαν Ὑφηγητῶν.

Κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ ὀριζόμενα, τὸ Διδάσκον Προσωπικὸν ἀμείβεται κατὰ πραγματοποιούμενας ὥρας διδασκαλίας καὶ ὄχι διὰ μηνιαίων τακτικῶν ἀποδοχῶν ὡς εἴθισται εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐκ-

παίδευσιν. Ἡ μέθοδος αὕτη ἐπιτρέπει εἰς τὴν Σχολὴν τὴν πραγματοποίησιν τῆς μεγίστης δυνατῆς οἰκονομίας εἰς δαπάνας ἀμοιβῶν διδασκτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν μεγίστην δυνατὴν ἀπασχόλησιν τοῦ Διδάσκοντος Προσωπικοῦ, μὴ ἀμειβομένου παρὰ μόνον εἰς παρίπτωσιν διδασκαλίας.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἔχον ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸ συγκινητικὸν πρᾶγματι ἔργον τοῦ Διδασκτικοῦ Προσωπικοῦ καὶ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτερότητα, τὴν ἐπιστημονικὴν του ἐπίδοσιν, τὸν ζῆλον καὶ τὴν αὐτοθυσίαν, τὴν ὄντως συστηματικὴν του καὶ συντονισμένην παιδαγωγικὴν προσπάθειαν, ἐξέφρασε τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν του καὶ τὴν βαθυτάτην του ἐκτίμησιν. Τὸ Δ. Συμβούλιον θεωρεῖ ὅτι ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια ἀποτελεῖ ἐν ἀπὸ τὰ πλέον παρήγορα σημεῖα τοῦ δημοσίου ἐν γένει βίου ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ βᾶσις τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ Ἰδρύματα εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ τῶν σπουδαστῶν κατάρτισις, ἡ ἄσκησις τῆς σκέψεως τῶν εἰς γενικωτέρας τῶν ζητημάτων ἐπισκοπήσεις, ὅπως εἶναι καὶ ἡ παροχὴ συστηματικῶν γνώσεων. Κατὰ τοῦτο διαφέρουν ταῦτα ἀπὸ τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τὰ ἀποσκοποῦντα τὴν γενικὴν ἢ εἰδικὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν τῶν μαθητῶν κατάρτισιν.

Εἰς τὰ Πανεπιστήμια ἡ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις, ἡ ἔρευνα τῆς Ἀληθείας, ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν, διὸ καὶ ἡ διδασκαλία πολλάκις τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Ἐπιστήμης ἢ καὶ θεμάτων τοῦ αὐτοῦ κλάδου εἶναι ἀσύνδετος πρὸς τὴν λοιπὴν καθ' ὄρισμένον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπιδιωκομένην μόρφωσιν.

Τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνεταί ἀπολύτως προκειμένου περὶ Ἰδρυμάτων ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὰ ὁποῖα, παραλλήλως πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν, δεόν νὰ ἐπιδιώκεται καὶ νὰ ἐπιτυγχάνεταί ἡ ἀρτία μόρφωσις τοῦ σπουδαστοῦ ὡς ἀδριανοῦ ἐπαγγελματίου.

Ἀπόρροια τῆς βασικῆς ταύτης παιδαγωγικῆς σκέψεως εἶναι ἡ ἀνάγκη εἰς τὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα: α) ὀλοκληρωμένης διδασκαλίας ἐνὸς μαθήματος καὶ β) συντονισμοῦ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων. Ἀμφότεραι αἱ βασικαὶ αὗται κατευθύνσεις ἀκολουθοῦνται πιστῶς καὶ ἀναντιρρήτως κατὰ τρόπον ὑποδειγματικὸν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ. Οὕτω καὶ ἡ ἐπιτελεσθεῖσα ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ

παρελθόν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐργασία τὴν γραμμὴν ταύτην τῆς ὀλοκληρωμένης καὶ συντονισμένης διδασκαλίας ἠκολούθησεν, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Προγράμματος καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐνότης τῶν ἐκπαιδευτικῶν σκοπῶν εἶναι ἐπίτευγμα τῶν παιδαγωγικῶν συζητήσεων καὶ προσπαθειῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, καὶ δὲν ἀποτελεῖ παράβασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος τὸ γεγονός ὅτι, διακεκριμένων κλάδων μᾶς Ἐπιστήμης ἢ διδασκαλία ἔχει ἀνατεθῆ εἰς εἰδικούς, διότι ἐν τῇ Σχολῇ ἔχει πλήρως πραγματοποιηθῆ ὁ συντονισμὸς τῆς διδασκομένης ὕλης, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν Μαθημάτων καὶ ἐντὸς τῆς ἐπιβεβλημένης ἀκαδημαϊκῆς ἐλευθερίας. Οὕτω, εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολήν, ἔχει ἀποφευχθῆ καὶ ὁ κίνδυνος τῶν κενολόγων γενικεύσεων τοῦ μοναδικοῦ Καθηγητοῦ ἐνὸς μαθήματος ἢ τὸ ἄτοπον τῆς ὑπερεκτιμήσεως τῆς ἀξίας ἐνὸς κύκλου γνώσεων εἰς ὃν τυχὸν εἰδικεύεται ὁ μοναδικὸς Καθηγητής.

Διὰ τὴν ἀνωτέρω προσπάθειαν, ἡ Σχολὴ δικαίως καυχᾶται ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἐπιστημονικὸν Ἴδρυμα ἀλλὰ καὶ συγχρόνως παιδαγωγικόν, ἐργαζόμενον βάσει καθωρισμένων παιδαγωγικῶν ἀρχῶν, ἢ ἐφαρμογῇ τῶν ὑπῴων συστηματικῶς μελετᾶται καὶ ἐρευνᾶται, ὅπως παρακολουθεῖται καὶ ἐλέγχεται,

Δέον νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, θέματά τινα ἐτονίσθησαν περισσότερο, λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον παρουσίασαν, ὅπως καὶ θέματά τινα ἐξητάσθησαν κατὰ τὰ ἐν τῷ Ὀδηγῷ Σπουδῶν (σελ. 49 § δ' καὶ σελ. 50 § στ') ὑπὸ περισσοτέρων τοῦ ἐνὸς Καθηγητῶν (π. χ. τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τῆς ἀποθήκης κτλ.), ἀλλ' ἀπὸ διαφόρου σκοπιᾶς καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ διδασκόμενα ὑπὸ τῶν ἄλλων Καθηγητῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος.

Ἀπόπειρα ἐγένετο νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ Σχολὴ μας ὡς Ἴδρυμα ἐπὶ μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι, δῆθεν, βαρύνονται διὰ φόρτου πολυτελῶν καὶ περιττῶν μαθημάτων !

Ἡ Σχολὴ μετὰ στοργῆς ἀληθοῦς δέχεται καὶ παρακολουθεῖ τοὺς σπουδαστάς, οἵτινες συγχρόνως ἐργάζονται. Πρὸς διευκόλυνσίν των, τὰ μαθήματα γίνονται κυρίως κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας. Ἀλλὰ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν Σχολήν φοιτοῦν καὶ ἐργαζόμενοι δὲν δύναται τὸ παράπαν νὰ μεταβάλλῃ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Σχολῆς. Ἄλλως τε, εἰς πᾶσαν Σχολήν, καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, σπουδάζουν νέοι, ἐργαζόμενοι συγχρόνως, ἀξιοπάσης προστασίας ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας. Ἄλλ' οὐδεμία Σχολὴ καὶ οὐδὲν λο-

γικευόμενον Κράτος διανοήθη ποτέ νὰ μεταβάλλῃ τὸ πρόγραμμα καὶ τὴν διδακτέαν ὕλην χάριν τῶν ὀλίγων ἐργαζομένων καὶ εἰς βάρος τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ Σχολαὶ εἶναι πνευματικὰ καὶ ὄχι φιλανθρωπικὰ Ἴδρύματα.

Οὐδείς ὑπεχρεώθη νὰ φοιτήσῃ εἰς τὴν Σχολὴν καὶ οὐδείς βεβαίως παρεπλανήθη, δεδομένου ὅτι ἡ Σχολὴ ἔχει δημοσιεύσει τὸ πρόγραμμά της καὶ πάντες ἔχουν ὑπογράψει δήλωσιν ὅτι ἔλαβον γνῶσιν καὶ τῶν σκοπῶν τῆς Σχολῆς καὶ τῶν μεθόδων της. Ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς ἐπανειλημμένως ἔχει τονίσει ὡς ἱερὰν ἀρχὴν ὅτι «ἡ μόρφωσις ἐν τῇ Σχολῇ ἀποκτᾶται μὲ πολὺν, πάρα πολὺν κόπον». Τὸ ἀντίθετον ἀποτελεῖ καταδημαγωγίαν καὶ ἐκφραυλισμὸν τῶν νέων.

Ἐὰν πράγματι παρουσιάζεται ἀνάγκη ἰδρύσεως κατωτέρας ἢ «μέσης Βιομηχανικῆς Σχολῆς» ἡ Σχολὴ μας εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου διὰ νὰ διαθέσῃ τὴν πεῖραν καὶ τὰς γνώσεις τοῦ προσωπικοῦ της διὰ τὴν ἀριωτέραν ὀργάνωσίν ταύτης· ἀλλὰ, ἡ ἰδρυθθησομένη τυχὸν τοιαύτη Σχολὴ οὐδεμίαν ἀπολύτως σχέσιν δύναται νὰ ἔχη μὲ τὴν ἰδικὴν μας, ὅπως καὶ αἱ «Μέσαι Ἐμπορικαὶ Σχολαὶ» οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὴν ΑΣΟ καὶ ΕΕ., ὅπως αἱ μέσαι Ecoles Industrielles τῆς Γαλλίας οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὰς Ecoles Supérieures de Commerce et d' Industrie.

Τὸ ἀρμοδίον Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας πρέπει νὰ ἔχη ἀναντιρρήτως ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1938 συσταθεῖσα «Μέση Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν», παρότι ἐπικεφαλῆς της ἐτέθησαν διαπρεπεῖς παράγοντες τῆς οικονομικῆς ζωῆς, ὡς ὁ Ἄνδρέας Χατζηκυριάκος καὶ ὁ ἀείμνηστος Ἐπαμεινώνδας Χαρίλαος, ἀπέτυχε πλήρως. Οὐδείς βιομήχανος ἐδέχθη νὰ μετεκπαιδευθῇ καὶ ἐλάχιστοι ὑπάλληλοι προσῆλθον, οἵτινες τελικῶς ἔφθασαν τοὺς ἑπτὰ.

Ἡ ἐνημέρωσις τῶν ἤδη ἐργαζομένων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις—ὄχι βεβαίως ἢ συστηματικὴ των μόρφωσις—εἰς τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς ἐργασίας δύναται νὰ γίνῃ κατ' ἄλλον τρόπον καὶ ἰδίᾳ διὰ τῶν διαλέξεων καὶ τῶν «Δεκαημέρων» καὶ διὰ τῆς συστηματοποιήσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ διαφωτιστικῶν ἐκδόσεων τῆς Σχολῆς μας. Διὰ τοῦτο τὸ Δ. Συμβούλιον ἐλπίζει ὅτι τὸ Σ. Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας θὰ ἔλθῃ γενναίως ἀρωγὸν εἰς τὴν τοιαύτην προσπάθειαν τῆς Σχολῆς.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Διευτώθησαν ὡσαύτως ἀπορίαι τινὲς καὶ ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς

τὴν ὀργάνωσιν τῆς διδασκαλίας τῶν Οἰκονομικῶν Μαθημάτων. Πράγματι, ἡ Σχολὴ παρουσιάζει ἰδιορρυθμίας τινάς, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον ἔτι περισσότερον συγκεκριμένην μορφήν κατὰ τὸ παρελθόν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος. Ἡ κτηθεῖσα πείρα ἀπλῶς ἐδικαίωσε τὴν ὀρθὴν βάσιν τῶν γενικωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἀπόψεων τῆς Σχολῆς.

α) **Πολιτικὴ Οἰκονομία.**—Ἐν τῇ Σχολῇ ἡ διδασκαλία τῆς γίνεται εἰς μὲν τὸ Α' ἔτος κατ' ἔκτασιν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Σ. Ἀγαπητίδη καὶ ἀναφέρεται εἰς ὅλα τὰ θέματά της, εἰς δὲ τὸ Β' ἔτος κατὰ βᾶθος ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γ. Χαλκιοπούλου καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὰ σπουδαιότερα προβλήματα καὶ ἰδίᾳ τὰ ἐπίκαιρα. Οὕτω παρέχεται ἀρτία θεωρητικὴ οἰκονομικὴ μόρφωσις, ἡ ὁποία ὁμως δὲν ἐμπλέκεται μὲ τὰ προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς ἀναλύσεως ἀρμόζουσα εἰς τὰς Θεωρητικὰς Οἰκονομικὰς Σχολάς.

β) **Ἱστορία τοῦ Οἰκονομικοῦ βίου.**—Ἡ διδασκαλία εἶναι κατ' ἀνάγκην περιορισμένη ἰδίως εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐργασίας κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐν ἀντιθέσει πρὸς μίαν θεωρητικὴν Σχολήν, εἰς τὴν ὁποίαν δέον νὰ δίδεται ἡ προσήκουσα σημασία εἰς τὴν ἱστορικὴν τῶν σπουδαστῶν μόρφωσιν. Ἡ Σχολή μας, ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως, δὲν δύναται νὰ ἀπασχολῇ τοὺς σπουδαστὰς μὲ τὸ παρελθόν ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ ζῆ μὲ τὸ παρόν.

γ) **Δημοσίᾳ Οἰκονομία.**—Ἡ θεωρητικὴ διδασκαλία τῆς ἐν τῇ Σχολῇ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Δερτιλῆ συνεπληρώθη καὶ κατὰ τὸ παρελθόν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὑπὸ τοῦ ἔχοντος ἐντολὴν κ. Σπ. Καζάκου, ὁ ὁποῖος ἤσκησε τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Β' καὶ Γ' ἔτους εἰς διάφορα φορολογικὰ ζητήματα, φορολογικὰς δηλώσεις, ἐνστάσεις, ἐφέσεις κ.τ.λ. Ὁ τοιοῦτος συνδυασμὸς ἀπέδωκε λαμπρὰ ἀποτελέσματα, ἀξία πάσης ἐξάρσεως, διότι ἡ πρακτικὴ φορολογικὴ κατάρτισις τῶν σπουδαστῶν ἀποτελεῖ ἀναγκαῖον ἀπολύτως συμπλήρωμα τῆς λογιστικῆς μορφώσεως. Ἐν τῇ πράξει, ὡς γνωστὸν, τὰ μέγιστα ἐκτιμᾶται ὁ λεγόμενος «φορολόγος λογιστής», δηλαδή ὁ λογιστής ὁ ἔχων ἀρτίαν φορολογικὴν πρακτικὴν κατάρτισιν.

Ἡ Σχολὴ ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἀπέδωκεν ἰδιαιτέραν σημασίαν — τοῦτο δὲ εἶναι ἐν ἑκ τῶν πολλῶν χαρακτηριστικῶν της — εἰς τὰ προβλήματα τῆς Τελωνειακῆς καὶ Δασμολογικῆς Νομοθεσίας καὶ Πολιτικῆς, διὰ τὰ ὁποῖα ἔχει συστήσει ἰδίαν ἔδραν, ἣν κατέχει τόσον ἐπαξίως ὁ Ἀναπληρωτῆς Γεν. Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἰ. Φράγκος.

Οὕτω πως οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς ἔτυχον μιᾶς πλήρους θεω-

ρητικῆς καὶ πρακτικῆς καταρτίσεως ἀπὸ ἀπόψεως Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ Δημοσιονομικῆς Νομοθεσίας.

δ) *Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ*.—Βάσει τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς ειδικότητος ἢ Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ ἐδιδάχθη παρὰ τῶν κάτωθι Καθηγητῶν :

κ. Π. Κουβέλη (Βιομηχανικὴ καὶ Ἐνεργειακὴ Πολιτικὴ)

κ. Α. Κυρκιλίτση (Ἐμπορικὴ καὶ Νομισματικὴ Πολιτικὴ)

κ. Γ. Ξυνοπούλου (Μεταλλευτικὴ Πολιτικὴ).

Ὡσαύτως, συμφώνως πρὸς δοθεῖσαν ἐντολήν, ἐδίδαξε Γεωργικὴν Οἰκονομίαν καὶ Πολιτικὴν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας *κ. Κ. Δεοντίδης*, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ὁποίου οἱ σπουδασταὶ τοῦ Γ' ἔτους ἐπεσκέφθησαν τοὺς σπουδαιότερους γεωργικοὺς ὀργανισμοὺς (Κ.Υ.Δ.Ε.Π., Συνομοσπονδίαν Συνεταιρισμῶν, Σ.Ε.Κ.Ε. κ.τ.λ.). Ἡ διδασκαλία τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ λῆξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος εἰς τὸ Γ' ἔτος σπουδῶν, δεδομένου ὅτι προϋποτίθεται ἡ γνῶσις τῆς Πολιτικῆς, Ἰδιωτικῆς καὶ Δημοσίας Οἰκονομίας, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ λαμπρὸς συντονισμὸς τῆς διδασκαλίας τῶν ἐν λόγῳ μαθημάτων ἐπετεύχθη κατὰ τὰς ἐκπαιδευτικὰς πρὸς τοῦτο συνεδριάσεις τῶν ἀρμοδίων Καθηγητῶν τῶν Οἰκονομικῶν μαθημάτων, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῆς Ἀκαδημαϊκῆς ἐλευθερίας.

δ) *Ἰδιωτικὴ Οἰκονομία*.—Ἡ μὲν Γενικὴ Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ *κ. Δ. Κόλια*, διὰ δὲ τὰ ζητήματα τῆς ἀποτιμητικῆς τῆς περιουσίας ἔλαβεν ἐντολήν διδασκαλίας ὁ βοηθὸς τοῦ παρατηθέντος, λόγῳ φόρτου ἐργασίας, Καθηγητοῦ *κ. Τσιμάρου κ. Μ. Γεωργιάδης*.

Ἐν τῇ ἡμετέρῃ Σχολῇ ἡ Ἰδιωτικὴ, ὅπως καὶ ἡ Δημοσία Οἰκονομικὴ, διδάσκεται εἰς τὸ Β' ἔτος, διότι ἡ διδασκαλία τῆς προϋποθέτει τὴν διδασκαλίαν τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς Λογιστικῆς. Ἀντίθετος ἄποψις θὰ ἦτο ἐμφανῶς ἀντιπαιδαγωγικὴ.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι θέματά τινα, ἄλλοῦ διδασκόμενα κακῶς ἐν τῷ μαθήματι τῆς Ἰδιωτικῆς Οἰκονομίας, περιλαμβάνονται ὀρθῶς παρ' ἡμῶν κυρίως εἰς τὰ μαθήματα τῆς Ὄργανώσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἐργοστασίων καὶ τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς. Οὕτω ἐξηγεῖται καὶ ἡ διαφορὰ τῶν 2 ἐπὶ πλέον ὥρων τῶν διατεθειμένων εἰς τὴν ΑΣΟ καὶ ΕΕ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἰδιωτικῆς Οἰκονομικῆς.

Πολλά προβλήματα θεωρούμενα ἄλλοτε ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐπιχειρήσεων, ὀρθῶς σήμερον θεωροῦνται ὡς γενικώτερα ζητήματα τῶν ἐν γένει κοινωνικῶν μονάδων (Κράτους, Ὄργανισμῶν, κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων).

Δέον νὰ τονισθῇ ἰδιαίτερος ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν μας διδάσκονται ἐπίσης ὑπὸ τὸν τίτλον «Τεχνικὴ τοῦ Οἰκονομικοῦ Βίου» (ᾠρα 4) τὰ σχετικὰ μὲ τὴν πρακτικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ἐμπορίου, τῶν Τραπεζῶν, τῶν Ἀσφαλειῶν καὶ τῶν Μεταφορῶν. Ἡ Σχολὴ προσπαθεῖ διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ συνδυάσῃ κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὴν θεωρητικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν πρακτικὴν κατάρτισιν τῶν σπουδαστῶν. Σημειωτέον ὅτι εἰς ἀπάσας τὰς ἀνωτάτας σχολὰς ἐμπορικῆς μορφώσεως ἔχει προστεθῆ τὸ μάθημα τοῦτο καὶ ἔχει καταταχθῆ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Technique des affaires» ὡς κύριον τμῆμα τοῦ σχετικοῦ προγράμματός.

Οὕτω πως κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ΑΣΟ καὶ ΕΕ ἐδιδάχθησαν τὰ κάτωθι οἰκονομικῆς φύσεως μαθήματα:

	ΑΣΒΣ	ΑΣΟ καὶ ΕΕ
Πολιτικὴ Οἰκονομία	5	5
Οἰκονομικὴ Ἱστορία	1	5
Δημοσία Οἰκονομία	5	5
Ἰδιωτικὴ Οἰκονομία	3	5
Τεχνικὴ Οἰκονομικοῦ βίου *	4	—
Ὄργάνωσις	6	—
Οἰκονομικὴ Γεωγραφία	2	5
Στατιστικὴ	3	—

ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Δημόσιαι τινὲς Ὑπηρεσίαι διετύπωσαν τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν παρέχει ἀρτίαν νομικὴν μόρφωσιν ἡ Σχολὴ μας, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἀντιρροήσεις τῶν ἐπὶ τῆς καταλήψεως ὑπὸ τῶν πτυχιούχων τῆς ὀρισμένων δημοσίων θέσεων. Ἡ Σχολὴ μας δὲν εἶναι Νομικὴ Σχολή, οὐδὲ προπαρασκευάζει σπουδαστὰς διὰ τὴν Νομικὴν Σχολήν, ὡς συμβαίνει μὲ τι-

* Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκτυποῦται τὸ παρὸν πληροφοροῦμεθα εὐχαρίστως ὅτι ἡ ΑΣΟ καὶ ΕΕ ἐπέτυχε τὴν ἰδρυσιν ἔδρας «Στατιστικῆς» καὶ ζητεῖ ἐπίσης τὴν ἰδρυσιν ἔδρας τεχνικῆς τοῦ οἰκονομικοῦ βίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Τεχνικὴ τῶν Συναλλαγῶν». Ἐπίσης ἡ ΑΣΟ καὶ ΕΕ ζητεῖ τὴν προσθήκην ὡς μαθήματος τοῦ «Φορολογικοῦ Δικαίου».

νας άλλας Σχολάς, τῶν ὁποίων οἱ πτυχιούχοι δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὸ Γ' ἔτος τῆς Νομικῆς Σχολῆς. Ἡ Σχολή μας εἶναι ἀνεξάρτητος, αὐτοτελῆς καὶ ἄρτιος ἐκπαιδευτικὸς ὀργανισμὸς, εἰδικοὺς σκοποὺς ἐπιδιώκων, διὸ καὶ πάντοτε ἀπέρριψε πᾶσαν πρότασιν ὅπως ἐπιδιωχθῆ νὰ δύνανται οἱ πτυχιούχοί της νὰ ἐγγράφονται εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἐδέχετο ἡ Νομικὴ Σχολή.

Ἡ Σχολή μας υπερηφανεύεται διότι, μὲ βάσιν τὸν ἐκπαιδευτικὸν της σκοπὸν, παρέχει μίαν ἐπαρκῆ ἐνημέρωσιν εἰς τοὺς σπουδαστάς της περὶ τῶν κανόνων ὑφ' οὓς εἶναι ὀργανωμένη ἡ Πολιτεία καὶ ὑφ' οὓς λειτουργεῖ ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ζωή.

Πρὸς πλήρη κατανόησιν τούτου ὑπενθυμίζομεν τὰς διαφορὰς τῆς Σχολῆς μας πρὸς τὴν παρομοίαν πρὸς αὐτὴν Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. Οὕτω ἡ Σχολή μας ἔχει:

1	ἔδραν Δημοσίου Δικαίου	μὲ	2	ὥρας διδασκαλίας
1	» Ἰδιωτικοῦ »	»	5	»
1	» Ἐμπορικοῦ »	»	5	»

ἐνῶ ἡ Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. ἔχει:

3	ἔδρας Δημοσίου Δικαίου	μὲ	15	ὥρας
2	» Ἰδιωτικοῦ »	»	10	»
1	» Ἐμπορικοῦ »	»	5	»

Ἡ Σχολή μας ἐπὶ πλέον ἔχει μίαν ἔδραν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀλλὰ δεόν νὰ τονισθῆ ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τούτου ὑπάγεται ὄχι εἰς τὸν κύκλον τῶν Νομικῶν Μαθημάτων ἀλλ' εἰς τὸν κύκλον τῶν Μαθημάτων τοῦ Ἀνθρωπίνου παραγοντος, κατὰ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν ἐπὶ τῶν προβλημάτων τούτων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται σαφῶς ὅτι ἡ νομικὴ μόρφωσις ἐν τῇ Σχολῇ μας κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953)54 ὑπῆρξε, συγκριτικῶς πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. παρεχομένην, περιορισμένη, ἐντὸς τῶν πλαισίων πάντως μιᾶς ἀρτίας ἐνημερώσεως τῶν σπουδαστῶν. Ἐπὶ πλέον τυχὸν ὄραι—πλὴν μιᾶς ἢ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὸ Δημοσίον Δίκαιον—θὰ ἀπετέλουν ἀναντιρρήτως ἄσκοπον φόρτον καὶ πάντως ἡ διδασκαλία κατ' ἀνάγκην θὰ ἐξήρχετο τῶν ὁρίων τοῦ σκοποῦ τῆς Σχολῆς, ὅπως καὶ ἀντιθέτως οἰαδήποτε, καὶ ἡ ἐλαχίστη, μείωσις τῶν ὡρῶν διδασκαλίας θὰ ἀπέβαινε εἰς ἐμφανῆ βλάβην τῶν σπουδαζόντων, ἀπαράδεκτον ἀναντιρρήτως.

ΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκπαιδευτικὸν ἔτος, ὁ κ. Σ. Παπαϊωάννου ἐδίδαξε τὰς Γενικὰς Ἀρχὰς τῆς Λογιστικῆς, ἐφαρμογὰς δὲ αὐτῆς ὁ ἐντεταλμένος κ. Δ. Καμβυσίδης, Ὑποδιευθυντῆς τῆς Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Ἡ διδασκαλία τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς ἀνετέθη ἐξ ὀλοκλήρου ἐφέτος εἰς τὸν ἐντεταλμένον κ. Δ. Παπαδημητρίου, Ἐντεταλμένον Σύμβουλον Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων, ἡ δὲ τῆς Ἐλεγκτικῆς εἰς τὸν κ. Ι. Χρυσοχοῦ.

Παραλλήλως, αἱ Λογιστικαὶ Φορολογικαὶ Διατάξεις ἐδιδάχθησαν τοῦ μὲν Κώδικος τῶν Καθαρῶν Προσόδων παρὰ τοῦ κ. Σ. Καζάκου, Παρέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν (Α.Σ. Δ.Υ.), τοῦ Κώδικος δὲ τῶν Φορολογικῶν Στοιχείων παρὰ τοῦ κ. Γ. Νέζη, Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Κατεβλήθη, δηλονότι, μία συστηματικὴ προσπάθεια ἀρτίας φορολογικολογιστικῆς μορφώσεως, ἡ ὁποία θὰ ἦτο πλήρης, ἐὰν ἡ Σχολὴ διέθετε τὰ οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν ἕδρυσιν καὶ λειτουργίαν «Πρακτικοῦ Γραφείου», τὸ ὁποῖον ὅμως ἀπαιτεῖ μεγάλας ἐγκαταστάσεις, πρόσληψιν πολλῶν Βοηθῶν καὶ Ἐπιμελητῶν καὶ συνεργασίαν οἰκονομικῶν παραγόντων. Ἡ Σχολὴ ἔχει πρὸ πολλοῦ καταρτίσει πλήρες σχέδιον «Πρακτικοῦ Γραφείου» βάσει ἄλλως τε παλαιῶν σκέψεων καὶ ἐφαρμογῶν τοῦ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου, ὡς Καθηγητοῦ τότε τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Διευθυντοῦ Μέσων Ἐμπορικῶν Σχολῶν.

Ἐπίσης οἱ σπουδασταὶ ἠσκήθησαν εἰς διαφόρους χρησίμους ἀσκήσεις παρὰ τοῦ Ἐπιμελητοῦ κ. Χ. Κουβοπούλου καὶ εἰς ἐφαρμογὰς τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς παρὰ τοῦ κ. Γ. Ἀλεξανδροπούλου.

Πάντως, ἐπιβεβαιοῦται τὸ ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς Λογιστικῆς παγκοσμίως ἰσχύον δίδαγμα ὅτι ἄνευ πολλῆς ἀσκήσεως τῶν σπουδαστῶν κατ' οἶκον, ἐξ ἰδίας των πρωτοβουλίας καὶ πρὸ τῆς ἐπαφῆς των μὲ τὴν λογιστικὴν πράξιν, ἡ διδασκαλία τῆς Λογιστικῆς ἀπὸ ἔδρας δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐπαρκῆς. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ μόρφωσις διοικητικῶν στελεχῶν καὶ ὄχι ἡ κατάρτισις περιορισμένως λογιστῶν, διότι τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν Λογιστικῶν Σχολῶν, τῶν Μέσων Ἐμπορικῶν Σχολῶν, τῶν Λογιστικῶν Φροντιστηρίων. Σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ μόρφωσις λογιστικῆς σκέψεως, ἡ διδασκαλία τοῦ λογιστικοῦ μηχανι-

σμοῦ, ἡ ἐνημέρωσις εἰς τὰ λογιστικά προβλήματα, ἰδίᾳ τῆς ὀργανώσεως, τοῦ ἐλέγχου, τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ κόστους. Ἡ Λογιστικὴ δὲν ἀποσκοπεῖ νὰ καταρτίσῃ «καταστιχογράφους» καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διατεθῶσι δι' αὐτὴν ἐπὶ πλέον ὄραι, αἱ ὁποῖαι εἶναι κατ' ἀνάγκην περιορισμέναι καὶ προωρισμέναι διὰ μίαν ἀνωτέραν καὶ γενικωτέραν μόρφωσιν ἀρμόζουσαν εἰς τοὺς ἐπιδιωκομένους ὑπὸ τῆς Σχολῆς σκοπούς.

ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ἡ Σχολὴ κατηγορήθη διὰ τὰ τεχνικὰ μαθήματά της (Φυσικὴν, Χημείαν, Ἐμπορευματολογίαν, Βιομηχανικὴν Τεχνολογίαν), ἐνῶ πασιδῆλως, δι' αὐτῶν, ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐπαρκῆ ἐνημέρωσιν τῶν σπουδαστῶν ἐπὶ τῆς τεχνικῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἐργοστασίων, ἀνώτερα στελέχη τῶν ὁποίων παρασκευάζει.

Δύο ἐξ αὐτῶν, ἡ Χημεία καὶ ἡ Φυσικὴ, ἀποτελοῦν ἀναγκαίαν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ λοιπὰ μαθήματα, δεδομένου ὅτι δυστυχῶς οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Γυμνασίων ὑπολείπονται μεγάλως εἰς τὰ μαθήματα ταῦτα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπενθυμίζομεν ὅτι εἰς τὴν Section Industrielle τῆς περιφήμου École des Hautes Études Commerciales τῶν Παρισίων, ὅπως καὶ εἰς τὰ ἐξ ἴσου ὀνομαστὰ Instituts Supérieures de Commerce τοῦ Βελγίου, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται πρότυπα Ἰδρύματα ἐν Εὐρώπῃ, περιλαμβάνονται εἰς τὸ Πρόγραμμά των τὰ ἐν λόγῳ μαθήματα. Εἰς ἐποχὴν τοιούτων τεραστίων τεχνικῶν προόδων εἶναι ἀναντιρρήτως, φρονοῦμεν, ὀρθὴ ἢ ἀντίληψις τῆς Σχολῆς περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς τεχνικῆς τῶν σπουδαστῶν της ἐνημερώσεως.

Σημειωτέον ὅτι ἡ Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. ἔχει δύο ἔδρας Τεχνικῶν Μαθημάτων, ἤτοι Χημείας καὶ Ἐμπορευματολογίας. Οὕτω συγκριτικῶς διδάσκονται :

	Εἰς τὴν Σχολὴν μας	Εἰς τὴν Α.Σ.Ο. Ε.Ε.
Χημεία	2 ὄραι	5 ὄραι
Φυσικὴ	2 »	0
Ἐμπορευματολογία	4 »	6 »
Βιομηχανία Τεχνολογία	4 »	0
τὸ ὅλον	12 »	11 »

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ εἰδικοῦ χαρακτήρος τῆς Σχολῆς μας καὶ τῆς σημασίας τῶν τεχνικῶν γνώσεων διὰ πάντα μορφωμένον ἄνθρωπον, φρονοῦμεν ὅτι ἡ παρεχομένη μόρφωσις παρὰ τῆς Σχολῆς

είναι ἀρτία, δυσχερῶς δὲ δύναται νὰ ὑποστῇ κριτικὴν. Ὁ «Ὁδηγὸς Σπουδῶν» ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν διαφώτισιν διὰ πάντα εὐκρινῶς καὶ καλοπίστως ἐπιθυμοῦντα νὰ μελετήσῃ τὰ προβλήματα τῆς Σχολῆς. Πάντως, ἀποβαίνει ἀκατανόητος ὁ ὑπὸ τινων προβληθεὶς ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ ἄνω μαθήματα προσιδιάζουσι μόνον εἰς τεχνικὰς Σχολὰς! Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὔτε ἡ Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. θὰ ἐπετρέπετο νὰ ἔχη μεταξὺ τῶν μαθημάτων τῆς τὴν Χημείαν καὶ Ἐμπορευματολογίαν (!), οὐδὲ τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ ἡ Γεωπονικὴ Σχολὴ νὰ ἀναγράφουσι εἰς τὸ Πρόγραμμά των νομικὰ καὶ οἰκονομικὰ μαθήματα ἢ τοιαῦτα φιλοσοφίας! Ἡ τοιαύτη στενόκαρδος καὶ μονομερὴς παιδαγωγικὴ ἀντίληψις εἶναι παντελῶς ἀβάσιμος καὶ ἐλέγχεται καὶ ἀντιπαγωγικὴ διότι παρασκευάζει μονομερεῖς ἀνθρώπους, ἀνικάνους νὰ συλλάβουσι τὰ προβλήματα ἀπὸ γενικωτέρας σκοπιᾶς.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΟΣ

Ἰδιαίξοντα πράγματι εἰς τὴν Σχολὴν μας εἶναι τὰ μαθήματα τοῦ Ἀνθρωπίνου παράγοντος. Ταῦτα ὑπῆρξαν ἡ κυρία ἐκπαιδευτικὴ εἰσφορὰ τῆς Σχολῆς, ἣτις εἶναι ὑπερήφανος διότι εὐθύς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν παρουσίασεν ἀπὸ τῆς ἑδρας καὶ εἰς σειρὰν μονογραφιῶν προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐξετασθέντα τὸ πρῶτον ἐν Ἀμερικῇ ἤρχισαν νὰ λαμβάνουσι πρωτεύουσαν θέσιν εἰς τὰς οἰκείας Σχολὰς καὶ τὰ πνευματικὰ Ἰδρύματα τῆς Εὐρώπης.

Τὸ σύνθημα τῆς Σχολῆς μας ὅτι τὰ τεχνικά, οἰκονομικά, κοινωνικά, ψυχολογικά καὶ ὑγειονομικά προβλήματα τὰ σχέσιν ἔχοντα μετὸν παραγωγικὸν ἄνθρωπον ἀποτελοῦν μίαν ἐνότητα εἶναι πλέον δεκτὸν καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς εὐρωπαϊκοὺς ἐκπαιδευτικοὺς κύκλους, ὅ,τι δὲ παρ' ἡμῖν ἐφάνη ὡς νεωτερισμὸς τῆς Σχολῆς ἐγένετο πλέον δεκτὸν ὡς ἐκπαιδευτικὴ ἀνάγκη.

Οἱ κ. κ. Ι. Χρυσχοῦ καὶ Φ. Λέτσας, ὁ κ. Ἀγαλλόπουλος καὶ ὁ δ. Γ. Παπακόστας ἀπετέλεσαν τὴν λαμπρὰν τετράδα ἡ ὁποία μετὰ ἐξαιρετικὸν πνεῦμα συνεργασίας ἐδίδαξε τὴν Ὁργάνωσιν, τὴν Κοινωνικὴν Πολιτικὴν καὶ Νομοθεσίαν, τὴν Ψυχοτεχνικὴν καὶ Ὑγιεινὴν τῆς Ἐργασίας. Ἡ Σχολὴ δὲν εἶναι μόνον ὑπερήφανος διότι προσηγήθη εἰς τὴν ἔρευναν καὶ διδασκαλίαν τῶν προβλημάτων τούτων, διότι αὐτὴ ἀπὸ τοῦ 1945 ἐδίδαξε τὴν «παραγωγικότητα», ἡ ὁποία κατέστη πλέον διεθνὲς κοινωνικὸν σύνθημα, διότι εἶδε μετὰ σύγχρονον ὄμμα τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις ἐντὸς τῆς ἔργασίας, καὶ διότι εὔρε τὴν εὐ-

καιρίαν νὰ καθορίσῃ ὡς νέον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικὸν τὸν «παραγωγὸν—ἄνθρωπον».

Τ Α Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

Κατὰ τὸ Πρόγραμμα, τὰ μαθήματα τοῦ Β' καὶ Γ' ἔτους ἤρχισαν τὴν 17ην Ὀκτωβρίου. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὠμίλησεν ὁ ἐντεταλμένος κ. Φρ. Γεωργακόπουλος μὲ θέμα τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τῆς Σχολῆς Παν. Κάντζια, Ὑπουργοῦ καὶ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς.

Τὴν 5ην Νοεμβρίου ἐγένετο ἡ ὑποδοχὴ τῶν νέων σπουδαστῶν τοῦ Α' ἔτους καὶ ἡ ὀρκωμοσία αὐτῶν. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου μὲ θέμα «Τὸ βιομηχανικὸν στέλεχος: μόρφωσις καὶ ἀποστολὴ του».

Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ὀρκωμοσίας, καθ' ἣν ἐδόθη παρὰ τῶν νεοεισερχομένων σπουδαστῶν ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Ὄρκος.

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τὰ προγραμματισθέντα μαθήματα ἐδιδάχθησαν μὲ ἀσημάντους ἀποκλίσεις, ὅπως φαίνεται ἐκ τῶν κατωτέρω πινάκων, ὅπου ἀναγράφονται, χωριστὰ δι' ἕκαστον ἔτος σπουδῶν, αἱ προγραμματικαὶ ὥραι διδασκαλίας, αἱ πραγματοποιηθεῖσαι τοιαῦται καὶ αἱ μεταξὺ τῶν διαφοραί.

Ἐκ τῶν πινάκων τούτων καταφαίνεται ὅτι τὸ πρόγραμμα ἐτηρήθη μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιμελείας, ὀφειλομένης εἰς τὴν πλήρη ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Καθηγητῶν κατανόησιν τοῦ χρέους μιᾶς συστηματικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ὁρολογίου Προγράμματος.

Εἰς τὸν κατωτέρω ἀριθμὸν μαθημάτων δὲν περιλαμβάνονται αἱ Φροντιστηριακαὶ Ἀσκήσεις, διὰ τὰς ὁποίας οἱ κ. κ. Καθηγηταὶ δὲν ἐδέχθησαν ἀμοιβήν, οὐδὲ αἱ ὥραι αἱ ὁποῖαι διετεθήσαν δι' Ἀσκήσεις Λογιστικῶν καὶ ξένων Γλωσσῶν.

Μαθήματα Α' ἔτους σπουδῶν

	Προγράμ- ματος	Πραγματο- ποιηθέντα	Διαφορὰ
1. Πολιτική Οικονομία	76	66	10
2. Τεχνική τοῦ Οἰκονομικοῦ βίου	61	61	—
3. Οἰκονομική Γεωγραφία	61	55	6
4. Δημόσιον Δίκαιον	61	57	4
5. Ἰδιωτικὸν Δίκαιον	76	76	—
6. Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων	61	59	2
7. Λογιστική καὶ Λογ. Ἀσκήσεις	153	148	5
8. Μαθηματικά	90	83	7
9. Φυσική	92	92	—
10. Χημεία	61	61	—
11. Γαλλικά	76	76	—
12. Ἀγγλικά	76	76	—
13. Στενογραφία	61	59	2
Σύνολα	1005	969	36

Μαθήματα Β' ἔτους σπουδῶν

	Προγράμ- ματος	Πραγματο- ποιηθέντα	Διαφορὰ
1. Πολιτική Οικονομία καὶ Οἰκο- νομική Ἱστορία	61	61	—
2. Γενική Ἰδιωτική Οἰκονομική	61	61	—
3. Δημοσία Οἰκονομία καὶ Ἀσκήσεις	77	72	5
4. Στατιστική	61	58	3
5. Τεχνική Οἰκονομικοῦ Βίου	137	124	13
6. Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων	61	58	3
7. Λογιστική καὶ Λογ. Ἀσκήσεις	122	115	7
8. Ἰδιωτικὸν Δίκαιον	61	61	—
9. Ἐμπορικὸν Δίκαιον	61	59	2
10. Ἐμπορευματολογία	76	74	2
11. Βιομηχανική Τεχνολογία	149	141	8
12. Γαλλικά	61	61	—
13. Ἀγγλικά	61	61	—
Σύνολα	1049	1006	43

Μαθήματα Γ' ἔτους σπουδῶν

	Προγράμ- ματος	Πραγματο- ποιηθέντα	Διαφορὰ
1. Πολιτικὴ Οἰκονομία	31	24	7
2. Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ	168	160	8
3. Στατιστικὴ Οἰκονομικὴ	29	29	—
4. Τελωνειακὴ Νομοθεσία	61	61	—
5. Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων	61	61	—
6. Λογιστικὴ καὶ Ἐλεγκτικὴ	64	64	—
7. Βιομηχανικὴ Λογιστικὴ καὶ Ἀσκήσεις	183	178	5
8. Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ Ἐργατικὸν Δίκαιον	92	92	—
9. Ἐμπορικὸν Δίκαιον	61	61	—
10. Ἐμπορευματολογία	61	61	—
11. Βιομηχανικὴ Τεχνολογία	61	51	10
12. Ὁργάνωσις Ἐργοστασίων	92	85	7
13. Μεταλλευτικὸν Δίκαιον	47	37	10
14. Βιομηχανικὴ Ὑγιεινὴ	76	73	3
Σύνολα	1087	1037	50

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

Εἰς τὴν Σχολὴν ἐπιδιώκεται συστηματικῶς ἡ κατάρτισις τῶν σπουδαστῶν εἰς μίαν τοῦλάχιστον ξένην γλῶσσαν. Ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα διδάσκεται ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Χρ. Καραβά, ἡ δὲ Ἀγγλικὴ ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργ. Παυλίδη. Καθ' ὁμάδας οἱ σπουδασταὶ παρηκολούθησαν φωνογεγραμμένα μαθήματα (Linguarphone) ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ κ. Καθηγητοῦ, ἡ δὲ ἀπόδοσις τοῦ τρόπου τούτου τῆς διδασκαλίας ὑπῆρξεν ἀρκούντως ἱκανοποιητικὴ.

ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ Στενογραφία ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἐμμ. Μελετή. Ἡ ἐπίδοσις τῶν σπουδαστῶν ὑπῆρχε πολὺ καλὴ. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐβραβεύθησαν διὰ χρηματικῶν δώρων καὶ εἰς τὸν τρίτον ἐδωρήθησαν βιβλία ὑπὸ τοῦ κ. Καθηγητοῦ.

ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Συμφάνως πρὸς τὸν Κανονισμόν καὶ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς Σχολῆς, καθ' ἕκαστον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὀργανοῦνται, τῇ μερίμνῃ τοῦ Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν, ἐπιτόπια καθ'

ομάδας μαθήματα τῶν σπουδαστῶν τοῦ τρίτου ἔτους εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας διαφόρων ἐν λειτουργίᾳ Ἑλληνικῶν Γραφείων, Ὁργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀρμοδίων καθηγητῶν, μετὰ συμμετοχῆς ἐτέρων Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς καὶ συνεργασίας τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως καὶ τῶν διευθυνόντων τὰς ὡς ἄνω οἰκονομικὰς μονάδας.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἐπιδεικνύεται εἰς τοὺς σπουδαστὰς ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν οἰκονομικῶν μονάδων καὶ ἀκολούθως διεξάγεται συζήτησις, ἀνταλλαγὴ ἐντυπώσεων καὶ παρατηρήσεων καὶ τελικῶς κριτικὴ. Τοιαῦτα μαθήματα ἐπραγματοποιήθησαν καὶ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953—1954, ὡς ἀκολούθως :

1. Ἐπισκέψεις γραφείων.

Ἐπὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἰω. Χρυσσοχοῦ.

1) *Εἰς τὸν Οἶκον Ὁργανώσεως «Παναγῆς Σολομὸς καὶ Σία»* καὶ δὴ εἰς τὰ τμήματα γραφομηχανῶν, ἀριθμομηχανῶν, λογιστικῶν μηχανῶν, στατιστικῶν μηχανῶν, πολυγράφων, ἐκτυπωτηρίων, διευθύνσεων, παραστατικῶν πινάκων καὶ συστημάτων ταξιθετήσεως, κατὰ τὴν 2 καὶ τὴν 9 Δεκεμβρίου 1953, εἰς δύο ομάδας.

2) *Εἰς τὴν Μηχανογραφικὴν Ὑπηρεσίαν Συγκεντρώσεως Φορολογικῶν Στοιχείων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν*, τῇ συμμετοχῇ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν κ. Κλ. Μπανταλούκα, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1953.

3) *Εἰς τὴν Μηχανογραφικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων*, κατὰ τὴν 14, τὴν 16 καὶ τὴν 18 Δεκεμβρίου 1953, εἰς τρεῖς ομάδας.

4) *Εἰς τὴν Μηχανογραφικὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος*, κατὰ τὴν 15, τὴν 17 καὶ τὴν 19 Δεκεμβρίου 1953, εἰς τρεῖς ομάδας.

5) *Εἰς τὸν Οἶκον Ὁργανώσεως «Δεναξῆς καὶ Τράμας»* καὶ δὴ εἰς τὰ τμήματα γραφομηχανῶν, ἀριθμομηχανῶν, μηχανῶν ταμείου, μηχανῶν τιμολογήσεως, λογιστικῶν μηχανῶν, πολυγράφων καὶ συνεργείου ἐπισκευῶν, τὴν 21 Δεκεμβρίου 1953.

2: Ἐπισκέψεις Ὁργανισμῶν.

6) *Εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς* τὴν 19ην Νοεμβρίου 1953 ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Σ. Παπαϊωάννου, Σ. Σταυροπούλου καὶ Ἰ. Χρυσσοχοῦ· ὠμίλησε περὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπαγγέλματος ὁ Πρόεδρος κ. Σ. Μπροῦσκαρης καὶ περὶ τοῦ

θεσμοῦ τῶν Ἐπιμελητηρίων ὁ Καθηγητὴς κ. Γ. Σημίτης, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ἐπιμελητηρίου.

7) *Εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν*, ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Σ. Παπαϊωάννου, Ἰ. Χρυσοχοῦ, Ἰ. Κουτσογιάννη, Θ. Κυρκιλίτση, ὅπου ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τοῦ ἐμπορίου ὁ Πρόεδρος κ. Ντίνος Κωνσταντίνου.

8) *Εἰς τὴν Πανελλήνιον Συνομοσπονδίαν Ἐνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν*, τὴν 23 Ἰανουαρίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Κων. Λεοντίδη καὶ τῆ συμμετοχῆ τοῦ Διευθυντοῦ κ. Στρ. Παπαϊωάννου.

9) *Εἰς τὸ Χρηματιστήριον Ἐμπορευμάτων Πειραιῶς*, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Διευθυντοῦ κ. Στρ. Παπαϊωάννου, τὴν 12 Φεβρουαρίου 1954 καὶ τῆ συμμετοχῆ τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Ἰ. Χρυσοχοῦ καὶ Στ. Σταυροπούλου.

10) *Εἰς τὴν Κοινοπραξίαν Ἐνώσεων Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Διαχειρίσεως Ἐγχωρίων Προϊόντων (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.)* καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰς ἐν Πειραιεὶ ἐγκαταστάσεις της, τὴν 7 Μαρτίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Κων. Λεοντίδη καὶ τῆ συμμετοχῆ τοῦ Διευθυντοῦ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου.

11) *Εἰς τὴν Συνεταιριστικὴν Ἐνωσιν Καπνοπαραγωγῶν Ἑλλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.)*, τὴν 11 Μαρτίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Κων. Λεοντίδη.

12) *Εἰς τὰς ἐν Πειραιεὶ Τελωνειακὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ δὴ τὴν Διεύθυνσιν Τελωνείων*, τὸ Α' Τελωνεῖον Εἰσαγωγῆς, τὸ Ε' Τελωνεῖον ἔνθα αἱ αἰθουσαὶ ἀποσκευῶν καὶ τὸ Η' Τελωνεῖον Διοικήσεως Τελωνοφυλακῆς τῶν Τελωνείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἐπισκέψεων Πλοίων, τὴν 15 Ἀπριλίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰω. Φράγκου.

3. Ἐπισκέψεις Ἐργοστασίων.

13) *Εἰς τὴν Ἐταιρείαν Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων*, τὴν 17 Φεβρουαρίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ε. Συνοδινοῦ.

14) *Εἰς τὴν Α.Ε. Καννάβεως, Ἰούτης καὶ Σιζὰλ «Ἀλέξανδρος Δεσύλλας»*, τὴν 23 Φεβρουαρίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ε. Συνοδινοῦ καὶ τῆ συμμετοχῆ τῶν καθηγητῶν κ.κ. Στρ. Παπαϊωάννου, Στ. Σταυροπούλου καὶ Ἰω. Χρυσοχοῦ.

15) *Εἰς τὴν Α.Ε. «Κεραμεικός»*, τὴν 24 Φεβρουαρίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ε. Συνοδινοῦ.

16) *Εἰς τὰς Ἀποθήκας τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (Σ.Ε.Κ.)*, τὴν 16 Μαρτίου 1954 ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Στ. Σταυροπούλου.

17) *Εἰς τὴν Α.Ε. Χαλυβδοφύλλον*, τὴν 7 Ἀπριλίου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Φρ. Λέτσα καὶ Στ. Σταυροπούλου.

18) *Εἰς τὸ Θερμοηλεκτρικὸν Ἐργοστάσιον τοῦ Ἀλιβερίου τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἡλεκτρισμοῦ*, τὴν 15 Μαΐου 1954, ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Στ. Σταυροπούλου καὶ συνοδείᾳ τοῦ γυμναστοῦ τῆς Σχολῆς κ. Γ. Κατσιπῆ.

Ὡς γνώστον, ἕκαστος τριτοετῆς Σπουδαστῆς ὑποχρεοῦται εἰς ἔγκαιρον ὑποβολὴν μᾶς τοῦλάχιστον ἐκθέσεως ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεωτικῶν ἐπισκέψεων. Τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν ἐγένετο ἀπὸ ἔδρας παρουσιάσις καὶ κριτικὴ καὶ ἐπεδείχθη τελικῶς πρότυπος τοιαύτη.

ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΧΟΛΗΝ

α) Ἀξιωματικῶν τοῦ Σ. Υ. Π.

Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν συνέχισε καὶ κατὰ τὸ ἔξεταζόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὴν μετεκπαίδευσιν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῶν Σωμάτων Ὑλικοῦ Πολέμου, τὴν ὁποῖαν τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης τῆς ἐνεπιστεύθη κατόπιν συγκριτικῆς ἐξετάσεως τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας τῶν Σχολῶν ἀνωτάτης ἐκπαίδευσεως. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Σχολῆς ἐξετίμησε ἰδιαζόντως τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον μὲ τὸν ὁποῖον οἱ μετεκπαιδευόμενοι παρηκολούθησαν τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς ἀξιολόγους ἐπιδόσεις τὰς ὁποίας ἐπέτυχον. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐξετιμήθη ἀναλόγως ὑπὸ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας, ἣτις ἀνενέωσε ἐφέτος τὸν ἀριθμὸν τῶν μετεκπαιδευομένων.

β) Ὑπαλλήλων Ὑπουργεῖου Ἐμπορίου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου (Κλάδος Ἐφοδιασμοῦ) ἀνέθεσεν εἰς τὴν Σχολὴν τὴν εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν 34 ὑπαλλήλων του. Τὸ εἰδικῶς διὰ τὸ τμήμα τοῦτο καταρτισθὲν πρόγραμμα περιέλαβε μαθήματα Λογιστικῆς, Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Ὁργανώσεως, Ἰδιωτικῆς Οἰκονομικῆς καὶ Ἐμπορευματολογίας. Τὰ μαθήματα ταῦτα γενόμενα μέχρι

τέλους Ἰουνίου θὰ συνεχισθοῦν καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος συμπληρούμενα διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐμπορικῆς Πολιτικῆς καὶ τῆς Στατιστικῆς.

ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΙ

Κίνησις σπουδαστῶν

Ἡ κίνησις τῶν σπουδαστῶν φαίνεται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα, συγκριτικὸν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν ἐτῶν 1947)1948 ἕως 1953)1954.

Συγκριτικὸς πίναξ κινήσεως σπουδαστῶν

Ἐκπαιδευτικὰ ἔτη	Α'		Β'		Γ'		Σύνολον Ἐγγραφέντων	Σύνολον Προαχθέντων	Πτυχία Χορηγηθέντα
	Ἐγγραφέντες	Προαχθέντες	Ἐγγραφέντες	Προαχθέντες	Ἐγγραφέντες	Προαχθέντες			
1947)48	366	165	127	91	36	31	529	287	—
1948)49	236	122	137	108	73	60	446	290	5
1949)50	231	112	130	90	111	83	472	285	6
1950)51	349	163	140	95	92	75	581	313	13
1951)52	468	195	193	135	90	47	751	377	23
1952)53	471	184	238	146	158	98	867	428	53
1953)54	422	141	250	80	183	36	855	257	87

Τονίζεται καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ τακτικὴ προσέλευσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὰ μαθήματα καὶ ἡ μετὰ ἔνδιαφέροντος καὶ προσοχῆς παρακολούθησις τῆς διδασκαλίας. Τὸ φαινόμενον εἶναι χαρακτηριστικόν, διότι ἔχει σχηματισθῆ εἰς τοὺς σπουδαστὰς συνείδησις τῶν καθηκόντων των, ὡς μελλοντικῶν στοιχείων τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Χώρας καὶ πεποιθησις ὅτι ἡ συστηματικὴ ἐργασία εἶναι τὸ ἀσφαλὲς βῆθρον μιᾶς ἀρτίας μορφώσεώς των.

Οἱ ἐγγραφέντες εἰς τὸ Α' ἔτος σπουδασταὶ κατὰ γεωγραφικὴν προέλευσιν κατατάσσονται ὡς ἑξῆς :

Πρωτεύουσα	121
Πελοπόννησος	103
Στερεὰ Ἑλλάς	75
Θεσσαλία	27
Μακεδονία	22
Ἡπειρος	8
Θράκη	—
Νῆσοι Αἰγαίου	19
Ἑπτάνησος	10
Κρήτη	32
Ἐξωτερικοῦ	4
	<hr/> 422

Οἱ σπουδασταὶ τοῦ Α' ἔτους ἐνεγράφησαν μὲ ἀπολυτήριον :

Γυμνασίου	360
Ἐμπορικῆς Σχολῆς	56
Μὲ ἀποφοιτήριον Α' ἢ Β' ἔτους Ἀνωτάτων Σχολῶν	6

Εἰς τὸ Β' ἔτος ἐνεγράφησαν συμφώνως πρὸς τὸν Ὄργανισμὸν (ἄρθρον 25) 7 τελειόφοιτοι Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Κατ' ἐπάγγελμα γονέως οἱ σπουδασταὶ τοῦ Α' ἔτους κατατάσσονται :

Γεωργοὶ	129
Ἐμποροὶ	78
Ἐλευθέρια Ἐπαγγέλματα	76
Δημόσιοι Ὑπάλληλοι	66
Ἰδιωτικοὶ Ὑπάλληλοι	52
Ἐργάται	21
	<hr/> 422

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΚΑΙ ΕΚΔΡΟΜΑΙ

Ἡ Σχολή, συνεχίζουσα τὴν δημιουργηθεῖσαν μεταξὺ τῶν σπουδαστῶν τῆς ἐκδρομικῆς κίνησιν καὶ παράδοσιν διὰ τὴν γνωριμίαν τῶν Ἀρχαιολογικῶν, Ἱστορικῶν καὶ Τουριστικῶν τόπων τῆς Πατρίδος μας, ὠργάνωσε καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1953—54 τὰς κάτωθι ἐκ-

δρομάς τὰς ὁποίας παρηκολούθησαν μετὰ ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἐνθουσιασμοῦ οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τοῦ κ. Γ. Κατσίπη, Γυμναστοῦ τῆς Σχολῆς.

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1953

- 8-11-53. Τουριστικὴ ἐκδρομὴ εἰς Μαλακάσαν—Ὠρωπὸν—Συκάμινον—Κακοσάλεσι.
 15-11-53. Ἐκπαιδευτικὴ ἐκδρομὴ εἰς I. Μονὴν Δαφνίου ὅπου ἐξήγησεν ἡ Κα Ἀντιγόνη Θρεψιάδου, Καθηγήτρια καὶ εἰς Ἐλευσίνα ὅπου ἐξήγησεν ὁ κ. Γιάννης Θρεψιάδης, Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων.
 22-11-53. Πεζοπορικὴ ἐκδρομὴ : Ἀχαρναί—Ἀεροδρόμιον—Βαρυμπόμπη—Κιθάρρα—Κτῆμα Τατοῖου.

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΙΟΣ

- 6-12-53. Ἐκκλησιασμός εἰς Ἅγιον Διονύσιον Ἀρεοπαγίτην. Ἐπίσκεψις εἰς Βυζαντινὸν Μουσεῖον. Ὀμιληταὶ ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Γ. Σωτηρίου, Διευθυντὴς τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου καὶ ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ Μουσείου κ. Μανώλης.
 13-12-53. Τουριστικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ ἐκδρομὴ εἰς Μπογιάτι—Λίμνην Μαραθῶνος, ὅπου ὁμίλησεν ὁ κ. Ἰω. Πατρέλης Μηχανικὸς τῆς Οὔλεν.
 16-12-53. Ἐκπαιδευτικὸς περίπατος τῶν σπουδαστῶν τοῦ Α' ἔτους εἰς Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, ὅπου ἐξενάγησεν ἡ κ. Θάλεια Κεσίσογλου, ξεναγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.
 21-12-53. Ἀγὼν Βάδην 2.000 μ. εἰς Ὀμορφη Ἐκκλησιὰ—Γαλάτσι.

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- 17-1-54. Ἐκπαιδευτικὸς περίπατος εἰς Διυλιστήριον Οὔλεν. Ὀμιλητὴς ὁ κ. Τζουμέρκας Χημικὸς Δ/ντῆς τῆς Οὔλεν.
 24-1-54. Ὄρειβατικὴ ἐκδρομὴ εἰς Ἀγίαν Τριάδα—Καλήσια—Νταοῦ Πεντέλην—Σανατόριον.

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- 3-2-54. Α' Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Μπενάκειον Μουσεῖον, ὅπου ἐξήγησεν ἡ Κα Μ. Χατζηδάκη.
 10-2-54. Β' Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Μπενάκειον Μουσεῖον.
 17-2-54. Β' Ἐπίσκεψις εἰς Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον.
 28-2-54. Ἀρχαιολογικὸς περίπατος εἰς Ἀκρόπολιν: Προπύλαια—Ἐρεχθεῖον—Παρθενῶν. Ὀμιλητὴς ὁ κ. Γιάννης Θρεψιάδης, Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων.

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ

- 3-3-54. Συνέχειο τοῦ ἄνω ἐκπαιδευτικοῦ περιπάτου,
 10-3-54. Ἐκπαιδευτικὸς περίπατος εἰς Κεραμεικὸν—Μουσεῖον. Ὁμιλητῆς ὁ κ. Γιάννης Θερεψιάδης, Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων.
 21-3-54. Ἀρχαιολογικὸς περίπατος, εἰς Ναὸν Ἡφαίστου—Ἀρχαίαν Ἀγορὰν—Στοὰν Ἀττάλου. Ὁμιλητῆς ὁ Γ. Θερεψιάδης, Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων.
 27—28-3-54. Διήμερος Ἐκπαιδευτικὴ καὶ Τουριστικὴ ἐκδρομὴ εἰς Παλαιὰν Κόρινθον—Ἀγορὰν—Μουσεῖον (ὅπου ἐξενάγησεν ὁ κ. Δημήτριος Πάλλας, Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων Κορίνθου εὐγενῶς προσφερθεῖς), εἰς Μυκῆνας—Ναύπλιον—Ἐπίδαυρον, ὅπου ἐξενάγησεν ὁ κ. Γ. Χαριτωνίδης, Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων Ναυπλίου, εὐγενῶς προσφερθεῖς. Τὴν ἐκδρομὴν παρεκολούθησαν οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς κ. κ. Κ. Σημαντήρας, Ε. Μαργαρίτης, Σ. Σταυρόπουλος καὶ ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς κ. Στρ. Παπαϊωάννου.

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- 4-4-54. Ἐκπαιδευτικὴ ἐκδρομὴ τῶν Σπουδαστῶν τοῦ Γ' ἔτους εἰς Κάλαμον—Ἀγ. Ἀποστόλους—Ἀλιβέριον. Ἐπίσκεψις λιγνιτωρυχείων καὶ θερμοηλεκτρικῶν ἐργοστασίων ὅπου ἐξήγησεν ὁ κ. Συρεῖγος, Διότης.
 Τὴν ἐκδρομὴν παρεκολούθησεν ὁ Καθηγητῆς τῆς Σχολῆς κ. Σταυρόπουλος καὶ οἱ κ. κ. Λυμπερόπουλος καὶ Ἀνδρεάδης τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας.
 11-4-54. Ἐκπαιδευτικὸς περίπατος, εἰς Θέατρον Διονύσου—Ἀσκληπιεῖον—Ὡδεῖον Ἡρώδου Ἀττικοῦ. Ὁμιλητῆς ὁ κ. Γιάννης Θερεψιάδης, Ἐφ. Ἀρχαιοτήτων.

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ

- 1-3-2-54, Τριήμερος ἐκπαιδευτικὴ καὶ τουριστικὴ ἐκδρομὴ διὰ τοῦ Β.Π. «Μαχητῆς», εὐγενῶς παραχωρηθέντος ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος, εἰς Κῶ καὶ Λέρον, ὅπου οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς ἐπεσκέφθησαν α) τὸν Πλάτανον τοῦ Ἰπποκράτους, τὸ Ἀσκληπιεῖον, τὸ Θέατρον, τὸ Μουσεῖον τῆς Κῶ καὶ β) τὰς τεχνικὰς Σχολὰς Λέρου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ κ. Φραγκούλη, Διευθυντοῦ τῶν Σχολῶν.

Πλὴν τῶν ὡς ἄνω ἐκδρομῶν καὶ περιπάτων οἱ σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς ἐπεσκέφθησαν 1) τὸ ἐν Ἐλευσίνι ἐλλιμενισμένον φορτηγόν

«Ἀθήναι» (15—11-53). 2) Τὴν ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ Ἐθνικῆν Πινακοθήκην καὶ 3) τὴν ἔκθεσιν πινάκων τῶν Ὀλλανδῶν Ζωγράφων (10-2-54).

Τὸ προκηρυχθὲν βραβεῖον διὰ τὸ καλύτερον λεύκωμα φωτογραφιῶν τῶν ἐκδρομῶν τοῦ 1953—54 ἀπενεμήθη εἰς τὸν σπουδαστὴν τῆς Σχολῆς κ. Ἀθανάσιον Ἀριστοτέλην.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΙ

Ἡ Σχολὴ μετέσχεν εἰς τὸν πανηγυρισμὸν :

1) *Τῆς 28 Ὀκτωβρίου* με ὀμιλητὴν τὸν Καθηγητὴν τῆς Σχολῆς κ. Ἐλευθ. Συνοδιόν. Ἡ ὀμιλία του ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Γ' τόμον τοῦ περιοδικοῦ «Σπουδαί» (σελίς 139).

2) *Τῆς 25 Μαρτίου* με ὀμιλητὴν τὸν Καθηγητὴν τῆς Σχολῆς κ. Στ. Σταυρόπουλον καὶ θέμα: «Ἐπαναστατικαὶ μορφαί: Θεόφιλος Καίρης, 100 χρόνια ἀπὸ τὸν θάνατόν του».

Οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς, εἰς ὀμάδα λαμπρῶς συντεταγμένην ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Γυμναστοῦ τῆς Σχολῆς κ. Γ. Κατοίπη ἐθαυμάσθησαν καὶ κατεχειροκροτήθησαν κατὰ τὴν παρέλασιν τῶν σπουδαστῶν καὶ μαθητῶν, τόσοσ τῆς 27ης Ὀκτωβρίου ὅσον καὶ τῆς 24ης Μαρτίου, πρὸ τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου.

Κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς 25ης Μαρτίου, ἡ χοροφδία τῆς Σχολῆς, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γνωστοῦ καλλιτέχνου κ. Ἰω. Συνοδινοῦ, ἔψαλε πατριωτικὰ καὶ δημῶδη ἄσματα, ἐμπνεύσασα μεγάλον ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον τῶν κεκλημένων τῆς Σχολῆς, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἦτο κατάμεστος ἡ αἴθουσα συγκεντρώσεων αὐτῆς.

3) *Τῆς 30 Ἰανουαρίου*. Ἡ ἑορτὴ τῆς Παιδείας ἐωρτάσθη ὡσαύτως διὰ συγκεντρώσεως εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Σχολῆς. Κατ' αὐτὴν ὀμίλησε ὁ καθηγητὴς κ. Γιάννης Γιαννόπουλος με θέμα: «Καὶ ἐγένετο φῶς». Ὡς γνωστόν, ἡ Σχολὴ ἑορτάζει τὴν ἡμέραν ταύτην διὰ μιᾶς ὀμιλίας, τὴν μνήμην ἀγωνιστῶν καὶ μαχητῶν τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Σχολῆς ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τόσοσ δι' ἀγορῶν βιβλίων χρησίμων ὅσον καὶ διὰ δωρεῶν ἐκ μέρους τῶν συγγραφέων.

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην λειτουργεῖ τὸ Ἀναγνωστήριον τῆς Σχολῆς εἰς τὸ ὁποῖον ἡ φοίτησις τῶν σπουδαστῶν εἶναι ζωηροτάτη. Ἐπόπτης τοῦ Ἀναγνωστηρίου καὶ διαχειριστῆς τῶν βιβλίων εἶναι ἡ κ. Καίτη Ζερλῆ—Ἰωαννίδου, πτυχιούχος τῆς Σχολῆς.

Η ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Ἡ Σχολὴ μεριμνῶσα καὶ διὰ τὴν ὁμαδικὴν ψυχαγωγίαν τῶν σπουδαστῶν, ἐκτὸς τῶν ἐκδρομῶν, μορφωτικῶν περιπάτων, καλλιτεχνικῆς σπουδαστικῆς κινήσεως κλπ., ὑποβοηθεῖ τὴν δραστηριότητα τοῦ Συνδέσμου Πτυχιούχων καὶ Σπουδαστῶν διὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ ἔτησιου ὁμαδικοῦ «γλεντιοῦ» καὶ τῆς ἑτησίας χοροεσπερίδος τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς.

Τὸ σπουδαστικὸ γλέντι. Ἡ συγκέντρωσις αὕτη ἐγένετο τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς 6 Φεβρουαρίου εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φ. Νέγρη κέντρον «Μέντια Λούζ».

Εἰς τὸ γλέντι προσῆλθον οἱ περισσότεροὶ τῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν, παρέστησαν δὲ καὶ πλείστοι ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς. Ἀπερίγραπτον κέφι ἐκράτησε ἀπὸ τῆς 8ης μ.μ. μέχρι τῶν πρωινῶν ὥρῶν. Ἡ συγκέντρωσις αὕτη κατέδειξε μὲ πόσον πολιτισμὸν καὶ τάξιν εἶναι δυνατὸν νὰ διασκεδάσουν οἱ νέοι ὅταν πρωταεὺς τὸ πνεῦμα τοῦ αὐτοσεβασμοῦ.

Ἡ ἐπίσημος χοροεσπερίς. Αὕτη ἐδόθη τὴν ἐσπέραν τῆς 5ης Μαρτίου εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Green Park. Ἡ ἑτησία χοροεσπερίς τῶν πτυχιούχων καὶ σπουδαστῶν τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν καθιερώθη πλέον ὡς ἐν τῶν κοσμοκωτέρων γεγονότων τῆς Πρωτευούσης. Κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν εἶναι μία ἀπὸ τὰς τρεῖς καλυτέρας χορευτικὰς συγκεντρώσεις τῶν Ἀπόκρεω. Ἡ ὁργάνωσις τῆς χοροεσπερίδος ὑπῆρξε καὶ ἐφέτος ἀρίστη, χάρις εἰς τὰς φιλοτίμους προοπαθείας τῆς ὁργανωτικῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ χορὸς διήρκεσε μέχρι τῶν πρωινῶν ὥρῶν ἐν μέσῳ εὐθυμίας καὶ χαρᾶς ἀδιαπτώτου. Πλῆθος ἐκλεκτῶν δῶρων διανεμήθησαν διὰ κληρώσεως. Μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς ΑΣΒΣ, Ὑπουργοί, οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς, πολλοὶ φίλοι τῆς καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπίλεκτα μέλη τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας ἐτίμησαν τὴν ἐσπερίδα διὰ τῆς παρουσίας των καὶ ἡ κοσμικὴ κριτικὴ τοῦ ἡμερησίου τύπου τῆς πρωτευούσης ἀψηχολήθη εὐφημώτατα καὶ διὰ μακρῶν μὲ αὐτήν.

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953-54 συνεχίσθησαν ὑπὸ τῆς ΑΣΒΣ, διὰ τοῦ ἱατροῦ αὐτῆς κ. Ἄντ. Παπαϊωάννου, ὑψηγοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τὰ ἀκόλουθα μέτρα πρὸς παρακολούθησιν τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως καὶ προφύλαξιν τῆς ὑγείας τῶν σπουδαστῶν.

Ἐφηρομόσθη τὸ ἀτομικὸν δελτίον ὑγείας τοῦ σπουδαστοῦ, τὸ

ὁποῖον περιλαμβάνει τὴν κλινικὴν ἐξέτασιν τῶν καθ' ἕκαστα ὀργανικῶν συστημάτων καὶ τὴν μικροακτινογράφησιν τοῦ θώρακος ὄλων τῶν σπουδαστῶν. Τὸ δελτίον τοῦτο εἶναι καὶ μένει ἀπολύτως ἐμπιστευτικόν. Οἱ χρῆζοντες περαιτέρω ἐξετάσεως παραπέμπονται, δι' εἰδικοῦ σημειώματος τοῦ ἱατροῦ, εἰς τὰ οἰκεία τμήματα τῶν διαφόρων νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεως καταγράφεται εἰς τὸ ἀτομικὸν δελτίον ὑγείας τοῦ σπουδαστοῦ.

Σημειωτέον ὅτι διὰ τὰς ἄνω ἐξετάσεις εἰς τὰ διάφορα νοσηλευτικὰ ἰδρύματα, ἡ Σχολή, διὰ τοῦ ἱατροῦ αὐτῆς, εἶχε προσυνηνοθηθῆ μετὰ τῶν Διευθύνσεων τῶν ἰδρυμάτων, πρὸς ταχεῖαν ἐξυπηρέτησιν καὶ δωρεὰν παροχὴν τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως εἰς τοὺς ἐν λόγῳ σπουδαστάς.

Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι διὰ τῶν ἐργαστηριακῶν καὶ ἰατρικῶν ἐξετάσεων τῶν σπουδαστῶν, τὸ ἀτομικὸν δελτίον ὑγείας ἀπέβη πληρέστερον καὶ ἀποτελεῖ ἀκριβῆ εἰκόνα τῆς ὑγείας τῶν ἐξεταζομένων. Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ τοιαύτη ἐνημέρωσις τοῦ ἀτομικοῦ δελτίου ὑγείας ἀποβλέπει ὄχι μόνον εἰς τὴν διάγνωσιν καὶ ἀναγνώρισιν νοσηρῶν καταστάσεων ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς νόσου καὶ τῆς κλινικῆς αὐτῆς ὀντότητος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διαπίστωσιν νοσηρῶν προδιαθέσεων, δυναμένων εἰς τὸ μέλλον νὰ ἐπιδράσουν ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς καθόλου ὑγείας. Ὁ ἐξεταζόμενος λαμβάνει γνῶσιν τῆς ἀσθενείας του, ὡς καὶ πάσης ἀποκλίσεως ἀπὸ τοῦ φυσιολογικοῦ, καὶ πληροφορεῖται περὶ τυχὸν λανθάνουσας νόσου.

Τοιοῦτοτρόπως, ἡ ἰατρικὴ παρακολούθησις ὄχι μόνον ἐρχεται ἄρωγος εἰς τὴν πρόνοιαν ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν σπουδαστῶν ἀλλὰ καὶ ἐλέγχει τὴν περαιτέρω θεραπείαν. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ὑποδεικνύεται ἡ διακοπὴ μαθημάτων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑποβληθῆ ὁ ἐνδιαφερόμενος εἰς τὴν ἀνάλογον ὑγεινοδιαίτητικοφάρμακευτικὴν ἀγωγὴν, ἀφ' ἑτέρου δὲ προληφθῆ ἡ μετάδοσις οἰασδῆποτε νόσου εἰς τοὺς ὑγιεῖς σπουδαστάς.

ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἡ Σχολή συνέχισε καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1953—54 τὴν σειρὰν τῶν «Διαλέξεων τῆς Τετάρτης», αἱ ὁποῖαι δικαίως ἔχουν θεωρηθῆ ὡς ἐξαιρετικὴ συμβολὴ εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῆς Χώρας.

Ὡς γνωστόν αἱ Διαλέξεις αὐταὶ γίνονται ἐπὶ ζεόντων διεθνῶν καὶ ἑλληνικῶν προβλημάτων μὲ καθαρῶς ἐπιστημονικὴν τὴν ἐξέτασιν. Ἡ Σχολή προσπαθεῖ—καὶ μὲ ὑπερηφάτειαν νομίζει ὅτι τὸ ἐπέ-

Αϋξ. 'Αρθ. Διαλέξεως	Ημερομηνία	'Ομιλητής	'Ιδιότης	Θέμα	
101	Α'	27-10-53	Συνοδινός 'Ελευθ. Παπαϊωάννου Κ. Στρο.	Καθηγητής της Σχολής Διευθυντής της Σχολής	Πανηγυρικός της ημέρας Τό βιομηχανικόν στέλεχος. 'Η μόρφωσις και η άποστολή του
102	Β'	16-12-53	Δαμαλάς Βασίλειος	τ. Γεν. Γραμματεύς 'Υπ. Συντονισμού	'Η εξέλιξις της Διεθνούς Οικονομίας και η 'Εμπορική μας Πολιτική
103	Γ'	25-11-53			
104	Α'	7-12-53	'Αγγελόπουλος Αγγελός	τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου και 'Υπουργός	Αί νέα κατευθύνσεις της Οικονομικής Πολιτικής
105	Ε'	9-12-53	'Αργυρόπουλος Περ.	τ. 'Υπουργός	'Η κρίσις της Εξωτίας
106	ΣΤ'	16-12-53	Μακκας Λέων	Βουλευτής, τ. 'Υπουργός	'Η δ-πέρ της 'Ελλάδος οικονομική Διάσκεψις των Βρυξελλών
107	Ζ'	13- 1-54	Παπαϊωάννου Στρο.	Καθηγητής, Διευθυντής της Σχολής	«Γαξιδεύοντας στή Γαλλία: Σκέψεις
108	Η'	20- 1-54	Ευελπίδης Χρυσός	Καθηγητής 'Ανωτ. Γεωπ. Σχολής, τ. 'Υπουργός	Γεωργία και Βιομηχανία
109	Θ'	27- 1-54	Κωστόπουλος Στ.	τ. 'Υπουργός και τ. Διοικ. 'Εθνικής Τραπεζής	Τά πιστωτικά 'Ιδρύματα και η Οικονομική ζώή
110	Ι'	30- 1-54	Γιαννόπουλος Γιάννης	Καθηγητής της Σχολής	«Και έγένετο φώς»
111	ΙΑ'	10- 2-54	Μακρής Φώτης	Γεν. Γραμματεύς Γεν. Συνέδριας 'Εργατών 'Ελλάδος	'Ο Συνδικαλισμός συντελεστής της παραγωγής
112	ΙΒ'	17- 2-54	Λαγάκος 'Ηλίας	Δικηγόρος, τ. 'Υπουργός	'Η άπεργία
113	ΙΓ'	24- 2-54	Μυλωνάς Γεώργιος	τ. Γεν. Γραμματεύς 'Υπουργείου Συντονισμού	'Η διαμόρφωσις των τιμών των αγαθών εις την 'Ελλην. Οικονομίαν

	α/α Διαλέξεων	Ἡμερομηνία	Ὁμιλητής	Ἰδιότης	Θέμα
114	ΙΔ'	12- 3-54	Νικολαΐδης Λεάνδρος	Καθηγητής Ε.Μ.Π. Ἀρχηγὸς τῆς Ἑλλην. Ἀντιπροσωπείας παρὰ τῷ Ὁργανισμῷ Ἐθνωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς συνεργασίας.	Τὸ Ἑλληνικὸν Πρόγραμμα Ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἡ προβολὴ του εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.
115	ΙΕ'	16- 3-54	Möller Hans	Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου τοῦ Ἀμβούργου.	Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Βιομηχανικοῦ Δικαίου ἐν Γερμανίᾳ
116	ΙΣΤ'	24- 3-54	Σταυρόπουλος Σταῦρος	Καθηγητῆς τῆς Σχολῆς	Ἐπαναστατικαὶ Μορφαί: Θεόφιλος Καϊρῆς. Ἐκατὸ χρόνια ἀπὸ τὸν θάνατό του.
117	ΙΖ'	30- 3-54	Κρίκος Ἀλεξ.	Ἴατρος	Ἐπισκόπησις τῶν μεταναστευτικῶν κινήσεων τῶν Ἑλληνικῶν πρὸς τὰς Η.Π.Α.
118	ΙΗ'	31- 3-54	Ἀναγνωστόπουλος Π.	Καθηγητῆς, τ. Πρύτανης Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς	Τὸ ἐλαιοκομικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος
119	ΙΘ'	7- 4-54	Βάλληνας Γεώργιος		Ἡ ὀργάνωσις εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐθνικοῦ δυναμικοῦ τῆς Ἑλλάδος.
120	Κ'	14- 4-54	Βαγιανὸς Ἰ.	Τμηματάρχης Ὑπουργείου Γεωργίας	Ἡ βιομηχανία τοῦ ψύχους καὶ αἱ ψυκτικαὶ μεταφοραί.
121	ΚΑ'	7- 5-51	Friedmann Georges	Καθηγητῆς τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers καὶ τοῦ Institut d' Etudes Politiques de l' Université de Paris.	Ἡ σημασία τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος εἰς τὴν σύγχρονον ἐπιχειρήσιν

τυχε—να δημιουργήσῃ ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον, εἰς τὸν ἄλλον τοῦ ὁποίου οἱ ἐπιστήμονες νὰ δύνανται νὰ ἐκθέτουν ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις των, κέντρον ἐπομένως εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀναζητηθῆται καὶ νὰ ἐρευνηθῆται ἡ Ἀλήθεια.

Δι' αὐτὸ ὀρθῶς καὶ δικαίως παρ' ὄλων ἀναγνωρίζεται ὡς ἐθνικὴ ἢ προσπάθεια αὕτη τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία, σημειωτέον, ἔχει ἐπιτύχει ἐκτὸς τῶν διακεκριμένων Ἑλλήνων ὀμιλητῶν νὰ παρουσιάσῃ ἀπὸ τοῦ βήματός της καὶ διαπρεπεῖς ξένους ἐπιστήμονας.

Αἱ γενόμεναι διαλέξεις μὲ αὐτῆς ἀριθμὸν 101 ἕως 121 ἀπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1947—48, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη ὁ ἰσχύων Ὁργανισμὸς τῆς Σχολῆς, παρατίθενται ἐν τῷ πίνακι τῶν σελ. 33-34.

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ

Τὸ Γραφεῖον Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς (Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν) συνεστήθη συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν*.

Τούτου, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του, προΐσταται ὁ Καθηγητὴς τῆς Ὁργανώσεως κ. Ἰωάννης Λ. Χρυσοχοῦ. Εἰς αὐτὸ συμπράττουν ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ ἰδίᾳ οἱ τῶν μαθημάτων τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς, ὡς οἱ κ. κ. Φ. Λέτσας τῆς Ὁργανώσεως Ἐργοστασίων, Σοφία Γεδεῶν τῆς Ψυχοτεχνικῆς, Γ. Παπακώστας τῆς Βιομηχανικῆς Ὑγιεινῆς, Χ. Ἀγαλλόπουλος τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, Σ. Ἀγαπητίδης τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Π. Κουβέλης τῆς Βιομηχανικῆς καὶ Ἐνεργειακῆς Πολιτικῆς, Α. Κυρκιλιτσης τῆς Ἐμπορικῆς Πολιτικῆς, Σ. Παπαϊωάννου καὶ Δ. Παπαδημητρίου τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς κλπ. Εἰς τὸ ἔργον τοῦ Γραφείου τούτου ἤρχισε συμβάλλων ἀποτελεσματικῶς ὁ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1953 προσληφθεὶς ὡς Διευθυντὴς αὐτοῦ κ. Κλαύδιος Β. Μπανταλούκας, εἰς ὃν συγχρόνως ἔχει ἀνατεθῆ παρὰ τοῦ κ. Ἰ. Χρυσοχοῦ ἡ ἐντολὴ διδασκαλίας θεμάτων τινῶν τῆς Οἰκονομικῆς Ὁργανώσεως.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας του, ἐλλεῖπει οἰκονομικῶν πόρων καὶ ὡς ἐκ τούτου καταλλήλου χώρου, ἐπιπλώσεως, ἐπιστημονικῶν μέσων καὶ συνεργατῶν, παρατηρήθη περιορισμένη τοῦ Γραφείου δρασίς.

Αὕτη κυρίως ἐξεδηλώθη διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἐκλαϊκευτικῶν

* Βλ. Β. Διάταγμα τῆς 15 Ἀπριλίου 1948, τεύχος Α' τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ὑπ' ἀριθ. 105/26—4—48, σ. 600.

μεταφράσεων διαφόρων ξένων άρθρων και μελετῶν οικονομικῆς και οργανωτικῆς φύσεως, διὰ τῆς ἀλληλογραφίας ἐπικοινωνία μετὰ ξένων ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων και γραφείων ἐρευνῶν, ὡς και ἐπιστημονικῶν και ἐκδοτικῶν ὀργανισμῶν και διὰ τῆς ὑποβοηθήσεως τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς εἰς τὴν σύνταξιν ἐργασιῶν, τόσον κατὰ τὰ τρία ἔτη τῆς φοιτήσεώς των, ὅσον και κατὰ τὴν ἐπὶ πτυχίῳ δοκιμασίαν των.

Ὅταν, ὅμως, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1953, τὸ Γραφεῖον κατέστη δυνατόν νὰ ἀποκτήσῃ εὐπρεπῆ χῶρον και σύγχρονον και ἀρκούντως κατάλληλον ὄπλισμόν, εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας ἀριθ. 84 παράρτημα τῆς Σχολῆς, οἱ ὅροι λειτουργίας, ὁ σκοπὸς και αἱ κατευθύνσεις του διηρουνθήσαν.

Ἐκτοτε, ἐτάχθη τετραπλοῦς σκοπὸς τοῦ Γραφείου.

Τοῦτο ἐν πρώτοις ἐπιδιώκει τὴν συλλογὴν και ἐπεξεργασίαν ἐπικαίρου ὑλικοῦ, καταλλήλου διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ σχετικοῦ μὲ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα κύκλου μαθημάτων, κατὰ τὰς συγχρόνους παιδαγωγικὰς ἀντιλήψεις. Εἰς τὸν κύκλον τοῦτον τῶν μαθημάτων ὑπάγονται ἡ Ὀργάνωσις τῶν οικονομικῶν μονάδων και τῶν ἐργαστασίων, ἡ Ψυχοτεχνική, ἡ Βιομηχανική Ὑγιεινὴ και ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ. Ἀπὸτέρᾳ ὅμως κατεύθυνσις τοῦ Γραφείου εἶναι νὰ ἀποβῆ ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον λειτουργοῦν συμφώνως πρὸς τὴν αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν νοοτροπίαν και μέθοδον μελέτης και ἀναλύσεως ὄλων τῶν προβλημάτων τῆς οικονομίας τῆς χώρας μας.

Ὁ δεῦτερος σκοπὸς τοῦ Γραφείου εἶναι ἡ μελέτη και ἔρευνα, εἴτε πρωτοβουλία αὐτοῦ εἴτε τῇ αἰτήσῃ οικονομικῶν μονάδων, εἰδικῶν ἢ γενικῶν προβλημάτων, σχετικῶν πρὸς αὐτάς. Τελικὴ δὲ ἐπιδιώξις του εἶναι νὰ καταστῆ κέντρον ἀνταλλαγῆς πείρας μετὰ τῆς Σχολῆς και τῶν Οἰκονομικῶν Μονάδων τῆς χώρας.

Κατὰ τρίτον λόγον, ἀποσκοπεῖται ἡ ἐν τῇ πράξει ἐξάσκησις τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ ὅρους ὅσον τὸ δυνατόν πλησιάζοντας πρὸς τὴν πραγματικότητα, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ποικίλων οργανωτικῶν προβλημάτων τῶν ἰδιωτικῶν και τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων και λοιπῶν ὀργανισμῶν. Ἡ τοιαύτη ἐξάσκησις κατατείνει εἰς τὴν συνέχισιν και συμπλήρωσιν τῆς θεωρητικῆς διδασκαλίας. Διὸ και προγραμματίζεται ἡ σύνδεσις τῶν πρακτικῶν λύσεων μετὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν και κανόνων.

Τέλος, σκοπὸς τοῦ Γραφείου εἶναι ἡ παροχὴ ἐπιστημονικῆς βοήθειας εἰς τοὺς σπουδαστὰς και τοὺς πτυχιούχους τῆς Σχολῆς, πρὸς

ἐπίλυσιν ἢ ὑπόδειξιν μέσων λύσεων τῶν ἀπασχολούντων αὐτοὺς ζήτημάτων ἐν τῇ ἐρευνῇ ἢ ἀναλύσει οἰκονομίας τινός.

Ὁ πρῶτος σκοπὸς τοῦ Γραφείου καθημερινῶς καὶ περισσότερον ἐκπληροῦται διὰ τῆς καταρτίσεως, τοῦ συνεχοῦς πλουτισμοῦ καὶ τῆς συστηματοποιήσεως εἰδικῆς βιβλιοθήκης, ἀναλόγως πρὸς τὰ διατεθέντα μέσα. Οὕτω σήμερον τὸ Γραφεῖον εἶναι ὑπερήφανον διότι διαθέτει τὴν πληρεστέραν ἐν Ἑλλάδι συλλογὴν ὀργανωτικῶν συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν τῆς ἡμεδαπῆς καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἡ πληρότης αὕτη ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν εἰς αὐτὸ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἑλληνικῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρίας Ὄργανώσεως τῆς Ἑργασίας, μὲ τὴν ὁποίαν Ἑταιρίαν τὸ Γραφεῖον στενῶς συνεργάζεται. Ἄπαν τὸ ἀναγνωστικὸν τοῦτο ὕλικόν εἶναι καθημερινῶς εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς ἐνδιαφερομένου.

Τὸ Γραφεῖον εἶναι ἀνοικτὸν εἰς πάντας, καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν (Δευτέρα—Παρασκευὴ 9—12—30 καὶ 17—20 καὶ Σάββατον 9—13). Ὁ κ. Χρυσοχοῦ δέχεται ἐκεῖ ἑκάστην Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν 18—20 καὶ ὁ κ. Μπανταλούκας ἑκάστην Τρίτην, Τετάρτην καὶ Πέμπτην 17—20.

Ἀπὸ διετίας ἤρχισε νὰ γίνεταί χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Γραφείου ἐκ μέρους καὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου. Ἀρκεταὶ μέχρι τοῦδε ἐπιχειρήσεις ἀνέθεσαν εἰς αὐτό, δωρεάν, τὴν μελέτην γενικῶν καὶ εἰδικῶν ὀργανωτικῶν αὐτῶν θεμάτων καὶ τὴν ὑπόδειξιν βελτιώσεως τῆς ὑφισταμένης ἐν αὐταῖς κατάστασεως. Ἡ τοιαύτη δραστηριότης τοῦ Γραφείου ἀποτελεῖ προφανῶς καὶ εἶδος διαφημίσεως τῆς Σχολῆς ἐντὸς τῶν ἐπιστημονικῶν πλαισίων καὶ ἐπιβολῆς τῆς εἰς τὴν συνειδησίν τοῦ παραγωγικοῦ κόσμου τῆς χώρας.

Ἡ δρᾶσις τοῦ Γραφείου ἐπέκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν ὕλικου καταλλήλου, ὄχι μόνον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ὀργανωτικῶν μαθημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διάδοσιν τῶν Ὄργανωτικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἡ δρᾶσις αὕτη ἐκδηλοῦται ποικιλοτρόπως. Ἀπὸ διετίας πραγματοποιεῖ τὸ Γραφεῖον ἐπιστημονικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ μορφήν σεμιναρίου, ἐπὶ ὀργανωτικῶν καὶ οἰκονομικῶν θεμάτων. Διὰ τῶν συζητήσεων αὐτῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν παρακολουθούντων πρὸς ἐπίλυσιν σχετικῶν προβλημάτων ἀφορώντων ἰδίᾳ τὴν αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

Ἐκτοτε τὸ Γραφεῖον ἐπλαισιώθη καὶ ἀπὸ ἐπιτελείων ἐπιλέκτων τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνεργατῶν. Μέχρις ὅμως τῆς στιγμῆς, οἱ

τακτικοὶ αὐτοῦ συνεργάται δὲν ἐχρησιμοποιεῖσθαι εἰμὴ ὡς ἔκτακτοι ἐλλείπει πόρων πρὸς ἀμοιβὴν των. Οἱ ἔκτακτοι, ἐν τούτοις, συνεργάται αὐτοῦ, μετὰ τῶν κ. κ. Χρυσόχοῦ καὶ Μπανταλούκα, προσφέρουν δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας των, αἵτινες κυρίως συνίστανται εἰς σύνταξιν μελετῶν, ἀρθρῶν, βιβλιοκρισιῶν, καὶ μεταφράσεων. Πλεῖσται τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἰδίᾳ εἰς τὰ περιοδικὰ τῆς Σχολῆς «Σπουδαί» καὶ «Τὰ Νέα τῆς ΑΣΒΣ» καὶ δευτερευόντως εἰς τὰ μηνιαῖα περιοδικὰ «Ἐπιθεώρησις Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας» καὶ «Οἰκονομικὸς Παρατηρητής». Ἐκτὸς αὐτῶν καὶ λόγῳ τῆς προμνησθείσης στενῆς συνεργασίας τοῦ Γραφείου μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὁργανώσεως τῆς Ἑργασίας, οἱ κ. κ. Χρυσόχοῦ καὶ Μπανταλούκας, οἵτινες ἀνήκουν καὶ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς τελευταίας, εἶναι τακτικοὶ συνεργάται εἰς τὸ μηνιαῖον αὐτῆς ὄργανον «Ἐπιτυχία διὰ τῆς Ὁργανώσεως».

Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Γραφείου Ἑρευνῶν, ὀργανοῦνται, τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ, ἐπισκέψεις τῶν σπουδαστῶν τῆς σχολῆς εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας. Λόγῳ τῆς φύσεως τῆς σχολῆς, ἡ διδασκαλία, ἐκτὸς τῶν ἀπὸ ἔδρας καὶ ἐλευθέρων ἐιδικῶν μαθημάτων, ἐπεκτείνεται εἰς ἐργαστήρια, καταστήματα, ὀργανισμούς, γραφεῖα κλπ. Εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς διεξάγονται ἐπιτόπια καθ' ὀμάδας μαθήματα εἰς τοὺς τριτοετείς Σπουδαστὰς ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, τῇ συνεργασίᾳ τῶν ἐιδικῶν τῆς πράξεως, μετ' ἐπιδείξεων τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἐν λόγῳ οἰκονομικῶν μονάδων.

Τέλος, τὸ Γραφεῖον συνεργάζεται στενῶς μετὰ τῶν Καθηγητῶν καὶ τῶν Σπουδαστῶν, ἰδίᾳ τῶν τελειοφοίτων, τῆς Σχολῆς, διὰ τὴν κατάρτισιν ὑποχρεωτικῶν, κατὰ τὸν ὀργανισμόν τῆς Σχολῆς, μελετῶν καὶ διατριβῶν. Κατὰ τὸν ὀργανισμόν, οἱ Σπουδασταὶ ὀφείλουσιν νὰ ἐκτελέσουσιν ἐργασίας, πέραν τῶν τρεχουσῶν ἀσκήσεων. Σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ ἀσκήσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν σοβαρὰν καὶ συστηματικὴν μελέτην ἑνὸς θέματος, εἰς τὴν ἐπιτυχῆ κριτικὴν ξένης ἐργασίας, εἰς τὴν δόκιμον διεξαγωγὴν μιᾶς οἰκονομικῆς ἐρεῦνης κ.λ.π. Ἐπομένως, διὰ τῶν μελετῶν αὐτῶν ἐπιζητεῖται τὸ κέντρισμα τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν σπουδαστῶν καὶ πέραν τῶν ἀναγκαστικῶς περιορισμένων πλαισίων τῆς σχολικῆς διδασκαλίας, ἡ συστηματικὴ τακτοποίησις τῶν σκέψεων των ἐπὶ ἑνὸς ζητήματος, ἡ ἀσκήσις εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν των καὶ ἡ ἐπαφὴ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ τὰ δρῶντα ἐν αὐτῇ πρόσωπα.

Αἱ ὡς ἄνω ἐργασίαι διακρίνονται εἰς τρεῖς κατηγορίας :

Ἡ πρώτη, περιλαμβάνει τὰς κατ' ἐκλογὴν τοῦ σπουδαστοῦ συντασσομένας. Ὁ σπουδαστὴς δέον νὰ παραδώσῃ μίαν, τουλάχιστον, ἐργασίαν κατ' ἐκλογὴν μέχρι τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων τοῦ τελευταίου ἔτους τῶν σπουδῶν του, ἣτις ἐπηρεάζει τὴν βαθμολογίαν του. Ἡ δευτέρα δίδεται κατ' ἐντολήν, πρὸς ἐπεξεργασίαν θεμάτων διδομένων εἰς τὸν σπουδαστὴν παρὰ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ του βίου, ἐκτὸς τῶν ἐκθέσεων ἐπισκέψεως τῶν τόπων ἐργασίας. Τὰ θέματα λαμβάνονται ἐκ τοῦ κύκλου τῆς ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίας καὶ προσδιορίζονται διὰ συνεργασίας τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν μετὰ τῶν Καθηγητῶν τῶν διαφόρων μαθημάτων. Ὁ βαθμὸς τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν συνυπολογίζεται εἰς τὴν βαθμολογίαν τοῦ πτυχίου.

Ἡ τελευταία καὶ πλέον ἀξιόλογος κατηγορία εἶναι ἡ τῆς πτυχιακῆς διατριβῆς. Ὁ σπουδαστὴς, προκειμένου νὰ τύχῃ τοῦ πτυχίου τῆς Σχολῆς, ὑποχρεοῦται νὰ συντάξῃ μελέτην ἐπὶ θέματος τῆς ἐκλογῆς του. Εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ συνεργάζεται στενῶς μετὰ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν. Ἡ ἐν λόγῳ διατριβὴ δύναται νὰ συνίσταται εἰς τὴν εἰς βάθος ἐξέτασιν καὶ κριτικὴν τῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας συγκεκριμένης ἐπιχειρήσεως, εἰς διερεύνησιν γενικωτέρου οἰκονομικοῦ ζητήματος ἐνδιαφέροντος περιοχὴν τῆς χώρας, κλάδον ἢ καὶ ὅλην τὴν οἰκονομίαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀνάλυσιν οἰκονομικοῦ προβλήματος διεθνοῦς σημασίας, εἰς περίληψιν καὶ εὔστοχον κριτικὴν ἀλλοτρίας αὐτοτελοῦς ἐργασίας καὶ οἰκονομικῶν ἢ ὀργανωτικῶν θεμάτων κ.λ.π. Ἡ μελέτη αὕτη βαθμολογεῖται, ὁ δὲ βαθμὸς τῆς συνυπολογίζεται εἰς τὸν γενικὸν βαθμὸν τῆς πτυχιακῆς ἐξετάσεως.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος, ὁ τελειόφοιτος συνεργάζεται μετὰ τοῦ Γραφείου ἵνα βοηθηθῇ εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ περιγράμματος τῆς διατριβῆς καὶ τὸν τρόπον ἀναπτύξεως αὐτῆς. Τὸ Γραφεῖον διαθέτει πίνακας ἀπάσης τῆς ἀπὸ τοῦ 1928 καὶ ἐντεῦθεν δημοσιευθείσης ἐν Ἑλλάδι βιβλιογραφίας ἐπὶ οἰκονομικῶν καὶ ὀργανωτικῶν θεμάτων, ὡς καὶ ἀρκετῆς ξένης, εἰς ἣν παραπέμπει τὸν τελειόφοιτον. Παραπέμπει ἐπίσης αὐτὸν εἰς τὰ ἀρμόδια πρὸς τὸ θέμα του πρόσωπα, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Σχολῆς, διὰ τὴν παροχὴν συμπληρωματικῶν πληροφοριῶν καὶ κατευθύνσεων, ὡς καὶ εἰς τὰς οἰκείας στατιστικὰς πηγὰς.

Τὰς ἀξιολογωτέρας τῶν ἐργασιῶν τῶν σπουδαστῶν καὶ ἀπάσας τὰς ἐπὶ πτυχίῳ διατριβὰς, τὸ Γραφεῖον διαφυλάσσει εἰς εἰδικὰ μεταλλικὰ ἀρχειοθῆκας καὶ ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς ἐνδιαφερομένου.

Ταύτας συμβουλευόνται πολλάκις καὶ σπουδασταὶ ἑτέρων ἐν Ἑλλάδι ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων.

Εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν θὰ πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἡ σειρὰ τῶν αὐτοτελῶν δημοσιευμάτων του, ἅτινα ἀνέρχονται ἤδη εἰς 25. Εἰς τὰς ἐκδόσεις ταύτας περιλαμβάνονται 13 αὐτοτελεῖς ἐργασίαι τοῦ κ. Ἰ. Χρυσοχοῦ ἐπὶ ὀργανωτικῶν ἰδιωτικοοικονομικῶν καὶ λογιστικῶν θεμάτων, μία τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου ἐπὶ τῶν λογιστικῶν σχεδίων, ὡς καὶ μεταφράσεις βιβλίων τῶν L. Danty Lafrance, E. Sandaner, M. S. Rodrignes, A. Smaile καὶ τῶν American Institute of Accountants καὶ Ἐπιτροπῆς Μελέτης Λογιστικῶν Συστημάτων.

Τὰ περιορισμένα πλαίσια τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ δὲν ἐπιτρέπουν περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ πρὸ παντὸς εὐκαιρίαν ἀπαριθμήσεως τῶν εὐγενῶν φιλοδοξιῶν τοῦ Γραφείου τούτου. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνωτέρω ὀλίγα ἐλπίζεται ὅτι δίδουν σαφῆ εἰκόνα τοῦ ἀθορύβου—καὶ ἐν τούτοις ἀξιολόγου—ἔργου τοῦ πνευματικοῦ τούτου Κέντρου.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἐκτιμῶσα τὴν ἔθνικὴν ἀνάγκην καταρτίσεως στατιστικῶν στελεχῶν εἰς τὴν χώραν, προέβη κατὰ τὸ ἐξεταζόμενον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1952—1953 εἰς ἴδρυσιν τοῦ *κέντρου στατιστικῆς ἐκπαιδεύσεως* αὐτῆς.

Ἡ Σχολὴ ἐθεώρησε τὴν Στατιστικὴν ἀπαραίτητον μέρος τοῦ κύκλου διδασκαλίας τῆς πρὸς μόρφωσιν στελεχῶν ἀνωτέρων διοικητικῶν Ὄργανισμῶν. Οὕτω συνεστήθη, ἀπὸ τοῦ 1947, ἡ ἔδρα τῆς Στατιστικῆς ὡς τακτικῆ, χωρισθέντος τοῦ μαθήματος εἰς δύο κλάδους: τὴν Μαθηματικὴν Στατιστικὴν καὶ τὴν Οἰκονομικὴν. Λήγοντος τοῦ 1950, ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἐζήτησε νὰ τροποποιηθῇ ὁ Ὄργανισμὸς ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἴδρυσις «Τμημάτων ἐιδικῆς ἐπιμορφώσεως» τῶν τελειοφοίτων καὶ πτυχιούχων τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Τοῦτο δὲν κατέστη τότε δυνατόν, καὶ μόνον ἀρχομένου τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1952/53 ἐπετεύχθη ἡ ἴδρυσις τοῦ «Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», τὸ ὁποῖον ἐλειτούργησε ἀπὸ τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1953.

Εὐτυχῶς, ἡ ἀναληφθεῖσα πρωτοβουλία ἔτυχεν ἀμέσου ἀναγνωρίσεως καὶ ἰδιαιτέρας ἐνισχύσεως, καὶ παρὰ τοῦ Κράτους καὶ παρὰ διαφόρων ἐπιχειρήσεων, τὸ γεγονός, δὲ τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ὅτι

κατενοήθη, επί τέλους, ἡ ἀξία τῆς Στατιστικῆς καὶ εἰς τὴν Χώραν μας, ὡς μεθόδου ἀσφαλούς διὰ τὴν διαπίστωσιν, ἔρευναν καὶ ἔλεγχον τῶν ἐν γένει φαινομένων τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου, καὶ ἰδίᾳ τῶν γεγονότων τῆς οικονομικῆς ζωῆς. Ἀπόδειξιν ἐπίσης ἀποτελοῦν αἱ ἅμα τῇ ἰδρύσει τοῦ Κ.Σ.Ε. ἀθροαί αἰτίσεις πρὸς μετεκπαίδευσιν, ἐνδεικτικαί τῆς ὑφισταμένης ἀνάγκης λειτουργίας ἰδρύματος στατιστικῆς ἐξειδικεύσεως.

Ἀκόμη πληρεστέρα, ὁμως, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι τὸ Κράτος, ἀντιμετωπίζον ἐν τῷ συνόλῳ του τὸ πρόβλημα τῆς στατιστικῆς παρακολουθήσεως τῆς ζωῆς, τῆς χώρας, ἐθέσπισε τὸ ὑπ' ἀριθ. 2615/1953 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ὀργανώσεως τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος», διὰ τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἀρθροῦ 14, διὰ τοῦ ὁποίου ὀρίζεται ὅτι: «Μετ' εἰσήγησιν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων Σχολῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων δύνανται διὰ Β. Δ. νὰ ἰδρυθοῦν μόνιμοι ἔδραι ἢ Σχολαὶ Στατιστικῆς ἢ νὰ ὀργανωθοῦν Φροντιστήρια Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσεως, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν στατιστικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν πρὸς τοῦτο ἐνδιαφερομένων ἰδιωτῶν». Ἦλθε, δηλαδή, τὸ Κράτος νὰ ἐπικυρώσῃ νομοθετικῶς τὴν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Σχολῆς ἀναληφθεῖσαν ἐπιστημονικὴν πρωτοβουλίαν καὶ πρωτοποριακὴν δραστηριότητα.

Ἡ Σχολή, μὲ ἐπιγῶσιν τοῦ καθήκοντός της ἀπέναντι τοῦ Κράτους, τῆς Ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ ἰδίᾳ ἀπέναντι τῶν νέων, εἶναι εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος διὰ τὴν συμβολὴν της αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου. Αὐτό, ἄλλωστε, ἀποτελεῖ τὴν φιλοδοξίαν της. Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἐκπαιδευτικοῦ ἔτους, ἡ ὀργάνωσις τοῦ «Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσεως» ὀλοκληροῦται, καὶ ἐλπίζεται ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐπιλέκτων Ἑλλήνων Καθηγητῶν θὰ διδάξουν εἰς αὐτὸ καὶ διαπρεπεῖς ξένοι εἰδικοί. Οὕτω τὸ Κ.Σ.Ε. καθίσταται ἰδρυμα πλήρως ἐξυπηρετοῦν τὴν τε Πολιτείαν καὶ τὴν κοινωνίαν.

Τὸ Κ.Σ.Ε. ἔχει ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Ἀκαδημίας 84 παράρτημα τῆς Σχολῆς.

Ἡ φοίτησις εἰς τὸ Κ.Σ.Ε. εἶναι ἐλευθέρα. Τὸ ἰδρυμα δὲν χορηγεῖ διπλώματα παρέχοντα δικαιώματα ἰδιαίτερα. Παρέχει ἀπλῶς πιστοποιητικὰ εὐδοκίμου φοιτήσεως.

Ἡ διδασκαλία ἔχει ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν μόρφωσιν στελεχῶν δυναμένων ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐκπαίδευσεώς των νὰ ἀσκήσουν ὑπευθύνως τὰ καθήκοντα τοῦ στατιστικοῦ παρὰ ταῖς Στατιστικαῖς

ὑπηρεσίας εἴτε τοῦ Κράτους εἴτε οἰουδήποτε Ὄργανισμοῦ ἢ Ἐπιχειρήσεως.

Ἡ διδασκαλία εἶναι ἀκαδημαϊκή, διὰ τὴν ἐμπέδωσιν ὅμως τῶν γνώσεων γίνονται συστηματικαὶ φροντιστηριακαὶ ἀσκήσεις καὶ ποικίλαι ἐφαρμογαί.

Παράλληλως πρὸς τὰ μαθήματα, τὸ «Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» ὀργανώνει σειρὰν διαλέξεων καὶ ἐλευθέρων μαθημάτων, διδομένων ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπιστημόνων, ἐπὶ θεμάτων σχετιζομένων μὲ τὴν Στατιστικὴν.

Κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953—54 τὸ Κέντρον ἐλειτούργησε κανονικῶς. Τὰ δίδακτρα ὠρίσθησαν εἰς δραχ. 800, καταβληθέντα εἰς τρεῖς δόσεις.

Τὰ μαθήματα ἤρχισαν τὴν 24ην Νοεμβρίου 1953. Ἐφοίτησαν δὲ εἰς αὐτὸ 109 σπουδασταί, δημόσιοι ὑπάλληλοι, Ὑπάλληλοι Ὄργανισμῶν δημοσίου δικαίου, ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἰδιῶται, κατανεμόμενοι κατὰ προέλευσιν ὡς ἀκολούθως :

1) Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Γ.Δ.Δ.Λ.)	36
2) » » (Γ.Δ.Φ.)	24
3) Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Α.Κ.Ε.)	2
4) » Μηχανικῶν καὶ Ἐργοληπτῶν Δ.Ε.	3
5) Ἀγροτικὴ Τράπεζα	2
6) Δημοτικὴ Ἐκμετάλλευσις Ἀεριοφωτος	2
7) Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια	2
8) Δῆμος Ζωγράφου	1
9) Ταμεῖον Ἀρωγῆς Ὀργάνων Ἀγροφυλακῆς	1
10) Ἰδιῶται	32
11) Σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν	4
Σύνολον.	109

Οἱ ἄνωτέρω κατανέμονται κατὰ τίτλους σπουδῶν αὐτῶν ὡς ἑξῆς :

1) Πτυχιούχοι Πανεπιστημίου	20
2) » Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκον. καὶ Ἐμπ. Ἐπιστημῶν	25
3) » Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς	11
4) » Ἀνωτ. Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν	7
5) Δημόσιοι ὑπάλληλοι μὴ πτυχιούχοι	15
6) Ἰδιῶται καὶ σπουδασταὶ μὲ ἀπολυτήριον Γυμνασίου	31
Σύνολον	109

Ἐκ τῶν ἐγγραφέντων ὑπέστησαν ἐξετάσεις κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Ἰουνίου ἐπιτυχῶς οἱ κάτωθι 13 :

- 1) Ἀδαμόπουλος Γ. 2) Βουρνᾶς Θ. 3) Γιαβέτσης Χρ. 4) Δημητρακοπούλου Παρασκευή. 5) Δρακάτος Κ. 6) Καραχάλιος Γ. 7) Μαρῖνος Ἄνδρ. 8) Παναγιωταρέας Δημοσθένης. 10) Παπασπηλιόπουλου Χαρίκλεια. 11) Πορφύριος Ἴπποκράτης. 12) Ταλαμάγκας Ἰωάννης. 13) Χουρδάκης Ἰωάννης.

Κατὰ δὲ τὴν περίοδον τοῦ Ὀκτωβρίου ὑπέστησαν ὁμοίως ἐπιτυχῶς ἐξετάσεις οἱ ἀκόλουθοι 16 :

- 1) Ἀργυρόπουλος Παναγ. 2) Ἀποστόλου Δημ. 3) Ἰωαννίδης Ἐλευθέριος. 4) Καράμπολας Κων. 5) Καραδήμου Δημ. 6) Κονδύλης Νικόλ. 7) Λίτινα Δέσποινα. 8) Μιχαλόπουλος Ἰωάννης. 9) Μιχαηλίδης Δημ. 10) Παναγιωτόπουλος Χρ. 11) Σκαρβέλης Σπυρ. 12) Παπαγιαννίδης Δημ. 13) Σαραβᾶτος Πολυχρόνης. 14) Σιάμπος Γεωρ. 15) Τενεκίδης Νικόλ. 16) Χουρδάκης Εὐστάθιος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδίδαξαν :

1. **Κ. Ἀθανασιάδης**, εἰδικὸς στατιστικολόγος, Στατιστικὴν Μεθοδολογίαν, Στατιστικὴν Ἀνάλυσιν καὶ Στοιχεῖα Οἰκονομομετρικῆς
2. **Δ. Καλλιτσουνάκης**, Καθηγητὴς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν. Πρόεδρος τῆς Στατιστικῆς Ἑταιρείας καὶ τ. Ὑπουργός. Εἰδικὰ θέματα Συγκυριακῆς Στατιστικῆς.
3. **Ε. Μαργαρίτης**, Καθηγητὴς τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Στοιχεῖα Λογισμοῦ Πιθανοτήτων, Στοιχεῖα Γενικῶν Μαθηματικῶν καὶ Μαθηματικὴν Στατιστικὴν.
4. **Ἀλεξ. Παππᾶς**, Καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετασβεῖου Πολυτεχνείου. Στατιστικὴν δειγματολογίαν καὶ Στατιστικὴν Βιομηχανικῆς Παραγωγῆς.
5. **Α. Σαουνάτσος**, Καθηγητὴς τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Οἰκονομικὴν Στατιστικὴν.
6. **Γ. Χαλκιόπουλος**, Καθηγητὴς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Εἰδικὰ μαθήματα Πολιτικῆς Οἰκονομίας.
7. **Ἰωάν. Χρυσόχοῦ**, Καθηγητὴς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Ὁργάνωσιν καὶ Στατιστικὴν Ἐπιχειρήσεων.

Ἐκτὸς τῶν μαθημάτων ἐγένοντο δύο διαλέξεις ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ Ἐμπειρογνώμονος τῆς Ὁργανώσεως Τροφῶν καὶ Γεωργίας (ΦΑΟ)

κ. Rosenfeld με θέμα 1) την Γεωργικὴν Στατιστικὴν καὶ 2) τὴν δειγματοληψίαν ἐπὶ τῆς Γεωργικῆς Στατιστικῆς.

Τὰ μαθήματα ἔληξαν τὴν 15ην Ἰουνίου 1945 ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους πλεῖστοι τῶν φοιτησάντων παρηκολούθησαν συστηματικῶς εἰδικὰ φροντιστηριακὰ μαθήματα.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν συνέστησε κατόπιν προτάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, «**Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν**» ἔχον ὑπ' ὄψιν τὴν σημασίαν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κλάδου τῆς Τουριστικῆς Βιομηχανίας διὰ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῆς χώρας καὶ τὴν πολιτιστικὴν τῆς ἀνάπτυξιν.

Ἡ συγκροτηθεῖσα Ἐπιτροπὴ ἐξέλεξε ὡς Πρόεδρόν της τὸν Καθηγητὴν τῆς Σχολῆς κ. Ἰωάν. Κουτσαγιάννην, Ἀντιπρόεδρον τοῦ «Ἐλεγκτικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ» καὶ Γεν. Γραμματέα τῆς «Ἑλληνικῆς Περιηγητικῆς Λέσχης», ὡς Ἀντιπρόεδρον τὸν Καθηγητὴν τῆς Σχολῆς κ. Κ. Σημαντήραν καὶ ὡς Γεν. Γραμματέα τὸν εἰδικὸν Τουριστικολόγον καὶ Καθηγητὴν τῆς Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων κ. Αἰγινήτην. Χρέη Εἰδ. Γραμματέως ἀνετέθησαν εἰς τὴν πτυχιούχον τῆς Σχολῆς μας Δα. Ἀθ. Ρούσαν, ἀναπληρωθεῖσαν κατὰ τὴν εἰς Γαλλίαν μετάβασίν της ὑπὸ τῆς Δος Πανουσοπούλου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Τ.Μ. ἀπετελέσθη ἐπίσης ἐκ τῶν κ. κ. Φ. Παπαχρυσάνθου, Βιομηχάνου, μέλους τῆς Διοικήσεως τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Ἐκδρομικῶν Σωματείων, Δ. Μωρέττη, ἀρχιτέκτονος, Τεχνικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, Ἀλ. Μωρέττη, ἀρχιτέκτονος, Τεχνικοῦ Συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, Ἀλ. Σολομοῦ, ἐμπόρου, Ἰ. Θερεσιάδη, Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων, Ἰ. Φράγκου, Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Φρ. Λέτσα, Καθηγητοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ. Σπύρου Παπαθωμᾶ, Διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Ξενοδοχειακὸν Βῆμα», Γ. Καταίπη, Γυμναστοῦ τῆς Σχολῆς, Τάσου Ζάπα εἰδικοῦ περὶ τὰ Τουριστικά, καὶ ἕξ ἀριθμοῦ Πτυχιούχων καὶ Σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς.

Τὸ Κέντρον ἤρχισε τὴν συστηματικὴν μετέτην προβλημάτων τῆς Τουριστικῆς Οἰκονομίας καὶ Πολιτικῆς τῆς Χώρας. Ὡς πρωταρχικὸν ἔργον ἐθεώρησε τὴν δημοσίευσιν εἰδικοῦ Τεύχους περιέχοντος πλήρως διάγραμμα Τουριστικῆς μελέτης μᾶς περιοχῆς, τῆς οἰκονομικ-

κῆς, διοικητικῆς καὶ πολιτικῆς κατάστασως μᾶς κοινότητος, ὅπερ ἔτυχε εὐμενεστάτων σχολίων παρὰ εἰδικῶν εἰς τὸν τύπον, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξέδωκεν εἰδικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς κ.κ. Νομάρχας. Βάσει τοῦ διαγράμματος τούτου πολλοὶ σπουδασταὶ καὶ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς συνέταξαν λίαν ἐνδιαφερούσας μελέτας.

Τὸ Κ.Τ.Μ. προῆλθεν εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ διαφόρων Τουριστικῶν Ὄργανώσεων, ἰδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἤρχισε καταρτίζον εἰδικὴν σειρὰν τουριστικῶν ἐντύπων, τὰ ὅποια εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ δημιουργήσῃ κίνησιν ὑπὲρ τῆς μελέτης τῶν Τουριστικῶν προβλημάτων τὸ Κ.Τ.Μ. ἀπεφάσισε τὴν ὀργάνωσιν Δωδεκαήμερου Σπουδῶν Τουριστικῆς Οἰκονομίας καὶ Πολιτικῆς, εἰς ὃ θὰ λάβωσι μέρος διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, Κρατικοὶ Λειτουργοὶ καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Τουριστικῶν Ὄργανώσεων τῆς Χώρας.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὸ Κ.Τ.Μ. ἔδωσε τὰς βάσεις μᾶς συστηματικῆς ἐργασίας ὑπὲρ τοῦ Τουρισμοῦ, κλάδου σημαντικοῦ πλέον τῆς ἔθνικῆς μᾶς οἰκονομίας καὶ παράγοντος τῆς πολιτικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας. Εἶναι μιὰ νέα θετικὴ συμβολὴ τῆς Σχολῆς μᾶς καὶ ἔχομεν τὴν βεβαιότητα ὅτι πλοῦσοι θὰ εἶναι οἱ καρποὶ τῆς.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Σχολῆς ἐξέφρασε τὰς θερμὰς του εὐχαριστίας πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Τ.Μ., τὰ ὅποια ἀνευ ἄμοιβῆς τινὸς προσέφεραν τὰς ὑπηρεσίας των καὶ ἐργάζονται ἔχοντα ὡς μοναδικὴν σκέψιν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ τόπου.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν συνέστησε Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ σύνταξιν ἐνιαίου σχεδίου λογαριασμῶν, βιβλίων ἰσολογισμῶν, λ)σμῶν ἀποτελεσμάτων καὶ ἀποδόσεων, στατιστικῶν πινάκων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἑλληνικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου (Ε.Ε.Λ.Σ.) συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Σ. Παπαιωάννου καὶ τὴν ἀντιπροεδρίαν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ι. Α. Χρυσόχου. Εἰσηγηταὶ ἐξελέγησαν οἱ κ.κ. Γ. Νέζης, Διευθυντῆς τοῦ Ὑπουργεῖου Οἰκονομικῶν καὶ Δ. Παπαδημητρίου, Καθηγητῆς τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς τῆς Σχολῆς μᾶς, Γενικός δὲ Γραμματεὺς ὁ συνεργάτης τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν καὶ τ. Τμηματάρχης τῆς Ἐθν.

Τραπέζης κ. Σπ. Βασιλείου· χρέη Εϊδικοῦ Γραμματέως ἀνέλαβεν ὁ κ. Ν. Διλάκης, πτυχιούχος τῆς Σχολῆς μας.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μετέχουν οἱ κ.κ. Σ. Λιζάρδος, Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Πτυχιούχων τῆς ΑΣΟ καὶ ΕΕ, Δ. Καμβυσίδης, Καθηγητῆς τῆς ΑΣΒΣ, Γ. Ἀλεξανδρόπουλος Διευθυντῆς Λογιστηρίου κ.λ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη μὲ τὸ Αὐστραλιανὸν Λογιστικὸν Πλάνον, τὸ ὁποῖον ἐξετύπωσεν ἡ Σχολή, καὶ ὁ κ. Βασιλείου ἔκαμε μακρὰν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Πλάνου, τὸ ὁποῖον μεταφράζει κατὰ παράκλησιν τῆς Σχολῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπεφυλάχθη νὰ συνεχίσῃ τὰς ἐργασίας της, συμπληρουμένη, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Πλάνου, ἀνέθεσε δὲ τὴν μελέτην τοῦ ὅλου προβλήματος εἰς τοὺς Γενικοὺς Εἰσηγητὰς κ.κ. Γ. Νέζην καὶ Δ. Παπαδημητρίου, τὴν μετάφρασιν τοῦ Γαλλικοῦ Σχεδίου εἰς τὸν κ. Σπ. Βασιλείου, εὐγενῶς καὶ δωρεὰν προσφερθέντα, ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ. κ. Σ. Παπαϊωάννου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἡ ὀργάνωσις τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν σημερινὴν μορφήν τοῦ ἀνωτάτου Ἰδρύματος Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐπραγματοποιήθη τὸ πρῶτον διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 8ης Φεβρουαρίου 1947 (Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθμ. 32/8-2-47).

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρήλθον ἑπτὰ πλήρη Ἀκαδημαϊκὰ ἔτη καὶ εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἡ Σχολή, παρὰ τὰς ἐναντίον της ποικίλας καὶ ἀνεκδιηγῆτους ἀντιδράσεις, ὄχι μόνον ἐνεφάνισε ἕν ἄρτιον ἐκπαιδευτικὸν ἔργον ἀλλὰ καὶ προσεπάθησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κοινωφελῆ μορφωτικὴν της δράσιν καὶ ἔξω τῶν σπουδαστῶν, διὰ διαλέξεων καὶ μελετῶν ἐπὶ ἐνδιαφερόντων τὴν χώραν προβλημάτων, δι' ἰδρύσεως μορφωτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν κέντρων, ὡς τὰ Κέντρα Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Τουριστικῶν Σπουδῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ Λογιστικοῦ Σχεδίου, ὡς καὶ διὰ δημοσιευμάτων, τινὰ τῶν ὁποίων ἐνεφάνισαν καὶ ἐξήτασαν διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι θέματα ἐξαιρετικῆς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ τόπου σημασίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας δὲν ἠθέλησε νὰ μετάσχῃ δι' ἀντιπροσώπου του εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν.

Εἰς σειράν πρωτοτύπων, ἣ καὶ ἐκ μεταφράσεως, μελετῶν τοῦ «Γραφείου Ἐρευνῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν» τῆς Σχολῆς ἐξητάσθησαν, διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι, κοινωνιολογικά, οἰκονομικά, ὀργανωτικά, διοικητικά καὶ λογιστικά ζητήματα. Ἐξ ἄλλου, αἱ παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἐπὶ μαθημάτων τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι διδασκομένων συνεπλήρωσαν τὴν πνευματικὴν συμβολὴν τῆς Σχολῆς.

Συμμορφουμένη ἐξ ἑτέρου ἡ Σχολὴ πρὸς τὴν ὀρθὴν καὶ γόνιμον παράδοσιν τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν Ἰδρυμάτων ὅλου τοῦ κόσμου, ἐξέδωκε κατὰ τὰ ἔτη 1949 καὶ 1950 τὰς δύο Ἐπιστημονικὰς τῆς Ἐπετηρίδας, αἱ ὁποῖαι εἰς 716 σελίδας περιέλαβον 29 πρωτοτύπους ἐπιστημονικὰς ἐργασίας τοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς.

Τέλος, ἀπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1950/1951 ἡ Σχολὴ ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς ὀργάνου «Σπουδαί», τὸ ὁποῖον τακτικῶς—πρᾶγμα ὄχι τόσοσιν σύνηθες δυστυχῶς εἰς τὸν τόπον μας—ἐκδίδεται ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον.

Μὲ τὰς ἐκδόσεις τῆς ἡ Σχολή, χωρὶς καμμίαν βοήθειαν οἰκονομικὴν οὔτε ἀπὸ τὸ Κράτος οὔτε ἀπὸ ιδιώτας—ἐξαιρέσιν φωτεινὴν ἀποτελεῖ ἡ συμπαράστασις τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς—ἐκτελεῖ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πνευματικὸν τῆς χρέος ἀπέναντι τοῦ τόπου αὐτοῦ μὲ συνέπειαν καὶ μετριοφροσύνην, ἀλλὰ καὶ πλήρη συναίσθησιν τῆς συμβολῆς τῆς. Ἡ Σχολὴ οὕτω ἐπιτελεῖ τὸ χρέος τῆς ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους, καθόσον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κύριον μέλημά τῆς. Κατ' αὐτήν, ἡ μόρφωσις καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νέων καὶ τῶν λοιπῶν ἐνδιαφερομένων μὲ τὰς ἐργασίας τῆς σκοπὸν κύριον ἔχει τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἔθνους διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ του ἐπιπέδου, παραλλήλως πρὸς τὴν βελτίωσιν τοῦ ὕλικου του ἐπιπέδου.

Οὕτω ἡ Σχολὴ δὲν περιορίζεται εἰς τὴν στενὴν ἀπὸ τῆς ἕδρας διδασκαλίαν. Δὲν εἶναι κλειστὸν πνευματικὸν Ἰδρυμα, ἀλλὰ Ἰδρυμα παντοιοτρόπως ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκτινοβολήσῃ τὴν Γνώσιν καὶ τὴν Ἀλήθειαν. Δι' αὐτὸ εἶναι, πράγματι, **Ἐθνικὸν Ἰδρυμα**. Ἡ Σχολὴ οὔτε εἶναι οὔτε δύναται νὰ καταστῇ Ὄργανισμός ἀνήκων εἰς ἄτομα ἢ ἐξυπηρετικὸς ὄρισμένων ἐπιστημονικῶν ἢ πολιτικῶν ἀπόψεων. Ἐχει τὰς θύρας ἀνοικτάς εἰς πάντας, διότι τὴν Γνώσιν καλλιεργεῖ, τὴν Ἀλήθειαν ἀναζητεῖ καὶ τὴν Προόδον ἐξυπηρετεῖ. Παραμένει ἀντίρροτον δι' αὐτὴν τὸ ἀξίωμα ὅτι «ἐθνικὸν εἶναι ὅ,τι ἀληθινὸν καὶ ὅ,τι προοδευτικόν». Αἱ 1558 σελίδες τῶν τεσσάρων τόμων τῶν

«Σπουδῶν» ἀποδεικνύουν τοῦτο περιτρώως, καθὼς ἄλλως τε ὄλαι αἱ λοιπαὶ ἐκδόσεις της, ὅπως ἀναμφισβητήτως καὶ ὄλαι αἱ ποικίλαι πνευματικαὶ ἐκδηλώσεις της.

Αἱ «Σπουδαί» ἔκλεισαν τὸ Δ' ἔτος. Ὀλιγοχρόνιος βεβαίως ἱστορία διὰ τὴν ὁποίαν ὅμως δικαίως ὑπερηφανεύεται τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Σχολῆς, οἱ Καθηγηταὶ της, οἱ Συνεργάται της, οἱ σπουδασταὶ της. Πέραν ἀπὸ συμφέροντα καὶ ἀπὸ πάθη, ἀπὸ ἀντιζηλίας καὶ στενόκαρδον πνεῦμα, ἀπὸ ἐπιστημονικὰς διαφωνίας καὶ ἀντιθέσεις, ἡ Σχολὴ συνεχίζει τὸ πνευματικόν της ἔργον, «ὀρθοτομοῦσα τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας, τηροῦσα τὸν Νόμον». Διότι γνωρίζουν οἱ ἐν τῇ Σχολῇ ἐργαζόμενοι πόσον μεγάλη εἶναι ἡ χαρὰ νὰ ἴσταιται κανεὶς εἰς τὸ ὑψηλὸν βᾶθρον τοῦ καθήκοντος καὶ νὰ ἀτενίζῃ τὰ προβλήματα ὡς Ἐλεύθερος Ἄνθρωπος.

Ἐἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ ἐπιστημονικός, ὁ ἐπιχειρηματικός, ὁ ὑπαλληλικὸς καὶ ὁ σπουδαστικὸς κόσμος, ὅλοι ὅσοι μὲ τόσον ἐνδιαφέρον καὶ τόσην ἐκτίμησιν παρακολουθοῦν τὴν γενικὴν προσπάθειαν τῆς Σχολῆς θὰ ἐνισχύσουν τὸ ἔργον τῶν ἐκδόσεών μας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν πολῦτιμον καὶ νέον, πολλάκις, περιεχομένου πνευματικὴν εἰσφορὰν εἰς τὸν τόπον μας. Ἡ συμπαράστασις ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἔθνικὴν αὐτὴν προσπάθειαν θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν ἐνίσχυσιν καὶ τὴν καλυτέραν ἐπιβράβευσιν τῶν κόπων καὶ θυσιῶν τῆς Σχολῆς.

Παρέχομεν κατωτέρω Πίνακα τῶν Περιεχομένων τοῦ Δ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Σπουδαί».

Ἀγγελοπούλου Ἀγγέλου.—Οἱ νέες κατευθύνσεις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Ἀργυροπούλου Α. Περικλῆ.—Ἡ κρίσις τῆς Εὐρώπης.

Βάλληγδα Κ. Γεωργίου.—Ἡ ὀργάνωσις εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ Ἐθνικοῦ δυναμικοῦ τῆς Ἑλλάδος.

B r u n e t A n d r é.—Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Πλάνου.

Γιαννοπούλου Γιάννη.—Ἀκτινοβολίες.

Γραφείου Ἐρευνῶν τῆς Α.Σ.Β.Σ.—(Ἀπόδοσις καὶ ἐπεξεργασία ἀπανθισμάτων ἐκ δημοσιευμάτων τοῦ CNOF). Ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς σπατάλης.

Δαμαλᾶ Βασιλείου.—Ἡ ἐξέλιξις τῆς διεθνoῦς οἰκονομίας καὶ ἡ ἐμπορικὴ μας πολιτικὴ.

Danty—Lafrance Louis.—Ἡ εἰσφορὰ τῆς Γαλλίας εἰς τὴν κίνησιν τῆς Ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας.

Αἱ συγαντήσεις τοῦ *Royaumont* ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ἀπόψεων τῆς Ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας.

Ἐπιστημονικὴ ὀργάνωσις καὶ παραγωγικότης.

Ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἰδεῶν περὶ ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας.

Déming H. Georges.—(Μετὰφρασίς Τασίας Μπάφη). Αἱ πρόοδοι εἰς τὴν δημοσίαν διοίκησιν.

Δερτιλῆ Παναγιώτου.—Τὸ ἐσωτερικὸν ἐκούσιον λαχειοφόρον παραγωγικὸν δάνειον.

Ἐυελπίδῃ Χρυσῷ.—Γεωργία καὶ Οἰκονομία.

Haas Hugo.—(Μετὰφρασίς Σ. Μαρκοζάνη). Ἀπὸ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ὄργανώσεως εἰς τὴν Παραγωγικότητα.

Κανελλοπούλου Χρίστου.—Αἱ ἀτμάμαξαι τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Κ.Κ.—Ἐκδηλώσεις σιδηροδρομικῆς ἀναπτύξεως πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν. Ἀναδρομὴ εἰς τὸ 1854.

Κρίκου Ἀλεξάνδρου.—Ἐπισκόπησις τῶν μεταναστευτικῶν κινήσεων τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὰς Η.Π.Α.

Κωστοπούλου Σταύρου.—Τὰ Πιστωτικὰ Ἰδρύματα καὶ ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ.

Λαγάκου Ἠλία.—Ἡ ἀπεργία.

Μακρῷ Λέοντος.—Ἡ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος οἰκονομικὴ διάσκεψις τῶν Βρυξελλῶν.

Μακρῷ Φώτῃ.—Ὁ Συνδικαλισμὸς συντελεστὴς τῆς παραγωγῆς.

Mariotti Angelo.—(Ἀνάπτυξις μετὰ προσθηκῶν καὶ σημειώσεων ὑπὸ Νικολάου Αἰγινητοῦ). Ἡ τουριστικὴ ἰσορροπία.

Μπανταλούκα Κλαυδίου.—Ἀπόδοσις ἐργασίας καὶ φωτισμὸς.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Α. Σ. Β. Σ.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατηργήθη τὸ εἰδικὸν τμῆμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Σχολικὴ μας Ζωὴ» τοῦ περιοδικοῦ μας «*Σπουδαί*» τὸ ὁποῖον τοιοῦτοτρόπως κατέστη καθαρὸν ἐπιστημονικὸν ὄργανον τῆς Σχολῆς.

Ἀντὶ τῆς ὡς ἄνω «Σχολικῆς Ζωῆς» ἐξεδόθη εἰδικὸν πληροφοριακὸν τῆς Σχολῆς μας ὄργανον ὑπὸ τὸν τίτλον «*Τὰ Νέα τῆς Α. Σ. Β. Σ.*», τοῦ ὁποῖου ἐξεδόθησαν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1—7 τεύχη σχήματος 58×86 ἐκ σελίδων ἐν ὄλφ 384.

Πᾶς σπουδαστὴς ἐγγραφόμενος εἰς τὴν Σχολὴν λαμβάνει τὸ ὡς ἄνω περιοδικόν, τὸ ὁποῖον ἀποστέλλεται ἐπίσης εἰς τοὺς φίλους τῆς Σχολῆς καὶ τὰς λοιπὰς Ἀνωτάτας καὶ Μέσας Σχολὰς.

Τὸ Ἄνω τεύχος τοῦ περιοδικοῦ ἀφιερῶθη κυρίως εἰς τὸ «Πρόγραμμα Ἐργασιῶν 1953—1954», τὸ Βον εἰς τὰς Εἰσγωγικὰς, Τμηματικὰς καὶ Πτυχιακὰς Ἐξετάσεις τοῦ Σεπτεμβρίου—Ὀκτωβρίου 1953, ὡς καὶ τὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς,

τὸ Γον εἰς περιγραφὴν ἐπισκέψεων, τὸ Δον εἰς τὸν Τουρισμόν, τὸ Εον εἰς Πληροφορίας περὶ τῆς Ὁργανώσεως καὶ τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς, τὸ Στ' εἰς τὴν Ἐπιστημονικὴν Ὁργάνωσιν τῆς Ἐργασίας καὶ τὸ Ζον εἰς τὸν διοικητικὸν καὶ διαχειριστικὸν Ἀπολογισμόν τοῦ ἔτους 1952—1953. Τὰ ἐν λόγῳ τεύχη περιέλαβον ἐπίσης διαφόρους ἀνακοινώσεις τῆς Σχολῆς, χρησίμους ἐκπαιδευτικῆς φύσεως πληροφορίας, κατάλληλα διὰ τοὺς σπουδαστὰς γνωμικά, χρονικά, χρονογραφήματα κ.λ.

Θεωροῦμεν ἐπιβεβλημένον νὰ τονίσωμεν τὴν ἰδιαίτεράν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἐπροξένησε τὸ Α' τεῦχος μὲ τὴν λαμπρὰν ἔκθεσιν τοῦ «Προγράμματος Ἐργασιῶν» διότι, ὡς καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἔτονίσθη, πᾶν Ἴδρυμα καὶ ἰδίᾳ ἐκπαιδευτικὸν δέον νὰ στηρίξῃ τὴν δραστηριότητά του ἐπὶ προγράμματος, ὥστε καὶ ἡ ἐργασία νὰ εἶναι συστηματικώτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς ταχύτερος, ὅπως καὶ ὁ ἔλεγχος νὰ εἶναι εὐκολώτερος.

Μὲ συγκίνησιν ἡ Σχολὴ ἐσημείωσε τὰ λαμπρὰ σχόλια τῶν ὁπίων ἔτυχε τὸ Δ' τεῦχος, τὸ ὁποῖον ἐθεωρήθη ὅτι ὑπῆρξε πολύτιμος καὶ πρωτότυπος συμβολὴ εἰς τὴν τουριστικὴν πρόοδον τῆς Χώρας, ὅπως ἡ Σχολὴ εὐχαριστεῖ πάντας οἱ ὁποῖοι μὲ τόσον κολακευτικούς λόγους ἐξεφράσθησαν ὑπὲρ τοῦ εἰδικοῦ τεύχους τοῦ ἀφιερωθέντος εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας. Ἡ Σχολὴ χαίρει ἰδιαίτερος διότι ὁ Ἐθνικὸς ὀργανισμὸς Τουρισμοῦ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐταιρία Ἐπιστημονικῆς Ὁργανώσεως τῆς Ἐργασίας ἀνεγνώρισαν τὴν σημασίαν τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ἐκτὸς τοῦ Διευθυντοῦ μας καὶ τοῦ κ. Ἰ. Χρυσόχοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν ὀργανωτικῶν θεμάτων καὶ τῶν χρονογραφημάτων συνειργάσθησαν οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς κ. κ. Ἰ. Κουτσογιάννης, Γ. Παπακώστας, Φ. Λέτσας, Στ. Στανρόπουλος, Σ. Ἀγαπητίδης, Ε. Συνοδινός, ὁ ἐπὶ τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς κ. Γ. Κατσιπῆς καὶ οἱ Ἡλ. Κριμπᾶς, Ἀλ. Παππᾶς, Ν. Αἰγινήτης, Π. Σολομός, Γ. Βάλληνδας, Χ. Λάμπρου, Μ. Παυλίδης, Π. Σταμούλης, Ἀ. Ρούσα, Β. Σκρέκης, Ἀ. Κωτσιόπουλος, καὶ οἱ σπουδασταὶ Μ. Βορδώνη καὶ Μ. Πριμέντας.

Ἐπίσης εἰς τὸ περιοδικὸν ἐδημοσιεύθησαν μεταφράσεις διαρεπῶν ἐπιστημόνων καὶ φίλων τῆς Σχολῆς ὡς οἱ κ. κ. G. Friedmann, L. Danty—Lafrance, J. Fourastié, H. Pasdermadzian, H. Dubreucil.

Ἡ διαχείρισις τοῦ περιοδικοῦ εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν Γραμμα-

τέα τῆς Σχολῆς κ. Ε. Παρασκευαΐδην, ἡ δὲ ἐπιμέλεια τῆς ὕλης εἰς τὴν πτυχιούχον τῆς Σχολῆς Καν. Ἀθηνῶν Ρούσα-Σταυροῖδου.

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπραγματοποιήθη παλαιὸς πόθος τῆς Διοικήσεως τῆς Σχολῆς: ἡ ἔκδοσις τοῦ «Ὁδηγοῦ Σπουδῶν» αὐτῆς. Δὲν εἶνε ὑπερβολὴ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο ἀπετέλεσε ἀληθὲς ἐκπαιδευτικὸν γεγονός καὶ ὡς τοιοῦτον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπιστημονικοῦ κοινοῦ. Πράγματι, εἰς ἓνα τόμον 228 σελίδων, μέγαν ἐγκολπίου σχήματος, συνκεντρώθησαν ὄχι μόνον ὅλαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἴδρυσιν, σκοποὺς καὶ λειτουργίαν τῆς Σχολῆς διατάξεις ἀλλὰ καὶ πᾶσα λεπτομερὴς πληροφορία ἐπὶ τῶν ἐπιδιώξεων καὶ θέσεως τῆς Σχολῆς μεταξὺ τῶν ὁμοτίμων τῆς Ἰδρυμάτων τῆς Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως, τῶν ὑποχρεώσεων τῶν σπουδαστῶν, τῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων κ.τ.λ.

Ἡ κατάταξις τῆς ὕλης, ἡ κωδικοποίησις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἡ ὅλη διάταξις τοῦ κειμένου ἀποτελοῦν εὐτυχῆ σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν εὐμεθόδου ἐγχειριδίου, παρέχοντος πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν, τόσον εἰς τὸν σπουδαστὴν ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον νὰ κατατοπισθῇ ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς ξένον ἀναγνώστην.

Δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς μικροτέρας ἀρετὰς τοῦ πολυτίμου τούτου ἔργου, τὸ γεγονός ὅτι δὲν παρέχονται ξηραὶ αἱ διατάξεις ἀλλὰ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια νὰ ἐμφυσηθῇ εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ πρωτόπορον πνεῦμα τῆς Σχολῆς καὶ νὰ φωτισθῇ τὸ ἔργον τῆς εἰς ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ἰδιομορφίαν τῆς ἐν τῇ χώρῃ μας. Ἐν δὲ ἀπὸ τὰ σημαντικὰ μεταξὺ τῶν σημείων τούτων εἶναι ἡ ἀνωτέρα ἀνθρωπιστικὴ ἀντίληψις καὶ τὸ γνήσιον φιλελεύθερον πνεῦμα, τὰ ὁποῖα διέπουν τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς καὶ καθοδηγοῦν Διοικοῦντας καὶ Διδάσκοντας εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς προσπάθειάς των.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Σχολῆς ἐξέφρασε πλήρη τὴν εὐαρέσκειάν του εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου, κύριον συντάκτην τοῦ «Ὁδηγοῦ Σπουδῶν», τὸν Καθηγητὴν κ. Στ. Σταυροπούλου, ὡς καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ συνεργασθέντας κ. κ. Καθηγητὰς διὰ τὴν καθ' ὅλα ἀρίστην καὶ ἐπιτυχῆ ἐπεξεργασίαν καὶ παρουσίασιν τῆς ἐκδόσεως ταύτης.

ΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΑΝΑ

Ἡ Σχολή ὑπερηφανεύεται ἀκόμη διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἀναληφθεῖσαν πρωτοβουλίαν νὰ ἀναπτύξῃ καὶ εἰς τὴν χώραν μας τὰς νεωτέρας ἀντιλήψεις ἐπὶ τῆς τηρήσεως τῶν λογαριασμῶν τῶν διαφόρων μόνადων τῆς οἰκονομίας ὥστε νὰ ὑποβοηθῆται ἐνεργῶς διὰ τῆς λογιστικῆς πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐπαύξησιν τῆς παραγωγικότητος.

Εἰς ὅλας τὰς πολιτισμένας χώρας ἔχουν ἤδη ἐπικρατήσῃ αἱ ἀντιλήψεις αὗται διὰ τῶν σχεδίων ταξινομημένης τηρήσεως καὶ ἐνοποιήσεως τῶν λογαριασμῶν, ἢ ἄλλως «Λογιστικῶν Σχεδίων» ἢ «Λογιστικῶν Πλάνων» καλουμένων, καὶ τῆς διὰ νόμων ἐπιβολῆς τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων. Ὁ θεσμὸς τοῦ Λογιστικοῦ Πλάνου, ἐν συνδυασμῶ πρὸς τοὺς θεσμοὺς τῶν Ὁρκωτῶν Λογιστῶν καὶ τῶν Φορολογικῶν Κωδίκων, συνιστῶν, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἰδεῶδες δημοσιονομικὸν μέτρον ἀκριβοδικαίας καὶ ἀντιγραφειοκρατικῆς βεβαιώσεως καὶ ἐκτιμήσεως τῆς κατανομῆς τῶν φορολογικῶν βαρῶν εἰς τὸν πληθυσμὸν ἐκάστης χώρας, κατὰ τρόπον βοηθοῦντα τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἐπαύξησιν τῆς παραγωγικότητος.

Ἀνεφέραμεν ὅτι λειτουργεῖ, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Σχολῆς, Ἐπιτροπὴ μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας Ἑλληνικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν ἄριστοι ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου Ἑλλήνων εἰδικῶν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν Β.Ε. τῆς Σχολῆς. Παραλλήλως, ὅμως, ἐκρίθη σκόπιμον νὰ μεταφραστοῦν καὶ νὰ κυκλοφορήσῃ ἐλληνιστὶ τὰ ἐπίσημα Λογιστικά Πλάνα τῶν διαφόρων πολιτισμένων χωρῶν, εἰς εἰδικὴν σειρὰν ἐκδόσεων τῆς Σχολῆς.

Οὕτω, κατὰ τὴν τρέχουσαν χοῆσιν ἐξεδόθη, ὡς Α' τεῦχος τῆς σειρᾶς, ἡ ἐπίσημος «Αὐστραλιανὴ συστηματικὴ ταξινόμησις τῶν βιομηχανικῶν λογαριασμῶν» κατὰ μετάφρασιν, ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Australian Institute of Management, ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου συνεργεργάτου τῆς Σχολῆς κ. Σπύρου Βασιλείου, διευθυντοῦ τοῦ O.X.O.A., μὲ πρόλογον τοῦ Καθηγητοῦ κ. Μαρίου Τσιμάρα. Τοῦ ἔργου προτάσσεται ἐκτενὴς εἰσαγωγή ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος, σὺν τῇ παραλλήλῳ ἱστορικῇ ἐπισκοπῇ τῶν Λογιστικῶν Πλάνων, δίδει τὴν κοινωνιολογικὴν ἐρμηνείαν τῆς γενέσεώς των. Ἡ εὐτυχὴς αὕτη συνεργασία ἀπέληξε εἰς τὴν σύνταξιν πολυτίμου τόμου 80 σελίδων μεγάλου σχήματος χάρτου 70×100 μετὰ τριῶν πινάκων ἐκτὸς κειμένου,

πολυτίμου τόσον διὰ τὰς ἀμέσους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὰς ἐν λειτουργίᾳ παραγωγικὰς ἐπιχειρήσεις αἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ συγχρονίσουν τὸ λογιστικὸν τῶν συστήμα μεχοὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπισήμου Ἑλληνικοῦ Σχεδίου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀπόδοσιν νέων ὄρων καὶ κοινοποιήσιν νέων ἐννοιῶν τῆς λογιστικῆς τεχνικῆς.

Ἐνεκρίθη καὶ ἐπιτελεῖται ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Πλάνου, κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἰδίου κ. Σ. Βασιλείου, ἐκ τῆς ἐπισήμου γαλλικῆς ἐκδόσεως τοῦ 1950, μετὰ προλόγου τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτοῦ καὶ φίλου τῆς Σχολῆς Καθηγητοῦ κ. André Brunet. Τὸ Γαλλικὸν Λογιστικὸν Πλάνον θὰ εἶναι τὸ Β' τεῦχος τῆς ὡς ἄνω σειρᾶς. Ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐπακολουθήσῃ μετάφρασις καὶ ἐκδοσις τῶν Λογιστικῶν Σχεδίων ἄλλων μεγάλων χωρῶν.

ΤΟ Α' ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἐν τῷ πλασιῷ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων, προήλθεν εἰς συννενόησιν μετὰ τοῦ ἐν Γενεύῃ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας διὰ τὴν ὁργάνωσιν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα του, ἐνὸς «Δεκαήμερου Σπουδῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», μετὰ τὸν διττὸν σκοπὸν νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον περὶ τὰ ζέοντα προβλήματα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ νὰ ἐμφανίσῃ τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν ἐργασίαν ὑπὸ τῶν σταλέντων παρὰ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ἀφ' ἐνὸς ἐμπειρογνομόνων εἰς Ἀφγανιστὰν καὶ Λιβύην καὶ ἀφ' ἑτέρου δι' εὐρύτερας σπουδᾶς ἢ δι' εἰδικὰς ἀποστολάς.

Ἡ προεδρεία τοῦ «Δεκαήμερου» ἀνελήφθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἄλλοτε Καθηγητοῦ τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἐν τῇ Α.Σ.Β.Σ. κ. Στεφάνου Στεφανοπούλου, εὐγενῶς ἀποδεχθέντος τὴν οἰκίαν παράκλησιν τῆς Σχολῆς.

Τὸ «Δεκαήμερον» ἤρχισε τὰς ἐργασίας του τὴν 25ην Μαΐου 1954 καὶ συνέχισε ταύτας μεχοὶ καὶ τῆς 8ης Ἰουνίου ἰδίου ἔτους.

Ἐκάστης ὁμιλίας παρεκλήθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν προεδρείαν τῆς συγκεντρώσεως καὶ τὴν εἰσηγήσιν εἰδικὸς ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιστήμων.

Κατὰ τὸ Δεκαήμερον ἐγένοντο αἱ κάτωθι ὁμιλίαι.
Στεφ. Στεφανοπούλου. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.—Οἱ σκοποὶ καὶ ἡ σημασία τοῦ Δεκαήμερου.

- Εδ. Μαζαράκη.** Ἀντιπροσώπου τοῦ Δ.Γ.Ε.—Ἡ τεχνικὴ βοήθεια τῆς Διεθνoῦς ὀργανώσεως τῆς Ἑργασίας.
- Στράτου Κ. Παπαϊωάννου.** Διευθυντοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ.—Οἱ γενεσιουργοὶ λόγοι τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.
- Χρίστου Ἀγαλλοπούλου.** Καθηγητοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ.—Ἡ ἐξέλιξις τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ αἱ σύγχρονοι κατευθύνσεις της.
- Ἄγγ. Παπαϊωάννου.** Ἐμπειρογνώμονος τοῦ Δ.Γ.Ε. διὰ τὸ Ἀφγανιστάν.—Βιοτεχνικὴ παράδοσις καὶ βιοτεχνικὰ προβλήματα εἰς τὸ Ἀφγανιστάν.
- Ἰωάν. Παλαιολόγου.** Ἐμπειρογνώμονος τοῦ Δ.Γ.Ε. διὰ τὴν Λιβύην.—Ἡ ἐν Λιβύῃ ἀποστολὴ Τεχνικῆς Βοηθείας καὶ ἡ προσπάθεια ἀναδιοργανώσεως τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.
- Ἄντ. Τριανταφύλλου.** Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἑργασίας.—Αἱ στατιστικαὶ τῆς ἔργασίας.
- Ἄντ. Σαμαράκη.** Τμηματάρχου Ὑπουργείου Ἑργασίας.—Σημερινὰ μεταναστευτικὰ προβλήματα.
- Εδ. Φλώκου.** Τμηματάρχου Ὑπουργείου Ἑργασίας.—Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις.
- Δημ. Ἀρεταίου.** Τμηματάρχου Ι.Κ.Α.—Προβλήματα ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βελγίῳ.
- Νικ. Θεοδώρου.** Τμηματάρχου Ὑπουργείου Ἑργασίας.—Ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς τῶν ἐργαζομένων.
- Ἄλ. Τασοπούλου.** Τμηματάρχου Ὑπουργείου Ἑργασίας.—Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις ὡς τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς ἀπασχολήσεως.
- Σωτ. Ἀγαπητίδη.** Καθηγητοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ.—Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἐργασιῶν τοῦ «Δεκαημέρου».
- Σταύρου Κωστοπούλου.** Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τῆς Α.Σ.Β.Σ. τ. Ὑπουργοῦ.—Χαιρετισμὸς ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν.
- Αἱ ἀνωτέρω διαλέξεις μετὰ τῶν σχετικῶν εἰσηγήσεων τῶν προεδρουσάντων κατὰ τὰς συγκεντρώσεις ἐδημοσιεύθησαν εἰς εἰδικὸν τόμον ἐκ 200 σελίδων τυχόντα ἐξαιρετικὰ ἐπαινετικῶν κρίσεων.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

1. Ἡ Σχολὴ ἐζήτησεν ὅπως ἀντιπρόσωπός της μετέχη εἰς τὸ Συμβούλιον Ἑπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ἠρνήθη, μολοντί εἰς τὴν Σχολὴν μας ὑπηρετοῦν

Σύμβουλοι καὶ Καθηγηταὶ γνωστοὶ διὰ τὴν εἰδικὴν των κατάρτιον καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὰ ζητήματα τῆς Ἑπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

2. Ἡ Σχολὴ ἐζήτησεν ὅπως μετὰσχῃ ἐπισήμως εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ «Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος», δεδομένου ὅτι καὶ Καθηγηταὶ ἀρμόδιοι ὑπάρχουν διὰ τὰ ζητήματα τῆς παραγωγικότητος καὶ ἰδίᾳ διότι ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Σχολῆς, τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1945 διεκηρύχθη ἡ ἀνάγκη τῆς συνεργασίας τῶν παραγόντων τοῦ πλούτου ἐπὶ τῷ σκοπῷ μείζονος ἀποδόσεως ὄλων πρὸς κοινὸν ὄφελος. Ὡς γνωστὸν ἡ φράσις αὕτη ἀπετέλεσε τὸ διδακτικὸν σύνθημα τῆς Σχολῆς μας καὶ εἶναι πλέον τὸ σύνθημα ὄλων τῶν ἰδρυθέντων ἐν Εὐρώπῃ Κέντρων Παραγωγικότητος. Τὸ αἴτημα δὲν ἐγένετο δεκτόν, κριθέντος ὅτι δὲν πρέπει ν' αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιστημόνων τῶν μετεχόντων εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον.

3. Ἡ Σχολὴ ἐζήτησεν ὅπως μετὰσχουν ἀντιπρόσωποι τῆς Σχολῆς εἰς τὸ Ἰδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Unesco. Τὸ αἴτημα δὲν ἐγένετο δεκτόν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

4. Ἡ Σχολὴ ἐζήτησεν ὅπως χορηγηθῇ ὑποτροφία καὶ εἰς σπουδαστὴν της. Τὸ αἴτημα ἐγένετο δεκτόν παρὰ τοῦ Ἰδρυματος. Ἀντιθέτως δὲν ἐγένετο δεκτόν ὅπως μετέχουν πτυχιούχοι μας εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς δι' ὑποτροφίας πρὸς σπουδὴν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

5. Ἡ Σχολὴ μας ἐζήτησε παρὰ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Τεχνικῆς Βοηθείας καὶ ἐπέτυχε ν' ἀποστέλλωνται πτυχιούχοι της εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' εὐρυτέρας σπουδᾶς, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Καθηγητοῦ κ. Σπ. Καλογεροπούλου—Στράτη, μέλους τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς. Τὸ Δ. Συμβούλιον ἐξέφρασεν εἰς τοῦτον τὰς θεορμὰς του εὐχαριστίας.

6. Ἡ Σχολὴ ἐπέτυχεν ὡσαύτως νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ πτυχίον της διὰ τὰς ὑποτροφίας τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

7. Ἡ Σχολὴ προέβη εἰς διαφόρους ἐνεργείας ὅπως ἀναγνωρισθῇ τὸ πτυχίον της ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς κλπ. Τὸ θέμα παραμένει ἐκκρεμὲς ἐν ἀναμονῇ ἐγκρίσεως σχετικῶν νόμων.

8. Ἡ Σχολὴ ἐπέτυχε καὶ ἀνεγνωρίσθη τὸ πτυχίον της παρὰ τοῦ νέου Ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

9. Ἡ Σχολὴ ἐπέτυχε καὶ ἀνεγνωρίσθη τὸ πτυχίον της παρὰ τῆς Κτηματικῆς Τραπεζῆς.

10. Ἡ Σχολὴ ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ διαφόρους ἀνωτάτας Σχολὰς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς δι' ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα καὶ ἰδιαιτέρως ἐμελέτησε μετὰ τοῦ Centre de Préparation dan l' Administration des Affaires τῶν Παρισίων τὸ θέμα τῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς περιπτωσιακῆς μεθόδου (case system).

11. Οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς προσέφεραν τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των ὑπὲρ τῶν σεισοπαθῶν.

12. Ἡ Σχολὴ ἐνίσχυσε πᾶσαν κίνησιν ὑπὲρ τῆς Εὐρωπαϊκῆς συνεργασίας καὶ συνέστησε καὶ ἐπέτυχε τὴν ἴδρυσιν τοῦ «Ὁμίλου Πτυχιούχων καὶ Σπουδαστῶν ὑπὲρ τῆς Πανευρώπης», ὁ ὁποῖος στενῶς συνεργάζεται μετὰ τῆς «Κινήσεως τῶν Νέων» (Campagne de la Jeunesse).

13. Ἡ Σχολὴ ἐνεργῶς ὑπεστήριξε τὴν κίνησιν καὶ δρασίμην τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Ἐπιστημονικῆς Ὁργανώσεως, (ΕΠΟΡ) εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς ὁποίας μετέσχον ὡς Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Ἰ. Χρυσόχοῦ, ὡς Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Σ. Ἀγαπητίδης καὶ ὡς Σύμβουλος ὁ κ. Κ. Μπανταλούκας.

14. Ἡ Σχολὴ μετέχει ἐπίσης διὰ τῶν κ. κ. Ἰ. Χρυσόχοῦ καὶ Σ. Παπαϊωάννου εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Πανελληνίου Ἐπιστημονικῆς Λογιστικῆς Ἐταιρείας (ΠΕΛΕ).

15. Οἱ Σύμβουλοι τῆς Σχολῆς κ. κ. Χ. Πανάγου, Γ. Τερμεντζῆς καὶ Γ. Βουγιουκλῆς, ὡς καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Α. Κυρκιλίτης μετέχουν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

Α. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Ι. Εἰσαγωγικαὶ

Συμφώνως πρὸς τὸ ἐγκριμένον Πρόγραμμα διενεργήθησαν αἱ Εἰσαγωγικαὶ Ἐξετάσεις τοῦ παρελθόντος ἔτους τὴν 25ην Ὀκτωβρίου καὶ ἐπερατώθησαν τὴν 2αν Νοεμβρίου 1953. Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Κ. Παπαϊωάννου, ἐκ τῶν Καθηγητῶν κ. κ. Σ. Ἀγαπητίδη, Α. Κυρκιλίτη, Ν. Δελούκα, Χ. Ἀγαλλοπούλου, Χ. Καραβᾶ (διὰ τὴν ἔκθεσιν Ἰδεῶν), Α. Καλλιαβᾶ, Δ. Κόλια, Π. Κουβέλη, Π. Πέροδικα, Κ. Φράγκου (διὰ τὴν Γεωγραφίαν), Ε. Μαργαρίτη, Ν. Θεοδώρου, Φ. Λέτσα, Στ. Σταυροπούλου καὶ Ε. Συνοδινοῦ (διὰ τὰ Μαθηματικά). Χρῆθ' Ἐξετέλεσεν ὁ Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς κ. Ε. Παρασκευαΐδης.

Εἰς τὰς Εἰσαγωγικὰς Ἐξετάσεις προσῆλθον 611 ὑποψήφιοι καὶ ἐπέτυχον 395, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τεύχος τῶν «Νέων τῆς ΑΣΒΣ» (σελ. 6). Εἰς τὸ αὐτὸ τεύχος δημοσιεύονται καὶ τὰ δοθέντα θέματα.

Ἐκ τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὴν Σχολὴν τὸ Ἴδρυμα Κρατικῶν ὑποτροφιῶν (ΙΚΥ) ἐξέλεξεν ὡς ὑπότροφον τὸν ἐκ Κίρρας Παρνασίδος Παππᾶν Ἀνδρέαν τοῦ Εὐθυμίου.

II. Τμηματικαὶ Ἐξετάσεις

Τὴν 2 Σεπτεμβρίου 1953 ἀνεκοινώθη τὸ λεπτομερὲς «Πρόγραμμα τῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων» τῆς Β' περιόδου, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν τὴν 17ην Σεπτεμβρίου καὶ ἐπερατώθησαν τὴν 12ην Ὀκτωβρίου. Τὰ ἀποτελέσματα ἀνεκοινώθησαν τὴν 16ην καὶ οὕτω κατέστη δυνατὸν ν' ἀρχίσουν τὰ μαθήματα τὴν 16ην Ὀκτωβρίου, ἀποδεικνυομένου οὕτω ὅτι τὰ μαθήματα εἰς τὰς Σχολὰς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως δύνανται κανονικῶς νὰ ἀρχίσουν τὴν 10—12 Ὀκτωβρίου καὶ ἐπομένως ὅτι πᾶσα βραδύτης περὶ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν παραμένει ἀνευ εὐλόγου δικαιολογίας.

Τὴν 15ην Δεκεμβρίου ἀνεκοινώθη τὸ Πρόγραμμα τῶν Συμπληρωματικῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν τὴν 8ην Ἰανουαρίου 1954 καὶ ἐπερατώθησαν τὴν 15ην ἰδίου. Τὰ ἀποτελέσματα ἀνεκοινώθησαν τὴν 30ην.

Παραθέτομεν κατωτέρω τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὡς ἄνω ἐξετάσεων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ κατ' Ἰούνιον 1953 ἐπιτευχθέντα.

A. Ἔτος Σπουδῶν

Ἐγγραφέντες καὶ ἐπαναγραφέντες		422
Ἐπιτυχόντες		141
Εἰς Ἐξετάσεις Ἰουνίου 1953	11	
» » Σεπτεμβρίου 1953	56	
» » Ἰανουαρίου 1954	74	

B. Ἔτος Σπουδῶν

Ἐγγραφέντες		250
Ἐπιτυχόντες		80
Εἰς Ἐξετάσεις Ἰουνίου 1953	4	
» » Σεπτεμβρίου 1953	26	
» » Ἰανουαρίου 1954	50	

Γ'. Έτος Σπουδών

°Εγγραφέντες				183
°Επιτυχόντες				36
Είς °Εξετάσεις	°Ιουνίου	1953		3
»	»	Σεπτεμβρίου	1953	18
»	»	°Ιανουαρίου	1954	15

°Ητοι κατά τὰ ἀνωτέρω :

	Α'	Β'	Γ'	Σύνολον
°Ενεγράφησαν	422	250	183	855
°Επέτυχον	141	80	36	257
°Απέτυχον	281	170	147	598

°Η ἀναλογία τῶν ἐπιτυχόντων πρὸς τοὺς ἐγγραφέντας ἀνέρχεται εἰς 30 ο)ο.

Κατὰ τὰς περιόδους τὰ ἀποτελέσματα εἶναι τὰ ἑξῆς :

°Εξετάσεις	°Ιουνίου	1953	ἐπιτυχόντες	18	ἤτοι 2,1 ο)ο
»	Σεπτεμβ.	1953	»	100	» 11,6 ο)ο
°Εξετάσεις	°Ιανουαρίου	1954	»	139	» 16,3 ο)ο
	Τὸ ὅλον	»		257	30 ο)ο

III. ΠΤΥΧΙΑΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἀνεκοινώθη εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τὸ «Πρόγραμμα τῶν ἐπὶ Πτυχίῳ ἐξετάσεων», αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν τὴν 26ην °Οκτωβρίου καὶ ἐπερατώθησαν τὴν 16ην Νοεμβρίου μὲ ἐπιβράδυνσιν 4 ἡμερῶν. Τὰ ἀποτελέσματα ἀνεκοινώθησαν τὴν 26ην ἴδιον.

°Η Β' περίοδος ἤρχισε 10 ἡμέρας βραδύτερον τῆς ὁρισθείσης ὑπὸ τοῦ «Προγράμματος °Εργασιῶν» χρονολογίας, λόγω τῶν °Απόκρω, ἤτοι τὴν 10 Μαρτίου καὶ ἔληξε τὴν 30ην Μαρτίου. Τὰ ἀποτελέσματα ἀνεκοινώθησαν τὴν 30ην Μαρτίου 1954.

Αἱ ἐξετάσεις τῆς Γ' περιόδου ἤρχισαν κανονικῶς τὴν 22αν Μαΐου καὶ ἔληξαν τὴν 9ην °Ιουνίου. Τὰ ἀποτελέσματα ἀνεκοινώθησαν τὴν 22αν °Ιουνίου, ἤτοι 13 ἡμέρας βραδύτερον τοῦ κανονικοῦ.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ 1953—1954

Κατά τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953/1954
ἔτυχον πτυχίου οἱ κάτωθι τελειόφοιτοι τῆς Σχολῆς.

1. Ἀγαπάκης Ἰωάννης τοῦ Σπυρίδωνος (200)	38	μὲ	βαθμὸν	καλῶς	6.24
2. Ἀγγελοπούλου Χαρίκλεια τοῦ Γεωργίου (144)	1	>	>	>	5.86
3. Ἀναγνώστου Θέκλα τοῦ Βασιλείου (201)	39	>	>	>	6.18
4. Ἀργυράκης Κωνσταντῖνος τοῦ Βασιλείου (145)	2	>	>	>	6.99
5. Ἀργυριάδης Χαρίλαος τοῦ Χρήστου (146)	3	>	>	λίαν	7.38
6. Ἀρκάς Πέτρος τοῦ Νικολάου (202)	40	>	>	>	5.81
7. Βαβυλουσάκης Παντελῆς τοῦ Ἰσιδώρου (147)	4	>	>	>	6.02
8. Βλαχόπουλος Κωνσταντῖνος τοῦ Στεργίου (203)	41	>	>	>	7.19
9. Βοζίκης Γεώργιος τοῦ Νικολάου (204)	42	>	>	>	6.28
10. Βυτογιάννης Παναγιώτης τοῦ Δημητρίου (171)	9	>	>	>	5.46
11. Γαρυφάλης Νικόλαος τοῦ Ἰωάννου (172)	10	>	>	>	6.15
12. Γεωργοπούλου Ἑλένη τοῦ Ἰωάννου (173)	11	>	>	>	6.20
13. Γεωργοπούλου Ἑλένη τοῦ Κωνσταντίνου (148)	5	>	>	>	6.50
14. Γιαννουμίδης Περικλῆς τοῦ Ἀναστασίου (149)	6	>	>	>	5.73
15. Γιαννακόπουλος Δημήτριος τοῦ Περικλέους (169)	7	>	>	>	6.98
16. Δελλόπουλος Δημήτριος τοῦ Ἀθανασίου (222)	60	>	>	>	5.22
17. Δημητρακέλης Εὐστράτιος τοῦ Νικολάου (150)	8	>	>	>	6.20
18. Δημόπουλος Κωνσταντῖνος τοῦ Χαραλάμπους (188)	26	>	>	>	5.78
19. Δήμος Ἡλίας τοῦ Παντελῆ (205)	43	>	>	>	5.99
20. Δούβρης Εὐάγγελος τοῦ Ἰωάννου (151)	9	>	>	>	5.95
21. Ζαράλης Ἀντώνιος τοῦ Ἰωάννου (223)	61	>	>	>	5.49
22. Ζαράλης Ἀριστοτέλης τοῦ Γεωργίου (224)	62	>	>	>	5.66
23. Ζούμπουλης Χρήστος τοῦ Ἐμμανουήλ (206)	44	>	>	>	6.09
24. Καμάρης Σταμάτιος τοῦ Κωνσταντίνου (152)	10	>	>	>	5.47
25. Κανάτας Αὐγέρης τοῦ Βασιλείου (207)	45	>	>	>	6.20
26. Καπώνης Κωνσταντῖνος τοῦ Νικολάου (189)	27	>	>	>	6.10
27. Καραμπέτσας Ἀνάργυρος τοῦ Λυμπέρη (153)	12	>	>	>	6.10
28. Καρακασιδης Ἐλευθέριος τοῦ Παναγιώτου (203)	46	>	>	>	6.05
29. Καρδαμίτσης Εὐάγγελος τοῦ Κωνσταντίνου (156)	11	>	>	>	5.28
30. Κατριμάντζης Κωντῖνος τοῦ Σπυρίδωνος (174)	12	>	>	>	5.65
31. Κατσιάρη Παναγιώτα τοῦ Παύλου (154)	13	>	>	>	5.95
32. Κοντογιάννης Ἰωάννης τοῦ Δημητρίου (190)	28	>	>	>	6.13
33. Κοντοθανάσης Νικόλαος τοῦ Δημητρίου (175)	13	>	>	>	6.13
34. Κοσίνα Εὐθυμία τοῦ Ἡλία (155)	14	>	>	λίαν	7.52
35. Κοτρωῶνος Ἡλίας τοῦ Ἀλεξάνδρου (157)	15	>	>	>	6.13
36. Κοτρωῶτσος Χρήστος τοῦ Ἀθανασίου (176)	14	>	>	>	5.88
37. Κουκάκης Γρηγόριος τοῦ Παύλου (209)	47	>	>	>	6.05
38. Κουλοῦντζος Πέτρος τοῦ Εὐθυμίου (210)	48	>	>	>	6.38
39. Λαζανᾶς Παναγιώτης τοῦ Ἡλία (177)	15	>	>	>	5.80
40. Λεοντίδης Γεώργιος τοῦ Ἐλαμεινῶνδου (158)	16	>	>	>	6.75
41. Λοῖζος Νικόλαος τοῦ Στυλιανοῦ (191)	29	>	>	>	5.72

42.	Λυκούρη	Ἐλευθερία τοῦ Ἀναστασίου (211)	49	>	>	>	6.20
43.	Μανίτσας	Κωνσταντίνος τοῦ Βασιλείου (159)		>	>	>	6.17
44.	Μαραβέλιος	Γεώργιος τοῦ Θεοδώρου (160)		>	>	Μαν	7.82
45.	Μικροῦδης	Δημήτριος τοῦ Γεωργίου (199)	37	>	>	>	6.37
46.	Μιχόπουλος	Φίλιππος τοῦ Παντελεῆ (179)	17			Με βαθμὸν καλῶς	6.11
47.	Μίχος	Μιχαὴλ τοῦ Γεωργίου (161)		>	>	>	6.07
48.	Μπαζιζος	Γεώργιος τοῦ Παναγιώτου (162)		>	>	>	6.35
49.	Μπαλάσκας	Στέφανος τοῦ Νικολάου (212)	50	>	>	>	5.85
50.	Νίκας	Παναγιώτης τοῦ Δημητρίου (213)	51	>	>	>	6.11
51.	Νικολάου	Δημήτριος τοῦ Ἰωάννου (178)	16	>	>	>	5.91
52.	Ντουντούρης	Κωνσταντίνος τοῦ Νικολάου (192)	32	>	>	>	5.75
53.	Παγώνης	Γεώργιος τοῦ Εὐαγγέλου (235)	63	>	>	>	5.87
54.	Παπαδάκης	Ἰωάννης τοῦ Γεωργίου (170)	8	>	>	>	6.16
55.	Παπουτσῆς	Στυλιανὸς τοῦ Δημητρίου (180)	18	>	>	>	5.68
56.	Πάτιος	Λάζαρος τοῦ Νικολάου (193)	31	>	>	>	6.11
57.	Πετρόπουλος	Κωνσταντίνος τοῦ Γεωργίου (181)	15	>	>	>	5.87
58.	Πίτσιος	Μιχαὴλ τοῦ Πανταζῆ (182)	20	>	>	λίαν	7.85
59.	Πιπεράκη	Χρυσὴ τοῦ Γεωργίου (214)	52	>	>	>	6.83
60.	Πολίτης	Ἡλίας τοῦ Διονυσίου (163)	1	>	>	>	5.66
61.	Ραϊμέντας	Μερκούριος τοῦ Ἀντωνίου (183)	27	>	>	>	5.71
62.	Ραπίτου	Μαρία τοῦ Γεωργίου (164)	2	>	>	>	5.77
63.	Ρηγόπουλος	Μπέης τοῦ Κωνσταντίνου (226)	64	>	>	>	6.28
64.	Ρίμπας	Ἰωάννης τοῦ Σαράντου (194)	3	>	>	>	5.76
65.	Σακαντάνης	Σταμάτιος τοῦ Ἰωάννου (165)	3	>	>	>	5.66
66.	Σκόρδος	Βασίλειος τοῦ Σπυριδωνος (227)	5	>	>	>	6.09
67.	Σταθοπούλου	Ἀσημίνα τοῦ Παναγιώτου (215)	23	>	>	>	6.02
68.	Σταμπολίτης	Νικόλαος τοῦ Ἀγτωνίου (184)	22	>	>	>	6.18
69.	Σταρογιάννης	Εὐστράτιος τοῦ Γεωργίου (216)	57	>	>	>	5.52
70.	Σταυρόπουλος	Ἐλισσαῖος τοῦ Παύλου (195)	3	>	>	>	5.88
71.	Στούπας	Ἰωάννης τοῦ Κωνσταντίνου (166)	4	>	>	>	5.83
72.	Σωτηρόπουλος	Σπυρίδων τοῦ Νικήτα (228)	16	>	>	>	5.56
73.	Ταλαίπωρος	Ἐμμανουὴλ τοῦ Στυλιανοῦ (217)		>	>	>	6.51
74.	Τασιόπουλος	Χρήστος τοῦ Γρηγορίου (218)		>	>	>	6.19
75.	Τζωρτζάκης	Γεώργιος τοῦ Ἐμμανουὴλ (229)	64	>	>	>	5.89
76.	Τομάρας	Νικόλαος τοῦ Κωνσταντίνου (219)		>	>	>	5.80
77.	Τουτουδάκης	Δημήτριος τοῦ Νικολάου (167)		>	>	>	5.97
78.	Τράγας	Νικόλαος τοῦ Δημητρίου (220)		>	>	>	5.94
79.	Τριφύλλη	Μαρία τοῦ Βασιλείου (185)	13	>	>	>	6.12
80.	Τσαγκλῆς	Παναγιώτης τοῦ Κωνσταντίνου (196)	3	>	>	>	5.55
81.	Τσακίρης	Εὐάγγελος τοῦ Ἰωάννου (168)	6	>	>	>	5.78
82.	Τσιλβης	Γεώργιος τοῦ Ἡλία (230)	2	>	>	>	6.14
83.	Τσιμπλάκης	Ἰωάννης τοῦ Μιχαὴλ (186)	14	>	>	>	6.46
84.	Τσότσας	Ἰωάννης τοῦ Εὐαγγέλου (197)	35	>	>	>	5.60
85.	Φωτάνης	Ἐμμανουὴλ τοῦ Δημητρίου (187)		>	>	>	5.88
86.	Χατζερούλας	Γεώργιος τοῦ Κωνσταντίνου (198)	3	>	>	>	5.98
87.	Χατζηπαναγιώτου	Εὐάγγελος τοῦ Ἰωάννου (221)		>	>	>	6.45

Ἐξ αὐτῶν ἔτυχον βαθμοῦ «λίαν καλῶς» οἱ κάτωθι:

182	1.	Πίτσιος Μιχαὴλ	7.85
146	2.	Ἀργυριάδης Χαρίλαος	7.83
169	3.	Μαραβέλιος Γεώργιος	7.83
151	4.	Κοσίγτα Εὐθυμία	7.52

ΠΤΥΧΙΑΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ κατατεθείσαι εἰς τὸ Γ.Ε.Β.Ε.
πρὸς ἔγκρισιν κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1953/54

α/α Μητρώον	Όνοματεπώνυμον	Τίτλος Ἔργασίας
1	<i>Ι. Ἀγαπάκης</i>	Ἡλεκτρικὴ ἐκμετάλλευσις Ἡρακλείου Κρήτης.
2	<i>Γ. Σχινᾶς</i>	Περὶ Συνεταιρισμοῦ.
3	<i>Γ. Τζωρτζάκης</i>	Σταθμὸς δοκιμῶν Γεωργικῶν Μηχανῶν Ὑπουργείου Γεωργίας.
4	<i>Γ. Τσιλιβῆς</i>	Μία πρότυπος Καπνοβιομηχανία.
5	<i>Π. Χριστόπουλος</i>	Βιομηχανικὴ Οἰκονομία τῆς Ἑλλάδος.
6	<i>Η. Κονίστης</i>	Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος μεταπολεμικῶς.
7	<i>Γ. Ἀναγνωστόπουλος</i>	Ἄλευροβιομηχανία.
8	<i>Μαρ. Δαγκαδᾶς</i>	Ἐργοδοσία κατεργασίας τομάτας.
9	<i>Ἡρ. Παπῆς</i>	Ἡ μηχανὴ ὡς παράγων οἰκονομικῆς προόδου.
10	<i>Φωκ. Καλογεράς</i>	Οἱ συνεταιρισμοὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλοχοῦ.
11	<i>Χαρ. Γαλάνης</i>	Γεωργικὰ μηχανήματα καὶ ἐργαλεῖα.
12	<i>Πετρ. Χρ. Πέτρου</i>	Χρηματιστήρια ἐμ)των.
13	<i>Σπ. Παπουτσᾶς</i>	Ἡλεκτρικὴ καὶ παγοποιητικὴ εἰταιρεία Σύρου.
14	<i>Χαρ. Κακέτης</i>	Φαρμακευτικὰ Ἐργαστήρια.
15	<i>Ἰορδ. Παυλίδης</i>	Ὁ βάμβαξ καὶ ἡ κλωστοῦφαντουργία βάμβακος.
16	<i>Ι. Σκουληκάρης</i>	ΑΒΕ (Ἐλαιουργικὴ).
17	<i>Π. Ρούσσης</i>	Βιοτεχνία Ζαχαρωδῶν προϊόντων.
18	<i>Α. Σιδηρόπουλος</i>	Μακεδονικὴ Βιομηχανία ἐλαστικῶν «ΑΛΥΣΙΔΑ»
19	<i>Θ. Παναγιωτόπουλος</i>	Πειραϊκὴ Βιομηχανία Α.Ε.
20	<i>Ι. Ἀνδριανάκης</i>	Τουρισμός.
21	<i>Σωτ. Ντιουβράς</i>	Βιομηχανία Ζυμαρικῶν.
22	<i>Κ. Πετρόπουλος</i>	Ὀίνος, οἰνοπνεύματα καὶ ζαχαρώδη προϊόντα.
23	<i>Ἀνδ. Ἀβραμόπουλος</i>	Λατομεία Ἀμφιάλης Α.Ε.
24	<i>Πόπη Καλδῆ</i>	Ἐταιρεία Ἡλεκτροκινήσεων «Πυλὸ» Α. Ε.
25	<i>Κ. Ἀποστολίδου</i>	Ὁ Χάρτης.
26	<i>Ι. Ἀγαπάκης</i>	Τὸ ἐμπορικὸν Ναυτικὸν καὶ ἡ σημασία του διὰ τὴν Ἑλλάδα.

α/α Μητρώον	'Όνοματεπώνυμον	Τίτλος 'Εργασίας
27	Ι. 'Ανδρώνης	'Επιχείρησις 'Επεξεργασίας Σουλτανίνας.
28	Γ. 'Αργυρόπουλος	Φαρμακευτική Βιομηχανία «ΚΟΠΕΡ» Α. Ε.
29	Γ. 'Αγαθός	Αί κοινωνικαί 'Ασφαλίσεις γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἐν 'Ελλάδι.
30	Π. 'Αρκάς	'Ο οἶνος ἐν 'Ελλάδι.
31	Γ. Βοζίκης	Αί βιταμῖναι καὶ ὁ ρόλος των ἐν τῇ διατροφῇ.
32	Μ. Γιουρουκῆλης	'Ηνωμένα 'Εργοστάσια 'Ι. Καλαμάρη Α. Ε.
33	Δ. Γρηγορίου	Ποία δέον νὰ εἶναι ἡ ὀργάνωσις ἐνὸς ὑφαντηρίου.
34	Κ. Γκίνης	.Ο ὀρυκτὸς πλοῦτος τῆς 'Ελλάδος καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις αὐτοῦ.
35	Εὔστρ. Γρηγορίου	'Επιχ. Βιομηχ. Σάπωνος Π. Παπαγεωργίου καὶ Σία.
36	Κ. Γαλάνης	'Η ἐν 'Ελλάδι βυρσοδεψία.
37	Σ. Γαλανάκης	Παραγωγή ὀρύζης ἐν 'Ελλάδι.
38	Κ. Γκότσης	'Ο ἔργατικὸς μισθός.
39	Γ. Γραμματικῆκης	Μελέται ὀργανώσεως τμήματος πληροφοριῶν Τραπέζης.
40	Κ. Δημόπουλος	Τουρισμὸς, ἡ Βιομηχανία τῶν Ξένων.
41	Δ. Δασκαλάκης	Περὶ Διευθύνσεως Τελωνείου καὶ Τελωνειακοῦ ἐλέγχου.
42	Κ. Ζαρῆς	'Η σημασία τῆς ἠλεκτροκινήσεως τῆς ὑπαίθρου καὶ τὰ ἐγγειοβελτιωτικὰ ἔργα διὰ τὴν γεωργικὴν μας οἰκονομίαν.
43	Χ. Ζουμπούλης	'Ο θεσμὸς τῶν Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων ἐν 'Ελλάδι.
44	Ι. Ζαφειρόπουλος	Προβλήματα καὶ συνθῆκαι λειτουργίας τῆς Α. Ε. Καλυπτολειτουργικῶν εἰδῶν Ε.Χ.Ε.
45	Αὐγ. Κανάτας	Παραγωγή καὶ ἐμπόριον ἐλαιολάδου καὶ βρωσίμων ἐλαίων.
46	Η. Καρλῆς	Καλλιέργεια ὀρύζης καὶ ὀργάνωσις ἐρ- ἐργοστασίων ἀποφλοιώσεως αὐτῆς
47	Ν. Κοντοθανάσης	Μικρὸς γεωργικὸς κληρὸς τῆς Κοινότητος Κουρτάκη Πυλίας Μεσσηνίας.

α/α Μητρώον	Όνοματεπώνυμον	Τίτλος Έργασίας
48	Μ. Καλαντζής	Γενικῶς περι ὀρυκτοῦ πλοῦτου Ἑλλάδος καὶ εἰδικώτερον περι νικελίου καὶ σιδήρου.
49	Γρ. Κουκάκης	Ἐθνικὸς ὀρυκτὸς πλοῦτος.
50	Ἐ. Καρακασίδης	Ἐριοβιομηχανία Ναούσης—Λαναρά—Κύρση καὶ Σία Α.Ε.
51	Κ. Καραμπέλιος	«Πειραϊκὴ—Πατραϊκὴ» Κλωστοῦφαντουργικὴ Ἐταιρία.
52	Ἄν. Καρλάμπα	Ἀνάπτυξις παραγωγῆς ὀρυζῆς ἐν Ἑλλάδι. Αἷτια καὶ ἀποτελέσματα αὐτῆς.
53	Ἄ. Κοκκινοπούλου	Βιομηχανία οἴνων καὶ οἴνοπνευμάτων.
54	Σ. Μπαλάσκας	Τηλεπικοινωνία ἐν Ἑλλάδι.
55	Α. Μαρκοπούλου	Ἡ συμβολὴ τῆς ψυχολογίας εἰς τὴν μελέτην καὶ ὀργάνωσιν τῆς ἔργασίας.
56	Σ. Μαντζαρίδου	Ὁ καπνὸς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία.
57	Β. Μουτούσης	Ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία καὶ ἡ προσπάθεια ἀνασυγκροτήσεως αὐτῆς μεταπολεμικῶς.
58	Π. Μαυρογένους	Ἐριοβιομηχανία Α.Ε.
59	Χ. Μπασιάς	Ἡ ὑποτίμησις τῆς δραχμῆς ἐναντι τοῦ ξένου νομίσματος.
60	Κ. Μπόκωρος	Ὁ καπνὸς ὡς οἰκονομικὸς παράγων τῆς Ἑλλάδος.
61	Δ. Μοϊανὸς	Τὸ κόστος τῶν βυρσοδεφικῶν προϊόντων
62	Π. Νινιὸς	Βιομ. Ἐπιχειρήσεις Ἐκμεταλλεύσεως πορτοκαλλίων.
63	Θ. Νικολόπουλος	Ἡ παραγωγικὴ δραστηριότης τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.
64	Α. Πίλο	Ὁ ἑπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς ὡς φορεὺς κοινωνικῆς ἁρμονίας.
65	Κ. Παπαρρήγας	Ἑλλ. Μεταλ. Βιομηχανία «Κ. Ν. Παπαρρήγου».
66	Π. Νίκας	Τὸ θαῦμα τῶν Ἀμπελακίων.
67	Χ. Πιπεράκη	Ἡ ἐσπεριδοκαλλιέργεια εἰς τὴν Κρήτην.
68	Χ. Πολίτης	Γαϊάνθρακες—πετρέλαιον.
69	Μ. Ρηγόπουλος	Στοιχεῖα ἐμπορικῆς ψυχολογίας.
70	Β. Σκόρδος	Σίτος καὶ βιομηχανία αὐτοῦ.

α/α Μητρώον	Όνοματεπώνυμον	Τίτλος Έργασίας
71	I. Σοφριανός	Έλληνική Βιομηχανία ύπολειμμάτων νάφθης.
72	Σ. Σταυρόπουλος	Ό ρόλος τής επιβατηγοῦ άκτοπλοίας εις την Έλληνικην Οικονομίαν, προπολεμικῶς και σήμεραν.
73	M. Σταθοπούλου	Τό πρόβλημα τοῦ έξωτερικοῦ έμπορίου τής σταφίδος.
74	B. Στεργίου	Οι λιγνίται Πτολεμαίδος και αι δυνατότητες έκμεταλλεύσεως αὐτῶν.
75	Π. Σταυρόπουλος	ΑΣΠΡΟ Έταιρεία παραγωγής γάλακτος.
76	N. Τραγᾶς	Ή εν Έλλάδι παραγωγή και τὸ εμπόριον τοῦ ξιρίου και αι σχέσεις αὐτῶν πρὸς τήν έλληνικην κλωστοῦφαντουργίαν.
77	E. Ταλαίπωρος	Τευλοκαλλιέργεια και σακχαροβιομηχανία.
78	X. Ταδιόπουλος	Καπνὸς και Βιομηχανία αὐτοῦ.
79	K. Τσέλιος	Διεθνῆς έκθεσις Θεσσαλονίκης.
80	N. Φραγκούλης	*Αθηναϊκή χαρτοποιία Ο. Ε.
81	Γ. Φωτσάλης	Κυλινδρόμυλοι.
82	M. Χατζηβασιλείου	Τὸ πετρέλαιον.
83	E. Χατζηπαναγιώτου	Τὸ πρόβλημα τοῦ καπνοῦ εν Έλλάδι.
84	Γ. Χαραλαμπόπουλος	Δυνατότητες αναπτύξεως Βιομηχανίας άργιλίου εις τήν Έλλάδα.
85	N. Λαμπίρης	Τὸ Διεθνῆς εμπόριον τοῦ καπνοῦ και η επίδρασις αὐτοῦ επί τοῦ οικονομικοῦ ισοζυγίου τής Έλλάδος.
86	Π. Καμάρας	Τὸ Λιγνιτικὸν πρόβλημα τής Έλλάδος.
87	Π. Καλοῦτζος	Τὸ πρόβλημα τής ίδρύσεως και οργανώσεως Μηχανουργείου Γενικῶν Κατασκευῶν.
88	B. Κίτσος	Αί προϋποθέσεις οικονομικῆς αναπτύξεως τοῦ βαθυπέδου Σπερχειοῦ.
89	Παντ. Κυπαρίσσης	1) Βιομηχανία και Έκβιομηχανίσις. 2) Τὸ πρόβλημα τής οργανώσεως στρατιωτικῶν εργοστασίων παραγωγῆς ὑλικῶν Σ.Υ.Π. 3) Τί είναι Ψυχοτεχνική. 4) Ή Έπιστροφάτευσις 5) Έκ-

α/α Μητρώον	Όνοματεπώνυμον	Τίτλος Έργασίας
		παιδείσεως. 6) Ένεργειακή Οικονομία και Έξηλεκτρισμός. 7) Σύντομος άνασκόπησις του Σχεδίου Μάρσαλ.
90	<i>Γ. Άνδρεαδάκης</i>	Τò οινόπνευμα και ή βιομηχανία του.
91	<i>Α. Άντωνοπούλου</i>	Ό βάμβαξ εν Έλλάδι.
92	<i>Δ. Άρβανίτης</i>	Κλωστούφαντουργία.
93	<i>Ειρ. Άλιφέρη</i>	Α.Ε. «ΕΛΛ·Ι·Σ».
94	<i>Ν. Άλεξόπουλος</i>	Βιομηχανία ζαχαρώος εν Έλλάδι.
95	<i>Ι. Γατος</i>	Έργατικά Συσσίτια.
96	<i>Π. Γεωργουλέας</i>	Ό θρύζα.
97	<i>Κ. Δελφός</i>	Δημοσία επιχειρήσις ήλεκτρισμού.
98	<i>Έμμ. Ζουλινάκης</i>	Τρόποι προμηθειών εις δημοσίους και ιδιωτικούς οργανισμούς.
99	<i>Σπ. Θανέλλας</i>	Όργάνωσις Τουριστικού ξενοδοχείου.
100	<i>Δημ. Καρατζούλης</i>	Ό Σουλτανίνα.
101	<i>Μαρίνα Κόλλια</i>	Κορινθιακή σταφίς. Συνεταιρισμός και έπεξεργασία αυτής.
102	<i>Δ. Καλασούντας</i>	Ένωσις Γεωργικών Συνεταιρισμών Τριπόλεως.
103	<i>Π. Καρτάλας</i>	Γεωργικός Συνεταιρισμός εκμεταλλεύσεως Στεμφύλων άμπελοκτημόνων Κορωπίου.
104	<i>Πούλια Κόλλια</i>	Δυνατότητες άναπτύξεως σιδηροβιομηχανίας εν Έλλάδι.
105	<i>Δημ. Κορέλης</i>	Άνάλυσις και κριτική διερεύνησις των από 1940—1950 Ισολογισμών της Α.Ε. Πειραιϊκής—Πατραϊκής.
106	<i>Ζ. Κаланτζής</i>	Χρηματιστήρια έμπορευμάτων.
107	<i>Π. Κρουστάλλιος</i>	Ό βοήθεια του σχεδίου Μάρσαλ προς την Έλλάδα.
108	<i>Χ. Κατσουλάνης</i>	Ό οινόαμπελος ως οικονομικός παράγων της χώρας.
109	<i>Βασ. Κολιάφας</i>	Όριοϋφαντουργία Ταξενά Α.Ε.
110	<i>Σπ. Λουμάνης</i>	Α.Ε. Χαλυβδόφυλλα και Λευκοσίδηρος Έλλάδος.
111	<i>Α. Λαμπράκης</i>	Τά λιπάσματα και ή χρήση αυτών εις την Έλληνικην Γεωργίαν.
112	<i>Κων. Μπαλής</i>	Άν. Ασφαλιστική Έταιρ. «ΕΛΛΑΣ».

α/α Μητρώων	'Όνοματεπώνυμον	Τίτλος Ἔργασίας
113	<i>A. Μοῦρτος</i>	Λιγνιτικά καὶ λιθανθρακικά κοιτάσμα- τα τῆς Ἑλλάδος.
114	<i>I. Μπαρτζῆς</i>	Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις καὶ περιγραφὴ συνεργείων τῆς 651 Α.Β.Υ.Π.
115	<i>A. Μανίκας</i>	Ὀργάνωσις—συντήρησις ὑλικῶν καὶ ἐ- φοδιασμοὺς τῶν μονάδων στρατοῦ ὑ- πὸ τῆς Α.Β.Υ.Π.
116	<i>A. Ντῆνος</i>	Μελανοποιεῖον γενικῶν καὶ τεχνικῶν ἐπιχειρήσεων «Τέχνικα» Μαλκότσης.
117	<i>I. Παναγιώτου</i>	Συνεταιριστικὴ Οἰκονομία.
118	<i>B. Παπανικολάου</i>	Ἐλαιουργικὴ Ἐπιχείρησις Α.Ε.
119	<i>A. Πεξούλας</i>	Ἡ παραγωγὴ καὶ τὸ ἐμπόριον τοῦ κα- λανοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα.
120	<i>Π. Παπουτσῆς</i>	Τουριστικὸν Ξενοδοχεῖον.
121	<i>A. Παναγιωτόπουλος</i>	Ἐλαιουργεῖον.
122	<i>A. Παπατζανάκης</i>	Λιπάσματα—Παραγωγὴ—Χοῆσις Ἐκ- μετάλλευσις. Ἐταιρεία Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων.
123	<i>N. Παπαδόπουλος</i>	Ὁ τουρισμὸς ἐν Ἑλλάδι.
124	<i>A. Παναγιωτακό- πουλος</i>	Ἐλευροβιομηχανία.
125	<i>N. Πανταζάκος</i>	Τὸ ἐλαιόλαδον.
126	<i>B. Παλαιολόγος</i>	Α.Ε. Οἰνοπνευματοποιίας.
127	<i>I. Παντολέων</i>	Ὀργάνωσις Ὑπουργείου Βιομηχανίας.
128	<i>Ἄθ. Παπασπύρου</i>	Ἑλληνικὴ Ἐλευροβιομηχανία.
129	<i>Θ. Παπαθεοδοσίου</i>	Καπνὸς — Καπνοπαραγωγὴ — Καπνεμ- πόριον.
130	<i>I. Πετρόπουλος</i>	Κλωστήριον Βάμβακος.
131	<i>A. Παπανικολάου</i>	Ἄνωνυμος Ἐταιρεία Χ.
132	<i>Γ. Πετρουλάκης</i>	Διαχειρίσις Ὑλικοῦ ὑπὸ Δημοσίων ὀρ- γανισμῶν.
133	<i>Στ. Σνικιώτης</i>	Ἐργοστάσιον ἄρτοποιίας.
134	<i>Σ. Σταθόπουλος</i>	Χάρτης καὶ Βιομηχανία παραγωγῆς χάρτου.
135	<i>Στ. Σταματάκης</i>	Προϋποθέσεις ἰδρύσεως Βιομηχανίας κυτταρίνης καὶ χάρτου εἰς τὸν Ἑλλη- νικὸν χῶρον.
136	<i>I. Σαμαρᾶς</i>	Ἄρτοποιία — Πρότυπον Στρατιωτικὸν Ἄρτοποιεῖον.

α/α Μητρώον	Όνοματεπώνυμον	Τίτλος Έργασίας
137	<i>Έλλ. Σταυριανάκη</i>	Τò καπνικόν εν Έλλάδι.
138	<i>Κ. Τσώνης</i>	Περί βιομηχανίας χάρτου εν τῇ κατασκευῇ σακκουλῶν.
139	<i>Α. Τσοῦτσος</i>	Υγραι και στερεαι καύσιμοι ὕλαι.
140	<i>Α. Τομαῆς</i>	Ο τουρισμός ως παράγων τῆς Ἐθνικῆς Οικονομίας.
141	<i>Π. Τομαδάκης</i>	Όργάνωσις και λειτουργία τῆς Χ. στρατιωτικῆς μονάδος.
142	<i>Μ. Φιλιπποπούλου</i>	Έλαιόλαδον.
143	<i>Κ. Φατλές</i>	Όργάνωσις ἐπιχειρήσεως Χ.Α.Ε.
144	<i>Γ. Χάμπας</i>	Κλωστοϋφαντουργεῖον.
145	<i>Ν. Χανιωτάκης</i>	Έλαιον—Έλαϊα.
146	<i>Μ. Χαλαζωνίτης</i>	Όργάνωσις Λογιστηρίου Ἐμπορικῶν Ἐπιχειρήσεων Ἡλεκτρικῶν Σκευῶν.
147	<i>Γ. Καραμούκος</i>	Έκμετάλλευσις Τυποποιημένης Ἀρτοποιίας.
148	<i>Α. Λυμπερόπουλος</i>	Ταμείον Ἀσφαλίσεως Ἐπαγγελματιῶν και Βιοτεχνῶν Ἑλλάδος.
149	<i>Ν. Λινιδός</i>	Ἀνάπτυξις και Ὁργάνωσις Βιομηχανίας Σάπκωνος εν Ἑλλάδι.
150	<i>Ι. Κουκοῦς</i>	Έκμετάλλευσις ἰαματικῶν και ἐπιτραπέζιου ὕδατος «Πηγαι Καραντάνη».
151	<i>Ι. Δερμιτζάκης</i>	Πιστωτικοὶ Ἐλαιουργικοὶ «Συνεταιρισμοί».
152	<i>Ν. Καλλονᾶς</i>	Ἐθνικόν Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας.
153	<i>Κ. Βλαχόπουλος</i>	Σίτος—Ἄλευρον—Ἄρτος.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

Τò Ἰδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν (Ι.Κ.Υ.) ἐξέλεξε ὡς ὑπότροφον τὸν σπουδαστὴν τοῦ Α' ἔτους Παπᾶν Ἀνδρέαν τοῦ Εὐσ. ἐκ Κύρρας (Παρνασσίδος), ὁ ὁποῖος ἐπέτυχε τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν ἐπιδόσεως κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις.

Τò Ι.Κ.Υ. λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του τοὺς βαθμοὺς τῶν ἐξεταζομένων τριῶν μαθημάτων και τούτους πολλαπλασιάζει ἐπὶ 4 και εἰς τὸ γινόμενον προσθέτει τὸν βαθμὸν τοῦ ἀπολυτηρίου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

Ἀντιθέτως ἡ Σχολή μας θέτει εἰς ἴσην μοῖραν τὸν βαθμὸν τῶν

ἐξεταζομένων μαθημάτων καὶ τοῦ ἀπολυτηρίου. Κατὰ τὴν ἀποψιν τῆς Σχολῆς δίδεται μεγαλυτέρα σημασία, ἀπὸ τὴν ἀποδιδομένην ὑπὸ τοῦ I.K.Y., εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀπολυτηρίου, διότι θεωρεῖται ἀσφαλεστέρα ἢ κρίσις τοῦ Σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, δεδομένου ὅτι εἰς αὐτὸ φοιτᾷ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὁ σπουδαστής. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως ὅτι καὶ ἡ κρίσις τῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἶναι πολλάκις διάφορος, ἄλλοτε ἐπιεικεστέρα καὶ ἄλλοτε αὐστηροτέρα.

Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐξέλεξεν ὡς ὑποτρόφους δι' ἐνιαυσίας σπουδᾶς εἰς Γαλλίαν τοὺς πτυχιούχους τῆς ἡμετέρας Σχολῆς:

1. Νικόλαον Δελάκην, ὁ ὁποῖος θὰ ἀσχοληθῇ μὲ ζητήματα ὀργανώσεως ἐργοστασιῶν καὶ κοστολογήσεως, καὶ
2. Ἀθηνᾶν Ρούσα, ἡ ὁποία θ' ἀσχοληθῇ μὲ προβλήματα τουριστικῆς ὀργανώσεως.

Ἀμφότεροι οἱ ὑπότροφοί μας ἔτυχον λαμπρᾶς ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ ἐν Παρισίοις Πρεσβευτοῦ μας κ. Ρ. Ραφαήλ, τοῦ Ἐμπορικοῦ Συμβούλου κ. Γ. Νικολαΐδη-Βούρβαχη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Περιπτέρου τῆς Πανεπιστημακῆς Πόλεως κ. Φουντουκίδου.

Ἐπίσης ἐγένοντο δεκτοὶ καὶ ἔτυχον συγκινητικῶν περιποιήσεων ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν κ.κ. E. Danty-Lafrance καὶ G. Friedmann, οἱ ὁποῖοι εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσουν τὴν ἀγάπην των διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των ὑπὲρ τῆς Σχολῆς μας.

Πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω ἡ Σχολὴ ἐξέφρασε τὰς θερμὰς τῆς εὐχαριστίας, ἀλλὰ θεωρεῖ ὑποχρέωσιν νὰ ἐξάσῃ τὴν ἀρίστην ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἐπροξένησαν ἐν Παρισίοις οἱ πτυχιούχοι μας μὲ τὴν κατάρτισίν των καὶ ἰδίᾳ μὲ τὴν ἐξαιρετικὴν καλὴν ἀνατροφὴν των.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ 1953 - 1954

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω περίληψιν τοῦ Ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1953 — 1954, ὡς οὗτος ἐνεκρίθη παμψηφεί παρὰ τοῦ Δ. Συμβουλίου, ὡς καὶ ἀνακεφαλαιωτικὴν Ἐκθεσιν τοῦ κ. Μ. Κανούση, εἰς ἃν ἀνετέθη ὁ ἔλεγχος τῆς διαχείρισεως λόγῳ τῆς ιδιότητός του ὡς Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐντελλομένων Ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας].

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ 1953—54 ΣΧΟΛΗΣ—ΕΚΔΟΣΕΩΝ—Κ. Σ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Α) ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΑΜΕΙΟΥ

Ἔσοδα

1. Δικαιώματα έγγραφῆς 844 σπουδαστῶν	127.050 *
2. Διδαστρα 844 σπουδαστῶν (μείον ἀπαλλαγαι)	562.870 *
3. Ἐπιχορηγήσεις Ἐπιμελητηρίων	60.000.—
4. Διάφορα ἔσοδα	134.163.—
5. Ὑπόλοιπον ἐξ ἐκδόσεων Σχολῆς	18.804,95
Τὸ ὅλον	902.887,95
6. Ὑπόλοιπον τῆς 1/9/1953 (1952—53)	42.931,20
Γενικὸν Σύνολον	945.819,15

Ἐξοδα

1. Διοίκησις, Διεύθυνσις καὶ Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ	55.999,80
2. Ἀποδοχαὶ Διοικητικοῦ Προσωπικοῦ	150.951,95
3. Γενικά ἔξοδα διαχειρίσεως	174.843,80
4. Ἐκτακτὰ ἔξοδα	59.070.—
5. Συντήρησις καὶ ἐπισκευαὶ	18.920.—
6. Πρόνοια ὑπὲρ σπουδαστῶν	30.800.—
7. Ἀμοιβαὶ Καθηγητῶν καὶ Ἐπιμελητῶν	375.002,50
8. Διαλέξεις - Σχολικαὶ ἑορταὶ καὶ ἐκδρομαὶ	19.693,40
9. Βιβλιοθήκαι (ἀγορὰ βιβλίων, περιοδικῶν κλπ.)	14.097,90
10. Ἐπιπλα - σκευὴ - καθίσματα - θρανία	46.340.—
Τὸ ὅλον	945.719,35
11. Ὑπόλοιπον τὴν 31/8/1954	99,80
Γενικὸν Σύνολον	945.819,15

* Συνεπῶς, κατὰ μέσον ὄρον ἐπεβαρύνθη ἕκαστος μὲ ἐγγραφὰς καὶ διδάκτρα μὲ δραχ. 818, ἥτοι δραχ. 68, μηνιαίως περίου!

B) ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Έσοδα

1. Συνδρομαί		128.250.—
2. Άγγελιαί κλπ.		4.310.—
3. Ένίσχυσις παρὰ Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς		11.180.—
	Τὸ ὅλον	<u>143.740.—</u>
4. Ὑπόλοιπον τῆς 1/9/1953		38.628.—
	Γενικὸν Σύνολον	<u><u>182.368.—</u></u>

Έξοδα

1. Έκδόσεις	α) Ὁδηγοῦ Σπουδῶν	37.978.—	
	β) «Σπουδῶν»	57.169.—	
	γ) «Νέων τῆς Α.Σ.Β.Σ.»	37.788.—	
	καὶ δ) Λοιπαὶ ἐκδόσεις	<u>1.681,50</u>	134.616,50
2. Ἀμοιβαὶ διάφοροι			21.600.—
3. Γενικὰ ἔξοδα			6.061,25
	Τὸ ὅλον		<u>162.277,75</u>
4. Ένίσχυσις εἰς Σχολὴν			18.804,95
	Σύνολον		<u>181.082,70</u>
5. Ὑπόλοιπον τὴν 31/8/1954			1.285,30
	Γενικὸν Σύνολον		<u><u>182.368.—</u></u>

Γ) ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Έσοδα

1. Δικαιώματα ἐγγραφῆς		21.400.—
2. Δίδακτρα		48.423,50
3. Διάφορα		120.—
	Τὸ ὅλον	<u>69.943,50</u>
4. Ὑπόλοιπον τῆς 1/9/1953		1.628,30
	Γενικὸν Σύνολον	<u><u>71.571,80</u></u>

Έξοδα

1. Ἀμοιβαὶ Καθηγητῶν καὶ Ἐπιμελητῶν		42.640.—
2. Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ		20.189.—
3. Γενικὰ ἔξοδα		7.342,60
	Τὸ ὅλον	<u>70.171,60</u>
4. Ὑπόλοιπον τὴν 31/8/1954		1.400,20
	Γενικὸν Σύνολον	<u><u>71.571,80</u></u>

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ
ΤΗΣ ΟΛΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1953—1954

	Κατηγορία	Εισπράξεις	Πληρωμαί
1.	Γενικά έξοδα και διδακτικοί σκοποι Σχολής	902.887,95	885.281,45
2.	Έκδόσεις	143.740.—	181.082,70
3.	Κέντρον Στατιστ. Έκπαιδεύσεως	69.943,50	70.171,60
4.	Άγορά επίπλων, οργάνων, σκευών, βιβλίων	—	60.437,90
	Τὸ ὅλον	1.116.571,45	1.196.973,65
5.	Υπόλοιπον τῆς 1/9/1953	83.187,50	
6.	» » 31/8/1954		2.785,30
	Γενικὸν Σύνολον	1.199.758,95	1.199.758,95

Ὁ Πρόεδρος
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΠΑΝ. ΣΟΛΟΜΟΣ

Ὁ Ταμίας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΡΜΕΝΤΖΗΣ

Ὁ Διαχειριστὴς
ΕΥ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1954

Π ρ ὶ σ

Τὴν Ἀνωτέραν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ ἀνακεφαλαιώσω κατωτέρω τὰ ὅσα εἰς τὰς δύο προηγουμένας μου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2 τρέχ. Ἐκθέσεις Ἐλέγχου τῆς Διαχειρίσεως 1953—1954 ἔγραφα.

1.

Αἱ πραγματικαὶ εἰσπράξεις τῆς Σχολῆς, τῶν Ἐκδόσεων καὶ τοῦ Κ.Σ.Ε. εἶναι, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν δηλαδὴ τῶν εἰσπράξεων διὰ λ/σμὸν Τρίτων, Δραχ.	1.097.766,50
Αἱ πραγματικαὶ πληρωμαί, δηλαδὴ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν Ἀποδόσεων εἰς Τρίτους, εἶναι Δραχ.	1.158.179,70
ἦτοι διαφορὰ	» 60.413,20
καλυπτομένη διὰ τοῦ προηγουμένου Ἀποθεματικοῦ τῆς 1.9.1953	Δραχ. 63.198,50
ἦτοι Ὑπόλοιπον εἰς νέον τῇ 31.8.54	» 2.785,30

2.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω λ/σμοῦ σημειῶνω ὅτι κανονικῶς δεόν νὰ ἐπιρριφθῇ εἰς βάρος τοῦ Ἀποθεματικοῦ 1952—53 ἡ δαπάνη τῶν δύο τελευταίων τευχῶν τοῦ Δ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Σπουδαί» ἐκ δραχ. 19.989, ἥτις κατεβλήθη κατὰ τὴν ὑπὸ ἔλεγχον χρῆσιν.

Βάσει τῶν ἄνω ὁ Ἀπολογισμὸς ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἔσοδα	Δραχ.	1.097.766,50
Ἔξοδα (1.158.179,70—19.989.)	»	1.138.190,70
ἦτοι διαφορὰ	»	40.424,20
καλυπτομένη ὑπὸ τοῦ Ἀποθεματικοῦ τῆς χρήσεως 1952—53 (63.198,50—19.989.—)	Δραχ.	43.209,50
ἦτοι Ὑπόλοιπον εἰς νέον ὡς ἄνω	»	2.785,30

3.

Κατανέμοντες τὰ ἀνωτέρω ποσὰ εἰς τρεῖς Διαχειρίσεις, ἔχομεν τὰ κατωτέρω :

Ταμείον Σχολῆς	884.083.—	945.719,35	61.636,35
» Ἐκδόσεων	143.740.—	122.299,75	21.440,25
» Κ.Σ.Ε.	69.943,50	70.171,60	228,10
Τὸ ὅλον	<u>1.097.766,50</u>	<u>1.138.190,70</u>	—
*Υπόλοιπον τῆς 1.1.53	43.209,50		
» τῆς 31.8.53			
Σχολῆς	99,80		
Ἐκδόσεων	1,285,30		
Κ.Σ.Ε.	1.400,20	2.785,30	—
Τὸ ὅλον:	<u><u>1.140.976.—</u></u>	<u><u>1.140.976.—</u></u>	<u><u>—</u></u>

4.

Τὰ ἀνωτέρω Ἔσοδα κατανέμονται ὡς ἑξῆς:

Ἐκπαιδευτικὰ τέλη (Σχολῆς καὶ Κ.Σ.Ε.)	Δραχ.	759.743,50
Ἐκδόσεις	»	143.740.—
Διάφορα ἔσοδα	»	194.283.—
Τὸ ὅλον		<u><u>1.097.766,50</u></u>

*Ἀφ' ἑτέρου τὰ Ἐξοδα κατανέμονται ὡς ἑξῆς:

Ἐκπαιδευτικοὶ σκοποὶ	Δραχ.	468.135,90
Ἐκδοτικαὶ δαπάναι	»	116.238,50
Προμήθειαι, Ἐπιπλα καὶ Ὀργανα	»	58.809,90
Γενικὰ ἔξοδα διαχειρίσεως	»	495.005,45
Τὸ ὅλον		<u><u>1.138.189,75</u></u>

5.

Βάσει καὶ τῶν τριῶν διαχειρίσεων (Σχολῆς, Ἐκδόσεων καὶ Κ.Σ.Ε.) ἡ περιουσία τῆς Σχολῆς κατὰ τὰ λογιστικὰ βιβλία καὶ τὴν Ἀπογραφὴν ἀποτελεῖται ἄνευ ἀποσβέσεων ἀπὸ τὰ ἑξῆς περιουσιακὰ στοιχεῖα:

Μετροητά	Δραχ.	2.785,30
*Ἐπιπλα καὶ σκευή	»	144.559,90
*Ὀργανα διδασκαλίας	»	100.353.—
Βιβλία καὶ περιοδικὰ	»	25.971,90
*Ἀθλητικὰ εἶδη	»	4.890.—
Τὸ ὅλον Κεφάλαιον		<u><u>278.560,10</u></u>

Ἐν κατακλεῖδι τῆς ἐνεργηθείσης ἐλεγκτικῆς ἡμῶν ἐργασίας ἐπιτραπήτω ἡμῖν, ἐν συνεχείᾳ τῶν ὄσων καὶ εἰς τὰς δύο προηγουμένας μας Ἐκθέσεις ἐξεθέσαμεν, νὰ τονίσωμεν τὰ κατωτέρω :

1. Μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν ἀφ' ἐνὸς καὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀφ' ἑτέρου δέον τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τοῦ Ἐνεργητικοῦ νὰ ἐκτιμηθῶσι παρ' Ἐπιτροπῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὥστε νὰ καθορισθῇ τὸ πραγματικὸν Ἐνεργητικὸν τῆς Σχολῆς.

2. Δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ μεγαλυτέρα τυπικὴ σύνδεσις μεταξὺ τῶν τριῶν διαχειρίσεων (Σχολῆς, Ἐκδόσεων, Κ.Σ.Ε.) καὶ πρὸς τοῦτο ἐδώκαμεν εἷς τε τὸν Διαχειριστὴν καὶ Λογιστὴν τὰς σχετικὰς ὁδηγίας.

3. Ἡ χρῆσις κλείει μὲ πληρωμὰς μείζονας τῶν εἰσπράξεων, ἢ δὲ διαφορὰ καλύπτεται ἐκ τοῦ προηγουμένου Ἀποθεματικοῦ, παρὰ τὸ ἀναντίρρητον πνεῦμα οἰκονομίας, παρὰ τὴν ὑπὸ ἔλεγχον διαχείρισιν. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Σχολὴ ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐπαυξήσῃ τὰ ἔσοδά της, δεδομένου ὅτι τὰ ἔξοδα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῶσιν ἄνευ μειώσεως τῆς ἐκπαιδευτικῆς δραστηριότητος τῆς Σχολῆς.

Ἡ Σχολὴ μετὰ πολλῆς ὑπερηφανείας, καὶ δικαίως, τονίζει ὅτι «εἶναι τὸ πτωχότερον καὶ οἰκονομικώτερον ἀνώτερον πνευματικὸν Ἰδρυμα τῆς Εὐρώπης καὶ παρὰ τοῦτο ἔχει τόσον πλούσιαν ἐκπαιδευτικὴν δρᾶσιν». Τοῦτο πάντες ἀναγνωρίζουσιν.

Ἀλλὰ ὡς Ἐλεγκτὴς ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σημειώσω ὅτι τὰ καλὰ οἰκονομικὰ θὰ συντελέσουν κατὰ πολὺ εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς τῆς δραστηριότητος καὶ ἀκόμη νὰ τονίσω ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ ὑπάρχουσα οἰκονομικὴ δυσπραγία, ὁ ζῆλος τῶν κ. κ. Καθηγητῶν θὰ μειωθῇ καὶ ἡ δραστηριότης τῆς Σχολῆς, ἀντὶ νὰ εἶναι αὐξουσα, θὰ καταστῇ φθίνουσα.

Διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι τὸ Διοικ. Συμβούλιον, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, δέον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Σχολῆς μετ' ἀποφασιστικότητος καὶ ἀποτελεσματικῶς.

Μετὰ πάσης τιμῆς

Ὁ ἐνεργήσας τὸν ἔλεγχον τῆς Α.Σ.Β.Σ.

Διευθυντῆς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως

Δημοσίου Λογιστικοῦ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΝΟΥΣΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

1. Louis Danty-Lafrance: Μήσις εις την Βιομηχανικήν Ὀργάνωσιν.
2. Ἡ σύγχρονος μορφή τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας.
3. Ed. Landauer: Συστηματικὴ ἐξέτασις τῆς οἰκονομικῆς ἀξίας μιᾶς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως.
4. American Institute of Accountants: Οἱ ἔλεγχοι ὑπὸ τῶν ὀρκωτῶν λογιστῶν τῆς Ἀμερικῆς.
5. M. S. Rodrigues. Οἱ συντελεσταὶ τῆς ἀμερικανικῆς παραγωγικότητος.
6. A. Smale: Ποῦ βαίνει ἡ ἐπιστημονικὴ ὀργάνωσις.
7. **I. Χρυσοχοῦ.** Στοιχεῖα Ὀργανώσεως Γραφείου. 8. Ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῶν ἐπιχειρήσεων. 9. Ὁ ἀνθρώπινος παράγων. 10. Ἡ ἐμπορικὴ ὀργάνωσις. 11. Βασικὰ θέματα ὀργανώσεως. 12. Βοηθήματα διὰ τὴν συστηματικὴν ἐρευναν τῶν ἐπιχειρήσεων. 13. Περιγραφικὴ ἀνάλυσις ὑποδειγματικῆς βιομηχ. ἐπιχειρήσεως. 14. Περιγραφή μιᾶς δρώσης ἐπιχειρήσεως. 15. Ὀργάνωσις τῶν Ἀγορῶν—Πωλήσεων—Διαφημίσεως. 16. Ὀργάνωσις μετὰ ἀπλᾶ λόγια. 17. Τὸ Γραφεῖον, ἐγκέφαλος τῆς ἐπιχειρήσεως. 18. Ἀπὸ τὸ Σχολεῖον εἰς τὴν ζωὴν. 19. Ἡ πρόοδος εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν. 20. Τὸ πεδῖον δράσεως τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως, εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις. 21. Ἡ Τράπεζα ἀπο λογιστικῆς ἀπόψεως.
22. **Σ. Παπαϊωάννου.** Εἰσαγωγὴ εἰς τὰ Λογιστικὰ Πλάνα.
23. **Ἐπιτροπῆς Μελέτης Λογιστικῶν Συστημάτων.** Τὰ Λογιστικὰ Πλάνα (Τεῦχ. Α'.—Τὸ Αὐστραλιανὸν Λογιστ. Πλάνον).
24. **Διαφόρων.** Λογιστικαὶ καὶ Ἐλεγκτικαὶ Ἀσκήσεις.
25. Βιβλιοκριτικὸν Δελτίον.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Διαλέξεις τῶν κ.κ. Στ. Στεφανοπούλου, Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, Στρ. Παπαϊωάννου, Διευθυντοῦ Α.Σ.Β.Σ., Χρ. Ἀγαλλοπούλου καὶ Σ. Ἀγαπητιδῆ, Καθηγητῶν τῆς Α.Σ.Β.Σ., Ε. Μαζαράκη ἀντιπροσώπου τοῦ Δ.Γ.Ε., Ἀγγ. Παπαϊωάννου καὶ Ἰω. Παλαιοδόγου, Ἐμπειρογνομῶνων Διεθνούς Γραφείου Ἐργασίας, καὶ Α. Τριανταφύλλου, Α. Σαμαράκη, Ε. Φλώκου, Δ. Ἀρεταίου, Ν. Θεοδώρου, Α. Τασσοπούλου, Ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τοῦ Ι.Κ.Α.

ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ

(Plan Comptable Français 1947) μετ' εἰδικῶς γραφείσαν διὰ τὴν Σχολὴν μας εἰσήγησιν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Α. Brunet, Γενικοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ ὡς ἄνω Σχεδίου καὶ κατὰ μετάφρασιν κ. Σπ. Βασιλείου, Συνεργάτου τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς καὶ τ. Τμηματάρχου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

1. Σκοποί, κατευθύνσεις, μέθοδοι και ιδανικά τῆς Σχολῆς
2. Ὅδηγός Σπουδαστοῦ
3. Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα Μαθημάτων
4. Ἀποστολὴ καὶ Ὁργάνωσις τῆς Σχολῆς
5. Κανονισμὸς Εἰσαγωγικῶν ἑξετάσεων
6. Πρόγραμμα Ἔργασιῶν Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1951)1952
7. Πεπραγμένα Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1951)1952
8. Πρόγραμμα Ἔργασιῶν Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1952)1953
9. Τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως
10. Πρόγραμμα Ἔργασιῶν Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1953)1954
11. Ὅδηγός Σπουδῶν
12. Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς ἔτος Αον — 1948)1949
13. » » » » Βον — 1949)1950
14. Περιοδικὴ ἔκδοσις «Σπουδαί» » Αον — 1950)1951
15. » » » » Βον — 1951)1952
16. » » » » Γον — 1952)1953
17. » » » » Δον — 1953)1954
18. » » » » Εον — 1954)1955
19. » » «Νέα τῆς ΑΣΒΣ» » Αον — 1953)1954
20. » » » » Βον — 1954)1955

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

- Χ. Ἀγαλλοπούλου.** Κοινωνικὴ Ἀσφάλεις
» Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου
- Σ. Ἀγαπητίδης.** Παραδόσεις Κοινωνικῆς Οἰκονομικῆς
- Δ. Γαλάνης.** Τραπεζικὰ
- Γ. Γιαννοπούλου.** Ἡλεκτροτεχνία
- Ν. Δελούκα.** Μαθήματα Ἐμπορικοῦ Δικαίου
- Ν. Δερτιλῆ.** Δημοσίᾳ Οἰκονομία
- Δ. Δημητρακάκη.** Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου
- Ν. Θεοδώρου.** Μαθήματα Φυσικῆς (I—II)
- Α. Καλλιβα.** Γεωγραφία
- Δ. Καμβυσίδης.** Λογιστικὴ Ἐταιρειῶν
- Χ. Κανελλοπούλου.** Μαθήματα Συγκοινωνιακῆς Οἰκονομίας
- Χ. Καραβᾶ.** Γαλλισμοὶ

- Δ. Κόλλια.** Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ
- Π. Κουβέλη.** Ὁ τόπος ἐγκαταστάσεως τῶν βιομηχανιῶν
- » Ἐνεργειακὴ Οἰκονομία
 - » Μαθήματα Βιομηχανικῆς Πολιτικῆς
 - » Προγραμματισμὸς καὶ ἐκβιομηχάνισις
- Ι. Κουτσογιάννη.** Ἀσφαλιστικὰ
- » Ἐρωτηματολόγιον Ἀσφαλιστικῶν ζήτημάτων
- Α. Στριφτοῦ. Κριαρᾶ.** Ψυχοτεχνικὴ
- Α. Κυρικιλίση.** Μαθήματα Ἐμπορικῆς Πολιτικῆς
- Φ. Λέτσα.** Ὀργανωτικὴ Ἐργοστασιῶν
- Ε. Μαργαρίτη.** Οἰκονομικὰ Μαθηματικὰ
- » Στατιστικὴ
- Ε. Μελετή.** Τρίγωνσος Στενογραφία
- Γ. Συνοπούλου.** Μεταλλευτικὸν Δίκαιον
- Δ. Παπαδημητρίου.** Βιομηχανικὴ Λογιστικὴ
- » Ἐφαρμογαὶ Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς
- Σ. Παπαϊωάννου.** Τεχνικὴ τοῦ Ἐμπορίου
- » Προβλήματα Λογιστικοῦ Δικαίου
 - » Γενικαὶ Ἀρχαὶ Λογιστικῆς
- Γ. Παπακώστα.** Βιομηχανικὴ Ὑγιεινὴ
- Γ. Παυλίδη.** Modern Commercial English Letter Writer
- Π. Πέριδικα.** Ἐμπορικὸν Δίκαιον
- Α. Σαουνάτσου.** Στατιστικὴ Ἐπιχειρήσεων
- Κ. Σημαντήρα.** Ἐμπράγματον Δίκαιον
- » Ἐνοχικὸν Δίκαιον.
- Σ. Σταυροπούλου.** Μηχανογνωσία
- Ε. Συνοδινοῦ.** Χημεία
- » Ἐμπορευματολογία
- Ι. Φράγκου.** Τελωνειακαὶ καὶ Δασμολογικαὶ Μελέται
- Γ. Χαλκιοπούλου.** Πολιτικὴ Οἰκονομία
- Ι. Χρυσόχοῦ.** Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ὀργάνωσιν τῶν Ἐπιχειρήσεων
- » » » » » » Ἐργοστασιῶν
 - » Ἐλεγκτικὴ

- Βοηθήστε με
τι να κάνω ;

ΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ
ΜΟΥΤΖΟΥΡΩΝΕΙ

ΚΑΡΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΞΥΛΑ
ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΜΟΥ..

- Μὲ τί νὰ μαγειρεύω ;
- Βεβαίως μὲ

ΠΕΤΡΟΓΚΑΣ

δού λύνει τὸ πρόβλημά σας, διότι ἔχει:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ - ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΓΡΗΓΟΡΟ
ΑΚΙΝΔΥΝΟ - ΚΑΘΑΡΟ - ΑΟΣΜΟ

Πώς δα λάβετε Δωρεάν Ένα πλήρες LINGUAPHONE (δίσκους και βιβλία)

Κανένα βιβλίο δέν μπορεί νά σας κόνη νά μιλήσετε με εύχέρεια 'Αγγλικά ή οποια άλλη γλώσσα; καί με άφογη προφορά. Πρέπει νά άκούσετε τούς ανθρώπους τής κάθε χώρας να μιλούν. Καί θα τούς άκούτε στό σπίτι σας, καί μάλιστα στή στιγμή πού θέλετε, άκολουθώντας τήν ζωντανή διδασκαλία τού Linguaphone με δίσκους πού μιλούν. Εύθύς εξ άρχής θρισκόσαστε μέσα στό περιβάλλον τής ξένης χώρας καί σέ 100 ώρες μιλάτε σάν καί νά ζήσατε με τούς γηγενείς. 'Η σπουδή με τό Linguaphone είναι ό,τι πιό διασκεδαστικό.

Γράψτε μας ή έπισκεφθήτε μας

'Επισκεφθήτε μας άμέσως σήμερα για νά παρακολουθήσετε ένα μάθημα επίδειξης δωρεάν, ή στείλτε μας τό κάτω δελτίο, για νά λάβετε ένα έκτάκτως ένδιαφέρον, πολυμέλιδο, είκονογραφημένο τεύχος, πού σας εξηγεί τά της δωρεάν δοκιμής τών 8 ημερών στό σπίτι σας.

'Επωφεληθήτε τήν έξαιρετική αυτή προσφορά

**Για νά μιλήσετε ΑΓΓΛΙΚΑ
σε 3 μήνες...**

Τό 'νστιτούτον LINGUAPHONE σας παρέχει, τήν εύκαιρία ν' άρχίσετε άμέσως σπουδή δωρεάν. Είμεθα πρόθυμοι νά σας έμπιστευθούμε μία πλήρη, καί έντελώς καινούργια Σειρά για δωρεάν Δοκιμή καί χωρίς καμμία ύποχρέωσή σας. Τό μόνο πού ζητούμε από σας είναι νά ύπάρχη έκ μέρος σας άληθινό ένδιαφέρον για τήν εκμάθησι τής 'Αγγλικής ή οποιας άλλης γλώσσας.

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ LINGUAPHONE (Τμήμα Κ.1)
Πανεπιστημίου 10 - Αθήνας**

Παρακαλώ, στείλτε μου δωρεάν καί χωρίς καμμία ύποχρέωσή μου, τό είκονογραφημένο τεύχος σας με όλες τις πληροφορίες για τή δωρεάν δοκιμή τών 8 ημερών στό σπίτι μου.

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Τά Νέα τῆς Α.Σ.Β.Σ.

ΤΕΥΧΟΣ ΙΑ' ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΝ

ΕΙΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΝ

ΓΟΝΕΩΣ - ΤΡΙΤΩΝ - ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

διὰ τὰ ζητήματα τῆς Σχολῆς, τοὺς σκοποὺς τῆς, τὰς
κατευθύνσεις τῆς, τὴν ὀργάνωσίν τῆς, τὰς μεθόδους τῆς,
τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὰ ἰδανικά τῆς

ΕΤΟΣ Β'

ΤΕΥΧΟΣ 11

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

Δ Ι Ο Ι Κ Η Τ Ι Κ Ο Ν Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ι Ο Ν

Π ρ ο ε δ ρ ε ι ο ν

- Π ρ ο ε δ ρ ο ς Σταύρος ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, τ. Υπουργός και τ. Διοικητής της Έθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, αντιπρόσωπος του Συνδέσμου Έλλήνων Βιομηχάνων.
- Α' Αντιπρόεδρος Μιχαήλ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος του Συνδέσμου τών Ανωνύμων Έταιρειών, τ. Βουλευτής και Δήμαρχος Πειραιώς, αντιπρόσωπος του Συνδέσμου τών έν Ελλάδι Ανωνύμων Έταιρειών.
- Β' Αντιπρόεδρος Χρήστος ΠΑΝΑΓΟΣ, Έμπορος, Γενικός Γραμματεύς του Έμπορικού και Βιομηχανικού Έπιμελητηρίου Αθηνών, αντιπρόσωπος αυτού.
- Γενικός Γραμματεύς Παναγής ΣΟΛΟΜΟΣ, Έμπορος, Ταμίας της Έταιρείας Έπιστημονικής Όργανώσεως, αντιπρόσωπος αυτής.
- Ταμίαις Γεώργιος ΤΕΡΜΕΝΤΖΗΣ, Βιομήχανος, Πρόεδρος του Βιοτεχνικού Έπιμελητηρίου Αθηνών, κοινός Αντιπρόσωπος του Βιοτεχνικού και Έπαγγελματικού Έπιμελητηρίου Αθηνών.

Σ ύ μ β ο υ λ ο ι

- Γεώργιος ΑΓΚΑΣ, Αντιπρόεδρος Βιοτεχνικού Έπιμελητηρίου Πειραιώς, κοινός αντιπρόσωπος του Βιοτεχνικού και Έπαγγελματικού Έπιμελητηρίου Πειραιώς
- Νικόλαος ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΗΣ, Διευθυντής της Α.Τ.Ε., αντιπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας τών Έργατών Ελλάδος.
- Δημοσθένης ΓΟΥΛΑΣ, Προσωπάρχης του Υπουργείου Συντονισμού, αντιπρόσωπος του Συλλόγου τών Πτυχιούχων της Α.Σ.Β.Σ.
- Δημήτριος ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ, Έπιθεωρητής του Υπουργείου Βιομηχανίας, αντιπρόσωπος αυτού.
- Νικόλαος ΚΑΡΑΠΑΤΑΚΗΣ, Διευθυντής του Υπουργείου Έργασίας, αντιπρόσωπος αυτού.
- Άχιλλεύς ΚΑΡΡΑΣ, Μηχανικός, τ. Πρόεδρος του Τεχνικού Έπιμελητηρίου της Ελλάδος, αντιπρόσωπος αυτού.
- Κωνσταντίνος ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ, Βιομήχανος, Αντιπρόεδρος του Έμπορικού και Βιομηχανικού Έπιμελητηρίου Πειραιώς, αντιπρόσωπος αυτού.
- Άντώνιος ΜΟΥΖΑΚΗΣ, Γενικός Διευθυντής Υπουργείου Οικονομικών, αντιπρόσωπος αυτού.
- Στράτος Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, Διευθυντής της Σχολής.
- Νικόλαος ΠΟΛΥΖΟΣ, Διευθυντής του Υπουργείου Συντονισμού, αντιπρόσωπος αυτού.
- Μιχαήλ ΣΠΕΤΣΙΕΡΗΣ, Προϊστάμενος της Έπαγγελματικής Έκπαιδύσεως του Υπουργείου Βιομηχανίας.

Τὰ ΝΕΑ τῆς Α.Σ.Β.Σ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἔτος Β' 1954/5

Δραχμὴ 1

Τεύχος 11ον

ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ

ΓΟΝΕΩΣ - ΤΡΙΤΩΝ - ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

Ἡ ζωὴ θὰ ἦτο πολὺ καλύτερα, ἐάν οἱ ἄνθρωποι ἐπέδιδον νὰ ἐξετάζουν τὰ προβλήματα τῶν μεθάρρος, ἐντιμότητα καὶ ἡρεμίαν ἀναζητοῦντες τὴν προσήκουσαν λύσιν. Τοῦτο πολλάκις — ὅσον καὶ ἂν φαίνεται παράδοξον — δὲν γίνεται, διότι συχνὰ κυριαρχεῖ ἡ ἄγνοια, βασιλεύουν αἱ προλήψεις, μᾶς τυραννοῦν τὰ πάθη, μᾶς ὀδηγοῦν τὰ συμφέροντα καί, προπαντός, διότι τόσο ἐπιτυχῶς συνεργάζονται οἱ δημοκόποι, οἱ παράφρονες καὶ οἱ εὐήθεις. Αὐτὸ διδάσκει ἡ Ἱστορία.

H. R. WELLS

ΓΟΝΕΥΣ

Πολὺ μὲ ἀπασχολεῖ τὸ θέμα τῆς μορφώσεως τοῦ υἱοῦ μου, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ μὲ διαδεχθῆ εἰς τὰς ἐργασίας μου. Ἐτελείωσεν ἐφέτος τὸ Γυμνάσιον καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ γυμνασιακὴ ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωσις δὲν εἶναι ἐπαρκὴς διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν του σταδιοδρομίαν. Μοῦ συνέστησαν νὰ τὸν ἐγγράψω εἰς τὴν «Βιομηχανικὴν Σχολήν», τῆς ὁποίας ὅμως πολὺ ὀλίγον ἔχω παρακολουθήσει τὴν δρασίαν. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἔχω ἀκόμη ἀποφασίσει. Ἴσως καὶ νὰ ἔχω ἀπορίας τινάς. Διὰ τοῦτο εἶμαι εὐτυχῆς διὰ τὴν γνωριμίαν σας. Ἀσφαλῶς θὰ εἰσθε εἰς θέσιν νὰ μὲ δια φωτίσετε.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Εἶναι τοῦτο εὐχαρίστησις καὶ καθήκον μου. Ἀντιλαμβάνομαι τὴν θέσιν καὶ τῶν γονέων καὶ τῶν νέων, μετὰ τὸ πέρας τῶν γυμνασιακῶν τῶν σπουδῶν. Εἶναι πράγματι δύσκολος. Εἶμαι λοιπὸν εἰς τὴν διάθεσίν σας καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ βεβαιωθῆτε διὰ τὴν ἀμεροληψίαν μου, διότι συγχρόνως εἶμαι πτυχιούχος τῆς Νομικῆς Σχολῆς, καὶ πάντως δὲν πάσχω ἀπὸ «σχολικὸν σωβινισμόν», ὁ ὁποῖος εἶναι συγκινητικὸς ἀλλὰ καὶ γελοῖος. Ὁ πόλεμος τὸν ὁποῖον ἐνεργοῦν μετ' ἀφέλειαν καὶ μετ' ἀκακοπιστίαν μερικοὶ πτυχιούχοι ὀρισμένων Σχολῶν ἐναντίον ἄλλων

Σχολών δὲν περιποιεῖ τιμὴν εἰς κανένα, ἀποδεικνύει δὲ ὅτι ὑπάρχει μιὰ κατάστασις «νευρώσεων», ὀφειλομένη βεβαίως εἰς γενικά κοινωνικά καὶ πολιτικά αἷτια ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ διδασκαλία εἰς τὰς Σχολὰς τῶν δὲν εἶναι πολὺ καρποφόρος.

ΓΟΝΕΥΣ

Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ καὶ χαίρω διὰ τὰς ὁρθὰς σας ἀντιλήψεις. Αὐτὸς «ὁ πόλεμος τῶν Σχολῶν», τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς οἱ γονεῖς, κατ' ἀνάγκην, παρακολουθοῦμεν, μᾶς ἐκπλήσσει καὶ μᾶς λυπεῖ. Εἶναι «ἑλληνο-ελληνικὸς πνευματικὸς πόλεμος», ἀπὸ τὸν ὁποῖον ζημιωμένοι ἐξέρχονται αἱ Σχολαὶ καὶ βλάπτεται καὶ ἐκφραυλίζεται ἡ νεολαία.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τῷ δντι. Πάντως, σὰς συνιστῶ νὰ ζητήσετε πληροφορίας ἀπὸ τὴν Σχολὴν, ἡ ὁποία θὰ σὰς ἀποστείλῃ τὸν «Ὁδηγὸν Σπουδῶν», διὰ τὸν ὁποῖον δικαίως εἶναι ὑπερήφανος. Πρόκειται ἀναντιρρήτως περὶ ἐξαιρετικῆς ἀξίας ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου. Σημειώσατε ὅτι ἡ Σχολὴ ἔχει τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῶς πηγὴ γνώσεων ἀλλ' ὅτι ἀποτελεῖ «παιδαγωγὸν ἴδρυμα» καὶ δι' αὐτὸ ἐπιθυμεῖ νὰ εὑρίσκηται εἰς στενὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν σπουδαστῶν. Ἡ Σχολὴ πιστεύει ὅτι μόνον διὰ τῆς ἀρμονικῆς συνεργασίας τῆς μετὰ τοῦ Κράτους, τῆς Κοινωνίας, τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων, μετὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων εἶναι δυνατὴ ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νέων ἀπὸ πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως. Δὲν ἀρκοῦν αἱ γνώσεις, ἀλλὰ πρέπει ὁ ἀκαδημαϊκὸς πολίτης νὰ σφυρηλατήσῃ ἦθος ἀκαδημαϊκόν· καὶ εἰς τοῦτο οἱ πάντες δεόν νὰ τὸν βοηθήσουν, νὰ τὸν καθοδηγήσουν καὶ νὰ τὸν ἐποπτεύσουν.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Πράγματι, ἄνευ τῆς στενῆς συνεργασίας ὄλων αὐτῶν τῶν παραγόντων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκτήσωμεν ἐκπαιδευσιν χρήσιμον καὶ ἀνταξίαν τῶν προσδοκιῶν τοῦ Ἔθνους.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἐνδιαφερθῆ ὅσον πρέπει οὔτε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν οὔτε διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς. Τὰ σχολεῖα ἔχουν ἐκ βάρθρων κλονισθῆ. Πταίει καὶ ἡ Κοινωνία, ἡ ὁποία διαλαλεῖ ὅτι εἴμεθα ἡ «Χώρα τῶν Γραμμάτων», ἀλλ' ἀδιαφορεῖ τελείως. Πταίου οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε πρῶτα νὰ ἀπασχολοῦνται μὲ τὰ παιδιά τῶν καὶ κατόπιν μὲ τὰ ἄλλα ζητήματά τῶν. Ἔρχονται ἐπανειλημμένως γονεῖς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν, ἀγοράζουν, πωλοῦν, μεταβαίνουν εἰς τὸ θέατρον, διασκεδάζουν, ἀλλὰ λησμονοῦν νὰ ἐρωτήσουν ἐὰν φοιτᾷ εἰς τὴν Σχολὴν τὸ τέκνον τῶν. Ἡ ἀδιαφορία αὐτὴ, ἡ ἔλλειψις πάσης παρακολουθήσεως γεννᾷ πολλὰκις δράματα...

ΓΟΝΕΥΣ

Ἐπιτρέψατέ μου, ἀγαπητὲ φίλε, νὰ σὰς ἐρωτήσω ἐὰν ἡ «Βιομηχανικὴ» εἶναι τεχνικὴ σχολή, διότι ὑπάρχουν παρεξηγήσεις τινὲς ἐν προκειμένῳ.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Είναι πράγματι καταπληκτικόν πῶς ὑπάρχουν αὐταί αἱ παρεξηγήσεις. Ἀπλῆ ἀνάγνωσις τῶν προγραμματικῶν ἀρχῶν τῆς Σχολῆς καὶ τῶν μαθημάτων τῆς πείθει καὶ τὸν πλέον ἄγευστον τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων ὅτι ἡ «Βιομηχανικὴ Σχολή» δὲν εἶναι τεχνικὴ ἀλλὰ, ὅπως λέγει ὁ Ὄργανισμός τῆς, εἶναι Ἰδρυμα ἀνήκον εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς οἰκονομικοδιοικητικῆς μορφώσεως. Ἡ Σχολὴ παρασκευάζει διοικητικὰ καὶ διαχειριστικὰ στελέχη διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας καὶ τοὺς δημοσίους ὀργανισμούς, καὶ ὄχι τεχνικούς. Εἰς τὸ περιοδικὸν τῆς Σχολῆς «τὰ ΝΕΑ τῆς Α.Σ.Β.Σ.», νομίζω, ὅτι πληρῶς διασαφηνίζεται τὸ θέμα καὶ εἰς αὐτὸ σὰς παραπέμπω*.

* Ὁ ὅρος «Βιομηχανία» εἶναι οἰκονομικὸς καὶ ὄχι στενῶς τεχνικός. Σημαίνει γενικῶς «ἐξευρισκω μέσα διὰ τὸν βιοπορισμόν», δηλαδὴ βιομηχανία εἶναι τὸ σύνολον τῶν παραγωγικῶν ἔργων, τῶν τρόπων δηλαδὴ τοὺς ὁποίους ἐπενόησεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸν βιοπορισμόν του. Αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ ἔννοια τοῦ ὅρου «βιομηχανία» καὶ οὕτω πως χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς τὴν ἀγγλικὴν, γαλλικὴν καὶ γερμανικὴν γλῶσσαν ὁ ὅρος Industrie. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν π.χ. ὁ θεμελιωτὴς τῆς νεωτέρας κλασικῆς Σχολῆς Α. Marshall ὁμιλεῖ περὶ τῆς Industrial Organization. Παλαιότερον, παρ' ἡμῖν ὁ Σοῦτσος καὶ βραδύτερον ὁ Βουρνάζος, ὑπ' αὐτὴν τὴν εὐρείαν ἔννοιαν ἐχρησιμοποίησαν τὸν ἐν λόγῳ ὅρον. Ἐπίσης παρ' ἡμῖν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὸν τουρισμόν ὁ ὅρος «Βιομηχανία τῶν ξένων».

Ἡ ἐπικράτης τῶν μηχανῶν συνετέλεσεν ὥστε ὁ ὅρος νὰ προσλάβῃ στενωτέραν ἔννοιαν καὶ νὰ θεωρηθῇ ὅτι καθορίζει τὸ παραγωγικὸν ἔργον τῆς «μεταποιήσεως τῶν πρώτων ὑλῶν εἰς νέα προϊόντα καὶ ὑπηρεσίας» διὰ τῶν μηχανῶν, ἐργαλείων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πνευματικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν στενωτέραν αὐτὴν ἔννοιαν ὁ ὅρος δὲν εἶναι τεχνικός, ἀλλὰ οἰκονομικός. Ὑπ' αὐτὴν ἀποκλειστικῶς τὴν ἔννοιαν χρησιμοποιεῖται καὶ σήμερον εἰς τὴν οἰκονομικὴν βιβλιογραφίαν, χαρακτηριστικὸν δὲ τοῦ οἰκονομικοῦ περιεχομένου τοῦ ὅρου «Βιομηχανία», ὑπὸ τὴν στενήν του ἔννοιαν, εἶναι τὸ ὅτι ὡς διακριτικὸν γνώρισμα τοῦ νεωτέρου βιομηχανικοῦ ἐργοστασίου δὲν λαμβάνεται μόνον ἡ χρησιμοποίησις μηχανῶν ἀλλὰ καὶ ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐργοστασίου, ὡς ἀποτέλεσμα συλλογικῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας καὶ ἐλέγχου.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ὁ ὅρος «Βιομηχανία» ποὺ ἔχει δύο πλευράς, μίαν τεχνικὴν καὶ μίαν οἰκονομικὴν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ κάθε οἰκονομικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Τεχνικὴ, ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν τοῦ ὅρου, ὑποδεικνύει τὰ μέσα ποὺ διαθέτει κατ' ἀρχὴν ὁ ἄνθρωπος πρὸς ἐπίτευξιν ταύτης. Ἡ Τεχνικὴ εἶναι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτήν, ἡ γενικὴ τέχνη τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν μέσων. Ἡ οἰκονομία διαγράφει τοὺς σκοποὺς καὶ συγκρίνει τὰ μέσα πρὸς τοὺς σκοποὺς, κατὰ τὴν ὠφελιμότητα καὶ τὰς δαπάνας τούτων. Οὕτω, ἐνῶ ἡ Τεχνικὴ ἐνεργεῖ σύμφωνα μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δυνατότητος, ἡ Οἰκονομία ἐνεργεῖ σύμφωνα μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὠφελιμότητος. Ἡ τοιαύτη τοποθέτησις τῶν σχέσεων μεταξὺ Τεχνικῆς καὶ Οἰκονομίας ἀποκλείει κάθε ἀντίθεσιν μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἔννοιῶν,

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

*Πράγματι, ἡ οἰκονομία τῆς Χώρας ἔχει ἀνάγκη στελεχῶν διὰ τὴν δρ-
γάνωσιν καὶ διοίκησιν τῆς. Τὰ στελέχη αὐτὰ εἶναι ἡ οἰκονομικῆς
καὶ διοικητικῆς ἢ τεχνικῆς φύσεως (ἐργοδηγοὶ, μηχανικοὶ, μηχαν-
ολόγοι, ἠλεκτρολόγοι, χημικοὶ κτλ.). Ἐκάστη κατηγορία στελεχῶν
εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐρῶθμον λειτουργίαν τοῦ παραγωγικοῦ
μηχανισμοῦ τῆς Χώρας. Δι' ἐκάστην κατηγορίαν, ἐπομένως, εἶναι
ἀπαραίτητος ἡ εἰδικὴ μόρφωσις. Δι' αὐτὸ ὑπάρχουν εἰδικαὶ Σχο-
λαὶ μηχανολόγων, ἠλεκτρολόγων, χημικῶν, ὅπως ἐπίσης ὑπάρχουν
καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχουν εἰδικαὶ σχολαὶ διὰ τὰ οἰκονομικὰ καὶ
διοικητικὰ στελέχη τῆς παραγωγικῆς ζωῆς.*

** Ἡ Σχολή, δρθῶς, ἐπομένως, χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρον «Βιομηχανικαὶ
Σπουδαί» καὶ ἐν τῇ εὐρείᾳ καὶ ἐν τῇ στενῇ του σημασίᾳ, διότι ἀπο-
βλέπει νὰ καταρτίσῃ διοικητικὰ (οἰκονομικὰ καὶ διαχειριστικὰ) στε-
λέχη, διὰ τὰς οἰκονομικὰς μονάδας καὶ εἰδικώτερον διὰ τὰς ἐπι-
χειρήσεις τὰς ἀποσκοπούσας εἰς τὴν μεταποίησιν τῶν πρώτων
ὕλων.*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὁ ὄρος «Βιομηχανία» χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπι-
στήμην. Οὕτω, τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ καλεῖται
«Βιομηχανικὸν Δίκαιον». Ἀντιθέτως, δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἐπιστῆμῃ ὁ
ὄρος «Βιομηχανία» ὡς ὀνομασία καθαρῶς τεχνικοῦ μαθήματος.

Ὁ τίτλος «Βιομηχανικῶν Σπουδῶν» δὲν εἶναι καινοφανῆς. Εἰς
τὴν Γενεῦν ὑπάρχει ἀντίστοιχος Σχολὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Centre des
Études Industrielles», εἰς τὴν ὁποίαν καταρτίζονται ἀνώτατα διοικητικὰ
στελέχη. Ἐπίσης, εἰς τὴν Γαλλίαν, ὑπάρχουν Σχολαὶ αἱ ὁποῖαι λέγονται
«Écoles supérieures de Commerce et d' Industrie» καὶ εἶναι καθαρῶς
οἰκονομικαὶ Σχολαί. Ὑπάρχουν ἐπίσης αἱ Écoles Industrielles, αἱ ὁποῖαι
εἶναι μέσαι ἐμπορικαὶ σχολαὶ μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰ μαθή-
ματα τῆς Χημείας, Ἐμπορευματολογίας καὶ Μηχανογνωσίας.

ΓΟΝΕΥΣ

*Εἰς ἀνεμίδος μου, σπουδαστῆς τοῦ Πολυτεχνείου, νομίζει ὅτι ἡ Σχολή
σας «κάμνει συναγωνισμόν», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ἔκφρασίν του.*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Φοβοῦνται τινές ὅτι ἡ διοικήσις τῶν βιομηχανικῶν θὰ περιέλθῃ εἰς
τοὺς ἰδικούς μας ἀποφοίτους. Ἐάν εἶναι καλύτερον κατηρτισμένοι, ὀρ-
θῶς. Αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἀλλὰ ἡ διοικήσις
εἶναι προπαντὸς ἦθος καὶ τάλαντον. Αὐτὸ πρέπει νὰ φροντίσουν ὅλοι
οἱ ἀρμόδιοι—Νομικὴ Σχολή, Πολυτεχνεῖον, Πάντειος, Ἐμπορικὴ, Βιο-
μηχανικὴ Σχολή—νὰ τὸ ἀναπτύξουν μὲ τὴν κατάλληλον μόρφωσιν.
Διότι, ἐπὶ τέλους, οἱ τοῦ Πολυτεχνείου γνωρίζουν ὅτι διὰ τὰς διοικητικὰς
θέσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν παρασκευάζει μόνον ἡ Βιο-
μηχανικὴ Σχολή ὑπαλλήλους, οὔτε δὲ καὶ ἐσκέφθη ποτέ αὕτη νὰ μονο-

ἀφοῦ ἀποκαλύπτει πόσον ἀπαραίτητος εἶναι ἡ μία διὰ τὴν ἄλλην. εἶναι δὲ
πλέον γενικῶς παραδεκτὴ εἰς τὴν Ἐπιστήμην.

πώληση ταύτας. Παρασκευάζουν επίσης διοικητικά στελέχη ή Νομική Σχολή, ή ΑΣΟ και ΕΕ, ή Χημική Σχολή του Πανεπιστημίου κ.τ.λ.

Τò εκπαιδευτικόν συμφέρον του τόπου δέν είναι νά καταπολεμώμεν τήν ύπαρξιν άλλων Σχολών, όταν μάλιστα δέν τολμώμεν δημοσίαι νά έχωμεν έπιχειρήματα έναντίον των, αλλά νά αναζητώμεν ποία είναι ή δέουσα μόρφωσις των νέων διά τούς έκάστοτε συγκεκριμένους σκοπούς.

Ή Σχολή έλαβεν ως βάση τά δσα έδίδαξεν ο περίφημος Fayol διά τήν οργάνωσιν και διοίκησιν των έπιχειρήσεων και αναλόγως καθήρτισε τò πρόγραμμά της, εις τò όποιον ύπάρχουν ώρισμένα τεχνικά μαθήματα (Φυσική, Χημεία, Έμπορευματολογία, Μηχανογνώσις και Ήλεκτροτεχνία), πρòς έννημέρωσιν των σπουδαστών εις τήν τεχνικήν οργάνωσιν και λειτουργίαν των βιομηχανιών.

Θέλω νά προσθέσω ακόμη ότι τò παγκοσμίου φήμης «Τεχνολογικόν Ίνστιτούτον της Μασσαχουσέτης», εις έρευνάν του μεταξύ 2000 διευθυντών έπιχειρήσεων εις τήν Άμερικην, διεπίστωσε ότι έκ των άπαραιτήτων προσόντων διά τήν διεύθυνσιν των έργασιών μόνον 13% είναι τεχνικαί γνώσεις. Είναι, λοιπόν έγκλημα ή είναι πρòς τιμήν της Σχολής ότι τά τεχνικά μαθήματα καταλαμβάνουν περίπου τά 13% των παρεχομένων ύπ' αútης γνώσεων ;

Εις τόν αιώνα της άτομικής ενεργείας άγανακτούν διότι έχομεν περιλάβει τεχνικά μαθήματα. Ήμεϊς συνιστώμεν νά ακολουθήσουν τò παράδειγμά μας και νά προσθέσουν εις τά Τεχνικά Σχολεία, άνωτερα και μέσα, «μαθήματα του άνθρωπίνου παράγοντος», τά όποια ή σημερινή «άνθρωπιστική αντίληψις» της παραγωγής κατέστησεν άναγκαία. Διότι μη λησμονώμεν ότι μία βιομηχανική έπιχείρησις δέν είναι συγκρότημα μόνον μηχανών, έργαλειών και κτιρίων αλλά, συνάμα, και προπαντός, σύνολον άνθρώπων εργαζομένων διά παραγωγικόν σκοπόν.

Πιστεύω ότι ή διαμάχη αútη των Άνωτάτων Έκπαιδευτηρίων δέν προάγει τά συμφέροντα της έκπαιδεύσεως και δέν έξυπηρετεί τούς νέους, δέν δημιουργεί προπαντός άκαδημαϊκόν ήθος. Ή έκπαίδευσις δέν άνήκει εις τούς διευθύνοντας τά Ίδρύματα άλλ' εις τò Έθνος, τò όποιον δικαίως αξιοί συνεργασίαν γόνιμον και άμιλλαν εύγενή των πνευματικών ανθρώπων. Άλλοτε ή Έκπαίδευσις και τò Έθνος πολύ έξημιώθησαν μέ τήν σύγκρουσιν του Πανεπιστημίου και του Πολυτεχνείου, Ίδια έξ αιτίας της Σχολής των Χημικών-Μηχανικών. Ή Βιομηχανική Σχολή, ως νεωτέρα άδελφή, ζητεί στοργήν και κατανόησιν από τά άρχαιότερα πνευματικά Ίδρύματα της Χώρας. Πάντως, προχωρεί σταθερώς εις τò δημιουργικόν της έργον, μέ λύπην, φυσικά, διότι συναντά ένίοτε άγνοιας, διαβολάς και κακότητας.

Εις τήν Σχολήν μäs μανθάνουν νά σεβώμεν τò Πολυτεχνείον, τò όποιον διά μιάς ύπερεκατονταετοδς ζωής απέκτησε διεθνές κύρος. Άλλά τί τò κοινόν μεταξύ του Πολυτεχνείου και της Βιομηχανικής Σχολής; Άδυνατώ νά αντιληφθώ ποδ είναι δυνατόν νά ύπάρχη έστω και έκ του μακρόθεν αútη ή αντίθεσις και ο ανταγωνισμός. Εις τήν Σχολήν μας διδασκόμεθα νά θαυμάζωμεν τά έπιτεύγματα της Τεχνικής,

δηλαδή την εφαρμογήν τῆς ἐπιστημονικῆς σκέψεως, καὶ νὰ ἐκτιμῶμεν δεόντως τὸν ρόλον τῶν τεχνικῶν εἰς τὴν οικονομικὴν ζωὴν. Ἀλλὰ ἀπόψεις τεχνοκρατικαὶ εἶναι ἀπαράδεκτοι κατὰ βάσιν, διότι εἶναι κοινωνικῶς καὶ ἠθικῶς ἀπαράδεκτοι. Εὐτυχῶς, οὐδέποτε τὸ σεβάσιμον Πολυτεχνεῖον διεκήρυξε τοιαύτας ἀντιανθρωπίνους ἀπόψεις

ΓΟΝΕΥΣ

Πῶς ἐδημιουργήθη ἡ Σχολή ; Ἐπεβλήθη ἐκ τῶν ἄνω ; Συνεστήθη διὰ νόμον ἢ εἶναι ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πᾶν Ἴδρυμα—καὶ ἐπομένως καὶ πᾶν ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα—πρέπει νὰ πηγάζῃ ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας καὶ πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ κοινωνικὰς ἀνάγκας· ἄλλως εἶναι περιττὸν καί, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, «τὸ περισσὸν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐκπορεύεται».

Ἡ Σχολή μας ἀποτελεῖ ὄχι μόνον νέον, ἀλλὰ καὶ ἰδιότυπον ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα, προωρισμένον νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐμφανεῖς κοινωνικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ νέα οικονομικὴ συγκρότησις τῆς Χώρας, ἡ ὁποία ὀρθῶς ζητεῖ, καὶ διὰ λόγους δημογραφικοῦς καὶ διὰ λόγους πολιτικοῦς, νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ βιομηχανία εἶναι ἕν σύνθετον τεχνικοοικονομικὸν φαινόμενον μὲ ἰδιάζοντα προβλήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίλυσις διὰ τῶν ἀρμοσίων διοικητικῶν ὀργάνων ἀπαιτεῖ εὐρείαν εἰδικὴν οικονομικὴν καὶ διοικητικὴν κατάρτισιν ὡς καὶ τὴν πρέπουσαν τεχνικὴν ἐνημέρωσιν. Ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ πιστεύει ὅτι δίδει τὴν δέουσαν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποία, ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς πλευρᾶς, ἀνακύπτουν εἰς τὴν Βιομηχανίαν. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου πηγάζει ἡ κατ' ἀνάγκην πολυμερὴς μόρφωσις τῶν σπουδαστῶν μας, μὲ μαθήματα εἰς τὰ ὁποία ἡ διδασκαλία σκοπὸν ἔχει ὅτε μὲν νὰ καταρτίσῃ (ὅπως εἶναι τὰ οικονομικά, ἐμπορικὰ καὶ κυρίως ἀνθρωπίνου παράγοντος μαθήματα) ὅτε δὲ ἀπλῶς νὰ ἐνημερώσῃ τὸν σπουδαστὴν (ὅπως εἶναι τὰ νομικὰ καὶ τὰ τεχνικὰ μαθήματα).

Ἡ Σχολὴ ἰδρύθη δυνάμει εἰδικοῦ περὶ αὐτῆς Νόμου (ἀριθ. 800 τοῦ 1948) καὶ εἶναι κοινωφελὴς Ὄργανισμὸς καὶ ὄχι ἰδιωτικὴ κερδοσκοπικὴ ἐπιχείρησις. Δὲν ἀποβλέπει εἰς κέρδη ἀλλὰ σκοπὸν ἔχει τὴν μόρφωσιν τῶν νέων, τὴν προαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς οικονομίας, τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Κράτους, τὴν καλλιέργειαν τῆς Ἐπιστήμης.

Εἶναι αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον καὶ ὄχι δημοσία ὑπηρεσία, ὅπως ἄλλως τε καὶ ἄλλαι Σχολαὶ ἐν Ἑλλάδι, π.χ. ἡ Πάντειος. Ἀλλαχοῦ αἱ περισσότεραι ἀνώταται Σχολαὶ δὲν εἶναι δημόσιαι ὑπηρεσίαι. Ἡ αὐτοτέλεια τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἰδρυμάτων, τὴν ὁποίαν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα προστατεύει, τὴν πηγὴν τῆς ἔχει εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὰ Πανεπιστήμια καὶ αἱ ἀνώταται Σχολαὶ ἰδρύθησαν ὡς αὐτοτελεῖ Ἴδρύματα. Ἐν Ἀμερικῇ, κατὰ κανόνα, τὰ Πανεπιστήμια δὲν εἶναι δημόσιαι ὑπηρεσίαι

Αἱ ἀνώτεροι Ἐμπορικαὶ Σχολαὶ τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Αὐστρίας κτλ. (αἱ ἀνώταται δηλαδή) εἶναι Ἴδρύματα κοινωφελῆ, ἔξαρ-

τώμενα κατ' ἀρχὴν ἐκ τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων, οἱ δὲ Καθηγη-
ταὶ τῶν δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι. Ἡ κρατικὴ ἰδιότης ἐνὸς σχο-
λείου δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν καλυτέραν ἐξασφάλισιν διὰ τὴν πρόο-
δον καὶ ἐπιτυχίαν του.

ΓΟΝΕΥΣ

*Πολὺ ὀρθῶς, ὅπως καὶ ἀντιθέτως ἡ ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις ἔχει τὰ μειο-
νεκτῆματά της προκειμένου περὶ ἐκπαιδεύσεως.*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δι' αὐτὸ ἡ Σχολὴ εὔρε τὴν καλυτέραν λύσιν. Εἶναι αὐτοτελὴς
κοινοφελὴς ἐκπαιδευτικὸς ὄργανισμὸς ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους.
Ἴσως αὐτὴ ἡ νομικὴ φύσις τῆς Σχολῆς νὰ εἶναι εἰς ἀπὸ τοὺς παρά-
γοντας τῆς τόσον λαμπρᾶς ἐπιτυχίας της.

ΓΟΝΕΥΣ

*Τί προόβια ἀπαιτοῦνται διὰ τὰ εἰσαχθῆ εἰς νέος εἰς τὴν Σχολήν; Θὰ
ὑποστῇ εἰσαγωγικὴν ἐξέτασιν;*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δεκτοὶ γίνονται πρὸς ἐξέτασιν οἱ ἔχοντε ἀπολυτήριον Μέσης
Ἐκπαιδεύσεως (Γυμνασίου, Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ τῶν Μέσων Τεχνι-
κῶν Σχολῶν τοῦ Πολυτεχνείου ἢ τῶν Ἰσοτίμων πρὸς αὐτὰς Σχολῶν). Οἱ
ὑποψήφιοι ἐξετάζονται εἰς τὴν Ἐκθεσιν Ἰδεῶν, εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν, τὴν
Ἀλγεβραν καὶ τὴν Πολιτικὴν καὶ Οἰκονομικὴν Γεωγραφίαν*.

* Α) Ἡ Ἐκθεσις Ἰδεῶν περιστρέφεται περὶ τὰ ἐξῆς θέματα, ἐνδει-
κτικῶς σημειούμενα :

1) Ὁ σχηματισμὸς τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. Αἱ ἀνθρώπιναι ἀνάγ-
και καὶ ἡ ἱκανοποίησις αὐτῶν. Τὰ παραγωγικὰ τοῦ πλοῦτου ἔργα. Ἡ ἐρ-
γασία καὶ ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων. Ὁ πολιτισμὸς. Ὁ ρόλος τῆς τεχνι-
κῆς. Τὸ φυσικὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον. Ἡ θρησκεία καὶ ἡ συμβολὴ
τοῦ Χριστιανισμοῦ.

2) Ἡ οἰκογένεια. Ἡ φυλὴ καὶ τὸ ἔθνος. Τὸ Κράτος. Τὸ Δίκαιον.
Ὁ Νόμος. Ἡ σημερινὴ ὀργάνωσις τῶν εὐρωπαϊκῶν κοινωνιῶν. Καθήκοντα
ἀπέναντι τοῦ Κράτους.

3) Τὸ ἠθικὸν πρόβλημα. Ὁ ρόλος τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς λογικῆς
εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ κύρια ἰδέαι. Τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν,
τὸ καθήκον, τὸ δικαίωμα. ἡ ἐλευθερία, ἡ πειθαρχία, ἡ εὐθύνη, ἡ ἀξιοπρέ-
πεια, ἡ ἀρετὴ.

4) Συνεισθήματα. Ἡ δικαιοσύνη, ἡ φιλανθρωπία, τὸ συμφέρον, ἡ
ἡδονή, ἡ ἀνάγκη, τὸ θάρρος καὶ ἡ εἰλικρίνεια. Ὁ φόβος. Ὁ χαρακτήρ.
Καθήκοντα τοῦ ἀτόμου ἐναντι τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἡ ὀργάνωσις τοῦ
ἑαυτοῦ μας. Καθήκοντα ἀπέναντι τῆς οἰκογενείας. Ἡ κοινωνικὴ ἀλληλεγ-
γύη. Ἡ ἀξία τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς.

5) Ἡ πρωτοβουλία, ὁ ἀνταγωνισμὸς. Ἡ ὁμαδικὴ δράσις, ὁ συνεται-
ρισμὸς. Αἱ κοινωνικαὶ ἀντιθέσεις. Ἡ κοινότης τῶν συμφερόντων. Τὸ κοι-
νωνικὸν πρόβλημα. Ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας. Ἡ προστασία τοῦ ἐργα-

ζομένου.

6) Ἡ κοινότης. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν γενέτειραν. Ὁ τοπικισμός. Ἡ Πατρις. Πατριωτισμός. Σωβινισμός. Ἱμπεριαλισμός. Ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐνότης. Ἡ Ἀνθρωπότης. Ἡ διεθνὴς συνεργασία. Ὁ Ο. Η. Ε.

7) Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Πολιτισμόν. Ἡ περίοδος τῶν Περσικῶν πολέμων. Ἡ Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία. Ἡ διάδοσις τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Χριστιανισμός καὶ Ἑλληνισμός. Ἡ Εὐρώπη καὶ τὸ Βυζάντιον. Ἡ συμβολὴ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀναγέννησιν. Οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν. Ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους. Τὸ Ἀλβανικὸν ἔπος καὶ ἡ Ἑθνικὴ Ἀντίστασις. Αἱ ἔθνικαί μας θυσίαι καὶ αἱ ἔθνικαὶ διεκδικήσεις. Τὰ δίκαιά μας ἐπὶ τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ τῆς Κύπρου. Ἡ ἀξία τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης διὰ τὴν Ἑλλάδα. Τὰ ἰδεώδη ἐνὸς Ἑλλήνου. Ἡ ἔθνικὴ ἐνότης. Ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας.

8) Ἡ ἀξία τῆς μορφώσεως. Ὁ ρόλος τῆς Ἐπιστήμης εἰς τὴν πρόοδον. Ὁ ρόλος τῆς Τεχνικῆς. Ἡ ἀξία τοῦ ἐπαγγελματικοῦ καταρτισμοῦ. Ἐπαγγελματικὴ συνειδησις. Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Κυθῆκοντα τοῦ σπουδαστοῦ ἀπέναντι τῆς Σχολῆς.

Β) *Ἀριθμητικὴ*. — Ἀριθμοὶ καὶ πράξεις αὐτῶν. Πολλαπλασιασμοὶ ἐπὶ 9, 99, 999 καὶ 9999. Δυνάμεις καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Διαιρετότης. Μέγιστος κοινὸς διαιρέτης. Ἀριθμοὶ πρῶτοι. Ἐλάχιστον κοινὸν πολλαπλάσιον. Τετραγωνικὴ ρίζα. Κλάσματα. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Μονάδες μετρήσεως καὶ ἰδιὰ αὐτῶν χρησιμοποιούμενα ἐν Ἑλλάδι. Συμμιγῆς ἀριθμοὶ καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ποσὰ ἀνάλογα καὶ ἀντίστροφα. Λόγοι καὶ ἀναλογίαι. Μέθοδος τριῶν. Ποσοστά. Μερισμός εἰς μέρη ἀνάλογα. Προβλήματα ἑταιρίας, μεξέως, συντήξεως, τόκου ἀπλοῦ, ὑφαιρέσεως, κοινῆς λήξεως καὶ μέσης λήξεως.

Γ) *Ἄλγεβρα*. — Σύστημα θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Περί τοῦ μηδενὸς ὡς ἀριθμοῦ. Δυνάμεις καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Ἀλγεβρικαὶ παραστάσεις καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ἀνάλυσις τῶν παραστάσεων εἰς γινόμενα. Ἐφαρμογαὶ ἐπὶ ἀλγεβρικῶν κλασμάτων. Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ μεθ' ἐνὸς ἀγνώστου. Λύσις δι' ἐξισώσεων προβλημάτων τόκου, ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς ὑφαιρέσεως, μερισμοῦ, μέσης καὶ κοινῆς λήξεως, μεξέως, κινήσεως. Ἀνισότητες Ἐξισώσεις α' βαθμοῦ μετὰ δύο ἀγνώστους. Σύστημα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων περισσοτέρων τῶν δύο μετ' ἰσοριθμῶν ἀγνώστων. Ρίζαι καὶ δυνάμεις μετὰ ἐκθέτας κλασματικούς, ἀρνητικούς. Ἐξισώσεις β' βαθμοῦ μετὰ ἓνα ἀγνώστον. Πρόοδοι ἀριθμητικαὶ καὶ γεωμετρικαί. Λογάριθμοι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν.

Δ) *Γεωγραφία*. — Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς, φυλαί, θρησκείαι, ἔθνη, κράτη, βαθμίδες πολιτισμοῦ. Αἱ χώραι τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ὠκεανίας καὶ αἱ πρωτεύουσαι αὐτῶν. Θέσις, ὀριζόντιος διαμελισμός, ἔδαφος, κλίμα, κυριώτερα προϊόντα, πληθυσμὸς, σημαντικώτερα πόλεις, ταξίδια, ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἑλλάδος τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης, τῆς Τουρκίας, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἀργεντινῆς, τῆς Βραζιλίας, τοῦ Καναδά.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

*Ἔχω ἀκούσει πολλά ἀπὸ παιδαγωγικοὺς κύκλους διὰ τὴν λαμπρὰν
δράνωσιν τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὴν Σχολὴν σας.*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πράγματι, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947, ἡ Σχολὴ ἔχει καθορίσει σύστημα
Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων τὸ ὁποῖον βραδύτερον ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλα
πνευματικὰ ἀνώτερα Ἰδρύματα. Κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου
Κανονισμόν, ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ προβαίνει εἰς κλήρωσιν τῶν
θεμάτων, ὃ δὲ κύριος ἐξεταστής συντάσσει, ἐνώπιον αὐτῆς, ὀριστικῶς
τὸ θέμα πρὸς ἐξέτασιν.

Ἡ ἐξέτασις ἀρχίζει τὴν καθορισθεῖσαν ὥραν ἀκριβῶς, ἔστω καὶ
ἂν ἀπουσιάσῃ ὁ τακτικὸς ἐξεταστής, ὅστις ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ ἀνα-
πληρωματικοῦ ἢ ἄλλου Καθηγητοῦ, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ.
Δίδεται τὸ παράγγελμα τῆς ἐνάρξεως, ἀφοῦ προηγουμένως ἀνακοινω-
θῆ ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου δεόν νὰ παραδοθοῦν τὰ γραπτά. Ὁ
κανονικὸς χρόνος ἐξετάσεως, μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν θεμάτων καὶ
τὰς τυχόν ἐπεξηγήσεις ἐπ' αὐτῶν, εἶναι 2 ὥραι καὶ 30'. Ὁ ἐξεταστής
ἔχει δικαίωμα, συνεννοούμενος μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ, νὰ περιορίσῃ
τὸν χρόνον, ὅχι ὅμως κάτω τῆς ὥρας, ἢ νὰ αὐξήσῃ τοῦτον κατὰ ἡμί-
σειαν ὥραν, δηλώνων τοῦτο εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπαγόρευσιν τοῦ θέματος.

Ἀμα τῇ περατῶσει τῆς ἐξετάσεως, ὁ ὑποψήφιος ὀφείλει νὰ παρα-
δώσῃ τὸ γραπτὸν καὶ νὰ ἐξέλθῃ τῆς αἰθούσης. Τὸ γραπτὸν παραδί-
δεται εἰς τὸν ἐξεταστὴν ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει τῆς ταυτότητος τοῦ ὑποψη-
φίου. Συγχρόνως οὗτος καλύπτει τὸ ὄνοματεπώνυμόν του διὰ τοῦ ἐπὶ
τοῦ φύλλου τοῦ γραπτοῦ προσκεκολλημένου τεμαχίου ἀδιαφανοῦς
χάρτου. Ὁ ἐξεταστής σημειώνει τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως ἐκάστου
γραπτοῦ.

Τὰ γραπτά μονογραφοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐξεταστοῦ καὶ ἐνὸς ἐπόπτου.
Τὰ οὕτω μονογεγραμμένα γραπτά παραδίδονται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ
εἰς τοὺς ἐξεταστὰς πρὸς βαθμολόγησιν, ὑποχρεομένους νὰ ἐπιστρέ-
ψουν ταῦτα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς, ὥστε
ἀμέσως νὰ ἐκδοθοῦν τὰ ἀποτελέσματα.

ΓΟΝΕΥΣ

*Πῶς βαθμολογοῦνται τὰ γραπτά ὥστε νὰ ὑπάρχῃ πλήρης ἐξασφάλισις
δικαιοσύνης καὶ εὐθυκρίας ;*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ κρίσις καὶ βαθμολόγησις τῶν γραπτῶν τῶν ἐξεταζομένων γί-
νεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἐκαστος ἐξεταστής βαθμολογεῖ ἰδιαιτέρως ἕκαστον γραπτὸν,
καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς. Συνοπτικὴ φυσικὴ καὶ
πολιτικὴ ἐξέτασις τῆς Ἑλλάδος. Διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Ἑλλάδος : Νομοί,
πρωτεύουσαι αὐτῶν. Κυριώτερα παραγόμενα καὶ ἐξαγόμενα προϊόντα κατὰ
μεγάλας περιφερείας τῆς Ἑλλάδος. Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος,
ἑσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, Δωδεκάνησος, Κύπρος, Βόρειος Ἠπειρος. Περι-
γραφή ταξιδίων ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος.

βαθμὸς δὲ τοῦ μαθήματος λαμβάνεται τὸ σύνολον τῶν δύο βαθμῶν.

Ἡ βαθμολόγησις γίνεται ἐπὶ γραπτῶν μὲ ἐσφραγισμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἐξεταζομένων διὰ τεμαχίου χάρτου ἀδιαφανοῦς.

Ἐκαστος τῶν ἐξεταστῶν ἐκάστου μαθήματος βαθμολογεῖ ἅπαντα τὰ γραπτὰ εἰς ἴδιαν κατάστασιν, ἀγνοῶν τὴν βαθμολογίαν τοῦ συνεξεταστοῦ. Ὅριστικός βαθμὸς εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν βαθμῶν τῶν δύο ἐξεταστῶν. Ἐάν μεταξὺ τῶν βαθμῶν τούτων ὑπάρχη σημαντικὴ διαφορὰ, ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς ὀρίζει καὶ τρίτον ἐπανεξεταστήν, ὥστε ν' ἀποφευχθῇ οἰαδήποτε πλάνη.*

Ο ΓΟΝΕΥΣ

Εἶναι ἀξία τῶν θερμότερων συγχαρητηρίων ἡ Σχολὴ διότι ἐκδίδει ἀμέσως τὰ ἀποτελέσματα. Οὕτω δὲν διαρκεῖ ἐπὶ πολὺ ἡ ἀγωνία τῶν ὑποψηφίων.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὅχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων ἀπὸ 12-18 Ὀκτωβρίου, ἐνῶ εἰς ἄλλας Σχολὰς τὰ μαθήματα ἀρχίζουσι τὸν Νοέμβριον ἢ καὶ τὸν Δεκέμβριον.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Ἔχω διαβάσει λίαν ἐπαινετικὰ σχόλια διὰ τὰς «Ὁδηγίας τῶν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων». Πράγματι, τὰς διακρίνει μία συγκινητικὴ ἀνθρωπιὰ καὶ μία ἐξαιρετικὴ παιδαγωγικὴ ἀντίληψις, θὰ ἤθελα νὰ εἶπω, στοργή, διὰ τὸν ἐξεταζόμενον.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Σὰς εὐχαριστῶ καὶ πάλιν διὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Πράγματι, ὁ τύπος καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ μας περιοδικὰ ἔγραψαν ἐνθουσιωδῶς διὰ τὰς «Ὁδηγίας» αὐτάς, αἱ ὁποῖαι διανέμονται δωρεάν εἰς τοὺς ὑποψηφίους. Ἡ Σχολὴ διεπίστωσε πόσῃν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν ἔχουσι ἐπὶ τῶν ἐξεταζομένων.

* Ἡ βαθμολογία τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ Ἀλγέβρας εἶναι ἐνιαία, τοῦ οἰκείου βαθμοῦ ἀποτελοῦντος τὸν βαθμὸν τῶν Μαθηματικῶν.

Εἰς τὴν Ἐκθεσιν Ἰδεῶν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν κατὰ σειρὰν : ὁ τρόπος χειρισμοῦ τοῦ θέματος, ἡ συνέπεια καὶ ἀριότης τῆς ἐκφράσεως, τὸ συνεκτικὸν τῆς φράσεως, ὁ πλοῦτος τῶν νοημάτων, ἡ ἀκριβολογία, ἡ καλλιλογικὴ ἀξία, ἡ σύνταξις καὶ ἡ ὀρθογραφία εἰς τὴν γλῶσσαν ἐπρωτίμῃσεν ὁ ἐξεταζόμενος, ἡ τάξις τοῦ γραπτοῦ, ἡ καθαρογραφία. Ἐξετάζεται μόνον ἡ τεχνικὴ τῆς ἐκθέσεως· αἱ ἰδέαι δὲν κρίνονται. Γραπτόν, ἐν τούτοις, μὲ ἀπόψεις σαφῶς ἀντιθέτους πρὸς τοὺς κειμένους νόμους, συνεπάγεται ἀποκλεισμὸν τοῦ ἐξεταζομένου ἀνευ κρίσεως.

Εἰς τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὴν Γεωγραφίαν, πλὴν τῆς ὀρθότητος τῶν ἀπαντήσεων, ἐξετάζονται : ὁ τρόπος χειρισμοῦ τοῦ θέματος, ἡ συντακτικὴ καὶ γραμματικὴ ὀρθότης τῶν φράσεων, ἡ ὀρθογραφία, ἡ τάξις τοῦ γραπτοῦ, ἡ καθαρογραφία.

ΓΟΝΕΥΣ

Θὰ ζητήσω τὰς «Ὀδηγίας» αὐτὰς ἀπὸ τὴν Σχολήν. Πολὺ μοῦ ἐκίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ ἀνθρωπιὰ κατὰ τὴν διενέργειαν τῶν ἐξετάσεων συντελεῖ πολὺ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν των.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Προσέξατε μερικά σημεῖα τὰ ὁποῖα μὲ συγκίνησιν ἐνθυμοῦμαι, διότι μοῦ ἔκαμαν βαθυτάτην ἐντύπωσιν :

«Φροντίσατε νὰ εἰσθε εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξετάσεως τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν. Ἐὰν βραδύνετε, πρὸς μεγάλην μας λύπην, θὰ ἀποκλεισθῆτε ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις. Σκεφθῆτε πόσον αὐτὸ δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ζωήν σας...».

«Ἀπαγορεύεται πᾶν ὄ,τι γεννᾷ τὴν ὑπόνοιαν κακῆς χρησιμοποίησός του. Θέλομεν νὰ πιστεῦσωμεν ὅτι ἐρχεσθε τὰ ἐξετασθῆτε καὶ ὄχι νὰ ἐξαπατησθε...».

«Συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὀδηγίας τῶν Ἐξεταστῶν καὶ τῶν Ἐποπτῶν διὰ νὰ διατηρηθῇ ἀτμόσφαιρα ἡρεμίας, ἢ ὅποια σᾶς εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀποδείξατε ὅτι εἰσθε πολιτισμένοι ἄνθρωποι, ἄξιοι μιᾶς ἀνωτέρας μορφώσεως . . .»

«Ἀποβάλατε τὸν φόβον καὶ ἐργασθῆτε μὲ ἡρεμίαν. Τοῦτο πολὺ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν σας. Μὴ ἐνοχλῆτε τὸν διπλανόν σας καὶ μὴ, ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἐνοχλοῦν. Μὴ ἀποπειραθῆτε νὰ ἀντιγράψετε. Θὰ ἀποβληθῆτε καὶ θὰ λάβετε βαθμὸν μηδέν. Σεβασθῆτε τὸν ἑαυτὸν σας, τοὺς συνεξεταζομένους σας καὶ τὴν Σχολήν, ἢ ὅποια σᾶς θέλει συνεργάτας καὶ, ἐπομένως, εὐπρεπεῖς καὶ ἐντίμους . . .»

«Γράψατε ἐλευθέρως τὰς σκέψεις σας. Δύνασθε νὰ χρησιμοποιήσετε καθαρεύουσιν ἢ δημοτικὴν γλῶσσαν, ἀρκεῖ αὕτη συντακτικῶς καὶ γραμματικῶς νὰ εἶναι ὀρθή. Σεβόμεθα πᾶσαν γνώμην, διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν τὸ παράδειγμα νὰ μάθετε νὰ σέβεσθε καὶ σεῖς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων. Σᾶς βλέπομεν ὡς ἐλευθέρους ἀνθρώπους καὶ ἐπομένως ζητοῦμεν νὰ μᾶς ἐκθέσετε τὴν γνώμην σας καὶ ὄχι νὰ μᾶς πληροφορήσετε ποῖα εἶναι ἡ ἰδική μας».

«Βοηθήσατε τὸν ἐξεταστὴν νὰ σᾶς κρίνῃ εὐχερῶς καὶ χωρὶς ἐκνευρισμόν, διότι μὴ λησμονῆτε ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος. Οἱ Ἐξετασταὶ ἐνθυμοῦνται ὅτι καὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν ἐξεταζόμενοι. Βεβαιωθῆτε ὅτι θὰ σᾶς κρίνουν μὲ δικαιοσύνην καὶ ἀγάπην. Εἶναι φίλοι ὄλων σας.

«Μὴ ἐπιχειρήσατε νὰ μεταχειρισθῆτε πλάγια μέσα. Θὰ ἀποκλεισθῆτε ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις ἢ θὰ βαθμολογηθῆτε μὲ μηδέν. Ὁ χρησιμοπιῶν πλάγια μέσα ὑποβιβάζει τὸν ἑαυτὸν του, προσπαθεῖ νὰ ἀδικήσῃ τοὺς συνυποψηφίους του, ἀποδεικνύει ἔλλειψιν ἠθους καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Σχολήν, παρακωλύει τὸ ἔργον τῆς καὶ βλάπτει γενικώτερον τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἀπὸ μόνον τὸν ἐξεταζόμενον.

«Μάθετε νὰ εἰσθε ἀξιοπρεπεῖς καὶ ὄχι ἀναρχιχῶμενοι μὲ εὐτελεῖς μεθόδους. Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἀπὸ τοὺς Νέους ἀναμένει τὸ Ἔθνος μίαν νέαν δημιουργικὴν ἐξόρμησιν, δυναμένην νὰ στηριχθῇ μόνον εἰς τὸ χρηστὸν ἠθος καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν μόρφωσιν».

ΓΟΝΕΥΣ

Τί διατυπώσεις απαιτούνται διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πᾶς ὑποψήφιος δέον νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Σχολῆς, μέχρι τῆς 5ης Ὀκτωβρίου 1955, αἰτήσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπισυνάπτονται : α) πιστοποιητικὸν ἐγγραφῆς εἰς Δῆμον ἢ Κοινότητα, β) τίτλος σπουδῶν, β) πιστοποιητικὸν ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν κέκτηται τοιαύτην, δ) μία φωτογραφία 4Χ6 ἑκατ. διὰ τὴν χορηγηθησομένην ταυτότητα καὶ ε) βεβαίωσιν ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τοῦ Κανονισμοῦ τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων. Πέραν τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας οὐδεμίαν αἰτήσιν γίνεται δεκτή, δι' οἰονδήποτε λόγον καὶ ἐὰν ἐπῆλθεν ἢ καθυστέρησις τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως. Κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως, ὁ ὑποψήφιος δέον νὰ καταβάλλῃ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καθορισθέντα ἐξέταστρα ἐκ δραχ. 200. Μεθ' ὅ, ἡ Γραμματεία τῆς Σχολῆς χορηγεῖ εἰς τὸν ὑποψήφιον προσωρινὴν «σχολικὴν ταυτότητα», ἣν οὗτος ἐπιδεικνύων δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις.

ΓΟΝΕΥΣ

Πιστεύετε εἰς τὴν ἀξίαν τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων ; Ὁμολογῶ ὅτι ἀμφιβάλλω. Εἰς τὴν ἐποχὴν μου δὲν ὑπῆρχον εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Καὶ ναὶ καὶ ὄχι. Ναὶ, διότι ἡ κατάστασις πολλῶν ὑποψηφίων εἶναι φοβερὰ. Ὄχι, διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι πλήρης ἀπόδειξις μορφώσεως τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασίου. Ἀλλά, παρὰ τὰς προσπάθειας τῶν ἀγαπητῶν καθηγητῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἡ οὐσιαστικὴ ἀξία τοῦ ἀπολυτηρίου εἶναι πολὺ μειωμένη. Δι' αὐτό, εἰς τὸν τόπον μας, ἡ εἰσαγωγικὴ ἐξέτασις κατέστη ἀναγκαία, ἐνῶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἀκατανόητος. Πάντως, ἡ ἀξία τῆς εἶναι σχετικὴ. Ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία σπουδαστοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ ποικίλων παραγόντων. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῆται. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραβληθῇ εἰς Γάλλος bachelier μὲ ἓνα Ἑλληνα πτυχιούχον τοῦ Γυμνασίου. Ἡ Σχολὴ μας, ὁμως, εἶναι ὑπερήφανος ὅτι πρώτη ἐδημοσίευσεν «Κανονισμόν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων» καὶ «Ὁδηγίαν», κριθείσας πανηγυρικῶς παρὰ τῶν παιδαγωγικῶν κύκλων. Αἱ οὐσιώδεις διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ μας, εὐτυχῶς, ἐφηρμόσθησαν καὶ εἰς ἄλλας ἀνωτάτας Σχολὰς.

Τὸ πρόβλημα τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων συνδέεται μὲ τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας πρόβλημα, γενικώτερα. Μὴ ἀπατώμεθα εἰς τοῦτο. Εἶναι τὸ αἰώνιον γλωσσικὸν μας πρόβλημα. Ὅπως ἐπίσης συνδέεται μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ ὥρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, τῶν σκοπῶν καὶ κατευθύνσεων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Παρὰ τοὺς λαμπροὺς καθηγητὰς τῶν Γυμνασίων, οἱ ἀπόφοιτοι δὲν γνωρίζουν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οὔτε τὴν σύνταξιν οὔτε τὴν ὀρθογραφίαν μιᾶς ἀπλῆς ἐκθέσεως ἰδεῶν. Πράγματι, ζῶμεν εἰς μίαν μεταβατικὴν γλωσσικὴν περίοδον. Ἐκ

παραλλήλου, ὑπάρχει ἡ ἄγνοια τοῦ συγχρόνου τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, τὰ κακὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθῶν μόνον με μίαν βεβαίαν κατανόησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Ἡ οὐσία ὅμως αὐτὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος διαφεύγει ἀπὸ τοὺς ἀποφοίτους τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ὅταν ἔρχονται πρὸς τὴν Ἀνωτέραν.

Πάντως, τὸ κύριον θέμα δὲν εἶναι ποία ἡ κατάστασις τῶν εἰσερχομένων εἰς τὰς Σχολὰς τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἐξερχομένων. Τοῦτο βεβαίως θὰ δειχθῆ κατὰ τὴν σταδιοδρομίαν των, κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς πρὸς κατάληψιν δημοσίων θέσεων. Οἱ πτυχιούχοι μας—καὶ εἶναι τοῦτο πρὸς τιμὴν των—ἀγωνίζονται ἵνα αἱ θέσεις καταλαμβάνονται μόνον διὰ διαγωνισμῶν. Ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ ὑλικὸν τὸ παραλαμβάνομενον ἀπὸ τὴν Σχολὴν εἶναι κατώτερον. Δὲν δύναμαι νὰ ἀποδείξω ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές, διότι δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ ὑλικὸν τῶν ἄλλων Σχολῶν πρὸς σύγκρισιν, οὐδὲ ἐπιθυμῶ νὰ κάμω συγκρίσεις, ἀλλὰ δι' αὐτὸ εἶναι ἀκόμη περισσότερο ἀξιοθαύμαστος ἢ ἐκτελουμένη ἐν τῇ Σχολῇ μορφωτικὴ ἐργασία, διότι οὐδεὶς δύναται σοβαρῶς νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς ὑπολείπονται οἰουδήποτε ἄλλου πτυχιούχου. Δὲν νομίζετε ὅτι περιφανῶς ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι οἱ ἰδικοὶ μας πτυχιούχοι ἀγωνίζονται νὰ ἐπιβάλλουν τὴν πρόσληψιν εἰς τὰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς θέσεις διὰ διαγωνισμοῦ, τὸν ὁποῖον τόσο ἀποφεύγουν ἄλλοι;

GONEΥΣ

Τί εἶναι αὐτὸ τὸ «Δελτίον Πληροφοριῶν», ποὺ ζητεῖ ἡ Σχολὴ ἀπὸ τοὺς νεοεισερχομένους σπουδαστάς;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολή, ἀποδίδουσα ἰδιάζουσαν σημασίαν εἰς τὴν ἐνημέρωσιν τῆς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν σπουδαστῶν τῆς καὶ τὴν στατιστικὴν ἔρευναν παντὸς στοιχείου ἀφορῶντος αὐτοῦς, ἀπερθύνει, τόσο εἰς τοὺς πρωτοετείς ὅσον καὶ εἰς τοὺς δευτεροετείς καὶ τριτοετείς σπουδαστάς, κατάλληλον ἐρωτηματολόγιον, ἀξιοῦσα κατὰ τὴν ἐγγραφὴν των τὴν παρ' αὐτῶν συμπλήρωσιν εἰδικοῦ ἐντύπου: τοῦ «Δελτίου πληροφοριῶν». Τὸ δελτίον τοῦτο εἶναι διάφορον διὰ τοὺς πρωτοετείς ἀπὸ τῶν διὰ τοὺς τῶν δύο ἐπομένων ἐτῶν. Διὰ τοὺς πρωτοετείς περιλαμβάνει ἐν ὄλῳ 29 εἰδικὰ ἐρωτήματα, ἐνῶ διὰ τοὺς τῶν ἄλλων ἐτῶν τὰ εἰδικὰ ἐρωτήματα τοῦ Δελτίου περιορίζονται εἰς 14. Τὸ Δελτίον, κατ' ἀρχὴν, περιέχει τὰ συνήθη στοιχεῖα, ἅτινα εἶναι τὰ κάτωθι:

Ἀριθμὸς Μητρῶου Σχολῆς, ἐπώνυμον, ὄνομα, πατρώνυμον, τόπος γεννήσεως, νομὸς, ἔτος γεννήσεως, ἀριθμὸς μητρῶου δήμου ἢ κοινότητος, ἀριθμὸς καὶ χρονολογία πιστοποιητικοῦ τοῦ δήμου. Ἐπίσης, ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ χρονολογία τοῦ πτυχίου μέσης ἐκπαιδεύσεως, ὁ τίτλος τοῦ σχολείου ἐξ οὗ προέρχεται ὁ σπουδαστής, ὁ βαθμὸς του εἰς τὸ πτυχίον τοῦτο καὶ ἡ διαγωγή.

Διὰ τοῦ Δελτίου καλεῖται, ἐπίσης, ὁ σπουδαστής νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ κάτωθι εἰδικὰ ἐρωτήματα:

1) Ἐχετε ἄλλην σχολικὴν μόρφωσιν καὶ ποίαν ; 2) Εἰσθε ἐγγεγραμμένος εἰς ἄλλην Σχολὴν καὶ ποίαν ; 3) Ποίας ξένας γλώσσας γνωρίζετε μετρίως ; Καὶ ποίας λίαν καλῶς ; 4) Γνωρίζετε γραφομηχανὴν ; στενογραφίαν ;

5) Πρὸ τῆς ἐγγραφῆς σας εἰς τὴν Σχολὴν ἔχετε ἐργασθῆ ; Ποῦ ; Ἐπὶ πόσον χρόνον ; ποίαν ἐργασίαν ἐξτελεῖτε ; 6) Ἐργάζεσθε σήμερον καὶ ποῦ ; Ποίαν ἐργασίαν ἐκτελεῖτε ; Πόσας καὶ ποίας ὥρας ἀπασχολεῖσθε ; 7) Ἀνήκετε εἰς ἐπαγγελματικὸν Σωματεῖον καὶ ποῖον ;

8) Ποία ἢ διεύθυνσίς σας ; (ὁδός. . . ἀριθ. . . συνοικία. . . τηλεφ. . .) Μένετε παρὰ τῆ οἰκογενείας σας ; παρὰ συγγενικῆ οἰκίᾳ. . . μόνος. . . 9) Ποῖος ὁ κηδεμὼν σας ἐνταῦθα ; (ὄνοματεπώνυμον. . . ἐπάγγελμα. . . διεύθυνσις. . .)

10) Ποία τὰ ἐπαγγελματικὰ σας ἐνδιαφέροντα ; 11) Ἐχετε ἐπαγγελματικὴν δεξιότητι καὶ ποίαν ; 12) Γενικῶς, ποία εἶναι ἡ κλίσις σας καὶ διατί τυχὸν δὲν τὴν ἠκολούθησατε ;

13) Σὰς ἐνδιαφέρουν αἱ Καλαὶ Τέχναι καὶ ποῖαι ; 14) Ἀρέσκεσθε εἰς τὴν μουσικὴν ; Παίζετε ὄργανον καὶ ποῖον ; Ἄδετε ; Ἀπαγγέλλετε ; Σχεδιάζετε ; 15) Σὰς ἐνδιαφέρει ὁ ἀθλητισμὸς ; ὁ ἐκδρομισμὸς ; 16) Εἰσθε μέλος σχετικοῦ σωματείου καὶ ποῖου ; 17) Ποία βιβλία καὶ περιοδικὰ προτιμᾶτε καὶ διατί ;

18) Τί σὰς ἔπεισε νὰ ἐγγραφῆτε εἰς τὴν Σχολὴν ; 19) Ποῖα μαθήματα τοῦ Προγράμματος ἰδιαιτέρως σὰς ἐνδιαφέρουν καὶ διατί ; 20) Ὑπάρχουν μαθήματα ἐκτὸς τοῦ Προγράμματος τὰ ὅποια σὰς ἐνδιαφέρουν, καὶ διατί ; 21) Γνωρίζετε ὅτι ἡ παρακολούθησις τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ ; Ποίας καὶ πόσας ὥρας ὑπολογίζετε διὰ τὴν μελέτην σας ;

22) Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν σας ποῦ σκοπεύετε νὰ ἐγκατασταθῆτε ; Τί ἐπάγγελμα θὰ ἐξασκήσετε ; Διατί δὲν θὰ ἐγκατασταθῆτε εἰς τὴν ἐπαρχίαν σας ; Διατηρεῖτε δεσμοὺς μὲ τὴν γενέτειραν ;

23) Ποίας κλάσεως εἰσθε ; Ὑψηρετήσατε εἰς τὸν στρατὸν ; μὲ ποῖον βαθμὸν ; εἰς ποῖον ὄπλον ;

24) Ἐταξιθεύσατε εἰς τὸ ἐξωτερικόν ; Πότε ; Ποῦ ; Ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τί σὰς ἔκαμε μεγαλυτέραν ἐντύπωσιν ;

25) Ὁ πατὴρ σας ζῆ ; Ἡ μήτηρ σας ; Ποῖον ἐπάγγελμα ἐξασκεῖ ἢ ἐξῆσκει ὁ πατὴρ σας ; Ποῖον ἢ μήτηρ σας ;

26) Ποῦ μένει ἡ οἰκογένεια σας ;

27) Δώσατε τὰς διευθύνσεις δύο προσώπων τὰ ὅποια σὰς γνωρίζουν (ὄνοματεπώνυμα, ἐπάγγελμα, διεύθυνσις).

28) Κατενοήσατε ὅτι σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι νὰ δημιουργήσῃ ἰκανοὺς ἐπαγγελματίας, καλοὺς Ἕλληνας καὶ χρησίμους ἀνθρώπους ; Ὑπόσχεσθε νὰ συνεργασθῆτε εἰς αὐτό ;

29) Ἐχετε ἄλλο τι νὰ προσθέσητε, σχετιζόμενον μὲ τὴν ζωὴν σας, τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς σας ἀνησυχίας, τὰς φιλοδοξίας σας ; Ἐμπιστευθῆτε το μὲ θάρρος καὶ εὐλικρίνειαν εἰς ἡμᾶς. Εἴμεθα φίλοι σας.

Καὶ τὸ δελτίον τελειώνει μὲ τὰς ἀκολουθούσας συστάσεις τῆς Σχολῆς :
-Δώσατε ἀκριβεῖς πληροφορίας. Τὸ παρὸν Δελτίον εἶναι ἀπολύτως

έμπιστευτικόν. Σκοπός του είναι νά διευκολύνη τήν Σχολήν : α) νά γνωρίση καλύτερον τούς σπουδαστάς της καί β) νά ἐκτελέσῃ κατά τόν δυνατόν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον τὸ παιδαγωγικόν της ἔργον. Διατυπώσατε ἀπολύτως ἐλευθέρως τὰς σκέψεις σας. Πρέπει νά κατανοήσετε ὅτι ἡ Σχολή συζητεῖ καί δέχεται πᾶσαν ὀρθήν ἄποψιν. Ὁ Διδάσκαλος δὲν παρέχει ἀπλῶς γνώσεις· εἶναι ἐπίσης φίλος, σύμβουλος, καθοδηγητὴς καί συνεργάτης τοῦ σπουδαστοῦ. Ἀποβλέψατε μὲ ἀγάπην καί ἐμπιστοσύνην πρὸς τήν Σχολήν καί βοηθήσατέ την εἰς τὸ ἔργον της. Ἡ συνεργασία καί ἡ ἀμοιβαία κατανόησις διδασκάλου καί σπουδαστοῦ εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς μορφωτικῆς προσπαθείας μας. Μὴ παρασύρεσθε ἀπὸ δημοκοπίας αἱ ὅποια σᾶς ὑποβιάζουν.

Δὲν γνωρίζω πόσον ἀποκρυσταλλωμένοι εἶναι αἱ ἀπόψεις τῶν σπουδαστῶν ὅταν εἰσέλθουν εἰς τήν Σχολήν, ἔν ὅμως γνωρίζω καλῶς : ὅτι ὅταν ἐξέρχονται εἶναι ἔμπλεοι ἀπὸ τὰ ἑλληνικά καί ἀνθρωπιστικά ἰδανικά τῆς Σχολῆς. Πιστεύουν εἰς τὴν ἱστορικὴν καί πολιτιστικὴν ἀποστολήν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὡς κυριάρχου καί ἀνεξαρτήτου μονάδος μέσα εἰς τὰ πλαίσια μιᾶς ἐλευθέρως εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος.

Τὸ «Ἐρωτηματολόγιον» ἐπομένως εἶναι ἐκπαιδευτικὸν μέσον ἀναντιρρήτου χρησιμότητος, ὄργανον φωτισμοῦ μας καί καθοδηγήσεως τῆς Σχολῆς εἰς τὸ παιδαγωγικόν της ἔργον, διότι ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ πιστεῦει ὅτι καί τὰ ἀνώτατα σχολεῖα εἶναι παιδαγωγούντα ἰδρύματα καί ὄχι μόνον πηγαὶ «ἐπιστημονικῶν γνώσεων».

GONEYS

Πόσα ἔτη διαρκοῦν αἱ σπουδαὶ εἰς τὴν Σχολήν ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὅπως καί εἰς τὴν Α.Σ.Ο. καί Ε.Ε. καί τὴν Πάντειον ἡ διάρκεια τῶν σπουδῶν εἶναι τριετής. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους, οἱ σπουδασταὶ ὑφίστανται ἐξέτασιν ἐπὶ τῆς διδασχθείσης ὕλης κατὰ τὸ λήξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος.

Ἐπὶ πλέον, ὁ σπουδαστής, διὰ νά ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα νά προσέλθῃ εἰς τὰς ἐπί πτυχίῳ ἐξετάσεις, δεόν νά παρουσιάσῃ πιστοποιητικὸν εὐδοκίμου ἐξαμήνου ὑπηρεσίας εἰς μίαν ἐπιχείρησιν ἢ δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

GONEYS

Εὐρίσκω ἄριστον τὸν νεωτερισμὸν αὐτόν.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δὲν γνωρίζω ἐὰν πρόκειται περὶ νεωτερισμοῦ, δεδομένου ὅτι διὰ νά γίνῃ κανεὶς δικηγόρος ἀπαιτεῖται ἐπίσης πρακτικὴ διετὴς ἀσκήσις. Ἄλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ὁ ὑποψήφιος συνδυάζει τὴν θεωρητικὴν μόρφωσιν μὲ τὴν πρακτικὴν κατάρτισιν καί ἐπομένως πράγματι ἐμφανίζεται ὥριμος πρὸς ἐξέτασιν, διὰ νά τύχῃ πτυχίου βάσει τοῦ ὁποίου θὰ ἀσκήσῃ ἔν ἐπάγγελμα.

GONEYS

Ἐὰν ἀντελήφθῃ καλῶς, ὁ σπουδαστής εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Σχολήν, ἐκτὸς τῆς καθ' ἑαυτὸν σχολικῶν ἔτος τμηματικῆς ἐξετάσεως, ὑφίσταται καί εἰδικὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Μάλιστα, όπως και εις την Νομικήν Σχολήν. Ὁ σπουδαστής διακαιοῦται νὰ δώσῃ πτυχιακὰς ἐξετάσεις κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος, ὑπὸ τὰς ἐξῆς προϋποθέσεις : α) νὰ ἐπιτύχῃ φυσικὰ εις τὴν τρίτην τμηματικὴν ἐξέτασιν, β) νὰ ἔχῃ πιστοποιητικὸν ἐξαμήνου πρακτικῆς ἀσκήσεως, ὅπως σὰς εἶπον ἀνωτέρω, γ) νὰ ἔχῃ ὑποβάλῃ μίαν μελέτην ἐπὶ θέματος σχετιζομένου μὲ τὰ διδασκόμενα ἐν τῇ Σχολῇ καὶ δ) νὰ ἔχῃ ἐκτελέσῃ μίαν βιομηχανικὴν ἢ ἐμπορικὴν ἔρευναν ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς.

ΓΟΝΕΥΣ

Εἰς τί συνίστανται αὐταὶ αἱ πτυχιακαὶ ἐξετάσεις ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὁ σπουδαστής κρίνεται πλέον ἐν τῷ συνόλῳ του, ἐάν εἶναι ἄξιος νὰ καταστῇ πτυχιούχος τῆς Σχολῆς. Ἡ ἐξέτασις ἀναφέρεται εἰς ζητήματα τῆς θεωρητικῆς καὶ ἐφηρμοσμένης οἰκονομίας, ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἐργοστασίων γενικῶς, καὶ εἰδικώτερον βιομηχανικῆς λογιστικῆς, ἐμπορικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, βιομηχανικῆς τεχνολογίας καὶ ἐμπορευματολογίας. Ὡς ὀρθῶς τονίζει ὁ «Ὁδηγὸς Σπουδῶν», ὁ ὑποψήφιος δὲν ἐξετάζεται εἰς λεπτομερείας ἢ τὰς ὑποσημειώσεις τῶν βιβλίων τῶν Καθηγητῶν ἀλλ' εἰς γενικὰ προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ὥστε νὰ κριθῇ ἡ ἀντιληψὶς του κυρίως καὶ ἡ πνευματικὴ του ὀριμότης, ἐν συνδυασμῷ φυσικὰ πρὸς τὰς ἀπαραίτητους νομικὰς, οἰκονομικὰς καὶ τεχνικὰς γνώσεις.

Πρέπει νὰ σὰς τονίσω ὅτι ὁ σπουδαστής πρέπει νὰ ἀποδείξῃ κατανόησιν καὶ ὄχι νὰ ἀναμνησκάξῃ τοὺς ὀρισμοὺς καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ ὅτι ἐμελέτησε τὰς ὑποσημειώσεις τῶν βιβλίων.

ΓΟΝΕΥΣ

Ἀναγνωρίζω εἰς ὅλα αὐτὰ πού μοῦ λέγετε πρωτοτυπίαν καὶ ἀνωτερότητα, πραγματικὸν παιδαγωγικὸν ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ θέλω νὰ μάθω ποῖα εἶναι τὰ διδασκόμενα μαθήματα, καὶ ἰδίως ποῖα εἶναι τὰ νέα μαθήματα, τὴν διδασκαλίαν τῶν ὁποίων εἰσήγαγεν ἡ Α.Σ.Β.Σ.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Παρουσιάζει ἡ Σχολὴ ἰδιορρυθμίαν, διότι ἡ διδασκαλία δὲν γίνεται μόνον ἀπὸ ἔδρας ἀλλ' ἐπεκτείνεται εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας, εἰς τὰ ἐργοστάσια, τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ γραφεῖα, εἰς τὰ καταστήματα, μὲ τὴν γόνιμον συνεργασίαν ὅλων τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως, ὥστε ὁ συνδυασμὸς τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως νὰ εἶναι πλήρης καὶ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καρποφόρος.

Παρουσιάζει ἡ Σχολὴ ἰδιορρυθμίαν, διότι παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν ἐφαρμόζεται—ὅπου εἶναι δυνατόν—ἡ περιπτωσιακὴ μέθοδος : τὸ case system.

Πιστεύομεν ὅτι θεωρία καὶ πράξις εἶναι ἔννοια ἀλληλοσυμπληρούμενα. Ἡ διδασκαλία δὲν εἶναι ἐμπειρικὴ, ὅπως καὶ δὲν διδάσκονται ἀφηρημέναι ἔννοια, δυνάμενα νὰ ἀποτελέσουν μόνον θέμα

ἐρευνῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου. Ὅταν λέγωμεν ὅτι ἡ Σχολή μας κάμνει πρακτικὴν διδασκαλίαν, ἐννοοῦμεν ὅτι ὡς βάσιν λαμβάνει περισσότερον τὰ πραγματικὰ γεγονότα τοῦ καθημερινοῦ βίου καὶ ὄχι ὅτι ὑποβιβάζει τὸ ἐπίπεδον τῆς διδασκαλίας. Πάντοτε, ἔχει ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ καθαρὸς πρακτικὸς δὲν δύναται νὰ ἀνυψωθῇ ὑπεράνω τῆς θέσεώς του καὶ αἱ ἰδέαι του στηρίζονται εἰς τὴν ἀπλὴν ἐμπειρίαν του καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ἔχη τὴν γενικὴν ἐπισκόπησιν τῶν πραγμάτων. Ἡ πράξις ὁμως πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν ἐπίστεψιν τῆς θεωρίας καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς χρησιμότητός της. Οὕτω, ἡ θεωρία ἀποκτῶ ἐνδιαφέρον καὶ χρησιμότητα μόνον ὅταν ἐνσαρκώνεται, ὅταν δηλονότι ἐφαρμόζεται εἰς τὰς συγκεκριμένους περιπτώσεις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου.

Δι' αὐτὸ λέγομεν ὅτι ἡ Σχολή μας εἶναι ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως. Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων δὲν εἶναι αὐθαίρετον κατασκευάσμα. Τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκείας ὕλης, ὡς καὶ αἱ κατευθύνσεις καὶ οἱ σκοποὶ καὶ τὰ ὄρια ἐκάστου μαθήματος, εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς συντονιστικῆς ἐργασίας τῶν πέντε Ἐπιτροπῶν Προγράμματος. Δὲν εἶναι βεβαίως τὸ ὀριστικόν, διότι ἡ Σχολή εἶναι κατὰ τῆς ἀποστεώσεως, διότι γνωρίζει ὅτι ἡ ζωὴ ἐξελίσσεται, αἱ ἀνάγκαι πληθύνονται, αἱ συνθήκαι μεταβάλλονται. Τὰ σχολικὰ προγράμματα δεόν νὰ προσαρμόζονται πρὸς τὴν ζωὴν, διότι ἡ ζωὴ δὲν ἐννοεῖ νὰ παραμένῃ ἀκίνητος καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰ ἀπολιθωμένα προγράμματα καὶ ἔξω τῆς ζωῆς καὶ ἔξω τῆς δράσεως. Ἡ Σχολὴ συνεχῶς μελετᾷ καὶ βελτιώνει τὸ Πρόγραμμά της, ἐρευνῶσα διαρκῶς ποια εἶναι αἱ νέαι κοινωνικαὶ ἀνάγκαι, διὰ νὰ προσαρμόζῃ πρὸς αὐτὰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν διαδικασίαν.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Ὁ συγχρονισμὸς οὗτος τοῦ προγράμματος περιποιεῖ ὄντως τιμὴν εἰς τὴν Σχολήν σας. Εἶναι πράγματι λυπηρὸν ὅτι ἄλλαι Σχολαὶ λειτουργοῦν βάσει ἀπηρεχαιωμένων Ὄργανισμῶν. Εἶναι θλιβερόν ὅτι ἡ Πολιτεία δὲν ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἔγιναν δύο πόλεμοι παγκόσμιοι καὶ διεθνεῖς κοινωνικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἀναστατώσεις. Νέα προβλήματα ἀνέκυψαν καὶ νέα μαθήματα κατέστησαν ἀναγκαῖα.

ΓΟΝΕΥΣ

Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων εἶναι ἀπογευματινὴ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἐθεωρήθη σκόπιμον ἡ διδασκαλία νὰ γίνεται κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας, διότι συμφέρει εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Σχολῆς ἡ προσέλκυσις καὶ νέων ἐργαζομένων, καθόσον οὕτω συνδυάζεται, κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον, ἡ σχολικὴ μόρφωσις μετὰ τὴν πείραν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς. Ἡ ἐπαγγελματικὴ σχολὴ ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως, καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις εἶναι συμπληρωμα καὶ ὀλοκλήρωμα τῆς ἐπαγγελματικῆς σχολικῆς μορφώσεως. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ Σχολή μας, ἡ ὅποια ἠδύνατο κάλλιστα νὰ εἶναι πρωινή, ἐπιμένει ἐπὶ τῆς ἀπογευματινῆς ἐργασίας, διὰ νὰ συνδυάσῃ τὴν θεωρίαν μετὰ τὴν πράξιν.

Σημειώσατε ὅτι καί εἰς ἄλλας Σχολάς (π.χ. τὴν Πάντειον) ἡ διδασκαλία εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἀπογευματινὴ, ὅπως καί εἰς τὴν Σχολὴν μας. Πάντως, εἰς ὅλα τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰς ἀνωτέρας Σχολάς τοῦ κόσμου ἡ διδασκαλία γίνεται καὶ τὸ ἀπόγευμα, χωρὶς νὰ θεωρητῆ διάφορος ἢ ἀπογευματινὴ διδασκαλία ἀπὸ τὴν πρωινήν. Ἀντίθετος ἄποψις εἶναι ἀπλῶς ἀνόητος.

Ἡ Σχολὴ εἶναι ὑπερήφανος διότι παρέχει τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς ἐργαζομένους νὰ σπουδάσουν, νὰ μορφωθοῦν καὶ νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν των. Τοὺς περιβάλλει μὲ ἰδιαίτεράν στοργὴν καὶ ἐκτίμησιν, διότι, ἀντὶ τοῦ καφενεῖου καὶ τῆς ραστώνης, προτιμοῦν τὸ θρανίον καὶ τὴν μάθησιν, διότι, ἀντὶ μετὰ τὸν μόχθον τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν ἀπασχολήσεως νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν διασκέδασιν, προσέρχονται μετὰ χαρακτηριστικῆς προθυμίας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὰ μαθήματά των.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Εἰς τὴν Χώραν ὅπου διδάσκεται ἡ συγκινητικὴ καὶ ὑποδειγματικὴ ἱστορία τοῦ Φρεάντλη, ἡ μόρφωσις δὲν δύναται νὰ εἶναι προνόμιον τῶν ὀλίγων ἀλλ' ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Κοινωνία ἔχουν χρέος νὰ ὑποβοηθήσουν ὥστε νὰ καταστή ἁυτὴ κτῆμα ὄλων.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν φοιτοῦν καὶ ἐργαζόμενοι δὲν δύναται τὸ παράπαν νὰ μεταβάλλῃ τὸν χαρακτήρα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Σχολῆς. Ἄλλωστε, εἰς πᾶσαν Σχολὴν, καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, σπουδάζουσιν νέοι ἐργαζόμενοι συγχρόνως καὶ ἄξιοι πάσης προσοχίας ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας. Ἄλλ' οὐδεμίαν Σχολὴν καὶ οὐδὲν λογικευόμενον Κράτος διενόηθη ποτὲ νὰ μεταβάλλῃ τὸ πρόγραμμα καὶ τὴν διδασκτέαν ὕλην χάριν τῶν ὀλίγων ἐργαζομένων καὶ εἰς βάρος τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ Σχολαὶ εἶναι πνευματικὰ καὶ ὄχι φιλανθρωπικὰ Ἴδρύματα.

Εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Σχολὴν διδάσκονται ὅλα τὰ μαθήματα τὰ διδασκόμενα εἰς τὴν Α.Σ.Ο. & Ε.Ε., μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι : α) Ἡ διδασκαλία τοῦ Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου εἶναι περιορισμένη εἰς τὴν δέουσαν ἐνημέρωσιν τῶν σπουδαστῶν. Εἰς τὴν Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. δίδεται ἰδιάζουσα προσοχὴ εἰς τὰ Νομικά, δεδομένου ὅτι οἱ πτυχιούχοι τῆς ζητοῦν νὰ ἐγγράφωται — καλῶς ἢ κακῶς — εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν. β) Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἔχει ἐπαγγελματικὸν κυρίως χαρακτήρα. «Τὸ χρήσιμον διδασκτέον», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν λακωνικὴν ἔκφρασιν μεγάλου παιδαγωγοῦ.

Ἡ Σχολὴ ἰδιαίτερώς ἔχει στρέψει τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, διότι ἀπὸ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου «ἀνεκαλύφθη ὁ ἀνθρώπος» ὡς συντελεστῆς τῆς παραγωγῆς, παραπλευρώς πρὸς τὰ ὕλικά κεφάλαια. Δὲν ἀποτελεῖ, βεβαίως, πρωτοτυπίαν τῆς Σχολῆς, δεδομένου ὅτι ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην αἱ Σχολαὶ—γενικαὶ καὶ εἰδικαὶ—ἔχουν περιλάβει, ὡς κύρια πλέον μαθήματα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἀνθρώπινον παρά-

γοντα προβλήματα. *Αποτελεί, όμως, δικαίαν υπερηφάνειαν της Σχολής ότι πρώτη αυτή—καί, δυστυχώς, ακόμη μόνη—έξήτασε καί έδίδαξεν ολοκληρωμένα τά προβλήματα : τά οργανωτικά, τά κοινωνικά, τά διοικητικά, τά υγιεινολογικά, τά ψυχοτεχνικά, τά σχετιζόμενα με τόν άνθρωπον, ώς συντελεστήν τής μείζονος αποδόσεως εις τήν παραγωγήν. Δέν δύναται τις σήμερον νά εΐναι εις τήν υπηρεσίαν τής οικονομίας—πολύ περισσότερο νά τήν διευθύνη—έάν δέν εΐναι δχι άπλώς ένημερωμένος αλλά πλήρως κατατοπισμένος εις τά προβλήματα ταύτα.

*Η Σχολή εΐναι υπερήφανος διότι προηγήθη εις τήν έρευαν καί διδασκαλίαν τών προβλημάτων τούτων, διότι αυτή πρώτη έν Εύρώπη, από τοϋ 1945, έδίδαξε τήν «παραγωγικότητα», ή όποία κατέστη πλέον διεθνές κοινωνικόν σύνθημα, διότι είδε με σύγχρονον δμμα τάς ανθρωπίνους σχέσεις έντός τής έργασίας, καί διότι εΐρε τήν ευκαιρίαν νά καθορίση νέον έκπαιδευτικόν Ιδανικόν, τόν «παραγωγόν—άνθρωπον».

ΓΟΝΕΥΣ

Θά μοϋ ήτο πολύ χρήσιμον νά γνωρίζω ποια μαθήματα διδάσκονται εις τήν Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. καί ποια εις τήν Α.Σ.Β.Σ.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Σάς τά άναφέρω άνευ παρατηρήσεων καί σχολίων. Εις σάς άπόκειται νά κρίνετε τάς διαφοράς.

	<u>Α.Σ.Β.Σ.</u>	<u>Α.Σ.Ο. & Ε.Ε.</u>
Πολιτική Οικονομία	5	5
Οικονομική Πολιτική	5	5
Ίδιωτική Οικονομική	3	5
Δημοσία Οικονομική	3	5
Τελων. καί Δασμολ. Νομοθεσία καί Πολιτική	2	—
Οικονομική Ίστορία	1	5
Τεχνική Οικονομικού βίου	4	—
Λογιστική	15	14
Στατιστική	3	—
Οικονομικά Μαθηματικά	3	5
Οικονομική Γεωγραφία	2	5
Δημόσιον Δίκαιον	2	10
Ίδιωτικόν Δίκαιον	5	10
*Εμπορικόν Δίκαιον	4	5
Διεθνές Δίκαιον	—	5
Μεταλλευτική Οικονομία καί Δίκαιον	1 ¹ / ₂	—
*Οργάνωσις Ήπιχειρήσεων	6	—
Κοινωνική Πολιτική καί Ήργατικόν Δίκαιον	3	—
*Ψυχοτεχνική	1 ¹ / ₂	—
Βιομηχανική Ήγιεινή	1 ¹ / ₂	—
*Οργάνωσις Ήργοστασίων	3	—
Βιομηχανική Τεχνολογία	6	—
Χημεία καί Ήμπορευματολογία	6	10

*Εκτός τούτων, εις τήν ΑΣΒΣ διδάσκονται Γαλλικά, *Αγγλικά κα.

Στενογραφία, εις δὲ τὴν ΑΣΟ & ΕΕ Γαλλικά, Ἀγγλικά καὶ Γερμανικά.
GONEYS

*Μὲ ὑποχρεώνετε πολὺ ἐὰν μοῦ ἐκθέσετε τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας,
τὰς βάσεις τῆς καὶ τὰς μεθόδους τῆς.*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ βρασις τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ ἀνώτερα πνευματικά Ἰδρύματα εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ τῶν σπουδαστῶν κατάρτισις, ἡ ἄσκησις τῆς σκέψεως τῶν εἰς γενικωτέρας τῶν ζητημάτων ἐπισκοπήσεις, ὅπως εἶναι καὶ ἡ παροχὴ συστηματικῶν γνώσεων. Κατὰ τοῦτο διαφέρουν ταῦτα ἀπὸ τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὰ ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν γενικὴν ἢ εἰδικὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν τῶν μαθητῶν κατάρτισιν.

Εἰς τὰ Πανεπιστήμια, ἡ ἐπιστημονικὴ μὀρφωσις, ἡ ἔρευνα τῆς Ἀληθείας, ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν, διὸ καὶ ἡ διδασκαλία, πολλάκις, τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Ἐπιστήμης ἢ καὶ θεμάτων τοῦ αὐτοῦ κλάδου εἶναι ἀσύνδετος πρὸς τὴν λοιπὴν καθ' ὄρισμένον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπιδιωκομένην μὀρφωσιν.

Τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνεταί ἀπολύτως προκειμένου περὶ Ἰδρυμάτων ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὰ ὅποια, παραλλήλως πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, δεόν νὰ ἐπιδιώκεται καὶ νὰ ἐπιτυγχάνεταί ἡ ἀρτία μὀρφωσις τοῦ σπουδαστοῦ ὡς αὐριανοῦ ἐπαγγελματίου.

Ἀπόρροια τῆς βασικῆς ταύτης παιδαγωγικῆς σκέψεως εἶναι ἡ ἀνάγκη εἰς τὰ ἀνώτερα ἐπαγγελματικά σχολεῖα : α) ὀλοκληρωμένης διδασκαλίας ἐκάστου μαθήματος καὶ β) συντονισμοῦ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων. Ἀμφότεραι αἱ βασικαὶ αὗται κατευθύνσεις ἀκολουθοῦνται πιστῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀναντιρρήτως ὑποδειγματικὸν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ. Οὕτω καὶ ἡ ἐπιτελεσθεῖσα ἐν τῇ Σχολῇ κατὰ τὸ παρελθὸν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐργασία τὴν γραμμὴν ταύτην τῆς ὀλοκληρωμένης καὶ συντονισμένης διδασκαλίας ἠκολούθησεν, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Προγράμματος καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐνότης τῶν ἐκπαιδευτικῶν σκοπῶν εἶναι ἐπίτευγμα τῶν παιδαγωγικῶν συζητήσεων καὶ προσπαθειῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, καὶ δὲν ἀποτελεῖ παράβασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνότητος τὸ γεγονός ὅτι διακεκριμένων κλάδων μιᾶς Ἐπιστήμης ἡ διδασκαλία ἔχει ἀνατεθῆ εἰς εἰδικούς, διότι ἐν τῇ Σχολῇ ἔχει πλήρως πραγματοποιηθῆ ὁ συντονισμὸς τῆς διδασκομένης ὕλης, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν Μαθημάτων καὶ ἐντὸς τῆς ἐπιβεβλημένης, φυσικῆς, ἀκαδημαϊκῆς ἐλευθερίας. Οὕτω, εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν ἔχει ἀποφευχθῆ καὶ ὁ κίνδυνος τῶν κενολόγων γενικεύσεων τοῦ μοναδικοῦ Καθηγητοῦ ἐνὸς μαθήματος ἢ τὸ ἄτοπον τῆς ὑπερεκτιμήσεως τῆς ἀξίας ἐνὸς κύκλου γνώσεων, εἰς ὃν τυχὸν εἰδικεύεται ὁ μοναδικὸς Καθηγητής.

Διὰ τὴν ἀνωτέρω προσπάθειαν, ἡ Σχολὴ δικαίως καυχᾶται ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἐπιστημονικὸν Ἰδρυμα ἀλλὰ συγχρόνως καὶ παιδαγωγικόν, ἐργαζόμενον βάσει καθωρισμένων παιδαγωγικῶν ἀρχῶν, ἡ ἔφαρ-

μογή τῶν ὁποίων συστηματικῶς μελετᾶται καὶ ἐρευνᾶται, ὅπως παρακολουθεῖται καὶ ἐλέγχεται.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Εἶναι ἐμφανεῖς, πράγματι, αἱ διαφοραί. Ἡ ΑΣΒΣ εἶναι ἴδρυμα ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως μὲ ἐκδηλον τὴν προσοχὴν πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Καταφανὴς εἶναι καὶ ἡ προσοχὴ τῆς Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. πρὸς τὰ νομικὰ μαθήματα, ἐνῶ ἡ Α.Σ.Β.Σ. παρέχει ἀπλὴν νομικὴν ἐνημέρωσιν εἰς τοὺς σπουδαστάς της.

Σημειώσατε ὅτι ἀνάλογον πρὸς τῆς Α.Σ.Β.Σ. εἶναι τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἀνωτέρων Ἐμπορικῶν Σχολῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῶν Ἀνωτέρων Ἐμπορικῶν Ἰνστιτούτων τοῦ Βελγίου. Ἡ Σχολὴ εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ὅλα τὰ σύγχρονα προγράμματα τῶν παρομοίων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Νομίζω ὅτι αἱ διαφοραὶ καὶ ὁμοιότητες μὲ τὴν Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. δύνανται νὰ προσδιορισθοῦν ὡς ἐξῆς: α) ἀμφότεραι παρασκευάζουν διοικητικὰ στελέχη διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, β) ἡ μὲν Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. εἶναι ἴδρυμα θεωρητικῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὀικονομικῆς μορφώσεως, ἐνῶ ἡ Α.Σ.Β.Σ. ἀποβλέπει εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν καταρτισμὸν των, γ) ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. χρησιμοποιεῖ κατ' ἀνάγκην τὴν ἀπὸ ἔδρας μόνον διδασκαλίαν ἐνῶ ἡ Α.Σ.Β.Σ. μεταχειρίζεται καὶ ἄλλας διδασκαλικὰς μεθόδους, δ) ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. ἀποδίδει τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὰ νομικὰ μαθήματα, ἀφοῦ παρασκευάζει τοὺς πτυχιούχους της διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν, ἡ δὲ Α.Σ.Β.Σ. ἀντιθέτως προσέχει τὰ νέα μαθήματα τοῦ διοικητικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν πτυχιούχων της, ὅπως: ἡ Ὄργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων, ἡ Στατιστικὴ, ἡ Ψυχοτεχνικὴ, ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ ἡ Ὑγιεινὴ τῶν ἐργαζομένων καὶ τέλος ε) κοινὸν σημεῖον ἐπαφῆς εἶναι ἡ αὐτὴ λογιστικὴ μόρφωσις, μὲ μίαν ἀπόκλισιν τῆς Α.Σ.Β.Σ., διότι δίδει ἰδιαιτέραν ἔμφασιν εἰς τὰ προβλήματα τοῦ κόστους καὶ τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἐμφανῶς, λοιπόν, εἶναι δύο ἴδρύματα βασιζόμενα ἐπὶ διαφόρου παιδαγωγικῆς ἀρχῆς, χρησιμοποιοῦντα διαφόρους μεθόδους καὶ μέσα, ἔχοντα διάφορα μαθήματα καὶ ἐπιδιώκοντα διαφόρους σκοπούς, ἐντὸς βεβαίως τοῦ γενικοῦ πλαισίου τῆς οἰκονομικοδιοικητικῆς μορφώσεως, μὲ διάφορα ἰδανικά καὶ διαφόρους ἐπιδιώξεις.

Ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. δὲν ἠδυνήθη νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας αἱ ὁποῖαι προέκυψαν ἐκ τῶν νέων μεταπολεμικῶν Ἑλληνικῶν καὶ διεθνῶν μεταβολῶν καὶ δι' αὐτὸ ἐγεννήθη κατὰ τρόπον φυσικὸν καὶ ἐπωφελῆ διὰ τὴν ἔθνικὴν καὶ δημοσίαν οἰκονομίαν ἡ Α.Σ.Β.Σ.

Αὕτη ἐκάλυψε τὰς νέας ἀνάγκας καὶ δι' αὐτὸ ἄλλαι παρόμοιαι ἐκπαιδευτικαὶ προσπάθειαι, παρ' ὅτι ἔτυχον καὶ ὑποστηρίξεως, ἀπέτυχον παταγωδῶς.

Ἡ Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε. καὶ ἡ Α.Σ.Β.Σ. κατ' ἀνάγκην εἶναι διάφορα Ἰδρύματα, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξίς εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κρατικὴν ζωὴν. Ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτον εἶναι ἡ μονοπώλησις τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ ἓν καὶ μόνον Ἰδρυμα.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Ἀντίθετοι ἀπόψεις εἶναι ἀντικοινωνικαί. Κατὰ τὴν λογικὴν τῶν ζητούντων τὸ μονοπώλιον δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη Τμήμα Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, διότι ὑπάρχει ἡ ΑΣΟ & ΕΕ ἢ ἀντιθέτως, ὅπως ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη εἰς Ἀθήνας Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολή, διότι λειτουργεῖ τοιαύτη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἢ ἀντιθέτως, ὅπως ὡσαύτως δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη Σχολὴ Χημικῶν Μηχανικῶν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, διότι ὑπάρχει Χημικὴ Σχολὴ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἢ καὶ ἀντιθέτως. Παράλογος λογικὴ !!

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πολὺ ὀρθῶς ἐτοποθετήσατε τὰ ζητήματα καὶ εἶναι μία αἰσιόδοξος διαπίστωσις ὅτι οὐδεὶς σοβαρὸς ἄνθρωπος ὑπεστήριξε τὴν ἄποψιν τοῦ «ἐκπαιδευτικοῦ μονοπωλίου». Εὐχόμεθα, μάλιστα, νὰ ὑψωθῇ τὸ πνευματικόν καὶ τὸ ὑλικόν ἐπίπεδον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὥστε νὰ χρειασθῇ ἀκόμη περισσότερα ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα. Ἐπιτέλους πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν πόσον καθυστερημένοι εἴμεθα ἐκπαιδευτικῶς ἀπέναντι τῶν ἄλλων Λαῶν τῆς Εὐρώπης.

Προσέξατε, παρὰ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν συνεστήθη καὶ ἕτερον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅπου ὑπάρχει ὄχι μόνον Νομικὴ Σχολὴ ἀλλὰ καὶ Σχολὴ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν. Ἀλλοίμονον εἰς ἓνα τόπον, ἐὰν ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις περιωρίζετο εἰς ἓν μόνον Ἰδρυμα. Ἡ Ἑλβετία, μὲ πληθυσμὸν 4000 000 κατοίκων, ἔχει, νομίζω, 7 Πανεπιστήμια καὶ πληθὺν Ἀνωτέρων Οἰκονομικῶν Σχολῶν.

Δι' αὐτὸ ἡ Α.Σ.Β.Σ. ἐζήτησε καὶ περιελήφθη εἰς τὸν Ἰδρυτικὸν τῆς νόμον διάταξις, δυνάμει τῆς ὁποίας παρομοία Σχολὴ δύναται νὰ ἱδρυθῇ ἐν Θεσσαλονίκῃ. Δι' αὐτὸ ἡ Α.Σ.Β.Σ. ἀδυνατεῖ νὰ κατανοήσῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῆς πληρεστέρας ὀργανώσεως τῆς διδασκαλίας τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπιτυχάνετο τοῦτο, διότι ἡ καλυτέρα διδασκαλία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Λαοῦ καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς οἰκονομίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ὀρθὴ ἐπιδίωξις καὶ ὄχι ἡ κατοχύρωσις διὰ μονοπωλίου τοῦ πτυχίου μιᾶς Σχολῆς, διότι μὲ τὴν μονοπώλησιν τῆς Ἐκπαιδεύσεως κατ' οὐσίαν ζητοῦμεν νὰ ὑποβιβάσωμεν τὴν Ἐπιστήμην εἰς «κλειστὸν ἐπάγγελμα» τῶν ἀποφοίτων μιᾶς Σχολῆς, πρᾶγμα τελείως ἀπαράδεκτον.

Δι' αὐτὸ ἡ Α.Σ.Β.Σ. χαίρει διότι ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. ἐπιδιώκει τὸν συγχρονισμὸν τοῦ Προγράμματος τῆς καὶ εὐχεται ὀλοψύχως τὴν

άρτιαν ὀργάνωσιν τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Διότι δὲν φοβεῖται τὸν ἀνταγωνισμόν, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐπιδιώκει τὴν εὐγενῆ πνευματικὴν τῶν Ἰδρυμάτων ἄμιλλαν.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Νομίζουσι ὅτι αἱ πολλοὶ Σχολαὶ δημιουργοῦν θεοσιθῆρας' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διὰ τὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τοῦ θεοσιθῆρας. νὰ κλείσωμεν τὰ ἀνώτερα Σχολεῖα καὶ νὰ σταματήσωμεν τὴν πνευματικὴν τοῦ τόπου πρόοδον. Εἶναι ὁμολογουμένως ἐντροπὴ νὰ ὑποστηρίξωμεν μὲ τὴν ἐπιπολαιότητα τοιαῦτα ἀντεθνικὰ ἀπόψεις.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Ἑλβετία, τὸ Βέλγιον, ἡ Δανία, ἡ Ὀλλανδία ἔχουσι πληθῶραν ἀνωτέρων Σχολῶν, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι θεοσιθῆρας. Ἡ Ἑλλάς εἶχε ἄλλοτε, πρὸ τοῦ 1910, μόνον τὴν Νομικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰ καφενεῖα ἔβριθον ἀπὸ θεοσιθῆρας. Ἄλλοῦ ἐπομένως πρέπει νὰ ἀναζητηθῆ τὸ αὐτίον τῆς θεοσιθῆρας. Εἶναι ὁ ὑπερπληθυσμὸς ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὑπάρχοντα παραγωγὰ ἔργα. Τὴν παραγωγὴν πρέπει νὰ ἀναπτύξωμεν διὰ τὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν «θεοσιθῆριαν», ὀργανοῦντες ὁμοῦ τὴν ἐκπαίδευσιν ὥστε νὰ μὴ δημιουργῆ «θεοσιθῆρας» ἀλλὰ παραγωγικοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀποτέλεσμα ἐπιπόνου καὶ συστηματικῆς μορφώσεως.

Ἡ Α. Σ. Β. Σ. καυχᾶται ὅτι ὄχι μόνον δὲν δημιουργεῖ θεοσιθῆρας, ἀλλὰ φιλοδοξεῖ ὅτι παρασκευάζει τοὺς πρέποντας συντελεστὰς τῆς ἀξίσεως τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς καλυτέρας ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς, ὥστε νὰ εὐημερήσῃ ὁ τόπος καὶ νὰ λείψῃ ἀπὸ τοὺς νέους ἡ ἀγωνία τῆς αὔριου.

ΓΟΝΕΥΣ

Νομίζετε ὅτι ἡ κατάρσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν Σχολὴν σας εἶναι ἐφάμιλλος πρὸς τὴν ἐπιτυγχανομένην εἰς τὰς ἄλλας Σχολὰς ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Μόνον ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Κοινωνία δύνανται νὰ δώσουσι ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημά σας. Ἡ Σχολὴ πράττει πᾶν τὸ δυνατόν καὶ πιστεῖται—νομιζῶ δικαίως—ὅτι πράττει εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ χρέος τῆς. Ἡ Σχολὴ ἔχει πλήρη τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐπιστημονικὸν Ἰδρυμα ἀλλὰ, ὡς σὰς εἶπον ἤδη, εἶναι παιδαγωγικὸν Ἰδρυμα. Σπάνια καὶ ἀπολύτως δικαιολογημένα εἶναι αἱ ἀπουσίαι καθηγητῶν, μὴ ὑπερβαίνουσαι τὰ 3% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μαθημάτων· ἄλλωστε ἀμείβονται οὗτοι μόνον διὰ τὸν χρόνον τῆς πραγματοποιουμένης διδασκαλίας. Ὁ ζῆλος καὶ ὁ ἐνθουσιασμός των διὰ τὸ ἔργον των, τὸ ἀκαδημαϊκὸν των ἦθος, ἡ μόρφωσις των, ἡ παιδαγωγικὴ των ἱκανότης εἶναι παγκοίνως γνωστά. Ὅτι ὁμοῦ δέον πράγματι νὰ ἐξαρθῆ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι οἱ σπουδασταὶ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα εἰς ποσοστὸν ὄχι σὺνθετος εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν. Ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρέωσως, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ Γ' ἔτος—τὸ τελευταῖον—αἱ παρουσίαι φθάνουσι τὰ 85 - 90% τῶν ἐγγεγραμμένων. Τοῦτο δέον νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὴν καλὴν διδασκαλίαν καὶ, ἐπίσης, εἰς τὴν καλὴν ἐκλογὴν τῆς διδασκαλίας ὅλης.

Ἡ Σχολὴ λειτουργεῖ βάσει Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος, τὸ ὁποῖον

κατηρτίσθη μετά μακρὰν ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ἔτυχε μόνον ἐπαινετικῶν κρίσεων. Πάντως, τὸ Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα ὑφίσταται διαρκῆ ἐπεξεργασίαν καὶ συνεχῶς συγχρονίζεται. Ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ συνεχῶς μεταβάλλεται, καὶ δι' αὐτὸ δὲν νοεῖται «ἀποστεωμένον» οὔτε ὠρολόγιον οὔτε ἀναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων. Ἡ Σχολὴ ἔχει τὴν νομικὴν εὐχέρειαν νὰ ἀποβάλλῃ τὸ «περιττόν» καὶ νὰ προσθέτῃ ὅ,τι νέον, χρήσιμον καὶ ἀπαραίτητον στοιχεῖον. Τοῦτο ἀποτελεῖ οὐσιώδη παράγοντα τῆς ἐπιτυχίας τῆς καὶ τῆς ἀναγνώρισεως τοῦ ἔργου τῆς ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Πολιτείαν ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς τονίσω ὅτι ὁ περὶ Σχολῆς ὑπ' ἀριθ. 800 νόμος ἐγένετο τῷ 1948 καὶ ἔκτοτε —ἐντὸς ἑπταετίας— διάφοροι νόμοι ἀνεγνώρισαν πλήρη ἰσοτιμίαν τοῦ πτυχίου τῆς Σχολῆς διὰ τὴν κατέληψιν δημοσίων θέσεων Α' κατηγορίας εἰς τὰ Ὑπουργεῖα. Νομίζω ὅτι οὐδεμιᾶς ἄλλης Σχολῆς τὸ πτυχίον ἀνεγνώρισθη τόσον συντόμως καὶ παρὰ τὰς ἐναντίον τῆς ἀντιδράσεις. Ἐπομένως, πανηγυρικὴ εἶναι ἡ παρὰ τῆς Πολιτείας ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς.

ΓΟΝΕΥΣ

Τί εἶναι τὰ ἐπιτόπια μαθήματα τῶν δροσίων, μαθητῶν, ἢ παρακολούθησις εἶναι ὑποχρεωτικὴ ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμόν καὶ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς Σχολῆς, καθ' ἕκαστον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ὀργανοῦνται, τῇ μερίμνῃ τοῦ Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν, ἐπιτόπια μαθήματα τῶν σπουδαστῶν τοῦ τρίτου ἔτους εἰς 20 περίπου κατ' ἔτος τόπους ἐργασίας διαφόρων ἐν λειτουργίᾳ Ἑλληνικῶν Γραφείων, Ὀργανισμῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀρμοδίων Καθηγητῶν, μετὰ συμμετοχῆς ἐτέρων Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς καὶ συνεργασίας τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως καὶ τῶν διευθυνόντων τὰς ὡς ἄνω οἰκονομικὰς μονάδας.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἐπίδεικνύεται εἰς τοὺς σπουδαστὰς ἡ τεχνικὴ, διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν οἰκονομικῶν μονάδων καὶ ἀκολουθῶς διεξάγεται συζήτησις, γίνεται ἀνταλλαγὴ ἐντυπώσεων καὶ παρατηρήσεων καὶ ἐπακολουθεῖ τελικῶς κριτικὴ. Τὰ μαθήματα αὐτὰ γίνονται τὴν πρῶταν καὶ ἔχουν κύριον σκοπὸν νὰ φέρουν εἰς ἐπαφὴν τοὺς σπουδαστὰς μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν μὲ τὴν πρᾶξιν.

Πράγματι, ἡ παρακολούθησις τῶν ἐπιτοπίων τούτων μαθημάτων τοῦ Γ' ἔτους εἶναι ὑποχρεωτικὴ. Ἡ Σχολὴ ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰ μαθήματα ταῦτα.

ΓΟΝΕΥΣ

Ἡ παρακολούθησις τῶν μαθημάτων ἐν γένει εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς σπουδαστὰς ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὅχι, ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀπλῶς χρήσιμος, ἀλλ' εἶναι ἀναγκαῖα. Εἰς τὴν Σχολὴν δὲν διδάσκονται θεωρητικῶς μόνον τὰ ζητή-

ματα, ἀλλ' ἐξετάζονται, ὅπως ταῦτα εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν ἐμφανίζονται. Εἶναι διδασκαλία ζωντανή, διδασκαλία πραγματικῶν προβλημάτων. Δι' αὐτὸ οἱ σπουδασταὶ ἔχουν ἀνάγκη καὶ συμφέρον νὰ παρακολουθοῦν τὰ διδασκόμενα καὶ ἰδίαι τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις. Πολλάκις ζητοῦνται «δελτία παρουσίας», τὰ ὅποια ὑποβοηθοῦν τὸν Καθηγητὴν εἰς τὴν ἐπιεικεστέραν κρίσιν. Ὁ μὴ παρακολουθῶν τὰ μαθήματα σπουδαστῆς πρέπει νὰ μελετήσῃ πολὺ περισσότερο, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὰς ἐξετάσεις.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Ἐύρισκω πολὺ γόνιμον τὴν ἐφηρμοσμένην αὐτὴν διδασκαλίαν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπίσης ἀξίζει νὰ τονισθῇ εἶναι ὅτι ἡ Σχολὴ σας δὲν περιορίζεται εἰς αὐτό, ἀλλὰ καλεῖ καὶ σημαίνοντας οἰκονομικοὺς παράγοντας νὰ διδάξουν ὠρισμένα πραγματικὰ θέματα π.χ. πολὺ ἐνδιαφέρθησαν ὅταν εἰς τῶν κυριωτέρων ἐμπόρων τῆς ἀγορᾶς μας ὠμίλησεν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῆς Σχολῆς σας.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Διὰ τῶν μαθημάτων αὐτῶν οἱ σπουδασταὶ ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὅλα τὰ διδασκόμενα εἰς τὴν Σχολὴν δὲν εἶναι κεναὶ θεωρίαι, ἀλλὰ ἔχουν πρακτικὴν ἀξίαν διὰ τὴν ζωὴν, συνάμα δὲ ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς πράξεως καὶ μανθάνουν νὰ τοὺς ἀγαποῦν καὶ νὰ ἐκτιμοῦν τὸ ἔργον των.

Ἡ Σχολὴ πάντως παρέχει τὴν ἐπιστημονικὴν θεμελίωσιν διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν σταδιοδρομίαν, τὴν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων, τὴν βάσιν διὰ μίαν μεγαλυτέραν ἐξόρμησιν, ἀλλὰ δὲν ἀγνοεῖ τὴν ζωὴν καὶ δὲν κυριαρχεῖται ἀπὸ ἐπίδειξιν κενολόγων θεωριῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων μόνον τὸ μείδιμα κινοῦν ...

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Διαμαρτύρονται μερικοὶ δι' ὑπερβολικὴν αὐστηρότητα τῆς Σχολῆς. Τί συμβαίνει ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τοὺς παραπέμπω εἰς ἐκείνους ποὺ λέγουν ὅτι ἡ Σχολὴ εἶναι «ὑπερβολικὰ ἐπιεικὴς». Ἡ αὐστηρότης καὶ ἡ ἐπιεικεία εἶναι, πράγματι, ἕννοιαὶ σχετικαί. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Σχολὴ προσπαθεῖ νὰ εἶναι λελογισμένως αὐστηρὰ καὶ συγχρόνως ἐμμέτρως ἐπιεικὴς. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπιδιώκει εἶναι νὰ σχηματισθῇ ἐνιαία βαθμολογικὴ ἀντίληψις εἰς τοὺς Καθηγητὰς, ὥστε νὰ λείψουν αἱ ὑπερβολαί, αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς μορφῆς. Δὲν εἶναι πάντως τοῦτο εὐκόλον, διότι ὑπάρχουν καὶ αἱ διάφοροι ἱκανότητες τῶν σπουδαστῶν, ἀναλόγως τῶν μαθημάτων. Πάντως, γνωρίζω τὰ παράπονα διὰ τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ καὶ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ παταχθῇ ἡ λόγῳ τῶν ἀνωμαλιῶν κρατήσασα πολιτικὴ τῆς ἀλόγιστου ἐπιεικειᾶς. Τὸ σύνθημα τῆς Σχολῆς εἶναι «ἔλλογος ἐπιεικεία, ἔλλογος αὐστηρότης, δικαιοσύνη καὶ ἰσότης».

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Ἡ κοινωνία καὶ ἡ πολιτεία ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευ-

τικά ιδρύματα, και δικαίως. Δι' αὐτὸ και αἱ Σχολαὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τοὺς σπουδαστάς. Πρέπει νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ὠραίαν φράσιν τοῦ J. Wright : « ἡ θείσις πρέπει νὰ ζητῆ τὸν ἄνθρωπον και ὄχι ὁ ἄνθρωπος τὴν θείσιν, διότι δυστυχῶς πάρα πολλοὶ εἶναι οἱ θεσιθῆραι, ὀλίγοι ὅμως ἔχουν τὰ πραγματικά προσόντα δι' ἐκάστην θείσιν ». Τὸ καθῆκον μας εἶναι νὰ δημιουργώμεν αὐτὰ τὰ πραγματικά προσόντα εἰς τοὺς νέους. Τὸ ἀντίθετον εἶναι κοινὴ δημαγωγία και, ὅπως λέγει ὁ λόρδος Brochain, « ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἔχη ὡς σκοπὸν νὰ μορφώῃ νέους, ὥστε νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ δδηγηθοῦν ἀπὸ τὸν χειρίστον, νέους ἱκανοὺς νὰ κυβερνηθοῦν, ἀλλὰ δυσκόλους νὰ ὑποδουλωθοῦν ».

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Μὲ τὴν σειράν μου τώρα πρέπει και ἐγὼ νὰ σᾶς συγχαρῶ, διότι ἡ Σχολὴ ἔχει ὀλίγον ὑποφέρει ἀπὸ τὴν εὐτελεῆ δημαγωγίαν, ἐν ὀνόματι διθην τῶν συμφερόντων τῆς νεολαίας μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ Σχολὴ καταπονεῖ τοὺς σπουδαστάς της, ζητεῖ πολλά ἀπ' αὐτοὺς και ὅτι τὰ μαθήματα εἶναι πολλά. Σήμερον ἡ ἐπιστήμη και ἡ γνῶσις καθημερινῶς κἀμνουν και νέας κατακτήσεις. Ἀλλοίμονον ἐάν αἱ Σχολαὶ βαδίζουσαν μὲ τὸν « ἀραμπᾶν » εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀεροπλάνου.

ΓΟΝΕΥΣ

Μά, εἴπατέ μου, ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι συνιστοῦν εἰς τοὺς νέους νὰ μὴ καταπονῶνται, ὅταν οἱ πρόγονοί μας ἔθεσαν τὴν ἀρχὴν ὅτι « τὰ καλὰ κόποις κτῶνται » ; Ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω ὅτι τυχὸν ἀρμόδιοι εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἀντιλαμβάνωνται τὸ πόσον βλάπτουν τὴν νεολαίαν μὲ τὰ ἀντικοινωνικά αὐτὰ συνθήματα και μάλιστα εἰς ἐποχὴν ὅπου ἀκόμη διαπιστῶνεται, ἐκ διαφόρων αἰτίων, μία ἐπικίνδυνος χαλαρότης εἰς τὰ σχολεῖα μας. Ἀδυνατῶ νὰ παραδεχθῶ ὅτι ὑπάρχουν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Λυποῦμαι, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ πραγματικότης εἶναι διάφορος και εἶναι πρὸς τιμὴν τῶν σπουδαστῶν ὅτι οὐδέποτε ἔπρασαν θύματα αὐτῆς τῆς ἐγκληματικῆς δημοκοπίας.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Πρέπει νὰ δημολογήσω ὅτι μοῦ ἔχει προξενήσει ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ὁ προγραμματισμὸς τῶν ἐργασιῶν και ἡ ὀργάνωσις τῆς Σχολῆς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πράγματι, κατ' ἔτος, τὸ Δ. Συμβούλιον ἐγκρίνει τὸ Πρόγραμμα Ἐργασιῶν. Εἰς μίαν ἐποχὴν ὅπου ὁ προγραμματισμὸς γίνεται βᾶσις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ διὰ τὴν Σχολὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργάζεται ὄχι μιοραίως και τυχαίως, ἀλλὰ βᾶσει προγράμματος. Τοῦτο εἶναι βεβαίως ἀπολύτως εὐνόητον δι' ἐν Ἴδρυμα διδάσκον και προπαγανδίζον τὸν προγραμματισμὸν και τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, διότι οὕτω ἐπιτυγχάνεται ἀκόπως ἡ μεζζων ἀπόδοσις.

Ὁ σπουδαστῆς ἔχει εἰς χεῖρας τὸ Ἡμερολόγιον τῆς ἐργασίας τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Ἡ Σχολὴ καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν διὰ

νά τηρηθῆ μέχρι σχολαστικότητας τὸ Πρόγραμμα Ἔργασίων, καὶ δταν τυχὸν δὲν τηρηθῆ ἢ εὐθύνη ἀνήκει εἰς ἄλλους.

Βάσει αὐτοῦ τοῦ «Προγράμματος Ἔργασίας» γίνεται κατ' ἔτος καὶ ὁ «Ἀπολογισμὸς δράσεως», ὁ ὁποῖος δημοσιεύεται εἰς ἰδιαιτερον τεύχος. Ἡ Σχολὴ θεωρεῖ χρέος τῆς νά λογοδοτῆ μὲ οὐσιαστικὴν δρᾶσιν καὶ ὄχι μὲ συλλογὴν φωτογραφιῶν καὶ τηλεφωνικῶν διευθύνσεων ἢ κενῶν περιεχομένου πανηγυρικῶν λόγων.

Εἰς τῆριτος

Εἶσθε αὐστηρὸς εἰς τὰς κρίσεις σας ἀλλ' ἔχετε δίκαιον. Εἶναι ἀνυπόφορος ἢ κεκολόγος ρητορεία, ἢ ὁποῖα ἀποδεικνύει τὴν ἔλλειψιν οὐσιαστικῆς δράσεως.

ΓΟΝΕΥΣ

Πότε γίνονται αἱ Τμηματικαὶ Ἐξετάσεις εἰς τὴν Σχολὴν σας;
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Κατὰ τὸν Ὄργανισμὸν τῆς Σχολῆς, αἱ Τμηματικαὶ Ἐξετάσεις διενεργοῦνται ἀπὸ 7—30 Ἰουνίου καὶ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου μέχρι 10 Ὀκτωβρίου. Οἱ ἀποτυχῶντες εἰς δύο μαθήματα δύνανται νά ἐπανεξετασθοῦν ἀπὸ 8—15 Ἰανουαρίου. Παρακαλῶ ἰδιαιτέρως νά σημειώσετε τοῦτο, διότι ὁ νεογγραφόμενος πρέπει νά ἔχη ὑπ' ὄψιν του ὅτι δύο εἶναι εἰς τὴν Σχολὴν μας αἱ ἐξεταστικαὶ περίοδοι. Ἡ τρίτη εἶναι συμπληρωματικὴ, καὶ γίνεται δεκτὸς εἰς αὐτὴν μόνον ἐάν ἀποτύχη εἰς δύο μόνον μαθήματα.

Τὸ σύστημα τοῦτο τῶν ἐξετάσεων ἐγένετο δεκτὸν ἐσχάτως καὶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, προκειμένου περὶ τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο προσηγήθη ἡ Σχολὴ μας, διότι οἱ διοικοῦντες αὐτὴν σκέπτονται ὡς παιδαγωγοὶ καὶ ὄχι ὡς μικροπολιτικοί.

ΓΟΝΕΥΣ

Συμφηρίζονται ἢ ὄχι οἱ βαθμοὶ τῶν μαθημάτων;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Καὶ εἰς τοῦτο ἡ Σχολὴ ἔταμε νέαν καὶ ὀρθὴν ὁδόν. Ἐπέτρεψε τὸν συμφηρισμὸν ἐνὸς μαθήματος, μόνον ἐφ' ὅσον ὁ σπουδαστὴς ἐπέδειξε μίαν καλὴν γενικὴν ἐπίδοσιν, δηλαδὴ ἐάν οἱ βαθμοὶ τοῦ δίδουν μέσον ὄρον 6, μὲ βάσιν βαθμολογίας 5. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπέισθημεν ὅτι ὀρθὴ, καὶ σκόπιμος εἶναι ἡ δοθεῖσα λύσις, πάντως δὲ ἀποφεύγονται τὰ κακὰ τῆς αὐθαίρετου ἢ κακῆς ἐκτιμήσεως ἐνὸς Καθηγητοῦ, ἢ ὁποῖα εἶναι σπάνιον φαινόμενον ἢ συνθηθέστερον τῆς ἀτυχίας ἐνὸς σπουδαστοῦ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐνὸς μαθήματος ἢ καὶ τῆς ἀδυναμίας του νά ἀντιληφθῆ ἐν μάθημα. Ἡ Σχολὴ ἀναζητεῖ πάντοτε τί δύναται νά ἐξασφαλίσῃ μίαν δίκαιαν κρίσιν, διότι ὀρθῶς ὁ σπουδαστὴς δέχεται τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ δὲν ἀνέχεται τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν μεροληψίαν.

Εἰς τῆριτος

Χαίρω ἰδιαιτέρως ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπεδέχθη τὸ σύστημα τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς καὶ τὸ ἐπεξέτεινε καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὴν Πάντειον. Τὸ προηγούμενον καθεστῶς, τῆς διαρ-

κοὺς εξετάσεως, τῶν πολλῶν εξεταστικῶν περιόδων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολάς, εἶχεν ἐξευτελίσει τὸν θεσμόν τῶν εξετάσεων καὶ εἶχε μεταβάλει τοὺς Καθηγητὰς εἰς εξεταστὰς καὶ εἰσπράκτορας εξετάστρων, ἐνῶ συγχρόνως εἶχε συντελέσει εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν σπουδαστῶν. Διαρκῶς δὲ σπουδαστὴς ἀνέβαλε τὴν μελέτην του, μὲ τὴν σκέψιν ὅτι εἶχε πολλὰς εξεταστικὰς περιόδους ἢ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἐπὶ τέλους κάποτε θὰ τὸν λυπηθῆ ὁ Καθηγητὴς. Τὸ περιέργον εἶναι ὅτι οἱ σπουδασταὶ ἐσχημάτιζον τὴν τερατώδη ἐντύπωσιν ὅτι «πρέπει νὰ περάσουν», ἀφοῦ ἐξητάσθησαν 3 καὶ 4 φορές, ὡς ἐὰν ἡ ἐπανειλημμένη ἀποτυχία ἀπετέλει προσὸν προαγωγῆς!

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τὸ καθεστὼς τῶν πολλῶν εξεταστικῶν περιόδων παρουσίασε πολλὰ τὰ κακά. Ἄς εὐχρηθῶμεν ὅτι παρῆλθε καὶ ἄς χαρῶμεν ὅτι τὰ κατὰ τὰ ὁποῖα ἔχει φέρει εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν ἢ Βιομηχανικὴ Σχολὴ ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀνωτάτας Σχολάς. «Κάλλιο ἄργα παρά ποτέ», λέγει ἡ σοφὴ λαϊκὴ παροιμία.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Τὸ πᾶν εἶναι νὰ ἀντιληφθοῦν οἱ σπουδασταὶ τὴν ἀξίαν τοῦ χρόνου, ὅτι πρέπει ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ παρακολουθοῦν τὴν διδασκαλίαν, νὰ μελετοῦν συνεχῶς, νὰ λύουν τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις καὶ νὰ μὴ ἀφήνουν διὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τὴν παρασκευὴν των διὰ τὰς εξετάσεις. Ὅταν οἱ νέοι ἀντιληφθοῦν τὴν τεραστίαν ἀξίαν τοῦ χρόνου, τότε θὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξίαν τοῦ μέτρου τῆς Πολιτείας, τότε θὰ κατανοήσουν πόσον αἱ δύο εξεταστικαὶ περίοδοι εἶναι ὑπὲρ αὐτῶν, ἐνῶ αἱ πολλαὶ ἐξυτέλιζαν τὴν παιδείαν, ἐξεφαύλιζαν τοὺς νέους καὶ μόνον τὰ Φροντιστήρια ἐξυπηρετοῦν. Ἐδγε εἰς τὴν Σχολὴν σας, διότι εἰς τὸν Ὀργανισμόν της, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της, εἶχε καθιερώσει τὰς δευθὰς ἀρχάς.

ΓΟΝΕΥΣ

Πῶς διοικεῖται ἡ Σχολή; Ἐπληροφορήθη ὅτι ὑπάρχει ἰδιορρυθμία εἰς τὴν διοίκησίν της.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ ἐν γένει ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, ὅπως ἡ Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολὴ ὑπάγεται ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας. Ἐχει τὴν αὐτοτέλειαν του, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ Ἰδρύματα τῆς ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ Σχολὴ διοικεῖται παρά Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἀποτελουμένου ἀπὸ ἀντιπροσώπων τοῦ Κράτους καὶ ἀπὸ ἐκπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Οὕτω, δὲν εἶναι μόνον τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν καθοδήγησιν ἀλλὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς αὐτὴν καὶ αἱ ἐνδιαφερόμεναι διὰ τὴν Σχολὴν διάφοροι κοινωνικαὶ τάξεις.

Διὰ τοῦ θερμοῦ τούτου, ὄχι μόνον διασφαλίζεται ἡ αὐτοτέλεια

τοῦ Ἰδρύματος, ὄχι μόνον ἀσκεῖται συστηματικὴ ἐποπτεία ἀλλὰ καὶ κινεῖται περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινωρίας, διὰ τὸ συντελούμενον παρὰ τῆς Σχολῆς μορφωτικὸν ἔργον.

Παραλλήλως πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὑπάρχει, διὰ τὰ καθαρῶς ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα, ὁ Σύλλογος τῶν Τακτικῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, ὁ ὁποῖος ἐκλέγει τὴν Διοικητικὴν Σχολικὴν Ἐπιτροπὴν. Ἡ τοιαύτη ὀργάνωσις, διαχωρίζουσα τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν ἀπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴν λειτουργίαν, ἀπεδείχθη κατ' ἐξοχὴν πρόσφορος καὶ ἀποδοτικὴ. Ὁ θεσμὸς οὗτος ἐφαρμόζεται εἰς ὅλας τὰς Ἀνωτάτας Ἐπαγγελματικὰς Σχολὰς τῆς Εὐρώπης καὶ εἰς πολλὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἀπεδείχθη, ἐκ τῆς ὑπερεκατονταετοῦς ἐφαρμογῆς του, θεσμὸς κατ' ἐξοχὴν προσαρμοζόμενος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς καλυτέρας ὀργανώσεως τῶν Σχολῶν.

ΓΟΝΕΥΣ

Ὡς γονεὺς ἐνδιαφερόμαι πρωτίστως διὰ τὴν οὐσιαστικὴν μόρφωσιν, διὰ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ πτυχίου, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι δικαίως οἱ πτυχιούχοι ζητοῦν τὴν πλήρη τυπικὴν ἀναγνώρισιν τοῦ πτυχίου των, διότι αἱ περιστάσεις εἶναι δύσκολοι. Τοὺς νέους κατέχει πολὺ ἡ ἀγωνία τῆς αὔριον. Διερωτῶνται διαρκῶς τί θὰ κάμουν, πῶς θὰ ζήσουν, ἐάν θὰ εὔρουν ἐργασίαν

ΕἰΣ ΤΡΙΤΟΣ

Ἡ ἀγωνία τῶν νέων εἶναι ἐκδηλὸς. Ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ ἀσχοληθῆ, κατὰ κύριον λόγον, μὲ τὸ πρόβλημα αὐτό, διότι εἶναι βασικόν. Ἡ ἀγωνία αὕτη δημιουργεῖ νευρώσεις, αἱ ὁποῖαι βλάπτουν τοὺς νέους, διαστρέφουν τὸν χαρακτῆρα των, ἐγκυμονοῦν κινδύνους κοινωνικοὺς καὶ, πάντως, παρακωλύουν τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τῶν Σχολῶν. Ἡ πραγματικὴ, πάντως, λύσις τοῦ τραγικοῦ καὶ μεγάλου αὐτοῦ προβλήματος εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῶν παραγωγικῶν ἔργων.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πρωταρχικὴ βεβαίως σκέψις τῶν Ἰδρυτῶν τῆς Σχολῆς ὑπῆρξεν ἡ κατάρτισις διοικητικῶν στελεχῶν διὰ τὴν βιομηχανίαν καὶ γενικώτερον διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τοὺς οικονομικῶς δρῶντας μεγάλους ὀργανισμούς. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν φιλοδοξίαν τῆς Σχολῆς καὶ τῶν διοικούντων καὶ διδασκόντων ἐν αὐτῇ. Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἔχει ἀνάγκην, μεγάλην καὶ ἐπείγουσαν, στελεχῶν, ἀρτίως μορφωμένων νέων, μὲ φιλοδοξίαν νὰ κινήσουν καὶ νὰ κατευθύνουν τὸν παραγωγικὸν μηχανισμόν τῆς χώρας, συμφάνως πρὸς τὰς νέας ἀντιλήψεις καὶ τὰς νέας μεθόδους ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν οικονομικῶν μονάδων.

Ὑπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ συγχρόνου ἀνταγωνισμοῦ δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀνανέωσις τοῦ ὕλικου ἐξοπλισμοῦ· εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ, ταυτοχρόνως, πλήρης ἀνανέωσις τῶν τρόπων ἐργασίας.

Παραλλήλως, τὸ Κράτος, ὡς διοικητικὸς μηχανισμὸς ἢ ὡς οικονομικὸς ὀργανισμὸς, ἔχει ἐπίσης ἀνάγκην ἀνανεώσεως τῶν στελεχῶν του, μὲ νέους προσηρμοσμένους πρὸς τὰ νεώτερα διδάγματα καὶ τὰς ἐφαρ-

μογας της *Επιστήμης και της Τεχνικής, προς τας νέας συνθήκας και τας νέας ανάγκας της μεταπολεμικής εποχής, προς τα συστήματα και τας μεθόδους της έπιστημονικής οργανώσεως, προς τας απόψεις της αύξησεως της παραγωγής υπέρ της κοινωνικής ευημερίας. *Η έπιστημονική οργάνωσις και ή παραγωγικότης είναι έπιτακτική ανάγκη διά τὸ σύγχρονον Κράτος.

Με την βάσιν αὐτήν, ή Σχολή φιλοδοξεῖ νά έξυπηρετήσῃ τὸ Κράτος, διά της ἀρτίας θεωρητικῆς και ἐφηρμοσμένης καταρτίσεως τῶν σπουδαστῶν της, διά της πλήρους μορφώσεώς των εἰς τὰ νέα και ζέοντα προβλήματα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, διά της ἐπαρκοῦς ἐνημερώσεως των εἰς τὰ νομικά ζητήματα της οικονομικῆς ζωῆς και εἰς τὰ τεχνικά προβλήματα της οργανώσεως και λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων, ἰδίαι τῶν βιομηχανικῶν. *Από αὐτῆς της ἀπόψεως, ή Σχολή φρονεῖ ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος ἔχει συμφέρον και καθήκον νά χρησιμοποίησῃ τοὺς πτυχιούχους της εἰς τὰς καταλλήλους θέσεις. Πράγματι, τὸ Κράτος, ἐφόσον αὐξάνει ή δραστηριότης και τὸ κύρος της Σχολῆς, διά διαφόρων νόμων και ἀποφάσεων του, χρησιμοποιεῖ, ὀρθῶς και προς τὸ συμφέρον του, τοὺς πτυχιούχους της Σχολῆς μας ἐν ἰσοτιμίᾳ προς τοὺς πτυχιούχους τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν.

ΓΟΝΕΥΣ

Καθορίζατέ μου ἀκριβέστερον ποῖαν τυπικὴν ἀξίαν ἔχει τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς διά κατάληψιν θέσεων, εἰς τὸ Δημόσιον και τοὺς δημοσίους Ὄργανισμούς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

1. Ὁ νόμος 800/1948 (ΦΕΚ, Α' 248/8-9-48) ὀρίζει (ἄρθρ. 4) ὅτι οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς δύνανται νά διορίζωνται ή νά προάγωνται ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως Α' τάξεως και ἄνω εἰς τὰ Ὑπουργεῖα Ἐμπορίου, Βιομηχανίας και Ἐργασίας.

2. Ὁ νόμος 1605 (ΦΕΚ, Α' 300/1950) ἀναγνωρίζει τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς διά τὰς θέσεις τῶν ὑπαλλήλων Ἐφορειῶν, Τελωνείων, Καπνεφοριῶν και Ταμείων, ὡς ἰσότιμον προς τὸ πτυχίον τῶν λοιπῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν.

3. Τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑπὸ ἀριθ. 2516/16-8-53 (ΦΕΚ 217/19-8-53) ἀναγνωρίζει, ἐπίσης, ἰσότιμον τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς διά τὴν κατάληψιν θέσεων στατιστικῶν ὑπαλλήλων Α' κατηγορίας τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος.

4. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς δύνανται νά ὀνομάζωνται οἰκονομικοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν και ἀέρα Στρατοῦ (Ν. Δ. ὑπ' ἀριθ. 2325 τῆς 21-2-53 και ὑπ' ἀριθ. 2325 τῆς 9-5-53).

5. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς μετέχουν εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς ὑποτροφῶν τῆς Τεχνικῆς βοήθειας (*Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 38162/2661 τοῦ 1952 τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ), ὡς και εἰς τὰς ὑποτροφίας τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως και τοῦ Βρετανικοῦ Συμβουλίου.

6. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς μετέχουν εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῆς

Τραπεζής Ἑλλάδος διὰ τὰς θέσεις δι' ἃς ἀπαιτεῖται πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς.

7. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς διορίζονται εἰς τὰς θέσεις τῶν διαφόρων Ὄργανισμῶν (Ι.Κ.Α., Ἐπιμελητήρια κτλ.), διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται πτυχίον Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

8. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς διορίζονται ὡς Λογισταὶ τῶν διαφόρων Γεωργικῶν Ὄργανισμῶν (ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Ν.Δ. τῆς 15-9-53, ΦΕΚ Α' 252/1953).

9. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς δύνανται νὰ διορίζωνται, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ πτυχιούχοι τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, εἰς ἀνωτέρας διοικητικὰς καὶ διαχειριστικὰς θέσεις τοῦ Ι.Κ.Α.

10. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς δύνανται νὰ διορίζωνται εἰς τὰς οικονομικὰς θέσεις Α' κατηγορίας τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ραδιοφωνίας, ὡς καὶ οἱ πτυχιούχοι τῆς Α.Σ.Ο. & Ε.Ε.

11. Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς, ὡς καὶ οἱ τῆς Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. δύνανται νὰ διορισθῶν Ὀρκωτοὶ Λογισταὶ καὶ Βοηθοὶ αὐτῶν.

Ἡ Σχολὴ εἶναι ὑπερήφανος διότι τὸ πτυχίον τῆς ἀποτελεῖ οὐσιαστικὸν ἐφόδιον διὰ τὴν ζωὴν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐνεργεῖ παντὶ τρόπῳ ὅπως ἀναγνωρισθῆ καὶ ὡς τυπικὸν προσὸν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ὑπηρεσιῶν, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναλαμβάνη οἰανδήποτε καὶ ἀπέναντι οἰουδήποτε ὑποχρέωσιν, διότι ἡ τυπικὴ ἀναγνώρισις τοῦ πτυχίου εἶναι, ὡς εὐνόητον, ἀπόλυτον δικαίωμα καὶ ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τῆς Πολιτείας.

Πάντως, μίᾳ ἀναντίρρητος διαπίστωσις εἶναι ὅτι αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, καταρτίζουσαι τοὺς νέους Ὄργανισμοὺς τῶν, περιλαμβάνουν πάντοτε τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς. Τοῦτο ἔχει καταστῆ κοινὴ πλέον συνείδησις. Χρέος τῆς Σχολῆς εἶναι νὰ διαφωτίσῃ καὶ τὴν Πολιτείαν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ πτυχίου τῆς καὶ πράττει πάντοτε τοῦτο, ἀλλ' ἔργον τῶν ἀρμοδίων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, καθήκον καὶ συμφέρον τῶν εἶναι ἡ ἐκάστοτε ἀναγνώρισις τοῦ πτυχίου.

Ἡ Σχολὴ δὲν εἶναι, ὡς ἀντιλαμβάνεσθε, «Γραφεῖον ἐξευρέσεως ἐργασίας», ἀλλ' εἶναι μορφωτικὸν Ἰδρυμα, φιλοδοξοῦν νὰ ἐφοδιάσῃ τὸν παραγωγικὸν μηχανισμόν τῆς χώρας μὲ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένα διοικητικὰ στελέχη. Θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ ἀμείλικτος καταδίκη τῆς θεοσιθρίας καὶ τοῦ παρασιτισμοῦ. Φιλοδοξία τῆς εἶναι ἡ αὐξησις τῆς παραγωγῆς, διότι οὕτω μόνον θὰ αὐξηθῆ ἡ εὐημερία τοῦ Συνόλου, οὕτω μόνον θὰ ἐξασφαλισθῆ τὸ μέλλον τῶν νέων. Ἡ προσκόλλησις εἰς τὸν Δημόσιον Προϋπολογισμόν δὲν λύει τὰ προβλήματα τῶν νέων. Ἀπλῶς διευκολύνει μερικοὺς νὰ ἐξευρίσκουν ἐργασίαν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀρκεῖ.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Διαπιστώνω εὐχαρίστως τὰς πολλαπλὰς κατακτήσεις τῆς Σχολῆς ἐντὸς τόσον βραχέος χρονικοῦ διαστήματος. Σκέπτομαι ὅτι δεκαετηρίδες παρελήθον διὰ νὰ ἀναγνωρισθῆ τὸ πτυχίον τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

“Όλοι αἱ ἐπιτεύξεις στηρίζονται εἰς τὸ σύνθημα τῆς Σχολῆς «Δουλειά, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερη δουλειά». Ἡ Σχολὴ ζητεῖ σπουδαστὰς ἀποφασισμένους νὰ ἐργασθοῦν καὶ ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ χορηγήῃ προσόντα μόνον εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπέδειξαν ὅτι μὲ κόπον—μὲ πολλὸν κόπον—ἀπέκτησαν τὸ πτυχίον τῆς. Ἡ Σχολὴ μας δὲν φιλοδοξεῖ νὰ χορηγήῃ διπλώματα εἰς ἀμαθεῖς. Ἀντιθέτως, φιλοδοξεῖ νὰ παρασκευάζῃ ἀρτίους πνευματικῶς ἀνθρώπους. Ἡ Σχολὴ καταδικάζει τὰ «ὑπὲρ τῆς ὀκνηρίας καὶ τῆς καλοπεράσεως συνθήματα». Πιστεύει ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς συστηματικῆς ἐργασίας τῶν σπουδαστῶν τῆς, ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ πτυχίου τῆς δύναται νὰ στηρίζεται πᾶσα ἀπαιτήσις διὰ τὴν τυπικὴν ἀναγνώρισίν του ἀπὸ τὴν Πολιτείαν. Ἡ τυπικὴ ἀναγνώρισις δέον νὰ εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τῆς οὐσιαστικῆς ἀξίας τοῦ παρεχομένου ὑπὸ τῆς Σχολῆς τίτλου «Ἀνωτέρων Βιομηχανικῶν Σπουδῶν».

Δι’ αὐτὸ λάθος—λάθος βαρῦ—διαπράττουν ὅσοι προσέρχονται εἰς τὴν Σχολὴν διὰ νὰ ἀποκτήσουν «ἓνα χαρτί». Αὐτοὶ ἀποτελοῦν βάρος ἢ ἐντροπὴν διὰ τὴν Ἀνωτάτην Ἐκπαίδευσιν. Πάντως, ἐγκαίρως ἐγκαταλείπουν τὴν Σχολὴν μας, ἀντιλαμβάνόμενοι ὅτι «ἔκαμον λάθος εἰς τὴν πόρταν».

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Εὔγε, τρεῖς φορὰς εὔγε διὰ τὰς λαμπρὰς ταύτας σκέψεις. Διαπιστώνω ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν δὲν μορφώνεσθε μόνον πνευματικῶς ἀλλὰ διαπλάσσεται ἐπίσης τὸ ἦθος σας. Ἀκόμη μίαν φορὰν εὔγε, διότι οἱ νέοι πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι τὰ συνθήματα τῆς «μὴ κοπώσεως» εἶναι εὐθηνὴ δημοκοπία, ἡ ὁποία εἶναι ὁ χειρότερος ἐχθρὸς τῶν νέων. Χρέος τῶν νέων καὶ συμφέρον εἶναι νὰ τσακίζον τὴν δημοκοπίαν, ὅθενδήποτε καὶ ἐὰν προσέρχεται, καὶ νὰ θεωροῦν ἐχθροὺς τῶν τοῦς δημοκόπους, οἱ ὁποῖοι συνήθως ἐμφανίζονται ὡς «προστάται». Ἡ ζωὴ σήμερον εἶναι τόσο πολυσύνθετος καὶ τόσο δυσχερὴς, ὥστε μόνον ἐπὶ πραγματικῶν ἐφοδίων στηριζόμενος δύναται εἰς νέος νὰ σταδιοδρομήσῃ.

ΓΟΝΕΥΣ

Ἐπανεπιλημμένως ἔχω ἀναγνώσει εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἡ Σχολὴ οργανώνει σειρὰν διαλέξεων ἐπὶ διαφόρων θεμάτων. Πρέπει νὰ δολογήσω ὅτι αἱ διαλέξεις αὗται ἔχουν κινήσει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ αἱ περὶ αὐτῶν κρίσεις εἶναι παραπολὺ εὐνοϊκαί.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τὸ Δ. Συμβούλιον καὶ ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς ἐθεώρησαν ὅτι ἡ Σχολὴ δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ στενὰ πλαίσια τῆς διδασκαλίας εἰς τοὺς σπουδαστὰς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀκτινοβολήσῃ εὐρύτερον. Οὕτω, πράγματι, ἡ Σχολὴ κατέστη ἀξιόλογον πνευματικὸν κέντρον, μὲ τὰς διαλέξεις τῆς καθ’ ἑκάστην Τετάρτην, ἐπὶ πράγματι ἐνδιαφερόντων προβλημάτων τοῦ τύπου ἢ τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας. Αἱ διαλέξεις αὗται ἔχουν φθάσει ἀπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1947—48 εἰς 175, ἐκτὸς τῶν ὁμιλιῶν αἱ ὁποῖαι ἔγιναν εἰς εἰδικὰ «Δεκαήμερα».

Πρέπει να σημειώσω ότι τὰς διαλέξεις αὐτὰς ἔχουν δώσει ὑπουργοί, βουλευταί, καθηγηταί, ἐκλεκτοὶ εἰδικοί ἐπιστήμονες, ἐξέχοντες παράγοντες τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους κ.τ.λ. Ἐκεῖνο ποῦ τιμᾶ ἰδιαιτέρως τὴν Σχολὴν εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἀπόψεων τῶν ὁμιλητῶν. Ἡ Σχολὴ καυχᾶται, δικαίως, ὅτι εἶναι πράγματι ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον, σεβόμενον πάντα ὁμιλητὴν καὶ σεβόμενον πᾶσαν ἄποψιν, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἐντὸς τῶν ἔθνικῶν πλαισίων. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ Σχολὴ ἐπιδιώκει, μετὰ τὴν διάλεξιν, νὰ ἐπακολουθῇ συζήτησις, πρὸς πληρεστέραν ἔρευναν τοῦ θέματος καὶ ἵνα ἀκουσθοῦν πᾶσαι αἱ ἀπόψεις καὶ ἀνταλλαγῶν ἐλευθέρως γινῶμαι. Εἶναι πράγματι εὐχάριστον ὅτι καὶ ἄλλαι Σχολαὶ καὶ Ἰδρύματα ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τῆς Σχολῆς μας. Πάντως, ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι γνωρίζουν ὅτι ἐκάστη «Τετάρτη» ὑπάρχει εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας 84 μία ἐνδιαφέρουσα διάλεξις. Εἶναι μόνον λυπηρὸν ὅτι ὁ χώρος δὲν ἐπαρκεῖ, διότι δυστυχῶς τὸ Κράτος δὲν ἐνίσχυσε τὴν Σχολὴν μας. Εἶναι πράγματι ἄξιον ἐξάρσεως ὅτι εἰς μίαν ἐποχὴν παθῶν καὶ διχασμῶν ἡ Σχολὴ ἐστάθη ὑπὲρ τὰ μίση καὶ τὰ πάθη καὶ ἐκάλεσε τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς πάθος, νὰ ἀναπτύξουν τὰς γνώμας των, καλλιεργοῦντες τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθέρου ἐρεύνης, τῆς ἐλευθέρου ἀναζητήσεως τῆς ἀληθείας.

ΓΟΝΕΥΣ

Ὁμολογῶ ὅτι μὲ συνεκινήσατε καὶ μὲ ἐπέισατε νὰ γίνω τακτικὸς ἀκροατῆς τῶν διαλέξεων τῆς «Τετάρτης». Ἀλλὰ εἶπατε, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ὅτι ἡ Σχολὴ ὀργανώνει ἐπίσης «Δεκαήμερα Σπουδῶν».
Ὁμολογῶ τὴν πλήρη ἀγνοίαν μου εἰς τὸ θέμα αὐτὸ καὶ ζητῶ νὰ μὲ διαφωτίσετε.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Εἶναι διεθνὴς προσπάθεια ἡ ὀργάνωσις «Δεκαημέρων» ἢ «Ἑβδομάδων», εἰς τὰς ὁποίας ἐπιστημονικὰ Ἰδρύματα (Σχολαί, Σύλλογοι) θέτουν ἓν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον προσπαθοῦν νὰ ἐξετάσουν ἀπὸ ποικίλων πλευρῶν, ἢ ὀργανώνουν σειρὰν ὁμιλιῶν καὶ συζητήσεων ἐπὶ ἐνὸς ὀρισμένου κύκλου θεμάτων. Ἡ Σχολὴ ὀργάνωσε μέχρι σήμερον τρία «Δεκαήμερα», σχετικῶς μὲ τὰ προβλήματα τοῦ καπνοῦ, τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας καὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Παρηκολούθησα τὸ «Δεκαήμερον τοῦ Καπνοῦ» καὶ ὁμολογῶ ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ἐξητάσθη τὸ τόσο ἐξεχούσης σημασίας διὰ τὸν τόπον μας ζήτημα τοῦ καπνοῦ, κατὰ τρόπον σοσηματικόν καὶ διαφωτιστικόν. Κρίμα ὅτι ἡ Σχολὴ δὲν ἐξετύπωσε τὰς διαλέξεις αὐτάς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Εὐτυχῶς ἡ Σχολὴ, παρότι διαθέτει τόσο ἀσήμαντα μέσα, ἠδυνήθη νὰ ἐκδώσῃ εἰς ἴδια τεύχη τὸ μὲν «Δεκαήμερον τῶν Σπουδῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», χάρις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἑργασίας, τὸ δὲ «Δεκαήμερον Σπουδῶν Τουριστικῆς Βιομηχανίας», χάρις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ «Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ».

Δέν εἶναι λάθος της ὅτι δέν ἠδυνήθη νά ἐκτυπώσῃ τὸ «Δεκαήμερον Καπνοῦ». Ματαίως ἀνεζήτησε παντοῦ μίαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν, διὰ νά καλύψῃ μέρος τῶν δαπανῶν. Καί ὁμως ὁ καπνὸς εἶναι τὸ κυριώτερον ἐξαγωγίμον γεωργικόν μας προϊόν!

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Εἶναι καταπληκτικόν, ἀλλ' ἴσως ἡ ἀδιαφορία τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας νά ἐξηγῇ τὴν ἀδράνειαν ἄλλων ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων.

ΓΟΝΕΥΣ

Ποῖαι εἶναι αἱ οἰκονομικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν σπουδαστῶν;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Οἱ σπουδασταὶ ὑποχρεοῦνται νά καταβάλουν κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1955—56 τὰ κάτωθι :

	Α' καὶ Β' ἔτος	Γ' ἔτος
α) Δικαίωμα ἐγγραφῆς	δρχ. 165	165 ✓
β) Ἀξίαν ἐντύπων	> 200	200 ✓
γ) Α' δόσιν διδάκτρων	> 500	300 ✓
δ) Β' » »	> 500	300
ε) Γ' » »	> 300	300
ς) Τέλη Ἐπαγγελματ. Ἐκπαιδεύσεως	> 10	10 ✓
ζ) Ἐξέταστρα Ἰατροῦ	> 25	25 ✓
	<hr/> 1700	<hr/> 1300

ΓΟΝΕΥΣ

Εὐχαρίστως διαπιστώνω ὅτι τὰ δίδακτρα εἰς τὴν Σχολὴν εἶναι μικρὰ, ἐν σχέσει μὲ τὰ καταβαλλόμενα εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα καὶ εἰς τὰ Φροντιστήρια, ὅπου κυμαίνονται μεταξὺ 200—300 δραχ. μηνιαίως.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Σημειώσατε ὅτι, μὲ τὰς παρεχομένας ἀπαλλαγὰς ὑπὲρ τῶν πρωτευόντων σπουδαστῶν καὶ τῶν ἀπόρων, τὰ πραγματικῶς κατὰ μέσον ὄρον εἰσπραττόμενα δίδακτρα δέν ὑπερβαίνουν τὰς 850 δρχ. Ἡ Σχολὴ ἀκολουθεῖ καὶ ἐν τούτῳ ὀρθὴν πολιτικὴν, διότι εἰσπράττει ἀπὸ τοὺς ἔχοντας διὰ νά διευκολύνη τοὺς μὴ ἔχοντας. Τὸ σύνθημα νά μειωθοῦν τὰ δίδακτρα δι' ὅλους εἶναι ἀντικοινωνικόν, διότι μὲ μικρὰ δίδακτρα δέν θὰ ἠδύνατο ἡ Σχολὴ νά παράσχῃ τόσας διευκολύνσεις εἰς τοὺς ἀπόρους.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Τὰ μικρὰ δίδακτρα δι' ὅλους εἶναι σύνθημα ὑπὲρ τῶν εὐπόρων κατὰ τῶν ἀπόρων. Ἐραγε οἱ σπουδασταὶ τὸ ἀντιλαμβάνονται; Ἡ πίπτουν θύματα τῶν δημαγωγικῶν συνθημάτων;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ ὀρθὴ πολιτικὴ εἶναι οἱ πλούσιοι νά πληρώνουν πολλὰ καὶ οἱ πτωχοὶ ὀλίγα. Τὸ Κράτος πρέπει νά ἔρχεται ἐπίκουρον εἰς τὰς Σχολὰς διὰ τοὺς ἀπόρους, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι εἶναι ἀξιοὶ νά ἀκολουθήσουν ἀνωτέρας σπουδᾶς. Ἀλλὰ τὸ Κράτος ἠδιαφόρησε καὶ διὰ τοὺς καλοὺς καὶ διὰ τοὺς ἀπόρους σπουδαστὰς τῆς Σχολῆς. Μόνον

τά Ἐμπορικά Ἐπιμελητήρια Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἤλθον ἐπίκουρα εἰς τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς καὶ ἡ Σχολὴ εἶναι εὐγνώμων διὰ τὴν ὕλικήν των ἐνίσχυσιν καὶ τὴν ἠθικὴν των συμπαράστασιν.

Σημειώσατε ὅτι ὑπάρχουν Σχολαὶ (ὡς ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε., ἡ Γεωπονική, τὸ Πολυτεχνεῖον), αἱ ὁποῖαι εἰσπράττουν διδάκτρα, διὰ τὰς γενικάς των ἀνάγκας, τὸ δὲ Κράτος ὀρθῶς πληρῶνει τοὺς μισθοὺς τοῦ Διδακτικοῦ καὶ Διοικητικοῦ Προσωπικοῦ τῶν ἐν λόγῳ Σχολῶν.

ΓΟΝΕΥΣ

Τί εἶναι αὐτὰ τὰ ἔντυπο, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ σπουδασταὶ πληρῶνουν ἐτησίως δεχ. 200 ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἐκαστος σπουδαστῆς ἐγγραφόμενος, λαμβάνει τὰ περιοδικὰ τῆς Σχολῆς («ΣΠΟΥΔΑΙ» καὶ «ΝΕΑ τῆς Α.Σ.Β.Σ.») καὶ διαφόρους μελέτας, ἀσκήσεις κ.τ.λ. καὶ ἐνίσχυει οὕτω τὸ ἐκδοτικὸν ἔργον τῆς Σχολῆς. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἐπιδιώκεται νὰ ἐθισθῇ ὁ σπουδαστῆς εἰς τὴν μελέτην καὶ ἄλλων, πλὴν τῶν σχολικῶν του, βιβλίων, νὰ κινηθοῦν τὰ ἐνδιαφέροντά του, νὰ ἀγαπήσῃ τὸ βιβλίον.

Ἡ Σχολὴ λυπεῖται διότι δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ ἐκτύπωσῃ καὶ τὰς παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν, ὥστε νὰ μὴ παρατηρεῖται τὸ ἀλγεινὸν φαινόμενον νὰ ὑπάρχουν σπουδασταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν ἢ δὲν δύναται νὰ προμηθευθοῦν ἀκόμη καὶ τὰ συγγράμματα τῶν καθηγητῶν. Διὰ τοῦ Ἐκδοτικοῦ αὐτοῦ Ὄργανισμοῦ τὰ βιβλία θὰ ἐστοίχιζον ὀλίγον, θὰ καθίστατο δυνατὴ ἡ ἐκδόσις των, θὰ ἀπεσοβεῖτο πᾶς κίνδυνος ἐκμεταλλεύσεως τῶν σπουδαστῶν καὶ πᾶς σπουδαστῆς θὰ κατήρτιζε μίαν μικρὰν βιβλιοθήκην, ἡ ὁποία θὰ τοῦ ἐγέννα τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν καταστήσῃ μεγαλυτέραν.

Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς κάμω μίαν κατηγορηματικὴν δῆλωσιν, ἐπαναλαμβάνω σαφῆ καὶ κατηγορηματικὴν δῆλωσιν, ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν μας οὐδεὶς σπουδαστῆς ἀναγκάζεται νὰ ἀγοράσῃ τὰ βιβλία τῶν Καθηγητῶν. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἔχει τηρηθῆ μέχρι σήμερον κατὰ τρόπον συγκινητικὸν καὶ ὑποδειγματικόν. Τὸ Δ. Συμβούλιον καὶ ἡ Διεύθυνσις τῆς Σχολῆς εἶναι ἀμείλικτοι εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Σημειώσατε ὅτι οὐδεὶς ποτὲ σπουδαστῆς ἐξετάζεται εἰς τὰς ὑποσημειώσεις τῶν βιβλίων τῶν Καθηγητῶν.

ΕἰΣ ΤΡΙΤΟΣ

Πολὺ σωστά. Σπουδὴ χωρὶς βιβλία δὲν γίνεται. Τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὰ Ἱδρύματα νὰ ἐκδίδουν αὐτὰ τὰς ποροδόσεις τῶν Καθηγητῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ δίδονται εἰς πάντα ἐγγραφόμενον σπουδαστήν. Κράτος μὲ ἀγράμματον ἢ ἡμιμαθῆ νεολαίαν εἶναι προωρισμένον νὰ καταρρεύσῃ. Τὸ σχέδιον τῆς Σχολῆς εἶναι ἄξιον πάσης ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς ἐνίσχύσεως.

ΓΟΝΕΥΣ

Οἱ σπουδασταὶ ἔχουν ἄλλας οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Μάλιστα. Πληρῶνουν ἐξέταστρα δι' ἕκαστον μάθημα, ὅπως καὶ

εις τὰς λοιπὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς :

κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις	Σεπτεμβρίου	1955	δρχ.	15
» » » »	Ἰανουαρίου	1956	»	30
» » » »	Ἰουνίου	»	»	15

Ἐξέταστρα δι' ἕκαστον μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς :

τῶν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεων	Ὀκτωβρίου	1955	δρχ.	30
» » » »	Φεβρουαρίου	1956	»	30
» » » »	Μαΐου	»	»	30

Μέρος τῶν ἐξετάστρων τούτων εἰσπράττουν οἱ Ἐξετασταὶ καὶ τὸ ὑπόλοιπον διατίθεται ὑπὲρ τῆς Σχολῆς.

Εἰς τριτοσ

Πολὺ εὐμενῶς σχολιάζεται τὸ σύστημα τῆς Σχολῆς, γὰρ ὑποχρεώγη τοὺς σπουδαστὰς γὰρ συντάσσουν μελέτας.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Οἱ σπουδασταὶ ὀφείλουν νὰ ἐκτελέσουν ἐργασίας καὶ μελέτας, πέραν τῶν τρεχουσῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων. Σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ ἀσκησις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν σοβρὰν καὶ συστηματικὴν μελέτην ἑνὸς θέματος, εἰς τὴν ἐπιτυχῆ κριτικὴν ξένης ἐργασίας, εἰς τὴν δόκιμον διεξαγωγὴν μιᾶς οἰκονομικῆς ἐρεύνης κλπ. Ἐπομένως, διὰ τῶν μελετῶν αὐτῶν ἐπιζητεῖται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν σπουδαστῶν καί, πέραν τῶν ἀναγκαστικῶς περιορισμένων πλαισίων τῆς σχολικῆς διδασκαλίας, ἡ συστηματικὴ τακτοποίησις τῶν σκέψεων τῶν ἐπὶ ἑνὸς ζητήματος, ἡ ἀσκησις εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν τῶν καὶ ἡ ἐπαφή μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ τὰ δρώντα ἐν αὐτῇ πρόσωπα.

Ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν κατ' ἐκλογὴν τοῦ σπουδαστοῦ, ὅστις δέον νὰ παραδώσῃ μίαν τουλάχιστον τοιαύτην ἐργασίαν μέχρι τῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων τοῦ τελευταίου ἔτους τῶν σπουδῶν του. Αἱ κατ' ἐκλογὴν ἐργασίαι ἐπηρεάζουν τὴν βαθμολογίαν τῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων.

Αἱ ἐργασίαι κατ' ἄτομον ἀποτελοῦν ἐπεξεργασίαν θεμάτων διδομένων εἰς τὸν σπουδαστὴν παρὰ τοῦ «Γραφείου Ἐρευνῶν» κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ τοῦ βίου, ἐκτὸς τῶν ἐκθέσεων ἐπισκέψεως ἐργοστασίων. Τὰ θέματα λαμβάνονται ἐκ τοῦ κύκλου τῆς ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίας καὶ προσδιορίζονται διὰ συνεργασίας τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν μετὰ τῶν Καθηγητῶν τῶν διαφόρων μαθημάτων. Ὁ βαθμὸς τῶν ἐργασιῶν τούτων συνυπολογίζεται εἰς τὴν βαθμολογίαν τοῦ πτυχίου.

Ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὑποχρεωτικαί, ἐπεξεργασίας λογιστικῶν θεμάτων, συνθετικῶν ἀπὸ τὰς συνήθεις φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις Λογιστικῆς. Ἐκτείνονται ἐπὶ ἀντικειμένων τόσοσ τῆς Γενικῆς ὅσον καὶ τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς. Ὁ βαθμὸς τῶν συνυπολογίζεται εἰς τὴν βαθμολογίαν τοῦ πτυχίου.

Τέλος, ὁ σπουδαστὴς, προκειμένου νὰ τύχῃ τοῦ πτυχίου τῆς Σχολῆς, ὑποχρεοῦται νὰ συντάξῃ μελέτην ἐπὶ θέματος τῆς ἐκλογῆς του. Ἡ μελέτη αὕτη δύναται νὰ συνίσταται : εἰς κατὰ βάθος ἐξέτασιν καὶ

κριτικήν τῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας μιᾶς συγκεκριμένης ἐπιχειρήσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ μελετώντος, εἰς διευρύνειν γενικωτέρου ὀικονομικοῦ ζητήματος ἐνδιαφέροντος μίαν περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος, ἕνα κλάδον τῆς οἰκονομίας τῆς ἢ τὴν χώραν ὁλόκληρον, εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀνάλυσιν οἰκονομικοῦ προβλήματος διεθνοῦς σημασίας, εἰς περίληψιν καὶ εὐστοχον κριτικὴν ἀλλοτρίας τινὸς ἐργασίας ἐπὶ θεμάτων ἐν γένει τῆς οἰκονομίας κλπ. Ἡ μελέτη αὕτη βαθμολογεῖται, ὁ δὲ βαθμὸς τῆς συνυπολογίζεται εἰς τὸν γενικὸν βαθμὸν τῆς πτυχιακῆς ἐξετάσεως.

ΓΟΝΕΥΣ

Ποία ἢ ἐν γένει μέριμνα τῆς Σχολῆς ὑπὲρ τῶν σπουδαστῶν ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Οἱ σπουδασταὶ δικαιοῦνται, τηροῦντες τὰς κειμένας διατάξεις, νὰ χρησιμοποιοῦν πάντα τὰ ὑπὸ τῆς Σχολῆς χορηγούμενα εἰς αὐτοὺς μορφωτικὰ ἢ ἄλλα ὠφελήματα.

Αἱ πρὸς τὴν Σχολὴν ἀναφοραὶ τῶν σπουδαστῶν ὑποβάλλονται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου.

*Απαλλάσσονται τῶν διδάκτρων ἐξ ὁλοκλήρου οἱ τυχόντες βαθμοῦ «ἄριστα» κατὰ τὰς Τμηματικὰς καὶ Εἰσαγωγικὰς *Εξετάσεις.

*Απαλλάσσονται μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν διδάκτρων :

α) Οἱ τυχόντες κατὰ τὰς Τμηματικὰς *Εξετάσεις τελικοῦ βαθμοῦ μεγαλυτέρου τοῦ 8.

β) Οἱ συγκεντρώσαντες κατὰ τὸς Εἰσαγωγικὰς *Εξετάσεις τουλάχιστον 50 μονάδας εἰς τὰ ἐξετασθέντα μαθήματα, ἢ ἐν συνόλῳ 65, ἂν ἔχουν εἰς τὸ ἀπολυτήριον τῆς Μέσης *Ἐκπαιδεύσεως βαθμὸν τουλάχιστον 18.

*Ὁμοίως, ἀπαλλάσσονται μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν διδάκτρων καὶ μέχρις 20 οἱ τῶν ἐγγεγραμμένων ἄποροι σπουδασταὶ, ἐφ' ὅσον ἐπιτύχουν βαθμὸν τουλάχιστον 6,5 καὶ εἶναι, κατὰ σειρὰν προτιμήσεως :

α) Τέκνα ἐν πολέμῳ πεσόντων στρατιωτῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν.

β) Τέκνα ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τῶν κατακτητῶν κατὰ τὴν κατοχὴν,

γ) Τέκνα ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τῶν στάσιαστῶν κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἢ τὸν συμμοριτοπόλεμον,

δ) Ἐν ἐνεργείᾳ δημόσιοι ὑπάλληλοι, συνταξιούχοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἢ τέκνα αὐτῶν.

Σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς, καλούμενοι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν τῶν ὑποχρεώσεων, ἀπολαοῦν τῶν εὐεργετημάτων ἀναβολῆς λόγῳ σπουδῶν κλπ., τῶν παρεχομένων καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς σπουδαστὰς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς δικαιοῦνται νὰ μετέχουν διαγωνισμῶν δι' ὑποτροφίας καὶ χρηματικὰ βραβεῖα χορηγούμενα ὑπὸ τῆς Σχολῆς.

Οἱ σπουδασταὶ καὶ οἱ πτυχιούχοι δύνανται νὰ ζητοῦν τὰς συμβουλὰς τῶν ἀρμοδίων Καθηγητῶν ἐπὶ θεμάτων ἐνδιαφερόντων αὐτοῦς κατὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν τῶν σταδιοδρομίαν εἰς τὰς ὥρας τὰς ὁποίας

Έχουν καθορίσει οι κ. κ. Καθηγηταί ή και κατ' Ιδίαν, εάν παρίσταται ανάγκη.

Οι σπουδασταί τυγχάνουν των αὐτῶν στρατολογικῶν εὐεργετημάτων.

Οι σπουδασταί ἀπολαμβάνουν τῶν ἐκπτώσεων τῶν παρεχομένων εἰς τοὺς σπουδαστάς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων τῶν διαφόρων μεταφορικῶν μέσων, θεαμάτων κτλ.

Οἱ σπουδασταί δύνανται νὰ κάμουν ἐλευθέρως χρῆσιν τοῦ Ἀναγνωστηρίου τῆς Σχολῆς, ὡς καὶ τῶν ἐργασίων τῶν κατατεθειμένων εἰς τὸ ἘΓραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν καὶ νὰ ζητοῦν τὴν δέουσαν καθοδήγησιν διὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐργασιῶν τῶν παρὰ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν καὶ τοῦ Ἐντεταμένου Διευθυντοῦ αὐτοῦ.

Ἡ Σχολή, μορφώνουσα καὶ ἐργαζομένους, δὲν δύναται, δυστυχῶς, νὰ ἐφαρμόσῃ πρόγραμμα σωματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀγωγῆς τῶν σπουδαστῶν τῆς ὅσον θὰ ἐπεθύμει πλήρες, λόγω ἀνεπαρκείας χρόνου τῶν τελευταίων. Ἐπιδιώκουσα, ἐν τούτοις, τὴν ἐπιτέλεσιν τουλάχιστον τοῦ ἐφικτοῦ, ἔχει καταρτίσει ἀνάλογον πρόγραμμα σωματικῆς ἀσκήσεως, καλλιτεχνικῆς ἀγωγῆς καὶ ψυχαγωγίας.

Ἡ Σχολή διενεργεῖ ἀθλητικούς ἀγῶνας μετὰ τῶν σπουδαστῶν τῆς καὶ συμμετεῖλε εἰς ὀργανωμένους ἀγῶνας μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων, ἀπονέμουσα μετάλλια καὶ βραβεῖα εἰς τοὺς πρωτεύοντας κατ' αὐτοὺς.

Ἐν τῇ Σχολῇ λειτουργεῖ «Τμήμα Μουσικῆς Ἀγωγῆς». Ἔργον του εἶναι ἡ λειτουργία χορωδίας σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν καλλιτεχνικῶν τῶν δεξιότητων. Τὸ «Τμήμα Μουσικῆς Ἀγωγῆς» ὀργανώνει καλλιτεχνικὰ συγκεντρώσεις, μετὰ ἀνάγνωσιν ἀποσπασμάτων φιλολογικῶν ἔργων κλασικῶν, ἀπαγγελίας, κριτικῆς καλλιτεχνικῶν βιβλίων, κλασικὰ μουσικὰ ἔργα κ.τ.λ.

Διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν σπουδαστῶν ὀργανοῦνται :

α) Ἐπίσημος χορευτικὴ ἑσπερίς κατὰ τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τῶν Ἀπόκρεω, β) «Σπουδαστικὰ γλέντια», ἀποκλειστικῶς διενεργούμενα μετὰ τῶν σπουδαστῶν καὶ τῶν στενῶν συγγενῶν τῶν, ὡς καὶ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, γ) Ἡ «Πρωτοχρονιά», κατὰ τὴν ὁποίαν, τὴν μεθεπομένην τῆς πρωτοχρονιᾶς, γίνεται ἑορτασμός τῆς «Πίτας» μετὰ ἀπαγγελίας, ᾄσματα καὶ χορούς, δ) Καλλιτεχνικὰ ἀπογευματινὰ καὶ ε) Κινηματογραφικαὶ προβολαὶ διαφόρων ταινιῶν ψυχαγωγικοῦ, τουριστικοῦ καὶ ἐκπαιδευτικοῦ περιεχομένου.

Ἡ Σχολή ὀργανώνει τακτικὰς ἐκδρομὰς ἀνά τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἀττικὴν καὶ ἄλλα ἀρχαιολογικά, τουριστικά ἢ βιομηχανικά μέρη τῆς Ἑλλάδος. Αὐταί, μετὰ τῶν εἰς ἀπώτερα μέρη γινομένων, ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ γνωρίσουν οἱ σπουδασταί τῆς Σχολῆς τὴν Πατρίδα μας. Κατὰ τὰς ἐκδρομὰς ἀναπτύσσονται παρ' ἀρχαιολόγων καὶ ἄλλων εἰδικῶν θέματα σχετικὰ πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ τόπου τῆς ἐπισκέψεως. Σύνθημα τῆς Σχολῆς εἶναι νὰ γνωρίσουν οἱ σπουδασταί τὸν τόπον τῶν διὰ

νά τόν ἀγαπήσουν περισσότερο. Ὁλόκληρον πρόγραμμα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὑπάρχει ἐγκεκριμένον.

Ἡ Σχολὴ ἔχει ἀναθέσει εἰς Ἴατρον τὴν ὑγιεινὴν παρακολούθησιν τῶν σπουδαστῶν. Δι' ἕκαστον σπουδαστὴν συντάσσεται καὶ τηρεῖται ἀπολύτως ἐμπιστευτικὸν Ἴατρικὸν Δελτίον.

Οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς δικαιούνται νὰ ἐξετάζωνται παρὰ τοῦ Ἱατροῦ τῆς Σχολῆς, ὅστις καθημερινῶς, πλὴν Σαββάτου, δέχεται αὐτοὺς εἰς τὸ Ἱατρεῖον του. Ὁ Ἱατρός ἐξετάζει δωρεάν τοὺς σπουδαστάς, ὑποδεικνύει τὰ πρόσφορα μέτρα διὰ τὴν πρόληψιν καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν ἀσθνεῖων καὶ καθοδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν καλυτέραν ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως διαβίωσιν των.

Οἱ σπουδασταὶ δύνανται, βάσει σημειωμάτων τοῦ Ἱατροῦ, νὰ προσφεύγουν εἰς τὰ Ἰδρύματα καὶ νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ μέσα τὰ ὁποῖα παρέχει δωρεάν ἢ ἐπὶ ἡλαττωμένη δαπάνῃ τὸ Κράτος ὑπὲρ τῆς σπουδάζουσας νεολαίας. Ὡς εὐνόητον, ἡ Σχολὴ δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ εἰδικὰ ἱατρικὰ ἐξετάσεις, φάρμακα κτλ., τῆς θεραπείας τῶν σπουδαστῶν, διότι στερεῖται τῶν ἀπαραιτήτων μέσων.

Εὐνόητον εἶναι, ὡσαύτως, ὅτι ἡ Σχολὴ δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ οὔτε τὴν φροντίδα, οὔτε τὰ ἐξοδα, οὔτε τὴν εὐθύνην διὰ τὴν στέγασιν τροφὴν, ἐνδυμασίαν κ.τ.λ. τῶν σπουδαστῶν. Εὐχαρίστως, ὁμως, ἀναλαμβάνει νὰ ἐξετάσῃ τοὺς ὄρους τῆς κατοικίας τῶν σπουδαστῶν καὶ νὰ γνωρίσῃ τούτους εἰς τοὺς γονεῖς των, κατόπιν γραπτῆς τῶν τελευταίων ἐπιθυμίας.

Ἡ Σχολὴ δὲν δύναται, στερουμένη μέσων, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν μέριμνάν της ὑπὲρ τῶν σπουδαστῶν, ἂν καὶ ἔχει καταρτίσει πλήρες σχετικὸν πρόγραμμα. Τὸ Κράτος ἔχει ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν στέγασιν καὶ τὴν διατροφήν τῶν ἀπόρων φοιτητῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον, φυσικὰ, ὅτι σπουδάζουν καὶ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματά των καὶ διακρίνονται διὰ τὸ πρῆπον ἀκαδημαϊκὸν των ἥθος. Δυστυχῶς, τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἐπιδείξει τὸ προσήκον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς σπουδάζοντας νέους, ἐνῶ αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸ μέλλον τοῦ τόπου.

Εἰς τριτοῦς

Πῶς διορίζεται τὸ Διδακτικὸν Προσωπικὸν τῆς Σχολῆς; Ὑπάρχουν διαφοραὶ ἀπὸ τὰ ἰσχύοντα εἰς τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολάς;

Πτυχιούχος

Δι' ὄλας τὰς Σχολὰς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως ἰσχύουν αἱ αὐταὶ διατάξεις, δηλαδὴ οἱ Καθηγηταὶ ἐκλέγονται κατὰ τὴν λεγομένην Ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν.

Γονεὺς

Τί εἶναι αὐτὴ ἡ ἀκαδημαϊκὴ διαδικασία; Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἔχω ἰδέαν τοῦ ζητήματος ἀλλὰ τὸ θέμα μὲ ἐνδιαφέρει. Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τοῦ διορισμοῦ ἐνὸς Καθηγητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐνὸς Καθηγητοῦ Ἀνωτάτης Σχολῆς.

Πτυχιούχος

Βεβαίως, ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ. Ὁ Καθηγητὴς τῆς Μέσης

Ἐκπαιδευσεως βάσει τοῦ πανεπιστημιακοῦ πτυχίου διορίζεται ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν. Τὸ δίπλωμα αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ τυπικὸν καὶ οὐσιαστικὸν προσόν τοῦ διορισμοῦ. Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐκπαίδευσιν τὰ πράγματα ἔχουν ἄλλως. Δὲν ἀρκοῦν τὰ τυπικὰ προσόντα, χρειάζεται ἐπίσης ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἐκ μέρους τοῦ ὑποψηφίου Καθηγητοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του. Ἀλλὰ, νομίζω καλύτερον νὰ σὰς ἀναγνώσω τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ὁργανισμοῦ, διὰ νὰ ἀντιληφθῆτε τὴν διαδικασίαν τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦ διορισμοῦ. Ὁμοίαι ἐντελῶς εἶναι αἱ διατάξεις αἱ ἰσχύουσαι διὰ τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολὰς.

Ἴδου τί λέγει τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Σχολῆς μας :

«1. Τακτικοὶ Καθηγηταὶ δύνανται νὰ ἐκλεγῶσιν ἐφ' ὅσον διὰ συγγραφῶν ἢ διὰ προηγουμένων διδασκαλιῶν ἔχουσιν ἀνεγνωρισμένην εἰδικότητα διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ οἰκείου μαθήματος : α) οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Καθηγηταὶ καὶ Ὑφηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων ἢ Ἀνωτέρων Σχολῶν τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἄλλοδαπῆς, ἢ οἱ διατελέσαντες τοιοῦτοι καὶ β) εἰδικοί ἐπιστήμονες, ἐφ' ὅσον κέκτηνται ἀνάλογον διδακτορικὸν δίπλωμα».

«2. Κενωθείσης ὅπως δῆποτε ἢ ἰδρυθείσης ἑδρας τακτικοῦ καθηγητοῦ, τὸ Δ. Συμβούλιον, κατόπιν ἀποφάσεως του, προσκαλεῖ τοὺς ὑποψηφίους διὰ δύο τουλάχιστον ἐφημερίδων, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ἔχουσῶν μείζονα κυκλοφορίαν, ὅπως ὑποβάλωσιν αὐτῷ αἰτήσεις διορισμοῦ μετὰ τῶν τίτλων σπουδῶν καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν εἰς τρία ἀντίτυπα, ὡς καὶ ὑπόμνημα περὶ τῶν σπουδῶν καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν».

«3. Ἡ προθεσμία εἶναι μηνιαία ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προσκλήσεως. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας δύνανται νὰ ὑποβάλωσιν ἐγγράφως τὴν ὑποψηφιότητα προσώπου ἔχοντος τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερόμενα προσόντα τρεῖς τουλάχιστον Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς».

«4. Τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις μετὰ τῶν σχετικῶν παραπέμπει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Καθηγητῶν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς μηνιαίας προθεσμίας».

«5. Ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν συνιστᾷ τριμελῆ Κριτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν μελῶν του καὶ ἐκ τῶν διδασκόντων τὰ πρὸς τὴν πληρωτέαν ἑδραν συγγενέστερα μαθήματα, ἀποκλειομένων τῶν μέχρι τρίτου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου, συγγενῶν τῶν ὑποψηφίων. Ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραπομπῆς αὐτῇ τῶν τίτλων καὶ τῶν λοιπῶν ἐργασιῶν τῶν ὑποψηφίων, ὑποβάλλει εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Καθηγητῶν ἔκθεσιν, περιέχουσαν ἀνάλυσιν καὶ κρίσιν τῶν ἔργων καὶ ἐκτίμησιν τῆς ἱκανότητος ἑνὸς ἐκάστου τῶν ὑποψηφίων, ὡς καὶ ἴδιαν γνώμην περὶ τοῦ ἐκ τούτων προτιμητέου».

«6. Ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν, συνερχόμενος προσκλήσει τοῦ Διευθυντοῦ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐκθέσεως, ἢ καὶ μὴ ὑπαρχούσης τοιαύτης, ἐκλέγει τὸν ἐκ τῶν ὑποψηφίων κρινόμενον κατάλληλον καὶ ὑποβάλλει τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν, μεθ' ὅλων τῶν σχετικῶν, εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἀποφασίζει ἐντὸς 15ῆμέρου περὶ τοῦ διοριστέου καὶ ὑποβάλλει σχετικὴν πρότασιν εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Πάντως, θέλω νά ἐπιστήσω τήν προσοχήν σας ἐπί μιᾶς πραγματικῆς σημαντικῆς καί ἰδιορρυθμοῦ διαφορᾶς: Οἱ Καθηγηταί τῶν λοιπῶν Σχολῶν εἶναι μόνιμοι, ἐνῶ ἡ θητεία τῶν Καθηγητῶν τῆς Α.Σ.Β.Σ. εἶναι ἑπταετής καί δέον νά ἐπανεκλεγοῦν, φυσικά ἐάν θεωρηθοῦν ὅτι ἀνεδείχθησαν ἀξιοί τοῦ λειτουργήματός των. Οὕτω, οἱ Καθηγηταί τῆς Σχολῆς μας δέν ἐφησυχάζουν μετὰ τὸν διορισμὸν των καί δέν ἀδρανοῦν, ὅπως εἶναι δυνατόν νά συμβῆ εἰς ἄλλας Σχολάς, ἀλλὰ προσπαθοῦν συνεχῶς νά καταστοῦν ἀξιοί ἐπανεκλογῆς.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Τὸ σύστημα εἶναι ἄριστον, μακάρι δὲ νά ἐγενικεύετο. Ἐτελέφθη σαφῶς ὅτι οὐδεμία ἄλλη διαφορά ὑπάρχει εἰς τὴν ἐκλογήν τοῦ Διδάσκοντος Προσωπικοῦ. Ἀλλὰ ἐξηγήσατέ μου τί εἶναι «Ἐντεταλμένοι», καί διατί ἡ Σχολή σας δέν ἔχει Ἐτελέφθη.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολή ἐφιλοδόγησε νά καταστή φυτόριον ἐπιστημονικόν καί δι' αὐτὸ ἐδημιούργησε τὸν θεσμὸν τῶν «Ἐντεταλμένων», ἐπιθυμοῦσα, παραπλευρῶς πρὸς τὸν τακτικὸν Καθηγητὴν, νά διδάσκουν καί νά τὸν βοηθοῦν εἰς τὸ ἔργον του εἰδικοί ἐπιστήμονες. Ἡ Σχολή, στερουμένη μέσων, δέν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ της, διότι ὄλλοι εἶναι οἱ διορισθέντες ὡς Ἐντεταλμένοι, ἐνῶ ἔπρεπε εἰς τὰ ἀνώτατα Σχολεῖα νά ὑπάρχη μέγας ἀριθμὸς Ἐντεταλμένων (Chargés de cours, ὅπως λέγονται ἐν Γαλλίᾳ) καί Ἐτελέφθη, ἀσχολουμένων μὲ εἰδικὰ θέματα· ἄλλωστε μετὰ αὐτῶν θά ἔδει νά ἐκλέγωνται κανονικῶς οἱ τακτικοὶ Καθηγηταί. Ὅλα ταῦτα ἔχουν προβλεφθῆ ἀπὸ τὸν Ὀργανισμὸν τῆς Σχολῆς, ἀλλὰ δέν ὑπάρχουν τὰ οικονομικά μέσα, διότι μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ Σχολή μας, ἡ τόσον πλουσία εἰς δρᾶσιν, εἶναι τὸ πτωχότερον ἀνώτερον Ἰδρυμα τῆς Εὐρώπης.

Ἴδου τί λέγει τὸ σχετικὸν ἄρθρον 15 τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς Σχολῆς:

1. Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νά ἀνατεθῆ ἡ διδασκαλία μαθήματος τινὸς εἰς πρόσωπα ἔχοντα τὸ προσόντα τὰ προβλεπόμενα διὰ τοὺς τακτικούς Καθηγητὰς ἢ εἰς Διευθυντάς, Συμβούλους καί ἀνωτάτους ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους καί Οἰκονομικῶν Ὀργανισμῶν, ἔχοντας εἰδικότητα διὰ τὴν διδασκαλίαν εἰδικοῦ μαθήματος.

2. Οἱ ἐντεταλμένοι Καθηγηταί δέν μετέχουσι τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, ἐκτὸς ἂν εἰδικῶς κληθῶσι παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ὁπότε μετέχουσιν ἀνε ψήφου.

3. Ἐντεταλμένος Καθηγητὴς δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου νά ἀναπληρώσῃ ἀπόντα τακτικὸν Καθηγητὴν καί τὸ πολὺ μέχρι λήξεως τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀναπληρώσεως ταύτης ὁ Ἐντεταλμένος Καθηγητὴς ἔχει ὅλα τὰ δικαιώματα καί τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ, δέν δύναται ὅμως νά λαμβάνῃ μέρος εἰς συνεδριάσεις πρὸς ἐκλογήν τακτικῶν Καθηγητῶν.

Ἡ Σχολὴ δὲν ἀνακηρύσσει Διδάκτορας καὶ Ὑφηγητάς, διότι θεωρεῖ ὅτι οἱ τίτλοι οὗτοι μόνον ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου δεόν νὰ παρέχωνται. Ὅπως σὰς ἐτόνισα ἤδη, ἡ Σχολὴ ἐννοεῖ νὰ εἶναι εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσίν της εὐπρεπής. Δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀναδειχθῇ μὲ ξένους τίτλους ἀλλὰ μὲ τὴν ἐργασίαν της.

ΓΟΝΕΥΣ

Τὸ Κράτος δὲν ἐνισχύει τὴν Σχολήν ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὅχι. Τὸ Κράτος ἀπὸ διειτίας δὲν ἔχει τὴν τιμὴν τῆς ὕλικῆς ἐνισχύσεως τῆς Σχολῆς, ἐνῶ ἀντιθέτως ἐπιχορηγεῖ ἰδιωτικὰ κερδοσκοπικὰ Ἐκπαιδευτήρια.

ΓΟΝΕΥΣ

Εἶναι τόσον ἀπίστευτον, ὅσον καὶ τερατῶδες.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Εἶναι ἀπολύτως ἀκριβές καὶ ἀποτελεῖ ἐντροπὴν διὰ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐκτιμῆσῃ καὶ νὰ σεβασθῇ καὶ νὰ ἐξάρη τὸ γεγονός ὅτι μίᾳ Σχολῇ μὲ τοιαύτην δρᾶσιν εἶναι ἴδρυμα μὲ τόσον ἀσήμαντα μέσα.

ΕἰΣ ΤΡΙΤΟΣ

Πληροφοροῦμαι ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν λειτουργοῦν διάφορα Ἰδρύματα. Ποῖα εἶναι αὐτά ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ ΑΣΒΣ δὲν ἐνόμισε ὅτι ἐκπληροῖ τελείως τὸν προορισμὸν της ἀρκουμένη εἰς τὸν ρόλον Ἰδρύματος αὐστηρῶς ἀκαδημαϊκῆς διδασκαλίας. Ὑπερῆφάνως, ἄλλωστε, διακηρύσσει τὸν ἐπαγγελματικὸν αὐτῆς χαρακτήρα καὶ ἔχεται σταθερῶς τῆς ἀπόψεως ὅτι εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς τοῦ εἴδους της ἡ θεωρία πρέπει νὰ παρέχεται ἐν ᾧ μέτρῳ ἡ ἐφαρμογὴ χρειάζεται, διὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων αὐτῆς, τὴν ἐπιστημονικὴν μέθοδον.

Πρεσβεύει, τὸ ἐτόνισα καὶ προηγουμένως, ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἀνωτάτης ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν δύναται νὰ περιορίζεται εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν σπουδαστῶν μὲ τὸν θεωρητικὸν μόνον ἐξοπλισμὸν, ὅσον καὶ ἂν οὗτος θεωρηθῇ ἄριστος, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ ἐπεκτείνεται ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὴν πρακτικὴν ἐν ταῖς Σχολαῖς κατάρτισιν, ὥστε οἱ ἐξερχόμενοι νὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἀναλάβουν εὐθύνας εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς παραγωγῆς.

Πιστεύει, ἀκόμη, ὅτι τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς, οὕτω διηρθρωμένης, δὲν σταματᾷ μὲ τὴν χορήγησιν τοῦ πτυχίου εἰς τοὺς σπουδαστάς της, ἀλλ' ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀντιμετωπίσεως ζητημάτων καὶ προβλημάτων ἐπηρεαζόντων τὴν καθόλου οἰκονομίαν τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ τῆς παροχῆς πάσης δυνατῆς ἐπιστημονικῆς βοηθείας, τόσον πρὸς τοὺς ἀποφοίτους της, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ τῶν βίου, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τοιαύτης, λειτουργικῶς ὁργανισμοῦς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς ἔδρας διδασκαλίαν καὶ τὴν φροντιστηριακὴν ἐξάσκησιν, ἐμερίμνησε διὰ τὴν σύστασιν παρασχολικῶν ἰδρυμάτων, ἐχόντων τριπλοῦν προορισμόν :

α) Τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς—ἢ ἄλλων ἀτόμων—εἰς τὸν χειρισμὸν θεμάτων ἐφαρμογῆς καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν προβλημάτων τῆς πράξεως.

β) Τὴν ἐπιμορφωτικὴν ἐξειδίκευσιν καὶ ἐπιστημονικὸν συγχρονισμόν λειτουργῶν τεταγμένων εἰς ὑστεροῦντας τομεῖς τῆς οἰκονομίας.

γ) Τὴν πολὺπλευρον μελέτην τῶν ζωτικῶν οἰκονομικῶν καὶ παραγωγικῶν προβλημάτων τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ Σχολῇ καὶ περὶ τὴν Σχολὴν συγκεντρωμένου ἀρτίου ἐπιστημονικοῦ ἐπιτελείου καὶ διερεύνησιν θεμάτων εἰδικῶν, τιθεμένων εἰς αὐτὴν ὑπὸ ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων, ἰδίως βιομηχανικῶν.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Τί εἶναι τὸ Γραφεῖον Ἐρευνῶν (Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν), περὶ τοῦ ὁποῖου τόσα ἀκούω ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Τὸ Γραφεῖον Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς (Γ.Ε.Β.Ε.) σκοπὸν ἔχει :

α) Τὴν ἐν τῇ πράξει ἐξάσκησιν τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ ὄρουσιν τὸ δυνατόν περισσότερον πλησιάζοντας τὴν πραγματικότητα, εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ποικίλων ὀργανωτικῶν προβλημάτων (οἰκονομικῶν, τεχνικῶν, λογιστικῶν, ἐμπορικῶν, ἀνθρωπίνου παράγοντος κ.λ.π.) τῶν ἐπιχειρήσεων, β) τὴν συλλογὴν καὶ ἐπεξεργασίαν ζωντανοῦ ὕλικου, καταλλήλου διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν συγγενῶν μαθημάτων κατὰ τὰς νεωτέρας παιδαγωγικὰς ἀντιλήψεις (ἰδίᾳ κατὰ τὴν περιπτωσιακὴν μέθοδον), γ) τὴν μελέτην καὶ ἔρευναν, εἴτε πρωτοβουλία τοῦ Γραφείου, εἴτε τῇ αἰτήσῃ ἐπιχειρήσεων ἢ ὀργανισμῶν, εἰδικῶν ἢ γενικῶν προβλημάτων, σχετικῶν μὲ αὐτούς, δ) εἰδικώτερον, τὴν παροχὴν ἐπιστημονικῆς βοήθειας εἰς τοὺς σπουδαστὰς καὶ τοὺς πτυχιούχους τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἐπίλυσιν ἢ ὑπόδειξιν μέσων πρὸς λύσιν τῶν ἀπασχολούντων αὐτοὺς προβλημάτων ὀργανώσεως καὶ λογιστικῆς.

Αἱ κατευθύνσεις τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν εἶναι, α) νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν, διὸ καὶ ἐπιδιώκει κατὰ πρόγραμμα τὴν σύνδεσιν τῶν πρακτικῶν λύσεων πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς κανόνας, β) νὰ ἀποβῇ ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον λειτουργοῦν συμφώνως πρὸς τὴν αὐτηρὰν ἐπιστημονικὴν νοοτροπίαν καὶ μέθοδον, γ) νὰ καταστῇ κέντρον ἀνταλλαγῆς πείρας μεταξὺ τῆς Σχολῆς καὶ τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὀργανισμῶν.

Ἐκ τῆς διευκρίσεως ἤρχισε νὰ γίνεταί ἡ χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Γραφείου ἐκ μέρους καὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου. Ἀρκεταὶ μέχρι τοῦδε ἐπιχειρήσεις ἀνέθεσαν εἰς αὐτό, δωρεάν, τὴν μελέτην γενικῶν καὶ εἰδικῶν ὀργανωτικῶν αὐτῶν θεμάτων καὶ τὴν ὑπόδει-

Ξιν βελτιώσεως τῆς ὑφισταμένης ἐν αὐταῖς καταστάσεως.

Ἡ δρᾶσις τοῦ Γραφείου ἐπεκτείνεται καί εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν ὑλικοῦ καταλλήλου ὄχι μόνον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ὀργανωτικῶν μαθημάτων, ἀλλὰ καί διὰ τὴν διάδοσιν τῶν Ὀργανωτικῶν ἀρχῶν καί τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἡ δρᾶσις αὕτη ἐκδηλοῦται ποικιλοτρόπως. Ἀπὸ διετίας πραγματοποιεῖ τὸ Γραφεῖον ἐπιστημονικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ μορφὴν σεμιναρίου, ἐπὶ ὀργανωτικῶν καὶ οἰκονομικῶν θεμάτων. Διὰ τῶν συζητήσεων αὐτῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν παρακολουθούντων πρὸς ἐπίλυσιν σχετικῶν προβλημάτων ἀφορώντων ἰδίᾳ τὴν αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς.

Εἶναι ἀξιοθρήνητον, πράγματι, φαινόμενον ὅτι οὔτε τὸ Κράτος οὔτε ἐνδιαφερόμενοι δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ Ὀργανισμοὶ ἠθέλησαν νὰ ἐνισχύσουν τὸ ΓΕΒΕ τῆς Σχολῆς ἐνῶ ἀλλαχοῦ τὰ Ἰδρύματα αὐτὰ χρηματοδοτοῦνται μὲ μεγάλα ποσὰ καὶ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐν γένει παραγωγῆς καὶ τοῦ Κράτους.

ΓΟΝΕΥΣ

Πολλὰ τὰ κολακευτικὰ λέγονται ἐπίσης διὰ τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολὴ ἐθεώρησε ἀπὸ τοῦ 1947 τὴν στατιστικὴν ἀπαραίτητον μέρος τοῦ κύκλου τῆς διδασκαλίας τῆς, πρὸς μὸρφωσιν ἀνωτέρων διοικητικῶν στελεχῶν, ἴσσον τοῦ Κράτους ὅσον καὶ τῶν ἐν γένει οἰκονομικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1952)53 ἐπετεύχθη ἡ ἴδρυσις τοῦ «Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Ἡ διδασκαλία εἰς τὸ Κ.Σ.Ε. ἔχει ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν μὸρφωσιν στελεχῶν δυναμένων, ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν, νὰ ἀσκήσουν ὑπευθύνως τὰ καθήκοντα τοῦ στατιστικοῦ παρὰ ταῖς στατιστικαῖς ὑπηρεσίας, εἴτε τοῦ Κράτους εἴτε οὐδὲποτε ὀργανισμοῦ ἢ ἐπιχειρήσεως.

Εἰς τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως διδάσκονται :

Μαθηματικὴ Εἰσαγωγή εἰς τὴν Στατιστικὴν. Μαθηματικὴ Στατιστικὴ. Στατιστικὴ Μέθοδος. Στατιστικὴ Ἀνάλυσις. Δειγματοληψία, Δημογραφία. Οἰκονομικὴ Στατιστικὴ. Στατιστικὴ Βιομηχανικῆς Παραγωγῆς. Στατιστικὴ Ἐπιχειρήσεων. Στατιστικὴ Κοινωνικῶν Φαινομένων. Θέματα Πολιτικῆς Οἰκονομίας. Οἰκονομικομετρικὴ. Ἐθνικοὶ Λογαριασμοί. Ἐπιστημονικὴ Ὀργάνωσις τῆς Ἐργασίας. Θέματα Συγκυριακῆς Στατιστικῆς καὶ Στατιστικὴ Νομοθεσία.

Εἰς τὸ «Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» ἐγγράφονται κατὰ σειρὰν προτιμήσεως :

α) Οἱ πτυχιούχοι τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

β) Οἱ στατιστικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.

γ) Οἱ σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν.

δ) Λοιποὶ ἐνδιαφερόμενοι, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ἔχουν ἀπολυτῆριον Σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ διδασκαλία ἀρχεται τὴν 1ην Ὀκτωβρίου καὶ λήγει τὴν 15ην Ἰουνίου. Ὁ τακτικῶς φοιτήσας ἐπὶ ἓν ἔτος δύναται, τῇ αἰτήσῃ του, νὰ ὑποστῇ ἐξέτασιν εἰς τὰ μαθήματα καὶ νὰ τύχη «Πιστοποιητικοῦ ἀκροάσεως καὶ ἐξετάσεως», ὅπερ δὲν ἀποτελεῖ τυπικὸν προσὸν ἀλλὰ βεβαίωσιν ἐπαρκοῦς καταρτίσεως εἰς τὴν Στατιστικὴν. Ὁ παρακολουθήσας ἐπὶ διετίαν τὰ μαθήματα τοῦ Κ.Σ.Ε. μετὰ ἐπιτυχῆ ἐξέτασιν λαμβάνει «Πτυχίον ἀνωτέρων στατιστικῶν Σπουδῶν».

Εὐτυχῶς τὸ Κράτος ἀνεγνώρισε τὴν σημασίαν τοῦ Κ.Σ.Ε. καὶ ἐτίμησε τὴν συντελεσθεῖσαν ἐν αὐτῷ ἐργασίαν, διότι διὰ Β.Δ. ἀνεγνώρισε τὸ Κ.Σ.Ε. συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον «περὶ ὀργανώσεως τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας» ὡς ἐπίσημον Στατιστικὴν Σχολήν.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Πληροφοροῦμαι ὅτι εἰς τὴν Σχολήν σας λειτουργεῖ ἀπὸ τινος «Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν» καὶ πολὺ ἐδιαφέρομαι νὰ ἔχω σχετικὰς πληροφορίες.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολὴ ἀντελήφθη τὴν σημασίαν διὰ τὸν τόπον μας τῆς «Τουριστικῆς Βιομηχανίας» καὶ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους συνέστησε «Κέντρον» μελέτης τῶν τουριστικῶν προβλημάτων τῆς Χώρας. Εἶναι καὶ αὐτὸ μία, πράγματι, νέα προσπάθεια τῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ εἶναι πλούσιοι οἱ καρποί, ἴδια τώρα πού ἡ Χώρα τόσα πολλὰ —οἰκονομικὰ καὶ γενικώτερα πολιτιστικὰ— ἀγαθὰ ἀναμένει ἀπὸ τὸν Τουρισμὸν.

Εἰς τὸ «Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν» συνεργάζονται διακεκριμένοι εἰδικοί ἐπιστήμονες καὶ παράγοντες σημαίνοντες τῆς τουριστικῆς μας ζωῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ διακεκριμένου νομομαθοῦς καὶ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Περιγητικῆς Λέσχης κ. Θεοδ. Χοϊδᾶ.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Τὸ περυσινὸν «Δωδεκαήμερον Τουριστικῆς Βιομηχανίας» πράγματι ἐσημείωσε ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ὅλοι αἱ γινόμεναι διαλέξεις ἦσαν λίαν ἐνδιαφέρουσαι καὶ ἀποτελεῖ ἐνθαρρυντικὸν φαινόμενον ἡ πρόθυμος προσέλευσις τοῦ κοινοῦ.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολὴ, μὲ τὴν πρόθυμον συμπαράστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ, τῶν Τουριστικῶν Ὄργανώσεων καὶ τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας, ἐπέτυχεν νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν μελέτην τῶν τουριστικῶν θεμάτων.

Ἡ Σχολὴ ἐπιδιώκει διὰ τοῦ «Κέντρου Τουριστικῶν Μελετῶν» νὰ διδάξῃ καὶ ἀπὸ ἔδρας ὅλα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν τουριστικὴν ἱστορίαν, οἰκονομίαν, πολιτικὴν, νομοθεσίαν, ψυχολογίαν, ἀρχαιολογίαν κτλ. πρὸς μὸρφωσιν στελεχῶν τῶν τουριστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὀργαν-

νισμῶν. Ἡ καλὴ ἀρχὴ ἐγένετο καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι καὶ τὸ Κράτος καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι Ὀργανισμοὶ καὶ Ἰδιῶται θὰ σταθοῦν εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Σχολῆς.

ΓΟΝΕΥΣ

Εἶναι ἀξιοθαύμαστος ἡ ἐκδοτικὴ τῆς Σχολῆς προσπάθεια καὶ ἀποδεικνύει πλήρως τὴν ζωτικότητά της.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου 800, διὰ τοῦ ὁποῦ ὠργανώθη ἡ Σχολὴ ὡς Ἰδρυμα ἀνωτέρας Παιδείας, παρήλθον ἑπτὰ πλήρη Ἀκαδημαϊκὰ ἔτη καὶ εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἡ Σχολή, παρὰ τὰς ἐναντίον της ποικίλας καὶ ἀνεκδιηγῆτους ἀντιδράσεις, ὄχι μόνον ἐνεφάνισε, ἀρτιώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἔργον ἀλλὰ καὶ προσεπάθησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κοινωφελῆ μορφωτικὴν της δρᾶσιν καὶ ἔξω τῶν σπουδαστῶν, διὰ διαλέξεων καὶ μελετῶν ἐπὶ ἐνδιαφερόντων τὴν χώραν προβλημάτων, ὡς καὶ διὰ δημοσιευμάτων, τινὰ τῶν ὁποίων ἐνεφάνισαν καὶ ἐξήτασαν, διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι, θέματα ἐξαιρετικῆς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ τόπου σημασίας.

Εἰς σειρὰν πρωτοτύπων, ἡ καὶ ἐκ μεταφράσεως, μελετῶν τοῦ «Γραφείου Ἑρευνῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν» τῆς Σχολῆς ἐζητάσθησαν, διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι, κοινωνιολογικά, οικονομικά, ὀργανωτικά, διοικητικά καὶ λογιστικά ζητήματα. Ἐξ ἄλλου, αἱ παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἐπὶ μαθημάτων τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι διδασκομένων συνεπλήρῳσαν τὴν πνευματικὴν συμβολὴν τῆς Σχολῆς.

Συμμορφουμένη ἐξ ἐτέρου ἡ Σχολὴ πρὸς τὴν ὀρθὴν, γόνιμον παράδοσιν τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν Ἰδρυμάτων ὄλου τοῦ κόσμου, ἐξέδωκε κατὰ τὰ ἔτη 1949 καὶ 1950 τὰς δύο Ἐπιστημονικὰς τῆς Ἐπετηρίδας, αἱ ὁποῖαι εἰς 716 σελίδας περιέλαβον 29 πρωτοτύπους ἐπιστημονικὰς ἐργασίας τοῦ Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ της.

Τέλος, ἀπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1950/1951 ἡ Σχολὴ ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ της ὄργανου «Σπουδαί», τὸ ὁποῖον τακτικῶς—πρᾶγμα ὄχι τόσο συνήθες, δυστυχῶς, εἰς τὸν τόπον μας—ἐκδίδεται ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον.

Μὲ τὰς ἐκδόσεις της ἡ Σχολή, χωρὶς καμμίαν βοήθειαν οἰκονομικὴν οὔτε ἀπὸ τὸ Κράτος οὔτε ἀπὸ Ἰδιώτας—ἐξαιρέσει φωτεινὴν ἀποτελεῖ ἡ συμπαράστασις τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς—ἐκτελεῖ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ πνευματικὸν της χρέος ἀπέναντι τοῦ τόπου αὐτοῦ μὲ συνέπειαν καὶ μετριοφροσύνην, ἀλλὰ καὶ πλήρη συναίσθησιν τῆς συμβολῆς της. Ἡ Σχολὴ οὕτω ἐπιτελεῖ τὸ χρέος της ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους, καθόσον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κύριον μέλημά της. Κατ' αὐτὴν, ἡ μόρφωσις καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν νέων καὶ τῶν λοιπῶν ἐνδιαφερομένων μὲ τὰς ἐργασίας της, σκοπὸν κύριον ἔχει τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἔθνους διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ

του επιπέδου, παραλλήλως προς την βελτίωσιν τοῦ ὄλικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ.

Οὕτω, ἡ Σχολή δὲν περιορίζεται εἰς τὴν στενὴν ἀπὸ τῆς ἔδρας διδασκαλίαν. Δὲν εἶναι κλειστὸν πνευματικὸν Ἴδρυμα, ἀλλὰ Ἴδρυμα παντοιοτρόπως ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκτινοβολήσῃ τὴν Γνώσιν καὶ τὴν Ἀλήθειαν. Δι' αὐτὸ εἶναι, πράγματι, Ἐθνικὸν Ἴδρυμα. Ἡ Σχολή οὔτε εἶναι οὔτε δύναται νὰ καταστῇ Ὁργανισμὸς ἀνήκων εἰς ἄτομα ἢ ἐξυπηρητικὸς ὀρισμένων ἐπιστημονικῶν ἢ πολιτικῶν ἀπόψεων. Ἐχει τὰς θύρας ἀνοικτάς εἰς πάντας, διότι τὴν Γνώσιν καλλιεργεῖ, τὴν Ἀλήθειαν ἀναζητεῖ καὶ τὴν Πρόοδον ἐξυπηρετεῖ. Παραμένει ἀναντίρρητον δι' αὐτὴν τὸ ἀξίωμα ὅτι «ἐθνικὸν εἶναι ὅ,τι ἀληθινὸν καὶ ὅ,τι προοδευτικόν». Αἱ 2700 σελίδες τῶν πέντε τόμων τῶν «Σπουδῶν» ἀποδεικνύουν τοῦτο περιτράνω, καθὼς ἄλλωστε ὄλαι αἱ λοιπαὶ ἐκδόσεις τῆς, ὅπως ἀναμφισβητήτως καὶ ὄλαι αἱ ποικίλαι πνευματικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς.

Αἱ «Σπουδαί», ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1955 εἰσέρχονται εἰς τὸ ΣΤ' ἔτος. Ὁλιγοχρόνιος βεβαίως Ἱστορία, διὰ τὴν ὁποίαν ὅμως δικαίως ὑπερφηανεύεται τὸ Δ. Συμβούλιον τῆς Σχολῆς, οἱ Καθηγηταὶ τῆς, οἱ Συνεργάται τῆς, οἱ Σπουδασταὶ τῆς. Πέραν ἀπὸ συμφέροντα καὶ ἀπὸ πάθη, ἀπὸ ἀντιζηλίας καὶ στενόκαρδον πνεῦμα, ἀπὸ ἐπιστημονικὰς διαφωνίας καὶ ἀντιθέσεις, ἡ Σχολή συνεχίζει τὸ πνευματικὸν τῆς ἔργον, «ὀρθοτομοῦσα τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας, τηροῦσα τὸν Νόμον». Διότι γνωρίζουν οἱ ἐν τῇ Σχολῇ ἐργαζόμενοι πόσον μεγάλη εἶναι ἡ χαρὰ νὰ ἴσταιται κανεὶς εἰς τὸ ὑψηλὸν βᾶθρον τοῦ καθήκοντος καὶ νὰ ἀτενίσῃ τὰ προβλήματα ὡς Ἐλευθερος Ἄνθρωπος, ὡς πραγματικὸς Ἕλλην.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ ἐπιστημονικός, ὁ ἐπιχειρηματικός, ὁ ὑπαλληλικὸς καὶ σπουδαστικὸς κόσμος, ὄλοι ὅσοι μὲ τόσον ἐνδιαφέρον καὶ τόσην ἐκτίμησιν παρακολουθοῦν τὴν γενικὴν προσπάθειαν τῆς Σχολῆς θὰ ἐνισχύσουν τὸ ἔργον τῶν ἐκδόσεών μας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν πολῦτιμον καὶ νέου, πολλάκις, περιεχομένου πνευματικὴν εἰσφορὰν εἰς τὸν τόπον μας. Ἡ συμπαράστασις ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν αὐτὴν προσπάθειαν θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν ἐνίσχυσιν καὶ τὴν καλυτέραν ἐπιβράβευσιν τῶν κόπων καὶ θυσιῶν τῆς Σχολῆς.

Ἡ Σχολή ἐκδίδει ἐπίσης εἰδικὸν πληροφοριακὸν τῆς Σχολῆς μας ὄργανον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ Νέα τῆς Α.Σ.Β.Σ.», τοῦ ὁποῦ ἔξεδόθησαν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1—11 τεύχη σχήματος 58 X 86 ἐκ σελίδων ἐν ὄλῳ 750. Τεύχη τινὰ διετέθησαν διὰ τὰ ζητήματα τοῦ Τουρισμοῦ, Ὁργανώσεως Στατιστικῆς κ.τ.λ., τὴν ἀγαθωτέραν ἐντύπωσιν γεννήσαντα.

Πᾶς σπουδαστὴς ἐγγραφόμενος εἰς τὴν Σχολὴν λαμβάνει τὰ ὡς ἄνω περιδικὰ, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται ἐπίσης εἰς τοὺς φίλους τῆς Σχολῆς, βουλευτάς, ἀνωτάτους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τὰς λοιπὰς Ἀνωτάτας καὶ Μέσας Σχολὰς.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Είναι ἀληθές ὅτι ἐξηγήθη ἡ διακοπὴ τῶν ἐκδόσεων τῆς Σχολῆς; Είναι τόσον τερατώδης ἡ πληροφορία αὐτὴ ὥστε δὲν θέλω νὰ τὴν πιστεύσω.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δυστυχῶς ἡ πληροφορία εἶναι ἀκριβής, παρ' ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι τερατώδες. Ἡ Σχολὴ δικαίως ἀπήντησεν ὅτι «ἡ ὑπόδειξις διακοπῆς τῶν ἐπιστημονικῶν ἐκδόσεων τῆς Σχολῆς εἶναι ἀπαράδεκτος πρὸς συζήτησιν, διότι εἶναι ἀντιπνευματικὴ, εἶναι ἀντεθνικὴ, ἡ δὲ Σχολὴ ἀποτελεῖ κατ' ἐξοχὴν Ἑθνικὸν Ἴδρυμα».

ΓΟΝΕΥΣ

Μὲ παρεπέμψατε εἰς τὸν «Ὁδηγὸν Σπουδῶν». Τί περιέχει οὗτος, εἰς τί δύναται νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Κατὰ τὸ 1953 ἐπραγματοποιήθη παλαιὸς πόθος τῆς Διοικήσεως τῆς Σχολῆς: ἡ ἔκδοσις τοῦ «Ὁδηγοῦ Σπουδῶν» αὐτῆς. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο ἀπετέλεσε ἀληθὲς ἐκπαιδευτικὸν γεγονός καὶ ὡς τοιοῦτον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπιστημονικοῦ κοινοῦ. Πράγματι, εἰς ἓνα ἴσμον 228 σελίδων, μεγάλου ἐγκολπίου σχήματος, συνεκεντρώθησαν ὄχι μόνον ὅλαι αἱ ἀφορᾶσαι τὴν Ἴδρυσιν, σκοποὺς καὶ λειτουργίαν τῆς Σχολῆς διατάξει· ἀλλὰ καὶ πᾶσα λεπτομερὴς πληροφορία ἐπὶ τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῆς θέσεως τῆς Σχολῆς μεταξὺ τῶν ὁμοτίμων τῆς Ἰδρυμάτων τῆς Ἀνωτέρας Ἐκπαίδευσως, τῶν ὑποχρεώσεων τῶν σπουδαστῶν, τῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων κτλ.

Ἡ κατάταξις τῆς ὕλης, ἡ κωδικοποίησις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἡ ὅλη διάταξις τοῦ κειμένου ἀποτελοῦν εὐτυχὴ σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν εὐμεθόδου ἐγχειριδίου, παρέχοντος πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν, τόσον εἰς τὸν σπουδαστὴν ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον νὰ κατατοπισθῇ ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς ξένον ἀναγνώστην.

Δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς μικροτέρας ἀρετὰς τοῦ πολυτίμου τούτου ἔργου τὸ γεγονός ὅτι δὲν παρέχονται ξηραὶ αἱ διατάξεις ἀλλὰ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια νὰ ἐμφυσηθῇ εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ πρωτοπόρον πνεῦμα τῆς Σχολῆς καὶ νὰ φωτισθῇ τὸ ἔργον τῆς εἰς ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ἰδιομορφίαν τῆς ἐν τῇ χώρᾳ μας. Ἐν δὲ ἀπὸ τὰ σημαντικὰ μεταξὺ τῶν σημείων τούτων εἶναι ἡ ἀνώτερα ἀνθρωπιστικὴ ἀντίληψις καὶ τὸ γνήσιον φιλελεύθερον πνεῦμα, τὰ ὁποῖα διέπουν τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς καὶ καθοδηγοῦν διοικούντας καὶ διδάσκοντας εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς προσπάθειάς των.

ΓΟΝΕΥΣ

Νομίζω ὅτι πολλὰς παρεξηγήσεις ἔχει δημιουργήσει ὁ ὄρος «Ἀνώτερα Σχολή», ἐνῶ αἱ ἄλλαι Σχολαὶ λέγονται «Ἀνώταται».

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πράγματι ὁ ὅρος «Ἀνωτέρα» τὸν ὁποῖον ἔθεσαν εἰς τὸν τίτλον τῆς Σχολῆς οἱ Ἰδρυταὶ τῆς ὑπῆρξεν ἀτυχῆς καὶ ἐδημιούργησε πολλὰ ζητήματα καὶ ἐγέννησε πολλὰς παρεξηγήσεις. Πάντως «τὸ ράσο—λέγει μία σοφὴ λαϊκὴ παροιμία—δὲν κάνει τὸν καλόγερο» καὶ ὁ τίτλος δὲν ἀποτελεῖ ἀξιολόγησιν ἐνὸς Ἰδρύματος. Ὑπάρχει μία Σχολή, ἐγκεκριμένη ἀπὸ τὸ Κράτος, ἣ ὅποια φέρει τὸν μετριόφρονα(!) τίτλον «Ἀνωτάτη Σχολὴ Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων» καὶ μία ἄλλη ἣ ὅποια λέγεται «Ἀνωτάτη Σχολὴ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας». Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἀνήκουν εἰς τὴν ἀνωτέραν βαθμίδα τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὑπάρχουν εἰς τὴν Εὐρώπην «Πανεπιστήμια Κοπτικῆς καὶ Ραπτικῆς»! Ὁ ὅρος «Ἀκαδημία» ἔχει καθιερωθῆ παντοῦ διὰ τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ Ἰδρύματα καὶ ὁμοῦς ὑπάρχουν χοροδιδασκαλεῖα μὲ τὸν τίτλον «Ἀκαδημία Χοροῦ»! Πολλὰ Σχολεῖα εἰς τὴν Ἀμερικὴν φέρουν τὸν σεβάσιμον τίτλον τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλ' οὐδεὶς τὰ ἀναγνωρίζει ὡς τοιαῦτα.

Ἀντιθέτως, ὑπάρχουν Ἰδρύματα ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως τὰ ὅποια φέρουν σεμνοὺς τίτλους, ἐνῶ τιμοῦν τὰς χώρας ὅπου λείτουρουν. Αἱ ἀνώταται ἐμπορικαὶ Σχολαὶ τῆς Γαλλίας λέγονται «Écoles Supérieures de Commerce», ἣ σπουδαιότερα κοινωνιολογικὴ Σχολὴ τῆς Εὐρώπης λέγεται «École Pratique des Études Sociales», τὸ σημαντικώτερον Ἰδρυμα ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῆς Γαλλίας λέγεται «Conservatoire des Arts et Métiers», ἣ περίφημος Σχολὴ καταρτισμοῦ ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων τῆς Γαλλίας λέγεται ἀπλῶς École d' Administration. Εἰς τὰς ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας, ἀνώτατα Ἰδρύματα λέγονται «Κολλέγια» καὶ ἐν τῶν μεγαλυτέρων τεχνικῶν ἐκπαιδευτηρίων εἰς τὴν Ἀμερικὴν φέρει τὸν τίτλον «Τεχνολογικὸν Ἰδρυμα Μασσαχουσέτης». Διότι εἰς τὰς προηγμένας χώρας δὲν εἶναι οἱ τίτλοι οἱ ὅποιοι ἀξιολογοῦν τὰ ἐκπαιδευτήρια, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενόν των, αἱ ἐπιδιώξεις των, ἣ ὀργάνωσίς των.

ΓΟΝΕΥΣ

Εἶναι πάρα πολὺ διαφωτιστικὰ καὶ πάρα πολὺ ὀρθὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε. Ἄλλ' ἐρωτῶ : Δὲν ὑπάρχουν ἄραγε «κριτήρια ἀξιολογήσεως» τῶν Σχολῶν ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἄναντιρρήτως ναί, εἰς μίαν εὐνομουμένην, φυσικὰ, χώραν. Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Εὐρώπην διαιρεῖται εἰς τρεῖς κύκλους : τὴν στοιχειώδη (κατωτέραν), τὴν μέσην καὶ τὴν ἀνωτέραν (Enseignement primaire, secondaire, supérieur—Vorschule, Mittelschule, Hochschule).

Νομίζω ὅτι μία Σχολή, διὰ νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ἀνωτέραν βαθμίδα (τὴν λεγομένην ἐν Ἑλλάδι ἀνωτάτην) τῆς ἐκπαιδεύσεως, δεόν :

α) οἱ εἰσαγόμενοι εἰς αὐτὴν νὰ ἔχουν περατώσει τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν.

β) Ἡ ὀργάνωσις τῆς Σχολῆς νὰ προσιδιάζει εἰς τὰ κρατοῦντα

δι' ανώτερα ιδρύματα. Π.χ., συνήθως, εις τὰς ανωτέρας Σχολὰς οἱ Καθηγηταὶ διορίζονται κατόπιν ἐκλογῆς παρὰ τῶν συναδέλφων των καὶ βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν των προσόντων, τῶν ἐργασιῶν των κ.τ.λ.

γ) Σκοπὸς τῆς Σχολῆς δεόν νὰ εἶναι ὁ ἐπιστημονικὸς τοῦ σπουδαστοῦ καταρτισμὸς (θεωρητικὸς ἢ ἐπαγγελματικὸς, ἀδιάφορον) καὶ ὄχι μεταγυμνασιακὴ πρακτικὴ τοῦ ἐξειδίκευσις εἰς ἕνα κλάδον. Π.χ. ὑπάρχουν «Σχολαὶ λογιστικῆς μορφώσεως» μονοετοῦς φοιτήσεως, αἱ ὁποῖαι δέχονται ἀποφοίτους τοῦ Γυμνασίου καὶ ἀποσκοποῦν νὰ μορφώσουν λογιστικῶς ἐντὸς βραχέος διαστήματος, τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους, κατὰ τρόπον πρακτικὸν τοὺς νέους. Ἡ παρεχομένη εἰς τὰς πρακτικὰς αὐτὰς Σχολὰς ἐξειδίκευσις δὲν ἰσοδυναμεῖ οὔτε εἰς βάθος οὔτε εἰς ἔκτασιν μὲ τὴν παρεχομένην καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς Μέσας Ἐμπορικὰς Σχολὰς λογιστικὴν κατάρτισιν. Συνεπῶς, τὰ μεταγυμνασιακὰ αὐτὰ σχολεῖα δὲν δύνανται νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ανωτέραν ἐκπαίδευσιν, ἀλλ' εἶναι ἀπλᾶ σχολεῖα στοιχειῶδους ἐπαγγελματικοῦ καταρτισμοῦ, τὰ ὁποῖα, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐργασίας των, δέχονται ἀποφοίτους τοῦ Γυμνασίου, οὐδεὶς ὅμως διπλωματοῦχος Μέσης Ἐμπορικῆς Σχολῆς θὰ ἐδέχετο νὰ φοιτήσῃ εἰς αὐτὰ.

δ) Νὰ εἶναι ἡ Σχολὴ ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, καὶ

ε) Ἡ διδασκαλία νὰ εἶναι τουλάχιστον διετής καὶ νὰ δίδεται κατὰ τρόπον συστηματικόν. Τὰ κριτήρια αὐτὰ ἔχει ὑπ' ὄψιν τῆς ἢ UNESCO, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, τὴν ἐπίσημον πνευματικὴν ὀργάνωσιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Τὸ θέμα, ἐπομένως, ἔχει ἐξετασθῆ καὶ ἔχει πλήρως λυθῆ. Δὲν χωροῦν ἀμφιβολία, εἰμὴ μόνον ἐκ κακῆς πίστεως προερχόμενα.

Ἡ Σχολὴ μας πληροῖ ἐντελῶς, ἑκατὸν τοῖς ἑκατόν, τὰς ανωτέρω προϋποθέσεις καὶ ὄρους καὶ δι' αὐτὸ ἀνήκει ἀσυζητητῆ εἰς τὴν ανωτέραν βαθμίδα τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅπως καὶ αἱ λοιπαὶ Σχολαὶ τῆς λεγομένης ανωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Πολὺ σωστά, τὸ ἀντιλαμβάνομαι πλήρως, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν μεταγυμνασιακῶν σχολεῖων ὑπάρχουν καὶ σχολεῖα εἰδικεύσεως μετὰ τὴν ἐξαετή κατωτέραν ἐκπαίδευσιν, ὅπως ὑπάρχουν καὶ μεταπανεπιστημιακὰ Ἰδρύματα.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Βεβαίως. Τὰ πρακτικὰ γεωργικὰ ἢ βιομηχανικὰ ἢ οἰκοκυρικὰ σχολεῖα, τὰ παρέχοντα συμπληρωματικὴν μόρφωσιν εἰς τοὺς ἀποφοίτους τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἀνήκουν εἰς τὸν κύκλον τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ ὄχι τῆς μέσης.

Ἐπίσης δὲν θεωροῦνται ὅτι ἀποτελοῦν ἰδιαιτέραν βαθμίδα αἱ Σχολαὶ εἰδικεύσεως, π. χ. τῶν Λιμενικῶν Δοκίμων, αἱ δεχόμενα ἀποφοίτους τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν, διότι,

ὡς εὐνόητον, πέραν τοῦ Πανεπιστημίου οὐδεμία ἐκπαιδευτικὴ βαθμὶς δύναται νὰ ὑπάρχη.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Μὲ συγχωρεῖτε πὸν παρεμβαίνω εἰς τὴν συζήτησίν σας, ἀλλὰ τὸ θέμα εἶναι πράγματι ἐνδιαφέρον καὶ χαίρω διότι εἰς γονεὺς καὶ εἰς μορφωμένους νέους τὸ συζητοῦν μὲ τόσῃ ἐπιστημονικότητι καὶ ἀντικειμενικότητι. Ἀπορῶ μόνον διὰ τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἐξετάσει τὸ πρόβλημα τῆς ἀξιολογήσεως τῶν σχολείων, ὥστε νὰ μὴ γινῶνται ζητήματα.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Νομίζω ὅτι ὑποπίπτετε εἰς λάθος. Ὡς ἤδη εἶπον, τὸ Κράτος ἔχει καθορίσει ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις διαιρεῖται εἰς τρεῖς βαθμίδας: τὴν κατωτέραν ἢ στοιχειώδη, τὴν μέσην καὶ τὴν ἀνωτέραν. Εἰδικώτερον, αἱ παρεξηγήσεις διὰ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν ἤρχισαν ἀφ' ἧς ἔγινε ἐν Ἑλλάδι χρῆσις τοῦ ὅρου «Ἀνωτάτη Σχολή» ἀντὶ «Ἀνωτέρα». Ἡ Πάντειος ὠνομάσθη «Ἀνωτάτη», ἐνῶ ἡ συναδελφὸς τῆς σχολῆς τῶν Παρισίων ἐλέγετο ἀπλῶς «École libre des Sciences Politiques» ἢ ἡ περίφημος εἰς ὅλον τὸν κόσμον σχολὴ τοῦ Λονδίνου διὰ τὰς οἰκονομικὰς Ἐπιστήμας λέγεται ἀπλῶς London School of Economics.

Τὸ ἀρμόδιον διὰ τὴν Ἑπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ἔχει ρυθμίσει τὸ θέμα τοῦτο, εἰς ἐγγραφόν του, δπου ἀναπτύσσεται ἡ ὀρθὴ ἀποψις*.

* Ἴδου τί λέγει τὸ ἐγγραφοῦ τοῦτο:

«Ὡς γνωστὸν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐποπτεῖαν καὶ ἀρμοδιότητα τελεῖ ὁ ἕτερος κλάδος τῆς Ἐθνικῆς μας Παιδείας, ὁ τῆς Ἑπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσεως, ἣτις διέπεται, ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν κατωτέραν καὶ μέσην τοιαύτην ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων 5197/1931, Ἀν. Ν. 28/1936 καὶ Ν. Δ/τος 1097/1942 καὶ ἐν οἷς νόμοις σαφῆς εἶναι ἡ διάκρισις τῆς Ἐκπαίδευσεως ταύτης εἰς ἀνωτέραν, μέσην καὶ κατωτέραν. Παρ' ἡμῖν, δηλονότι, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπεκράτησεν ἡ ἀποψις τῆς διακρίσεως τῆς ἐκπαίδευσεως εἰς τρεῖς βαθμίδας, τὴν κατωτέραν, μέσην καὶ ἀνωτέραν τοιαύτην (ἢ ἀνωτάτην ὡς αὕτη εἰθισταὶ νῦν νὰ ἀποκαλεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἄλλοτε ὑπῆρχε ἡ αὕτη διάκρισις τῶν βαθμίδων ἐκπαίδευσεως εἰς κατωτέραν, μέσην καὶ ἀνωτέραν, διὸ παλαιότερον ὑπῆρχε καὶ Τμῆμα Ἀνωτέρας Ἐκπαίδευσεως). Τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ βασικοῦ περὶ Ἑπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσεως Νόμου 5197/31. Οὕτω τὸ ἄρθρον 2 παράγρ. 1 αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀνωτέρα Ἐμπορικὴ Ἐκπαίδευσις παρέχεται διὰ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ δὲ ἄρθρον 3 παράγρ. 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὅτι ἡ Ἀνωτέρα Τεχνικὴ Ἐκπαίδευσις κλπ. παρέχεται διὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετοσοβίου Πολυτεχνείου, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Νόμος ἠθέλησεν ὅπως ἡ ἀνωτέρα Ἐμπορικὴ καὶ Τεχνικὴ Ἐκπαίδευσις ἀσκηθῇ διὰ δύο ἀνωτάτων ἐκπαιδευτηρίων.

Ἡ δυνάμει τοῦ Α.Ν. 800)48, ὡς οὗτος ἐκυρώθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1345)49 Ν. Δ/τος, ὀργανωθείσα Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπου-

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Πρέπει να δηλογηθῆ ὅτι ἡ Σχολή σας ταχύτατα ἐπεβλήθη, ἐνῶ ἄλλαι ἀνώταται Σχολαὶ ἐχρειάσθησαν πολὺν χρόνον διὰ τὰ ἀναγνωρισθῶν ὡς ἐπίσημα ἰδρύματα ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Ἐγίνουμαι ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον, ἐπὶ πολλὰ ἔτη, δὲν ἀεγνώριζεν ἰσοτιμίαν εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ Πολυτεχνείου.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ ἰδική μας Σχολή δὲν ἰδρύθη ἐκ τῶν ἄνω ἀλλ' ἐπεβλήθη ἐκ τῶν κάτω, διὰ τῆς δράσεώς της. Αὐτὸ εἶναι δύσκολον νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν, νὰ τὸ ἀνεχθοῦν μερικοί.

Τί νὰ γίνῃ. Ἡμεῖς εἴμεθα πολὺ ὑπερήφανοι διότι ἐφοιτήσαμεν εἰς τὴν Σχολὴν μας καὶ κατέστημεν πτυχιούχοι της μὲ κόπον πολὺν, πάρα πολὺν, διότι τὸ σύνθημα τῆς Σχολῆς εἶναι «δουλεία, πάρα πολλή δουλεία».

Τὸ θέμα ὅμως τοῦτο ἐρρυθμίσθη τελικῶς διὰ τοῦ Κώδικος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ὁ ὁποῖος εὔρεθεις πρὸ τῶν δύο αὐτῶν τίτλων «Ἀνωτάτη» καὶ «Ἀνωτέρα» καθώρισεν εἰς τὸ ἄρθρον 85 ὅτι διορίζονται δημόσιοι ὑπάλληλοι πρώτης κατηγορίας οἱ ἔχοντες πτυχίον ἀνωτάτης ἢ ἀνωτέρας Σχολῆς. Βάσει αὐτῆς τῆς γενικῆς διατάξεως οἱ Ὀργανισμοὶ τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καθορίζουν ποίων Σχολῶν τὰ πτυχία δίδουν τὸ δικαίωμα διορισμοῦ.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Νομίζω ὅτι ὑπάρχει μία παρεξήγησις ἐν Ἑλλάδι. Μία Σχολή δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαιδευσιν, χωρὶς τὸ πτυχίον της νὰ ἀναγνωρίζεται ὡς τυπικὸν προσὸν διὰ τὸν διορισμὸν εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας. Π.χ. τὸ πτυχίον τοῦ Collège de France δὲν ἀποτελεῖ προσὸν τυπικόν, ὅπως καὶ ἄλλοτε τῆς École des Sciences Politiques, ἐνῶ εἶναι ἀπόδειξις οὐσιαστικῆς, ἀνωτάτου μάλιστα ἐπιπέδου ἐπιστημονικῆς μορφώσεως.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δὲν γνωρίζω τί συμβαίνει ἄλλοῦ, ἀλλ' ἐδῶ, εἰς τὸν τόπον μας, τὸ δίπλωμα μιᾶς ἀνωτάτης Σχολῆς δίδει τὸ δικαίωμα διορισμοῦ εἰς διαφόρους θέσεις πρώτης κατηγορίας τοῦ Κράτους. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ Σχολή μας ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνωτάτων Σχολῶν,

δὴν οὐ μόνον ἐκ τῆς κειμένης περὶ αὐτῆς νομοθεσίας ἀλλὰ ἐξ οὐσιαστικῶν λόγων εὐρίσκεται εἰς βαθμίδα ἀνωτέραν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦτο διότι: 1) αὕτη, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, δέχεται κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξεικασῶν ἀποφοίτους σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσως. 2) Ἡ ἐν αὐτῇ ἀκαδημαϊκὴ διδασκαλία διαρκεῖ τρία ἔτη. 3) Οἱ σπουδασταὶ ταύτης ὑφίστανται τμηματικὰς ἐξετάσεις, οἱ δὲ τελειόφοιτοι εἰδικὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν. 4) Οἱ καθηγηταὶ ταύτης ἐπιλέγονται καθ' ὄν τρόπον καὶ τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτηρίων καὶ 5) οἱ πτυχιούχοι ταύτης συμφῶνως τῇ παραγράφῳ 4 ἄρθρ. τοῦ Α.Ν. 800)48 διορίζομενοι εἰς δημοσίας κλπ. ὑπηρεσίας δύναται νὰ προάγωνται ὡς καὶ οἱ λοιποὶ πτυχιούχοι τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτηρίων»....

·αφοῦ οἱ πτυχιούχοι τῆς δυνάμει διαφόρων Νόμων διορίζονται εἰς θέσεις Α' κατηγορίας.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

·Αντιλαμβάνομαι καλῶς ὅτι ὑπάρχουν Σχολαὶ ἀντλοῦσαι τὸ κῦρος των ἀπὸ τὸν τίτλον των καὶ ἄλλαι αἱ ὁποῖαι ἀπέκτησαν κῦρος ἀπὸ τὴν μορφωτικὴν των δρᾶσιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τίτλου των. Νομίζω χρέος τῆς Πολιτείας καὶ συμφέρον τῆς Κοινωνίας εἶναι νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν προσπάθειαν τὴν καταβαλλομένην ἀπὸ τὴν Σχολὴν σας, ἢ ὁποῖα κατέστη ἐν ἐξαιρέτον πνευματικὸν κέντρον διὰ τὸν τόπον μας. Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει ὁ τίτλος της ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον της, αἱ μέθοδοί της, τὰ ἰδανικά της, ἢ δρᾶσις της. Ὅλα αὐτὰ τὴν ἔφεραν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας Ἰδρυμάτων, τὴν κατέστησαν πράγματι Σχολὴν ζητοῦσαν — καὶ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ φιλοδοξία ὄλων τῶν Σχολῶν — νὰ καταστῇ «ἀνωτέρα πάσης ἄλλης».

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πρέπει νὰ τονίσω ὅτι ἡ Κοινωνία ἔχει ἀναγνωρίσει τὴν δρᾶσιν τῆς Σχολῆς καὶ ἐκδηλώνει ποικιλοτρόπως τὴν ἐκτίμησίν της καὶ τὸν θαυμασμόν της. Ἄλλὰ καὶ ἡ Πολιτεία δὲν ὑστερεῖ. Ἡ Σχολή, ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, ἐντὸς ὀκταετίας δηλαδὴ, ἐπέβαλε τὸ πτυχίον της εἰς διαφόρους Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ Ὀργανισμοῦς. Τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συντελουμένης ἐν τῇ Σχολῇ μορφωτικῆς προσπάθειας. Ἡ Σχολὴ ἐπεβλήθη καὶ ἐνίκησε, ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἡ Σχολὴ ἐπάλασε σκληρῶς κατὰ ποικίλων ἀντιδράσεων, προερχομένων εἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐκ κακότητος.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Πολὺ δρθῶς τοποθετεῖτε τὰ κριτήρια καὶ ἀναντιρροήτως ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ ἀνήκει εἰς τὴν ἀνωτέραν βαθμίδα τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅπως καὶ αἱ λοιπαὶ λεγόμεναι Ἀνώταται Σχολαί.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δὲν ὑπάρχει, ἐπαναλαμβάνω, καμμία ἀπολύτως ἀμφιβολία. Ἐπαναλαμβάνω: ἡ Α.Σ.Β.Σ. α) ἔχει ἰδρυθῆ δυνάμει ἰδικοῦ δι' αὐτὴν Νόμου, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ λεγόμεναι Ἀνώταται Σχολαί, β) δέχεται κατόπιν διαγωνισμοῦ ἀποφοίτους τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ Σχολαί, γ) ἡ διδασκαλία εἰς αὐτὴν εἶναι ἐπιστημονικὴ, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἀνωτάτας σχολάς, δ) τὸ διδακτικόν της προσωπικὸν ἔχει ἐκλεγῆ καὶ διορισθῆ ἐξ ὀλοκλήρου κατὰ τὴν ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν, ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς λεγομένας ἀνωτάτας Σχολάς, ε) ἡ διάρκεια τῶν σπουδῶν εἶναι τριετής, ὅπως καὶ εἰς τὴν ΑΣΟ & ΕΕ καὶ τὴν Πάντειον, στ) τὸ πτυχίον της ἔχει ἀναγνωρισθῆ διὰ τὰς θέσεις Α' κατηγορίας, ὅπως καὶ τῶν λοιπῶν Σχολῶν.

Ποῦ λοιπὸν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη ἡ τυπικὴ διαφορὰ, διότι ἀπὸ ἀπόψεως οὐσίας ἡ Σχολὴ δικαίως ἀξιοῖ τὴν πρώτην θέσιν.

ΓΟΝΕΥΣ

'Αναντίρρητον εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία διαφορά. Ἄλλὰ τότε πρὸς τί ὁ θόρυβος ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Διότι ἀπόφοιτοι μερικῶν Σχολῶν προσπαθοῦν νὰ στηριχθοῦν εἰς τὴν διαφορὰν τῶν τίτλων «ἀνωτέρα—ἀνωτάτη», στερούμενοι παντάπασι πάσης ἄλλης σοβαρᾶς καὶ οὐσιαστικῆς ἐπιχειρηματολογίας.

Ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ δέχεται πᾶσαν οὐσιαστικὴν κρίσιν ἐπὶ τοῦ προγράμματος καὶ τοῦ ἔργου της, διότι εἶναι δι' ἀμφοτέρα ὑπερήφανος. Πιστεύει δικαίως ὅτι ἀποτελεῖ πρωτοπόρον καὶ πρότυπον Ἴδρυμα.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ τίτλος δίδει ἀφορμὴν εἰς κακοπίστους παρεξηγήσεις, ἡ Σχολὴ ἔχει ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ καταθέσῃ νομοσχέδιον τροποποιοῦν τὸν τίτλον τῆς Σχολῆς εἰς «Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν Σχολήν». Ἀπόκειται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ κακῶς ὑπάρχον αὐτὸ θέμα, τὸ ὁποῖον δίδει εὐκαιρίαν εἰς ἐλεεινὰς δημοκοπίας καὶ ἀφορμὴν εἰς παρεξηγήσεις. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμβολία ὅτι τὸ ζήτημα ταχέως θὰ λυθῇ. Ἡ ἐκκρεμότης του δὲν τιμᾷ τὸ Κράτος.

ΕἰΣ ΤΡΙΤΟΣ

"Ἐχετε δίκαιον νὰ ὀμιλῆτε μὲ τόσον πάθος διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι τὸ Κράτος καὶ ἡ Κοινωνία ὄφειλον νὰ ἀντιληφθοῦν προηγουμένως καὶ νὰ πεισθοῦν ὅτι συντελεῖται σοβαρὰ καὶ συστηματικὴ ἐργασία εἰς τὴν Σχολήν σας. Μόνον οὕτω δικαίως καὶ θετικῶς ἀπονέμονται οἱ τίτλοι καὶ τὰ ἀξιώματα. Ταῦτα πρέπει νὰ κατακτῶνται. Μὴ λησμονῆτε ὅτι σχεδὸν ταυτοχρόνως μὲ τὴν Σχολήν σας ἐγένετο ἀπόπειρα νὰ λειτουργήσῃ καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς ἀνώτερον Ἴδρυμα ἐν Κολλέγιον. Ἐπρεπε λοιπὸν ἡ Πολιτεία καὶ εἰς αὐτὸ νὰ ἀπονεύμῃ τίτλους καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ δικαιώματα ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολὴ κατέκτησε μὲ σκληρὸν ἀγῶνα καὶ μὲ ἀγωνιώδη προσπάθειαν τὸ κύρος της, τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Κοινωνίας, καὶ ὄχι διὰ μέσων ἄλλων. Ἦδη ἀναμένει καὶ ἀξίῳ τὴν μεταβολὴν τοῦ τίτλου της, καὶ θὰ τὴν ἐπιτύχῃ.

ΕἰΣ ΤΡΙΤΟΣ

Πᾶς παρακολουθῶν τὴν δρᾶσιν τῆς Σχολῆς καὶ πᾶς εὐκρινῶς ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν προκοπὴν τῆς Παιδείας ἐν Ἑλλάδι τὸ εὐχεται καὶ εἶναι παρὰ τὸ πλευρὸν σας. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς εἴπω μὲ λύπην μου ὅτι διέκρινα εἰς τινὰς σπουδαστάς σας ἐν «σύμπλεγμα κατωτερότητος» διότι φοιτοῦν εἰς Ἀνωτέραν καὶ ὄχι Ἀνωτάτην Σχολήν, τὸ ὁποῖον δὲν τοὺς τιμᾷ ἢ μᾶλλον ἀποδεικνύει ὅτι εὐκόλως πίπτουν θύματα δημαγωγίας. Εἶναι πράγματι κρῖμα διότι δὲν ἔχουν τὴν ὑψηφάνειαν τῆς τόσον πρωτοποριακῆς καὶ τόσον δημιουργικῆς Σχολῆς των. Σημαίνει, νομίζω, ὅτι δὲν ἦσαν ὄριμοι διὰ μίαν τοιαύτην Σχολήν.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Δέν ἀντιλέγω ὅτι θὰ ὑπάρχουν ὀλίγοι «πτωχοὶ τῷ πνεύματι», οἱ ὁποῖοι τυγχάνουν ὄχι κολακευτικῆς δι' αὐτοὺς «ἐπεξεργασίας» ἀπὸ πτυχιούχους καὶ σπουδαστὰς ἄλλων Σχολῶν, ἀλλ' οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι εἶναι πάντοτε συγχωρητέοι καὶ ὑπάρχουν εἰς ὅλας τὰς Σχολὰς. Ἀναγνωρίζω ὅτι μὲ αὐτὸ τὸ «σύμπλεγμα κατωτερότητος», τὸ ὁποῖον ἐλάχιστοι ἔχουν, ὄχι μόνον πίπτουν θύματα διαβολῶν καὶ συκοφαντιῶν καὶ ἐξευτελιζοῦν τὴν ἰδιότητα των ὡς ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ δημιουργοῦν νευρώσεις καὶ εἰς ἄλλους καὶ βλάβπτουν τὴν φήμην τῆς Σχολῆς.

Σὰς διαβεβαιῶ ὅτι αὐτοὶ οἱ «δουλευόμενοι σπουδασταὶ» ἔχουν προξενήσει μεγαλύτερον κακὸν παρ' ὅτι πολλοὶ ἐχθροὶ τῆς Σχολῆς. Πρέπει ὁμως νὰ τονίσω ὅτι εἶναι ἐλάχιστοι καὶ ἡ μείστη πλειοψηφία τῶν σπουδαστῶν εἶναι πλήρης ὑπερφηανείας διὰ τὴν Σχολὴν μας, διότι ἀντιλαμβάνεται ὅτι εἶναι Ἰδρυμα πού ἀποτελεῖ τιμὴν διὰ τὸν τόπον μας, πρωτοποριακὸν διὰ τὰς ἰδέας καὶ μεθόδους του, ὑποδειγματικὸν διὰ τὴν ὄργανωσίν του.

ΓΟΝΕΥΣ

Ὁμολογῶ ὅτι ἐκπλησσομοὶ καὶ λυποῦμαι ἀκούων ὅτι ὑπάρχουν σπουδασταὶ ποὺ γίνονται θύματα δημοκοπίας καὶ ὑστεροβούλων ἐνεργειῶν τρίτων. Φοβεῦμαι μήπως τὸ τοιοῦτον περιβάλλον δὲν θὰ εἶναι κατάλληλον διὰ τὸν υἱόν μου, ὃ ὁποῖος θέλει νὰ μορφωθῆ καὶ ὄχι νὰ πάρῃ «ἓνα χαρτί».

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Μὴ φοβησθε. Οἱ «πτωχοὶ τῷ πνεύματι» εἶναι ὀλίγοι, ἐλάχιστοι, Εὐτυχῶς. Οὐδεὶς ἐξηνάγκασε κανένα νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὴν Σχολὴν καὶ οὐδεὶς οὐδένα ποτὲ παρέπεισε. Ἡ Σχολή, κατὰ τρόπον μάλιστα ὠμόν, λέγει πρὸς πάντας τὴν ἀλήθειαν γυμνήν.

Δι' αὐτὸ σὰς ἐπαναλαμβάνω, ἀγαπητὲ Κύριε, ὃ υἱός σας νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν Σχολὴν, ἐάν δὲν ἔχη πλήρη καὶ βαθυτάτην κατανόησιν: πρῶτον ὅτι πρέπει νὰ θεωρῆ ἰδιάζουσαν τιμὴν του ὅτι φοιτᾷ εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Σχολὴν, καὶ δευτέρον ὅτι πρέπει νὰ ἐργασθῆ πολὺ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ πτυχίον της.

ΕἰΣ ΤΡΙΤΟΣ

Εἶμαι σύμφωνος μαζί σας. Ἡ Σχολή σας θὰ ἐπιβληθῆ ὀριστικῶς ὅταν ὅλοι οἱ σπουδασταὶ καὶ πτυχιούχοι συμπαρασταθοῦν καὶ ἐνισχύσουν αὐτὴν τὴν τεραστίαν προσπάθειάν της, ὅταν βαθύτατα κατανοήσουν τὸ ἔργον της, ὅταν καταστοῦν πάρα πολὺ ὑπερήφανοι γιὰ τὴν Σχολὴν των. Ἰσως ὑπάρξουν ἀκόμη ὀλίγοι ἀντιδράσεις, ἀλλ' ὁ κίνδυνος εἰς ἓνα τόσον δραστήριον ὄργανισμὸν, ὅπως ἡ Σχολή σας, εἶναι μεγαλύτερος ὅταν ἐλλείπῃ αὐτὴ ἡ κατανόησις καὶ ἡ ἐκτίμησις, ἀπὸ οἰονδήποτε κίνδυνον προερχόμενον ἀπὸ ἔξω. Αὐτὸς εἶναι κανὼν εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ ἥττοπαθὴς πέμπτη φάλαγξ εἶναι ὁ φοβερώτερος ἐχθρός. Ἀλλωστε εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ ἀμφιβάλλοντες, οἱ ὀλιγόπιστοι, θὰ εἶναι μεταξὺ τῶν κακῶν σπουδαστῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ διαπίστωσις καὶ ἡ συμβουλή ἐνὸς εἰλικρινοῦς φίλου καὶ

θαναστοῦ τῆς Σχολῆς. Εἰς τὴν νεύρωσιν τῶν ἀντιπάλων τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἐκδηλον πλέον ψυχοπαθολογικὸν φαινόμενον, εἰς τὰς διαβολὰς καὶ εἰς τὰς συκοφαντίας, εἰς τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν ἀντίδρασιν, μία ἀπάντησις ὄλων πρέπει νὰ ὑπάρχη: «ἡ πίστις εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς Σχολῆς καὶ ἡ ὑπερηφάνεια διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς». Μὲ αὐτὴν τὴν πίστιν καὶ αὐτὴν τὴν ὑπερηφάνειαν θὰ νικῆσετε καὶ θὰ ἐπιβάλετε τὸ ἔργον σας, ἀρκεῖ βεβαίως νὰ εἰσθε ἀντάξιοι τοῦ κύρους καὶ τῆς φήμης τῆς Σχολῆς.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

**Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ἐρωτήσω πῶς ἐξηγείται τὸ φαινόμενον ὅτι ἡ Σχολὴ σας βάλλεται, ἐνῶ οὐδεὶς ἀσχολεῖται, ἐπὶ παραδείγματι, μὲ τὴν Σχολὴν οἰκιακῆς οἰκονομίας, ἡ ὁποία ὠνομάσθη «Ἄνωτάτη»!*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ ποικίλη δρᾶσις τῆς Σχολῆς ἐτάραξε τὰ νερά τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τέλματος καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι ἐδημιούργησεν ἀντιδράσεις. Ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἐξασφαλίσουν ἐκπαιδευτικὸν μονοπώλιον. Ὁ «σχολικὸς σωβινισμός» τῶν θέλει νὰ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ἄλλην ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν, ὥστε προπαντὸς νὰ μὴν ὑπάρχη σύγκρισις. Ὁ φθόνος καὶ ὁ εἶδος, μαζί μὲ τὴν κακότητα καὶ τὴν ὑστεροβουλίαν—φαινόμενα ὄχι ἀσυνήθη εἰς τὸν τόπον μας—ἀποτελοῦν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀντικοινωνικοῦ αὐτοῦ φαινομένου. Τοῦτο πρέπει νὰ σημειωθῆ, ὅτι οὐδέποτε ἀπετολήθη μία δημοσία ἐπίκρισις τῆς συντελουμένης ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίας.

Ὁ Victor Hugo ἔλεγεν ὅτι «ὅταν ἀνοίγῃς ἐν σχολεῖον κλείνεις μίαν φυλακὴν». Ὁρθῶς, ἀλλ' ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι πιστεύουν τὸ ἀντίθετον, δηλαδὴ ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ ἀνοίξῃς μίαν φυλακὴν παρὰ ἐν σχολεῖον. Κάθε ἀντίληψις εἶναι σεβαστὴ. Ἡμεῖς ἐφροντίσαμεν νὰ ἀνοίξωμεν μίαν Σχολὴν, ἀπεδείξαμεν ὅτι ἀπὸ σχολεῖον ἐπτὰ μαθητῶν τὸ κατεστήσαμεν σχολεῖον ὀκτακοσίων σπουδαστῶν, ἐργαζομένων μὲ ζῆλον καὶ φανατισμόν. Ἡμεῖς προετιμήσαμεν νὰ ἰδρῶσωμεν ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον εἰς τὸ ὅποιον νὰ ἀναζητῆται ἐλευθέρως ἡ ἀλήθεια καὶ νὰ προσφέρεται πραγματικὴ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις. Τί νὰ πράξωμεν, ἐάν ὑπάρχουν ἄνθρωποι χολωμένοι, διότι ἐν νέον πνευματικὸν ἴδρυμα ἐργάζεται μορφώνει, ἀποδίδει, ἐκδίδει βιβλία καὶ περιοδικά, ὀργανώνει διαλέξεις, μελετᾷ διάφορα παιδαγωγικὰ προβλήματα ἰδιαζόντα εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, ἐξετάζει ζέοντα ζητήματα τοῦ τόπου;

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον τῶν Παρισίων ἔχει ἰδρῶσει τὴν École des Hautes Études Commerciales, καὶ παραπλευρῶς τῆς συνέστησε τὴν ἰσοτίμον École Supérieure de Commerce et d' Industrie, τὸ Centre de préparation pour l' administration des affaires, τὴν École d' Organisation Économique et Sociale καὶ ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐποπτεῖ καὶ ἄλλας παρομοίας ἀνωτάτας σχολὰς. Ἄλλ' ἔλησμονήσαμεν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Εὐρώπην εἶναι ἀκατανόητον τὸ ἐκπαιδευτικὸν μονοπώλιον καὶ ἀντιθέτως, μῆσα εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰς Ἄνω-

τάτας Σχολάς (τάς Grandes Écoles, ὅπως λέγονται ἐκεῖ) ἰδρύονται συνεχῶς εἰδικά ἀνώτερα Ἰνστιτούτα, προσηρητημένα Σχολαί συμπληρωματικῆς μορφώσεως, διότι ἐκεῖ τὸ κράτος, ἡ κοινωνία, οἱ ἐκπαιδευτικοί, οἱ διάφοροι ὀργανισμοί, δὲν φοβοῦνται τὴν μὀρφώσιν καὶ τὴν ἄμιλλαν, ἀλλ' ἐνισχύουν τὴν ἔρευναν καὶ χειροκροτοῦν πᾶσαν ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Νομίζω ὅτι ὑπάρχει εἰς διπλωματούχους ἄλλων Σχολῶν μία κατάστασις νευρώσεως, διότι μόνον ὡς ψυχοπαθολογικὸν φαινόμενον δύναται νὰ ἐρευνηθῆ τὸ πάθος των κατὰ τῆς Σχολῆς σας. Τὸ θέμα εἶναι ἀπλοῦν: Ἐὰν ἡ Σχολή σας ἀξίζη, καλῶς ὑπάρχει. Ἐὰν δὲν ἀξίζη, διατὶ ἀσχολοῦνται μὲ αὐτὴν; Εἶναι μοιραῖον νὰ κλείσῃ. Ἡ ζωὴ ἀποβάλλει τοὺς περιττοὺς ὀργανισμοὺς.

ΓΟΝΕΥΣ

Ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι κατάπληκτος. Ἐχει, λοιπόν, κηρυχθῆ πόλεμος κατὰ τῆς Σχολῆς, ἔστω ἀπὸ ἐλαχίστους; Μὰ αὐτοὶ εἶναι ἐχθροὶ τῆς Νεότητος, εἶναι ἀντιδραστικοὶ κατὰ τῆς μορφώσεως, κατὰ τῆς προόδου. Ἀκατανόητα πράγματα, ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν προξενοῦντα. Ἀλλὰ σεῖς μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι ἡ Σχολὴ ἐκτελεῖ ἐν κοινωφελὲς ἔργον πρέπει νὰ εἰσθε ὑπερήφανοὶ διὰ τὰς ἐπιθέσεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ χαλυβδῶνουν τὴν πίστιν σας εἰς τὴν Σχολὴν καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν σας δι' αὐτὴν.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἐχετε ἀπολύτως δίκαιον. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ μὲ τὴν σειράν μου ἐρωτῶ, πλήρης ἀγανακτήσεως καὶ πλήρης παραπόνου καὶ πικρίας: Διατὶ βάλλεται ἡ Σχολὴ μας;

Μήπως διότι προσετέθη ἓν νέον ἀνώτερον πνευματικὸν Ἰδρυμα εἰς τὸν τόπον; Ἡ Ἰδρυσις του καὶ ἡ λειτουργία του ἔπρεπε χαράν καὶ ὑπερηφάνειαν νὰ δημιουργήσῃ. Χρέος μας εἶναι καὶ συμφέρον τοῦ τόπου εἶναι νὰ δημιουργηθοῦν καὶ ἄλλα πνευματικὰ Ἰδρύματα.

Μήπως ἔχουν νὰ προσάψουν τίποτε εἰς τὴν ὀργανώσιν της καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν της; Ἄς τὸ εἴπουν δημοσίᾳ. Ὅλοι ὁμως γνωρίζουν ὅτι ἀποτελεῖ Σχολὴν ὑποδειγματικῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας.

Μήπως διότι πρώτη καθώρισε σύστημα εἰσαγωγικῶν καὶ τμηματικῶν ἐξετάσεων, τὸ ὅποιον καὶ οἱ ἄλλοι ἐμιμήθησαν;

Μήπως διὰ τὰ νέα της μαθήματα; Διὰ τὴν Στατιστικὴν μήπως; Ἀντέδρασαν εἰς τὴν ἀρχὴν κατὰ τοῦ μαθήματος αὐτοῦ (!), ἀλλὰ τώρα ὅλοι ἀναγνωρίζουν τὴν ἀναγκαιότητά του καὶ σπεύδουν νὰ ἰδρῦσουν καὶ ἄλλα Σχολαὶ ἔδρας Στατιστικῆς.

Μήπως διὰ τὸ «Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδύσεως», ἐναντίον τοῦ ὁποῖου ἐπίσης ἀντέδρασαν; Ἀλλὰ τὸ Κράτος τὸ ἀνεγνώρισεν ἐπισημῶς ὡς Στατιστικὴν Σχολὴν καὶ οἱ πάντες ἀνομολογοῦν τὰς ὑπηρεσίας του.

Μήπως διὰ τὴν Ψυχοτεχνικὴν, τὴν ὁποῖαν οἱ μὲν ἐνόμιζον ὡς Ψυχιατρικὴν καὶ οἱ δὲ ἐθεώρουν ὡς ὑποπτον μάθημα; Ἀλλὰ σήμερα τὸ

Κράτος, έμπνεόμενον από τὸ παράδειγμα τῆς Σχολῆς μας, ἴδρυσε καὶ εἰδικὴν Σχολὴν Ἑπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ.

Μήπως διὰ τὴν «Ὀργάνωσιν», τὴν ὁποίαν ἐθεώρησαν ὡς ἀντεργατικὸν (!) μάθημα; Σήμερον ὅμως παντοῦ ὀμιλοῦν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ὀργανώσεως, Ἑταιρεία διὰ τὴν διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τῆς λειτουργεῖ, «Κέντρον Παραγωγικότητος» ἔχει ἰδρυθῆ καὶ ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν Ἑργατῶν δίδει μαθήματα ὀργανώσεως εἰς τὰ στελέχη τῆς.

Μήπως διὰ τὸ μάθημα τῆς «Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ τοῦ Ἑργατικοῦ Δικαίου»; Ποῖος ὅμως δὲν ἀναγνωρίζει τὴν σημασίαν καὶ τὸν θεμελιώδη ρόλον ποὺ παίζουν αἱ ἀνθρώπιναι σχέσεις ἐν τῇ ἐργασίᾳ;

Μήπως διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν χαρακτήρα τῆς παρεχομένης μορφώσεως, εἰς ἐποχὴν ὅπου οἱ πάντες ἀναγνωρίζουν τὴν ἀξίαν τῆς;

Μήπως διὰ τὰς Ἐπιστημονικὰς τῆς Ἐπετηρίδας καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς τῆς ἐκδόσεις καὶ τὰ περιοδικὰ τῆς; Ποῖος ὅμως ἐμποδίζει οἰονδήποτε νὰ μιμηθῆ τὸ λαμπρὸν καὶ ἔθνικόν παράδειγμα τῆς Σχολῆς μας; Ὁ τόπος ὑποφέρει ἀπὸ πείναν καὶ δίψαν μαθήσεως. Ἄς ἐκτελέσουν ὅλοι τὸ χρέος τῶν.

Μήπως διὰ τὰς λαμπράς τῆς Διαλέξεις, διὰ τὰς Ἀνακοινώσεις, διὰ τὰ Δεκαήμερα Σπουδῶν; Ἴδου ἀξιολύμητα παραδείγματα. Ἄς τὰ ἀκολουθήσουν. Ποῖος τοὺς ἐμποδίζει;

Μήπως διὰ τὰ μαθήματα εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας; Ἄλλὰ ποῖος τοὺς ἔπεισεν ὅτι εἶναι ὑποτιμητικὸν νὰ κατέρχεσαι (!) ἐκεῖ ὅπου γίνεται ἡ δημιουργία τῶν ἀγαθῶν, ἐκεῖ ὅπου ὁ μόχθος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι παραγωγικὸς ἀγαθῶν καὶ πλοῦτος;

Μήπως διότι ἐφήρμοσε νέας μεθόδους διδασκαλίας; Ἄλλὰ τὰς ἰδίας ἐφαρμόζει τὸ περίφημον Πανεπιστήμιον τοῦ Χάρβαρτ καὶ τὸ λαμπρὸν Κέντρον Μορφώσεως Διοικητικῶν Στελεχῶν τῶν Παρισίων.

Μήπως διότι ἡ Σχολὴ μας ἔρριψε τὰ νέα συνθήματα τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως, τῆς παραγωγικότητος, τῆς ἐφαρμογῆς νέων μεθόδων εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων; Ἄλλ' αὐτὰ εἶναι πλέον παγκόσμια συνθήματα.

Μήπως διότι μία Σχολὴ μὲ τόσον μικρὰ οἰκονομικὰ μέσα ἔχει τόσον πλουσίαν δρᾶσιν; Ἄλλὰ ποῖος ἐμποδίζει οἰονδήποτε ν' ἀναπτύξη οἰονδήποτε ἐκπαιδευτικὴν δρᾶσιν;

Μήπως διότι ἡ δρᾶσις αὐτὴ πραγματοποιεῖται μὲ μικρὰς δαπάνας; Ἄλλὰ τοῖος κατηγορήσῃ ποτὲ ὅτι οἱ ἄλλοι δαπανοῦν πολλὰ; Ἡ Σχολὴ ὑποστηρίζει ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἀσκήσῃ «πνευματικὴν πολιτικὴν» καὶ νὰ διαθέσῃ ἀκόμη περισσότερα μέσα ὑπὲρ ὄλων τῶν σχολῶν τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως.

Μήπως... ἀλλὰ πρὸς τί νὰ σᾶς κουράζω; Ὑπάρχουν τόσα «μήπως», τὰ ὁποῖα γεννοῦν εἰς τὴν ψυχὴν αἰσθήματα πικρίας καὶ ἀπαγορευτέσεως, ἀγανακτήσεως καὶ διαμαρτυρίας.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Βαθύτατα μὲ συγκενιῆσατε. Τὸ θέαμα εἶναι πράγματι ἀποκαρδιωτικόν. Κάποια νεύρωσις ἔχει δημιουργηθῆ —καὶ εὐτυχῶς εἰς ὀλίγους—

*τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα, οὕτως ἢ ἄλλως, θὰ εἶναι ἀλγεῖνά διὰ τὸν τόπον. Ἐγώ, ὡς τρίτος, ἔχω ἐν μόνον νὰ εἶπω: ὅτι πρέπει νὰ ἀφεθῆ ἔλευθέρω καὶ ἀπερίσπαστος ἡ Σχολὴ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον τῆς. Ἐὰν εἶναι χρήσιμος θὰ ἐπιζήσῃ παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν. Ἐὰν εἶναι περιττὸν ἴδρυμα θὰ τὸ ἀποδείξῃ τὸ σύντομον μέλλον. Τὸ πιστεύουν εἰλικρινὰ οἱ πολεμοῦντες τὴν Σχολήν; Ἐὰν να, δίδουν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν τοῦ Δὸν Κι-
χῶτου ἐπιτιθεμένου κατὰ τῶν ἀνεμομύλων!*

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Καὶ ὅμως ἡ Σχολή, εἰς πείσμα ὅλων αὐτῶν τῶν ἀντιδράσεων, ἀλματωδῶς προοδεύει καὶ τὸ Κράτος ἐκτιμᾷ τὸ ἔργον τῆς καὶ ἡ Κοινωνία παραστέκεται εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς.

Ἐπὶ τέλους τί ζητοῦμεν οἱ πτυχιούχοι τῆς; Ζητοῦμεν, συμφώνως πρὸς τὸν «Κώδικα τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων», νὰ μετέχωμεν εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς διὰ τὰς θέσεις Α' κατηγορίας, διὰ τὰς θέσεις διὰ τὰς ὁποίας εἰδικῶς μᾶς παρασκευάζει ἡ Σχολὴ μας. Εἶναι δίκαιον αὐτό, ναὶ ἢ ὄχι;

Εἰς Τρίτος

Τὸ ἀντίθετον εἶναι ἀπρεπὲς καὶ ἀπαράδεκτον. Ὁ περιορισμὸς τῶν ὑποψηφίων, ἡ μονοπάλσις τῶν θέσεων βλάπτει αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος. Ἡ ἐντύπωσίς μου εἶναι ὅτι ἀπλούστατα φοβοῦνται τὴν συμμετοχὴν εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῶν πτυχιούχων τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ναί, αὐτὸ εἶναι. Εἰς οἰονδήποτε διαγωνισμὸν λέγουν «ἔρχεται τὸ βαρὺ πυροβολικὸν τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς». Φυσικὰ ἢ προσπάθεια τῆς μονοπωλήσεως καὶ ἡ ἀξίωσις νὰ ἀποκλεισθοῦν οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς βλάπτει τοὺς νέους οἱ ὅποιοι μὲ τόσους κόπους ἀπέκτησαν τὸ πτυχίον των, ἀλλὰ πρωτίστως βλάπτει τὸ Κράτος.

Εἰς Τρίτος

Ἐπιμένω ὅτι αὐτὸ κυρίως πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των οἱ διοικοῦντες τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τὰ ἄλλα πνευματικὰ Ἰδρύματα, τὸ Κράτος καὶ ἡ Κοινωνία βλάπτονται ἀπὸ τὰ σχολικὰ μονοπώλια.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἡ Σχολὴ ζητεῖ ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον καὶ τὰ αἰτήματά τῆς τὰ στηρίζει ἐπὶ ἀκλονήτων ἐπιχειρημάτων. Οὐδέποτε οὐδεὶς ἀπετόλμησε νὰ τὰ ἀνατρέψῃ. Μόνον ἀβασιμότητα μέχρι σήμερον ἔχομεν ἀκούσει.

ΓΟΝΕΥΣ

Εἶναι καταπληκτικὰ τὰ ὅσα ἀκούω. Ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῆς Σχολῆς μὲ πείθει διὰ τὴν ἀξίαν τῆς. Ἐὰν δὲν ἤξιζε, οὐδεὶς θὰ ἀψηρολεῖτο μὲ αὐτὴν καὶ θὰ ἔκλειε ἀδόξως, ὅπως ὀρθῶς εἶπατε ὅτι ἔκλεισεν ἀδόξως μία προσπάθεια κακῆς μὴνσεώς τῆς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν δῆλωσίν σας. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι : ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῆς Σχολῆς ἀποδεικνύει τὴν ἀξίαν της. Πτυχιούχοι καὶ σπουδασταί, γονεῖς καὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν οικονομικὴν πρόδοον τῆς Χώρας θὰ παρασταθῶμεν εἰς τὴν τόσον γόνιμον προσπάθειαν τῆς Σχολῆς, διὰ νὰ ἀνοίξωμεν νέους δρόμους εἰς μίαν νέαν ἐποχὴν. τὴν ὁποίαν διανύει ἡ Ἀνθρωπότης. Διὰ τὴν νέαν αὐτὴν ἐποχὴν χρειάζονται νέοι ἄνθρωποι, νέοι τρόποι ἐργασίας, νέα συστήματα, νέοι μέθοδοι, νέα διδασκαλία, νέα σχολεῖα σφύζοντα ἀπὸ ζωὴν καὶ ἀπὸ δημιουργιακὸν πνεῦμα μὲ νέα ἰδανικά. Ἡ Σχολὴ μας εἶναι νέα. Αὐτὸ εἶναι πρὸς τιμὴν της. Δὲν εἶναι πεπαλαιωμένη.

ΓΟΝΕΥΣ

Ἐγὼ λικρωτῶμαι τί θὰ εἶχεν ἐπιτελέσει ἡ Σχολὴ σας, εἰὰν ἀπὸ τῆς πρώτης σιγμῆς ἐτύχανε προστασίας, ἠθικῆς καὶ ὀλικῆς συνδρομῆς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πολλά, πάρα πολλά, καὶ αὐτὸ δὲν θέλουν μερικοί. Ἡ ἱστορία τοῦ «δικαίου Ἀριστείδου» ἐπαναλαμβάνεται πολλάκις εἰς τὴν ἱστορίαν. Μὴ λησμονῆτε ὅτι μὲ τὰ πάθη μας καὶ τὰ μίση μας, μὲ τὴν μικρότητά μας καὶ τὴν ἔλλειψιν ἀλληλεγγύης ἐχάσαμεν τὴν εἰρήνην, ἐνῶ ἐκερδίσαμεν τὸν πόλεμον ὅταν ἤρθημεν ὑπὲρ τὰ ἐλαττώματά μας.

Ἡμεῖς εἰς τὴν Σχολὴν μας ἐμάθαμεν ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν μας καὶ τοὺς Καθηγητάς μας νὰ σεβώμεθα τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ ἰδίᾳ τὴν Νομικὴν τοῦ Σχολῆν, ἡ ὁποία τόσην τιμὴν περιποιεῖ εἰς τὸν τόπον μας, καὶ τὰ ἄλλα ἀνώτερα παλαιότερα πνευματικά Ἰδρύματα, τὰ ὁποία ὄλα συμβάλλουν εἰς τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόπου μας.

Ἄλλὰ τὴν αὐτὴν κατανόησιν καὶ τὴν αὐτὴν καλόπιστον κριτικὴν ἀναμένομεν καὶ ἡμεῖς οἱ πτυχιούχοι καὶ σπουδασταί ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἐπὶ τέλους, Ἕλληνες νέοι σπουδάζουν καὶ εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Σχολὴν καὶ ζητοῦν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας στοργὴν, κατανόησιν καὶ ἐκτίμησιν εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ μορφωθοῦν καὶ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν Κοινωνίαν καὶ τὸ Κράτος, τὴν Ἑλλάδα.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Δικαίω, δικαιοσύνη ἢ ἀγανάκτησις σας. Μὴ ἀμφιβάλλετε διὰ τὴν ολοκληρωτικὴν ἐπιτυχίαν τῆς Σχολῆς σας. Ἡ πλήρης ἀναγνώρισις της θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ὁ τίτλος της θὰ μεταβληθῇ. Ἀλλὰ πρέπει καὶ σεῖς οἱ πτυχιούχοι καὶ οἱ σπουδασταί νὰ κατανοήσετε ὅτι δικαίως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, καὶ κατὰ τὴν ἰδρυσίν της, ὑπῆρξαν πολλοὶ ἀμφιβολίαι καὶ ὄρθαι ἀντιρρήσεις. Ὑπῆρχον πολλοὶ ποὺ ἔλεγον ὅτι πρέπει νὰ διορθώσωμεν τὰς ὑπαρχούσας Σχολὰς καὶ μετὰ νὰ ἰδρύσωμεν ἄλλας. Ἡ Σχολὴ σας ἀπέδειξε ὅτι εἶχον τότε ἄδικον, διότι ἡ διόρθωσις ὑπῆρξεν ἀδύνατος, ἐνῶ ἡ Σχολὴ σας εἶναι μία ὠραία πραγματικότης. Ἐδώσατε καὶ δίδετε καθημερινῶς ἐπιτυχεῖς ἐξετάσεις. Ἡ ἀναγνώρισις — ἢ πλήρης — τῆς Σχολῆς ἄλλοτε ἦτο πρόωρος, σήμερον δὲμος εἶναι ὠριμος καὶ ἐπιβεβλημένη. Δὲν σᾶς ἐχάρισε κανεὶς τὰ δικαιώματά σας, ἀλλὰ τὰ κατεκτήσατε σεῖς μόνοι

σας με την εργασία την συντελουμένην εις την Σχολήν. Ἡ πάλη ἔληξε με την νίκην σας. Πρέπει νὰ εἰσθε πολὺ—μὰ πάρα πολὺ—ὕπερῆφανοι δι' αὐτό.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν καὶ πράγματι εἴμεθα ὑπερήφανοι ὅτι κατεκτήσαμεν τὰ δικαιώματά μας διὰ τῆς ἐκτελεσθείσης ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίας. Ἄλλ' ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ πᾶσα καθυστέρησις, πᾶσα ἀργοπορία εἶναι ἔγκλημα τῆς Πολιτείας κατὰ τῶν νέων. Τώρα ποῦ οἱ πάντες ἀνομολογοῦν ὅτι ὁ καρπὸς εἶναι πλήρως ὄριμος ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἦτο δυσχερὲς νὰ πραγματοποιηθοῦν τὰ αἰτήματά μας ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς. Ἐὰν θέλετε, δικαιολογοῦμεν τοὺς τότε ἀμφιβάλλοντας, ἀλλὰ τώρα καταγγέλλομεν τοὺς παρακωλύοντας τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Σχολῆς μας, Σκέπτεσθε, ἀγαπητὴ φίλε, τί θαύματα θὰ παρουσιάσῃ γοργότατα ἡ Σχολή μας, ἐὰν ἐπιλύσῃ τὸ πρόβλημα μόνον τοῦ τίτλου τῆς καὶ τῆς παρασχεθῆ δυνατότης νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δημιουργικὴν δρᾶσιν τῆς; Ἡμεῖς οἱ γνωρίζοντες τὰ ἐθνικῆς σημασίας σχέδια τῆς Σχολῆς πονοῦμεν καὶ διαμαρτυροῦμεθα, ἀγανακτοῦμεν καὶ δυσφοροῦμεν δικαίως διὰ τὴν καθυστέρησιν.

ΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ

Οἱ ἐλάχιστοι αὐτοὶ ποὺ βάλλουν κατὰ τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς ἔχουν ἐξέλθει τοῦ κύκλου τῆς σοβαρότητος καὶ τῆς εὐπρεπειας. Δὲν ἀξίζει ν' ἀσχολῆσθε με αὐτούς, διότι δίδετε σεῖς πλέον τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐπιτίθεσθε κατὰ τῶν ἀνεμομύλων. Ἐγὼ ἀντιθέτως παντοῦ, ἀπὸ ἐπιστημονικοὺς καὶ ἐπιχειρηματικοὺς κύκλους, ἀκούω ἀρίστας κρίσεις καὶ λαμπροὺς ἐπαίνους διὰ τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς. Ὁ ἐπαινος τοῦ δικαίου, ἡ κρίσις τοῦ καλῆς πίστεως ἀνθρώπου, ἡ συμβολὴ τοῦ εἰδικοῦ ἀξίζει. Ἡ κακολογία, τὸ κοσσομπολιὸν πρέπει νὰ τυχάνουν περιφρονησεως. Ὁμολογῶ ὅτι εἶναι ἐντροπὴ νὰ ἀσχολοῦνται οἱ σπουδασταὶ καὶ οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς με τὸ εἰς βῆρος τῆς «κοσσομπολιὸν» ἀνευθύνων καὶ μὴ σοβαρῶν προσώπων.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Εἶναι ἐντροπὴ, ἀλλὰ καὶ μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ συκοφαντία καὶ ἡ προπαγάνδα παίζουσι ρόλον εἰς τὴν ζωὴν. Τὸ κακὸν εἶναι εὐκόλον νὰ γίνῃ, ἡ διαβολὴ καὶ ἡ συκοφαντία εἶναι εὐκόλον νὰ «πιάσῃ». Τὸ καλὸν ἀπαιτεῖ πολλοὺς κόπους καὶ πολλὰς θυσίας. Καὶ ἡμεῖς πονοῦμεν διὰ τὴν Σχολὴν μας, διότι διὰ τὰ θεμελιωθῆ καὶ ν' ἀναπτυχθῆ ἀπητηθήσαν πολλοί, πάρα πολλοὶ κόποι καὶ θυσίαι πολλαί, πάρα πολλαί. Δι' αὐτὸ ἀνησυχοῦμεν καὶ δι' αὐτὸ προσπαθοῦμεν νὰ διαφωτίσωμεν τοὺς πάντας, ὥστε ν' ἀντιληφθοῦν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μὴ πίπτουν θύματα τῆς διαβολῆς, τῆς συκοφαντίας τοῦ κοσσομπολιοῦ.

Εἶναι, νομίζω, ἔκδηλον ὅτι ὁλος αὐτὸς ὁ θόρυβος ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ δρᾶσις τῆς Σχολῆς ἀπέβη ἐνοχλητικὴ ἄλλως τε ἡ φιλοδοξία των πλέον εἶναι νὰ ἐπιτύχουν νὰ μιμηθοῦν τὴν Σχολὴν μας καὶ εἰς τὸ πρόγραμμά τῆς καὶ εἰς τὰ μαθήματά τῆς καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσίν τῆς.

καί εἰς τὴν δρᾶσιν τῆς. Ἡ Σχολὴ μας ἐπέτυχε νὰ ἀνοίξῃ νέους δρόμους. Τὸ μόνον ποῦ ὑπολείπεται εἰς τοὺς ἄλλους εἶναι νὰ τὴν ἀκολουθήσουν καὶ νὰ μὴ μένουν εἰς πεπαλαιωμένα προγράμματα, ξένα πρὸς τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν διεθνῆ ζώην.

ΓΟΝΕΥΣ

Διατί εἰς τὴν Σχολὴν σας ὁ ἐπὶ κεφαλῆς Καθηγητῆς λέγεται Διευθυντῆς καὶ ὄχι Πρύτανης ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, διότι εἰς ὅλον τὸν κόσμον—καὶ ἄλλοτε καὶ εἰς τὴν Α.Σ.Ο. & Ε.Ε., τὸ Πολυτεχνεῖον, τὴν Γεωπονικὴν—οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἔξω τοῦ Πανεπιστημίου Σχολῶν λέγονται Διευθυνταί, Κοσμητόρες, Πρόεδροι, οὐδέποτε ὅμως Πρυτάνεις. Πρύτανης καλεῖται ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Κοσμητόρων τῶν πολλῶν Σχολῶν ἐνὸς Πανεπιστημίου. Ἡ Σχολὴ μας, σεβομένη τὰ ἀξιώματα καὶ τοὺς τίτλους τῶν ἄλλων, δὲν ἐπεζήτησε τὸν τίτλον τοῦ Πρυτάνεως, διὰ νὰ δύναται νὰ ἔχη πᾶν δικαίωμα νὰ ἀξίῃ νὰ τὴν σέβωνται καὶ οἱ ἄλλοι. Ἡ Σχολὴ κάμνει πάντοτε ὅ,τι εἶναι εὐπρεπές. Πληροφοροῦμαι, ἄλλωστε, ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας κρατεῖ ἡ σκέψις νὰ μετονομασθοῦν οἱ Πρυτάνεις τῶν μὴ Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν εἰς Κοσμητόρας, ὅπως ἐζήτησε καὶ ἡ Ἱδική μας Σχολή. Ἄς εὐχηθῶμεν νὰ κρατήσουν αἱ ὀρθαὶ αὐταὶ σκέψεις, καίτοι φοβούμαι ὅτι δὲν θίγονται εὐκόλως τὰ κακῶς κείμενα, παρὰ τὰς εὐλόγους καὶ δικαίας διαμαρτυρίας τοῦ Πανεπιστημίου.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Ἀλήθειο, ἀπορῶ πῶς ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Αὐτοκινήτων καὶ ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας δὲν ἐζήτησαν νὰ ἀποκτήσουν Πρυτανείαν. Εἰς τὸν τόπον μας τίποτε τὸ παράδοξον δὲν εἶναι δύσκολον. Τὸ ὀρθὸν δυσκόλως γίνεται.

ΓΟΝΕΥΣ

Μὴ ἠπορητε. Εἴμεθα ἀκόμη μία ὑπὸ ἀνάπτυξιν κοινωσία. Ἐρωτῶ ἀκόμη πῶς διορίζεται ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς καὶ ὁποῖαι διαφοραὶ, ἔστω τυπικαί, ὑπάρχουν μεταξὺ Πρυτάνεως καὶ Διευθυντοῦ.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Κατ' οὐσίαν καμμία ἀπολύτως. Ὁ Πρύτανης μιᾶς Σχολῆς ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς τακτικούς Καθηγητάς κατ' ἔτος, ὅπως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἢ κατὰ διετίαν, ὅπως εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς μας ὁμοίως ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς τακτικούς Καθηγητάς κατὰ διετίαν καὶ ἡ ἐκλογή του ἐπικυρώνεται ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὸ Δ. Συμβούλιον.

Ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς εἶναι ἐπανεκλέξιμος, ὅπως καὶ εἰς τὴν Πάντειον Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, ὅπως εἰς πλεῖστα Πανεπιστήμια καὶ Ἀνωτάτας Σχολὰς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐπομένως οὐδεμία διαφορὰ ὑπάρχει πλὴν, σημειώσατε καλῶς τοῦτο, ὅτι ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς μας λογοδοτεῖ καὶ πρὸς τὸν Σύλλογον τῶν τακτικῶν Καθηγητῶν καὶ πρὸς τὸ Δ. Συμβούλιον. Εἶναι ὑπόλογος ἀπέναντι ἀμφοτέρων.

Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐφαρμόζονται τὰ ἐξῆς συστήματα: Ὁ Πρύτανης

ἢ ὁ Κοσμήτωρ ἢ ὁ Διευθυντής ἢ ἐκλέγονται ἐφ' ἅπαξ καὶ ἡ θητεία των διαρκεῖ μέχρις οὗτο ζητηθῆ ἢ ἀνάθεσις εἰς ἄλλον τῆς διευθύνσεως (ὅπως π.χ. εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐμπορικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων) ἢ ἐκλέγονται δι' ἓν ἢ περισσότερα ἔτη (π.χ. πενταετίαν, ὡς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Παρισίων ἢ εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς, Βρυξελλῶν) καὶ δύναται νὰ ἐπανεκλεγῆ ἢ ἐκλέγεται δι' ἓν ἢ περισσότερα ἔτη καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπανεκλεγῆ παρὰ μετὰ τὴν πάροδον ὀρισμένου χρονικοῦ διαστήματος (ὡς εἰς πολλὰ Γερμανικὰ Πανεπιστήμια).

Νομίζω ὅτι τὸ σύστημα τῆς Σχολῆς μας εἶναι τὸ ἄριστον καὶ δι' αὐτὸ ζητεῖται ἡ μίμησις του καὶ ἡ ἐπέκτασις του καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Σχολὰς.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Ὁρθῶς, διότι εἰς ἓν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, δηλ. κατ' οὐσίαν εἰς 8 μῆνας, ὁ Πρύτασις ἐλάχιστα δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ ὄρθῶν δὲ ἐπίσης εἶναι νὰ ἐπανεκλέγεται ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπέτυχε καὶ ἀνέπτυξε δραστηριότητα προάγουσαν τὰ συμφέροντα τοῦ Ἰδρυματός. Εὐχομαι δλοπύχως νὰ ἐφαρμοσθῆ τὸ ταχύτερον καὶ εἰς τὰς ἄλλας Σχολὰς τὸ καθεστῶς τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἢ ὁποία καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἠκολούθησε τὴν ὄρθῶν ὁδόν.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Διερωτῶμαι μὲ ὑπερηφάνειαν πολλὴν εἰς τί ἡ Σχολὴ μας δὲν ἠκολούθησεν τὴν ὄρθῶν ὁδόν; Ἡ Σχολὴ εἶχε τὸ θάρρος, ἀντιμετωπίζουσα πολὺ εὐθνήν δημοκοπίαν, νὰ διακηρύξῃ ὅτι ὁ τίτλος τοῦ Πρυτάνεως ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ σεβάσιμον Πανεπιστήμιον.

Ἡ ἔντιμος αὐτὴ καὶ θαρραλέα δηλώσις τῆς ἐπότισε τοὺς διοικοῦντας μὲ πολλὰς πικρίας, διότι ἐπεζήτησε νὰ ἐκμεταλλευθῆ τοῦτο ἡ εὐθνήν δημοκοπία τῶν δῆθεν «προστατῶν», πράγματι δὲ ἐχθρῶν τῆς Σχολῆς, ἀλλ' εὐτυχῶς σήμερον οἱ πάντες ἀναγνωρίζουν ὅτι ὀρθῶς ἔπραξε ἡ Σχολὴ. Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ὄχι ὀλίγον ἡ Σχολὴ ἐζημιώθη καὶ ἐταλαιπωρήθη ἀπὸ τὴν εὐθνήν δημοκοπίαν, ὅπως δυστυχῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Πανεπιστημίου νὰ περιφρουρήσῃ καὶ νὰ κατοχυρώσῃ τὰ ἀξιώματά του ἀπὸ τὴν ἐναντίον των ἐπιδρομῆν ἄλλων.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Σὺς συγαίρω δλοπύχως διὰ τὴν ἔντιμον καὶ θαρραλέαν στάσιν τῆς Σχολῆς. Εἰς τὸν τόπον μας εἶναι πράγματι δύσκολον νὰ ἀντιμετωπισθῆ ἡ δημοκοπία, διότι ὁ κόσμος εἶναι ἀμόρφωτος καὶ εὐκόλος λεία. Καὶ ὑπάρχουν πάντοτε ἄνθρωποι ἔτοιμοι νὰ γίνουσι θύματα τῶν δημοκόπων.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Οἱ σπουδασταὶ πολὺ ἐκτιμοῦν τὴν δμόνοιαν ἢ ὁποία ὑπάρχει μεταξύ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ἄ! Σὺς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ διὰ τὴν παρατήρησίν σας. Πράγματι, ἡ ὁμόνοια, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλληλεγγύη βασιλεύουν εἰς τὴν

Σχολήν, Δέν ἦτο δυνατόν νά γίνη ἄλλως. "Ἐν ἐκπαιδευτικόν Ἴδρυμα δέν ἤμπορεῖ, κατὰ βάσιν, νά εἶναι ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ του, ἐάν δέν ἔχη καθηγητάς ἀμοιβαίως ἐκτιμωμένους. "Ἄλλως εἶναι φρενοκομείον. Οἱ Καθηγηταί τῆς Σχολῆς ἀνήκουν εἰς διάφορα κόμματα, ἔχουν διαφόρους ἐπιστημονικάς πεποιθήσεις, ἀλλ' ἔχουν ἕν κοινόν ἐκπαιδευτικόν Ἰδανικόν: τὸ Ἰδανικόν τῆς Σχολῆς. Δι' αὐτό αἱ ἀποφάσεις, ἐπί μίαν ἔπταετιαν, εἶναι ὁμόφωνοι. Αὐτό εἶναι ἡ μεγαλύτερα μας τιμή, καί ἀποτελοῦμεν παράδειγμα, ἰδίως δέν αἱ τοὺς νέους. Ἐπάνω ἀπό τὰ κόμματα, τὰς προσωπικάς φιλίας καί ἀντιθέσεις καί τὰς ἐπιστημονικάς διαφοράς εἶναι ὁ μορφωτικὸς σκοπός, εἶναι ἡ Σχολή. Μόνον τὸ γεγονός αὐτό ἀρκεῖ διὰ νά περιβάλλουν μέ ἐκτίμησιν καί στοργήν τὴν Σχολήν ὅλοι οἱ τίμιοι ἄνθρωποι ποὺ ἀγαποῦν τὸν τόπον.

Εἰς Τρίτος

Γνωρίζω καλῶς ὅτι ἔτυχε τῆς προεπούσης περιφρονήσεως μὲ ἀνακοίνωσας «ἀνευθύων κύκλων» ὅτι ἡ Σχολή σας εἶναι «πολυτελὲς Ἴδρυμα». Ὅσον καὶ ἐὰν θεωρῶ ὅτι εἶναι ἀνάξιον τὸ λεχθέν, θὰ ἐπεθύμουν μίαν ἀπάντησιν σας ἀπαστομωτικήν, διὰ νά δειχθῇ ἁ-όμη μίαν φορὰν ὅτι ἡ Σχολή σας βάλλεται ἀδικίως.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Πράγματι πρόκειται περὶ πληροφορίας ἀναξίας διαψεύσεως. Παρὰ τοῦτο θὰ σὰς διαφωτίσω, διότι φοβοῦμαι ὅτι εἶναι καταπληκτικὴ ἡ δύναμις τῆς συκοφαντίας. Εἰς αὐτὸ ἄλλωστε ἐστήριζεν ὁ Χίτλερ τὴν προπαγάνδαν του. "Ἐγραφε ὅτι «ὅσον μεγαλύτερον εἶναι τὸ ψεῦδος, τόσο ἐυκολώτερον εἶναι νά τὸ καταστήσης πιστευτόν»!

Λοιπόν, ἡ Σχολή μας ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα τῆς ἔχει ἐφαρμοσεί, μέ προσωπικὴν εὐθύνην τοῦ Δ. Συμβουλίου, δικαιώματα ἐγγραφῆς καὶ διδασκτρα κατὰ 20 ο)ο μικρότερα τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζομένων, ἐν δὲ τῇ ἐφαρμογῇ, λόγῳ τῶν εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀπόρους σπουδαστάς παρεχομένων διευκολύνσεων, τὰ διδασκτρα εἶναι κάτω τοῦ 1/2.

Μήπως τοῦτο λέγεται πολυτέλεια;

Μήπως ὑπάρχουν πολυτελεῆ κτίρια καὶ ἐγκαταστάσεις; Ἡ Σχολή στερεῖται κτιρίου καὶ ἐπαρκοῦς χώρου, διότι τὸ Κράτος δέν ἠθέλησε ποτὲ ν' ἀσχοληθῇ μέ τὸ θέμα αὐτό. Οἱ Καθηγηταί προσεφέρθησαν μάλιστα νά παραχωρήσουν τὸ ὅλον τῆς ἀμοιβῆς των, ὑπὸ τὸν ὄρον τὸ Κράτος νά ἀπέδιδεν εἰς τὴν Σχολήν τὰ ὀφειλόμενα. Εὐγένης καὶ συγκινητικὴ χειρονομία μὴ τυχοῦσα κὰν ἀπαντήσεως.

Μήπως τοῦτο λέγεται πολυτέλεια;

Ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος Ἀπολογισμοῦ συνάγεται ὅτι ἡ Σχολή ἐδαπάνησε διὰ τὴν ὅλην λειτουργίαν τῆς εἰς ἔξοδα ἐγκαταστάσεως, εἰς γενικά ἔξοδα, εἰς μισθοὺς Διοικητικοῦ Προσωπικοῦ, εἰς ἀμοιβὰς Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ, διὰ τὰς Ἐκδόσεις τῆς, διὰ τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, διὰ τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν, διὰ τὸ Κέντρον Τουριστικῶν Μελε-

τῶν κ.τ.λ. ἐν ὄλῳ :	δρχ.	1 138 191
ἐνῶ ἡ Πάντειος ἐδαπάνησε μόνον διὰ τὴν μισθο-			
δοσίαν τοῦ Διδακτικοῦ καὶ Διοικητικοῦ τῆς			
Προσωπικοῦ		»	1 363 008
ἡ δὲ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε.		>	1 504 850

Λέγω ταῦτα χωρὶς νὰ θέλω, οὐδὲ τὸ παράπαν, νὰ εἶπω ὅτι τὰ ἀνωτέρω Ἰδρύματα εἶναι πολυτελῆ· ἀντιθέτως μάλιστα, ἔχουν ἀνάγκη γενναίων ἐνισχύσεων διὰ νὰ συμπληρῶνουν καὶ νὰ ἐπεκτείνουν τὴν μεγάλην τῶν μορφωτικὴν ἀποστολήν.

*Ἄλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει μὲ βάσιν τοὺς ἄνω ἀριθμοὺς, ἐρωτῶ ποῦ ὑπάρχει τὸ «πολυτελές Ἰδρυμα»; Ταῦτα ἀνεκοινώθησαν καὶ εἰς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, τὸ ὁποῖον φυσικὰ μὲ τὴν εὐγλωττον σιωπὴν τοῦ τὰ παρεδέχθη καὶ οὕτω παρεσχέθη ἡ δέουσα ἀπάντησις εἰς τοὺς διαδίδοντας ὅτι ἡ Σχολὴ εἶναι «πολυτελές Ἰδρυμα».

Ἡ ἀδιαφορία εἶναι ἡ καλυτέρα ἀπάντησις εἰς μίαν τοιαύτην ἀνακρίβειαν.

ΓΟΝΕΥΣ

**Ἀντιλαμβάνομαι πλήρως τὴν ἀγανάκτησίν σας, ἀλλ' εἶπατέ μου, παρακαλῶ, πῶς ἐπιτυγχάνει ἡ Σχολὴ μὲ τόσα ὀλίγα μέσα τόσα πολλὰ πρᾶγματα;*

ΠΤΥΧΙΟΧΟΣ

Τὸ μυστικὸν εἶναι πολὺ ἀπλοῦν. Πρῶτον, εἰς πάντα ὄργανισμὸν χρειάζεται καλὴ, χρηστὴ καὶ σκόπιμος διοίκησις καὶ διαχειρίσις. Ἡ Σχολὴ ἔχει τὸ πλεονέκτημα ἢ διοίκησις καὶ ἢ διαχειρίσις νὰ ἔχη ἀνατεθῆ εἰς Δ. Συμβούλιον μὲ ἐκλεκτὰ μέλη, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ὡς Πρόεδρον τὸν κ. Στ. Κωστέπουλον, τὸν διακεκριμένον ἄλλοτε Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ καὶ Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διαχειρίζεται κατὰ νόμον τὰς ὑποθέσεις τῆς Σχολῆς. Οἱ Καθηγηταί, κατὰ σοφὴν διάταξιν τοῦ Νόμου, δὲν ἀναμιγνύονται εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν καὶ οὕτω, ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τοιαύτας ἀπασχολήσεις, ἐπιδίδονται ἀπερίσπαστοι εἰς τὸ μορφωτικὸν τῶν ἔργον.

Δεύτερον, ἡ ἀμοιβὴ τῶν διδασκόντων εἶναι καθ' ὥραν πραγματοποιουμένης διδασκαλίας. Δὲν ἔχουν παγίαις μηνιαίας ἀποδοχάς. Οἱ Καθηγηταί, ἀντιλαμβανόμενοι πλήρως τὴν ὑψηλὴν ἀποστολήν τῶν, ἔχουν παραχωρήσει μέχρι σήμερον εἰς τὴν Σχολὴν πλεον τοῦ 1/2 τῶν ἀμοιβῶν τῶν. Εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον μετὰ συγκινήσεως δέον ν' ἀναφέρῃ καὶ νὰ τονίσῃ τις. *Ἐὰν μάλιστα ἀναλογισθῆ κανεὶς τὸν συνθετικὸν φόρον (ἐνιαῖον σήμερον) ἐλάχιστα ἀμείβονται, ἐνῶ ἐκτελοῦν τὴν αὐτὴν—ἢ καὶ πολὺ περισσοτέραν ἐργασίαν—μὲ τοὺς Καθηγητὰς τῶν λεγομένων Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Τὸ μυστικόν, λοιπόν, εἶναι πολὺ ἀπλοῦν: Καλὴ ὄργανωσις, χρηστὴ διοίκησις, συνετὴ διαχειρίσις, θυσίαι τῶν Καθηγητῶν ὑπὲρ τῆς Σχολῆς.

Τὸ «πολυτελὲς Ἴδρυμα» ἔχει ὀλίγα μέσα, πραγματοποιεῖ μεγάλους σκοποὺς καὶ ἔχει μεγαλύτερος ἀκόμη φιλοδοξίας. Ταῦτα πάντα τὰ στηρίζει εἰς τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν Διοικούντων καὶ τῶν Διδασκόντων.

Ἰδοὺ τὸ μυστικὸν τῆς ἐπιτυχίας.

ΓΟΝΕΥΣ

Ἐπιθυμῶ νὰ συνοψίσωμεν τὴν τόσον χρήσιμον καὶ διαφωτιστικὴν συνομιλίαν μας.

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Εὐχαρίστως

1. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. συνεστήθη δυνάμει ἐδικοῦ Νόμου διὰ νὰ μορφώσῃ ἀνώτερα διοικητικὰ καὶ διαχειριστικὰ στελέχη τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ὅπως π.χ. καὶ ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. καὶ ἡ Πάντειος.

2. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. ἀνήκει εἰς τὴν ἀνωτέραν βαθμίδα τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅπως αἱ λοιπαὶ λεγόμεναι Ἀνώταται Σχολαί.

3. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. εἶναι Ἴδρυμα ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπως εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ ἡ Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολή.

4. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. λέγεται ἀνεπιτυχῶς «ἀνωτέρα», ἐφόσον αἱ λοιπαὶ καλοῦνται «ἀνώταται». Πᾶς προσερχόμενος εἰς τὴν Σχολὴν δεόν νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του ὅτι ὑπάρχει αὐτὴ ἡ διαφορά. Ἡ Σχολὴ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀναλαμβάνει, ἐὰν τὸ Κράτος δὲν θέλῃ — κακῶς, κάκιστα — νὰ μετονομάσῃ τὴν Σχολὴν, ὅπως ἔπραξε καὶ διὰ τὰς ἄλλας, εἰς Ἀνωτάτην.

5. Πᾶς προσερχόμενος εἰς τὴν Σχολὴν πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανος διότι σπουδάζει εἰς αὐτὴν καὶ νὰ μὴ ἐπηρέαζεται ἀπὸ τοὺς τίτλους. Ἐὰν αἰσθάνεται οἰανδήποτε μείωσιν παρακαλεῖται νὰ μὴ προσέλθῃ.

6. Εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ. εἰσάγονται ἀπόφοιτοι τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων, ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς λεγομένας «ἀνωτάτας» Σχολάς.

7. Εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ. ἡ διδασκαλία γίνεται κατὰ τὸν λεγόμενον ἀκαδημαϊκὸν τρόπον, ἀπὸ Καθηγητὰς οἵτινες ἔχουν ἐκλεγῆ κατὰ τὴν Ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν, ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς λεγομένας «ἀνωτάτας» Σχολάς.

8. Ἡ παρακολούθησις τῶν μαθημάτων δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς λεγομένας «ἀνωτάτας» Σχολάς, ἀλλὰ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν καλυτέραν κατα-

νόησιν τῶν θεμάτων. Ἡ παρακολούθησις τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐπιτοπίων μαθημάτων εἶναι ὑποχρεωτική.

9. Τὰ ἐξέταστρα τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἶναι δρχ. 200. Τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς, τὰ διδάκτρα, ἔντυπα, τέλη ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδύσεως καὶ ἐξέταστρα ἰατροῦ ἀνέρχονται εἰς δρχ. 1 700 ἐν ὄλῳ. Τυχὸν ἀπαλλαγὰι ἐν μέρει μόνον ἀπὸ τῶν διδάκτρων προϋποθέτουν ὅτι ὁ αἰτῶν ἐπέτυχε βαθμὸν τουλάχιστον 6,5.

10. Εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ., ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς λεγομένας «ἀνωτάτας» Σχολὰς, οἱ σπουδασταὶ ὑφίστανται εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους Τμηματικὰς Ἐξετάσεις.

11. Αἱ ἐξεταστικαὶ περίοδοι εἶναι ΔΥΟ: μία κατ' Ἰούνιον καὶ ἡ ἄλλη κατὰ Σεπτέμβριον. Ὅστις ἀποτύχη εἰς ΔΥΟ τὸ πολὺ μαθήματα δύναται νὰ ἐπανεξετασθῆ κατὰ Ἰανουάριον, ὅπως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς λεγομένας ἀνωτάτας Σχολὰς. Αἱ πολλαὶ ἐξεταστικαὶ περίοδοι ὀριστικῶς καὶ γενικῶς κατηργήθησαν.

12. Εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ. ἐπὶ πλέον οἱ σπουδασταὶ ὑφίστανται κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος εἰδικὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν, ὅπως καὶ εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν.

13. Εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ. καλοῦνται νὰ προσέλθουν ὄσοι ἀντιλαμβάνονται ὅτι εἶναι ἐν πρωτοπόρον καὶ ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον ἀνωτάτης μορφώσεως, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ κόπους καὶ θυσίας. Οἱ ἀπλοῖ θεσιθῆραι, οἱ ἐγγραφόμενοι εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, μόνον διὰ νὰ ἀποκτήσουν ἐν «δίπλωμα», παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν ἄλλοῦ.

14. Τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς ἀποδεικνύει μίαν πραγματικὴν καὶ οὐσιαστικὴν μόρφωσιν, καὶ δι' αὐτὸ ἡ Πολιτεία πολλάκις ἤδη τὸ ἔχει ἀναγνωρίσει. Ἡ πλήρης ἀναγνώρισις τοῦ πτυχίου δεόν νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐργασίας ἐν τῇ Σχολῇ. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ Σχολὴ πράττει εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθῆκον τῆς. Ἡ ὑποχρέωσις τῆς εἶναι νὰ ἀποτελῆ ἀρτίως ὠργανωμένον καὶ ἀρτίως λειτουργοῦν πνευματικὸν καὶ μορφωτικὸν Ἴδρυμα. Πέραν τούτου εἰς οὐδένα, οὐδὲν ἀπολύτως ὑπόσχεται. Ἐργάζεται καὶ εὐχεται οἱ πτυχιούχοι τῆς νὰ καταστοῦν ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τῆς καὶ τῆς Κοινωνίας, ὥστε τὸ Κράτος, κατανοοῦν τὸ συμ-

φέρων του, νὰ χρησιμοποιοῦν ἀρτίως κατηρτισμένους νέους, ὅπως εἶναι οἱ πτυχιούχοι μας. Ἡ Σχολὴ ἐπαναλαμβάνει ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην ὑποχρέωσιν ἀναλαμβάνει ἀπέναντι τῶν ἐγγραφομένων εἰς αὐτήν. Συμπαρίσταται, συμβουλεύει, διαφωτίζει, καθοδηγεῖ καὶ ἐνισχύει πᾶν δίκαιον αἴτημά των.

Εἰς ΤΡΙΤΟΣ

Πολὺ ὀρθῶς τοποθετεῖτε τὰ ζητήματα. Ἡ διαφώτισις νομίζω ὅτι ὑπῆρξε πληρεστάτη. Καμμία ἀμφιβολία δὲν ἀπομένει. Πάντως ἡ Σχολὴ πολὺ καλῶς πράττει καὶ κάμνει διαφωτισμόν.

ΓΟΝΕΥΣ

Ποῖαι εἶναι αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς σας ;

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Ὅρθως θέτετε τὸ θέμα. Κάθε ὄργανισμὸς πρέπει νὰ ἔχη φιλοδοξίας, καὶ πολὺ περισσύτερον ἔν ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα. Ἡ Σχολή, πράγματι, φιλοδοξεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα διοικητικὰ (ὄχι τεχνικὰ) στελέχη, ποὺ νὰ ἐμπνέουν, νὰ καθοδηγοῦν καὶ νὰ διευθύνουν τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας, νὰ ἀνοίξουν νέους δρόμους, νὰ δημιουργήσουν νέας μεθόδους, νέα συστήματα εἰς τὴν ἐργασίαν.

Τὸ ἔμβλημα τῆς Σχολῆς εἶναι : ἱκανοὶ ἐπαγγελματίαι, καλοὶ Ἕλληνες, χρήσιμοι ἄνθρωποι. Εἰς τὸ τρίπτυχον αὐτὸ κλείονται ὅλαι αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς.

Ζητεῖ νὰ δημιουργήσῃ νέους ὄχι μόνον μὲ γνώσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ δημιουργικὴν πρωτοβουλίαν, μὲ ἔρωτα διὰ τὸν τόπον τους, μὲ ἀνθρωπιά, μὲ ἦθος. Καὶ ἀνά πᾶσαν ἡμέραν οἱ διοικοῦντες τὴν Σχολὴν καὶ οἱ διδάσκοντες εἰς αὐτήν θέτουν τὸ τριπλοῦν ἐρώτημα τοῦ Πυθαγόρα : «Τί ἔπραξα, τί παρέβην, τί ἔπρεπε νὰ πράξω ;» διὰ νὰ ἔχουν τὴν ἠθικὴν χαρὰν ἢ ἀπάντησις νὰ εἶναι ἱκανοποιητικὴ.

Θέλω νὰ σᾶς ἐπαναλάβω μὲ τὴν πρέπουσαν συγκίνησιν τὴν φράσιν τοῦ Διευθυντοῦ μας, διότι μέσα εἰς αὐτὴν ἐγκλείονται ὅλα μας τὰ ὄνειρα, ὅλαι μας αἱ φιλοδοξίαι διὰ τὴν Σχολὴν μας, διότι αὕτη ἡ φράσις δύναται νὰ σᾶς δώσῃ νὰ ἐξηγήσετε καὶ νὰ δικαιολογήσετε διατὶ εἰμεθα τόσοι ὑπερήφανοι, πτυχιούχοι καὶ σπουδασταί, διὰ τὴν Σχολὴν μας. Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν φράσιν ἐμπεριέχεται ἔν ἀνώτερον ἦθος καὶ μιὰ βαθυτάτη ἀνθρωπιά :

Οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὴν Σχολὴν πιστεύουν ὅτι δὲν ἀσκοῦν ἀπλῶς ἐν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὅτι ὑπηρετοῦν ἐν ἀνθρωπιστικὸν καὶ ἐθνικὸν Ἰδεῶδες. Φιλοδοξοῦν νὰ ὑψώσουν τὸ ψυχικὸν καὶ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν νέων χάριν τοῦ Λαοῦ μας, διὰ νὰ ἔχουν οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς τὴν τιμὴν, τὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ γίνουν αὐθριοὶ ὁδηγοὶ καὶ ὑπηρέται τοῦ Λαοῦ, παράγοντες τῆς εὐημερίας του.

Θέσις
φωτογραφίας

Π ρ ὀ θ ς
τὴν Γραμματεῖαν τῆς Α.Σ.Β.Σ.

Ἐχω τὴν τιμὴν ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος (π.χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος τοῦ Γεωργίου) νὰ παρακαλέσω ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ μὲ δεχθῆτε εἰς τὴν εἰσιτήριον ἐξέτασιν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1955—1956 καὶ νὰ δηλώσω ὅτι ἔλαβον γνῶσιν τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Σχολῆς ὡς καὶ τῶν οικονομικῶν καὶ σχολικῶν μου ὑποχρεώσεων.

Συνημμένως ὑποβάλλω :

- 1) Πιστοποιητικὸν γεννήσεως τῆς Κοινότητος ἢ Δήμου (π.χ. Χαλανδρίου) τοῦ Νομοῦ (π.χ. Ἀττικῆς).
- 2) Ἀπολυτήριον (ἀποδεικτικὸν) (π.χ. τοῦ Ε΄ Γυμνασίου Ἀρρένων Ἀθηνῶν) μὲ βαθμὸν (π.χ. 14 ²/₁₁).
- 3) Πιστοποιητικὸν δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς ὑπηρεσίας* (π.χ. τριετοῦς ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἐργοστάσιον «Ἀλφα»).
- 4) Ἀπόδειξιν καταβολῆς ὑπ' ἀριθ. (π.χ. 314) δρχ. Διακοσίων (δρχ. 200) δι' ἐξέταστρα.
- 5) Μίαν φωτογραφίαν.

Μετὰ ἐπισταμένην μελέτην τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11 τεύχους τοῦ περιοδικοῦ τῆς Σχολῆς «ΝΕΑ τῆς ΑΣΒΣ» θὰ θεωρήσω ἑμαυτὸν εὐτυχῆ ἐὰν ἐπιτύχω καὶ καταστῶ σπουδαστὴς τῆς Σχολῆς.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ αἰτῶν

(ὕπογραφή)

ὁδὸς..... ἀριθ. Τηλ.....

Ἐγκρίνεται ἢ ἐξετάσῃς τοῦ
ὁ Γραμματεὺς

Ὄλικὸς βαθμὸς ἐξετάσεως
ὁ Πρόεδρος

* Ἡ τυχὸν διετής τουλάχιστον προγενεστέρα δημοσία ἢ ἰδιωτικὴ ὑπηρεσία δὲν εἶναι ἀπαραίτητος, ἐπανξάνει ὁμοῦς τὸν βαθμὸν ἐπιτυχίας κατὰ δύο μονάδας.

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν Α Ι Τ Η Σ Ε Ω Σ

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Πωλοῦνται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον

ΑΡΓ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Ἀκαδημίας 78

(Τὰ βοηθήματα εἶναι ἀπολύτως προαιρετικά. Οὐδεὶς σπουδαστῆς
ὕποχρεοῦται νὰ τὰ ἀγοράσῃ)

ΕΤΟΣ Α'

Ἀγαπητίδης Σωτ.	Πολιτικὴ Οἰκονομία
Δημητρακάκη Δ.	Γενικαὶ Ἀρχαὶ Ἀστικοῦ Δικαίου
»	Οἰκονομικὰ Δίκαιον
Θεοδώρου Νικ.	Φυσικὴ (Α' καὶ Β')
Καλλιαβᾶ Αρ.	Οἰκονομικὴ Γεωγραφία
Καλογεροπούλου Σπ.	Δημόσιον Δίκαιον
Μαργαρίτη Ε.	Οἰκονομικὰ Μαθηματικά
Μελετῆ Ἑμμ.	Στενογραφία
Παπαϊωάννου Στρ.	Λογιστικὴ
»	Τεχνικὴ τοῦ Ἐμπορίου
Παυλίδης Δημ.	Μέθοδος Ἀγγλικῆς Γλώσσης
Συνοδινού Ἑλ.	Χημεία
Συρίγου Ἀντ.	Μέθοδος Γαλλικῆς γλώσσης
Σημαντήρα Κ.	Ἐνοχικὸν Δίκαιον
Χρυσοχοῦ Ἰωάν.	Ὁργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων τ. Α' (Εἰσαγωγή εἰς τὴν ὀργάνωσιν)
—	Ἀστικὸς Κώδιξ
—	Κώδιξ Φορολογικῶν Στοιχείων

ΕΤΟΣ Β'

Γαλάνη Δημ.	Τραπεζικά
Δερτιλή Παν.	Δημοσιονομία
Δελούκα Νικ.	Ἐμπορικὸν Δίκαιον
Κουτσογιάννη Ι.	Ἀσφαλιστικά
»	Ἐρωτηματολόγιον Ἀσφαλιστικῶν
Κανελλοπούλου Χ.	Συγκοινωνιακὴ πολιτικὴ
Κόλλια Δημ.	Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ
Μαργαρίτη Εὐ.	Στατιστικὴ
Παπαϊωάννου Στρ.	Λογιστικὴ
»	Ἀπογραφὴ καὶ Γεν. Ἰσολογισμὸς
Παυλίδη Γ.	Μέθοδος Ἀγγλικῆς Γλῶσσης
Σημαντήρα Κ.	Ἐνοχικὸν (Εἰδικὸν Μέρος)
»	Ἐμπράγματον Δίκαιον
Συνοδινοῦ Ἐλ.	Ἐμπορευματολογία
Σταυροπούλου Στ.	Μηχανογνωσία (Σημειώσεις)
Χαλκιοπούλου Γ.	Πολιτικὴ Οἰκονομία
»	Ἱστορία Οἰκονομικῆς
»	Μηχανισμὸς τῶν τιμῶν
Χέντερσον	Προσφορὰ καὶ ζήτησις
Κάσσελ	Θεμελιώδεις ἀρχαὶ Πολιτικ. Οἰκονομίας
Χρυσοχοῦ Ἰω.	Ὀργάνωσις Ἐπιχειρήσεων τ. Β' (Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐργοστασίων)
»	Βασικὰ θέματα ὀργανώσεως
»	Μύησις εἰς τὴν βιομηχανικὴν ὀργάνωσιν (Danty—Lafrance)
—	Ἀστικὸς Κῶδιξ
—	Ἐμπορικὸς Κῶδιξ
—	Κῶδιξ Φορολογικῶν Στοιχείων

ΕΤΟΣ Γ'

Άγαλλοπούλου Χρ.	Έργατικόν Δίκαιον
»	Κοινωνική Ασφάλις
Άλεξανδροπούλου Γ.	Έφαρμογαί Βιομηχανικής Λογιστικής
Σ. Γεδεών	Ψυχοτεχνική (παραδόσεις)
Γιαννοπούλου Γ.	Ήλεκτροτεχνία
Γεωργακοπούλου Φ.	Βιομηχανική Πολιτική
Καμβυσίδου Δ.	Λογιστική Έταιρειών
Κουβέλη Σ.	Ένεργειακή πολιτική
»	Τόπος έγκαταστάσεων
»	Βιομηχανική Πολιτική
Κυρκιλίτση Α.	Έμπορική πολιτική
Λέτσα Φ.	Όργάνωσις Έργοστασίων
Ξυνοπούλου Γ.	Μεταλλευτικόν Δίκαιον
Παπαϊωάννου Στρ.	Προβλήματα Λογιστικού Δικαίου
»	Άπογραφή καί Γενικός Ίσολογισμός
Παπακώστα Γ.	Βιομηχανική Ύγιεινή (Σημειώσεις)
Πέρδικα Παν.	Έμπορικόν Δίκαιον
Παπαδημητρίου Δ.	Βιομηχανική Λογιστική
»	Έφαρμογαί Βιομηχανικής Λογιστικής
Συνοδινοϋ Έλ.	Έμπορευματολογία
Φράγκου Ιω.	Τελωνειακά
Χρυσοχοϋ Ιω.	Έλεγκτική
»	Οί έλεγχοι υπό τών όρκωτών λογιστών
»	Όργάνωσις Γραφείων
»	Οίκονομική ζωή τών Έπιχειρήσεων
»	Ό άνθρωπινος παράγων
»	Ή έμπορική όργάνωσις
Χαλκιοπούλου Γ.	Ή χρυσή λίρα
»	Πολιτική Οίκονομία
—	Έμπορικός Κώδιξ
—	Άστικός Κώδιξ
—	Κώδιξ Φορολογικών Στοιχείων

Τά Νέα τῆς Α.Σ.Β.Σ.

ΤΕΥΧΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

"ΜΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1945)6 - 1954)5,"

Προγραμματικοί Λόγοι
ὑποθήκαι, παραιτήσεις και ὁδηγίαι
τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Α.Σ.Β.Σ.
κ Στρ Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΤΟΣ Β'

ΤΕΥΧΟΣ 12

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Π ρ ο ε δ ρ ε ῖ ο ν

- Π ρ ο ε δ ρ ο ς Σταῦρος ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, τ. Ὑπουργὸς καὶ τ. Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀντιπρόσωπος τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων.
- Α' Ἀ ν τ ι π ρ ό ε δ ρ ο ς Μιχαὴλ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν, τ. Βουλευτὴς καὶ Δήμαρχος Πειραιῶς, ἀντιπρόσωπος τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν.
- Β' Ἀ ν τ ι π ρ ό ε δ ρ ο ς Χρῆστος ΠΑΝΑΓΟΣ, Βιομήχανος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διεθνoῦς Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου, Σύμβουλος καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.
- Γ ε ν ι κ ό ς Γ ρ α μ μ α τ ε ῦ ς Παναγῆς ΣΟΛΟΜΟΣ, Ἐμπορος, Ταμίας τῆς Ἐταιρείας Ἐπιστημονικῆς Ὁργανώσεως, ἀντιπρόσωπος αὐτῆς.
- Τ α μ ί α ς Γεώργιος ΤΕΡΜΕΝΤΖΗΣ, Βιοτέχνης, Πρόεδρος τοῦ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, κοινὸς Ἀντιπρόσωπος τοῦ Βιοτεχνικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.

Σ ύ μ β ο υ λ ο ι

- Γεώργιος ΑΓΚΑΣ, Ἀντιπρόεδρος Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, κοινὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ Βιοτεχνικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς
- Νικόλαος ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΗΣ, Διευθυντὴς τῆς Α.Τ.Ε., ἀντιπρόσωπος τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν Ἑλλάδος.
- Δημοσθένης ΓΟΥΛΑΣ, Προσωπάρχης τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἀντιπρόσωπος τοῦ Συλλόγου τῶν Πτυχιούχων τῆς Α.Σ.Β.Σ.
- Δημήτριος ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ, Ἐπιθεωρητὴς τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.
- Νικόλαος ΚΑΡΑΠΑΤΑΚΗΣ, Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.
- Ἀχιλλεὺς ΚΑΡΡΑΣ, Μηχανικός, τ. Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.
- Κωνσταντῖνος ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ, Βιομήχανος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.
- Ἀντώνιος ΜΟΥΖΑΚΗΣ, Γενικὸς Διευθυντὴς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.
- Στράτος Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς.
- Νικόλαος ΠΟΛΥΖΟΣ, Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.
- Μιχαὴλ ΣΠΕΤΣΙΕΡΗΣ, Προϊστάμενος τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας.

Γ ρ α μ μ α τ ε ῦ ς τῆς Σχολῆς ΕΥΑΓΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

Τὰ ΝΕΑ τῆς Α.Σ.Β.Σ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Έτος Β' 1954/5

Δραχμή 1

Τεύχος 12ον

ΜΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Παρήλθε από τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χώρας μία δεκαετία λειτουργίας τῆς Σχολῆς ὑπό τὴν διεύθυνσιν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἀνέδειξε ἡ ὁμόθυμος καὶ ἐπανεπιλημμένη ψῆφος τῶν Συναδέλφων του καὶ τοῦ Διοικητικοῦ τῆς Σχολῆς Συμβουλίου.

Τὸ πόσον γόνιμος ὑπῆρξεν ἡ δεκαετία αὐτὴ διὰ τὴν Σχολὴν δὲν εἶναι τοῦ παρόντος. Ἀνήκει εἰς τὴν «Λογοδοσίαν τῆς Δεκαετίας 1945/1946—1954/1955» νὰ ἱστορήσῃ τὴν γένεσιν, τὰς καταβληθείσας προσπάθειας, τὴν ἐξέλιξιν, τὴν πρόοδον τῆς Σχολῆς μας μέσα εἰς μίαν τόσοσιν ταραχῶδη περίοδον τοῦ τόπου μας.

Τὴν 31ην Αὐγούστου λήγει ἡ τελευταία διετῆς θητεία τοῦ κ. Στρ. Παπαϊωάννου καὶ ἡ ἐπὶ τῶν Δημοσιευμάτων Ἐπιτροπὴ ἐδεώρησεν ἐπιβεβλημένον νὰ ἀναδημοσιεύσῃ λόγους καὶ ἔγγραφα τίνα, διότι δι' αὐτῶν διδεται ἀνάγλυφος ἡ εἰκὼν τῆς διαφωτιστικῆς προσπάθειας τὴν ὁποίαν κατέβαλεν ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς διὰ νὰ διασκεδάσῃ πλάνας, νὰ ἄρῃ παρεξηγήσεις, νὰ καθορίσῃ τοὺς σκοποὺς ἑνὸς νέου ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος, νὰ ἐκδέσῃ τὰς νέας μεθόδους του, νὰ ἐμφανίσῃ τὰς ἐπιδιώξεις καὶ τὰ ἰδανικά του, νὰ ἀντιμετωπίσῃ κακῆς πίστεως ἀντιπάλους, νὰ στηρίξῃ φίλους, νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς σπουδαστάς, νὰ καθοδηγήσῃ καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ.

Σήμερον πάντες ἀναγνωρίζουν τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς. Ἄλλ' ἡ ὁδὸς ὑπῆρξε στενὴ, πλήρης ἀκανθῶν καὶ τριβόλων, ὁδὸς ἀνηφορικὴ καὶ ἐπίπονος. Ἡ πίστις εἰς τὸ ἐπιτελούμενον ἔργον ἐστήριξε τοὺς Διοικοῦντας καὶ τοὺς Καθηγητάς καὶ ἡ ἐπιτυχία σήμερον συντελεῖ νὰ λησμονήσουν τὰς πικρίας, τὰς ὁποίας σχεδὸν πάντοτε ἀποκομίζουσιν ὅλοι οἱ Δημιουργοί.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Δημοσιευμάτων τῆς Α.Σ.Β.Σ.

Ε Σ Ο

μορφωμένος και ικανός επαγγελματίας
υπερήφανος διότι συμμετέχει εις τήν παραγωγήν,
καλός και άξιος Έλλην με πλήρη συνείδησιν
τῶν υποχρεώσεών σου πρὸς τὸ Έθνος,
φωτισμένος ὁδηγὸς και πιστὸς ὑπηρέτης τοῦ Λαοῦ,
χρήσιμος και άξιοπρεπής ἄνθρωπος,
φίλος τῆς Έλευθερίας και τῆς Δικαιοσύνης,

Ἴδου τὸ σύνθημα τῆς Σχολῆς

Η Α Π Α Ρ Χ Η

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Σχολῆς ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε ὁ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου, τὴν 6ην Ἀπριλίου 1943, πρὸς τὸν ἀείμνηστον Ἰδρυτὴν καὶ τότε Πρόεδρον τῆς Σχολῆς Ἐπαμεινώνδαν Χαρίλαον, Ἡ συνάντησίς του μὲ τὸν τότε Γεν. Γραμματεῖα τῆς Σχολῆς Νικόλαον Ἀποστολοπούλου καὶ ἡ δημοσιευομένη ἐπιστολὴ ὑπῆρξαν ἡ ἀπαρχὴ τῆς συνεργασίας τοῦ κ. Παπαϊωάννου μὲ τὴν ὑπὸ συγκρότησιν νέαν Σχολήν. Πολλὰ ἀπὸ τὰ περιεχόμενά της ἀποδεικνύουν πρῶτον ὅτι ὀρθῶς ἀντιλήφθη τὴν ὁργάνωσιν καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς νέας Σχολῆς καὶ ὅτι ἐπίσης ὀρθῶς πολλὰ προσεῖδε σχετικῶς μὲ τὴν ἐξέλιξιν της. Ἐνθὺς μετὰ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τὸ Πρόγραμμα μαθημάτων τῆς Σχολῆς μετεβλήθη, ἐκδοθέντος τοῦ ἀπὸ 5.7.43 Β.Δ.].

Σεβαστέ μου κ. Πρόεδρε καὶ Ἀγαπητέ Φίλε

Αἱ ἰδιόρρυθμοι συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας ζῶ καθιστοῦν δύσκολον τὴν συνάντησίν μας. Ἄρκομαι ἐδῶ εἰς μίαν περίληψιν τῶν ὄσων διὰ μακρῶν ἐξέθεσα εἰς τὸν ἀγαπητὸν Νίκον κατὰ τὴν μετ' αὐτοῦ συνάντησιν*. Ἐλπίζω νὰ μειαφέρῃ ἐπακριβῶς, κατὰ τὸ δυνατόν, τὰς ἀπόψεις μου, ἂν καὶ τὸν εὖρον καταπονημένον ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς, μέχρι σημείου, νομίζω, ἐπικινδύνου. Ἐπιβάλλεται, ἐπιτρέπατέ μου νὰ Σὰς τὸ εἶπω, εἰδικὴ προσοχὴ εἰς τὸ θέμα αὐτό. Κατατῦχεται ἀπὸ περιέργους φοβίας καὶ νευρώσεις, ἔχω δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι δύναται νὰ συνέλθῃ ἂν ἐπιδειχθῇ ἡ πρὸς αὐτὸν δέουσα ἀπὸ ὅλους στοργή.

I. Σχολὴ ἐπιμορφώσεως

Δεδομένου ὅτι πλεῖστοι ὑπάλληλοι τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων στεροῦνται ἀκόμη καὶ γυμνασιακῆς μορφώσεως, σκόπιμος ἦτο ἡ ἴδρυσις μίας μέσης Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία θὰ ἔδει νὰ λάβῃ τὸν τύπον τῶν γυμνασίων ἐμπορικῶν σχολῶν μὲ εἰδικευσιν, φυσικὰ εἰς τὰ θέματα τῆς Βιομηχανίας (δηλαδὴ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Χημείαν καὶ Ἐμπορευματολογίαν καὶ προσθήκην τῶν μαθημάτων τῆς Μηχανογνώσεως, Ἡλεκτροτεχνίας καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς).

Εἰς τὴν περίπτωσηιν καθ' ἣν ὁ Σύλλογος τῶν Βιομηχάνων θὰ ἦτο διατεθειμένος νὰ συντηρήσῃ μίαν τοιαύτην Σχολήν, εὐχαρίστως θὰ ἐβοήθουν τὴν προσπάθειαν αὐτὴν καὶ θὰ ἔθετον ὑπ' ὄψιν Σας τὰ ἀνάλογα προγράμματα τῶν μέσων Écoles Industrielles τῆς Γαλλίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι παράλληλοι καὶ ἰσοδύναμοι πρὸς τὰς λοιπὰς μέσας Écoles Commerciales.

* Πρόκειται περὶ τοῦ ἀείμνηστον Ν. Ἀποστολοπούλου, τότε Γραμματεῶς τῆς Σχολῆς, ὁ ὁποῖος μετὰ ἓν ἔτος, κατατρωχόμενος ὑπὸ νευρασθενείας, περίπτου ηἰστοκτόνησε.

Νομίζω ότι λίαν κατάλληλοι να διευθύνουν την Σχολήν αυτήν είναι οι Καθηγηταί κ.κ. Θεόδωρος Πεταλάς και Δημήτριος Καμβυσίδης. Ἐγὼ δὲν δύναμαι ν' ἀναμιχθῶ.

Ὁ Σύλλογος τῶν Βιομηχάνων θὰ ἡδύνατο ἐπίσης νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τῶν Ὑπουργείων τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἰδρῦσῃ μίαν ἡμερησίαν μέσῃν Βιομηχανικὴν Σχολήν ἢ νὰ μετατρέψῃ μίαν τῶν ἐνταῦθα Δημοσίων Ἐμπορικῶν Σχολῶν εἰς μέσῃν Βιομηχανικὴν. Περί τούτου ἔχω ὁμιλήσει εἰς τὸν κ. Ε. Ἰατρίδην ἀλλὰ, καλῶς ἢ κακῶς, αἱ ἡμερήσια Ἐμπορικὰ Σχολαὶ ὑπάγονται πλέον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, εἰς ὃ δέον ν' ἀπευθυνθῆτε (ἀρμόδιος ὁ κ. Κ. Ἀδριανός, Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως). Φυσικὰ μόνη ἡ Σχολὴ αὐτὴ δὲν ἰκανοποιεῖ τὰς νέας τῆς Βιομηχανίας ἀνάγκας, ὅπως ἄλλωστε καὶ αἱ μέσαι Ἐμπορικὰ Σχολαὶ δὲν ἐπῆρκεσαν. διὸ καὶ συνεστήθη ἡ Α.Σ.Ο. & Ε.Ε. Ἀνάγκη ἢ βιομηχανικὴ (οἰκονομικὴ καὶ διοικητικὴ) ἐκπαιδευσις νὰ ὀλοκληρωθῇ διὰ μιᾶς εἰδικῆς ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς.

II. Ἡ Σχολὴ Ἀνωτέρων Βιομηχανικῶν Σπουδῶν *

Δὲν γνωρίζω διατί ἡ γενομένη ἀρχὴ δὲν εἶναι καλὴ. Τοῦτο προαιρηθῆναι καὶ ὀσφραίνομαι. Νομίζω ὅτι ὁ Νόμος 524 ἀποτελεῖ μίαν ἀπαρχὴν συγχύσεων καὶ παρεξηγήσεων, αἱ ὅποιαι θὰ βλάψουν τὴν μετέπειτα σταδιοδρομίαν τῆς Σχολῆς. Εὐχόμεθα νὰ διαψευσθῶ, ἀλλὰ φοβούμαι ὅτι ὀρθῶς προβλέπω. Ὁ Νομοθέτης ἔπρεπε μετὰ θάρρους νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐνὸς ἀρτίου Ἰδρύματος ἀνωτέρας ἢ ὅπως λέγουσιν τελευταίως ἀπὸ τῆς δικτατορίας, Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως. Ἐὰν ἐγγώριζον τὸ πρᾶγμα ἐγκαίρως, θὰ Σᾶς παρέπεμπα εἰς τὸ ἄρτιον νομοθέτημα «περὶ Ἰδρύσεως Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς καὶ Ναυτικῆς Σχολῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ», τὸ ὅποιον εἶχον παρασκευάσει, κατόπιν παρακλήσεως τοῦ ἄλλοτε Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Πλάτωνος Χατζημιχάλη, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τοὺς κ. κ. Ε. Ἰατρίδην, Ἀγγ. Βαρβαγιάννην, Ἰωάν. Χρυσόχοῦ καὶ Δ. Καμβυσίδην.

Ἐὰν δύνασθε νὰ ἐνεργήσῃτε παρὰ τῶν Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἢ Παιδείας, νομίζω ὅτι ἡ ἔγκρισις τοῦ ὡς ἄνω Σχεδίου θ' ἀποτελέσῃ πολὺτιμον συμβολὴν εἰς τὴν οἰκονομικὴν πρόδοον τῆς Χώρας, διότι θὰ ἰδρυθῶσι δύο συγχρονισμέναι ἀνώταται Σχολαὶ ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως. Ὁ τόπος ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτῶν. Ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολὴ πρέπει νὰ παραμείνῃ Ἰδρυμα θεωρητικῆς μορφώσεως καὶ νὰ συντρέξῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦ γενικωτέρου Οἰκονομικοῦ Σχεδίου τῆς Χώρας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Αἱ Σχολαὶ Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης θ' ἀποτελοῦν τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἀνωτάτης, ἀλλ' ἐπαγγελματικῆς, μορφωτικῆς προσπάθειας τοῦ Κράτους.

Ὁ ἀγαπητὸς Νίκος ἦτο ἀδίκως χολωμένος—καὶ νομίζω ὅτι ἐξέφραζεν ἐν τούτῳ καὶ τὰς ἰδικὰς Σας ἀπόψεις—διὰ τὴν ἄρνησιν τοῦ ἀγαπητοῦ μας κ. Σ. (Στεφανοπούλου) νὰ λύσῃ τὸ θέμα μὲ μίαν ἐπίσκεψίν του εἰς

* Ἰδὲ Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθ. 117 τῆς 17-2-1943, Τεύχος Α'.

τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς εἶπω ὅτι καλῶς ἔπραξε ἀρνηθεῖς νὰ μεταβῆ, διότι ὁ κ. Στ. εἶναι πολιτικὸν πρόσωπον. ὁ δὲ Γ. (Γκοτζαμάνης) θὰ ἐξεμεταλλεῖτο μίαν τοιαύτην ἐπίσκεψιν καὶ θὰ τὴν παρίστα ὡς «συνεργασίαν». Ἀσφαλῶς οἱ φωτορεπόρτες θὰ ἦσαν εἰδοποιημένοι, διὰ νὰ ἀπαθανατίσουν αὐτὴν τὴν σκηνήν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ «μωραῖτισμός» ὁ ὁποῖος ἐπέβαλεν εἰς τὸν κ. Σ. (Στεφανόπουλον) τὴν τοιαύτην στάσιν, ὅπως μοῦ εἶπεν ὁ Νίκος, ἀλλὰ ἡ στοιχειώδης σύνεσις καὶ ἡ ἐπιβαλλομένη ἀξιοπρέπεια.

III. Τίτλος τῆς Σχολῆς

Ὁ δοθεὶς τίτλος εἶναι ἐπιστημονικῶς ὀρθός, ἀλλὰ φοβοῦμαι—εὐχομαι, φυσικὰ, νὰ διαψευσθῶ—ὅτι θὰ γεννήσῃ παρεξηγήσεις εἰς βάρος μιᾶς νεαρᾶς καὶ ἀνωμάλως * Ἰδρυθείσης Σχολῆς τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, δεδομένου ὅτι αἱ ἄλλαι Σχολαὶ κάλοῦνται ἐν Ἑλλάδι «ἀνώταται». Ὡς γνωρίζετε, καὶ ἡ Γεωπονικὴ ἠναγκάσθη ν' ἀλλάξῃ τὸν ἀρχικὸν τῆς τίτλον «Ἀνωτέρα» καὶ νὰ ὀνομασθῇ Ἀνωτάτη. Φαβοῦμαι, φίλε κ. Πρόεδρε, ὅτι θ' ἀναγκασθῆτε ν' ἀμύνησθε ὑπὲρ ἐνὸς ὀρθοῦ τίτλου, ἀλλ' ὁ ὁποῖος θ' ἀποδειχθῇ ἀνεπιτυχής. Θὰ δημιουργήσῃ βάσανα, παρεξηγήσεις, δημοκοπίας **.

Δι' ἐμὲ ὁ ὀρθὸς τίτλος εἶναι «Ἀνωτάτη Βιομηχανικὴ Σχολή» ἢ ἀπλῶς «Βιομηχανικὴ Σχολή—Ἰδρυμα ἀνωτάτης ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως». Εἶναι τίτλος σκόπιμος καὶ ἀπλούς, ἐνῶ ὁ ὑπάρχων τίτλος «Βιομηχανικῶν Σπουδῶν» εἶναι ἀσυνήθης ἐν Ἑλλάδι. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν προσέχω ὅτι καὶ ἡ λέξις «Σπουδῶν», ἐν ἀντιπαβολῆ πρὸς τὸ «Ἐπιστημῶν», (τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς) εἶναι δυνατόν νὰ δώσῃ ἀφορμὴν—κακῶς βεβαίως—εἰς παρεξηγήσεις ἀθελήτους ἢ ἠθελήμενας. Γνωρίζω βεβαίως ὅτι ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολὴ Παρισίων, ἢ καλυτέρα, νομίζω, τῆς Εὐρώπης, λέγεται «Σχολὴ Ἐμπορικῶν Σπουδῶν» καὶ ὄχι Ἐπιστημῶν, ὅπως ἐπίσης καὶ πλείστα Πανεπιστημιακὰ Ἰνστιτούτα εἰδικῆς ἀνωτάτης μορφώσεως. Ἡ μετριοφροσύνη εἶναι ἀναντιρρήτως ἀρετὴ, ἀλλ' ἐνίστε ἐπικίνδυνος ἐν Ἑλλάδι. Καὶ πάλιν συνιστῶ νὰ ἐπωφεληθῆτε τοῦ Νομοσχεδίου Χατζημιχάλη διὰ νὰ ἐπιτύχετε τὴν μεταβολὴν τοῦ τίτλου, διότι αὐριον πιθανὸν νὰ ὑπάρξουν ἀντιδράσεις, πιθανὸν—καὶ αὐτὸ θὰ ἦτο χειρότερον ἀκόμη—νὰ δημιουργηθοῦν «συμπλέγματα κατωτερότητος» εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῆς σχολῆς Σας. Αὐτὸ θὰ βλάψῃ οὐσιωδῶς τὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόοδόν της.

IV. Σπουδασταὶ

Νομίζω ὅτι παρεσύρθητε εἰς κακὴν ὁδόν. Εἶναι ἀπαράδεκτον εἰς

* Ἐννοεῖται ἡ ἴδρυσις τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς. Ἡ ὑπάρχουσα Σχολὴ λειτουργεῖ βάσει τοῦ Νόμου 800 τοῦ 1948.

** Ὁ κ. Π. ὀρθῶς προέβλεψε. Ὁ ἀρχικὸς τίτλος ἐπὶ τοσοῦτον ἐπηρέασεν ὥστε, καὶ παρὰ τὰς καταβληθείσας προσπάθειας, δὲν μετεβλήθη κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου 800, οὔτε καὶ μέχρι σήμερον. Τοῦτο, πράγματι ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς παρεξηγήσεις καὶ εὐκαιρίαν εἰς ἐλεεινὰς δημοκοπίας.

την ανωτέραν ἐκπαίδευσιν νὰ εισέρχωνται σπουδασταὶ ἄνευ τῶν προσόντων τῆς πλήρους Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Γνωρίζω βεβαίως, ὅτι ἄλλοῦ εἰς τὰς ἀνωτέρας Ἐμπορικὰς Σχολὰς δύνανται, κατόπιν διαγωνισμοῦ, νὰ εἰσάγωνται καὶ οἱ ἔχοντες τελειώσει δεκαετείς ἐν ὄλῳ σπουδὰς. Ἄλλ' ἄλλοῦ ἢ μόρφωσις εἶναι ἀρτία, ἢ δὲ εἰσαγωγή γίνεται κατόπιν αὐστηροτάτων καὶ βασανιστικῶν ἐξετάσεων εἰς τὴν Ἐκθεσὶν Ἰδεῶν, τὴν Ἱστορίαν, τὴν Φυσικὴν, τὴν Χημείαν, τὴν Γεωγραφίαν, τὴν Ἀλγεβραν καὶ τὴν Ἀριθμητικὴν μὲ θέματα δυσκολώτατα.

Μὲ ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον πράγματι διὰ τὴν Σχολὴν Σας, ἀγαπητέ μου κ. Χαρίλαε, Σὰς ἐξορκίζω νὰ μὴ θέσετε σαθρὰς βάσεις εἰς τὸ ἔργον Σας, διὰ τὸ ὅποιον εἶθε ἀξίος πάσης τιμῆς. Σπουδασταὶ ἄνευ πτυχίου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως θ' ἀποτελέσωσι δυσβάστακτον βάρος δι' ἓνα νεαρὸν ἐκπαιδευτικὸν ὄργανισμὸν, ὁ ὅποιος μάλιστα δὲν θὰ ἔχη τὴν ἰδιότητα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Θὰ ἀσκηθῆ ἐν καιρῷ κριτικὴ κατὰ τῆς Σχολῆς σας καί, διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὴν κατάστασιν, δὲν θὰ εἶναι ἀστήρικτος καὶ ἀδικαιολόγητος. Θὰ εὐρεθῆτε βραδύτερον εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπορρίψετε ὡς ἐπιβλαβὲς βάρος τοὺς ἄνευ προσόντων τυχόν εἰσελθόντας σπουδαστάς, πράγμα τὸ ὅποιον ἴσως καὶ νὰ μὴν εἶναι ἐφικτόν. Ἄλλὰ ἐρωτῶ, διατί νὰ φθάσετε εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἢ ὅποια θὰ βλάβῃ τοὺς κανονικοὺς σπουδαστάς; Σὰς ἐνδιαφέρει ἢ ποσότης τῶν σπουδαστῶν ἢ ἡ ποιότης*;

ν Μαθήματα

Διὰ νὰ εἶναι ἀξία τοῦ τίτλου τῆς ἢ Σχολῆς, διὰ νὰ καταστῆ πράγματι, ὅπως θέλετε, ἐν νέον καὶ πρωτοποριακὸν ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα, πρέπει τὸ Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων νὰ μεταβληθῆ.

Σὰς παραθέτω κατωτέρω τὰ μαθήματα τὸ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητον νὰ διδαχθοῦν. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν θὰ ξενίσουν, τὸ ἀντιλαμβάνομαι. Ἄλλ' ἔχω ὅπ' ὄψιν μου τί διδάσκεται εἰς Γαλλίαν (εἰς τὴν Section industrielle de l'École des Hautes Études Commerciales), εἰς τὰ Instituts Supérieurs de Commerce τοῦ Βελγίου καὶ εἰς τὰs Graduate Schools of Business Administration τῆς Ἀμερικῆς.

Γνωρίζω ὅτι διὰ μερικὰ μαθήματα (Ὀργάνωσις, Ψυχοτεχνικὴ**, Ὑγιεινὴ τῆς Ἐργασίας) θὰ ὑπάρξουν παρεξηγήσεις καὶ ἀντιδράσεις καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐκείθεν, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀντιληφθῶμεν ἐν Ἑλλάδι ὅτι

* Πρὸς ἀποφυγὴν τυχόν παρανοήσεων τῶν ἀνωτέρω δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι οὐδεὶς ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν «Πίνακα τῶν Πτυχιοῦχων» τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν στερεῖται ἀπολυτηρίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Τοῦτο, ἄλλωστε, θεωρεῖται ἀπαραίτητον προσόν διὰ τὴν ἐγγραφὴν τοῦ εἰς τὴν Α.Σ.Β.Σ.

** Τὰ μαθήματα ταῦτα ἀνεγράφησαν εἰς τὸ Πρόγραμμα τὸ ἐγκριθὲν διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 5-7-1943, κατόπιν ὅμως ἀηλείφθησαν, διότι ἡ Ψυχοτεχνικὴ ἐθεωρήθη ὑποπτον μάθημα, ἢ Βιομηχανικὴ Ὑγιεινὴ ἀντιεργοδοτικὴ πρᾶξις καὶ ἡ Στατιστικὴ περιττὴ. Σημειωτέον ὅτι ἡ Σχολὴ κατηγορήθη ὡς ἀνεργατικὴ (!) λόγῳ τοῦ μαθήματος τῆς Ὀργανώσεως (!!).

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
μέχρι του Σεπτεμβρίου 1949

«Θέλω να κλείσω την σταδιοδρομίαν μου προσφέρον εις την Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν ἕν ἄριστον θεμέλιον διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ τὴν προαγωγὴν της: μίαν ἀσπίδος ὀργανωμένην ἀνωτάτην ἐπαγγελματικὴν Σχολήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπίσης τὸ Κράτος: νὰ ἀνιῇ δημιουργικὰ στελέχη».

ὁ κόσμος εἰσῆλθε καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου, εἰς μίαν νέαν ἐποχὴν. Εἴτε ὁ καπιταλισμὸς ἐπιζήση ὑπὸ νέαν μορφήν καὶ μὲ νέας ἀντιλήψεις, εἴτε ὁ σοσιαλισμὸς ἐπικρατήσῃ, ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης θὰ ζητήσῃ νὰ στηριχθῇ εἰς συγχρονισμένα ποικίλα σχολεῖα παντὸς τύπου καὶ πάσης βαθμίδος. Εὐχομαὶ ἡ Σχολὴ Σας νὰ εἶναι πρωτοποριακὸν Ἴδρυμα, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο τὰ μαθήματά της πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογα μὲ τὰς νέας συνθήκας καὶ τὰς νέας ἀνάγκας τῆς κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κρατικῆς ζωῆς. Ὅ,τιδῆποτε καὶ ἂν συμβῆ, μετὰ τὸ τέρμα τοῦ πολέμου νέοι ὄροι ἐργασίας καὶ παραγωγῆς θὰ προκύψουν, ἡ δὲ Ἐκπαίδευσις δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ μὲ ἀναχρονιστικὰ καὶ πεπαλαιωμένα προγράμματα καὶ μεθόδους διδασκαλίας.

Ἴδου ποῖα νέα μαθήματα πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ πρόγραμμά Σας: Φιλοσοφία καὶ Κοινωνιολογία, Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων, Ὁργάνωσις Ἐργοστασίων, Στατιστικὴ (Μαθηματικὴ καὶ Οἰκονομικὴ), Ἀνάλυσις τῆς περιουσίας, Ψυχοτεχνικὴ, Φυσιολογία τῆς Ἐργασίας, Ὑγιεινὴ τῆς Ἐργασίας, Τεχνικὴ τῆς Πωλήσεως. Εἰς τὸν ἀγαπητὸν Νίκον ἐξήγησα τὸν ρόλον τοῦ «ἀνθρωπίνου παράγοντος» καὶ ὅτι ὅλη ἡ νέα οἰκονομία θὰ στηριχθῇ εἰς τὴν καλυτέραν ὀργάνωσίν του, τὴν ἐπισημονικὴν του χρησιμοποίησιν, τὴν ἀνταξίαν του ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀμοιβήν, μὲ τὸν σκοπὸν τῆς μεζονος ἀποδόσεως ὑπὲρ τοῦ συνόλου. Φοβοῦμαι ὅτι ὁ ἀγαπητὸς Νίκος ὀλίγα ἀντελήφθη καὶ θὰ ἐπεθύμουν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου κυρίως νὰ συζητήσωμεν, διότι εἶναι βασικῆς κοινωνικῆς, πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς σημασίας θέματα. Εἶσθε ὁ δημιουργὸς τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας. Ἐτιμήσατε τὸ παρελθὸν αὐτοῦ τοῦ τόπου μὲ τὰς δημιουργικὰς Σας πρωτοβουλίας καὶ τὴν ἔξοχον δρᾶσιν σας. Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι εἶσθε νέος, εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα, νέος, δυστυχῶς, μεγάλῃς ἡλικίας. Συνδυάζετε τὴν πείραν καὶ τὴν γόνιμον δρᾶσιν Σας μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν πίστιν ἑνὸς πρωτοπόρου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὕτω ἀντιλαμβάνεσθε τὸ ἔργον Σας καὶ δι' αὐτὸ εἶμαι πρόθυμος νὰ συμπαρασταθῶ εἰς τὴν προσπάθειάν σας, ἐφόσον, ἐννοεῖται, αἱ ἄλλα ἀσχολαὶ μου τὸ ἐπιτρέπουν.

VI. Διδακτικὸν Προσωπικὸν

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου σας, ἀγαπητέ μου κ. Χαρίλαε, θὰ ἐξαρτηθῇ κυρίως ἀπὸ τὸ Διδακτικὸν Προσωπικὸν, τὸ ὁποῖον τὸ Διοικ. Συμβούλιόν σας θὰ ἐκλέξῃ. Τὰ Σχολεῖα προάγονται καὶ ἐπιβάλλονται μὲ τὸ ἔμφυχον ὕλικόν των κυρίως καὶ, κατὰ δευτέρον λόγον, μὲ τὰ κτίρια καὶ μὲ τὰς ἐγκαταστάσεις. Ἄλλωστε, μὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρίστων θ' ἀποδείξετε πράγματι ὅτι ἡ Σχολὴ πιστεύει εἰς τὸν ρόλον τοῦ «ἀνθρωπίνου παράγοντος». Τοῦτο πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύνθημα τῆς Σχολῆς: «Τὰ πάντα μὲ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ πάντα διὰ τὸν ἄνθρωπον». Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ὁργάνωσις τῆς Ἐργασίας, πού θὰ πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὸ κύριον μάθημα τῆς Σχολῆς, στηρίζεται σήμερον ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀνθρωπιστικῆς βάσεως. Ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἀνήκει ὀριστικῶς εἰς τὸ παρελθόν.

Μὲ τὴν σκέψιν νὰ ἐξυπηρετήσω τὴν Σχολὴν Σας συνιστῶ ὅπως ἀπευθυνθῆτε εἰς τὰ καταλληλότερα πρόσωπα καὶ ἐπιτρέψατέ μου νὰ Σᾶς ὑποδείξω μερικά: τοὺς Καθηγητὰς Ἀριστοτέλην Σιδεριν, Κώσταν Γεωργούλην, Πίνδαρον Χριστοδουλόπουλον, Χρήστον Ἀγαλλόπουλον (Γεν. Διευθυντὴν Ι. Κ. Α.), Σταυρὸν Σταυρόπουλον καὶ Γεώργιον Ἀνδρεάκον (Μηχανολόγους), Ἰωάννην Χρυσόχοῦ (Διευθυντὴν Τραπεζῆς Ἐμπορικῆς Πίστεως), Αἰκατερίνην Κριαρᾶ (Ἐπιμελήτριαν Ψυχοτεχνικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου), Νικόλαον Θεοδώρου (Φυσικόν — Γυμνασιάρχην), Εὐστάθιον Μαργαρίτην (Καθηγητὴν Πειραματικοῦ Σχολείου, Στατιστικόν), Γεώργιον Παπακώσταν (Ἰατρὸν). Ἀνῆκουν εἰς διάφορα κόμματα, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι θὰ θέσουν ὑπὲρ τὸ κόμμα τὴν Σχολὴν, διότι θὰ τὴν ταυτίσουν μὲ τὸ Ἔθνος.

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς δι' ὅσα περὶ ἐμοῦ εἶπατε εἰς τὸν Νίκον. Εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς διότι εἶναι πλήρως ἀμοιβαῖα τὰ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως. Διὰ νὰ ἐπιτύχετε, φροντίσατε νὰ εὔρετε καλυτέρους μου. Ἐγώ, ἐὰν ἀνελάμβανα τὴν διεύθυνσιν, θὰ ἔπραττον τοῦτο διότι ἀποτελεῖ τιμὴν, ἀπόλαυσιν καὶ ὑπερηφάνειαν νὰ συνεργάζεται κανεὶς μὲ καλυτέρους του. Τότε ἡ προσπάθεια γίνεται περισσότερον γόνιμος καὶ ἀποδοτικὴ.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν δύναμαι, πλὴν φιλικῶν συμβουλῶν, νὰ προσφέρω διότι, ὡς γνωρίζετε, ἔχω ἐπωμισθῆ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐθύνην νὰ διευθύνω ἐν νεοσύστατον κόμμα, τὸ ὁποῖον εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Πατρίδος, ἐὰν μὲ ἀκούσῃ. Ἡ ὁδὸς εἶναι πράγματι ἐπίπονος καὶ ἐπικίνδυνος. Ἀλλὰ Σεῖς, πρωτεργάτης τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας, ἀντιλαμβάνεσθε καὶ τὸ θέληγητρον μίᾳς τοιαύτης προσπάθειάς μου. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἔχω χρέος ν' ἀγωνισθῶ διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀπελευθέρωσιν, διὰ τὴν δημοκρατίαν, διὰ τὴν ἐλευθερίαν, διὰ τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην. Εἶμαι πλήρης αἰσιοδοξίας διὰ τὸ μέλλον, διότι μὲ ἐμπνέει ἡ θυσία καὶ ἡ ἔξαρσις τοῦ Λαοῦ μας, εἶμαι ὁμως καὶ πλήρης φόβου*, διότι γνωρίζω ὅτι ἡ ἠλιθιότης καὶ ἡ παραφροσύνη δὲν ἔχουν ὄρια—καὶ δυστυχῶς ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία ἔχει ὄχι ὀλίγα παραδείγματα.

VII. Φοίτησις τριετῆς

Διαφωνῶ ἐπίσης μὲ τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ διετῆς φοίτησις εἶναι ἐπαρκῆς. Ἡ βιομηχανικὴ μόρφωσις εἶναι πολυσύνθετος (οἰκονομικὴ, νομικὴ, τεχνικὴ) καὶ ἀπαιτεῖ χρόνον. Πρέπει ἡ φοίτησις νὰ γίνῃ τριετῆς, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἀργότερον θὰ ζητηθῆ νὰ γίνῃ τετραετῆς, τοῦ τετάρτου ἔτους διατιθεμένου δι' εἰδίκευσιν καὶ πρακτικὴν ἄσκησιν. Νομίζω ὅτι δὲν χωρεῖ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι ἡ γνώσις ἔχει ἀναπτυχθῆ κατ' ἔκτασιν καὶ βάθος καὶ διότι ἡ μέση ἐκπαίδευσις ἐν Ἑλλάδι δὲν παρσσκευάζει ἀρτίους ἀποφοί-

* Δυστυχῶς οἱ φόβοι τοῦ κ. Π. ἐπηλήθευσαν.

τους*. Φοβοῦμαι ὅτι ἡ Σχολή Σας θὰ κατηγορηθῆ ὡς «Φροντιστή-
ριον» **!

Δεχθῆτε, Σεβαστέ μου Πρόεδρε καὶ ἀγαπητὲ Φίλε, τὴν διαβεβαί-
ωσιν τῆς ἀγάπης μου καὶ τῆς ἐκτιμῆσεώς μου καὶ Σὰς εὐχαριστῶ ἀκόμη
μῖαν φορὰν διότι ἀπηρῳήθητε εἰς ἐμὲ διὰ τὰ Σὰς ἐκθέσω τὰς ἀπόψεις
μου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι μίαν ἡμέραν τὸ ὄνομά Σας θὰ συνδεθῆ μὲ
τὴν ἱστορίαν τῆς μορφωτικῆς προσπάθειας τοῦ τόπου, ὅπως ἔχει συν-
δεθῆ μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητός του.

Στρ. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

* Ἡ ἀποψὶς αὕτη τοῦ κ. Π. κατ' ἀρχὰς δὲν ἐγένετο δεκτή. Βραδύ-
τερον, τῷ 1947, ἀνεγνωρίσθη ἡ ὀρθότης καὶ τὸ ἐπιβεβλημένον τῆς τριετοῦς
φοιτήσεως. Μετὰ ταῦτα, τῷ 1949, τὸ Δ. Συμβούλιον ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγ-
κην τῆς ἐπεκτάσεως τῆς φοιτήσεως κατὰ ἓν ἔτος μὲ «Τμήματα ἐιδικεύσεως»,
ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας δὲν υἱοθέτησε τὸ αἴτημα τοῦτο τῆς
Σχολῆς. Ἦδη τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας κατέθεσε νομοσχέδιον διὰ τοῦ
ἢ φοιτήσις ὁποῖου αὐξάνεται εἰς τὴν ΑΣΟ & ΕΕ εἰς τέσσαρα ἔτη καὶ
δημιουργοῦνται εἰδικὰ τμήματα κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος.

** Καὶ τοῦτο ἐγένετο, ἀλλ' ὄχι μόνον λόγῳ τῆς διετοῦς φοιτήσεως,
ἀλλὰ διότι ἐθεωρήθη ὅτι αἱ ὄραι διδασκαλίαι ἦσαν ὀλίγαι. Σήμερον, ἀντι-
θέτως, κατηγορεῖται ἡ Σχολή ὅτι «καταπονεῖ ὑπερμέτρως σωματικῶς καὶ
πνευματικῶς τοὺς σπουδαστάς» (!) καὶ ὅτι «ἐπιδιώκει νὰ παρασκευάσῃ
σοφοὺς!» Ἡ μία κατηγορία ἀποδεικνύει, εὐτυχῶς, τὸ ἀσύστατον τῆς ἄλλης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

«Τὸ ἐπάγγελμα πού θέλω νά μάθω εἰς
τούς μαθητάς μου εἶναι ἡ ΖΩΗ» ἔλεγε ὁ
J. J. ROUSSEAU. Σωστά ἀλλά ζωή πού
πρέπει νά ἔχη ὡς σκοπὸν νά ἀνυψῶνῃ τὸ
ἄτομον μέσα εἰς ἕν εὐήμερον σύνολον».

Εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας δημοσιεύονται αἱ δύο πρῶται
προγραμματικαὶ ὁμιλίαι τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς μας κ.
Στρ. Κ. Παπαϊωάννου. Εἰς εἰδικὸν τεῦχος θὰ ἐκτυπωθοῦν
αἱ ἄλλαι δύο βασικαὶ τοῦ ὁμιλίου με θέματα: «Ἡ ἔννοια, ἡ
ἀπόστολή καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ διοικητικοῦ στελέχους» καὶ
«Τὸ νέον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικόν: ὁ παραγωγὸς — ἄνθρωπος».

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ *

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὴν πρώτην δημοσίαν ὁμιλίαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου, γενομένην τὴν 27ην Νοεμβρίου 1946 εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας ἀριθ. 84 αἴθουσαν ἐνώπιον τῶν τότε ὀλιγων σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς, τῶν Καθηγητῶν καὶ εὐαριθμῶν ἀκροατῶν. Προηγουμένως ὁ ἀείμνηστος Ἐπ. Χαρίλαος εἶχεν ἐκθέσει εἰς τὸν λόγον του τὰ πεπραγμένα τῆς Σχολῆς καὶ τὴν πικρίαν του διότι δὲν κατανοεῖται ἡ προσπάθειά του. Ὁ ἀείμνηστος δημιουργὸς τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶχε τονίσει τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσωμεν νέαν καὶ γόνιμον βιομηχανικὴν κίνησιν, νέους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι νὰ ἔχουν συνείδησιν τῆς νέας ἐποχῆς, νὰ προετοιμάσωμεν ἐπαξίους καὶ καλυτέρους διαδόχους τῶν πρωτεργατῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τοῦ τόπου, νὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Χώρας. Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ κ. Π. προγραμματίζει τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς κατευθύνσεις τῆς Σχολῆς, ὁραματίζει τὴν μέλλουσαν συγκρότησίν της, τοὺς καρποὺς τοὺς ὁποίους θὰ ἀποδώσῃ καὶ τονίζει τὴν σημασίαν τοῦ διοικητικοῦ στελέχους εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ὀργάνωσιν τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς πολιτείας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς τονίζει ὅτι εἰσήλθομεν εἰς μίαν νέαν περίοδον τῆς ἱστορίας, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει ὡς «περίοδον τοῦ ἀνθρώπου» καὶ προδιαγράφει τὸ νέον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικὸν τοῦ «ἀνθρώπου — παραγωγῶν»].

Ὁ σεβαστὸς μας Πρόεδρος εἰς τὴν σύντομον Λογοδοσίαν τῶν πεπραγμένων τῆς Σχολῆς μας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1945 - 1946 ἐξέθεσεν εἰς ἀδράς γραμμάς τὴν καταβληθεῖσαν ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τοὺς Καθηγητάς, τὴν Διεύθυνσιν καὶ τὸ Διοικητικὸν Προσωπικὸν προσπάθειαν διὰ νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων ἡ νεορὰ Σχολή μας.

Ἡ φωτεινὴ του σκέψις καὶ προπαντὸς ἡ πίστις του ἐπὶ τὸ συντελούμενον ἐκπαιδευτικὸν ἔργον καθιστοῦν βέβαιον ὅτι ἡ Λογοδοσία τοῦ ἐπομένου ἔτους θὰ εἶναι ἀκόμη πλουσιωτέρα. Πάντως ἔχω χρέος νὰ τὸν εὐχαριστήσω ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Συναδέλφων μου δι' ὅσα εἶπε περὶ αὐτῶν, διὰ τὴν καταβαλλομένην σχεδὸν ἄνευ ἄμοιβῆς ἐργασίαν, διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας των καὶ νὰ τὸν βεβαιώσω

* Τὸν πρῶτον πράγματι λόγον ἐξεφώνησεν ὁ κ. Παπαϊωάννου εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Δυστυχῶς ὁ λόγος οὗτος δὲν ἔστυνογραφήθη.

ἄλλην μίαν φοράν καὶ ἐπίσημως ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου βήματος ὅτι οἱ κ.κ. Καθηγηταὶ ἔχουν μὲ αὐτὸν κοινούς πόθους καὶ κοινὰ ἰδανικὰ καὶ τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ ὑπερῆφάνειαν, τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναπτύξουν καὶ νὰ καταστήσουν ἀξιοσέβαστον τὸ νεαρὸν τοῦτο ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα.

Ὅτι αὐτὸν—τὸν Προεδρὸν μας—τόσον λυπεῖ, αὐτὸ στενοχωρεῖ καὶ ἡμᾶς, χωρὶς νὰ μᾶς ἀποκαρδιῶνει. Ἀντιθέτως, σεβαστέ μας Κύριε Πρόεδρε, ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δέον νὰ διακηρύξω, κατὰ τρόπον εὐθὺν καὶ ὠμόν, ὅτι θὰ ἀγωνισθῶμεν μὲ τὴν πίστιν ἐπὶ τὸ δίκαιόν μας νὰ διαφωτίσωμεν τοὺς ἀγνοοῦντας ἢ παρεξηγοῦντας τὸ ἔργον μας. Ἡ ἐχθρότης καὶ ἡ ἐμφανιζομένη ἀντίδρασις ἀπλῶς ἀναπτύσσουν τὴν δραστηριότητά μας, ὅπως ἔχομεν τὴν συναίσθησιν ὅτι ἡ συμπαράστασις τῶν ὀλίγων φίλων τῆς Σχολῆς ἀναπτύσσει τὴν δραστηριότητά μας.

Κυρίαὶ καὶ Κύριοι, ἀγαπητοὶ μου Σπουδασταί.

Νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ κοινὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ εἴσοδος τῆς Ἀνθρωπότητος εἰς μίαν νέαν ἐποχὴν κατ' ἀνάγκην δημιουργεῖ νέας ἀντιλήψεις διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, ἡ ὁποία εἶναι θεσμὸς κοινωνικὸς συνακολουθῶν τὴν πορείαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κόσμου· δὲν εἶναι ἔξω τόπου καὶ χρόνου, ἀντιθέτως εἶναι θεσμὸς ἀποσκοπῶν νὰ ἐξυπηρετήσῃ ζῶσας ἀνάγκας καὶ πραγματικὰς συνθήκας τῆς ζωῆς.

Ἐκάστη ἐποχὴ διεμόρφωσε τὸ ἰδικόν της ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικὸν ἀπὸ τότε ποὺ εἰς τὴν πατρίδα μας, γύρω εἰς τὸν βον π.Χ. αἰῶνα, νομίζω, διεμορφώθη ἡ ἔννοια τῆς Παιδείας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα πραγματοποιεῖται διὰ πρώτην φοράν αὐτὸ τὸ νέον, τὸ ὁποῖον καλοῦμεν σήμερον Παιδείαν, δηλαδὴ ἕν συνειδητὸν ἔργον ἐλευθέρων προσώπων. Κατὰ τὴν νέαν—ἐπαναστατικὴν πράγματι διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην—ἀντιλήψιν ἡ παιδεία δὲν εἶναι πλέον ἔργον μιᾶς κάστας (συνήθως ἱερέων) ἢ ὁποία ἀποβλέπει νὰ δημιουργήσῃ ἕνα ἐπαγγελματιῶν (ἱερέα, στρατιωτικόν, ἱατρὸν κτλ.), ἀλλ' ἡ Παιδεία ἀποστολὴν ἔχει νὰ διαμορφώσῃ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸ «ἦθος».

Πρέπει μὲ ὑπερῆφάνειαν νὰ διακηρύξωμεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία μένει πάντοτε τὸ πρότυπον τῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας, τῆς ὁποίας ἰδανικὸν εἶναι ὁ ΠΛΗΡΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν διψάν τῆς ζωῆς καὶ τὴν βαθυτάτην συναίσθησιν τοῦ χρέους.

Τὸ λεγόμενον κλασσικὸν ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικὸν ἀνταποκρίνεται εἰς ἐποχὰς κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι κατενόουν, ἐγνώριζον τί σημαίνει «ἄνθρωπος—ἀνθρωπισμός», ἐγνώριζον δηλαδὴ πῶς διὰ τῆς παιδείας εἶναι δυνατόν νὰ ἀνυψωθοῦν, νὰ ἀποκτήσουν ἦθος, μὲ μίαν λέξιν νὰ «ἐξανθρωπισθοῦν».

Αὐτὸ τὸ ἰδανικὸν ἔχει σήμερον καὶ παρανοηθῆ καὶ ξεπερασθῆ. Ζῶμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Χίτλερ, τοῦ Στάλιν, τοῦ δεξιοῦ καὶ ἀριστεροῦ ὀλοκληρωτισμοῦ, τῆς συντριβῆς ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὸ μῖσος τῶν ἠθικῶν ἀξιών, καὶ προπαντὸς ζῶμεν εἰς τὴν ἐποχὴν ὅπου ἡ

ἀτομική ἐνέργεια, μετὰ 10 ἢ 20 ἔτη, εἰρηνικῶς ἐφαρμοζομένη θὰ ἐπιφέρει μίαν ἐπανάστασιν εἰς τὰς σχέσεις τῶν λαῶν, εἰς τὴν συγκρότησιν τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν, εἰς τὸ ὄλον μας σύστημα διαβίωσης.

Τὸ κλασσικὸν Ἰδανικὸν ἐγενήθη καὶ ἔζησε εἰς μίαν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ τεχνική, ἡ οἰκονομία, τὰ ὀργανωτικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα, ἡ ἀνάπτυξις νέων πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, ἡ διεθνὴς ἀγορὰ καὶ ἡ διεθνὴς ἐπικοινωνία, προβλήματα τὰ ὅποια ἀπέρρευσαν ἀπὸ τὴν τεχνικοποίησιν τῆς οἰκονομίας, ἦσαν θέματα ἀνύπαρκτα ἢ βασικῶς ἀσήμαντα.

Ἡ ἐμφάνισις καὶ τὸ γιγαντιαῖον—πῶς ἄλλως νὰ τὸ ἐκφράσω—τῶν προβλημάτων αὐτῶν καὶ τῶν νέων τεχνικο-οικονομικῶν καὶ κατ' ἀνάγκην πολιτικο-κοινωνικῶν καταστάσεων ἀπέδειξεν ἀνίκανον τὸν «ἀνθρωπισμὸν τῆς κλασσικῆς παιδείας» νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀπανθρωπισμὸν τοῦ Χίτλερ καὶ τὴν βαρβαρότητα τῶν ὀλοκληρωτικῶν καθεστώτων. Ἡ περίφημος «γερμανικὴ κουλτοῦρα» ἀπεδείχθη ἀνύπαρκτος πρὸ τῆς ὀργανωμένης βίας.

Ἐπειτα, τὰ αὐτὰ φαινόμενα κατέστησαν ἐπιτακτικὴν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ πνεύματος εἰς περιοχὰς οἰκονομικοτεχνικὰς, αἱ ὅποια ἄλλοτε ἦσαν ἄγνωστοι ἢ, πρᾶγμα τοῦ σημαίνει τὸ αὐτό, τὴν ἀναδιαμόρφωσιν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ πνεύματος ἐπὶ βάσεως νέας καὶ συμφῶνου πρὸς τὰς τεχνικο-οικονομικὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς διαρθρώσεως τῆς κοινωνίας.

Πάντως βέβαιον εἶναι ὅτι ὄχι μόνον οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ἀλλὰ καὶ ὄλοι οἱ ἐπιστήμονες καὶ φιλόσοφοι εὐρέθησαν ἀπολύτως ἀνέτοιμοι ν' ἀντιμετωπίσουν τὰ σημερινὰ προβλήματα. Αἰφνιδιασμένη ἡ κοινωνία καὶ ἡ διανόησις εἰδικώτερον εὐρέθησαν ἀνίκανοι ν' ἀντιμετωπίσουν καὶ τὰς «δεξιὰς» καὶ τὰς «δεξιὰς ἀριστερὰς» ἐπιθέσεις κατὰ τῆς μορφώσεως, κατὰ τῶν νέων, κατὰ τοῦ ἀμέσως παρασκευαζομένου μέλλοντος.

Ἡ ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι ἀφηρημένη ἰδέα, δὲν εἶναι θεσμὸς ἕξω τόπου καὶ χρόνου, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ νὰ παρασκευάζῃ χρησίμους ἀνθρώπους διὰ τὸ μέλλον. Ἀντλεῖ ἀπὸ τὸ παρελθόν, στηρίζεται εἰς τὸ παρόν, ἐπιλύει ἄμεσα ζητήματα, ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μέλλοντος. Ὁ παιδαγωγὸς δὲν βλέπει πρὸς τὰ ὀπίσω εἰμὴ μόνον διὰ ν' ἀντιληφθῇ τὴν διανυθεῖσαν ὁδόν, ἀλλ' ἐξετάζει ποίας συνθήκας θ' ἀντιμετωπίσῃ, βάσει τοῦ παρόντος, ὁ νέος εἰς τὸν μέλλον. Ἐάν ἡ ἐκπαίδευσις εἰς μεταβατικὰς περιόδους ἀποτυγχάνει εἶναι διότι τὸν ἐκπαιδευτικὸν ἀπασχολεῖ τὸ παρελθόν καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρέπει νὰ προετοιμάσῃ τὸ μέλλον, νὰ διαμορφώσῃ ἄνθρωπον ἀντάξιον μὲ τὴν νέαν ἐποχὴν του.

Τὸ ἀστικὸν καθεστῶς τὸ ὅποιον ἀνέκυψε ἀπὸ τὴν βιομηχανικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 18ου αἰῶνος ἦτο φυσικὸν νὰ δημιουργήσῃ ἕν νέον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικόν. Ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος, ἡ ὅποια

έμειwane τὸν ἄνθρωπον πρὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀπέτέλεσε τὴν νέαν μέριμναν τῆς Παιδείας.

Ὁ ἀστικός πολιτισμὸς ἤνοιξε διάπλατα τὰς θύρας τῆς ἐκπαίδευσως πρὸς ὄλους καὶ ἐξήτησε δι' αὐτῆς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς νέας ἀνάγκας καὶ τὰς νέας συνθήκας τὰς ὁποίας ἐδημιούργησαν δύο κύρια φαινόμενα: πρῶτον ἡ ἀνάπτυξις τῆς Τεχνικῆς, ἡ αὐξήσις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, καὶ δεύτερον τὸ ἄνοιγμα τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς ἀντὶ τῆς κλειστῆς οἰκονομίας τοῦ προκαπιταλιστικοῦ καθεστώτος.

Ἡ ἀστική τάξις, διαμορφώσασα τὸν τεχνικὸν πολιτισμὸν καὶ καταστάσασα κυρίαρχος τάξις, ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀντιλήψεις καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν, τὰ συστήματα καὶ τὰς μεθόδους διδασκαλίας. Ἀφῆρσεν, ὀρθῶς, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τὸ μονοπώλιον τῆς Ἐκπαίδευσως καὶ κατέστησε αὐτὴν δημόσιον λειτουργήμα, ὑποχρέωσιν βασικὴν τοῦ Κράτους, δικαίωμα ἐπίσης παντὸς πολίτου. Εἰσήγαγε καὶ ἐτόνωσε τὰ θετικὰ μαθήματα καὶ μετέβαλεν ἄρδην τοὺς τρόπους διδασκαλίας. Ἐπαυσε πλέον νὰ θεωρῆται ἡ διδασκαλία τῶν Φυσικῶν καὶ τῶν Μαθηματικῶν ἀμάρτημα ἢ, ὡς ἐν Ἑλλάδι, «διαβόλου γέννημα». Αἱ ἀστικαὶ ἐπαναστάσεις τοῦ 1848 καὶ ἡ ὀριστικὴ ἐπικράτησις μετὰ τὸ 1870 τῆς ἀστικῆς τάξεως εἰς τὴν Εὐρώπην, ἡ ἄνθησις μετὰ ταῦτα τοῦ καπιταλισμοῦ, ἡ μακρὰ εἰρήνη, ἡ ὑλικὴ εὐημερία, ἡ πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἐλευθερία, ἡ ἠθικὴ πρόοδος μετέβαλον κατὰ βάσιν τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τῆς ὀργανώσεως τῆς μέχρι τῶν σχολικῶν ἰδανικῶν. Ὁ ἄνθρωπος πλέον διψᾷ διὰ μάθησιν, ζητεῖ ἐλευθέρως νὰ κατακτῆσῃ τὴν γνῶσιν, διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸν ὑλικὸν πλοῦτον, διὰ νὰ γίνῃ, ὡς νομίζει, εὐτυχέστερος.

Οὕτω εἰσῆλθομεν εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα μὲ διαμορφωμένην τὴν ἀντίληψιν ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν κλασσικὴν ἐκπαίδευσιν—δυστυχῶς ψευδοκλασσικὴν ἐν Ἑλλάδι—πρέπει νὰ λειτουργήσουν ἐπαγγελματικαὶ σχολαί, διότι ὁ γοργῶς ἀναπτυσσόμενος καπιταλισμὸς, χάρις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς καὶ τὴν κατάκτησιν τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς, τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἀναγκῶν, ζητεῖ μορφωμένους καὶ εἰδικευμένους διοικητικοὺς καὶ διαχειριστικοὺς ὑπαλλήλους, οἱ ὅποιοι μίαν ἡμέραν θὰ δημιουργήσουν μίαν νέαν κατάστασιν ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων καὶ θὰ καταστοῦν ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν managers ἀπὸ ὑπάλληλοι αὐτοὶ οἱ πραγματικοὶ κύριοι.

Τὰ λατινικὰ καὶ ὁ μῦθος τοῦ Λὼτ ἢ οἱ ἔρωτες τῆς Ἀφροδίτης δὲν συντελοῦν φυσικὰ εἰς τὴν παραγωγὴν. Ἦσαν ἄλλοτε χρήσιμα διὰ τὴν μὀρφωσιν τῆς τότε κρατουμένης πρὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τάξεως, ἰδίως μαζί μὲ τοὺς καλοὺς τρόπους τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τὴν γνῶσιν τῆς γαλλικῆς φιλολογίας. Ὁ *homme policé* ἦτο τὸ ἰδανικόν. Τὸ ἰδανικόν αὐτὸ ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸ ἰδανικόν τοῦ καλοῦ ἐπαγγελματίου. «Τὸ πρῶτον μέλημα τῆς ἐκπαίδευσως, λέγει ὁ γνωστὸς παιδαγωγὸς Kerschesteiner, εἶναι νὰ δημιουργήσωμεν ἄνθρώπους ἱκανοὺς νὰ ἀσκήσουν ἐν ἐπάγγελμα». Οὕτω ἐμφανίζεται καὶ δημιουργεῖται ἡ Ἐπαγγελματικὴ Ἐκπαίδευσις παντὸς τύπου καὶ

παντός βαθμοῦ καὶ ὅλαι αἱ Χῶραι τῆς Εὐρώπης συναγωνίζονται εἰς τὴν δημιουργίαν κατωτέρων, μέσων καὶ ἀνωτέρων Σχολείων, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα λαμβάνει εἰδικὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν ὁ τεχνικός καὶ διοικητικός συνεργάτης εἰς τὸ ἔργον τῆς παραγωγῆς τοῦ ὕλικου πλοῦτου.

Μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις ἦτο ἔργον μόνον τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐξω ἀπὸ τὰς 5 ἢ 6 Σχολὰς τοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ νοηθῆ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις. Ὁλὴ ἡ Ἐπιστήμη ἔπρεπε νὰ εἶναι συγκεντρωμένη εἰς αὐτὴν τὴν Universitatis, διότι τὸ Πανεπιστήμιον εἶναι τεταγμένον ἐκ τῆς φύσεώς του νὰ καλλιεργῇ τὸ πνεῦμα τῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς ἀληθείας, τὴν Ἐπιστήμην μὲ μίαν λέξιν, ἀνεξαρτήτως καὶ ὑπεράνω συμφερόντων καὶ ὕλικων ἐπιδιώξεων.

Ἀπὸ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς δημιουργίας τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς, παραλλήλως πρὸς τὰ σεβάσματα Πανεπιστημια, ἡ ἀστικὴ τάξις δημιουργεῖ τὰς ἀνωτέρας Τεχνικὰς καὶ ἐφηρμοσμένης οἰκονομίας Σχολὰς. Καὶ εἰς τὴν Χώραν μας προηγείται τὸ Πανεπιστήμιον (1837) καὶ πολὺ βραδύτερον (τῷ 1887) συγκροτεῖται ὡς ἀνώτατον πνευματικὸν Ἰδρυμα τὸ Πολυτεχνεῖον*, μετὰ δὲ τὴν ἀνορθοῦν τῆς ἀστικῆς τάξεως, τῷ 1920, ἱδρύεται ἡ Ἄνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολή, ἡ σήμερον ΑΣΟ & ΕΕ.

Εὐρισκόμεθα τώρα πρὸ μιᾶς νέας περιόδου τὴν ὁποίαν ἤνοιξεν ἡ ἔννοια τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ πολέμου. Αὕτη κατήργησε τὰς τάξεις καὶ ἐδημιούργησε, μέσα εἰς τὸν πόλεμον καὶ μέσα εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, τὴν ἐνότητα τοῦ Λαοῦ. Τοῦτο ὅμως δημιουργεῖ νέας ἀντιλήψεις, νέα συνθήματα ζωῆς, νέας ἰδέας ἀλλὰ καὶ νέας ὑποχρεώσεις ὑπὲρ τοῦ συνόλου καὶ νέα δικαιώματα τῶν παραγωγικῶν τάξεων.

Ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους, μὲ τοιαύτας ἐλπίδας ἡ Ἐκπαίδευσις καλεῖται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ χρέος της μορφώουσα καὶ διαπαιδαγωγούσα. Καλεῖται νὰ καταστῇ συντελεστὴς τῆς οἰκονομικῆς προσπάθειας τοῦ ἔθνους, παράγων εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων διαβιώσεως τοῦ Λαοῦ μας. Οἱ ἔρωτες τοῦ Διὸς ἢ τῆς Δαλιδαῶς εἶναι τερπνὰ μυθιστορήματα δι' ἀχρήστους ἀνθρώπους, ἀλλὰ δὲν πράγουν τὴν παραγωγὴν, δὲν βελτιώνουν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, δὲν ἀναπτύσσουν τὴν εὐημερίαν ἢ μᾶλλον δὲν ἐλαττώνουν τὴν ἀθλιότητα, ἐκτός τοῦ ὅτι δὲν συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἡθους εἰς τοὺς νέους. Αὐτὰ τὰ τερπνὰ «Δεκαήμερα τοῦ Βοκκακίου» πρέπει νὰ ριφθοῦν εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων ἢ μᾶλλον τῶν ἐπιβλαβῶν πραγμάτων. Οἱ νέοι βλάπτονται καὶ οὐδέποτε ὠφελήθησαν ἐξ αὐτῶν.

Πρέπει τὸ Σχολεῖον νὰ ἀντιληφθῇ τὴν νέαν ἐποχὴν καὶ νὰ ἀναταθῇ μέχρι τῶν νέων Ἰδανικῶν, νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ἐρωτήματα τὰ

* Τὸ Πολυτεχνεῖον συνεστήθη τῷ 1836 ὑπὸ τὸν τίτλον «Σχολεῖον Τεχνῶν» καὶ ἦτο κατώτερον καὶ βραδύτερον «Μέσον Τεχνικὸν Σχολεῖον». Τῷ 1914 ἀνεγνωρίσθη ὡς ἰσότιμον πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον.

προβάλλοντα και νά ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἐμφαζιζομένους ἀξιώσεις.

Ἡ νέα ἐποχή, τὴν ὁποίαν θά χαροῦν οἱ νέοι καὶ ἴσως τὴν ἰδω-
μεν ἡμεῖς οἱ παλαιότεροι ἐρχομένην, ἠγγέλθη μὲ τὴν καταστροφικὴν
λάμψιν τῆς Χιροσίμα, ἡ ὅποια αὔριον — ἄς εὐχθῶμεν ὅλοι ταχέως —
θά μεταβληθῆ εἰς φῶς χαρωπόν, εἰς γόνιμον ἐνέργειαν, εἰς εἰρηνικὴν
καὶ δημιουργικὴν δύναμιν. Οἱ ἄνθρωποι, ποῦ εἰς τὴν τραγικὴν τῶν
πορείαν ἀνεζήτησαν τὸν Παράδεισον εἰς τὸ παρελθόν, θά ἀνακαλύ-
ψουν τὴν Χώραν τῆς Ἑδέμ, ὅπου πλέον νέα ζωὴ, νέα συστήματα,
νέα ἦθη, νέαι ἰδεαὶ θά κυριαρχήσου, διότι τὴν στενότητα τῶν ἀγα-
θῶν, τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν, τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν φόβον θά ἀντι-
καταστήσῃ ἡ ἀφθονία καὶ ἡ εὐημερία, ἡ πίστις εἰς τὸν ἄνθρωπον, τέ-
κνον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ.

Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς αὐτὴν τὴν νέαν ἐποχὴν συν-
εστήσαμεν τὴν Σχολὴν ταύτην ὡς μικράν, ἀσήμαντον συμβολὴν εἰς
τὴν μορφωτικὴν προσπάθειαν τοῦ Ἔθνους, ὡς συμβολὴν στηριζομένην
εἰς ἀντιλήψεις αἱ ὁποῖαι φαίνονται νέαι καὶ δημιουργοῦν ἴσως ἀντι-
δράσεις ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ἤδη εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν
διεμορφώθησαν καὶ κατέστησαν κοινὴ πεποιθήσις.

Πιστεύω καὶ ἐγὼ ὅτι δύο εἶναι αἱ σημαντικώτεραι ἀνακαλύψεις
ἀπὸ τοῦ ἄλλου παγκοσμίου πολέμου: ἡ μία εἶναι ὁ ἄνθρωπος εἶναι
ὁ σκοπὸς τῆς παραγωγῆς καὶ ὄχι ἀπλῶς τὸ μέσον. Οὕτω πῶς ἐσχη-
ματίσθη μὴ νέα ἀντίληψις τῶν προβλημάτων τῆς οἰκονομίας, πράγμα-
τι ἀνθρωπιστικὴ καὶ κατ' ἀνάγκην σειρά μαθημάτων περὶ τὸν ἄνθρω-
πον ὡς παραγωγὸν καὶ ὡς καταναλωτὴν διεμορφώθη. Ἡ δευτέρα εἶναι
ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια. Τὸ ἐν εὐτυχῶς προηγήθη τοῦ ἄλλου, διότι εἶμαι
βέβαιος ὅτι μίαν ἡμέραν ἡ ἀνθρωπιστικὴ οἰκονομικὴ ἀντίληψις θά συν-
τελέσῃ ὥστε καὶ ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια νά ἔξη ὄχι καταστροφικὸν ἀλλὰ
ἀνθρωπιστικὸν σκοπὸν καὶ ἀποτέλεσμα.

Οὕτω πῶς μέσα εἰς αὐτὴν τὸν στενὸν χῶρον τοῦ ἐν δημιουργίᾳ
Σχολείου μας ἐσχηματίσθη μὴ κοινὴ ἀντίληψις ὄλων μας: ὅτι εἰς
πᾶσαν κοινωνικὴν παραγωγικὴν μονάδα ὑπάρχει εἰς κοινὸν σκοπὸν,
κοινὰ συμφέροντα, κοινὰ ἐπιδιώξεις, κοινὸι, ἐάν θέλετε, ἀντίπαλοι.
Πρέπει μὲ τὴν βᾶσιν αὐτὴν νά δημιουργήσωμεν εἰς τοὺς ἐργαζομέ-
νους μέσα εἰς αὐτὴν τὴν μονάδα — ἐπιχειρήσιν, κοινωφελῆ ὄργανισμὸν,
δημοσίαν ὑπηρεσίαν — πνεῦμα ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ κατὰ συνέ-
πειαν ἀμοιβαίας συμπαθείας, διὰ νά πραγματοποιηθῆ ταχύτερον καὶ
ἀποτελεσματικώτερον ὁ κοινὸς σκοπός. Πρέπει νά γίνῃ εἰς ὅλους
κατανοητὸν ὅτι ἀνήκουν ὅλοι εἰς ἓνα κοινωνικὸν — ἐθνικὸν — μηχανι-
σμὸν, τοῦ ὁποῦ ὅλα τὰ τμήματα δέον νά συνεργάζωνται ὁμαλῶς,
διὰ νά ἀυξήσωμεν τὴν παραγωγικότητα ἐνὸς ἐκάστου καὶ ὄλων μαζί
τῶν συντελεστῶν τοῦ πλοῦτου.

* Παραλείπομεν τὰ ὅσα ἐπὶ τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς ἐξέθεσεν
ὁ κ. Π., διότι περιέχονται εἰς τὴν ἐπομένην ὁμιλίαν ἐν ἐκτάσει.

Ἡ Ἴδρυσις τῆς Σχολῆς μας ὑπὸ τὴν πρώτην της μορφήν εἶναι γέννημα τῆς ἐντάσεως τῆς βιομηχανικῆς μας προόδου καὶ τῆς κατανοήσεως ὅτι ἄνευ βιομηχανοποιήσεως τῆς χώρας δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος αὐξάνει δυσαναλόγως εἰς ἀριθμὸν ἐν σχέσει μὲ τὰς δυνατότητας τὰς ὁποίας παρέχει ἡ γεωργία, ἕτερος κλάδος βασικὸς τῆς οἰκονομίας μας.

Δὲν θὰ ἐπιμείνω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, διότι ὁ σεβαστὸς μας Πρόεδρος, ὡς ὁ πλέον ἀρμόδιος, σὰς ἔδωκε παραστατικὴν τὴν πορείαν τῆς βιομηχανικῆς μας ἐξελίξεως καὶ τῶν ἐλπίδων διὰ μίαν πλήρη βιομηχανικὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ τόπου, ἐὰν θελήσωμεν πράγματι νὰ ἀνοικοδομήσωμεν τὰ ἐρεπία καὶ νὰ προαγάγωμεν τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας.

Ἡ Σχολὴ μας δίδει τὸ παρὸν εἰς τὸ προσκλητήριον αὐτὸ τοῦ "Ἐθνους. Δι' αὐτὸ κατὰ τὸ 1945, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἐτόνιζα ὅτι ἡ Σχολὴ μας εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν Ἴδρυμα, ἀληθὴς συμπαραστάτης εἰς τὴν ἐθνικὴν προσπάθειαν τῆς ἀνασυγκροτήσεως, μακρὰν τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐρίδων, φωτισμένος ἐργάτης μὲ ἀσήμαντα μέσα, ἀλλὰ μὲ πλουσίαν τὴν πίστιν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως καὶ τῆς προόδου τοῦ τόπου.

Ταῦτα πάντα ἀπορρέουν ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ βασικὴ μονὰς τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς—ἡ ἐπιχειρήσις—ἤλλαξε σκοπὸν καὶ ὅτι ἀπὸ μονὰς τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας κατέστη κοινωνικὴ μονὰς, σκοποὺς κοινωνοφελεῖς ἐπιδιώκουσα. Τοῦτο φυσικὰ δημιουργεῖ ὑποχρεώσεις τῶν μέχρι σήμερον κρατούντων, ἀλλὰ τὰ ἀνταλλάγματα ἀπὸ τὴν νέαν αὐτὴν κοινωνικὴν καὶ ἀνθρωπιστικὴν ἀντίληψιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἶναι ἀπέριωτος μεγαλύτερα. Πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰ προβλήματα ὄχι μόνον μὲ θάρρος ἀλλὰ καὶ μὲ πνεῦμα θυσίας, χωρὶς προκαταλήψεις, ἀλλὰ μὲ εὐρείαν τὴν προοπτικὴν, ὄχι μὲ ἐγωϊσμὸν καταστροφικὸν ἀλλὰ μὲ δικαιοσύνην καὶ ἀνθρωπισμὸν.

Μέσα εἰς τὴν Σχολὴν θέλομεν νὰ διδάξωμεν τὴν ἰερότητα τῆς ἐργασίας, τοῦ μόχθου ὑπὲρ τοῦ συνόλου. Θέλομεν νὰ ἀναχθῇ ἡ ἐργασία εἰς σύμβολον ὄχι στενῶς θεωρουμένης παραγωγῆς ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' εἰς σύμβολον ἀνθρωπίνης ἀξίας. Θέλομεν τὸν ἀρχηγὸν ὄχι πλέον πολεμοῦντα contra omnes, ἀλλὰ δημιουργόν, ἔχοντα συναισθησὴν τῆς εὐθύνης του ἀπέναντι τοῦ συνόλου, ἀρχηγὸν καὶ ὑπῆρέτην, ἐργάτην καὶ συντονιστήν, συνεργάτην ὄλων, διότι ὀρθῶς λέγουσιν ὅτι «δὲν χρειάζεται πλεονὰ εἶσαι ἐπάνω καὶ μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ νὰ εἶσαι μαζί μὲ τοὺς ἄλλους».

Δὲν εἶναι πλέον οὐτοπία δταν ζητοῦμεν νὰ καταστοῦν οἱ ὄροι τῆς ἐργασίας τοιοῦτοι ὥστε νὰ κυριαρχῇ πνεῦμα κατανοήσεως καὶ συμπαθείας ἀλλὰ ἀντιθέτως εἶναι πλέον οὐτοπία νὰ νομίζωμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθῶμεν χρησιμοποιοῦντες πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις καὶ μεθόδους ἐργασίας, ἀναπνέοντες τὸν μουχλιασμένον ἀέρα ἐρμητικῶς κεκλεισμένων αἰθουσῶν.

Ἡ ἰδιωτικὴ ἐκπαίδευσις ἐγένετο καὶ εἰς τὰ Συντάγματα τὸ ἀντικείμενον ἰδιαίτερας προστασίας. Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἀκόμη καὶ οἱ ἀντίπαλοί της ἀνεγνώρισαν ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ἐφαρμῶσῃ προγράμματα νέα,

μεθόδους νέας, μαθήματα νέα. Ἡ Σχολὴ αὐτὴ φιλοδοξεῖ νὰ δικαιολογήσῃ αὐτὴν τὴν προσδοκίαν. Θέλει νὰ κομίσῃ εἰς τὸ Ἔθνος τὴν ζωτικότητα τῆς νεότητός της, τὴν δημιουργικότητα τῶν ἰδρυτῶν καὶ καθηγητῶν της, τὴν πίστιν των, τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν σπουδαστῶν της, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως νὰ προσφέρῃ πρὸς μελέτην καὶ καλόπιστον κρίσιν νέας ἰδέας, νέας μεθόδους, νέα μαθήματα.

Θέλομεν νὰ ἐμφανίσωμεν καὶ εἰς τὸν τόπον μας τὰ νέα συνθήματα τῆς παραγωγικότητος, τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας, τῆς μείζονος ἀποδόσεως, τῆς μελέτης τῶν προβλημάτων τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων μέσα εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν, τῶν λεγομένων δημοσίων σχέσεων, συνθήματα τὰ ὁποῖα ἀπὸ πολλοῦ ἔχουν καταστῆ τὸ πρόγραμμά αἱ ἰδεολογικαὶ κατευθύνσεις καὶ αἱ ἐκπαιδευτικαὶ ἐπιδιώξεις τῶν συγχρονισμένων ἐν Εὐρώπῃ, ἰδίᾳ ἐν Ἀμερικῇ σχολῶν.

Ἐζήσαμεν μίαν ἐφιαλτικὴν νύκτα τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς. Ἀλλὰ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν πάλιν τῶν δυνάμεων τοῦ φωτός κατὰ τοῦ σκότους, τῆς Ἐλευθερίας κατὰ τῆς τυραννίας, τῆς Δημοκρατίας κατὰ τοῦ φασισμού καὶ τῆς Προόδου κατὰ τῆς ὀπισθοδρομήσεως, ὡς Λαὸς ὄχι μόνον ἐδώσαμεν τὸ παρόν, ὄχι μόνον ἐχαρίσαμεν τὴν χαρὰν τῆς πρώτης νίκης, ἀλλὰ καὶ ἐδώσαμεν μὲ τὴν ἡρωϊκὴν μας ἐξόρμησιν τὴν αὐγὴν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τὸ πραγματικὸν νόημα εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Δυστυχῶς, ἐνῶ ἐνίκησαμεν εἰς τὸν πόλεμον κινδυνεύομεν νὰ χάσωμεν τὴν Εἰρήνην, διότι ἡ Χώρα μας καὶ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944 καὶ τώρα μετεβλήθη εἰς κέντρον τῆς ἀντιθέσεως τῶν πρώην συμμάχων, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὁποίων δουλεύουν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ, θέτοντες τὸ κομματικὸν πάθος, τὴν δῆθεν ἰδεολογίαν των ὑπεράνω τοῦ Ἔθνους.

Εἶναι ἀκόμη καιρὸς — ἐντὸς ὀλίγου θὰ εἶναι πολὺ ἀργὰ καὶ θὰ πληρώσωμεν βαρύτερον λογαριασμόν — νὰ κατανοήσωμεν ὅτι μόνον ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ἔθνησμο καὶ ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ πατριωτισμοῦ εἶναι δυνατόν νὰ στηριχθῶν αἱ πραγματικαὶ προσδευτικαὶ δυνάμεις. Πρὸς τοὺς νέους ἀπευθύνομαι, μὲ πόνον δι' αὐτοὺς καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ κατανοήσουν τουλάχιστον αὐτοὶ ὅτι μία εἶναι ἡ Πατρίδα — ἡ Ἑλλάδα — καὶ ὅτι, λησμονοῦντες τοῦτο, ὑπηρετοῦντες τοὺς μὲν ἢ τοὺς δέ, ἀπεργάζονται δεινὴν κατὰ τοῦ Ἔθνους συμφορὰν, κατὰ τοῦ παρόντος καὶ περισσότερο κατὰ τοῦ μέλλοντός των. Ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ — τοῦ ἱεροῦ — αἰσθάνομαι βαθύτατα τὴν ἀνάγκην, τὸ θεωρῶ χρέος ἱερὸν, νὰ διακηρύξω ὅτι ὀφείλουν οἱ πάντες νὰ ἀντιληφθῶν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα φίλοι καὶ σύμμαχοι μόνον τῶν φίλων καὶ τῶν συμμάχων καὶ ἐχθροὶ ἀμελικτοὶ ὧσων ἐπιβουλεύονται τὴν ἀκεραιότητα ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Χώρας. Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος εἶναι αἱ Ἀθῆναι καὶ οὐδεμίαν ἄλλη πόλιν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρέπει, διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν Χώραν μας, διὰ νὰ μὴ ὑποδουλωθῆ, διὰ νὰ μὴ γίνῃ ἀποικία, νὰ δημιουργή-

σωμεν ἑλληνικὴν πολιτικὴν μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς εὐρωπαϊκῆς καὶ διεθνοῦς συνεργασίας.

Τὴν στιγμὴν ποῦ ἔχει ἐξαπολυθῆ μία νέα σλαυικὴ ἐπίθεσις, ἣ ὁποία ζητεῖ τὴν δικαιολογίαν τῆς εἰς τὰς νευρώσεις καὶ τὰς ψυχώσεις τὰς μεταδεκεμβριανὰς, ἄνω σκῶμεν τὰς καρδίας καὶ ἄς χαράξωμεν βαθύτατα εἰς τὴν ψυχὴν μας ὅτι ἐθνικαὶ δυνάμεις εἶναι μόνον αἱ προδευτικά καὶ δημιουργικὰ δυνάμεις τοῦ τόπου. Μόνον εἰς αὐτὰς εἶναι δυνατόν νὰ στηριχθῶμεν διὰ τὰ σωθῶμεν ἀπὸ τὸν σλαυικὸν ἐπεκτατισμὸν καὶ ἀπὸ τὴν κακῶς ἀποκρυπτομένην διάθεσιν τῆς ἀποικιοποιήσεως καὶ ἐξουθενώσεως τῆς χώρας μας ὡς παράγοντος διεθνοῦς πολιτικῆς.

Τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας ὀρθοτομῶ πρὸς τοὺς Νέους, καὶ τοῦτο αἰσθάνομαι ὡς ψυχικὴν ἀνάγκην. Γνωρίζω πόσον παρεξηγοῦμαι καὶ ἀπὸ τοὺς μὲν καὶ ἀπὸ τοὺς δέ, ἀλλὰ θέτω ὑπεράνω ὅλων τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους, μὲ τὸ ὅποιον τόσον εἶναι συνδεδεμένον τὸ μέλλον τῶν νέων, ἣ τύχη τῶν σήμερον ὄλιγων, αὔριον πολλῶν σπουδαστῶν καὶ πτυχιούχων τῆς Σχολῆς μας. «Ὁ μέλλων δεῖξει χρόνος» πόσον δίκαιον ἔχω ἀγωνίων, διότι τὸ Ἔθνος τὸ Ἑλληνικὸν ὕψωθη ὅταν εἶχε πανελλήνιον συνείδησιν καὶ κατέπεσεν ὅταν οἱ μὲν ἐμῆδιζον καὶ οἱ ἄλλοι ἐμακεδόνιζον, οἱ μὲν ἦσαν τουρκόφρονες καὶ οἱ ἄλλοι λατινόφρονες.

Προαισθάνομαι ὅτι δὲν θὰ γνωρίσῃ τὴν γαλήνην καὶ τὴν εἰρήνην τὸ Ἔθνος, ἐνῶ τὸ μέλλον ἐπιτάσσει νὰ ἀφιερῶσωμεν τὸ παρὸν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως, εἰς τὴν προσπάθειαν νὰ ἀνασυγκροτήσωμεν τὸν τόπον, ὥστε ὄχι μόνον αἱ ζημίαι τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς ν' ἀποκατασταθῶσι ἀλλὰ καὶ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ Λαοῦ μας, τὸ τόσον χαμηλόν, νὰ ἀνέλθῃ. Πᾶς ὅστις δὲν βοηθεῖ τὸ ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως, καὶ ἰδίως πᾶς ὅστις τὸ ἐπιβραδύνει ἢ τὸ παρεμποδίζει, εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Λαοῦ, ἐχθρὸς τοῦ Ἔθνους, διότι εἶναι κατὰ τῆς προόδου.

Ἡ Σχολὴ αὐτῆ, Κυρίαὶ καὶ Κύριοι, ἀγαπητοί μας σπουδασταί, ἔχει πλήρη συνείδησιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους, ἀπέναντι τοῦ Λαοῦ. Θέλει νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν στελεχῶν τῆς ἀνασυγκροτήσεως, θέλει νὰ ἀποδώσῃ ἱκανὰ καὶ ἀρτίως μορφωμένα στελέχη, ἰδιωτικά καὶ κρατικά, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς Χώρας, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἀνέλθῃ τὸ ὕλικόν, καὶ ἐπομένως καὶ τὸ πνευματικόν καὶ τὸ ἠθικόν ἐπίπεδον τοῦ Λαοῦ.

Ἡ ἐκβιομηχανίσις εἶναι πρωτίστη ἀνάγκη μέσα εἰς τὰ εὐρύτερα πλαίσια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ὡς προνομιούχος πολιτικῶς γεωγραφικὴ χώρα — τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὡς χώρα κατέχουσα διὰ τὰ διεθνή ζητήματα προνομιούχον θέσιν — πρέπει νὰ ἀξιοποιήσωμεν τὰς πλουτοπαραγωγικὰς τοῦ τόπου δυνάμεις καὶ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ἐκβιομηχανίσιν του τὸ ταχύτερον, ἐν ὀνόματι τῶν θυσιῶν καὶ τῶν ἀγώνων, ἐν ὀνόματι τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων οἱ ὅποιοι ἔπεσαν ζητωκραυγάζοντας ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν ἐλ-

πίδα ότι ή Πατρίδα των, οι γονείς των, οι άδελφοί, τὰ τέκνα των θά ίδουν ευτυχιστέρας ήμέρας.

Η άνασυγκρότησις είναι έπιτακτικόν και έπειγον χρέος όλων μας. Άλλά διά νά πραγματοποιηθῆ πρέπει αύτη νά γίνῃ έργον του Λαου και νά έξη σκοπόν και άποτέλεσμα τήν ευημερίαν του Λαου. Άνασυγκρότησις χωρίς τον Λαόν δέν πραγματοποιείται και εναντίον του Λαου, χάριν όλίγων, είναι έμπαιγμός του Έθνους. Φοβουμαι ότι ή ξενική έπιδρομή όχι μόνον θά ματαιώση τήν άνασυγκρότησιν, αλλά και θά δώση τήν ευκαιρίαν εις τους όλίγους έπιτηδείους νά έκμεταλλευθουν και πάλιν τό Έθνος. Αυτό είναι τό διπλούν έγκλημα τής άνταρσίας.

Ροδίζει ή αύγή μιās νέας έποχής. Το πηχτό σκοτάδι που τήν άναγγέλλει παρηλθεν. Η Έκπαίδευσις πρέπει νά ευρεθῆ έτοιμή διά νά δώση, μαζί με τήν ειρηνικήν έκμετάλλευσιν τής άτομικής ενεργείας, τὰ νέα Ιδανικά, τās νέας κατευθύνσεις. Το Ιδανικόν του άνθρώπου έξω τής παραγωγής είναι άκατανόητον πλέον, αλλά και του ξηροϋ και στεγνοϋ έπαγγελματίου είναι πλέον άξιοπεριφρόνητον.

Πρέπει ο άνθρωπος νά άντιληφθῆ ότι έχει άξιαν, όταν είναι χρήσιμος άνθρωπος, όταν είναι μέλος του παραγωγικού μηχανισμού, όπως πρέπει και ο έπαγγελματίας νά έξανθρωπισθῆ, νά καταστῆ και αυτός πλέον πλήρης άνθρωπος.

Αυτό είναι τό νέον έκπαιδευτικόν Ιδανικόν, τό όποιον ηρχισεν διαμορφούμενον από τον πρώτον παγκόσμιον πόλεμον. Ευχομαι και πιστεύω ότι ή μελλοντική πορεία τής Σχολής αύτης νά άποδείξη ότι Ισταται πράγματι εις τό νέον ύψηλόν βάθρον των νέων Ιδανικών τής Άνθρωπότητος, τὰ όποια έξυμώθησαν δις με τόσοσ αιμα και τόσοσ θυσίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Είμαι βέβαιος ότι ή Λογοδοσία του μέλλοντος όχι μόνον θά είναι πλουσιωτέρα εις δρασιν, αλλά και θ' άποδείξη ότι ή Σχολή συνέλαβεν όρθως τό έκπαιδευτικόν πρόβλημα, όρθως άντελήφθη τήν άποστολήν της, όρθως χαράσσει τό πρόγραμμά της, όρθως προπαντός τονίζει ότι ή μεγαλυτέρα ανακάλυψις τής περιόδου μεταξύ των δύο πολέμων ύπήρξεν ο Άνθρωπος. Εις τήν ύπηρεσίαν αυτού είναι ταγμένη ή Σχολή μας. Είμαι βέβαιος ότι έχει πολυ νά παλαίση, πολλās πλάνας νά διασκεδάση, πολλās παρεξηγήσεις νά άρη, πολλās άμφιβολίας νά διαλύση και εις πολλās άπορίας νά άπαντήση, πολλās άντιδράσεις ν' άντιμετωπίση, πολλās κακότητας νά κατανικήση.

Άλλά τό χρέος της θά τό έπιτελέση και θά νικήση. Το έργον της θ' άναγνωρισθῆ. Τότε με Ιδιαιτέραν χαράν θά σκεπτόμεθα πόσα έμπόδια υπερεπηδήσαμεν, πόσον έπίπονον δρόμον διενύσαμεν και με συγκίνησιν και ευγνωμοσύνην θά ένθυμούμεθα πόσους φίλους και πόσους συμπαροστάτας συνητήσαμεν. Τους άντιπάλους θά συγχωρήσωμεν και θά λησμονήσωμεν, αλλά προς τους φίλους παντοτεινή θά είναι ή άγάπη και ή ευγνωμοσύνη όλων μας.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

[Προγραμματική όμιλλα τοῦ κ. Στρ. Κ. Παπα-
ϊωάννου γενομένη τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1948
εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας].

Τὸ ἱστορικὸν τῆς Σχολῆς

Ἡ Σχολὴ συνεστήθη ἀρχικῶς μὲ τὸν τίτλον «Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν» τὸ 1938 ὑπὸ τοῦ «Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανῶν καὶ Βιοτεχνῶν» καὶ τοῦ «Συνδέσμου τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν»¹, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ παράσχη μίαν συμπληρωματικὴν ἐιδικὴν μόρφωσιν, ἀνεξαρτήτως τυπικῶν προσόντων, ἰδίως εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων². Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ ἱστορικὸς τῆς κοινωνικῆς μας ἱστορίας θὰ σταθῆ μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον πρὸ τῆς μορφωτικῆς αὐτῆς προσπάθειάς τῶν δύο αὐτῶν Ὁργανώσεων, ἀδιάφορον ἐάν ἡ προσπάθεια αὕτη διὰ ποικίλους λόγους — γενικοῦς, ὀργανωτικοῦς, παιδαγωγικοῦς — δὲν κατέληξεν εἰς τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα³.

Ἄλλ' ὁ καλὸς σπόρος εἶχε ριφθῆ καὶ ἡ γῆ ἦτο γόνιμος. Ἀναντιρρήτως ἔγιναν λάθη. Αἱ ἀποτυχίαι εἶναι ἀναπόφευκτοί εἰς τὰ πρῶτα βήματα, γίνονται δὲ γόνιμοι ὅταν ἐξ αὐτῶν ἀντιλοῦνται χρήσιμα διὰ τὸ μέλλον διδάγματα. Ἀποτελεῖ τιμὴν διὰ τὴν Σχολὴν ὅτι ἀνεγνώρισε τὰ λάθη τῆς καὶ προσεπάθησε νὰ τὰ διορθώσῃ. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἡ Σχολὴ κατεκρίθη οὐχὶ διὰ τὰ λάθη ἀλλὰ διὰ τὰς γενομένας μεταβολάς, ἐνῶ, ἐάν «τὸ ἁμαρτάνειν εἶναι ἀνθρώπινον, τὸ ἐμμένειν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ εἶναι διαβολικόν», ὡς λέγει ὁ Χρυσόστομος. Ὁργανισμοὶ δρώντες ὑπόκεινται εἰς λάθη καὶ μόνον οἱ ἀδρανῶντες εἶναι ἀλάθητοι, διαπράττοντες ὅμως τὸ βασικὸν λάθος νὰ ἀπρακτοῦν καὶ νὰ κατακρίνουν τοὺς δημιουργοῦντας.

Ἡ Σχολὴ ἀποτελεῖ νέον, πρωτότυπον καὶ ἰδιόρρυθμον Ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα καὶ ἀπὸ ἀπόψεως σκοπῶν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κατευθύνσεων καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδων. Μὴ πάσχοντες ἀπὸ τυφλῆν προσηλωσιν πρὸς ὅ, τι ὑπάρχει, ἀναζητοῦμεν διαρκῶς τὸ καλῦτερον. Ἡ Σχολὴ

¹ Βάσει τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Νόμου 5197)1931 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Α. Ν. 28)1939.

² Ἰδὲ Β. Δ. τῆς 10)12)38 Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθ. 483)1938 ὡς καὶ τὰ μεταγενέστερα Β. Δ. τῆς 21)8)39 (Φ.Ε.Κ. 352)1939, τῆς 27)9)1940 (Φ.Ε.Κ. 812)1940, τῆς 28)7)1943 (Φ.Ε.Κ. 247)1943 καὶ τῆς 17)1)1944 (Φ.Ε.Κ. 27)1944).

³ Οἱ παρακολουθοῦντες τὰ μαθήματα σπουδασταὶ κατέληξαν νὰ εἶναι ὀκτώ !

έξειλισσεται στηριζομένη εις τὰ διδάγματα τῆς πείρας καὶ τῆς ἐπιστή-
μης, ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς νὰ ἐξυψηροτήσῃ μεταβαλλομένης συνεχῶς
ἀνάγκας καὶ συνθήκας, καὶ δὴ εις μίαν τόσοσ μεταβατικὴν, ἱστορικὴν
τοῦ κόσμου περίοδον.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς
27)9,1945)⁴ ἡ Σχολὴ καὶ κατὰ τύπους καὶ κατ' οὐσίαν προσέλαβε τὴν
σημερινὴν μορφήν τῆς ἀνωτέρας, εἰδικῆς, ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς, μὲ
τὸν σκοπὸν πλέον μίᾳς «συστηματικῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς μορ-
φώσεως διοικητικῶν στελεχῶν τῆς Βιομηχανίας καὶ τῶν συναφῶν Δη-
μοσίων Ὑπηρεσιῶν». Τὸ Β.Δ. τῆς 8 Φεβρουαρίου 1947⁵ ὠλοκλήρωσε
τὴν σημερινὴν τῆς συγκρότησιν, ἰδίᾳ καθόρισαν τριετὴ κύκλον σπουδῶν
καὶ τὰ διδασκόμενα μαθήματα συμφῶνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκο-
νομικῆς μας ζωῆς καὶ τὰς ὑποδείξεις τῆς πείρας⁶.

Ἡ Σχολὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὴν πολῦτιμον καθοδήγη-
σιν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου
Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διότι τοῦτο ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα τῆς μερίμνης
διὰ τὴν Βιομηχανίαν, τὴν Μεταλλευτικὴν καὶ τὸ Ἐμπόριον τῆς Χώρας*.

Ἡ Διοίκησις τῆς Σχολῆς

Ἡ Σχολὴ διοικεῖται παρὰ Διοικητικῶ Συμβουλίου, ἀποτελουμέ-
νου ἀπὸ ἀντιπροσώπους τοῦ Κράτους καὶ ἀπὸ ἐκπροσώπους τῶν ἐν-
διαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Οὕτω, δὲν εἶναι μόνον
τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ τὴν ἐποπτεῖαν καὶ τὴν καθοδηγησιν, ἀλλὰ
συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς αὐτὴν καὶ αἱ ἐνδιαφερόμενα διὰ τὴν Σχολὴν
διάφοροι κοινωνικαὶ τάξεις. Εἶναι εὐτύχημα ὅτι εἰς τὰς Ἐπαγγελμα-
τικὰς Σχολὰς ἀναζοῦν αἱ Σχολικαὶ Ἐφορῖαι τοῦ ὑποδούλου Γένους,
χωρὶς τὰ ἐλαττώματά των, διότι ὑπεράνω αὐτῶν εὐρίσκεται τὸ Κράτος,
εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει τὸ δικαίωμα καὶ ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐκπαιδεύσεως
τοῦ Λαοῦ. Διὰ τοῦ θεσμοῦ τούτου ὄχι μόνον ἀσκεῖται συστηματικὴ
ἐποπτεῖα ἀλλὰ καὶ κινεῖται περισσότερον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινωνίας
διὰ τὸ συντελοῦμενοι μορφωτικῶν ἔργων. Μόνον θεσμοὶ διὰ τοὺς
ὁποῖους ἐπιδεικνύει τὸ προσῆκον ἐνδιαφέρον ἡ κοινωνία εἶναι δυνατὸν
νὰ προκόψουν καὶ ν' ἀποδώσουν τοὺς ἀναμενομένους καρπούς⁷. Καὶ
λυπούμεθα ἰδιαιτέρως δισπιστώνοντες πολλὰκις περίεργον ἀδιαφορίαν
τῶν γονέων, ἐκ τῶν ὁποῖων ὀλίγοι ἐπισκέπτονται τὴν Σχολὴν, ἀδιαφο-
ροῦντες διὰ τὸ πολυτιμότεον πρᾶγμα, τὸ παιδί των, ἐνῶ χαρὰ μας
καὶ καθῆκον μας εἶναι νὰ ἐπικοινωνῶμεν μαζύ των καὶ νὰ συνεργαζώ-

⁴ Ἰδὲ Φ.Ε.Κ. 247 7)10)45 Τεύχος Α'.

⁵ Ἰδὲ Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθ. 32 27)2)47 Τεύχος Α'.

⁶ Ἡ πλήρης ὀργάνωσις τῆς Σχολῆς ἐγένετο διὰ τοῦ νέου Ὀργανισμοῦ
τῆς (Β.Δ. τῆς 15)4)1948 Φ.Ε.Κ. 105 1948 Τεύχος Α').

* Ἡ Σχολὴ ἔχει χρέος νὰ ἐκφράσῃ ἄλλην μίαν φορὰν τὰς εὐχαρι-
στίας τῆς πρὸς τὸν τότε Προϊστάμενον τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως
κ. Γ. Βασιλειάδην, διότι χάρις εἰς τὴν ἐντιμότητα καὶ τὸ θάρρος του
αὕτη ἡδυνήθη ν' ἀντιμετωπίσῃ πλείστας ἐναντίον τῆς ἐπιθέσεις.

⁷ Ἰδὲ μελέτην μας «Οἱ αὐτοδιοικούμενοι Ὀργανισμοὶ» Κεφ. V.

μεθα εις την μόρφωσιν και την διάπλασιν των παιδιών των⁸.

Παραλλήλως προς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ὑπάρχει, διὰ τὰ καθαρῶς Ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα, ὁ Σύλλογος τῶν Τακτικῶν Καθηγητῶν⁹ τῆς Σχολῆς, ὁ ὁποῖος ἐκλέγει τὴν Διοικητικὴν Σχολικὴν Ἐπιτροπὴν. Χαίρομεν ἰδιαιτέρως διότι ἡ ὀργάνωσις αὐτῆ, ἡ διαχωρίζουσα τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν ἀπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴν λειτουργίαν, ἀπεδείχθη τόσοσιν πρόσφορος καὶ τόσοσιν ἀποδοτικῆ.

Ἡ χρησιμότης τῆς Σχολῆς

Τὸ βασικὸν ἐρώτημα, ὅπερ βεβαίως τίθεται, εἶναι ἐάν ἡ Σχολὴ ἐκάλυπεν ἐκπαιδευτικὸν κενόν, ἐάν ἡ λειτουργία τῆς ἐξυπηρετῆ κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀνάγκας.

Ἡ Ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι, οὐδὲ δύναται νὰ εἶναι αὐθαίρετον κατασκευάσμα, οὔτε νοεῖται νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ κενῷ ἄλλως καθίσταται ἐξωκοινωνικὸν ἢ μᾶλλον ἀντικοινωνικὸν φαινόμενον καί, ἀντὶ νὰ εἶναι συντελεστής προόδου, μεταβάλλεται εἰς ἀποσυνθετικὸν καὶ ἀντιδραστικὸν παράγοντα, ἀληθὲς καρκίνωμα τῆς ζωῆς. Ὅλοι αἱ ἀβεβαιότητες, ὅλαι αἱ ἐλπίδες καὶ ὅλοι οἱ φόβοι τῆς συγχρόνου ζωῆς ἔχουν μοιραίαν τὴν ἀντανάκλασίν των εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν.

Ἡ Ἐκπαίδευσις ὀφείλει νὰ στηρίζεται εἰς τὴν πραγματικότητα ἐνὸς τόπου, τὴν ὁποῖαν προσδιορίζει τὸ παρελθόν του, ἀλλ' ἰδιαίτατα αἱ γεωοικονομικαὶ καὶ γεωπολιτικαὶ του συνθήκαι καὶ αἱ βλέψεις του διὰ τὴν μελλοντικὴν του ἐξέλιξιν. Ὅφειλε νὰ ἔχη ὡς σκοπὸν α) νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ζωτικὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, ν' ἀναβιβάξῃ τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον μιᾶς χώρας, νὰ διαπλάσῃ ἀνθρώπους, β) νὰ καταρτίξῃ ἐπαγγελματίας καὶ γ) νὰ μορφώῃ πραγματικοὺς τῆς Ἐπιστήμης θεράποντας¹⁰.

Τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἔργον τῶν Σχολείων τῆς Γενικῆς Παιδείας παντὸς βαθμοῦ καὶ τύπου, τὸ δεύτερον εἶναι ἐπιδίωξις τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, καὶ τὸ τελευταῖον εἶναι ἀποστολὴ τῶν Ἀνωτάτων Ἐπιστημονικῶν Ἰδρυμάτων¹¹.

Μία καλῶς ὀργανωμένη Κοινωνία πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς, διότι ἄλλως παρασκευάζει παιδεῖαν μονόπλευρον καὶ ἐλαττωματικὴν, παιδεῖαν μὴ ἐξυπηρετοῦσαν ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα καὶ ὅλας τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας. Ἔργον τῆς καλῶς ὀργανωμένης καὶ καλῶς ἠθρωμένης παιδείας εἶναι ἐξίσου νὰ μορφώῃ ἀνθρώπους, ἐπαγγελματίας, μέλη χρήσιμα καὶ ἀποδοτικὰ τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ, ἐπιστήμονας συμβάλλοντας εἰς

⁸ Εἶναι περιεργος πράγματι ἡ ἀντίληψις τῶν γονέων ὅτι «δὲν πρέπει νὰ ἐνοχλοῦν μὲ ἐπισκέψεις των» (!) τὰς Σχολὰς, ἰδίως τὰς Ἀνωτέρας!

⁹ Ἀπαντες οἱ τακτικοὶ Καθηγηταὶ διδάσκουν ἐπὶ ὄριαις ἀποζημιώσεσι. Ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουν οἱ ἐντεταλμένοι διὰ τὴν διδασκαλίαν εἰδικῶν τμημάτων μαθημάτων τινος, ὡς καὶ οἱ Ἐπιμεληταί.

¹⁰ Ἰδὲ καὶ Ε. Παπανούτσου: Ἐπάγγελμα καὶ παιδεία εἰς «Βῆμα».

¹¹ Ἰδὲ Conférences τῆς UNESCO.

τὴν ἀγωνιῶδη ἀναζήτησιν τῆς Ἀληθείας καὶ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς Τεχνικῆς Προόδου¹².

Ἐπὶ τὴν ἕξιν οἱ διατεινόμενοι ὅτι ἡ καλὴ μορφωτικὴ μέριμνα δέον νὰ εἶναι μόνον ἡ ἀνθρωπιστικὴ κατάρτισις. Λάθος βασικόν, διότι οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται νὰ εἶναι — καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι — ἔξω τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ. Εἶναι δένδρον σαπρὸν, καὶ κατὰ τὴν ὥραιαν φράσιν τοῦ Εὐαγγελίου «πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται».

Λάθος ὡσαύτως εἶναι νὰ πιστεύωμεν ὅτι μοναδικὸς σκοπὸς τῆς Ἐκπαιδεύσεως εἶναι ὁ ἐπαγγελματίας, διότι δὲν δύναται νὰ βοηθῆ ἠθικῶς προοδεύουσα μία Κοινωνία, ἐὰν ἡ Ἐκπαίδευσίς τῆς δὲν ἐμπνέεται καὶ δὲν καθοδηγῆται ἀπὸ τὰ ἀνθρωπιστικὰ Ἰδανικά, ἀπὸ τὸ ἀθάνατον κλασσικὸν πνεῦμα, δηλ. τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀμερικὴν¹³, τὴν χώραν τοῦ ἀκράτου ἐπαγγελματισμοῦ καὶ τῆς ὠφελιμιστικῆς ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς, γίνεται κάθε μέρα ἀντιληπτὸν πόσον εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συνδυασθῆ ἡ ἀνθρωπιστικὴ μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν. Διότι πολιτισμὸς δὲν εἶναι μόνον ἡ τεχνικὴ πρόοδος, ἀλλὰ ἡ ἀνύψωσις τοῦ γενικοῦ βιοτικοῦ — ὕλικοῦ, πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ — ἐπιπέδου τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ συμφορὰ τοῦ Ἔθνους μας εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς Βαυαροκρατίας ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας πολιτικὴ ὑπῆρξε μονομερῆς, ἀποβλέπουσα δῆθεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Ἐξω τόπου καὶ χρόνου, ὁ λογιστικισμὸς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος περιεφρόνησε τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν καὶ ἐδημιούργησε τὴν ψευδοκλασσικὴν μόρφωσιν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀγραμματοσύνην, τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς γῆς, τὴν θεσιθηρίαν, τὸν παρασιτισμὸν, τὴν μείωσιν κάθε παραγωγικοῦ ἐπαγγέλματος, τὴν ἀνάπτυσιν τῆς προχειρολόγου κριτικῆς καὶ κακολογίας, ἐνὸς πνεύματος ἀντιδράσεως, τὸ ὅποιον δὲν ἐπέτρεψεν, εἰς μεγάλας μάλιστα στιγμὰς τοῦ Ἔθνους, εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν — παρ' ὅλας τὰς ἀρετὰς του καὶ τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς του ἰκανότητας — νὰ ταύσῃ, ὅσον ἔπρεπε καὶ ὅσον κανονικῶς ἠδύνατο, τὰ πτερά του.

Ὁ ψευδολογιστικισμὸς ἐστράφη πρὸς τὸ ἀπώτατον παρελθόν, περιφρονῶν τὸ πρόσφατον, τὸ ὅποιον ἐν τούτοις παρεσκεύασε τὴν Ἐθνικὴν Ἀναγέννησιν καὶ τὴν μεγάλην Ἐπανάστασιν τοῦ Ἔθνους. Ἐστράφη πρὸς τὸ παρελθόν, ὅχι διὰ ν' ἀντίληψι διδάγματα καὶ νὰ διευκολύνη τὸν δρόμον τῶν ζωντανῶν δυνάμεων τοῦ Λαοῦ. Ἐκράτησε ἀπὸ τὸ παρελθόν τὴν τέφραν, ἐνῶ πᾶσα γενεὰ ἔργον ἔχει νὰ διατηρῆ ζωηρὰν τὴν φλόγα, διότι ἐλησμόνησε καὶ παρεῖδε τὴν παροιμίαν ὅτι «ὁ ποταμὸς ῥέων πρὸς τὴν θάλασσαν μένει πιστὸς εἰς τὴν πηγὴν του».

Ἡ Βιομηχανία ἀποτελεῖ, μὲ κινητήριον δύναμιν 350.000 περίπου HP, τὸν δεῦτερον κλάδον τῆς Ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Ἀπασχολεῖ τὰ 20% τοῦ πληθυσμοῦ καὶ παρέχει τὰ 12% τοῦ ἔθνικοῦ μας εἰσο-

¹² Ἴδὲ Howard Wilson.

¹³ Ἴδὲ Ἐκθεσίαν τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Harvard καὶ Ab. Keller: Κρίσις εἰς τὴν ἀνωτέραν Ἐκπαίδευσιν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

δήματος. Εἰς τὴν χώραν μας λειτουργοῦν ὑπὲρ τὰ 5.000 σοβαρὰ ἐργοστάσια μὲ παραγωγὴν 14.000.000.000 προπολ. δραχ.,¹⁴ καὶ ἐλπίζεται ὅτι, χάρις εἰς τὸ σχέδιον Μάρσαλλ, θὰ καταστῆ δυνατὴ πολὺ μεγαλυτέρα βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς Χώρας.

Διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ βελτιωθῇ ἡ Βιομηχανία ἔχει βεβαίως ἀνάγκην ὄλων τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν σφαῖραν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἀλλ' ἐξίσου δεόν νὰ συντελῇ πρὸς τοῦτο καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς χώρας, δεδομένου ὅτι ἡ Βιομηχανία ἔχει ἀνάγκην τεχνιτῶν, ἐργοδηγῶν, ἐπιστημόνων τεχνικῶν, ὅπως ἐπίσης ἔχει ἀνάγκην καὶ εἰδικευμένων διοικητικῶν ὑπαλλήλων (διευθυντῶν, ὀργανωτῶν, συμβούλων, ἐλεγκτῶν, λογιστῶν, πωλητῶν, ἐπιστατῶν κλπ.). Μετὰ 120 ἐτῶν ἐλεύθερον βίον δὲν ὑπάρχει σχεδὸν εἰς τὴν χώραν μας οὐδὲ μία μέση ἢ κατωτέρα Δημοσία Τεχνικὴ Σχολή, αἱ δὲ λειτουργοῦσαι ὀφείλονται εἶτε εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, εἶτε εἰς τὴν μέριμναν κοινωφελῶν Ἰδρυμάτων, ἐνῶ καὶ εἰς κωμοπόλεις ἀκόμη εἶναι ἐγκατεστημένα ψευδοκλασικίζοντα Γυμνάσια¹⁵.

Ἡ Βιομηχανία, ὡς σύνθετον οἰκονομικὸν — τεχνικὸν φαινόμενον μὲ ποικίλα οἰκονομικά, ἐμπορικά, διοικητικά, ἀνθρωπίνου παράγοντος καὶ τεχνικά προβλήματα, ἔχει ἀνάγκην εἰδικευμένου, τόσον τεχνικοῦ ὅσον καὶ διοικητικοῦ προσωπικοῦ. Εὐτυχῶς, διὰ τὰ τεχνικά στελέχη ὑπάρχει τὸ Πολυτεχνεῖον μας, τὸ ὁποῖον παρασκευάζει λαμπροὺς μηχανικοὺς, μηχανολόγους, χημικοὺς, ἠλεκτρολόγους, ἀρχιτέκτονας, τοπογράφους.

Ἡ Σχολή μας ἠθέλησε νὰ καλύψῃ τὸ ἀναντίρρητον ἐκπαιδευτικὸν κενόν, τῆς ἐλλείψεως δηλονότι μιᾶς εἰδικῆς Σχολῆς διὰ τὴν κατάρτισιν βιομηχανικῶν διοικητικῶν στελεχῶν, ἐνημερωμένων εἰς τὰ ποικίλα σύνθετα προβλήματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζει μία σύγχρονος βιομηχανικὴ ἐπιχειρήσις καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ, ἐπομένως, ἀναντιρρήτους ἰδιαζούσας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐξυπηρετοῦν εἰς τὸν οἰκείον τομέα ἡ Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολή, ἡ Ἀνωτάτη Δασολογικὴ Σχολή, τὸ Πολυτεχνεῖον, ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ τῶν ΤΤΤ.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ καπιταλισμοῦ, διοικητικά στελέχη ἢ δὲν ὑπάρχουν ἢ ἡ σημασία των εἶναι λίαν περιορισμένη, διότι οἱ τρόποι τῆς παραγωγῆς εἶναι ἀπλοῖ καὶ ὁ καταμερισμὸς τῆς ἐργασίας ἐλάχιστος ἀνεπτυγμένος. Οὕτε αἱ εἰδικαὶ γνώσεις, οὕτε αἱ εἰδικαὶ ἱκανότητες εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διεύθυνσιν μιᾶς ἐπιχειρήσεως.

Αἱ νέαι τεχνικαὶ μέθοδοι τῆς μεγάλης παραγωγῆς καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν καὶ τῶν παντὸς εἶδους μεγάλων οἰκονομικῶν συνασπισμῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, μετέβαλον βασικῶς τὰς συνθήκας τῆς διοικήσεως, διευθύνσεως, ὀργανώσεως, ἐλέγχου, ἐποπτείας καὶ καθοδηγή-

¹⁴ Ἰδὲ πρόγραμμα Ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας (Τεχνικὰ Χρονικὰ τόμος XXIV), Οἶκον. Ἐπετηρίδα τῆς Ἑλλάδος 1939 καὶ ἔκθεσιν Διοικητοῦ Τραπεζῆς Ἑλλάδος 1947.

¹⁵ Ὑπάρχουν ὑπὲρ τὰ 500 Γυμνάσια καὶ ἡμιγυμνάσια, Πρακτικὰ Λύκεια καὶ Ἱερατικαὶ Σχολαί. Ἰδὲ καὶ Σ. Παπαδάκη: Ἡ μελλοντικὴ ἀγωγή.

σεως τῶν μεγάλων οικονομικῶν μονάδων. Ὁ ρόλος τῶν κεφαλαιούχων ὁσημέραι μειώνεται, δια νὰ ἀυξήσῃ ἀντιστοίχως ὁ ρόλος καὶ ἡ σημασία τῶν διοικητικῶν στελεχῶν, τῶν ὁποίων ἡ εἰδικὴ μόρφωσις πρέπει νὰ εἶναι ἐκτεταμένη, διότι οἱ ποικίλοι συνδυασμοὶ κατὰ τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ προϊόντος ἀπαιτοῦν γνώσεις ἀνταποκρινομένας πρὸς τὸ πολυπλοκὸν τοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐνὸς οικονομικοῦ ὄργανισμοῦ.

Οὕτω τὸ λειτούργημα τοῦ διοικητικοῦ στελέχους καθίσταται ὁσημέραι πλέον σύνθετον, πλέον διακεκριμένον καὶ πλέον εἰδικευμένον, καὶ συνεπῶς πλέον ἀπαραίτητον εἰς τὴν οικονομικὴν ζωὴν.

Πρὸ τοῦ 1923 μία Βιομηχανικὴ Σχολὴ θὰ ἦτο πράγματι εἰς συντελεστὴς ἀναπτύξεως τῆς Βιομηχανίας τῆς χώρας, μετὰ ταῦτα ὅμως, καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς πολιτικῆς τῶν περιορισμῶν (1933), ἀποτελεῖ πραγματικὴν καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τοῦ τόπου, πολὺ δὲ περισσότερο διότι πάντες γνωρίζουν πόσον διάφοροι εἶναι αἱ σημεριναὶ συνθήκαι τῆς λειτουργίας τῶν οικονομικῶν ὀργανισμῶν, ἰδίᾳ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθόν.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶναι ἐπιτόπιον ἀλλὰ διεθνές, ἐξ οὗ νέων τύπων καὶ κατευθύνσεων ἐπαγγελματικαὶ σχολαὶ συνεχῶς δημιουργοῦνται, ἡ δὲ εἰδικεῖσις τῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία εἶναι χαρακτηριστικὸν φαινόμενον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, συντελεῖ εἰς τὴν ἰδρυσιν ἀφαντάστου ποικιλίας τύπων σχολῶν, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδευτικῆς ἱεραρχίας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδων.

Μὴ λησμονῶμεν, ἐπίσης, ὅτι εἶναι παγκόσμιος διαπίστωσις, ἰσχύουσα τόσον εἰς τὴν καπιταλιστικὴν Ἀμερικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν καὶ εἰς τὰς δημοκρατικὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, ἡ δυσανάλογος αὐξήσις τῆς γραφειοκρατίας¹⁶ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, γραφειοκρατίας ἡ ὁποία τείνει νὰ καταστῇ καὶ αὐτὴ μία νέα κοινωνικὴ τάξις, ἐπηρεάζουσα τὴν πολιτικὴν καὶ οικονομικὴν ζωὴν.

Πράγματι, τὸ διοικητικὸν στέλεχος μιᾶς βιομηχανίας, διὰ ν'ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ ἔργον του καὶ τὴν ἀποστολὴν του, δὲν δύναται πλέον νὰ ἀρκῆται εἰς μίαν ἐγκύκλιον ἢ γενικὴν οικονομικὴν καὶ νομικὴν μόρφωσιν. Δὲν δύναται πλέον νὰ νοηθῇ ἀνώτερος διοικητικὸς υπάλληλος ἐργοστασίου, ἐὰν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιληφθῇ τὴν τεχνικὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν τεχνικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐὰν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ, ἐπαρκῶς ἐφωδιασμένος, τὰ ψυχολογικὰ καὶ ἠθικὰ προβλήματα τοῦ προσωπικοῦ, ἐὰν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ τὴν προσήκουσαν λύσιν εἰς τὰ ὀργανωτικὰ ζητήματα, ἐὰν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιλύσῃ τὰ λογιστικὰ προβλήματα κόστους καὶ ἐὰν, τέλος, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ πολλαπλασιαζόμενα θέ-

¹⁶ James Burnham : The managerial Revolution. Ὁ ὁμιλητὴς θεωρεῖ λίαν ἐνδιαφερούσας τὰς διαπιστώσεις τοῦ Burnham, ἀλλὰ συμφωνεῖ πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Blum τὰς περιεχομένας εἰς τὸν πρόλογον τῆς γαλλικῆς μεταφράσεως. Ἐπίσης ἰδὲ Arthur Koestler : Le yogi et le commissaire.

ματα έκ τής άσκουμένης φορολογικῆς και άγορανομικῆς πολιτικῆς. Αὐτό τὸ κενὸν έπεζήτησε νά καλύψη ἡ ἴδρυσις τῆς ἡμετέρας Σχολῆς, ὡς Ἰδρυματός άνωτέρας, εἰδικῆς έπαγγελματικῆς μορφώσεως, πρὸς έξυπηρέτησιν τῆς Βιομηχανίας, τῆς καθόλου Οικονομίας, τῆς Κοινωνίας και τῆς Πολιτείας. Πιστεύοντες εἰς τὴν άναγκαιότητα τῆς Βιομηχανίας διὰ τὸν τόπον μας πιστεύομεν, κατὰ συνέπειαν, και εἰς τὴν άποστολὴν τῆς Σχολῆς μας. Τὴν πίστιν μας αὐτὴν θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς εἰάν τὴν μεταδώσωμεν εἰς τοὺς σπουδαστάς μας, εἰς τοὺς γονεῖς και κηδεμόνας των, εἰς τοὺς φίλους τῆς Σχολῆς

Τὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς

Δεδομένης τῆς άποστολῆς τῆς Σχολῆς, καθωρίσθη Πρόγραμμα μαθημάτων και διδακτέας ὕλης ανάλογον πρὸς τὰς συνθήκας και τὰς δνάγκας τῆς ἔθνικῆς μας οἰκονομίας και τὰς παιδαγωγικὰς ὑποδείξεις και τὰ διδάγματα έκ τῆς ὀργανώσεως παρομοίων Σχολῶν τῆς Εὐρώπης και τῆς Ἀμερικῆς, μετὰ τῶν ὁποίων εὐρισκόμεθα εἰς τακτικὴν ἐπικοινωνίαν (17).

Τριετείς σπουδαί

Ἐπειραματίσθημεν κατ' ἀρχὰς με̄ διετῆ κύκλον σπουδῶν, ἀλλὰ ταχέως ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ διετῆς φοίτησις δὲν εἶναι ἐπαρκῆς και ἀποβαίνει ἐπικίνδυνος τῶν σπουδαστῶν καταπόνησις. Κατόπιν τούτου ἠξήσαμεν τὰ ἔτη τῶν σπουδῶν εἰς τρία, ἀνομολογοῦντες ὅτι τὸ πείραμα τῆς διετοῦς μορφώσεως ἀπέτυχεν. Ἡ Σχολὴ κατεκρίθη διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν. Ἡ κατάκρισις θὰ ἐδικαιολογεῖτο, εἰάν οἱ διοικοῦντες τὴν Σχολὴν ἐπέμεναν ἐπὶ ἀποτυχημένου πειράματος.

Ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολὴ τῶν Παρισίων, τὸ παγκοσμίου κύρους τοῦτο Ἰδρυμα, ἐπὶ δεκαετίας εἶχε διετῆ κύκλον σπουδῶν, πάντες ὁμως ἐπεκρότησαν τὴν αὐξήσιν τῶν ἐτῶν σπουδῆς εἰς τρία ἔτη, εὐθὺς ὡς προσετέθησαν τὰ νέα μαθήματα τῆς Ὄργανώσεως και Διαχειρίσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων, τῆς Ὄργανώσεως τῶν Ἐργοστασίων, τῆς Ψυχοτεχνίας και τῆς Βιομηχανικῆς Ὑγιεινῆς, και εὐθὺς ὡς ἐπεξετάθη κατ' ἀνάγκην ἡ διδακτέα ὕλη τῶν παλαιῶν μαθημάτων, λόγῳ τῶν νέων συνθηκῶν, λόγῳ τῶν τεχνικῶν προόδων. Διότι οἱ ζῶντες και δρῶντες Ὄργανισμοὶ δὲν μουμιοποιοῦνται ἀλλὰ συνεχῶς μεταβάλλονται και προσαρμόζονται, ἀπορρίπτοντες ὅ,τι παλαιὸν και ἄχρηστον, προσθέτοντες ὅ,τι νέον και χρήσιμον.

17) Ἰδίᾳ τῆς Écoles des Hautes Études Commerciales τῶν Παρισίων, τῆς Écoles d'Érgologie τῶν Βρυξελλῶν, τῶν Instituts Supérieurs de Commerce τοῦ Βελγίου, τῆς École Nouvelle και τοῦ Centre de préparation pour l'administration des affaires τῶν Παρισίων, τῆς Cegos, τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers, τῆς École de Commerce Solvay τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Βρυξελλῶν και τῶν Πανεπιστημίων Ohio και Columbia.

Διδασκαλία άπογευματινή

Έθεωρήσαμεν ώσαύτως σκόπιμον ή διδασκαλία νά γίνεται κατά τας άπογευματινάς ώρας (18), διότι ένομίσασμεν ότι συμφέρει εις τούς σκοπούς τής Σχολής ή προσέλκυσις και νέων έργαζομένων, έπε.δη ούτω συνδυάζεται κατά τόν καλύτερον τρόπον ή σχολική έργασία μέ τήν πείραν τής οικονομικής ζωής.

Περιέργως και τούτο έθεωρήθη μειονέκτημα τής Σχολής (1), και μάλιστα τόσον σημαντικόν, ώστε ή πολεμική κατ' αύτής νά έπωφεληθῆ δια νά τήν χαρακτηρίση ώς Σχολήν κατωτέρας ποιότητος (1), άκόμη και ώς Φροντιστήριον (1). Φαρμακερά κατά τής Σχολής βέλη, τά όποια άνίδεοι τοξόται ματαίως και εις τό κενόν ρίπτουν. Άνεξαρτήτως του γεγονότος ότι τά Φροντιστήρια λειτουργούν και τήν πρωταν, οι έπικριταί τής Σχολής φρώνται—ένω δῆθεν άσχολούνται μέ εκπαιδευτικά ζητήματα—άγνοούντες κατά βάσιν τί είναι Σχολή και τί Φροντιστήριον και ποίαι αι μεταξύ των ούσιώδεις όργανωτικά και παιδαγωγικά διαφοραί.

Έκτός τούτων, άγνοούν οι έπικριταί τής Σχολής α) ότι και εις τας άλλας Άνωτάτας και Πανεπιστημιακάς Σχολάς γίνονται μαθήματα και κατά τας άπογευματινάς και κατά τας βραδυνάς ώρας, και δη τά σπουδαιότερα¹⁹ και β) ότι και έν Εύρώπη και Ιδία έν Άμερικῆ έπίσημως έχει άναγνωρισθῆ ή Ισοτιμία τής πρωίνης και άπογευματινής έργασίας, Ιδία δε τών Έπαγγελματικών Σχολών,

Είναι άραγε τόσον δυσχερές νά γίνη άντιληπτόν ότι ή Έπαγγελματική Σχολή άποτελεί προέκτασιν τής επαγγελματικής άπασχολήσεως, και ότι έπίσης ή επαγγελματική άπασχόλησις είναι συμπλήρωμα και όλοκλήρωμα τής Έπαγγελματικής Σχολής ; Δι' αυτό και ή Σχολή μας, ή όποια ήδύνατο κάλλιστα νά είναι πρωινή, έπιμένει επί τής άπογευματινής έργασίας, δια νά συνδυάση τήν θεωρίαν μέ τήν πράξιν.

Η Σχολή είναι υπερέφανος διότι παρέχει τήν δυνατότητα εις τούς έργαζομένους νά σπουδάσουν, νά μορφωθούν και νά βελτιώσουν τήν θέσιν των. Τούς περιβάλλει μέ Ιδιαιτέραν στοργήν και εκτίμησιν, διότι, άντι του καφενειου και τής ραστώνης, προτιμούν τό θρανίον και τήν μάθησιν διότι, άντι, μετά τόν μόχθον τής επαγγελματικής των άπασχολήσεως, νά παραδίδονται εις τήν άνάπαυσιν και τήν διασκέδασιν, προσέρχονται μετά συγκινητικής προθυμίας και άφοσίωσεως εις τά μαθήματά των. Είναι πράγματι όδυνηρόν και έκπληκτικόν εις τήν χώραν, όπου διδάσκεται ή συγκινητική και ύποδειγματική Ιστορία του Φρεάντλη, νά ύποτιμώνται οι νέοι μας πού άκολουθούν τό παρά-

¹⁸ Τά μαθήματα άρχονται από τής 3 μ.μ.

¹⁹ Εις τήν Πάντειον τά μαθήματα άρχονται τήν 3ην μ.μ. ώς και εις τήν Σχολήν μας. Πολλά βασικά μαθήματα και εις τήν Άνωτάτην Έμπορικῆν, και εις τήν Νομικήν Σχολήν και εις τήν Φυσικο - Μαθηματικήν γίνονται τό άπόγευμα' άλλωστε κατά κανόνα τά άπογευματινά μαθήματα παρακολουθούνται ύπό περισσοτέρων σπουδαστών, διότι και εις τας άλλας Σχολάς ύπάρχουν νέοι έργαζόμενοι.

δειγμά του. Ἡ μόρφωσις δὲν δύναται νὰ εἶναι προνόμιον τῶν ὀλίγων, ἀλλ' ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Κοινωνία ἔχουν χρέος νὰ ὑποβοηθήσουν ὥστε νὰ καταστή αὐτὴ κοινὸν κτῆμα ὄλων.

Διδασκαλία συγχρόνως θεωρητικῆ καὶ πρακτικῆ

Ὁ ἀκολουθούμενος τρόπος διδασκαλίας παρουσιάζει ἰδιορρυθμίαν εἰς τὴν Σχολὴν μας. Δὲν ἐπιζητοῦμεν νὰ εἴμεθα εἰς τὴν κορυφὴν τῆς θεωρητικῆς διδασκαλίας κατὰ τὴν παραστατικὴν φράσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς École de préparation pour l'administration des affaires, ἀλλ' ἀντιθέτως ὁ Καθηγητὴς προσαρμόζεται πρὸς τοὺς σπουδαστάς, ἀναλύει τὰ ζητήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐφαρμογῆς των, συζητεῖ μετ' αὐτῶν, καλλιεργεῖ τὴν σκέψιν των, προκαλεῖ τὰς ἀπορίας των καὶ διαχετεύει γονίμως τὴν παρατηρητικότητά των. Πιστεύοντες μετὰ πάθους εἰς τὴν Ἐλευθερίαν παιδαγωγοῦμεν προσπαθοῦντες νὰ πείσωμεν τοὺς σπουδαστάς νὰ ἐκδηλώνουν ἐλευθέρως τὴν σκέψιν των. Σεβόμεθα τὴν γνώμην των, διὰ νὰ τοὺς ἐθίσωμεν νὰ γίνουν πραγματικὰ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, σεβόμενοι ἑαυτοὺς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους.

Παρουσιάζει ἡ Σχολὴ ἰδιορρυθμίαν διότι ἡ διδασκαλία δὲν γίνεται μόνον ἀπὸ ἕδρας ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας, εἰς τὰ ἐργοστάσια, τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ γραφεῖα, εἰς τὰ καταστήματα, μετὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν συνεργασίαν ὄλων τῶν ἐδικῶν τῆς πράξεως, ὥστε ὁ συνδυασμὸς τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως νὰ εἶναι πλήρης καὶ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καρποφόρος.

Παρουσιάζει ἡ Σχολὴ ἰδιορρυθμίαν, διότι, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν, ἐφαρμόζεται, ὅπου εἶναι δυνατόν, ἡ περιπτωσιακὴ μέθοδος—τὸ case system—ἥτις, κατὰ τὸ πρωτοπρόρον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ταύτης περίφημον Ἀμερικανικὸν Πανεπιστήμιον τοῦ Harvard, διαγράφεται ὡς ἑξῆς εἰς γενικὰς γραμμάς ²⁰ :

«Πῶς δύναται νὰ ἐξασκηθοῦν οἱ νέοι, ὥστε νὰ λαμβάνουν ὑγιεῖς ἀποφάσεις ὅταν ἀντιμετωπίζουν νέας καταστάσεις, καὶ νὰ μεταμορφώσουν τὰς ἀποφάσεις ταύτας εἰς πράξεις, ἐν τῇ ἀνθρώπινῃ κοινωνίᾳ;

Αὐτὸ δὲν δύναται νὰ γίνῃ, ὅταν ζητοῦμεν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ συλλέγουν καὶ νὰ ἀποστηθίζουν ξηρὰ γεγονότα. Εἰς μίαν τοιαύτην ἐκπαίδευσιν ἐνυπάρχει ὀλίγη σκέψις καὶ καμμία πρᾶξις. Ἡ ἀποστήσις κανόνων καὶ ἀρχῶν δὲν ἀναπτύσσει ἐπιδεξιότητος εἰς τὴν ἐξάσκησιν.

Πρέπει ὁ καθεὶς μας νὰ μάθῃ νὰ δρᾷ αὐτενεργῶν. Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὸ Σχολεῖον, βάσει τῆς περιπτωσιακῆς μεθόδου, βασίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης καὶ ἀποσκοπεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰκανότητος τοῦ ἐνεργεῖν, ὑποχρεοῦσα τοὺς σπουδαστάς νὰ ἐνεργοῦν.

«Περιπτώσεις» εἶναι περιγραφαὶ πρακτικῶν περιστατικῶν ἐπιχειρήσεων, ἅτινα οἱ διοικοῦντες ταῦτα ἀντιμετωπίζουν καὶ ἐπιλύουν καθημερινῶς.

Τὰ πειριστατικὰ ταῦτα προέρχονται κατ' εὐθείαν ἐκ τῶν ἐπιχει-

²⁰ Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ : Official Register of Harvard University, Ἰανουάριος 1947.

στηρίζονται εις την άπλην έμπειρίαν του καί, συνεπώς, δέν δύναται νά έχη την γενικήν έπισκόπησιν των πραγμάτων. Ή πράξις όμως πρέπει νά αποτελεή τό στεφάνωμα τής θεωρίας και την άπόδειξιν τής χρησιμότητός της. Ούτω μόνον ή θεωρία άποκτᾶ ένδιαφέρον και χρησιμότητα, όταν ένσαρκώνεται, όταν δηλονότι έφαρμόζεται εις τάς συγκεκριμένας περιπτώσεις του οικονομικού βίου.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Τό πρόγραμμα των μαθημάτων²¹ δέν είναι αύθαίρετον κατασκευάσμα, ούδέ συνετάχθη διά νά Ικανοποιήση προσωπικής φιλοδοξίας. Αί ύπάρχουσαι έδραι δέν Ιδρύθησαν χάριν των Καθηγητών, αλλά συνεστήθησαν προς έξυπηρέτησιν των σπουδαστών. Τό πρόγραμμα τής διδακτέας ύλης, ως και αί κατευθύνσεις και οι σκοποι και τά όρια έκάστου μαθήματος είναι άποτέλεσμα τής συντονιστικής έργασίας των πέντε Έπιτροπών Προγράμματος. Δέν είναι βεβαίως τό όριστικόν, διότι εἴμεθα κατά τής άποστεώσεως και διότι γνωρίζομεν ότι ή ζωή έξελίσσεται, αί άνάγκαι πληθύνονται, αί συνθήκαι μεταβάλλονται. Δέν πάσχομεν άπό σχολικόν σωβινισμόν και εἴμεθα έτοιμοι νά μεταβάλωμεν τό πρόγραμμά μας, εάν ή άνάγκη τό έπιβάλλη. Τά σχολικά προγράμματα δέον νά προσαρμόζονται προς την ζωήν, διότι ή ζωή δέν έννοεῖ νά παραμείνη άκίνητος και δέν έννοεῖ νά προσαρμοσθῆ προς τά άποστεώμενα προγράμματα, και δη άνθρώπων έξω τής ζωής και έξω τής δράσεως. Γνωρίζομεν ότι κατηγορήθημεν δι' αὐτήν την προσαρμοστικότητα μας, άλλ' εάν αὐτό είναι τό έγκλημα τής Σχολής, ως έλθουν οι κατήγοροι νά ρίψουν τόν λίθον του άναθέματος. Ήμεῖς θά εξακολουθήσωμεν, μελετώντες και βελτιούντες τό Πρόγραμμά μας, νά έρωτῶμεν όχι τούς άντιδρώντας, αλλά ποῖαι είναι αί νέαι κοινωνικαι άνάγκαι διά νά προσαρμόσωμεν προς αὐτάς τό παιδαγωγικόν μας έργον.

Κατ' είδος τά μαθήματα κατενεμήθησαν εις πέντε κύκλους : α) Οικονομικά, διά τά όποια διατίθενται 22 ώραι έβδομαδιαίως, περιλαμβάνοντα την Πολιτικήν Οικονομίαν, την Δημοσίαν Οικονομίαν, την Δημοσιονομικήν Νομοθεσίαν, την Ίδιωτικήν Οικονομικήν, την Βιομηχανικήν Ίστορίαν, την Στατιστικήν και την Βιομηχανικήν Γεωγραφίαν. β) Έμπορικά, διά τά όποια διατίθενται 20 ώραι έβδομαδιαίως, περιλαμβάνοντα την Τεχνικήν του Οικονομικού βίου, την Λογιστικήν και τά Οικονομικά Μαθηματικά. γ) Νομικά, δηλ. τό Δημόσιον και Ίδιωτικόν Δίκαιον, τό Έμπορικόν Δίκαιον, τό Βιομηχανικόν και τό Μεταλλευτικόν Δίκαιον, διά τά όποια διατίθενται 13 ώραι καθ' έβδομάδα. δ) Άνθρωπίνου παράγοντος, ήτοι : την Κοινωνικήν Πολιτικήν και τό Έργατικόν Δίκαιον, την Όργανωτικήν Έπιχειρήσεων, την Ψυχοτεχνικήν και Ψυχο-Φυσιολογίαν τής Έργασίας, ως και την Βιομηχανικήν Ύγιεινήν, διά τά όποια διατίθενται 16 ώραι, και ε) Τεχνικά, περιλαμβάνοντα : την Φυσικήν, την Χημείαν, την

²¹ Ίδε τόν «Όδηγόν σπουδών» περιέχοντα τό έγκεκριμένον ύπό του Ύπουργ. Έθν. Οικονομίας Άναλυτικόν Πρόγραμμα των μαθημάτων τής Σχολής.

Ἐμπορευματολογία, τὴν Μηχανογνώσιαν, τὴν Ἡλεκτροτεχνίαν καὶ τὴν Ὀργάνωσιν Ἐργοστασίων, διὰ τὰ ὁποῖα διατίθενται 19 ὥραι καθ' ἑβδομάδα.

Ἡ οἰκονομικὴ τῶν σπουδαστῶν μόρφωσις ἀποτελεῖ τὸ κύριον μέλημα τῆς Σχολῆς. Ἡ διδασκαλία ἀποβλέπει εἰς τὴν κατανόησιν τῆς θεωρίας τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἐνημέρωσιν τῶν σπουδαστῶν εἰς τὰ ποικίλα προβλήματα τῆς ἐν γένει ζωῆς. Ἡ ἀρτία θεωρητικὴ οἰκονομικὴ κατάρτισις ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ πρακτικὴ ἐξέτασις τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν προβλημάτων τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς συναφεῖς πρὸς αὐτὴν ἐπιχειρήσεις. Τοιοῦτοτρόπως ἐπιζητεῖται ὁ ἐξερχόμενος τῆς Σχολῆς, εἴτε ὡς βιομήχανος καὶ βιοτέχνης εἴτε ὡς ὑπάλληλος, νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ ὅλας τὰς ἀπαραίτητους θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς γνώσεις, ἵνα ἀντιλαμβάνεται τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ συγχρόνου οἰκονομικοῦ βίου.

Τὰ ἐν τῇ Σχολῇ διδασκόμενα νομικὰ μαθήματα δὲν ἀποβλέπουν νὰ καταρτίσουν νομικοὺς. Σαφῶς ἡ διδασκαλία ἀποβλέπει νὰ δώσῃ εἰς γενικὰς γραμμὰς τὴν εἰκόνα τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, νὰ παράσῃ τὰς ἀπαραίτητους γενικὰς γνώσεις περὶ τοῦ ἰσχύοντος δικαίου εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀποφοίτους ἱκανοὺς νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὰ νομικὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται νὰ κινήται ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης. Ἐπιζητεῖται δηλονότι οἱ ἀπόφοιτοι, ὡς πολῖται καὶ ὡς στελέχη τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιλαμβάνωνται πότε πρέπει ν' ἀπευθύνωνται εἰς τοὺς ἀρμοδίους νομικοὺς πρὸς κατοχύρωσιν τῶν ἐνεργειῶν τῶν καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν, ὡς ἐπίσης νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποφεύγουν τὰς συνεπείας καὶ τὰς εὐθύναις ἐκ τῆς ἀγνοίας τῶν βασικῶν διατάξεων αἱ ὁποῖαι διέπουν τὴν οἰκονομικὴν συναλλαγὴν.

Τὰ μαθήματα τοῦ Ἀνθρωπίνου παράγοντος ἔχουν πλεόν ἀποκτήσει ἰδιάζουσαν σημασίαν. Πράγματι, ἄλλοτε παρημελεῖτο ἡ σημασία τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, ἐνῶ ἡ παραγωγή τῶν ἀγαθῶν εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὕλικῶν μέσων καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας. Ἐπὶ τέλους ἡ Ἐπιστῆμη ἠσχολήθη μὲ τὸν Ἀνθρώπον, διὰ νὰ τὸν καταστήσῃ, ὑπὸ ὅσον τὸ δυνατόν καλύτερους δι' αὐτὸν ὄρους, ὅσον τὸ δυνατόν ἀποδοτικώτερον μέσα εἰς τὸν παραγωγικὸν μηχανισμόν. Τὰ μαθήματα αὐτὰ εἶναι ἀπολύτως ἰδιάζοντα εἰς τὴν Σχολὴν μας. Αὐτὰ προσδίδουν εἰς αὐτὴν τὸν ἰδιαιτέρον χαρακτήρα τῆς. Δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς ἄλλας παρομοίας Σχολὰς, ἐνῶ ἔχουν βασικὴν σημασίαν διὰ τὴν ἰδικὴν μας Σχολὴν.

Ἡ διδασκαλία τῶν τεχνικῶν μαθημάτων δὲν ἀποβλέπει νὰ καταρτίσῃ τεχνικοὺς. Τοῦτο εἶναι ἔργον ἀφ' ἑνὸς τῶν Πολυτεχνείων καὶ τῶν οἰκείων Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν Μέσων καὶ Κατωτέρων Τεχνικῶν Σχολείων. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ Σχολῇ εἶναι ὄχι ἡ ἐιδίκευσις, ἀλλ' ἡ ἐνημέρωσις καὶ ὁ προσανατολισμὸς τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν τεχνικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ καὶ εὐχερῆς

ἡ ἀμοιβαία κατανόησις τῶν διοικητικῶν καὶ τεχνικῶν στελεχῶν. Ἡ Σχολή, κατανοοῦσα τὴν σημασίαν τῆς ὁλοπλοῦς ἐξελισσομένης τεχνικῆς εἰς τὸν καθόλου κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν βίον, φιλοδοξεῖ οἱ ἀπόφοιτοί αὐτῆς νὰ εἶναι ἀρτίως ἐξωπλισμένοι, διὰ ν' ἀποβῶσιν ἱκανοὶ συνεργάται εἰς τὸ ἔργον τῆς βιομηχανικῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ τόπου καὶ συνάμα νὰ εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀντιλαμβάνωνται τὰς τεχνικὰς προόδους καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς καθόλου λειτουργίας τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς.

Οὕτω πῶς φρονοῦμεν ὅτι ἐπιτυχάνομεν μίαν ἀρτίαν κατάρτισιν τῶν σπουδαστῶν τῶν προοριζομένων νὰ καταστοῦν στελέχη διοικητικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Διὸ καὶ καθωρίσαμεν ὡς ἐξῆς τὸν σκοπὸν καὶ τὰς κατευθύνσεις ἐν γένει τῆς Σχολῆς :

1. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. σκοπὸν ἔχει τὴν κατάρτισιν τῶν προοριζομένων νὰ καταστῶσι διοικητικὰ (ὄχι τεχνικὰ) καὶ διαχειριστικὰ στελέχη τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ Ἰδρυμάτων, καὶ τῶν συναφῶν πρὸς τὴν Βιομηχανίαν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὄργανισμῶν, ὡς καὶ τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων.

2. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. εἶναι Σχολή ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως. Βασίζει τὴν ἐργασίαν τῆς εἰς τὰ τελευταῖα δεδομένα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς, ἐπιδιώκουσα νὰ ἀσκήσῃ τὴν οἰκονομικὴν σκέψιν τῶν σπουδαστῶν, νὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ τὴν παρατηρητικότητά των ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων καὶ ζητημάτων, νὰ καθοδηγήσῃ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐξέτασίν των, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀναζητήσιν πρακτικῶν καὶ σκοπίμων λύσεων διὰ τὰ προβλήματα τῆς οἰκονομίας, καὶ ἰδίᾳ τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς βιομηχανικῆς ἐργασίας, καὶ νὰ παρασκευάσῃ αὐτοὺς ὥστε νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὴν τεχνικὴν, τὴν διοικητικὴν καὶ ἐμπορικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τῶν συναφῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Ὄργανισμῶν.

Συνοψίζων ἐπομένως τὴν ἐργασίαν τῆς Σχολῆς λέγω :

Τριετὴς κύκλος σπουδῶν — Θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ μόρφωσις — Μαθήματα οἰκονομικά, ἐμπορικά, νομικά, ἀνθρωπίνου παράγοντος καὶ τεχνικά — Διδασκαλία ἀπὸ ἔδρας καὶ εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας — Συνδυασμὸς θεωρίας καὶ πράξεως — Συγκερασμὸς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς διδασκαλίας καὶ τῆς περιπτωσιακῆς μεθόδου.

Γραφεῖον Βιομηχανικῶν Ἐρευνῶν

Ἐπιστέγασμα τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς εἶναι τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν τὸ ὁποῖον : 1) λειτουργεῖ διὰ τοὺς σπουδαστάς, ἰδίᾳ τοῦ γ' ἔτους, εἰς δὲ τὰς ἐργασίας του μετέχουν ἅπαντες οἱ Καθηγηταὶ καὶ ἰδίᾳ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Βιομηχανικῆς Οἰκονομίας, Ἰδιωτικῆς Οἰκονομικῆς, Λογιστικῆς, Στατιστικῆς, Μηχανογνώσεως, Ψυχοφυσιολογίας τῆς Ἐργασίας καὶ Ὄργανώσεως Ἐργοσασίων.

2. Σκοποὶ τοῦ Γραφείου εἶναι : α) Ἡ ἐν τῇ πράξει ἐξάσκησις

τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ ὄρους ὅσον τὸ δυνατόν πλησιάζοντας τὴν πραγματικότητα, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ποικίλων ὀργανωτικῶν προβλημάτων (οἰκονομικῶν, τεχνικῶν, λογιστικῶν, ἐμπορικῶν, ἀνθρωπίνου παράγοντος κλπ.) τῶν ἐπιχειρήσεων. β) Ἡ συλλογὴ καὶ ἐπεξεργασία ζωντανοῦ ὕλικου, καταλλήλου διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Ὁργανώσεως καὶ τῶν συγγενῶν μαθημάτων, κατὰ τὰς νεωτέρας παιδαγωγικὰς ἀντιλήψεις (ἰδίᾳ κατὰ τὴν περιπτωσιακὴν μέθοδον γ) Ἡ μελέτη καὶ ἡ ἔρευνα, εἴτε πρωτοβουλία τοῦ Γραφείου εἴτε τῇ αἰτήσει ἐπιχειρήσεων ἢ ὀργανισμῶν, εἰδικῶν ἢ γενικῶν προβλημάτων σχετικῶν μὲ αὐτούς. δ) Εἰδικώτερον, ἡ παροχὴ ἐπιστημονικῆς βοηθείας εἰς τοὺς σπουδαστὰς καὶ τοὺς ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἀπασχολούντων αὐτοὺς προβλημάτων Ὁργανώσεως καὶ Λογιστικῆς.

3) Κατευθύνσεις τοῦ Γ.Β. καὶ Ε.Ε. εἶναι: α) νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν, ἐξ οὗ δέον νὰ ἐπιζητηθῆται ἡ συχνὴ σύνδεσις τῶν πρακτικῶν λύσεων πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ὄρχας καὶ τοὺς κανόνας—β) ν' ἀποβῆ ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον λειτουργοῦν συμφώνως πρὸς τὴν αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν νοοτροπίαν καὶ μέθοδον, γ) νὰ καταστῆ κέντρον ἀνταλλαγῆς πείρας μεταξὺ τῆς Σχολῆς καὶ τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὀργανισμῶν.

Τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν Ἐρευνῶν, ἐξειλοσόμενον καὶ ἀναπτυσσόμενον, δύναται νὰ προσφέρῃ σημαντικὰς ὑπηρεσίας οὐ μόνον εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς βιομηχανικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις. Διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ ὅμως τὸ ἔργον του ἔχει ἀνάγκην μέσων ὕλικῶν καὶ ἠθικῆς ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν. Μέχρι τῆς στιγμῆς οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἐξεδηλώθη, ἐνῶ εἰς πολλοὺς ἐπεδείχθησαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσεως τῶν ἀντιστοίχων Γραφείων Ἐρευνῶν τῶν Πανεπιστημίων τοῦ Ohio καὶ τῆς Columbia, διαθετόντων, ἐννοεῖται, τεράστια μέσα. Πάντως ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τόνισω ἐνταῦθα τὴν σημασίαν τῶν πολυτίμων ἐκδόσεων τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν καὶ ὅτι εἶναι λυπηρὸν ὅτι, ἔλλειψει μέσων, δὲν δύναται νὰ τὰς συμπληρώσῃ.

Ποῖοι εἰσάγονται εἰς τὴν Σχολὴν

Εἰς τὴν Σχολὴν εἰσάγονται πτυχιοῦχοι τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Γυμνασίων, Πρακτικῶν Λυκείων, Ἐμπορικῶν καὶ Τεχνικῶν Σχολῶν) κατόπιν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων. Ἐπεβάλαμεν τὰς εἰσαγωγικὰς Ἐξετάσεις, διότι δυστυχῶς δὲν διαθέτομεν χώρον ἐπαρκῆ νὰ περιλάβῃ μεγάλον ἀριθμὸν σπουδαστῶν καὶ ὄχι διότι πιστεύομεν εἰς τὸν θεσμὸν τῶν Εἰσιτηρίων Ἐξετάσεων, ὁ ὁποῖος, ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας, ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν μείωσιν τῆς ἀξίας τοῦ πτυχίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπομένως ἀμφισβήτησιν

της συντελουμένης παρά τῶν Καθηγητῶν τῶν Μέσων Σχολείων ἔργασίας²².

Ἐνεωτέρισαμεν ὁμῶς εἰς δύο σημεία: α) ἀπηλλάξαμεν ἀπὸ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τοὺς ἀριστούχους τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Ὁργανισμοῦ μας ἔχαρακτηρίσθη ὡς «τερπνὴ» εἰς ἐπίσημον ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν, ἡμεῖς ὁμῶς τὴν θεωροῦμεν ἐπιβεβλημένην παιδαγωγικῶς, διότι ἀποτελεῖ, ἔστω καὶ μερικὴν, ἀναγνώρισιν τῶν κόπων καὶ τῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀναγνώρισιν τῶν κόπων καὶ τῶν φροντίδων τῶν καθηγητῶν, μέσον πρὸς τόνωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν μαθητῶν νὰ γίνουν καλύτεροι καὶ νὰ ἐπιτύχουν ἕνα βαθμὸν ὃ ὁποῖος ἐξασφαλίζει τὸ προνόμιον τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις. Εἶναι βεβαίως ἀπαράδεκτον ὅτι μία τοιαύτη παιδαγωγικὴ διάταξις ἔχαρακτηρίσθη «τερπνὴ» ἀπὸ ἀμοίρους τῆς Παιδαγωγικῆς, ὅπως βαθύτατα μᾶς συγκινεῖ ἢ ἐκ μέρους τῶν Παιδαγωγῶν ἐνθουσιώδης ὑποστήριξις τῆς ἐνεργείας μας αὐτῆς²³.

β) κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐπιτυχίας τῶν ὑποψηφίων λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς τῶν τεσσάρων βαθμῶν τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων, ὡς πέμπτον βαθμὸν τὸν ἐν τῷ πτυχίῳ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀναγραφόμενον βαθμὸν τοῦ ὑποψηφίου, ἐπιτυγχάνοντες οὕτω ἕνα συγκερασμὸν, εὐνοοῦντα τοὺς καλοὺς μαθητὰς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Προσέτι προσθέτομεν τρεῖς μονάδας εἰς τοὺς ὑποψηφίους τοὺς ἔχοντας ὑπερδιετὴ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, ἀναγνωρίζοντες τοιοῦτοτρόπως τὴν σημασίαν τῆς πρακτικῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς πείρας τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς.

Ὅτι μᾶς συγκινεῖ βαθύτατα καὶ ὅτι μᾶς ἐνισχύει περισσότερο εἰς τὰς προσπάθειάς μας εἶναι ἡ πάγκοινος ἀναγνώρισις, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς κύκλους καὶ ἀπὸ τὸν φοιτητικὸν κόσμον καὶ ἀπὸ τὸν τύπον, τῆς ἐπιτυχοῦς διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων. Ἰδίως μᾶς συγκινεῖ ὅτι ἀνεγνωρίσθησαν αἱ ἐκδοθεῖσαι «Ὁδηγαὶ πρὸς τοὺς ὑποψηφίους» ὡς διαπνεόμεναι ἀπὸ πνεῦμα πραγματικοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἀληθινῆς στοργῆς²⁴ διὰ τοὺς ὑποψηφίους, οἱ ὅποιοι ἤλθον κατατρομαγμένοι καὶ ὁμῶς εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Ἐξετάσεων συνήντησαν ὄχι βλοσυροὺς ἐξεταστάς, ἀλλὰ φίλους, ἀνθρώπους μὴ λησμονοῦντας ὅτι ὑπῆρξαν καὶ αὐτοὶ κάποτε ἐξεταζόμενοι²⁵.

²²) Ἰδὲ σχετικῶς τὸ ἀριστον περιοδικὸν «Παιδεία», εἰς ὃ προτείνεται ἡ ἴδρυσις εἰδικῶν προπαρασκευαστικῶν τάξεων εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰ μεγάλα ἐπαρχιακὰ κέντρα. Αἱ ἄλλαι λύσεις (ὡς ἡ κατάργησις τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων, ἡ ἴδρυσις προπαρασκευαστικῶν τάξεων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς κ.τ.λ.) εἶναι ἢ ἀδύνατοι ἢ ἀσύμφοροι.

²³) Ἡ Σχολὴ ὑπερηφανεύεται ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, χάρις εἰς τὴν διάταξιν αὐτήν, ἐνέγραψε 28 ἀριστούχους τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

²⁴) Ἰδὲ «Παιδεία», «Αἰὼν τοῦ Ἀτόμου», «Βῆμα», «Νέα», «Βραδυνή».

²⁵) Ἰδὲ «Ὁδηγὸν Σπουδαστοῦ», σελ. 26—27.

Τὰ μαθήματα εἰς τὰ ὁποῖα ὑφίστανται ἐξετάσιν οἱ ὑποψήφιοι εἶναι ἡ Ἐκθεσις Ἰδεῶν, ἡ Ἀριθμητικὴ, ἡ Ἀλγεβρα, ἡ Γεωγραφία, ἡ Χημεία καὶ ἡ Φυσικὴ Πειραματικὴ, καὶ βαθμολογοῦνται ὡς τέσσαρα μαθήματα, διότι εἶναι ἐνιαῖος ὁ βαθμὸς ἄφ' ἑνὸς διὰ τὴν Ἀριθμητικὴν καὶ τὴν Ἀλγεβραν καὶ ἄφ' ἑτέρου διὰ τὴν Χημείαν καὶ τὴν Φυσικὴν Πειραματικὴν.

Ἡ κατὰ τῆς Σχολῆς ἀντίδρασις ἀνεῦρεν εἰς τὰς Εἰσιτηρίου μας Ἐξετάσεις νέαν εὐκαιρίαν πολεμικῆς. Οἱ μὲν ἐχαρακτήρισαν τὰς ἐξετάσεις ὡς στοιχειώδεις (!), οἱ δὲ ὡς ὑπερβολικὰς (!). Ἀφήνομεν εἰς τοὺς μὲν ν' ἀναιρέσουν τὰ λεγόμενα τῶν δέ, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι μία καὶ μόνη, ἐξαγομένη ἐκ τοῦ λεπτομεροῦς Προγράμματος τῆς Ἐξεταστέας Ὑλῆς. Ἡ Σχολὴ ἐξετάζει τοὺς ὑποψηφίους μόνον ἐπὶ θεμάτων διδασκομένων εἰς τὴν Μέσῃν Ἐκπαίδευσιν καὶ καταδικάζει ἀπολύτως τὸ καθεστῶς τὸ κρατοῦν εἰς τινὰς Σχολὰς, αἱ ὁποῖαι ζητοῦν λύσεις ἐπὶ θεμάτων ἕξω τῆς διδασκομένης εἰς τὰ Γυμνάσια ὕλης, ἐξαναγκάζουσαι οὕτω τοὺς ὑποψηφίους νὰ φοιτῶσιν εἰς φροντιστήρια.

Ἡ Σχολὴ κατεκρίθη διότι ἐξετάζει τοὺς ὑποψηφίους εἰς τὰ Φυσικὰ. Τοῦτο ὁμῶς ἐπιβάλλεται, ὄχι μόνον ἐκ τῆς οικονομικοτεχνικῆς φύσεως τῆς Σχολῆς ἀλλ' ἀκόμη καὶ διότι πιστεύομεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἀξίαν τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, ἡ γνῶσις τῶν ὁποίων εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας σήμερον διὰ πάντα μορφωμένον ἄνθρωπον, εὐχόμενοι νὰ ἐπηρεάσωμεν οὕτω καὶ τὸ ψευδοκλασσικίζον Πρόγραμμα τῆς Μέσης Παιδείας καὶ τοὺς μαθητὰς τῶν Μέσων Σχολείων ὥστε νὰ προσέξουν καὶ ν' ἀγαπήσουν τὰ Φυσικὰ μαθήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται αἱ σημερινὰ τεράστια τεχνικὰ κατακτήσεις.

Ὁ Κανονισμὸς τῶν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων ἔχει ἐκτυπωθῆ. Εἶναι, φρονοῦμεν, ὁ μόνος ὁ ὁποῖος ὑπάρχει. Ἐξ ἀφορμῆς τῶν τελευταίων ἐξετάσεων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς ἐγεννήθησαν πλεῖστα παράπονα καὶ ἐγένοντο χρήσιμοι σηοδείξεις. Ἡ Σχολὴ μὲ δικαίαν ὑπερηφάνειαν παραπέμπει εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς, ὁ ὁποῖος, συνταχθεὶς βάσει τῆς κεκτημένης πείρας, νομιζομεν ὅτι, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, ἔλαβεν ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ τὴν καλυτέραν διεξαγωγὴν τῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐγερθῆ εἰς δῦο σειρὰς ἐξετάσεων μόνον ἓν παράπονον, καὶ αὐτὸ ἀποδειχθὲν πλήρως ὡς ἀπολύτως ἀστήρικτον.

Αἱ Σπουδαὶ ἐν τῇ Σχολῇ

Ὡς ἐλέχθη, τριετῆς εἶναι αἱ ἐν τῇ Σχολῇ σπουδαί. Κατὰ τὸν Ὄργανισμὸν ἡ φοίτησις εἶναι ὑποχρεωτικὴ, τὴν ἐφαρμογὴν δὲ τῆς διατάξεως ταύτης προσπαθοῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν διὰ τῶν «Δελτίων Παρουσίας». Διεπιστώσαμεν μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαριστήσιν ὅτι, κατὰ τὸ ἀρξάμενον Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, τὸ ποσοστὸν τῶν φοιτῶντων κυμαίνεται μεταξὺ 65—95%, ποσοστὸν πρωτοφανὲς δι' Ἀνώτερα Σχολεῖα. Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν σπουδαστῶν εἶναι αὐτόχρομα συγκι-

νητικόν, τὸ χαρακτηρίζει δὲ ἡ φράσις ἐκλεκτοῦ Συναδέλφου καὶ Καθηγητοῦ ἄλλου Ἀνωτάτου Ἰδρύματος, ὅτι θεωρεῖ ὅσιν εἰς τὸν ἐκπαιδευτικόν του βίον τὴν διδασκαλίαν του εἰς τοὺς σπουδαστάς τῆς Σχολῆς.

Κατ' ἔτος διεξάγονται Τμηματικαὶ ἐξετάσεις, γραπταὶ καὶ προφορικαί. Ὁ Καθηγητὴς ὑποχρεοῦται κατὰ τὸν Ὅργανισμὸν εἰς συστηματικὴν ἐξέτασιν. «Μία ἐρώτησις καὶ ἕξω», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν συνηθισμένην φράσιν, δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Σχολήν. Κατεκρίθημεν ὅτι περιορίζομεν τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Καθηγητοῦ. Ναί, διότι δὲν πρόκειται περὶ πρωτοβουλίας ἀλλὰ περὶ ὀκνηρίας ἢ ἀνισορροπίας, ἢ ὅποια καταλήγει εἰς ἀδικίαν εἰς βάρος τοῦ σπουδαστοῦ. Ἐὰν ἡ αὐστηρότης εἶναι ἐπιβεβλημένη, ἡ ἀδικία εἶναι ἀπολύτως καταδικαστέα, διότι πληγώνει τὴν νεαρὰν ψυχὴν καὶ δημιουργεῖ ἐπικινδύνους ψυχικὰς καταστάσεις.

Τὸ καθεστῶς τοῦ πτυχίου παρουσιάζει ὡσαύτως μίαν ἰδιορρυθμίαν. Οἱ ὑποψήφιοι τῆς Σχολῆς ὑφίστανται κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος εἰδικὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν, δημοσίᾳ, ἐνώπιον Εἰδικῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὰ κυριώτερα θέματα τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, τῆς Ὄργανωτικῆς τῶν Ἐπιχειρήσεων, τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐργουσιῶν, τῆς Λογιστικῆς, τοῦ Ἐμπορικοῦ, Βιομηχανικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, τῆς Μηχανογνωσίας καὶ τῆς Ἠλεκτροτεχνίας.

Διὰ νὰ ὑποστῇ τὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν ὁ ὑποψήφιος δέον α) νὰ παρασκευάσῃ μίαν μελέτην σχετιζομένην πρὸς τὴν διδασκομένην ὕλην, ἢ ὅποια πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐπαρκὴς ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Καθηγητὴν, β) νὰ συντάξῃ μίαν τουλάχιστον ἐργασίαν εἰς τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν, ἰδίᾳ σχετιζομένην μὲ τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς ἐπιχειρήσεως καὶ τὰ ἰδιάζοντα εἰς αὐτὴν προβλήματα καὶ γ) νὰ παραδώσῃ πλήρεις ὄλας τὰς Λογιστικὰς Ἀσκήσεις. Τέλος, ὁ ἐπιτυχὼν εἰς τὴν πτυχιακὴν ἐξέτασιν, διὰ νὰ λάβῃ τὸ Πτυχίον, δέον ν' ἀποδείξῃ ὅτι κέκτηται ἐξάμηνον τουλάχιστον πρακτικὴν ἀσκήσιν, ὥστε πλήρως νὰ ἔχη ἐξασφαλισθῇ ὁ συνδυασμὸς τῆς ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίας μὲ τὴν πρᾶξιν.

Κατηγορήθημεν ὅτι εἴμεθα ὑπερβολικοί. Ἀποδεχόμεθα τὴν κατηγορίαν, διότι φιλοδοξοῦμεν οἱ πτυχιούχοι μας νὰ εἶναι ἀρτίως —θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς—κατηρτισμένοι. Ἐχομεν συνείδησιν ὅτι εἴμεθα ὑπόλογοι ἀπέναντι τῆς Κοινωνίας. Κατανοοῦμεν ὅτι ἡ ὑπογραφή μας κάτωθεν τοῦ Πτυχίου ἀποτελεῖ συμβόλιον μὲ τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Θέλομεν νὰ εἴμεθα συνεπεῖς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις μας. Βεβαίως, καθ' ὅλην τὴν φοίτησιν ἐνδιαφερόμεθα ἐξ ἴσου δι' ὅλους τοὺς σπουδαστάς, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν τῆς χορηγήσεως τοῦ Πτυχίου ἀναλογιζόμεθα μόνον τοὺς καλοὺς, οἱ ὅποιοι δικαίως παραπονοῦνται καὶ ἀγανακτοῦν, ὅταν τὰ πτυχία χορηγοῦνται ἐπιεικῶς εἰς τοὺς κακοὺς διὰ τῶν λεγομένων «εὐεργετικῶν», πράγματι ὅμως κακοποιῶν νόμων, διότι τότε ἡ ἐπιείκεια εἶναι ἀδικία, ἢ ἐπιείκεια εἶναι ἔγκλημα κατὰ τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς Πολιτείας, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ τῶν νέων, οἱ ὅποιοι μὲ

τόσους κόπους και τόσας θυσίας απέκτησαν έπαξίως τὸ Πτυχίον των. Διότι ἡ ἐπιείκεια εἶναι ἀρετὴ καὶ ὑποχρέωσις εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴν, ἀποτελεῖ ὅμως ἔγκλημα εἰς τὸν δημόσιον βίον.

Ἡ κατὰ τῆς Σχολῆς ἀντίδρασις

Σφοδρὰ κατὰ τῆς Σχολῆς ἐξαπελύθη ἡ ἀντίδρασις, εὐθύς ὡς ἤρχισε ν' ἀναγνωρίζεται ἡ συντελούμενη προσπάθεια, εὐθύς ὡς ἤρχισε ν' ἀποκτᾷ ἡ Σχολὴ κύρος. Οὐδεὶς ἤσχολεῖτο μὲ αὐτὴν ὅταν ἦτο μίᾳ ἀσήμαντος Σχολῆ ἐπιμορφώσεως, ματαίως ἀγωνιζομένη νὰ συγκρατήσῃ ὀλίγους σπουδαστάς. Οὐδεὶς ἤσχολεῖτο μὲ αὐτὴν, οὔτε διὰ νὰ τὴν βοηθήσῃ, οὔτε διὰ νὰ τὴν κακολογήσῃ.

Εὐθύς ὡς τὸ δενδρύλλιον ἤρχισε ν' ἀποδίδῃ εὐχύμους καρπούς, στεῖρα καὶ κακοποιὸς ἀντίδρασις ἐξαπελύθη κατ' αὐτῆς. Ἦρνήθησαν τὴν χρησιμότητά της, κατεδίκαναν τὴν ὀργάνωσίν της, ἤμφεοβήτησαν τὴν κατεύθυνσίν της

Ἡ Σχολὴ βλιβεται διὰ τὰς ἐκδηλώσεις αὐτάς, διότι δυστυχῶς ἄλλην μίαν φορὰν ἀποδεικνύεται πόσον εὐκόλον εἶναι τὸ κριτικὸν πνεῦμα καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως, ἀτίμητα προσόντα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, νὰ μεταβάλλωνται εἰς μεμψίμοιρον κριτικὴν, εἰς στεῖραν ἄρνησιν, εἰς βασανιστικὴν μικρολογίαν. Οὕτω, ἐνῶ εἴμεθα εἰς μεγάλος Λαός, μεταβαλλόμεθα εἰς ἄτομα δυσφοροῦντα καὶ καταστρεπτικά.

Ἡ Σχολὴ εἶναι βαθύτατα εὐγνώμων πρὸς ὄσους ἤσκησαν ἐναντίον της πολεμικὴν, εἴτε ἀπὸ καλὴν εἴτε ἀπὸ κακὴν πίστιν, πρὸς ὄσους ἠδονίζονται μὲ τὴν ἄρνησιν, μὲ τὴν παρεμπόδισιν, μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν ὄσων ἄλλοι δημιουργοῦν. Εἶναι βαθύτατα ἡ Σχολὴ εὐγνώμων, διότι ἀπὸ τὴν ἐναντίον της ἀντίδρασιν ἤντησεν ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τοῦ ἔργου της, διότι διεφημίσθη ἡ προσπάθειά της, διότι Καθηγηταὶ καὶ σπουδασταὶ ἐφαντίσθησαν καὶ ἐχαλυβδῶθησαν αἱ ψυχαὶ των.

Ἡ μονοπώλησις τῆς Ἐκπαιδεύσεως

Ἡ πολεμικὴ κατὰ τῆς Σχολῆς ἐξαπελύθη μὲ τὸ ἐπιχειρήμα ὅτι εἶναι περιττὴ, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ Νομικὴ Σχολὴ, ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, ἡ Πάντειος, τὸ Πολυτεχνεῖον.

Ἐναντι αὐτῆς τῆς στάσεως νὰ μονοπωληθῇ ἡ Ἀνωτέρα Ἐκπαίδευσις καὶ νὰ περικλεισθῇ ἐντὸς τειχῶν, ὡς εἰς ἀσήμαντος πνευματικὸς ἄνθρωπος ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατυπώσω ὄχι ἀπλῆν διαμαρτυρίαν, ἀλλ' ἀμείλικτον κατηγορίαν. Δὲν ἀπολογούμεθα. Κατηγοροῦμεν.

Ἡ προσπάθεια νὰ μονοπωληθῇ ἡ Ἐκπαίδευσις εἶναι προσπάθεια ἀντιδραστικὴ, ἀποδεικνύουσα πνευματικὴν ἀποστέωσιν καὶ ψυχικὸν μαρασμόν. Εἶναι προσπάθεια ἡ ὅποια ἀποτελεῖ ἔγκλημα, κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος στρεφόμενον.

Ἡ προσπάθεια τῆς μονοπωλήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀποδει-

κνύει φόβον τῆς ἀμίλλης, ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσως, ματαιώσιν δημιουργίας νέων ἐπιστημονικῶν φυτωρίων. Εἶναι ἀξιωματέτητον ἄλλα καὶ ἀξιοθρήνητον φαινόμενον, ὅτι εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ποῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀκένωτος πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤντηλεν πᾶσα ἐποχὴ καὶ πᾶσα χώρα, νὰ παριστάμεθα μάρτυρες θλιβεροὶ τοῦ ἀλγεινοῦ φαινομένου, καὶ τώρα ὅπως καὶ εἰς τὸ παρελθόν, νὰ ὀρθοῦνται πνευματικαὶ καὶ πολιτικαὶ δυνάμεις διὰ νὰ ματαιώσουν τὴν Ἴδρυσιν ἢ νὰ ζητήσουν τὸ κλείσιμον ἑνὸς πνευματικοῦ κέντρου, προοδευτικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ, ἀντὶ νὰ τὸ ἐνισχύσουν εἰς τὴν προσπάθειάν του, ἀντὶ νὰ τὸ διευκολύνουν εἰς τὸ ἀνοιγμα νέων δρόμων, ἀντὶ νὰ τὸ συντρέξουν, νὰ τὸ περιθάλλουν, νὰ τὸ ἀγαπήσουν.

Μὲ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τῆς μονοπωλήσεως ἐπιζητεῖται νὰ περικλεισθῇ ἡ Ἐκπαίδευσις ἐντὸς κλοιοῦ, ἐνῶ καὶ αὕτη εἶναι ἕν ἐξελισσόμενον κοινωνικὸν φαινόμενον, ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὰς ἐκαστοτε προόδους τῆς Τεχνικῆς καὶ τὰς νέας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀνάγκας καὶ συνθήκας.

Τὸ φαινόμενον δὲν εἶναι νέον. Καὶ ἄλλοτε παρομοίᾳ ἡσκήθη πολεμικῇ, ἡ ὁποία ἐματαιώσεν τὴν ἀναγνώρισιν ἑνὸς καταπληκτικῶν πρωτοπόρου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος, τῆς Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἀκαδημίας²⁶, καὶ οὕτω ἐστερήθη ἡ Ἑλλάς ἐπὶ μίαν σχεδὸν ἰστέταν μιᾶς Ἀνωτέρας Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ὅπως ἄλλοτε ὠρθώθη ὁ ψευδοκλασικίζων ἀντιδραστικὸς κόσμος κατὰ τῆς Ἰδρύσεως Ἐμπορικῶν Σχολῶν.

Καὶ ἄλλοτε ἠκούσθη κατακραυγὴ, διότι συνιστάτο ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολή, ἡ ὁποία ὅμως τόσας ὑπηρεσίας προσέφερε καὶ προσφέρει, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἤρκουν αἱ μέσαι Ἐμπορικαὶ Σχολαὶ καὶ ἡ Νομικὴ Σχολή, ἢ ἀκόμη περισσότερο, ὅτι ἤρκουν τὰ Λογιστικὰ Φροντιστήρια! Καὶ ἄλλοτε ἐξηγγέρθη ἡ Χημικὴ Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς Βιομηχανῶν Χημικῶν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Καὶ ἄλλοτε διαμαρτυρία διευπώθησαν διὰ τὴν Ἴδρυσιν Γεωπονικοῦ Τμήματος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἤρκει ἡ Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολή Ἀθηνῶν, ὅπως ἄλλοτε ἡ δικτατορὰ τοῦ Μεταξᾶ καθήγησε τὴν λαμπράν μας Ἀνωτάτην Γεωπονικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν, ἰσχυριζομένη ὅτι ἤρκει ἡ Σχολή Θεσσαλονίκης!

Οὕτω καὶ τώρα ἀρνοῦνται τὴν χρησιμότητα μιᾶς Ἀνωτέρας Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑπάρχουν ἡ Νομικὴ Σχολή, ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολή, ἡ Πάντειος, τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ διατὶ ὄχι καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολή!

Καὶ ὅμως τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον τῶν Παρισίων, παρὰ τὴν École des Hautes Études Commerciales, συνιστᾷ καὶ τὴν École Su-

²⁶ Ἀποτελεῖ χρέος νὰ γραφῇ ἡ ἱστορία τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ, τὸ ὅποτον ἐτίμησε τὴν Ἑλλάδα. (Σημ. Τῷ 1949 ὠμίλησε περὶ αὐτῆς ὁ Διευθυντὴς μας μὲ τίτλον «Ἐν πρωτοποριακὸν ἴδρυμα: Ἡ Ἐμπορικὴ καὶ Βιομηχανικὴ Ἀκαδημία. (Ἰδὲ «Σπουδαί» Ἔτος Α' Τεύχος Γ' σελ. 236—254).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΤΖΙΑΣ

Πρόεδρος του Δ οικ. Συμβουλίου
από Μαΐου 1950 έως 'Ιουνίου 1953

« Θεωρώ ιδιαίτεραν όλως τιμήν διότι εξελέγην Πρόεδρος του Δ. Συμβουλίου της Σχολής. Ζών και δραῶν μέσα εἰς τὴν οικονομικὴν ζωὴν καὶ τὸν κρατικὸν μηχανισμόν ἀντελήφθη τὴν μεγάλην ἀποστολήν της, τὸν ἔθνικόν της πράγματι σκοπὸν »

périeure de Commerce et d'Industrie και δικαίως είναι ύπερήφανοι διά τας Ισοτίμους και παγκοσμίου κύρους ταύτας Σχολάς. Καί δέν ἀρκεῖται εἰς ταύτας, ἱδρύει ἐπίσης τὸ Centre de Préparation pour l'administration des Affaires, τὸ ὅποιον εἶναι μία Σχολή παρομοία πρὸς τὴν ἰδικήν μας, διότι καλῶς κατενόησε, μέσα εἰς τὰ νέα πλαίσια τῆς μεταπολεμικῆς Γαλλίας, ὅτι ἡ ἀναδημιουργία καὶ ἡ προώθησις τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας δέν εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ, παρὰ μόνον ἕαν στηριχθῇ ἐπὶ εἰδικευμένων διοικητικῶν στελεχῶν, ἐνημερωμένων εἰς τὰς νέας μεθόδους τῆς ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων. Παραλλήλως, τὸ Centre National des Informations ἱδρύει τὴν École Nouvelle, παρομοίαν ὡσαύτως Σχολὴν διοικητικῶν στελεχῶν διά τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Ἄπλῃ τῶν προγραμμάτων τῶν ἰσοτίμων ἢ ἀλληλοσυμπληρουμένων τούτων Ἄνωτάτων Σχολῶν παραβολὴ ἀποδεικνύει περιτράνωσ τὴν ἀνάγκην νὰ συνυπάρχουν Σχολαί. αἱ μὲν ὀργανωμέναι καὶ λειτουργοῦσαι μὲ τὸ παλαιὸν πρόγραμμα καὶ τὰς κλασσικὰς μεθόδους διδασκαλίας, βραδέως ἐξελισσόμεναι καὶ προσαρμοζόμεναι πρὸς τὰς νέας ἀνάγκας, αἱ δὲ μὲ πρόγραμμα, κατευθύνσεις καὶ μεθόδους νέας καὶ ἀπολύτως συγχρονισμένας, ὅπως προσπαθεῖ νὰ εἶναι ἡ ἡμετέρα Σχολή.

Εἶναι λοιπὸν κοινωνικῶς καὶ ἐκπαιδευτικῶς ἀνεκτὸν νὰ ἀρνούμεθα τὴν χρησιμότητα μιᾶς Ἄνωτέρας Ἐπαγγελματικῆς φύσεως Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑπάρχουν συγγενεῖς θεωρητικαὶ Σχολαί; Ἡμεῖς, ἀντιθέτως, ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ Χώρα μας ἔχει ἀνάγκην νὰ συμπληρωσῇ, νὰ διαφοροποιήσῃ καὶ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν ἀνωτέραν τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ὁ τόπος αὐτὸς τῶν γραμμάτων στερεῖται μιᾶς Ἄνωτέρας Λογοτεχνικῆς Σχολῆς. Εἴμεθα χώρα ναυτικὴ καὶ ὅμως στερούμεθα μιᾶς Ἄνωτέρας Ναυτιλιακῆς Σχολῆς. Εἴμεθα χώρα κτηνοτροφικὴ καὶ ὅμως στερούμεθα μιᾶς Ἄνωτέρας Ζωοτεχνικῆς καὶ Κτηνιατρικῆς Σχολῆς καί, ἐνῶ ἀποζῶμεν ἀπὸ τὸν καπνὸν καὶ τὴν σταφίδα, δέν ἔχομεν εἰς οὐδὲν Ἄνωτερον Ἐκπαιδευτικὸν μας Ἴδρυμα ὀικονομικῆς μορφώσεως ἔδραν οὔτε Καπνολογίας, οὔτε Σταφιδολογίας, δηλαδὴ Καπνικῆς καὶ Σταφιδικῆς Ὀικονομίας, Νομοθεσίας καὶ Πολιτικῆς.

Οὐχὶ διά λόγων ἀλλὰ δι' ἔργων εἴμεθα κατὰ τῆς μονοπωλήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ ἀπεδείξαμεν, ὅταν ἐζητήσαμεν νὰ ληφθῇ μέριμνα διά τὴν Ἴδρυσιν Ἄνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ ἀφορῶντος τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἡμετέρας Σχολῆς²⁷.

Διότι τὴν Ἴδρυσιν ἐνὸς ἀκόμη πνευματικοῦ κέντρου ἐν Θεσσαλονίκῃ τὴν ἐπιβάλλουν, ὄχι μόνον αἱ ὀικονομικαὶ συνθήκαι καὶ ἀνάγκαι τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ βασικὸν καθῆκον τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πρὸς τὴν γόνιμον καὶ πλουσίαν, ἀλλὰ καὶ μαρτυρικὴν αὐτὴν περιοχὴν,

²⁷ Ὁ ὀμιλητὴς εἶχε συντάξει σχέδιον Νόμου περὶ ἱδρύσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ «Δημοσίας Ἄνωτάτης Βιομηχανικῆς καὶ Ἐμπορικῆς Σχολῆς». Πάντως εἴμεθα ἡ Χώρα τῆς Εὐρώπης μὲ τὰς ὀλιγωτέρας ἀνωτάτας σχολὰς καὶ μὲ τὸν μικρότερον ἀριθμὸν φοιτητῶν!

άνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται ἡ Ἑλλάς νὰ ὑπάρξῃ.

Ὁ Στράβων εἶπεν ὅτι «καὶ ἡ Μακεδονία εἶναι Ἑλλάς». Ἡ σύγχρονος ἀλήθεια, ἡ πηγάζουσα ἀπὸ τὰς γεωπολιτικὰς συνθήκας καὶ τὴν δημογραφικὴν πραγματικότητα, εἶναι ὅτι Ἑλλάς εἶναι κυρίως ἡ Βόρειος Ἑλλάς.

Ἡ Σχολὴ ἐμπνεομένη ἀπὸ αὐτὴν τὴν πίστιν ὑπερφηανεύεται ὅτι ἐξήγησε νὰ ἰδρυθῇ, παραλλήλως πρὸς τὴν ἰδικὴν μας Σχολήν, καὶ Σχολὴ ἐν Θεσσαλονίκῃ, διότι δὲν φοβεῖται τὴν ἀμιλλαν, ἀλλὰ τὴν ζητεῖ ὡς γόνιμον καὶ ὡς παρωθοῦσαν πρὸς ἐντονωτέραν δρᾶσιν, διότι δὲν ἡδονίζεται ἀντιδρῶσα, ἀλλὰ τουναντίον θέλει νὰ καταστῇ παράγων προόδου καὶ εὐημερίας.

Ἡ Σχολὴ μας καὶ ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ

Μᾶς εἶπον ὅτι δὲν χρειάζεται ἡ Σχολή, διότι ὑπάρχει ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν. Ἡ Βιομηχανία—τὸ ἐπαναλαμβάνομεν—ἀποτελεῖ ἰδιότυπον καὶ σύνθετον παραγωγικὸν φαινόμενον καὶ ἐπομένως ἀνάλογος πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις, ὅπως ἀκριβῶς ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν δασῶν εἶναι ἰδιότυπον γεωργικὸν φαινόμενον τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ἐιδικὴν Δασολογικὴν Σχολήν²⁸, συγγενῆ ἀλλὰ πάντως διάφορον τῆς Γεωπονικῆς, ὅπως ἰδιότυπον φαινόμενον εἶναι ἡ κτηνοτροφία, ἀπαιτοῦσα ἐιδικὴν Ζωοτεχνικὴν καὶ Κτηνιατρικὴν Σχολήν, ὅπως εἶναι ὁ Τουρισμός, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ζητεῖ ἀναλόγους Σχολὰς*.

Ἀναντιρρήτως δύο λύσεις εἶναι δυναταί. Ἡ μία λύσις εἶναι ἡ δοθεῖσα παρὰ τῆς École des Hautes Études Commerciales τῶν Παρισίων ἡ ὁποία, μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη γενικῆς οἰκονομικῆς καὶ διοικητικῆς μορφώσεως, κατανέμει τοὺς σπουδαστὰς εἰς Τμήματα: Ἐμπορικόν, Βιομηχανικόν, Προξενικόν κτλ. Ἡ δευτέρα λύσις εἶναι τῆς ἰδιαίτης Σχολῆς. Ἀμφότεραι αἱ λύσεις εἶναι ὀρθαί καὶ σκόπιμοι.

Εἰς τὸν τόπον μας ἡ πρώτη λύσις εἶναι κατ' οὐσίαν ἀνεφάρμοστος. Ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν ἔπαυσε πρὸ πολλῶν ἐτῶν νὰ εἶναι ἀνωτάτη ἐπαγγελματικὴ Σχολή. Εἶναι πλέον, συμφώνως πρὸς τὸν Ὄργανισμὸν τῆς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς, Ἰδρυμα ἀνωτάτης θεωρητικῆς οἰκονομικῆς καὶ νομικῆς ἐκπαιδεύσεως, Ἰδρυμα δηλονότι πανεπιστημιακοῦ τύπου. Κατηγορεῖται διὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην ἀπὸ πολλοῦς. Δὲν ἀπόκειται εἰς ἐμὲ νὰ γίνω οὔτε συνήγορος, οὔτε κατήγορος. Ἐν εἶναι βέβαιον, ὅτι, ἀφ' ἧς στιγμῆς δὲν ὠλοκληρώθη τὸ Τμῆμα Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολὴ προσεπάθησε νὰ καλύψῃ τὸ ἀναντιρρήτον τοῦτο ἐκπαιδευτικὸν κενόν. Ὑπὸ τοὺς ὄρους ὅθεν αὐτοὺς δὲν εἶναι παιδαγωγικῶς ἐπιτρεπτὴ ἡ συνένωσις δύο Σχολῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία μὲν εἶναι θεωρητικὴ ἡ δὲ ἄλλη ἐπαγγελματικὴ, ἡ συνένωσις δηλαδὴ Σχολῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν κατευθύνσεων καὶ ἐπιδιώξεων.

Ὑπάρχουν ἀναντιρρήτως ὁμοιότητες μὲ τὴν Ἐμπορικὴν Σχολήν,

²⁸ Ὑπάρχουσαν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης.

* Ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ Σχολὴ Τουριστικῶν ἐπαγγελμάτων—οἰκονομικο-τεχνικῆς μορφῆς. (Σημ. : Ἡδη ἐπανασυνεστήθη).

υπάρχουν κοινά μαθήματα⁸⁰ και ακόμη κοινοί καθηγηταί. Ἀλλά μὴ λησμονώμεν ὅτι, ναί μὲν τὰ μαθήματα αὐτὰ εἶναι κοινά, ἢ ἕκτασις των ὅμως, ὅπως καὶ αἱ κατευθύνσεις καὶ αἱ μέθοδοι διδασκαλίας, εἶναι διάφοροι. Ἀνεξαρτήτως τούτου, εἰς τὴν Σχολὴν μας βασικὴν σημασίαν ἔχουν τὰ μαθήματα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, ὅπως ἡ Ὀργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων, ἡ Βιομηχανικὴ Ψυχολογία καὶ Ψυχοτεχνικὴ, ἡ Βιομηχανικὴ Ὑγιεινὴ καὶ ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ, τὰ ὁποῖα, καλῶς ἢ κακῶς, δὲν διδάσκονται εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν, ὅπως δὲν διδάσκονται ἡ Φυσικὴ, ἡ Μηχανογνώσις, ἡ Ἡλεκτροτεχνία, ἡ Ὀργάνωσις τῶν Ἐργοστασίων, τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ ἀκόμη καὶ ἡ Στατιστικὴ. Τέλος, τὰ Νομικὰ μαθήματα εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐμπορικὴν ἔχουν ἰδιαίτῃ σημασίαν, διότι παρασκευάζουν τοὺς φοιτητὰς διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸ Ζῶν ἔτος τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ἐνῶ εἰς τὴν Σχολὴν μας τὰ Νομικὰ ἔχουν τὴν ἔννοιαν μιᾶς ἀρτίως ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως τοῦ ἐπιχειρηματίου ἢ τοῦ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου μιᾶς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ Σχολὴ μας καὶ ἡ Νομικὴ Σχολὴ

Μᾶς εἶπον ὅτι ὑπάρχει ἡ Νομικὴ Σχολὴ καὶ ἐπομένως δὲν χρειάζεται ἡ Βιομηχανικὴ. Ἡ σεβάσιμος Νομικὴ Σχολὴ καλλιιεργεῖ τὴν Νομικὴν καὶ Πολιτικὴν Ἐπιστήμην καὶ ἔργον ἔχει τὴν καταρτίσει νομικοὺς ἐπιστήμονας, δικαστὰς καὶ δικηγόρους καθὼς καὶ ἀνωτέρους ὑπαλλήλους, χάρις εἰς μίαν ἀναντίρρητον γενικὴν μόρφωσιν, τὴν ὁποῖαν παρέχει ἡ Νομικὴ Σχολὴ μὲ διαπρεπεῖς τῶ ὄντι Καθηγητὰς· ἡ Βιομηχανία ὅμως καὶ αἱ συναφεῖς Διοικητικαὶ Ὑπηρεσίαι τοῦ Κράτους ἔχουν ἀνάγκην κυρίως ὄχι ἀνθρώπων τυχόντων μιᾶς γενικῆς νομικοπολιτικῆς μορφώσεως, ἀλλ' ἰδιαίτατα ἀνθρώπων μὲ εἰδικὴν οἰκονομικο-τεχνικὴν κατάρτισιν. Μὲ τὴν Νομικὴν Σχολὴν ἔχομεν κοινὰ μαθήματα τὴν Πολιτικὴν καὶ Δημοσίαν Οἰκονομίαν καὶ τὸ Ἐμπορικὸν Δίκαιον, ἀλλ' εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν δὲν διδάσκονται μαθήματα ἀναγκαῖα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, ὡς ἡ Λογιστικὴ, ἡ Στατιστικὴ, τὰ Τεχνικά, τὰ μαθήματα τοῦ Ἀνθρωπίνου παράγοντος, ἐνῶ ἀντιθέτως διδάσκονται μαθήματα ἀπόλυτως ἀπαραίτητα διὰ τοὺς νομικοὺς, περιττὰ ὅμως διὰ διοικητικὰ στελέχη τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ὡς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον, τὸ Ποινικὸν καὶ ἡ Ἐγκληματολογία, τὸ Ἑλληνικὸν καὶ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον, ἡ Πόλιτικὴ καὶ Ποινικὴ Δικονομία κ.τ.λ.

Ἡ Σχολὴ μας καὶ ἡ Πάντειος

Μᾶς εἶπον ὅτι ὑπάρχει καὶ ἡ Πάντειος Σχολὴ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι μᾶς τὸ εἶπον ὄχι οἱ φίλοι καὶ ὑποστηρικταί της, ἀλλ' οἱ κατήγοροί της, οἱ διατεινόμενοι ὅτι εἶναι Ἰδρυμα περριττόν καὶ πολυτελές, Ἰδρυμα ἀποτυχημένον. Δὲν συμφωνοῦμεν, διότι ὁ τόπος ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἐνὸς πολιτιστικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου, καὶ ὄρ-

⁸⁰ Π.χ. ἡ Πολιτικὴ Οἰκονομία, ἡ Δημοσίαν Οἰκονομία, ἡ Ἰδιωτικὴ Οἰκονομικὴ, τὰ Οἰκονομικὰ Μαθηματικά, ἡ Λογιστικὴ, ἡ Γεωγραφία, ἡ Χημεία, ἡ Ἐμπορευματολογία.

θῶς ἡ Πάντειος Σχολὴ ἔχει ἀναγράψει ὡς σκοπὸν τῆς «τὴν ὕψωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Λαοῦ».

Εἶναι περίεργον, ὅσον καὶ θλιβερόν, τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὸν τόπον μας ὅπου ἐγεννήθη καὶ ἀνεπτύχθη ἡ Πολιτικὴ Ἐπιστῆμη, εἰς τὸν τόπον μας ὁ ὁποῖος ἀνέδειξε ἕνα Πλάτωνα καὶ ἕνα Ἀριστοτέλη, μὲ τόσο φανατισμὸν καὶ τόσην κακότητα, διασύρεται ἐν ἀνώτερον μορφωτικὸν Ἴδρυμα. Ἐχει ἀτελείας βασικὰς; Ναι, ἀλλὰ τότε, ἀντὶ ν' ἀρνούμεθα κατὰ βάσιν τὴν ἀναγκαῖότητα μιᾶς Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ τὰς διορθώσωμεν, ὅταν μάλιστα ἡ Σχολὴ αὕτη δύναται νὰ καταστῇ φωτεινὸν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον καὶ λαμπρὸν φυτώριον ἐπιστημόνων, ἔξω τῶν ἐπισήμων κλασικῶν ἀκαδημαϊκῶν πλαισίων. Ἡ Κοινωνιολογία καὶ ἡ Φιλοσοφία τῆς Ἱστορίας, ἡ Πολιτικὴ Ἐπιστῆμη, ἡ Γενικὴ καὶ Διπλωματικὴ Ἱστορία κλπ. εἶναι μαθήματα διὰ τῶν ὁποίων ἡ Πάντειος Σχολὴ δύναται νὰ ἀκτινοβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα καὶ γενικώτερον εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ πολιτικὸν μας κόσμον.

Αὕτη εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀποστολὴ μιᾶς Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Ἀλλὰ τότε τί τὸ κοινὸν πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐπαγγελματικὴν Σχολήν; Ὑπάρχουν βεβαίως κοινὰ μαθήματα, ἀλλὰ μὲ ἐντελῶς διαφόρους κατευθύνσεις. Τινὰ ἐκ τούτων, ὡς ἡ Λογιστικὴ καὶ ἡ Στατιστικὴ, ἔχουν δι' ἡμᾶς μὲν βασικὴν σημασίαν, διὰ δὲ τὴν Πάντειον ἀσήμαντον. Ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ Κοινωνιολογία καὶ ἡ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ διὰ πάντα ἀξιοῦντα νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ Βιομηχανία ἔχει πρὸ παντὸς ἀνάγκην στελεχῶν τὰ ὁποῖα πρωτίστως νὰ γνωρίζουν τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς. Καὶ αὐτὰ τὰ μαθήματα δὲν διδάσκονται, ὀρθῶς, εἰς τὴν Πάντειον, ἐνῶ εἶναι οὐσιώδη μαθήματα εἰς τὴν Σχολήν μας.

Ἡ Σχολὴ μας καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον

Μᾶς εἶπον ἀκόμη ὅτι ἀρκεῖ τὸ Πολυτεχνεῖον μὲ τὰς Σχολὰς τῶν Βιομηχανῶν Χημικῶν, τῶν Μηχανολόγων καὶ τῶν Ἡλεκτρολόγων. Τί ν' ἀπαντήσωμεν; Τὸ Πολυτεχνεῖον δημιουργεῖ τεχνικοὺς (μηχανικοὺς, μηχανολόγους, χημικοὺς, ἠλεκτρολόγους, τοπογράφους) καὶ ἡμεῖς δημιουργοῦμεν διοικητικὰ στελέχη, ἐνημερωμένα εἰς τὴν τεχνικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Τί τὸ κοινὸν λοιπὸν μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων, ποῦ ὁ ἀνταγωνισμὸς, ὥστε νὰ ἐγερθῇ τόσος θόρυβος καὶ νὰ δημοσιευθοῦν ψηφίσματα, ἀποδεικνύοντα, τουλάχιστον ἔλλειψιν ψυχραιμίας; Ὅχι μόνον δὲν ὑπάρχει ἀνταγωνισμὸς, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀμοιβαία συμπλήρωσις καὶ ἐξυπηρέτησις. Συμφέρον τῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων εἶναι τὰ συνεργάζονται μὲ ἐνημερωμένα καὶ μορφωμένα διοικητικὰ στελέχη, ὅπως συμφέρον τῶν διοικητικῶν ὀργάνων εἶναι τὰ τεχνικὰ στελέχη ἢ νὰ μὴ ἔχουν παρωπίδας καὶ νὰ δύνανται ν' ἀντιληφθοῦν τὴν διοικητικὴν ἀπομν, τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν. Καὶ προπαντὸς συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου εἶναι ἡ ὑπαρξις ἐδικομενῶν ὑπαλλήλων, τεχνικῶν καὶ διοικητικῶν διότι τότε ἐπικρατεῖ πνεῦμα συνεργασίας καὶ ἀμοιβαίας κατανόησεως,

διότι ούτω αυξάνει ή απόδοσις, τούτο δέ αποτελεί τὸ βασικόν παραγωγικόν ζήτημα. Ἐκτός ἐάν θέλωμεν οἱ μονόφθαλμοι νά βασιλεύουν εἰς τήν χώραν τῶν τυφλῶν, ἐκτός ἐάν ὁ τεχνικός, ἐν ὀνόματι δῆθεν τῆς Τεχνικῆς καί ἀπαρადέκτων τεχνοκρατικῶν, ὀλιγαρχικῶν ἀντιλήψεων, θέλει νά ἐπιβάλλῃ τήν μονομέρειαν ἢ τήν ἄγνοιάν του, ἐκτός ἐάν ὁ διοικητικὸς θέλῃ νά ρυθμίξῃ τήν ζωὴν μιᾶς συνθέτου οἰκονομικο-τεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀγνοῶν κατὰ βάσιν τὰ τεχνικά προβλήματα τῆς. Ἀνεμείναμεν μὲ ἐνθουσιασμόν τὸ Πολυτεχνεῖον νά χαιρετίσῃ τήν δημιουργίαν τῆς Σχολῆς μας. Δὲν εἶναι λάθος μας ὅτι ἐξέδωκε ψήφισμα ἐναντίον μας καί χαίρομεν ἰδιαζόντως ὅτι ὁ τεχνικός κόσμος ἀντελήφθη εἰς τήν μεγάλην του πλειοψηφίαν τήν ἀξίαν τῆς προσπάθειάς μας, ἀφοῦ ἄλλωστε εἴμεθα βέβαιοι ὅτι καί τὸ Πολυτεχνεῖον θά ἀντελήφθῃ πόσον ἐπιζημία δι' αὐτὸ ὑπῆρξεν ἡ σπουδή του*.

Ζητούμεν προνόμια ;

Μᾶς εἶπον ὅτι ἡ Σχολή θ' ἀποτελέσῃ βάρος διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, διότι οἱ πτυχιούχοί τῆς θά ζητήσουν προνόμια. Μὲ τὸν πλέον κατηγορηματικὸν τρόπον δηλοῦμεν ὅτι ἡ Σχολή οὐδὲν προνόμιον ζητεῖ διὰ τοὺς πτυχιούχους τῆς. Θεωρεῖ τὰ προνόμια ὡς ἀντιλαϊκά, ζητεῖ ὅμως καί ἰσότητά καί δικαιοσύνην. Δὲν ἀνέχεται νά ὑπάρχουν προνόμια ὑπὲρ ἄλλων, κτηθέντα μάλιστα εἰς ἀνωμάλους ἐποχάς. Ὑπάρχουν ἐπιχειρήσεις, ἐλάχισται βεβαίως, διεπύμεναι ἀπὸ Ἐσωτερικοὺς Κανονισμοὺς, ρυθμιζόμεναι τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν τῶν ὑπαλλήλων. Ἀναντιρρήτως εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτάς οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς ἀξιοῦν ἰσοτιμίαν μὲ τοὺς πτυχιούχους τῶν ἄλλων Σχολῶν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, ἡ δὲ ἀξίωσις των καί δικαία καί εὐλογος εἶναι. Προκειμένου ὅμως περὶ ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει Κανονισμὸς, ὅπως εἶναι αἱ πλεῖστοι ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῆς ἐπιχειρηματικῆς ἐλευθερίας, οὐδεμίαν ἀξίωσιν ἔχουν οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς, οὐδὲ κἀν διανοήθησαν νά προβάλλουν τοιαύτην. Ἔτερον θέμα εἶναι, ἐάν τὸ Κράτος, μὲ τὴν ἐπεκτεινομένην συνεχῶς παρέμβασίν του εἰς τὴν οικονομικὴν ζωὴν, θελήσῃ νά λάβῃ μέτρα ὑπὲρ τῶν πτυχιούχων τῶν ἀνωτέρων Σχολῶν, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ταῦτα ἐξυπηρετοῦν τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Ἡ ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις δὲν δύναται νά νοηθῇ πλέον ὡς ὀργανισμὸς ξένος πρὸς τὴν ὅλην κοινωνικὴν ζωὴν καί ἔξω, ἐπομένως, ἀπὸ τὰ πλαίσια τῆς οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐνὸς συγχρονισμένου Κράτους, τὸ ὁποῖον ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ τῆς λεγομένης ἐπιχειρηματικῆς πρωτοβουλίας, ἐφόσον αὕτη ἀποτελεῖ βλάβην τῶν γενικωτέρων συμφερόντων, καί κατανοεῖ ἐπίσης τὰς ὑποχρεώσεις του ἀπέναντι τοῦ ἀνθρώπου ὡς συντελεστοῦ τῆς παραγωγῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ Σχολή πράγματι ζητεῖ πλήρη ἰσοτιμίαν, καί φρονοῦμεν δικαίως.

Μᾶς εἶπον ἀκόμη ὅτι ἡ παροχὴ προσόντων εἰς τοὺς πτυχιούχους

* Εὐτυχῶς πλέον ἡ διαμάχη τῶν δύο Ἰδρυμάτων ἤλθεν, ἐλπίζομεν ὀριστικῶς.

θ' ἀποστερήσει τὰς βιομηχανίας εἰδικευμένων στελεχῶν. Βεβαίως ὁ κύριος σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ κατάρτισις διοικητικῶν στελεχῶν διὰ τὰς Βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ χαίρομεν διότι, εἴτε συνειδητῶς εἴτε ἀθελήτως, ἀναγνωρίζεται ἡ ἀξία τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς.

Ἄλλὰ τὸ ἐπιχείρημα δὲν ἔχει ἀξίαν, διότι θὰ ἦτο περίεργον φαινόμενον ἡ ἀποχώρησις ἐνὸς διοικητικοῦ στελέχους ἰδιωτικοῦ ὀργανισμοῦ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἀντίθετον συμβαίνει μέχρι σήμερον.

Θὰ ἠυχόμεν ἡ παρατήρησις νὰ ἦτο ὀρθή, διότι τοιουτοτρόπως αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι θ' ἀπέκτων ὑπαλλήλους συνδουάζοντας τὴν θεωρητικὴν μόρφωσιν μὲ τὴν πρακτικὴν πείραν καὶ θ' ἀνεβιάζετο τὸ ἐπίπεδον τῆς δημοσίας ὑπαλληλίας. Ἄλλὰ τοῦτο θὰ εἶναι ἀδύνατον, ἐφόσον ἡ ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις ἐν Ἑλλάδι ἀμείβει τὸν καλὸν ὑπάλληλον καλύτερον ἀπὸ τὸ Κράτος.

Τὸ αἶτημα τῆς Σχολῆς

Τί εἶναι λοιπὸν αὐτὸ τὸ αἶτημα τῆς Σχολῆς τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐναντίον της ἐπιθέσεως;

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κατήρτισε, κατόπιν διαβήματος τοῦ «Συνδέσμου τῶν Πτυχιούχων καὶ Σπουδαστῶν της, νομοσχέδιον» διὰ τοῦ ὁποῖου λαμβάνονται μέτρα προστατευτικὰ ὑπὲρ τῶν πτυχιούχων.

Ἀναγινώσκω τὴν διάταξιν ὡς τελικῶς διευτώθη κατὰ τὰς συζητήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ἡ Σχολὴ ὑπέδειξεν:

«Οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς οἱ κεκτημένοι καὶ διετῆ εὐδόκιμον δημοσίαν ἢ ἰδιωτικὴν ὑπηρεσίαν δύνανται νὰ προαχθῶσι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Γραμματέως β' ἢ α' τάξεως ἢ νὰ διορισθῶσι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον κατόπιν διαγωνισμοῦ. Οὗτοι δύνανται νὰ προάγωνται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις μέχρι καὶ τοῦ βαθμοῦ Διευθυντοῦ α' τάξεως, μετ' εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ, εἰς τὰς Διοικητικὰς (μὴ τεχνικὰς) καὶ Λογιστικὰς θέσεις τῶν Διευθύνσεων Βιομηχανίας, Μεταλλείων, Ἀλυκῶν, Ἐμπορίου, Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, Στατιστικῆς, (Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας), Τελωνείων, Γενικοῦ Χημεῖου, Καπνεργοστασιῶν (Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν), Ἀγορανομίας (Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ), Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (Ὑπουργείου Ἐργασίας) καὶ τῶν ἀντιστοίχων θέσεων τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ὡς καὶ τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ἀνω Ὑπηρεσίας»²².

α') Ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ μίαν ἀναγνώρισιν τῶν κόπων καὶ τῆς εἰδικῆς καταρτίσεως τῶν σπουδαστῶν, ἐφ' ὅσον πρὸς κατάληψιν τῶν

²² Ὁ Νόμος ὑπ' ἀριθ. 800 (ἰδὲ φύλλον Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως ὑπ' ἀριθ. 248 τῆς 18)9)48) ἀνεγνώρισε τὰ προσόντα τῶν πτυχιούχων τῆς Σχολῆς. (Βραδύτερον, συμφώνως καὶ πρὸς τὸν Κώδικα τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, σειρὰ Νόμων ἀνεγνώρισε ὅτι τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς δίδει τὸ δικαίωμα διορισμοῦ εἰς θέσεις Α' κατηγορίας διαφόρων Ὑπουργείων).

θέσεων από το Γραμματέως β' τάξεως και άνω άπαιτούνται ή ειδικά σπουδαί ή πυχίον άνατέρας έκπαιδύσεως. Άναντιρρήτως δέν είναι δικαίον οί πυχιοϋχοι τής Σχολής, οί όποιοι έχουν περατώσει τήν Μέσην Έκπαίδευσιν και έσπούδασαν επί τριετίαν — ώς άλλως τε και οί σπουδασταί τής Άνωτάτης Σχολής Έμπορικών Έπιστημών και τής Παντείου Σχολής Πολιτικών Έπιστημών—νά είναι από άπόψεως τυπικών προσόντων ισότιμοι πρós τούς άποφοίτους του Γυμνασίου.

β') Η διάταξις αύτη άπαιτεί διά τόν διορισμόν νά έχη ό ύποψήφιος διετή επί πλέον, έκτός τής έν τή Σχολή μορφώσεώς του, δημοσίαν ή ιδιωτικήν ύπηρεσίαν. Έπομένως ή διάταξις αύτη κατ' έξοχήν έξυπηρετεί τās δημοσίας ύπηρεσίας, διότι κατά τήν άνανέωσιν ή τήν συμπλήρωσιν τών στελεχών των θά προσλάβουν νέους συνδυάζοντας τήν θεωρητικήν μόρφωσιν με τήν πείραν και τήν πρακτικήν κατάρτισιν.

γ') Η διάταξις αύτη καθιερού τήν πρόσληψιν τών πυχιούχων τής Σχολής μόνον κατόπιν διαγωνισμού, και θά ήτο εύκταίον εάν όλαι αι Σχολαί έπεζήτουν νά διατυπωθή μία παρόμοια διάταξις εις όλους τούς Όργανισμούς τών Δημοσίων Όπηρεσιών, διά νά εκλέγωνται οί καλύτεροι και νά παύση ή συναλλαγή, νά παύση ή καταδυνάστευσις τών βουλευτών εκ μέρους τών ζητούντων θέσεις, νά παύση ή έξαχρείωσις τών πολιτών.

Ίδου λοιπόν τό περιλάλητον αίτημα τής Σχολής, τό όποίον έξήγειρε ένίους πολιτευομένους και βιομηχάνους, καθηγητάς και σπουδαστάς άλλων Σχολών, όλως δέ άνεξηγητάς, διότι με τήν διάταξιν αύτήν καταργούνται τά μονοπώλια, μειούται ή ρουσφετολογία, άνυψούται ό πολίτης ό φιλοδοξών νά εισέλθη εις μίαν δημοσίαν θέσιν, προστατεύονται οί ίκανοί και παραμερίζονται οί άνίκανοι. "Ας καταργηθή λοιπόν ή Σχολή άφού εισάγει τιαυτά καινά δαιμόνια!

Η φιλοδοξία τής Σχολής

Η Σχολή βαδίζει εις νέους δρόμους. Τό διακηρύσσει με ύπερηφάνειαν Έχει έπίγνωσιν του σκοπου της. Κατανοεί ότι είναι ένα Ιδιότυπον πρωτόπορον και έλευθερον πνευματικόν κέντρον. Δέν άπορεί, ούδέ κλονίζεται από τās αντιδράσεις. Η άσκηθείσα πολεμική έχαλύβδωσε τήν άπόφασιν της νά ολοκληρώση τήν μορφωτικήν προσπάθειάν της. Γυμνή έπιχειρημάτων και άνεργάτιστος, κακόπιστος και μικρολόγος ή αντίδρασις απέδειξε μόνον ότι είμεθα εις τόν όρθόν δρόμον. Έφανάτισε τούς Καθηγητάς και τούς σπουδαστάς και τούς κατέστησεν ύπερηφάνους. Άπέδειξεν ότι ή Σχολή είναι έν δικαίω και ότι τόν καλόν ύπερ τών Νέων άγώνω αγωνίζεται.

Η Σχολή έχει μίαν φιλοδοξίαν και έργάζεται και μοχθεί διά νά πραγματοποιήση τό μορφωτικόν Ιδανικόν της. Φιλοδοξεί νά δημιουργήση Ικανούς έπαγγελματίας, διά νά είναι μέλη του παραγωγικού μηχανισμού του τόπου, διά νά είναι εις θέσιν νά ζήσουν με τήν αξιοπρέπειαν, που μόνον τά πράγματικά έφόδια έξασφαλίζουν εις τήν ζωήν, διά νά συντελέσουν εις τήν ευημερίαν του τόπου.

Φιλοδοξεί νά δημιουργήση καλους Έλληνας, διά ν' αγαπήσουν

τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν εὐτυχίαν της, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, βέβαιοι ὅτι μόνον ἡ εὐτυχία τοῦ συνόλου ἐξασφαλίζει τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀτόμων, πεπεισμένοι ὅτι συμφέρον καὶ ὑποχρέωσις τοῦ ἀτόμου εἶναι νὰ μοχθῇ ὑπὲρ τοῦ συνόλου.

Φιλοδοξεῖ νὰ δημιουργήσῃ χρησίμους, ἐλευθέρους καὶ ἀξιοπρεπεῖς Ἀνθρώπους, μὲ πίστιν εἰς τὰ ἀνθρωπιστικὰ ἰδανικά, ἀντάξια τοῦ νέου κόσμου ποῦ παρεσκεύασεν ἡ θυσιά, τὸ μαρτύριον καὶ ὁ ἥρωισμὸς ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων εἰς τὴν μάχην ποῦ ἔδωσαν τὰ ἠνωμένα Ἔθνη κατὰ τοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας, κατὰ τῆς βίας καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας, κατὰ τῆς ὕλης καὶ ὑπὲρ τοῦ Πνεύματος, κατὰ τοῦ τυράννου καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἀνθρώπου, κατὰ τῆς ὀπισθοδρομήσεως καὶ ὑπὲρ τῆς Προόδου.

Τὴν φιλοδοξίαν αὐτὴν ζητοῦμεν νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς τοὺς σπουδαστάς, καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὀλόκληρον τὸ εἶναι των δονεῖται ἀπὸ τὰ ἰδανικά αὐτά, τὰ Ἑλληνικά καὶ Ἀνθρωπιστικά. Γνωρίζουν ὅτι φοιτοῦν μὲν εἰς Ἑπαγγελματικὴν Σχολὴν, ἀλλ' ὅτι αὐτὴ ἐπεξεργάζεται τὴν ψυχὴν των καὶ τὸ πνεῦμα των συγχρόνως. Γνωρίζουν ὅτι φοιτοῦν εἰς Σχολὴν ἡ ὁποία ἔχει ὡς σύμβολον τὴν Ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ τὴν Ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀτόμου, ἡ ὁποία φιλοδοξεῖ νὰ εἶναι διὰ τοὺς σπουδαστάς της διαρκὲς κίνητρον ποῦ νὰ τοὺς ἐμπνέῃ καὶ νὰ τοὺς φιλοτιμῇ διὰ κάτι καλύτερον.

Ὁ διακεκριμένος συγγραφεὺς Deschesne γράφει ὀρθῶς ὅτι «ἡ ἀνάπτυξις τῆς βελγικῆς βιομηχανίας ὀφείλεται, ὄχι μόνον εἰς τὰς φυσικὰς συνθήκας τοῦ Βελγίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ εἰδικευμένον τεχνικὸν προσωπικὸν καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὰ διοικητικὰ στελέχη τὰ ὁποῖα ἔτυχον μιᾶς ἀνωτέρας ἐδικῆς οἰκονομικο-τεχνικῆς μορφώσεως εἰς τὰ Ἀνώτερα Ἐμπορικά Ἰνστιτοῦτα τοῦ Βελγίου»³⁹. Ἡ παρατήρησις αὐτὴ ἐφαρμόζεται ἐξίσου τόσον εἰς τὴν καπιταλιστικὴν Ἀμερικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν σοβιετικὴν Ρωσίαν, καθὼς καὶ εἰς τὰς δημοκρατικὰς χώρας τῆς Δύσεως. Τοῦτο τὸ ἀντελήφθησαν πρὸ τοῦ πολέμου οἱ Γερμανοὶ καὶ ἀντιλαμβάνονται σήμερον οἱ Γάλλοι, εἰς τοῦτο δὲ ὀφείλεται καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια τῆς CEGOS (Comité Général de l'Organisation Scientifique) καὶ τοῦ Centre de Perfectionnement dans l'administration des affaires.

Αὐτὴν τὴν φιλοδοξίαν ἔχει ἡ Σχολὴ μας.

Ἡ Σχολὴ θὰ βαδίσῃ τὸν δρόμον της. Πιστεῦει εἰς τὴν ἀποστολὴν της. Ἀντιλαμβάνεται τὴν χρησιμότητά της. Παραβλέπει τὴν ἀντίδρασιν. Ἀντλεῖ δυνάμεις ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν σπουδαστῶν της καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν φίλων της. Γνωρίζει ὅτι ἐν τέλει θ' ἀναγνωρισθῇ τὸ ἔργον της. Λυπεῖται ὅτι δὲν συναντᾷ ἀπὸ ὄλους ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴν.

³⁹ Ἰδὲ καὶ P. Girardet «Les affaires et les hommes», L. Marshall «Business Administration» καὶ ἰδίως τὸ ἐξαιρετικὸν ἔργον τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς I. Χρυσοχοῦ «Ὁργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων».

‘Αλλ’ ἔχει ἐπίγνωσιν ὅτι οὐδὲν καλὸν συντελεῖται ἄνευ κόπων καὶ θυσιαῶν. Ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν κακολογίαν. Ἐπιζητεῖ τὴν γόνιμον κριτικὴν. Ὀλόκληρον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ προσοχὴ τῆς στρέφεται εἰς ἓν καὶ μόνον: **Νὰ καταστῇ πραγματικὰ κοινωφελὲς πρότυπον Ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα. Νὰ δημιουργήσῃ ἱκανοὺς Ἐπαγγελματίας, καλοὺς Ἕλληνας, χρησίμους καὶ ἐλευθέρους Ἀνθρώπους.**

Μακάρι εἰς τὴν προσπάθειάν τῆς αὐτὴν νὰ τὴν συντρέξουν πολλοί, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεροι. Ἐὰν αὐτοὶ εἶναι ὀλίγοι, τὸ ἔργον θὰ εἶναι ἐπιπονώτερον, ἀλλὰ ἡ τιμὴ διὰ τὴν Σχολὴν θὰ εἶναι μεγαλυτέρα.

Τὸ χρέος τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας

Ἡ Νεολαία ζητεῖ τὴν ἀνωτέραν μόρφωσιν, πρόθυμος εἰς κόπους καὶ θυσίας, πλάθουσα δνεῖρα καὶ φιλοδοξίας. Τὸ φαινόμενον δὲν εἶναι ἑλληνικόν. Εἶναι φαινόμενον παγκόσμιον⁵⁴. Παντοῦ, καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, πλημμυρίζουν οἱ νέοι τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς. Ἡ ἀναταραγμένη ἐποχὴ μας, ἡ ζυμωμένη μὲ μῖσος καὶ ἀγάπην, μὲ ἡρωϊσμόν καὶ μὲ προδοσίαν, μὲ αὐτοθυσίαν καὶ δειλίαν, μὲ ἰδέας καὶ βόρβορον, μὲ ἐρείπια καὶ δημιουργικὸν μόχθον, δημιουργεῖ παντοῦ εἰς τοὺς νέους βαθεῖας καὶ ἰσχυρὰς ἀνησυχίας, καὶ ὁρθῶς ἀναζητοῦν οὗτοι εἰς τὰ Σχολεῖα τὴν ἱκανοποίησίν των.

Ὁ κόσμος ὑφίσταται ἀκόμη τὰς συνεπειὰς τῆς τεραστίας πολεμικῆς δίνης, εἰς τὴν ὁποίαν παρεσύρθη ἀπὸ τὸν ναζισμόν καὶ τὸν φασισμόν. Ἡ Ἀνθρωπότης ἀγωνιᾷ ἐνώπιον τῶν μεγάλων ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν προβλημάτων τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου. Ἡ Νεολαία αἰσθάνεται ὀξύτατα τὰ προβλήματα αὐτά. Οἱ πνευματικοὶ ἡγέται ἔχουν χρέος ν’ ἀντιληφθοῦν αὐτὴν τὴν ἀγωνίαν, ποὺ ἐκφράζουν τὰ λαμπερὰ ἀλλὰ καὶ πονεμένα μάτια τῶν Νέων, ν’ ἀντιληφθοῦν τὸ βασικὸν ἐρώτημα ποὺ κυριαρχεῖ εἰς τὴν ψυχὴν των. Νὰ λύσουν «τὴν ἀπορίαν»⁵⁵ τὴν ὁποίαν ἀντιλαμβάνεται ἡ σύγχρονος συνείδησις ἐνώπιον τῆς ζωῆς καὶ ἐνώπιον τῶν δυνάμεων ποὺ ἀνεπήδησαν ἀπὸ ἀπροσδόκητα βάθη».

Τὸ τραγικὸν ἐρώτημα εἶναι: ἂν ἡ Ἀνθρωπότης πρέπει καὶ πάλιν νὰ περάσῃ ἀπὸ ἓνα νέον Μεσαίωνα μὲ κυρίαρχον τὴν τυφλὴν πίστιν καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς συνθήματα ἢ ἐὰν ὁ κόσμος θὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν Ἀναγέννησιν μὲ φωτισμένην συνείδησιν, χωρὶς ἓνα νέον Μεσαίωνα, ὕστερ’ ἀπὸ τὰς θυσίας δύο πολέμων, ὕστερ’ ἀπὸ τὰς τεραστίας τεχνικὰς προόδους.

Εἰς τὸ ἀγωνιώδες αὐτὸ ἐρώτημα ἔχομεν χρέος ὡς πνευματικὴ ἡγεσία νὰ ἀπαντήσωμεν, ὄχι μὲ τὴν ἀποκαρδίωσιν ποὺ γεννᾷ ἡ βάνουσος προτροπὴ «γενῆτε σκαφτιάδες», ἀλλ’ ἐγκαρδιώνοντες τὰς ψυχὰς

⁵⁴ Ἴδὲ G. Gouy: Le grand dégoût de la jeunesse française, ὅπου παρατίθενται καὶ οἱ ἐξῆς ἀριθμοὶ διὰ τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων: 29.000 σπουδασταὶ τὸ 1900, 97.000 τὸ 1945 καὶ 125.000 τὸ 1947/48.

⁵⁵ Ἴδὲ Κώστα Στρ. Παπαϊωάννου: Τὸ οὐμανιστικὸ πρόβλημα στὸν XX αἰώνα.

των Νέων. "Οχι με την άπαισιοδοξίαν διὰ τὰς δυνατότητας τοῦ τόπου, ἀλλὰ με τὴν αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον του. "Ἐχομεν χρέος νὰ ἀπαντήσωμεν ὅτι ἡ σωτηρία δὲν εἶναι ἡ πλατεῖα καὶ εὐκολοῦς ὁδὸς τῆς μεσοσιανιακῆς πίστεως, δὲν εἶναι ἡ καλλιέργεια ἑνὸς ἀντιδραστικοῦ πνεύματος δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς μορφῆς, δὲν εἶναι τὸ μῖσος καὶ τὸ μαχαίρι, ἀλλ' εἶναι ἡ ὑψηλὴ ἢ στενὴ τῆς πνευματικῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως, εἶναι ἡ καλλιέργεια πνεύματος ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης, ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἀλληλοσεβασμοῦ, εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνικῆς.

Πνευματικοί, λόγῳ θέσεως, ἡγέται τοῦ τόπου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συλλάβουν τὸ νόημα τῆς ἐποχῆς καὶ ἐστάθησαν ἀνίκανοι νὰ θέσουν τὸ αὐτί των εἰς τὴν καρδίαν τῆς Νεότητος καὶ νὰ ἀκούσουν τοὺς παλμοὺς τῆς, τοὺς πόθους καὶ τὰ αἰτήματά της. Πνευματικοὶ ἡγέται κατεδίκασαν, ἀπὸ ἀντιδραστικὴν καὶ ὀλιγαρχικὴν νοοτροπίαν, δῆθεν ὡς θεσιθηρίαν, τὴν τάσιν τῶν Νέων μας νὰ σπουδάσουν καὶ νὰ μορφωθοῦν ὡς θεσιθηρίαν, τὴν τάσιν νὰ συμπληρώσουν τὴν μόρφωσιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς ν' ἀποκτήσουν εἰς τὰ Μέσα Σχολεῖα ὁ πόλεμος, ἡ κατρχή, τὸ κακὸν καὶ πανάθλιον ἐκπαιδευτικὸν μας σύστημα, ἡ ἀδιαφορία τῆς Κοινωνίας καὶ ἡ ἀστοργία τῆς Πολιτείας.

Κατηγοροῦν τοὺς Νέους ὡς ἀμορφώτους, ἐνῶ ἡ ἀμορφωσιά των ἀποτελεῖ καταδίκην σκληρὰν ἡμῶν τῶν μεγαλυτέρων, διότι ἡμεῖς παίσιμεν, ἐὰν οἱ Νέοι δι' ἔλλειψιν σχολείων καὶ διδασκάλων δὲν ἐμορφώθησαν.

Καταδικάζουν τοὺς Νέους μας ὡς θεσιθήρας, διότι εἶναι ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθοῦν τὰς ἀνησυχίας των, ἀνίκανοι νὰ τοὺς ἐκτιμήσουν, ἀνίκανοι νὰ τοὺς ἀγαπήσουν, ἀνίκανοι νὰ τοὺς καθοδηγήσουν, διὰ νὰ καταστοῦν οἱ Νέοι μας χρήσιμοι "Ἀνθρωποὶ, καλοὶ "Ἑλληνες, παραγωγικὰ μέλη τῆς κοινωνίας, διὰ νὰ καταστοῦν φορεῖς καὶ συντελεσταὶ ἑνὸς καλυτέρου μέλλοντος διὰ τὸν δῦσμοιρον καὶ πολυαγαπημένον αὐτὸν τόπον.

"Ἔργον τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας δὲν εἶναι τὸ κλείσιμον τῶν θυρῶν τῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων, ἀλλ' ἀντιθέτως καθήκον μας εἶναι νὰ ἀνοίξωμεν διάπλατα τὰς θύρας εἰς τὴν μόρφωσιν, Ἐὰν στεροῦμεθα ὑλικῶν μέσων, χρέος μας εἶναι ν' ἀγωνισθῶμεν νὰ πείσωμεν τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν ὅτι καθήκον καὶ συμφέρον τῆς εἶναι νὰ παράσχη τὰ ὑλικά μέσα εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν, διότι μόνον ἡ μόρφωσις δύναται νὰ δημιουργήσῃ εἰς τοὺς πολίτας συνειδησιν καὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων. Χρέος τῆς Πνευματικῆς ἡγεσίας εἶναι ὄχι νὰ ζητῆ, προδίδουσα τὸν ἑαυτὸν της, τὸ κλείσιμον τῶν σχολείων, ἀλλὰ νὰ ἀξιοῖ τὴν ἴδρυσιν καὶ ἀρτίαν ὄργανωσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων, παντὸς τύπου καὶ παντὸς βαθμοῦ, ἐκπαιδευτηρίων.

Μόνον μία χρεωκοπημένη καὶ δουλόφρων πνευματικὴ ἡγεσία δύναται νὰ κραυγάζῃ πρὸς τοὺς Νέους τοὺς ζητοῦντας μίαν ἀνωτέραν κατάρτισιν «γενῆτε σκαφτιάδες», ὡς ἐὰν ἡ μόρφωσις πρέπει ἢ δύναται νὰ εἶναι προνόμιον μιᾶς ὀλιγαρχίας.

Ἄνικανοί νά ἴδουν τὸ βάθος τοῦ ζητήματος διὰ νά ἀναζητήσουν τὰ μέσα τῆς διορθώσεως, κραυγάζουν ὑστερικῶς «κλείσατε τὸ σχολεῖα, διότι παρασκευάζουν θεσιθῆρας». Καί ἐγὼ λέγω «ἀνοίξατε ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα σχολεῖα, ἀλλὰ καί ὀργανώσατέ τα διὰ νά παρασκευάσουν πραγματικά μορφωμένους καί ἀληθινὰ παραγωγικούς ἀνθρώπους».

Ἦ τῆς ἀγίας ἀφειλείας! Ἡ θεσιθῆρία ἔχει βαθύτερα τὰ αἷτια. Ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν ἢ τὴν κακὴν ὀργάνωσιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων, ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν μιᾶς σχεδιασμένης καί συστηματικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ἡ θεσιθῆρία εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ κακοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, τοῦ ψευδολογιωτατισμοῦ. Εἶναι ἔργον τῆς συγκεντρώσεως τῶν πάντων εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, τῆς ἐλλείψεως αὐτοδιοικήσεως, τῆς περιφρονήσεως καί τῆς ἀστοργίας πρὸς τὴν ἐπαρχίαν, πρὸς τὸ ἑλληνικὸ χωριό.

Ὑπῆρχεν ἡ θεσιθῆρία καί τὴν ἐποχὴν τῶν Βαυαρῶν καί τὴν ἐποχὴν τοῦ Γεωργίου Α'. Ἐξηφανίσθη κατὰ τὰς μεγάλας περιόδους τοῦ Βενιζέλου ἀπὸ τὸ 1912 - 1915 καί ἀπὸ τὸ 1917 - 1920, μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καί τὴν ἑδαφικὴν ἐπέκτασιν τῆς χώρας Ἐκτελέσατε παραγωγικά ἔργα εἰς τὴν ἐπαρχίαν, δώσατε τὰ μέσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν γεωργικὴν οἰκογένειαν νά ζήσῃ, ἀναπτύξατε πολιτιστικῶς τὸ χωριόν, ἀφήσατε τὴν ἐπαρχίαν νὰ αὐτοδιοικηθῇ, δημιουργήσατε πραγματικόν λαϊκὸν σχολεῖον ἀ' βαθμοῦ, ἰδρύσατε ἐπαγγελματικά σχολεῖα παντὸς τύπου καί παντὸς βαθμοῦ, καί τότε ἡ θεσιθῆρία, καί μόνον τότε, θὰ λείψῃ.

Τότε θὰ ἀντιληφθῆτε ὅτι πρέπει νά πληθύνετε τὰ Ἄνωτερα Πνευματικά Ἰδρύματα καί νά τὰ ὀλοκληρώσατε, διὰ νά μορφωθοῦν πραγματικὰ ἄνθρωποι προωρισμένοι νά ἀποδείξουν ἄλλην μίαν φορὰν τί δύναται νά δημιουργήσῃ ὁ τόπος αὐτός, προωρισμένοι νά συντελέσουν εἰς τὴν κοινωνικὴν, πολιτικὴν καί οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν καί ἀναγέννησιν τῆς Χώρας, καθὼς καί εἰς τὸν ἠθικόν τῆς καθαρμόν, χρήσιμοι καί παραγωγικοί, καθοδηγοῦντες καί διαπαιδαγωγοῦντες λόγῳ μορφώσεως καί ἡθους τὸν Λαόν, ἀλλὰ καί ἐμπνεόμενοι καί παλαίοντες δι' Αὐτόν, ὀδηγοὶ φωτισμένοι καί συγχρόνως πιστοὶ καί ἀφωσιωμένοι ὑπηρεταὶ Του.

Τὸ καθῆκον τῶν Σπουδαστῶν

Ἄπευθύνομαι, κατὰ τὰ εἰθισμένα, ἰδιαίτερος πρὸς τοὺς σπουδαστὰς τῆς Σχολῆς, προπαντὸς πρὸς τοὺς πρωτοετείς. Ἡ ἐργασία εἶναι πράγματι σκληρὰ καί γίνεται ὑπὸ δυσμενεῖς τῷ ὄντι ὄρους, Στερούμεθα καταλλήλου κτιρίου, στερούμεθα ἐποπτικῶν μέσων διδασκαλίας. Τὸ γνωρίζομεν καί θλιβόμεθα καί ὡς Διδάσκαλοι καί ὡς ἄνθρωποι. Θὰ ἠθέλαμεν ἡ ἐργασία καί ἡ χαρὰ νά εἶναι ἀναπόσπαστοι καί ἡ μορφωσις εὐκόλος³⁷. Ἄλλ' ἡ ζωὴ εἶναι δύσκολος καί τὰ καλὰ μὲ κόπους, δάκρυα καί θυσίας ἀποκτῶνται.

³⁷ Ἰδὲ μελέτην μας «Λίγοι στοχασμοὶ γιὰ μερικὰ ἐκπαιδευτικά μας προβλήματα».

Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δυστυχῶς εἶναι πτωχόν, ἀλλὰ ἐστάθη συνάμα καὶ ἀνίκανον νὰ συλλάβῃ τὰ προβλήματα τῆς Νεότητος καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ παράσχη τὰ μέσα εἰς τὰ παντὸς εἶδους Σχολεῖα, ὥστε ἡ μορφωτικὴ ἐργασία νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον ἐπίπρονος. Πόση ἀθυμία κατέχει τὴν ψυχὴν μου, ὅταν ἀναλογιζώμαι τὰ σχολικὰ μέγαρα ἄλλων κρατῶν, τὰ ἀπίστευτα εἰς πλοῦτον ἐποπτικὰ μέσα διδασκαλίας, τὰς ἀρτίας βιβλιοθήκας, τὴν μέριμναν διὰ τὴν διατροφήν, τὴν ὑγιαν καὶ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν νέων, τὴν ἐξέχουσαν κοινωνικὴν θέσιν τῶν Διδασκάλων· ἐνῶ ἐδῶ πᾶσα δαπάνη διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν εἶναι πολυτέλεια καὶ πᾶσα μέριμνα διὰ τὸ παιδί ἀναξία προσοχῆς, ὅπως μηδαμινὴ κοινωνικῶς εἶναι ἡ θέσις Ἐκείνου ποῦ ἀφιερώνει ὀλόκληρον τὴν ζωὴν Του διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν νέων. Εὐτυχῶς ποῦ ὁ Ἕλληνας Διδάσκαλος μὲ ὑπερηφάνειαν φέρει τὸν Σταυρὸν του, μεστὸς ἀπὸ αὐτοθυσίαν καὶ ἀγάπην διὰ τὴν Νεότητα, μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς του. Εὐτυχῶς ὅτι ὁ Ἕλληνας σπουδαστὴς διαθέτει τὴν ἀναντίρρητον εὐφυσίαν τῆς Φυλῆς καὶ τὴν δημιουργικὴν φιλοτιμίαν, προσόντα εἰς τὰ ὅποια προσπαθεῖ νὰ στηριχθῇ πᾶσα ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια.

Ἡ Σχολὴ ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς νέους μὲ στοργὴν πατρικὴν καὶ μὲ ἀληθῆς ἐνδιαφέρον. Καλεῖ τοὺς πεινῶντας καὶ διψῶντας διὰ μάθησιν νὰ χορτασθοῦν, κατὰ τὴν ὥραίαν τοῦ Εὐαγγελίου φράσιν. Διότι τοῦτο εἶναι καθήκον τῶν Διδασκάλων. Καὶ τοῦτο εἶναι συνάμα ἡ ἱκανοποίησις καὶ ἡ εὐχαρίστησις των. Ἀλλὰ συγχρόνως δηλώνει ὅτι ἡ μόρφωσις ἀπαιτεῖ κόπους καὶ θυσίας. Τὸ δίπλωμα πρέπει νὰ εἶναι τὸ στεφάνωμα μιᾶς συστηματικῆς προσπάθειας, κοπιώδους καὶ ὀδυνηρᾶς. Δὲν πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα «κακοποιῶν» εὐεργετικῶν νόμων καὶ ἐπιεικειᾶς ἐγκληματικῆς.

Γνωρίζομεν ὅτι αἱ περιστάσεις εἶναι σκληραὶ. Δι' αὐτὸ ὅμως ἡ προσπάθεια πρέπει νὰ εἶναι μεγαλυτέρα. Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἑλλάδα μας μετεβλήθη εἰς μαρτυρίου τόπον δημιουργεῖ μείζονας ὑποχρεώσεις διὰ τοὺς νέους, δι' ὅλους μας. Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Χώρα μας ἔχει μεταβληθῆ εἰς πεδῖον μιᾶς σκληρᾶς διεθνοῦς διαμάχης ἐπιβάλλει εἰς τοὺς σπουδαστὰς ὄχι νὰ ζητοῦν ψευδοδιπλώματα, ἀλλὰ ν' ἀποδεικνύουν τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν πίστιν των εἰς τὸν τόπον ἐργαζόμενοι περισσότερον, μορφωνόμενοι ἀρτιώτερον. Γνωρίζω ὅτι ἡ δυστυχία τοῦ παρόντος δημιουργεῖ βαθεῖαν ἀναταραχὴν εἰς τὰς νεανικὰς ψυχὰς. Ἔργον τῶν νέων εἶναι νὰ ἐργασθοῦν, μορφωνόμενοι ἐπὶ τοῦ παρόντος, διὰ νὰ μειώσουν καὶ νὰ ἐξαφανίσουν τὴν δυστυχίαν τῆς αὔριον. Ἡ Ἀνθρωπότης, ἡ ὅποια ἐδημιούργησε τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Τέχνην, ἡ ὅποια ἀνέδειξεν ἕνα Ἀισχύλον καὶ ἕνα Πλάτωνα, ἕνα Σαίξπηρ καὶ ἕνα Γκαίτε, ἕνα Μπετόβεν καὶ ἕνα Μιχαηλάγγελον, ἕνα Ἀριστοτέλη καὶ ἕνα Νταβίντσι, ἕνα Νεύτωνα καὶ ἕνα Παστέρ, ἕνα Τολστόϊ καὶ ἕνα Γκάντι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σταθῇ ἀνίκανος νὰ δημιουργήσῃ τὴν ὁμαλότητα καὶ τὴν Εἰρήνην, τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὴν Κοινωνικὴν Δικαιοσύνην, ποῦ εἶναι αἱ βάσεις μιᾶς καλῶς ὀργανωμένης Κοινωνίας. Γνωρίζω, ἀγαπητοὶ Σπουδασταί, ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἄνθρωποι

ἐν ὀνόματι γενικωτέρων Ἰδανικῶν ἠρνοῦντο τὴν Πατρίδα. Ἄλλ' ἦλθεν ἡ κατοχὴ καὶ οἱ Ἕλληνες ὅλοι—ἐξαιρέσει ὀλίγων προδοτῶν—ἀντελήφθησαν τί σημαίνει Ἐλευθερία, τί εἶναι Ἐλευθέρα Πατρίδα, πόσον μεγάλος καὶ γόνιμος εἶναι ὁ Πατριωτισμός. Ὅρθῶς λέγει ἡ μεγάλη αὐτὴ πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ φυσιογνωμία, ὁ Λέοπ Blum, ὅτι «μέ τὰ δυστυχήματα τῆς Πατρίδος λαμβάνομεν συνειδήσιν πλέον σαφῆ καὶ πλέον ἰσχυράν τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, ἀγάπης τὴν ὁποῖαν πολλάκις παραγνωρίζομεν. Ἡ πρόσφατος ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι χρέος μας εἶναι νὰ διατηρήσωμεν τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα εἰς ὅλην του τὴν δύναμιν καὶ εἰς ὅλην του τὴν ἀξίαν, συνδυάζοντές το με τὸν Οὐμα-νισμόν»⁸⁸.

Πρὸς τοὺς νέους θὰ ὑπενθυμίσω ἀκόμη καὶ θὰ ἐπαναλάβω τὴν φράσιν τοῦ μεγάλου Jaurés: «Δὲν μπορεῖ κανεὶς ν' ἀγαπᾷ τὴν Ἀνθρωπότητα, ἐάν δὲν ἀγαπᾷ τὴν Πατρίδα του καὶ δὲν ἀγαπᾷ κανεὶς ἀληθινὰ τὴν Πατρίδα του, ἐάν δὲν ἀγαπᾷ τὴν Ἀνθρωπότητα»⁸⁹. Καὶ πολὺ περισσότερο, προσθέτω, ὅταν ἔχη κανεὶς Πατρίδα τὸν τόπον ποῦ ἡ μοῖρα του—μοῖρα ἔνδοξος καὶ τραγικῆ—εἶναι ν' ἀγωνίζεται ὄχι μόνον διὰ τὴν ἰδικὴν του Ἐλευθερίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἐλευθερίαν ὅλου τοῦ κόσμου, νὰ ἀγωνίζεται διὰ πανανθρώπινα Ἰδανικά καὶ εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ εἰς τὴν Σαλαμίνα, καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ εἰς τὸ 21, καὶ εἰς τὰ Ἀλβανικὰ βουνὰ καὶ εἰς τὴν Ἐθνικὴν μας Ἀντίστασιν, τὸ ἀτίμητον αὐτὸ κεφάλαιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ μονοπωλήσῃ καὶ μάλιστα νὰ τὸ ἐκμεταλλεῖται ἐπ' ὠφελεία τῶν ἐχθρῶν, ὅπως καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ ρυπάνῃ, ἐξίσου ἐπ' ὠφελεία τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος.

Σήμερα ἡ Πατρίδα ὑποφέρει. Εἰς λόγος περισσότερος διὰ νὰ γίνωμεν καλύτεροι. Μέσα εἰς τὸν κύκλον τῆς ἀρμοδιότητός μας νὰ ἐπιτελέσωμεν φανατικὰ τὸ καθήκον μας, ὥστε ὅλοι νὰ συμβάλωμεν διὰ νὰ διατηρήσωμεν τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ τόπου, νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἀξιοπρέπειάν μας ὡς ἀτόμων καὶ ὡς ἔθνους, διὰ νὰ ἐπιβίωσῃ μετὰ τὴν καταγίδια ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ, ποῦ εἶναι τὸ ἄλλας τῆς γῆς.

Ἦλεγε κάποτε ὁ κόλαξ Ταλλεϋράνδος εἰς τὸν Ναπολέοντα: «Εἶθε, Μεγαλειότατε, ὁ μόνος μεγάλος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας». Καὶ ὁ Ναπολέων εἰς στιγμὴν ψυχικῆς ἐξάρσεως ἀπήντα: «Ὁχι. Πᾶς ἄνθρωπος δύναται νὰ εἶναι μεγάλος εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων του, ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ τεχνίτου μέχρι τοῦ σοφοῦ ἐπιστήμονος καὶ ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ στρατιώτου μέχρι τοῦ στρατηγοῦ». Πραγματικά, ὁ σπουδαστικὸς ὁ ὁποῖος μοχθεῖ διὰ νὰ μαρφωθῇ, ὁ ἐργάτης ποῦ παράγει τὰ ἀγαθὰ, ὁ ἀγρότης ποῦ καλλιεργεῖ τὴν γῆν, ὁ βιοτέχνης καὶ ὁ ναυτικός, ὁ ἐπιστήμων καὶ ὁ καλλιτέχνης, ὅλοι ἐργάζονται διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ κόσμου καὶ ἐφ' ὅσον ἐκτελοῦν τὸ καθήκον τῶν εἶναι οἱ ἀφα-

⁸⁸ L. Blum: 'A l' échelle Humaine.

⁸⁹ J. Jaurés: L' armée nouvelle.

νεῖς ἥρωες καὶ μάρτυρες τὴν ζωῆς, οἱ ἄγνωστοι ἢ γνωστοὶ σκαπανεῖς τῆς Προόδου. Ὁ μόχθος ὄλων αὐτῶν ἀποτελεῖ τὴν πραγματικὴν δημιουργικὴν ἱστορίαν τῆς Ἀνθρωπότητος.

Μεγάλος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀφιερώνει καὶ θυσιάζει ὄλα εἰς τὴν ἐπίδιωξιν ἐνὸς ἀνθρωπιστικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ Ἰδανικοῦ. Μεγάλος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θεωρεῖ ἴδιαν του ὑπόθεσιν τὴν ὑπόθεσιν κάθε ἀδικουμένου. Μεγάλος εἶναι ἐκεῖνος ποῦ μετέχει ἐντατικὰ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐργασίαν, πιστεύων ὅτι ἡ εὐτυχία τοῦ συνόλου εἶναι ἡ εὐτυχία τοῦ ἀτόμου. Μεγάλος εἶναι ὁ καθεὶς ποῦ τολμᾷ νὰ ἀντιμετωπίζῃ θαρρετὰ τὴν Ἀλήθειαν καὶ νὰ ἀγωνίζεται δι' αὐτήν.

Μεγάλος εἶναι ὁ καθεὶς ποῦ πιστεύει εἰς ἕνα Ἰδανικόν. Καὶ δὲν νοεῖται, ἀγαπητοί μου σπουδασταί, ζωὴ χωρὶς Ἰδανικά. Ἡ Σχολὴ σὰς δείχνει τὸ Ἰδανικόν νὰ γίνετε χρήσιμοι καὶ ἐλεύθεροι Ἄνθρωποι, ἕως ὅτου μίαν ἡμέραν ὑψωθῆτε καὶ ἀντιληφθῆτε αὐτὸ ποῦ τόσον ὥραϊα καὶ τόσον ἐπιγραμματικὰ εἶπεν ὁ Ἴων Δραγοῦμης : «Θέλω νὰ εἶμαι ὥραϊον δείγμα Ἀνθρώπου καὶ Ἑλληνοῦ. Αὐτὸ ἀξίζει νὰ εἶναι ὁ σκοπὸς μῆς ζωῆς».

Αἰσθάνομαι τὸ ἐρώτημά σας : Ποία θὰ εἶναι ἡ ἀμοιβή σας ; Ἡ ἀμοιβή σας ; Ἡ ἀμοιβὴ εἶναι πάντοτε συνυφασμένη μὲ τὸν κόπον. Ἡ ἀμοιβή σας εἶναι ἡ μόρφωσις σας, ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου ποῦ εἰσέρχεται εἰς τὴν ζωὴν ἐφωδιασμένος μὲ τὰ ἀπαραίτητα πνευματικὰ ἐφόδια. Ἡ ἀμοιβή σας εἶναι ἡ χαρὰ ποῦ δίδει ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀληθινὰ μεγαλύτερα εὐτυχία ἀπὸ τὸ νὰ ἴσταται κανεὶς εἰς τὸ ὑψηλὸν βᾶθρον τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος.

Ἡ ἀμοιβή σας εἶναι ἡ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια τῶν Γονέων σας. Ἐρωτήσατε τὸν ἑαυτὸν σας, ἂν δὲν ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ κάθε κόπον τὸ χαμόγελον ποῦ θὰ ἀνθίσῃ εἰς τὰ χεῖλη τῆς Μητέρας σας, ποῦ εἶναι τὸ πλεόν ἱερόν, τὸ πλεόν σεβαστὸν καὶ τὸ πλεόν ἀγαπημένον πρόσωπον εἰς τὴν ζωὴν μας. Ἀναλογισθῆτε τὸν πατέρα σας. Ὅταν θὰ ἀποδυσθῆτε εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, τότε θ' ἀντιληφθῆτε τὰς ἀγωνίας, τοὺς πόνους, τὴν πίκραν καὶ τὸν μόχθον τοῦ Πατέρα διὰ νὰ αἰσθήσῃ καὶ νὰ σὰς μορφώσῃ. Καὶ δὲν ζητεῖ ἀπὸ σὰς παρὰ νὰ ἐργάζεσθε, διὰ νὰ προκόψετε καὶ νὰ εὐτυχῆσετε.

Ἄπευθύνομαι ἀκόμη μίαν φορὰν πρὸς τοὺς σπουδαστὰς μας διὰ νὰ τοὺς ὑπενθυμίσω τὴν παραβολὴν τῶν ταλάντων. Ἡ Σχολὴ σὰς προσφέρει τὸ τάλαντον. Ἐχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ τὸ ἀφήσετε ἀχρησιμοποίητον, νὰ μὴ τὸ σπαταλήσετε, ἀλλὰ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῆτε καὶ νὰ τὸ πολλαπλασιάσετε χάριν τῶν ἑαυτῶν σας, χάριν τῆς οἰκογενείας σας, χάριν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ὅπως λέγει ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, «Παιδί μου τὸ περιβόλι μου ποῦ θὰ κληρονομήσῃς, ὅπως τὸ βρεῖς καὶ ὅπως τὸ δεῖς νὰ μὴ τὸ παρατήσῃς. Σκάψε το ἀκόμα πιὸ βαθειὰ καὶ φράξε το πιὸ στέρεα. Γίνου ὀργοτόμος, φυτευτής, διαφεντευτής».

Γνωρίζω καὶ βαθύτατα συναισθάνομαι ὅτι οἱ νέοι μας ἐστάθησαν κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς σύμβολα θυσίας, ἡρωϊσμοῦ καὶ μαρ-

τουρίου, με πίστιν εις τὰ Ἰδανικά τὰ ὁποῖα κατέκλυζαν τὴν νεανικήν των ψυχὴν. Κλίνω εὐλαβῶς τὸ γόνυ ἐνώπιον τῶν χιλιάδων νέων ποῦ ἔπεσαν ὑπὲρ Πατρίδος, ὑπὲρ Ἑλευθερίας.

Ἀπευθύνομαι ἐπομένως πρὸς τὴν νέαν γενεάν, τῆς ὁποίας ἡ ψυχὴ ἐδοθήθη ἀπὸ Ἰδανικά καὶ ἐχαλυβδῶθη ἀπὸ τὸν σκληρὸν αἵματηρὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ τριπλοῦ κατακτητοῦ, διὰ τὴν ὑπενθυμίωσιν τῆν φράσιν τοῦ Λέον Βουργεοῖς, ὅτι «ὁ ἄνθρωπος γεννῶμενος συνάπτει ἕνα συμβόλαιον μετὰ τὴν κοινωνίαν, πλήρες ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ καὶ πλήρες δικαιωμάτων τὰ ὁποῖα ὑποχρεοῦται νὰ διεκδικήσῃ»⁴⁰.

Δικαίωμα καὶ ὀφειλὴ τῶν νέων εἶναι νὰ μορφωθοῦν, διὰ νὰ συνηθίσουν εἰς τὸν εὐλογημένον καὶ μαρτυρικὸν αὐτὸν τόπον τὴν βασιστατικὴν προσπάθειαν τῶν περασμένων γενεῶν, αἱ ὁποῖαι μετὰ τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά των συνετέλεσαν ὥστε ἡ Χώρα αὕτη, ἡ κατεστραμμένη μετὰ τὴν Μεγάλην Ἑθνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ Λαοῦ τὸ 1821, μετὰ ἑκτασὶν 47 000 τετρ. χιλιομέτρων καὶ μετὰ πληθυσμὸν 750 000 κατοίκων, νὰ καταστῆ μίᾳ χώρᾳ 127 000 τετρ. χιλιομέτρων καὶ 8 περίπου ἑκατομμυρίων κατοίκων, ἀγωνιζομένων σκληρὰ ἐναντίον ὄλων διὰ νὰ συντηρηθοῦν καὶ νὰ ἀναπτυχθοῦν.

Ἡ Χώρα αὕτη, ἡ ὁποία ἔδωκεν ἐν ἀνθρωπιστικὸν νόημα⁴¹ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ναζιστικῆς Γερμανίας καὶ τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας, ἡ ὁποία ἔδωκε τὴν πρώτην χαρὰν τῆς νίκης εἰς τὴν Ἠνωμένα κατὰ τῆς βίας Ἑθνη, ἐξῆλθε κατεστραμμένη ἀπὸ τὴν ὀλοκληρωτικὴν τῆς προσπάθειαν, μετὰ βαθυτάτην τὴν πικρίαν διὰ τὴν μὴ πραγματοποιήσιν τῶν ἐθνικῶν, ἑδαφικῶν καὶ οἰκονομικῶν τῆς διεκδικήσεων. «Ὅπως λέγει ὁ Σοῦτσος: «Τόσον δάκρυ, τόσον αἷμα, νίκαι τόσαι, μόχθοι τόσοι». Ἐξῆλθε τοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ ὤθηθῃ εἰς ἕνα ἐμφύλιον σπαραγμὸν, μετὰ ἀποτελεσμα νὰ συνεχίζεται ἡ καταστροφὴ, μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ἀνασυγκροτηθῇ, νὰ παύσῃ νὰ εἶναι παράγων εἰς τὴν διεθνή πολιτικὴν καὶ ἀκόμη ν' ἀκούη τὰ τσακάλια τῆς Βαλκανικῆς νὰ προβάλλουν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης.

Καλῶ τοὺς Νέους νὰ μορφωθοῦν διὰ ν' ἀγωνισθοῦν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς χώρας καὶ ὄχι διὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς εἰς τοὺς ξένους, νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς καὶ ὄχι διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς, νὰ συντελέσουν εἰς τὴν

⁴⁰ L. Bourgeois: Le Solidarisme.

⁴¹ Ὁ ὁμιλητὴς οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ τὸ γράμμα μιᾶς μητέρας ἀπὸ τὸ Λιδωρικὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ Ἑλληνο-ιταλικοῦ πολέμου. «*Ποῦνὸ σὰ μάνα γιατί πᾶς στὸν πόλεμο· ἀλλὰ παρηγοριέμαι πὼς με τ' ἄλλα παιδιὰ θὰ πολεμήσῃς γιὰ τὴν ἐλευθερία ὄχι μονάχα τῆς Ἑλλάδας, ἀλλ' ὅλων τοῦ κόσμου*». Τὸ γράμμα αὐτὸ θὰ εἶναι αἰώνιον σύμβολον ὄλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς Ἑλευθερίας, ἀδιάφορον ποῦ καὶ εἰς ποίαν παράταξιν ἀνήκουν. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἀποδεικνύει πόσον ἀνωτέρα εἶναι ἡ νέα Ἑλληνίδα ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Σπαρτιάτισσαν, διότι περικλείει τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ συγχρόνως.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

νυν Πρόεδρος τῆς Σχολῆς, τ. Ὑπουργός Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Ἐμπορ. Ναυτιλίας καὶ τ. Διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος.

« Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν ζῆ καὶ κινεῖται μέσα εἰς ἓνα κύκλον διαρκῶς ἀνανεούμενον καὶ διαρκῶς διευρυνόμενον, τοῦ ὁποίου τὸ κλίμα τιμᾷ καὶ σέβεται τὴν ἐργασίαν, ἀναπτύσσει κάθε διανοητικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, ὅπως καὶ κάθε πρακτικὴν ἐφαρμογὴν. Μέσα εἰς τὸ κλίμα αὐτό, αὐτομάτως ἀναπτύσσεται κάθε πνεῦμα προόδου ».

όμαλῆν ἐξέλιξιν τῆς, ν' ἀποκαταστήσουν βίον ποῦ σύμβολόν του δὲν θὰ εἶναι τὸ «μαχαίρι» καὶ ἡ ἀλληλοεξόντωσις, δὲν θὰ εἶναι τὸ αἷμα, διότι ἄλλως θὰ καταστή ἡ Ἑλλάς οἴματος ποταμὸς ἐκχειλίζων ποῦ θὰ καλύψῃ ὅλην τὴν χώραν μὲ τὸν βόρβορον τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος. Καλῶ τοὺς νέους νὰ δημιουργήσουν βίον εἰρήνης καὶ συνεργασίας, προόδου καὶ εὐημερίας, Ἐλευθερίας καὶ Δικαιοσύνης. Νὰ γίνῃ «Ναὸς ἡ Πατρίδα», ποῦ εἶναι «στὴν γῆν ἐπάνω ἢ πλατυτέρα, τῶν λαῶν καὶ τῶν ἔθνων ἢ θεία Μητέρα», κατὰ τὸν στίχον τοῦ Σικελιανοῦ.

Καλῶ τοὺς νέους ν' ἀγαπήσουν μὲ ἔρωτα, μὲ πάθος τὴν «πολύπαθῆ Μητέρα», τῆς ὁποίας τὸ δράμα θὰ λήξῃ μόνον μέσα εἰς μίαν εἰρηρικήν καὶ δημιουργικὴν συνεργασίαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐθνῶν, καὶ νὰ κατανοήσουν ὅτι τὸ Ἔθνος εἶναι ὁ Λαὸς καὶ ὅτι ὁ Λαὸς εἶναι τὸ Ἔθνος. Καλῶ τοὺς Νέους νὰ γίνουν «στολίδια τῆς Πατρίδας», ἀφοῦ ἀπέδειξαν ὅτι ἔχουν «τὴν ἀκατάλυτη ψυχὴ τῶν Σαλαμίνων».

Καλῶ τοὺς Νέους ν' ἀντιληφθοῦν πόσον γόνιμος καὶ πόσον δημιουργικὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς Πατριωτισμὸς, ὅταν πλαισιούται καὶ ὀλοκληρώνεται ἀπὸ ἓνα ἀνώτερον ἀνθρωπιστικὸν πνεῦμα εἰλικρινοῦς συνεργασίας καὶ φιλίας μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς. Νὰ ἀντιληφθοῦν ἀντιθέτως πόσον ὑστερικὸς καὶ καταστροφικὸς εἶναι ὁ σωβινισμὸς, καὶ πόσον στεῖρος καὶ ἀνεδαφικὸς εἶναι ὁ κοσμοπολιτισμὸς. Ν' ἀντιληφθοῦν ὅτι ὁ πραγματικὸς Πατριωτισμὸς σημαίνει συμβολὴν εἰς τὴν κοινὴν τῆς Ἀνθρωπότητος προσπάθειαν, ἀνάτασιν μέχρι τῆς ἰδέας τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος, θυσίαν ὑπὲρ τοῦ συνόλου, συνεργασίαν ἐλευθεράν καὶ συνειδητὴν τῶν πολιτῶν. Καλῶ τοὺς Νέους νὰ κατανοήσουν τὴν ἀξίαν τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας ἀπέναντι ὄλων, ἀπέναντι ἐκείνων ποῦ δυστυχῶς θέλουν νὰ εἶναι ἔχθροί μας. Ἀπέναντι ὄλων, διότι ὅλοι ἔχουν χρέος τιμῆς νὰ μὴ λησμονήσουν τί ἔπραξεν ὁ μικρὸς αὐτὸς εἰς ἀριθμὸν Λαός, ἀλλὰ τρισμέγιστος ὅσον ἀφορᾷ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας. Καλῶ τοὺς νέους νὰ συναισθανθοῦν ὅτι ἡ δουλοφροσύνη καὶ ἡ ἀναξιοπρέπεια παρασκευάζουν τὴν ἐθνικὴν μείωσιν καὶ τὴν ταπείνωσιν, νὰ συναισθανθοῦν ὅτι ἡ ὑποτέλεια καὶ ἡ ὑποταγὴ πρὸς τὰ ξένα συμφέροντα προετοιμάζουν τὴν ἐθνικὴν ὑποδούλωσιν καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς φυλῆς καὶ νὰ κατανοήσουν ὅτι ἡ δουλοφροσύνη ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ὑποταγὴ ἀφ' ἑτέρου τοποθετοῦν ἔξω ἢ καὶ ἐναντίον τοῦ Ἔθνους καὶ ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀποτελοῦν ἄρνησιν τοῦ ἀληθοῦς πατριωτισμοῦ.

Καλῶ τοὺς νέους νὰ κατανοήσουν ὅτι ὁ ἀληθὴς πατριωτισμὸς ἐπιζητεῖ τὴν εἰρήνην, τὴν σύμπραξιν καὶ τὴν ἀδελφωσύνην μὲ τοὺς ἄλλους Λαοὺς καὶ ὄχι τὸν πόλεμον, τὴν κατάκτησιν καὶ τὴν ἐξόντωσιν, καὶ ὅτι ὁ γνήσιος πατριωτισμὸς ἀξιοῖ, ὅταν κινδυνεύῃ ἡ Πατρίδα, τὴν ἀντίστασιν, τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν θυσίαν καὶ ὄχι τὴν ἐγκαρτέρησιν, τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν ὑποταγὴν.

Τὴν ἱερὰν αὐτὴν ἐντολὴν πρὸς τοὺς Νέους δίδουν αἱ παρελθούσαι γενεαὶ καὶ αἱ γενεαὶ ποῦ θ' ἀκολουθήσουν, διότι ἄλλως ὁ τόπος αὐτὸς δὲν θὰ ζήσῃ καὶ δὲν θὰ προώρισται νὰ ζήσῃ, ἀλλὰ θὰ γίνῃ βόρρα τῶν οἰωνοδῆποτε ξένων.

Ὁ τόπος μας ὑφίσταται μίαν τρομακτικὴν καταστροφὴν, μεταβληθεὶς εἰς πεδῖον διεθνῶν συγκρούσεων. Μεγαλώνετε σεῖς οἱ Νέοι μὲ ἠρξημένην τὴν πείραν ἀπὸ τὸ φρικτὸν αὐτὸ θέαμα, Μὴ ἀποβάλετε τὴν ἐλπίδα καὶ αἰσιοδοξίαν. Ζῶμεν εἰς τὸ πηκτὸν σκότος ποῦ προαναγγέλλει τὸ ρόδισμα τῆς αὐγῆς. Τὸ ρόδισμα αὐτὸ τὸ βλέπω μέσα εἰς τὰ νεανικά σας μάτια.

Θέλει τόλμην καὶ ἀρετὴν ἡ Ἐλευθερία, λέγει ὁ Κάλβος. Τὸ ἀκριβές εἶναι ὅτι ἡ ζωὴ θέλει τόλμην καὶ ἀρετὴν. Ἡ φωνὴ τῆς ματωμένης καὶ πονεμένης Πατρίδος ζητεῖ ν' ἀνοίξουν διάπλατα τὰ παράθυρα τῆς ψυχῆς σας, διὰ νὰ εἰσέλθῃ τὸ Φῶς τὸ ἀληθινόν. Ἡ φωνὴ τῆς ζητεῖ νὰ τὴν κλείσετε μέσα στὰ στήθη σας, ποῦ «δόξα τῆς ἔχει κάθε πέτρα τῆς καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι», κατὰ τὸν στίχον τοῦ ἔθνικοῦ μας ποιητοῦ, διότι σεῖς οἱ Νέοι πρέπει ν' ἀντιληφθῆτε τὸ φῶς καὶ τὸ νόημά τῆς, ποῦ εἶναι θυσία ἕως τὴν σήμερον, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ εἶπε τὸ ΟΧΙ εἰς τὸν Μέγαν Βασιλέα καὶ τὰ στίφη τῶν Μήδων καὶ τῶν Περσῶν. Σᾶς καλεῖ ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος, ποῦ εἶναι «ζαφειρόπετρα στῆς γῆς τὸ δαχτυλίδι», ποῦ εἶναι ἡ κρυστάλλινη πηγὴ τοῦ Ἀγαθοῦ, τοῦ Ἀληθινοῦ καὶ τοῦ Ὁραίου.

Πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν σας ὁ ἀποπνικτικὸς λίβας τῆς ἀπαισιοδοξίας, τῆς κοπώσεως, τῆς λιποψυχίας καὶ τῆς φυγῆς, ποῦ ἀπειλεῖ νὰ ξεράνῃ κάθε ἰκμάδα ζωῆς. Τίποτε δὲν πρέπει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ σκεπάσῃ τὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος, διότι αὐτὸ ἐπιτάσσει ἡ τρισχιλιόχρονη ἱστορία τῆς, αὐτὸ τὸ μέλλον τοῦ κόσμου. Ἡ ἐλπίς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκπηδᾷ μέσα ἀπὸ τὸ μαρτύριον, τὸν ἡρωϊσμόν καὶ τὴν θυσίαν μυριάδων Ἡρώων καὶ Μαρτύρων, ποῦ τὸ τρισαγιασμένον αἷμα των ἔβαψεν ἄλλην μίαν φορὰν τὴν πολυπαθὸν αὐτὴν Γῆν.

Αὐτὴν τὴν χρυσοῦν ἐλπίδα, αὐτὴν τὴν καλὴν ἀγγελίαν, αὐτὸ τὸ μήνυμα χαρᾶς καὶ πεποιθήσεως θέλω νὰ μεταδώσω εἰς τὴν σπουδάζουσαν εἰς τὴν Σχολὴν μας Νεότητα, διότι ἄνευ τῆς πίστεως αὐτῆς καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα, εἴμεθα «χαλκὸς ἠχῶν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον»⁴².

*
*
*

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ περιορισμένον τοῦ χρόνου ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ θέματος καὶ ἡ περιορισμένη μου ἱκανότης νὰ Σᾶς διαφωτίσω ἀφήκαν πολλὰ τὰ κενά. Ἄλλ' ἔχω πρὸς παρηγορίαν ὑπ' ὄψιν αὐτὸ ποῦ τονίζει ὁ Μοντεσκιὲ εἰς τὸ περιλάλητον ἔργον του: «Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐξαντλῶμεν ἐν θέμα, καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον ποῦ νὰ μὴ ἀφήνωμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ μόνος του»⁴³.

Συναισθάνομαι ἐπίσης ὅτι Σᾶς ἐκούρασα, Κυρίαί καὶ Κύριοι, ἀλλ'

⁴² Ἴδὲ καὶ Conférences de l' UNESCO.

⁴³ De l' esprit des Lois: XI/20.

ἀναλογίζομαι δ, τι εἶπεν Ἐκεῖνος : «ὅπου δύο ἢ τρεῖς εἴσθε συνηγμένοι κἀγὼ εἰμὶ ἐν μέσῳ Ἑμῶν». Τοῦτο πολὺ περισσότερον ἰσχύει ὅταν Διδάσκαλοι, γονεῖς καὶ κηδεμόνες καὶ ἄλλοι ἐνδιαφερόμενοι συνέρχονται διὰ τοὺς Νέους, τοὺς ὁποίους Αὐτὸς δικαίως περισσότερον παντὸς ἄλλου ἠγάπησεν.

Αὐτὴν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν στοργὴν, αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ὑποστήριξιν, αὐτὴν τὴν κατανόησιν καὶ τὴν συνεργασίαν ζητεῖ ἡ σκληρὰ παλαίουσα Σχολὴ μας καὶ ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν καὶ ἀπὸ τὴν Πολιτείαν ὑπὲρ τῶν νεαρῶν σπουδαστῶν τῆς.

Ἐπὲρ τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι περνοῦν τὴν νεότητά των μέσα εἰς τόσον χαλεποὺς καιροὺς καὶ διψοῦν διὰ μάθησιν καὶ, βεβαιωθῆτε, θέλουσιν νὰ γίνουσι καλύτεροι ἀπὸ ἡμᾶς. Ἐπὲρ τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι ἀπέδειξαν τὴν ψυχικὴν των ἀνάτασιν καὶ τὸν θερμὸν των ἔρωτα διὰ τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Ἐλευθερίαν, ἀφ ἧς στιγμῆς ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐβροντοφώνησε τὸ «Ὅχι» του εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς ὑποδουλώσεως, καὶ ὁμῶς τώρα μεγαλῶνουν μέσα εἰς τὸ δράμα τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ.

Ἐπὲρ τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι ἐργάζονται καὶ μορφώνονται. Ἐπὲρ τῶν Νέων, τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ δηλητηριάζωμεν μὲ γεροντικὴν ζηλοφθονίαν καὶ κακότητα ὅτι εἶναι χειρότεροι ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς μεγαλυτέρους, ἀλλὰ χρὸς μας εἶναι νὰ τοὺς καθοδηγῶμεν, νὰ τοὺς ἐμπνέωμεν, νὰ τοὺς ἐνθουσιάζωμεν καὶ νὰ τοὺς διαφωτίζωμεν, νὰ τοὺς μορφώνωμεν καὶ νὰ τοὺς διαπλάσσωμεν, ὥστε νὰ γίνουσι καλλυτέροι μας.

Ἐπὲρ τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι ζητοῦν καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν, κατὰ τὴν ὥραίαν τοῦ Εὐαγγελίου φράσιν, νὰ δώσωμεν, οἱ ὅποιοι κρούουσιν καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν νὰ ἀνοίξωμεν διάπλατα τὴν θύραν, ὑπὲρ τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι πεινοῦν καὶ διψοῦν διὰ μόρφωσιν καὶ τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν νὰ χορτάσωμεν.

Ἐπὲρ τῶν Νέων, πού ἡ νεανικὴ των ψυχὴ ἀγωνιᾷ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν των ὁποίων ἔχομεν χρὸς ὡς Ἄνθρωποι καὶ ὡς Διδάσκαλοι νὰ χαράξωμεν τὴν πίστιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν πίστιν εἰς τὴν Ἀνθρωπότητα. Ἐπὲρ τῶν Νέων, πού φοβοῦνται διὰ τὸ μέλλον των καὶ κατέχονται ἀπὸ ἕνα βαθύτατον αἶσθημα φυγῆς, διὰ νὰ τοὺς ἐμποτίσωμεν μὲ ἐμπιστοσύνην καὶ αἰσιοδοξίαν, μὲ θάρρος καὶ αὐτοτεπείθειαν, πού πρέπει νὰ στηριχθοῦν μόνον εἰς τὸ ἦθος καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν.

Ἐπὲρ τῶν Νέων, πού εἶναι βλαστάρια Σας, ἐλπίδα καὶ χαρὰ Σας, ἀλλὰ καὶ πού ἀφ' ὅτου ἔγιναν τρόφιμοι τῆς Σχολῆς μας εἶναι καὶ δικά μας παιδιὰ, ἐλπίδα καὶ χαρὰ ἐξίσου δικῆς μας.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Μορφώνειν δὲν σημαίνει ἀναγκάζειν. Ἐκπαίδευσις σημαίνει ὑποβοήθησιν τοῦ νέου ν' ἀπελευθερωθῆ ἀπὸ τὰ ἐνστικτικὰ καὶ τὰς σκωρίας, ν' ἀπελευθερωθῆ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τι τὸ ἀνώτερον. Πρέπει ὁ νέος νὰ μάθῃ νὰ αὐτενεργῇ διὰ νὰ ἐπιτυχάνῃ τὸ καλύτερον καὶ ν' αὐτοαντιδρᾷ διὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ χειρότερον. Εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ καθοδήγησις πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς πρωτοβουλίας τοῦ σπουδαστοῦ.

Ἐκπαίδευσις εἶναι μαθητεία εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τὴν αὐτοπειθαρχίαν, τὸν αὐτοέλεγχον, μαθητεία εἰς τὴν κρίσιν, εἰς τὴν εὐθύνην, εἰς τὴν ἀναζητήσιν τῶν μέσων νὰ συνεργασθῆ ὁ νέος εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν, εἰς τὴν ἀλληλεγγύην, μέχρις ὅτου ὑψωθῆ ὑπεράνω τῶν μικροτήτων τῆς ζωῆς καὶ δοθῆ εἰς τὴν ἐπίδιωξιν ἑνὸς ἐθνικοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ ἰδανικοῦ.

Εἰς τὰς ἐπομένας σελίδας δημοσιεύονται παραινήσεις καὶ ὁδηγίαι πρὸς τοὺς σπουδαστὰς τῆς Σχολῆς, χαρακτηριστικαὶ τοῦ πνεύματος αὐτῆς. Ὁ ἡμερήσιος καὶ ὁ περιοδικὸς τύπος καὶ ἐξέχοντες παιδαγωγοὶ ἐξῆραν τὰς ὁδηγίας καὶ ἐτόνισαν τὸν βαθύτατον ἀνθρωπισμὸν των.

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣ'Σ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ *

« Η ενότης τῆς εκπαιδευτικῆς προσπάθειας δὲν εἶναι ἔργον μόνον τοῦ Προγράμματος ἀλλὰ εἶναι πολὺ περισσότερον, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, ἔργοι τοῦ Διδάσκοντος Προσωπικοῦ ».

Κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ Προγράμματος ἐπρυτάνευσαν αἱ κάτωθι ἀρχαί :

α) Κατεβλήθη πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια νὰ κατοχυρωθῇ ὁ ἐπαγγελματικὸς χαρακτὴρ τῆς Σχολῆς καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ μόρφωσις εἰδικευμένων στελεχῶν, κατὰ πρῶτον διὰ τὴν βιομηχανίαν καὶ κατὰ δευτέρον λόγον διὰ τὰς συναφεῖς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, καθόσον, εἰς τὸν σημερινὸν αἰῶνα τῆς γοργῆς ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ καὶ οικονομικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας, ἡ ἀνάγκη τῆς εἰδικευμένης μορφώσεως εἶναι ἐπιτακτικὴ. Ἀντίθετος ἄποψις θὰ ἀπετέλει εκπαιδευτικὴν ὀπισθοδρόμησιν.

β) Παρολλήλως, κατεβλήθη φροντίς νὰ ἀποφευχθοῦν οἱ κίνδυνοι τῆς εἰδικεύσεως, ἢ στενότης, δηλονότι, τῶν ὀριζόντων καὶ ἡ μονομέρεια τῶν ἀντιλήψεων. Τοῦτο προσλαθεῖ νὰ ἀποφύγῃ ἡ Σχολὴ διὰ παραλλήλου διδασκαλίας, συνθετοῦσης τὰ ἐπὶ μέρους εἰς ἓν ἄρμονικὸν σύνολον μὲ εὐρείας προοπτικῆς, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ δημιουργία ὠλοκληρωμένων, ἀπὸ ἀπόψεως μορφώσεως, ἐπαγγελματιῶν.

γ) Ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐλληνικὴ πραγματικότης, αἱ γνώσεις τῶν ἀποφοίτων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως, αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ συνθήκαι τῆς ἐλληνικῆς οικονομίας, καθὼς καὶ τὰ Προγράμματα τῶν ἀντιστοιχῶν Σχολῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ πρόγραμμα, ἀναντιρρήτως, εἶναι ἐντοπισμένον καὶ συγχρονισμένον.

δ) Βασικὴ σκέψις ὑπῆρξεν ὁ συντονισμὸς τῶν μαθημάτων, ὥστε ὅλα νὰ κατατείνουσι εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Πολλὰ προβλήματα ἀπαντῶνται εἰς διάφορα μαθήματα, ἕκαστον ὁμῶς τούτων τὰ ἐξετάζει ἀπὸ τῆς ἰδικῆς του σκοπιᾶς (τεχνικῆς, οικονομικῆς, ἐμπορικῆς, ὑγιεινῆς κ.λ.π.). Οὕτω τὸ ζήτημα ἐρευνᾶται ἀπὸ τῶν ποικίλων αὐτοῦ ἀπόψεων καὶ ἔπειτα ἐπιζητεῖται ἡ συνολικὴ ἐπισκόπησις του, ὑπὸ τὴν σύνθετον μορφήν ὑφ' ἣν παρουσιάζεται εἰς τὴν πραγματικότητα Ἡ ἀναλυτικὴ ἐξέτασις ἐπιβάλλεται ὑπὸ παιδαγωγικῶν λόγων, ἐνῶ ἡ συνθετικὴ ἐξ αὐτῆς τῆς ζωῆς

ε) Τέλος, κατεβλήθη πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὸν ἄρμονικὸν

* Εἰσήγησις τοῦ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου εἰς τὸ Δ. Συμβούλιον κατόπιν ἐπεξεργασίας τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος παρὰ τῆς Γενικῆς Ἐπιτροπῆς Προγράμματος καὶ τῶν πέντε εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν (Οἰκονομικῶν Μαθημάτων, Ἐμπορικῶν, Νομικῶν, Ἀνθρωπίνου παράγοντος καὶ Τεχνικῶν).

καὶ ἀποτελεσματικὸν συνδυασμὸν θεωρίας καὶ πράξεως, δὲν παραγνωρίζεται, ὅμως, ὅτι ἡ ἀρτία ἐπαγγελματικὴ κατάρτισις ἐπιτυγχάνεται μόνον ὅταν ἡ μαθήτευσις εἰς τὴν οἰκονομικὴν πράξιν συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τῆς ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίας· διὸ καὶ ὁ Ὅργανισμὸς τῆς Σχολῆς ὁρίζει ὅτι, πρὸς ἀπονομὴν τοῦ Πτυχίου, ἀπαιτεῖται τουλάχιστον ἐξάμηνος πρακτικὴ ἀσκήσις.

στ) Τὰ διδασκόμενα κύρια μαθήματα εἶναι ἐν συνόλῳ δεκαεπτὰ. Ἐξ ἀνήκουν εἰς τὸν οἰκονομικὸν κύκλον, τρία εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐμπορικῶν μαθημάτων, δύο ἀποτελοῦν τὸν κύκλον τῶν νομικῶν μαθημάτων, τέσσαρα ἀπαρτίζουν τὸν ἀφοροῦντα τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα κύκλον καὶ δύο τὸν κύκλον τῶν τεχνικῶν μαθημάτων. Ἐκρίθη ἐν τούτοις σκόπιμον, διὰ τὴν ἀριότητα τῆς καταρτίσεως τῶν σπουδαστῶν, νὰ ὑποδιαιεθῇ ἕκαστον μάθημα εἰς πλεῖονα τμήματα, ἢ διδασκαλία τῶν ὁποίων ἀνετέθη εἰς εἰδικούς καθηγητάς.

Οὕτω ἡ Σχολὴ ἠκολούθησε τὸ νέον σύστημα διδασκαλίας, τὸ κυρίως ἐν Ἀμερικῇ καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐν Γαλλίᾳ ἐφαρμοζόμενον, καθ' ὃ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι μόνον εἰδικοί καθηγηταί, σήμερον, εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζουν κατὰ βάθος τὰ ποικίλα προβλήματα τὰ ἐν τῇ πολυσυνθέτῳ οἰκονομικῇ καὶ κοινωνικῇ ζωῇ ἐμφανιζόμενα. Ἐπὶ παραδείγματι, ἡ «Οἰκονομικὴ Πολιτικὴ» ἀποτελεῖ ἐν μάθημα μὲ ἐνιαῖον σκοπὸν καὶ κατεύθυνσιν, ἀλλ' ἡ διδασκαλία τῆς ἔχει κατανεμηθῆ εἰς χωριστοὺς καὶ εἰδικούς κλάδους προκύψαντας ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς. Χωρὶς, ὅθεν, νὰ διασπᾶται ἡ ἐνότις τοῦ μαθήματος, χάρις εἰς τὸ ἀπὸ κοινοῦ ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων Καθηγητῶν καταρτισθὲν πρόγραμμα, διασφαλίζεται ἡ ἀκριβὴς καὶ θετικὴ γνῶσις τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, ἀντὶ τῶν κενολόγων γενικεύσεων.

Συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς ταύτας γραμμάς συνετάγη τὸ Ἀναλελυμένον Ὁρολόγιον Πρόγραμμα.

Τὰ μαθήματα κατανέμονται εἰς τὰ τρία ἔτη σπουδῶν. Ἐκ τοῦ ὁρολογίου προγράμματος γίνεται ἀμέσως ἐμφανὴς ἡ σύμμετρος καὶ ἰσολογισμένη κατανομὴ τῶν ἐν τῇ Σχολῇ παρεχομένων πρὸς τοὺς σπουδαστάς γνώσεων καὶ ἡ καταβληθεῖσα φροντίς ἀριωτέρας, ὅσον τὸ δυνατόν, θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς καταρτίσεως αὐτῶν.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ἡ ἀκολουθουμένη μέθοδος διδασκαλίας εἶναι ὁ συνδυασμὸς θεωρίας καὶ πράξεως. Ἡ διδασκαλία δὲν εἶναι ἐμπειρικὴ, ἀλλ' ἐπίσης δὲν ἀναφέρεται εἰς ἀφηρημένας ἐννοίας, δυναμένας νὰ ἀποτελέσουν τὸ θέμα ἐρευνῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου. Ἡ Σχολὴ πιστεύει ὅτι ὁ καθαρὸς πρακτικὸς δὲν δύναται νὰ ὑψωθῆ ὑπεράνω τῆς θέσεώς του, οὐδὲ νὰ ἔχη τὴν γενικὴν τῶν πραγμάτων ἐπισκόπησιν, ἀλλὰ φρονεῖ, ἐπίσης, ὅτι ἡ θεωρία τότε μόνον ἀποκτᾷ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἐπαγγελματίαν, ὅταν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς συγκε-

κρυμμένας περιπτώσεις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καλυτέρων λύσεων.

Ἡ διδασκαλία γίνεται κυρίως ἀπὸ ἔδρας, εἶναι, δηλονότι, ἀκαδημαϊκῆ, ἀναπτύσσουσα ἐπιστημονικῶς τὴν ὕλην, κατὰ θέματα μεθοδικῶς καὶ συστηματικῶς ταξινομημένα. Ἡ ἐμπέδωσις τῶν γνώσεων συντελεῖται διὰ τῶν Φροντιστηριακῶν Ἀσκήσεων, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐξετάζεται ἡ διδαχθεῖσα ὕλη ἢ γίνεται ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν περίληψις αὐτῆς ἢ, τέλος, τίθενται πρὸς λύσιν πρακτικὰ θέματα, σχετικὰ μὲ τὰ διδαχθέντα.

Ἡ ἐκμάθησις τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κανόνων διὰ τῆς ἀπὸ ἔδρας ἀκαδημαϊκῆς διδασκαλίας δὲν ἀναπτύσσει πάντοτε τὰς δεξιότητας τοῦ σπουδαστοῦ. Ἐνίοτε ἐμποδίζεται ἡ αὐτενέργειά του, ὥστε νὰ μὴ ἀντιλαμβάνεται ὁ σπουδαστὴς πότε καὶ πῶς θὰ ἐφαρμόσῃ τὰ διδαχθέντα, εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις τῆς ζωῆς. Διὸ ἡ Σχολή, ὅπου εἶναι τοῦτο δυνατόν, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκαδημαϊκὴν παράδοσιν προσπαθεῖ, καινοτομοῦσα, νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν λεγομένην περιπτωσιακὴν μέθοδον (case system). Τὰ διδόμενα εἰς τοὺς σπουδαστὰς περισσοτέρως προέρχονται ἐξ αὐτῆς τῆς πράξεως καὶ παρουσιάζονται πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπίλυσιν τῶν τυχόν προκυπτόντων οἰκονομικῶν, ἐμπορικῶν, νομικῶν, ἀνθρωπίνου παράγοντος καὶ τεχνικῶν προβλημάτων. Οὕτω ἀσκεῖται ὁ σπουδαστὴς νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὴν ταύτην τὴν πρᾶξιν, νὰ παρακολουθῇ τὰς διαφόρους φάσεις, νὰ ἀναζητῇ νέους συνδυασμοὺς γεγονότων καὶ νὰ εὕρισκται πρὸ συγκεκριμένων ἀποριῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ γεννῶνται κατὰ τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἀκρόασιν τῶν μαθημάτων.

Αἱ εἰς τὴν Σχολὴν κτηθεῖσαι γνώσεις ἐμπεδοῦνται ἔτι περισσότερο διὰ σειρᾶς μαθημάτων εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας (ἐργοστάσια, δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ γραφεῖα καὶ καταστήματα). Τὰ μαθήματα ταῦτα δὲν εἶναι ἄπλαϊ ἐπισκέψεις θεαματικοῦ χαρακτῆρος. Πρὸ αὐτῶν οἱ σπουδασταὶ μελετοῦν εἰς τὴν Σχολὴν τὸν πρὸς ἐπίσκεψιν τόπον ἐργασίας, βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν οἰκείων καθηγητῶν, ἢ δὲ ἐπακολουθοῦσα ἐπίσκεψις γίνεται βάσει προκαθορισμένου σχεδίου. Μετ' αὐτὴν ἐπακολουθεῖ γραπτὴ ἔκθεσις καὶ συστηματικὴ κριτικὴ, ἐξάγονται δὲ τὰ ἀναγκαῖα ἀπὸ ἀπόψεως τεχνικῆς, οἰκονομικῆς, λογιστικῆς, ὀργανωτικῆς, ψυχοτεχνικῆς καὶ ὄρων ἐργασίας συμπεράσματα.

Οὕτω ἡ ἐπίσκεψις εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας δὲν ἀποβαίνει διαβατικὴ ἐπιθεώρησις, ἀνευ, κατὰ κανόνα, σοβαροῦ διδακτικοῦ ἀποτελέσματος, ἀλλὰ πραγματικὴ εὐκαιρία νὰ συστηματοποιηθῶν καὶ νὰ ὀλοκληρωθῶν ὅλα αἱ σχετικαὶ γνώσεις ἐπὶ ἑνὸς θέματος, νὰ κινηθῇ ἡ παρατηρητικότης καὶ νὰ τονωθῇ ἡ κρίσις τῶν σπουδαστῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐκ μέρους τῶν κατανόησιν, ὅτι τὰ ἐν τῇ Σχολῇ διδασκόμενα εἶναι πράγματι χρήσιμα διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν τῶν σταδιοδρομίαν.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ
ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Ἐπισημαίνεται ὅτι τῆς παιδείας αἱ μὲν εἶναι πικραὶ, ὁ δὲ καρπὸς γλυκός·
Πλούταρχος

1. Φροντίσατε νὰ εἴσθε εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξετάσεως τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν, φέροντες ἀπαραιτήτως τὴν προσωρινὴν σχολικὴν ταυτότητά σας. Ἄν βραδύνετε, θὰ ἀποκλεισθῆτε ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις. Σκεφθῆτε πόσον αὐτὸ δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ζωὴν σας.

2. Νὰ εἴσθε ἐφωδιασμένοι μὲ στυλογράφον (ἢ μελανοδοχεῖον καὶ κονδυλοφόρον) καὶ γομολάστιخان. Ἡ Σχολὴ θὰ σᾶς ἐφοδιάσῃ μὲ τὸ φύλλον χάρτου διὰ νὰ ἀπαντήσετε εἰς τὸ θέμα, μὲ εἰδικὸν φύλλον διὰ τὰς σημειώσεις σας καὶ μὲ τεμάχιον ἀπορροφητικοῦ χάρτου.

Ἀπαγορεύονται αἱ σημειώσεις, τὰ τετράδια, τὰ βιβλία, αἱ ἐφημερίδες καὶ πᾶν ὅ,τι γεννᾷ τὴν ὑπόνοιαν κακῆς χρησιμοποίησός του.

3. Καταλάβετε τὴν ἡριθυμημένην θέσιν σας μὲ τάξιν καὶ εὐπρέπειαν, ἀνταξίαν τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς σας. Συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὁδηγίας τῶν ἐξεταστῶν καὶ τῶν ἐποπτῶν, διὰ νὰ διατηρηθῇ ἀτμόσφαιρα ἡρεμίας, ἣ ὁποία σᾶς εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀποδείξατε ὅτι εἴσθε πολιτισμένοι ἄνθρωποι.

4. Γράψατε τὸ ἐπώνυμόν σας μὲ κεφαλαῖα γράμματα καὶ μὲ στρογγυλὰ καθαρὰ γράμματα τὸ ὄνομά σας, τὸ πατρώνυμον, τὸν ἀριθμόν σας τῆς προσωρινῆς ταυτότητος, τὸν ἀριθμὸν τῆς θέσεώς σας, εἰς τὰς ἐπὶ τούτῳ θέσεις τοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ σας μέρους τῆς ἐπικεφαλίδος. Εἰς τὰς προσδιωρισμένας θέσεις, δεξιὰ, γράψατε εἰς ποῖον μάθημα ἐξετάζεσθε καὶ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐξετάσεως. Ἡ θέσις ἐντὸς τοῦ μικροῦ ὀρθογωνίου δεξιὰ (αὐτῶν ἀριθμὸς γραπτοῦ) θὰ συμπληρωθῇ ὑπὸ τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

5. Ἀποβάλατε τὸν φόβον καὶ ἐργασθῆτε μὲ ἡρεμίαν. Τοῦτο πολὺ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν σας. Μὴ ἐνοχλῆτε τὸν διπλόν σας καὶ μὴ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἐνοχλοῦν. Μὴ ἀποπειραθῆτε νὰ ἀντιγράψετε. Θὰ ἀποκλεισθῆτε τῶν ἐξετάσεων. Σεβασθῆτε τὸν ἑαυτὸν σας, τοὺς συνεξεταζομένους σας καὶ τὴν Σχολήν, ἣ ὁποία σᾶς θέλει συνεργάτας καί, ἐπομένως, εὐπρεπεῖς καὶ ἐντίμους.

6. Πρὶν δώσετε τὴν ἀπάντησιν σκεφθῆτε καλῶς καὶ διατυπώσατε μὲ τάξιν, μεθοδικῶς καὶ ἐλευθέρως τὰς σκέψεις σας, ἀποφεύγοντες τὰς ἀοριστολογίας καὶ τὰς ἀνευ περιεχομένου πομπώδεις ἐκφράσεις. Δύνασθε νὰ χρησιμοποιήσετε καθαρεύουσαν ἢ δημοτικὴν γλῶσσαν, ἀρκεῖ αὕτη νὰ εἶναι συντακτικῶς καὶ γραμματικῶς ὀρθή.

Σεβόμεθα πᾶσαν γνώμην, διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν τὸ παράδειγμα νὰ μάθετε νὰ σέβεσθε καὶ σεῖς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων. Σᾶς βλέπομεν ὡς ἐλευθέρους ἀνθρώπους, διὸ καὶ ζητοῦμεν νὰ μᾶς ἐκθέσετε τὴν γνώμην σας καὶ ὄχι νὰ μᾶς πληροφορήσετε ποῖα εἶναι ἡ ἰδική μας.

7. Γράψατε εὐαναγνώστως καὶ μεθοδικῶς. Ἡ τάξις καὶ ἡ κα-

θαρογραφία, ἄνευ ἐπιτηδεύσεως, σημαίνει ὅτι κατέχετε τὸ θέμα, ὅτι σκέπτεσθε κανονικῶς καὶ ὅτι ἐκτιμᾶτε τὴν καλαισθησίαν. Ἀντιθέτως, ἡ κακογραφία σημαίνει, πολλάκις, προσπάθειαν συγκαλύψεως τῆς ἀγνοίας καὶ τῶν λαθῶν καί, ἴσως, κοκὸν χαρακτῆρα. Βοηθήσατε τὸν ἔξεταστὴν νὰ σᾶς κρίνῃ εὐχερῶς καὶ χωρὶς ἐκνευρισμόν. Μὴ λησμονήτε ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος.

8. Εἰς πᾶσαν σελίδα ἀφήνετε περιθώριον ἐπαρκές. Ἀποφεύγετε τὰς διαγραφὰς, τὰς παρεγγραφὰς μεταξὺ τῶν σειρῶν καὶ τὰς ὑπεργραφὰς εἰς τὰ περιθώρια καὶ ἄνω καὶ κάτω τῶν γραμμῶν. Ἀποδεικνύουν ἔλλειψιν συστηματικῆς σκέψεως. Εἰς ἕκαστον θέμα γράψατε μὲ μεγαλύτερα γράμματα : «Λύσις (τάδε) ζητήματος», ὅπως καὶ εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν — ἐὰν τὸ θέμα ἔχη περισσοτέρας ἐρωτήσεις — γράψατε : «(τάδε) ἐρώτησις». Μετὰ τὴν ἀπάντησίν σας εἰς ἕκαστην ἐρώτησίν μας, διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐξέτασις τοῦ γραπτοῦ, ἀφήνετε μίαν κενὴν γραμμὴν μεθ' ἑκάστην δὲ λύσιν τοῦ ὅλου ζητήματος, τρεῖς σειρὰς κενάς.

9. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ θέματος, ὁ ἔξεταστὴς παρέχει διαφωτιστικὰς πληροφορίας, κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν του. Πρέπει νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι ἡ ἐπιθυμία του εἶναι νὰ σᾶς διαφωτίσῃ καὶ νὰ σᾶς διευκολύνῃ, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ πρέποντος. Αἱ ἐρωτήσεις ἐκ μέρους τῶν ὑποψηφίων, οἰονδήποτε περιεχόμενον καὶ ἂν ἔχουν, δὲν ἐπιτρέπονται, διότι, ἀντὶ νὰ διευκολύνουν, δημιουργοῦν σύγχυσιν καὶ βλάβη. Ἀφοσιωθῆτε ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ γραπτὸν σας. Ὁργανώσατε μὲ τάξιν καὶ σύστημα τὴν ἐργασίαν σας. Πιστεύσατε ὅτι αὐτὸ θὰ σᾶς εἶναι πολὺ χρήσιμον. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἀπὸ σᾶς τοὺς ἰδίους, καὶ μόνον ἀπὸ σᾶς.

10. Ὁ χρόνος τῆς ἀπαντήσεως εἶναι ἀπολύτως καθωρισμένος. Οὐδεμίαν παράτασις ἐπιτρέπεται. Μόλις περατώσατε τὸ γραπτὸν σας, μελετήσατέ το μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ χωρὶς ἐκνευρισμόν, μεθ' ὃ παραδώσατέ το εἰς τὸν ἔξεταστὴν, καλύψατε ἐνώπιόν του τὸ ὄνομά σας, ἀφοῦ ἐπιδείξετε τὴν προσωρινὴν σας σχολικὴν ταυτότητα, καὶ ἐξέλθετε ἀμέσως τῆς αἰθούσης.

11. Οἱ ἔξετασταὶ ἐνθυμοῦνται ὅτι καὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν ἔξεταζόμενοι. Βεβαιωθῆτε ὅτι θὰ σᾶς κρίνουν μὲ δικαιοσύνην καὶ ἀγάπην. Εἶναι φίλοι ὅλων σας' πρέπει νὰ τὸ πιστεύετε.

12. Μὴ ἐπιχειρήσατε νὰ μεταχειρισθῆτε πλάγια μέσα. Θὰ ἀποκλεισθῆτε ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις ἢ θὰ βαθμολογηθῆτε μὲ μηδέν. Ὁ χρησιμοποιοῦν πλάγια μέσα ὑποβιβάζει τὸν ἑαυτόν του, προσπαθεὶ νὰ ἀδικήσῃ τοὺς συνυποψηφίους του, ἀποδεικνύει ἔλλειψιν ἠθους καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Σχολήν, παρακαλῶει τὸ ἔργον της καὶ βλάπτει γενικώτερον τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν.

Μάθετε νὰ εἰσθε ἀξιοπρεπεῖς καὶ ὄχι ἀναρριχώμενοι μὲ εὐτελεῖς μεθόδους. Μὴ λησμονήτε ὅτι ἀπὸ τοὺς Νέους ἀναμένει τὸ ἔθνος μίαν νέαν δημιουργικὴν ἐξόρμησιν, δυναμένην νὰ στηριχθῇ, μόνον, εἰς τὸ χρηστὸν ἠθος καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν μόρφωσιν.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ *

«Θέλω νὰ γίνω ὠραῖον δεῖγμα Ἀνθρώπου καὶ Ἑλληνοῦ
αὐτὸ ἀξίζει νὰ εἶναι ὁ σκοπὸς μᾶς ζωῆς».

Ἰων Δραγούμης

Ἀκαδημαϊκὸς πολίτης εἶναι ὁ νέος ὁ ὅποιος, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ἔγκυκλίους σπουδὰς, ἐνεγράφη εἰς μίαν ἀνωτέραν Σχολὴν διὰ νὰ καταρτισθῆ ἐπιστημονικῶς, εἴτε διὰ νὰ γίνῃ ἐρευνητὴς τῶν προβλημάτων τῆς φύσεως ἢ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, εἴτε διὰ νὰ ἀσκήσῃ ἐν ἐπάγγελμα μὲ ἐδραιωτέραν θεμελιώσιν καὶ μὲ εὐρύτεραν ἀντίληψιν τῶν ζητημάτων τοῦ βίου.

Ὁ Σπουδαστὴς τῆς Σχολῆς μας ἀνήκει εἰς τὴν δευτέραν ταύτην κατηγορίαν. Φιλοδοξεῖ νὰ ἀποκτήσῃ μίαν ἄρτιαν μόρφωσιν καὶ μίαν εὐρεῖαν ἀντίληψιν, ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὸ ἐπιβεβλημένον ἦθος, διὰ νὰ καταστῆ μέλος τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Χώρας, ἱκανὸς ἐπαγγελματίας, ἀνώτερον διοικητικὸν στέλεχος τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, καλὸς Ἕλλην, χρήσιμος ἄνθρωπος, μὲ εὐρύτερα ἀνθρωπιστικὰ ἰδαγικά.

Ὁ ἀκαδημαϊκὸς πολίτης, καὶ ἐπομένως καὶ ὁ σπουδαστὴς τῆς Σχολῆς, πρέπει διὰ τοῦ ἦθους καὶ τῆς συμπεριφορᾶς του νὰ ἀποδεικνύῃ, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ὅτι εἶναι ἄξιος τοῦ τιμητικοῦ αὐτοῦ τίτλου καὶ ὅτι ἔχει πλήρη κατανόησιν ὅτι εἶναι πλέον ὁ νέος ἀπὸ τὸν ὅποιον ἡ οἰκογένειά του, ἡ κοινωνία καὶ ἡ Πολιτεία ἀναμένουν νὰ δικαιώσῃ πλήρως τὰς προσδοκίας των.

Ὁ σπουδαστὴς τῆς Σχολῆς γνωρίζει καλῶς ὅτι τοῦτο εἶναι καὶ τὸ προσωπικόν του συμφέρον, διότι πρέπει ἀπὸ τῆς περιόδου τῶν σπουδῶν του νὰ δημιουργήσῃ καλὴν φήμην, ἢ ὅποια, ἄλλωστε, μεγάλως θὰ τὸν ἐξυπηρετήσῃ εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν του σταδιοδρομίαν.

Ἡ Σχολὴ εἶναι μορφωτικὸν Ἴδρυμα. Σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ μεταδώσῃ γνώσεις, νὰ πλάσῃ καλοὺς χαρακτῆρας, νὰ ἐμπνεύσῃ χρήσιμους φιλοδοξίας, νὰ καθοδηγήσῃ τοὺς νέους εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος. Τὸ πτυχίον τῆς αὐτῆν τὴν ἐννοίαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀξίαν ἔχει. Ἡ Σχολὴ παρασκευάζει παράγοντας τῆς ἀληθοῦς ἡγέτιδος τάξεως τοῦ Ἑθνους.

Ἡ μόρφωσις ἀποκτᾶται διὰ τῆς τακτικῆς παρακολουθήσεως τῶν ἀπὸ ἕδρας μαθημάτων, τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων, τῶν ἐπιτοπίων εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας μαθημάτων καὶ διὰ συστηματικῆς μελέτης. Ἡ Σχολὴ, πράγματι, εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὸ μέγα ποσοστὸν τῶν παρακολουθούντων τὰς ἐργασίας τῆς σπουδαστῶν καί,

* Ἀποσπάσματα ἀπὸ ὁμιλίαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς τῆς 12. 10. 1952.

ἀκόμη, χαίρει διότι διαρκῶς αὐξάνει τὸ ποσοστὸν τῶν μελετώντων εἰς τὸ Ἐναγνωστήριόν της.

Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Παιδείαν ὁ σπουδαστὴς δὲν ἀρκεῖται εἰς τὰς παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν. Συμπληρώνει τὴν μόρφωσίν του διὰ τῆς μελέτης ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων καὶ μονογραφιῶν. Αἱ παραδόσεις χρησιμεύουν διὰ νὰ τοῦ δώσουν γενικὴν εἰκόνα τῶν γνώσεων τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ μάθημα καὶ διὰ νὰ τὸν ὑποβοηθήσουν εἰς τὴν ἐξέτασίν του. Δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Ἡ ἐπιστημονικὴ κατάρτισις σημαίνει διαρκῆ καὶ συστηματικὴν παρακολούθησιν τῶν ἐπὶ μέρους ζητημάτων καὶ τῶν διαφορῶν ἀπόψεων. Ὁ Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς ἰδιαίτερος θὰ χαρῆ διαπιστώνων μίαν εὐρύτεραν κατάρτισιν, ἐπιτευχθεῖσαν διὰ τῆς μελέτης συγγραμμάτων ἄλλων ἐπιστημόνων. Οὐδεὶς ἰσχυρίζεται ὅτι κατέχει τὴν Ἀλήθειαν. Ὁ πραγματικὸς ἐπιστήμων ἐρευνᾷ διαρκῶς καὶ διαρκῶς ἀναζητεῖ τὴν Ἀλήθειαν. Δι' αὐτὸ ἡ Σχολὴ κανχᾶται ὅτι εἶναι, πράγματι, κέντρον ἐπιστημονικῆς μόρφώσεως νέων, προωρισμένων νὰ καταστοῦν χρήσιμοι, ἱκανοί, ἀριῶς κατηρητισμένοι, με εὐρείας ἀντιλήψεις καὶ ἐλεύθερον πνεῦμα ἐπαγγελματῆαι, δυνάμενοι νὰ συλλάβουν τὰς ὁρθὰς γενικὰς γραμμὰς καὶ νὰ μὴ ὑποδουλοῦνται εἰς τὰς ἀσημάντους λεπτομερεῖας τῶν «ὑποσημειώσεων».

Ὁ σπουδαστὴς ἔχει χρέος νὰ διαφωτίξῃ τοὺς πάντας διὰ τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς του, διὰ τὰς κατευθύνσεις της, διὰ τὰ ἰδανικά της. Εἶναι νέα Σχολή, με νέας ἀντιλήψεις, με νέα μαθήματα. Εἶναι φυσικὸν ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ ὁποῖοι τὴν ἀγνοοῦν. Πληροφοροῦσατέ τους διὰ τὴν ὑπαρξίν της. Ἀποδείξατε τὴν ἀξίαν της, τὴν ἰδιορρυθμίαν της, τὴν συμβολὴν της εἰς τὴν παιδαγωγικὴν προσπάθειαν καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν τοῦ τόπου.

Ὁ καλὸς σπουδαστὴς ἀκούει μετὰ προσοχῆς πᾶσαν καλόπιστον κριτικὴν. Μόνον μωροὶ δύνανται νὰ πιστεύουν ὅτι εἶναι ἀλάθητοι. Ἡ καλόπιστος κριτικὴ εἶναι γόνιμος καὶ δημιουργικὴ. Μὴ παρασύρεσθε, ὅμως, καὶ μὴ παραπλανᾶσθε ἀπὸ τὴν κακοπιστίαν καὶ τὴν ψευδολογίαν, ἀπὸ τὴν συκοφαντίαν καὶ τὴν δημαγωγίαν. Ἀληθὴς μορφωμένος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑποβάλλει ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς ψυχρᾶς κριτικῆς τὰς ἀπόψεις ἑνὸς τρίτου καὶ δέχεται νὰ ὀδηγηθῆ εἰς τὰς σκέψεις του καὶ τὴν δρᾶσιν του ἀπὸ τὴν Ἀλήθειαν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν δημαγωγίαν. Ἡ δημαγωγία εἶναι εὐκόλος διὰ τὸν δημαγωγόν, ὁ ὁποῖος στερεῖται ἠθους, καὶ διὰ τὸν ἀκούοντα ὁ ὁποῖος στερεῖται πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ ἔρματος. Ὁ σπουδαστὴς μᾶς ἀνωτέρας Σχολῆς δὲν δύναται νὰ εἶναι οὔτε δημαγωγός, οὔτε δημαγωγούμενος.

Οἱ Καθηγηταί σας ὄχι μόνον σᾶς μεταδίδουν γνώσεις, ἀλλὰ εἶναι καὶ ὀδηγοί σας, σύμβουλοί σας, φίλοι σας. Εἶναι με μίαν λέξιν :

Διδάσκαλοί σας. Καὶ ἡ λέξις αὐτὴ συμβολίζει ὄχι μόνον τὸ ἐνδιαφέρον των νὰ μορφωθῆτε, ἀλλὰ καὶ τὴν στοργὴν των διὰ νὰ προκόψετε εἰς τὴν ζωὴν σας. Ἐμπιστευθῆτε εἰς αὐτούς. Ὅπως σὰς ἀγαποῦν ὀφείλετε νὰ τοὺς ἀγαπᾶτε, καὶ ὅπως φροντίζουν διὰ σὰς ὀφείλετε νὰ τοὺς τὸ ἀνταποδίδετε, σεβόμενοι αὐτούς. Ὁ τιμῶν τὸν Διδάσκαλόν του τιμᾷ τὸν ἑαυτὸν του. Ἡ ἐντολὴ λέγει: «Τίμα τοὺς γονεῖς σου». Οἱ Διδάσκαλοι εἶναι οἱ πνευματικοὶ γονεῖς σας, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται, μὲ μυσίας δυσκολίας, διὰ νὰ σὰς δώσουν τὸ «εὖ ζῆν».

Ἐμπνευσθῆτε ἀπὸ τὸ καλὸν παράδειγμα πὺν σὰς δίδουν: Ὑπεράνω τῶν διαφορῶν των—ἐπιστημονικῶν ἢ πολιτικῶν—θέτουν τὸ μορφωτικὸν ἰδανικόν των, τὴν Σχολὴν, καὶ ἐργάζονται μὲ ἀφιλοκέρδειαν, καὶ ἐνίστε μὲ θυσίας, διὰ νὰ σὰς μορφώσουν, νὰ σὰς διαπλάσουν, νὰ σὰς διαπαιδαγωγήσουν. Ὁ καθεὶς δικαιούται, καὶ ὑποχρεοῦται, νὰ ἔχη τὰς ἀπόψεις του, ἀλλὰ πάντες πρέπει νὰ ἐνώσωμεν τὰς προσπάθειάς μας διὰ τὸ κοινὸν καλόν. Ἐντὸς τῆς Σχολῆς ὑπεράνω ὅλων εἶναι ἡ προστασία καὶ ἡ προαγωγὴ τοῦ ἔργου της καὶ ἔξω τῆς Σχολῆς εἶναι τὸ Ἔθνος. Οἱ Καθηγηταὶ σὰς δίδουν τὸ παράδειγμα τῆς συνεργασίας, τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως, τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ. Ὡς πολῖται δικαιούσθε νὰ ἔχετε οἰανδήποτε πολιτικὴν δοξασίαν, ὡς σπουδασταὶ ὁμως ὑποχρεοῦσθε νὰ ἔχετε ἐν κοινὸν ἰδανικόν, τὴν πνευματικὴν σας μόρφωσιν καὶ τὴν ἠθικὴν σας διάπλασιν, διὰ τῆς Σχολῆς.

Ἀσχεῖτε συνεχῶς καὶ συστηματικῶς τὴν παρατηρητικότητά σας καὶ ἀναπτύσσετε πάντοτε τὴν πρωτοβουλίαν σας. Χωρὶς αὐτὰς θὰ μείνετε εἰς τὸ περιθώριον τῆς δράσεως καὶ θὰ περιορισθῆτε εἰς κατωτέρας βαθμίδας. Φιλοδοξήσατε νὰ γίνετε παράγοντες τῆς οικονομικῆς ζωῆς. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ πρωτοβουλίαν, ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάτασιν, ἐλευθέρωσιν ἀνατένισιν τῶν προβλημάτων, μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἠθικῆς καὶ τῶν νόμων. Ἡ τήρησις τῶν ἠθικῶν κανόνων εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν θέλετε νὰ μορφωθῆτε καὶ νὰ ἐπιτύχετε εἰς τὴν ζωὴν, σκέπτεσθε συνεχῶς τὸ θέμα σας, ἀλλὰ νὰ τὸ σκέπτεσθε μὲ ἐλεύθερον πνεῦμα. Αἱ χειρότεροι τοξῖνοι τοῦ πνεύματος εἶνε ἡ προκατάληψις καὶ ἡ ἀποστήθισις τῶν κανόνων, ἄνευ ἐφαρμογῆς των εἰς τὰ διδόμενα προβλήματα. Πρέπει νὰ ἐμποτισθῆτε ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας. Ἀποτοξινωθῆτε ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν πάσης προπαγίνδας καὶ παντὸς συνθήματος. Ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἀναζητεῖτε πεισιμόνως τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον. Μὴ παραδώσετε τὴν δροσίαν τῆς νεανικῆς σας ψυχῆς εἰς τὸν λίθον τῆς προπαγίνδας. Μὴ παραδώσετε ὅ,τι ἐκλεκτότερον εἶναι ἀπὸ τὴν ὑπαρξίαν σας εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ μολύνουν τὴν ψυχὴν σας καὶ τὸ πνεῦμα σας. Εἶναι μεγάλο νὰ ἀρθῆ κανεὶς εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου, μεγάλη ἢ τιμὴ, ἀλλὰ καὶ μεγάλη ἢ εὐθύνη.

Ἡ ἀρχή σας πρέπει νὰ εἶνε: ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν νὰ γίνω καλύτερος. Ὁ χρόνος εἶνε κεφάλαιον, τὸ ὅποιον δὲν πρέπει νὰ διασπαδίζωμεν. Πᾶσα στιγμή παρέρχεται ἀνεπιστρεπτεῖ. Στηριζοσθε πάντοτε εἰς τὴν προσωπικὴν σας ἰκανότητα καὶ οὐδέποτε εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Καθηγητοῦ. Τὸ Σχολεῖον οὔτε φιλανθρωπίαν ἀσκεῖ οὔτε ἐγκληματίας δικάζει. Ὁ Διδάσκαλος οὔτε ἱερεὺς εἶνε οὔτε ἀστυνόμος. Πᾶσα ἄλλη ἀποψις εἶνε δημοκρατικὴ καὶ ἀντικοινωνικὴ. Ὁ Διδάσκαλος, βαθμολογῶν, πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του ὅτι εἶναι τεταγμένος διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τὸ κοινωνικὸν καὶ κρατικὸν συμφέρον· ἄλλωστε ἡ ἐπιείκεια ὑπὲρ τοῦ ἀνικάνου σπουδαστοῦ εἶναι ἐμφανὴς ἀδικία κατὰ τοῦ ἰκανοῦ Ἡ βαθμολογία εἶνε δικαίωμα ἱερὸν καὶ ἱερὸν συνάμα χρέος τοῦ ἐξεταστοῦ. Κατὰ τὴν ὠραίαν φράσιν τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ρίπτωμεν τὰ ἅγια εἰς τοὺς κύνας, οὐδὲ νὰ βάλωμεν τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων.

Μὴ λησμονῆτε ὅτι πᾶσα εἶδησις εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν. Φροντίσατε, μὲ αὐστηρῶς ἐπιστημονικὴν σκέψιν, νὰ εὐρίσκατε τὸν σύνδεσμον τῆς εἰδήσεως μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν. Οὕτω θὰ ἐπιτύχετε, οὕτω θὰ γίνετε ἐπιστήμονες δυνάμενοι νὰ ἀντιληφθῶν τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα. Ἄλλως ἀναμυροῦσθε τὰς γνώσεις, αἱ ὁποῖαι οὕτω παύουσι νὰ εἶνε γόνιμοι καὶ ἴσως νὰ καθίστανται ἐπικίνδυνος φόρτος.

Νὰ εἰσθε ὑπερήφανοι διότι σπουδάζετε εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Σχολὴν. Δειχθῆτε ἀντάξιοι τῶν κόπων τῆς καὶ τῶν φιλοδοξιῶν τῆς. Ἡ Σχολή σας πρέπει νὰ εἶνε ἀκένωτος πηγὴ ἠθικῶν διδαγμάτων καὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων.

Ὁ νέος ἐρωτᾷ πολλάκις: Ποία εἶναι, λοιπόν, ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας μου; Πρῶτον, ἡ αὐτοῖκανοποίησις. Τίποτε δὲν εἶνε ὠραϊότερον ἀπὸ τὴν συναίσθησιν ὅτι ἐξεπλήρωσας τὸ καθήκον σου. Δεύτερον, ὅτι μὲ τὴν μόρφωσιν ἀποκτᾷ ὁ νέος αὐτοπεποίθησιν διὰ τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ὅτι ἐξασφαλίζει τὴν ἀξιοπρέπειάν του. Τρίτον, ὅτι δίδει χαρὰν εἰς τοὺς γονεῖς του, εἰς τὴν Μητέρα του, ποὺ εἶνε τὰ ἅγια τῶν ἀγίων, εἰς τὸν πατέρα του, ποὺ μοχθεῖ δι' αὐτόν, καὶ τέταρτον, ὅτι ἐξασφαλίζει μεγαλυτέρας πιθανότητας ἐπιτυχίας, διότι ἡ τύχη καὶ τὰ «μέσα» κατ' ἐξαίρεσιν μόνον εἶναι παράγοντες ἐπιτυχίας. Αὐτὸ μαρτυρεῖ ἡ πρόοδος τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία δὲν ἐστηρίχθη καὶ δὲν δύναται νὰ στηρίζεται οὔτε εἰς τοὺς ἀνικάνους, οὔτε εἰς τοὺς τυχηρούς.

Τὸ μεγαλύτερον στήριγμα τοῦ νέου εἶνε ἡ μόρφωσις καὶ ἡ ἰκανότης του, ὁ ἑαυτός του. Εἰς τὸν ἑαυτόν του πρέπει νὰ βασισθῆ, κατὰ πρῶτον, διὰ τὴν ζήτησιν καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι, πράγματι, εἶνε χρήσιμοι. Δι' αὐτὸ καλλιιεργεῖτε τὰς σχέσεις

σας : συνάπτετε καλὰς γνωριμίας· δημιουργεῖτε γύρω σας συμπαθητικὸν περιβάλλον. Διαφημίζετε τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τοὺς ἄλλους μὲ τὴν ἠθικὴν σας συμπεριφορὰν, μὲ τοὺς καλοὺς σας τρόπους. Ὁ ἀνάγωγος εἶνε κοινωνικῶς ἀνυπόφορος.

Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ κολακεύετε, διότι ἡ κολακεία εἶνε ἀναξία ἐλευθέρου ἀνθρώπου. Εἶνε ὑπόλειμμα τῆς δουλείας καὶ ἀπόδειξις κατωτερότητος. Τὸ θάρρος τῆς γνώμης δὲν πρέπει νὰ εἶνε θράσος καὶ ἀπρέπεια, ὅπως ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ καλὴ συμπεριφορὰ δὲν ἀποτελεῖ εὐτέλειαν. Ἀξιοπρεπῆς εὐγένεια καὶ εὐπρεπῆς εἰλικρίνεια πρέπει νὰ εἶνε ὁ κανὼν τῆς συμπεριφορᾶς ἐνὸς νέου.

«Δουλειὰ καὶ πάλιν δουλειὰ» πρέπει νὰ εἶνε τὸ σύνθημα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου, διότι «τὰ καλὰ, πάντοτε, κόποις κτῶνται».

«Στολίδια τῆς Πατρίδας» πρέπει νὰ φιλοδοξοῦν νὰ γίνουν ὅλοι οἱ νέοι, ὅπως λέγει ὁ Ἐθνικός μας Ποιητής, χάρις εἰς τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ των ἐφόδια—καὶ ὄχι ἄσημοι θεσιθῆραι, ἀναζητοῦντες μὲ ἀχαρακτῆριστα μέσα ἐν εὐτελεῶς καὶ ἐξευτελίζον μισθάριον.

Δημιουργικὰ στελέχη ζητεῖ νὰ σᾶς καταστήσῃ ἡ Σχολή, μὲ ὑπερφάνειαν, καὶ ὄχι γραφεῖς χωρὶς φιλοδοξίας καὶ ἀνάτασιν ψυχῆς καὶ πνεύματος.

ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ *

«Πρέπει ν' αναπτύξωμεν τὴν κρίσιν, νὰ κατευθύνωμεν τὴν παρατηρητικότητά, ἀλλὰ καὶ νὰ χειραγωγήσωμεν τὰ συναισθήματα. Πολύπλευρος δρᾶσις καθιστῶσα δικαίως τὸ Σχολεῖον βασικὸν θεσμὸν τῆς συγχρόνου κοινωνίας».

«Ἦλθατε, οἱ περισσότεροί ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν—ἦλθατε, οἱ μὲν μὲ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Σχολήν, οἱ δὲ μὲ δυσπιστίαν μικρὰν ἢ μεγάλην καὶ οἱ τρίτοι, διατί νὰ τὸ ἀρνήσθε, κατ' ἀνάγκην.

Τοῦτο μόνον θέλω νὰ σᾶς τονίσω ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς: Ὅτι καλὰ ἐκάματε. Εἴτε μ' ἐμπιστοσύνην ἦλθατε, εἴτε μὲ δυσπιστίαν, εἴτε μὲ περιέργειαν, εἴτε κατ' ἀνάγκην, νὰ εἴσθε βέβαιοι—ἀπολύτως βέβαιοι—ὅτι εἰσέρχεσθε εἰς ἓν ἀνώτατον ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον, εἰς τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖται ἡ Ἐπιστήμη, λατρεύεται ἡ Ἐλευθερία, εἰς τὸ ὁποῖον μεταδίδεται μὲ πάθος τὸ Φῶς τῆς Γνώσεως, εἰς τὸ ὁποῖον βαθύτερος σκοπὸς εἶναι ἡ δημιουργία ἡθους, ἡθους ἐπιστημονικοῦ, πολιτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ εἰς τοὺς νέους.

Σκοπὸς μας ἀναντιρρήτως εἶναι ἡ ἀρτία ἐπαγγελματικὴ σας κατάρτισις, ἡ παροχὴ ὄλων ἐκείνων τῶν ἐφοδίων διὰ νὰ σταδιοδρομήσετε, διὰ νὰ προαχθῆτε, διὰ νὰ εὐημερήσετε. Ἀλλὰ, ἐπιαναλαμβάνω, βαθύτερός σκοπὸς μας εἶναι χάρις εἰς τὴν Γνώσιν καὶ τὴν Μόρφωσιν νὰ καταστῆτε ἄνθρωποι χρήσιμοι εἰς τὴν Κοινωνίαν, χρήσιμοι εἰς τὸ Κράτος, χρήσιμοι εἰς τὸ Ἔθνος.

«Ἡ ζωὴ σας ὡς σπουδαστῶν ρυθμίζεται ἀπὸ τὸν «Ὁδηγὸν Σπουδαστῶν», τὸν ὁποῖον μὲ ἰδιαιτέραν ὑπερηφάνειαν ἐδημοσίευσεν ἡ Σχολή. Μέσα εἰς αὐτὸν θὰ ἀνεύρετε τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Σχολῆς, τὰ ἰδανικά της, τὰς ἀκολουθουμένας μεθόδους διδασκαλίας, τὰ διδασκόμενα μαθήματα, τὸ ὄλον πρόγραμμα ἐργασιῶν της, συμβουλὰς καὶ παραινήσεις, ὑποδείξεις καὶ καθοδηγήσεις.

Ἡ Σχολή, πράγματι, εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὸ ἔργον της, ἔργον συστηματικῆς προσπαθείας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Διδακτικοῦ της προσωπικοῦ. Μελετήσατε τὸν «Ὁδηγὸν Σπουδῶν», μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον, μὲ στοργὴν καὶ ἀγάπην. Εἰς πᾶσαν σχετικὴν σας περίπτωσιν θὰ εὑρετε τὴν κατάλληλον ἀπάντησιν.

Μὴ λησμονῆτε ὅτι τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς ἀντικατοπτρίζεται μέσα εἰς τὸν «Ὁδηγόν». Πρέπει νὰ εἴσθε ὑπερήφανοι δι' αὐτόν. Ἐπήγασε, πραγματικά, ἀπὸ τὴν ἀγάπην μας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας διὰ τοὺς σπουδαστάς.

* Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ἐναρκτήριον ὁμιλίαν τοῦ κ. Σ. Παπαϊωάννου τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1954/55.

Ἡ φοίτησις εἰς τὴν Σχολὴν δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἀλλ' ἔχετε συμφέρον νὰ παρακολουθῆτε τακτικῶς τὰ μαθήματά σας. Ἡ ἀκρόσαςίς των ὑποβοηθεῖ τὴν μελέτην σας καὶ λύει πολλὰς ἀπορίας.

Ἡ διδασκαλία ἀναφέρεται ὄχι μόνον εἰς τὰς γενικὰς ἐννοίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐξηκριβωμένας περιπτώσεις, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιέχουν τὰ βιβλία σας.

Πολλάκις, πρὸ τοῦ μαθήματος ἢ εἰς τὸ τέλος, ζητοῦνται παρουσίαι ὑπὸ τῶν κ. κ. Καθηγητῶν. Ἐχετε πάντοτε πρόχειρα τὰ «Δελτία Παρουσίας», εἰς τὸ ὅπισθεν μέρος τῶν ὁποίων δεόν νὰ σημειώνετε τὴν χρονολογίαν τοῦ μαθήματος καὶ τὸ ὄνοματεπώνυμόν σας, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν Μητρώου.

Ἡ παρακολούθησις τῶν «Φροντιστηριακῶν Ἀσκήσεων» καὶ τῶν Ἐπιτοπίων μαθημάτων εἰς τὰ Ἐργαστᾶσια καὶ τὰ Γραφεῖα καὶ τοὺς Ὄργανισμοὺς εἶναι ὑποχρεωτική.

Ἐρωτᾶτε ἐλευθέρως τοὺς κ. κ. Καθηγητὰς σας. Εὐχαρίστως θὰ σᾶς παράσχουν πᾶσαν διαφώτισιν καὶ θὰ σᾶς ὑποβοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον σας. Τοῦτο εἶναι καθήκον καὶ εὐχαρίστησις των.

Νὰ ἔχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ὁ χρόνος εἶναι κάτι ποῦ δὲν ἐπανευρίσκειται.

Νὰ φέρεσθε πάντοτε σύμφωνα μετὰ τὸ πραγματικόν σας συμφέρον. Ἡ πραγματικὴ μόρφωσις εἶναι πολύτιμον κεφάλαιον διὰ τὴν ζωὴν σας. Δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ σπαταλᾶτε τὸ κεφάλαιον αὐτό, διότι ὁ σπαταλῶν τὸν χρόνον του μετανοεῖ μίαν ἡμέραν πικρά, πάρα πολὺ πικρά. Εἶναι ὅμως τότε πλέον ἀργά. Δυστυχῶς ἡ παροιμία «ποτὲ δὲν εἶναι ἀργά» δὲν ἐφαρμόζεται πάντοτε.

Εἶναι εὐκολον ν' ἀποφύγετε μίαν ζημίαν, ἀλλ' εἶναι δύσκολον ἢ καὶ ἐνίοτε ἀδύνατον νὰ τὴν ἐπανορθώσετε.

Ἡ διαρκὴς μας σκέψις καὶ ἀπασχόλησις εἶναι νὰ προκόψετε. Βοηθήσατέ μας εἰς αὐτό. Μίαν ἡμέραν θὰ εἰσθε εὐτυχεῖς καὶ ὑπερήφανοι διὰ τὰς προσπάθειάς σας μέσα εἰς τὴν Σχολὴν. Αὐτὸ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα μας ἱκανοποίησις.

Προστατεύετε τὴν καθαριότητα τοῦ κτιρίου. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ ὑγεία καὶ ἡ καλαισθησία. Εἰς τὸ κτίριον αὐτὸ σπουδάζετε καὶ θὰ σπουδάσουν καὶ ἄλλοι νέοι. Μὴ τὸ λησμονῆτε.

Φέρεσθε μετὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἢ ὁποία ἐμπρέπει εἰς τοὺς σπουδαστὰς μιᾶς ἀνωτάτης Σχολῆς. Διασκεδάσετε εἰς τὰς ὥρας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀφιερωμένα διὰ τὴν ψυχαγωγίαν. Μὴ μεταβάλλετε τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας εἰς διασκέδασιν καὶ τὴν ὥραν τῆς διασκέδασεως εἰς πλῆξιν καὶ ἀνίαν. Αὐτὴ ἡ ἀνάμιξις ἀποδεικνύει ψυχικὴν ἀνωμαλίαν καὶ θὰ σᾶς καταστήσῃ δυστυχεῖς εἰς ὅλον τὸ βίον σας. Κάθε πρᾶγμα ἔχει τὴν ὥραν του καὶ κάθε ὥρα εἶναι δι' ὄρισμένην ἀπασχόλησιν.

Μὴ θορυβῆτε, μὴ ἀτακτῆτε κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας. Εἶναι

ἀσχημία καὶ ἀπρέπεια πρὸς τοὺς συναδέλφους σας, οἱ ὅποιοι ἔρχονται εἰς τὴν Σχολὴν διὰ νὰ μορφωθοῦν καὶ ὄχι διὰ νὰ τοὺς ἐνοχλήτε. Ἐξ ἄλλου ἢ ἀταξία ἀποδεικνύει ἀνώμαλιαν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν, ἔλλειψιν καλῆς ἀνατροφῆς. Μὲ ποῖον δικαίωμα ἐκθέτετε τοὺς γονεῖς σας καὶ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν σας;

Ἀντιθέτως, πράξατε ὅ,τι εἶναι δυνατόν διὰ νὰ δώσετε τὴν ἐγγύπωσιν ἐνὸς καλῆς ἀνατροφῆς νέου. Θὰ προσελκύσετε τὴν συμπάθειαν τῶν Καθηγητῶν σας, τῶν γνωστῶν καὶ φίλων σας, τῶν ἀνθρώπων μετὰ τῶν ὁποίων αὐριοι θὰ συνεργασθῆτε ἢ ἐκείνων ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ζητήσετε ἐργασίαν. Ἡ καλή σας φήμη θὰ εἶναι πολύτιμον ἐφόδιον διὰ τὴν σταδιοδρομίαν σας.

Συμμορφώνεσθε πρὸς τὰς Ὁδηγίας τῆς Σχολῆς. Αἱ τυχὸν ὑποδείξεις ἢ ἀπαγορεύσεις δὲν ἀποτελοῦν ἀπλὴν ἰδιοτροπίαν τῆς. Ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν καλὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ὡς πνευματικοῦ Ἰδρύματος, ἐπομένως σκοπὸν ἔχουσι νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσουν.

Δὲν πρέπει, ὅπως ὀρθῶς ἀντιλαμβάνεσθε, νὰ καπνίζετε εἰς τὰς αἰθούσας καὶ τοὺς διαδρόμους τῆς Σχολῆς· εἶναι ζήτημα καθαριότητος, ὑγείας καὶ εὐπρεπείας. Ὅπως ἐπίσης εἶναι ζήτημα εὐπρεπείας ἢ ἀποφυγὴ φωνασικῶν εἰς τοὺς χώρους τῆς Σχολῆς.

Οἱ σπουδασταὶ δέουσι νὰ παραμένουν ἐντὸς τοῦ περιβάλλοντος τῆς Σχολῆς, ἀπαγορεύεται νὰ ἴστανται παρὰ τὴν ἐξώθυραν ἢ ἐξω αὐτῆς. Δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν ἀφορμὴν σχολίων εἰς τρίτους.

Ὅλη ἡ σκέψις μας, ὅλη ἡ προσπάθειά μας, ὅλη ἡ φιλοδοξία μας εἶναι νὰ σᾶς μορφώσωμεν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον, νὰ σᾶς καταστήσωμεν χρησίμους ἀνθρώπους, νὰ ἀναδείξωμεν τὴν Σχολὴν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν τόπον μας.

Τοῦτο τὸ ἐκτιμοῦν καὶ τὸ σέβονται πολλοί, οἱ περισσότεροι. Ἄλλους τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀφήνει ἀδιαφόρους ἄλλοι τὸ ἀγνοοῦν. Καὶ τέλος ὀλίγοι δὲν ἀνέχονται τὴν δρᾶσιν τῆς Σχολῆς, ἐνῶ αὐτοὶ ἀδρανοῦν ἢ καὶ τὸ κακὸν ἀπεργάζονται.

Διαφωτίσατε τοὺς καλῆς πίστεως διὰ τὸ συντελούμενον μὲ τόσον ζῆλον καὶ τόσῃν ἀφοσίωσιν, μὲ τόσῃν ἀνιδιοτέλειαν καὶ μὲ τόσῃν ὑπερηφάνειαν ἔργον ἐν τῇ Σχολῇ ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τοὺς Διδάσκοντας, τοὺς Ὑπαλλήλους. Ὅλοι πιστεύουσιν ὅτι ἐπιτελοῦν ἐν ὑψηλὸν καθῆκον διαπαιδαγωγοῦντες τοὺς νέους, μορφώνοντες αὐτούς, διαπλάσσοντες αὐτούς. Δὲν ἀσκοῦν ἐπάγγελμα ἀλλὰ φρονοῦν ὅτι ἐκτελοῦν κοινῶνικὸν λειτούργημα.

Συγκρίνετε διαρκῶς τὴν συντελουμένην ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίαν, τὰ μαθήματά της, τὰς μεθόδους διδασκαλίας της, τὴν διδασκομένην ὕλην, τὰς ἀσκήσεις της, τὰς διαλέξεις της, τὰς ἐκδόσεις της, τὴν ἐν γένει δρᾶσιν της, μὲ τὰ τυχὸν γινόμενα εἰς ἄλλας Σχολάς, ὄχι διὰ νὰ κατακρίνετε τοὺς ἄλλους ἀλλὰ διὰ νὰ αἰσθανθῆτε τὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι σπουδάζετε εἰς τὴν Βιομηχανικὴν Σχολὴν, ὄχι διὰ νὰ κακολογήσητε τοὺς ἄλλους ἀλλὰ διὰ νὰ σκεφθῆτε καὶ νὰ

υποδείξτε τί ακόμη δύναται, με τὰ ἀσήμαντα μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει ἡ Σχολή, νὰ πραγματοποιήσῃ.

Οἱ γονεῖς σας δαπανοῦν διὰ τὴν μόρφωσίν σας, ἀγωνιοῦν διὰ τὴν ζωὴν σας, διὰ τὴν προκοπὴν σας. Πρέπει νὰ ἔχετε τὴν ἀξιόπρεπεια καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι εἰσθε ἀντάξιοι τῶν θυσιῶν των, ὅτι συναισθάνεσθε τὴν ἀγωνίαν των.

Γράφετέ τους τακτικὰ διὰ τὴν ζωὴν σας, διὰ τὴν μόρφωσίν σας, διὰ τὴν πρόοδόν σας. Δίδετε τους αὐτὴν τὴν μεγάλην χαρὰν νὰ γνωρίζουν τὰ τῆς ζωῆς σας, ν' ἀντιλαμβάνωνται ὅτι τοὺς σκέπτεσθε, ὅτι τοὺς σέβεσθε, ὅτι τοὺς ἀγαπᾶτε. Σκεφθῆτε ὅτι καὶ σεῖς θὰ γίνετε γονεῖς καὶ πράττετε ὡς τέκνα ὅ,τι αὐριοὶ θὰ ἐπιθυμῆτε νὰ πράττουν τὰ ἰδικὰ σας τέκνα.

Χαρίσατε εἰς τὴν Μητέρα σας, πού εἶναι τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ εἰς τὸν πατέρα σας τὸ χαμόγελο τῆς χαρᾶς διὰ τὴν καλὴν σας διαγωγὴν, διὰ τὴν μόρφωσίν σας, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν σας καὶ τὴν πρόοδόν σας. Αὐτὸ τὸ χαμόγελο θὰ σᾶς φέρῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτῆς τῆς εὐλογίας ἔχετε περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀνάγκη.

Ὄργανώσατε τὴν σχολικὴν καὶ ἐξωσχολικὴν σας ζωὴν. Αὐτὸ θὰ διευκολύνῃ καὶ θὰ ἀπλοποιήσῃ τὴν ἐργασίαν σας. Μὴ σπαταλᾶτε τὰς δυνάμεις σας, πού εἶναι κατ' ἀνάγκην περιορισμέναι.

Ἀγοράσατε ἐγκαίρως τὰ διδακτικὰ βιβλία σας. Εἶναι ὄργανα καὶ μέσα τῆς σπουδῆς σας. Ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ τὰ ἀγοράσετε, ἐπιφελήθητε ἀπὸ τὰ πολλαπλὰ ἀντίτυπα πού ὑπάρχουν εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῆς Σχολῆς (ὁδὸς Κύπρου 43), τῆς Βουλῆς (Παλαιὰ Ἀνάκτορα) καὶ τῶν Δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ἐφοδιασθῆτε ἐγκαίρως μετὰ τὴν γραφικὴν σας ὕλην. Εὐτυχῶς τώρα καὶ οἱ στυλογράφοι καὶ τὰ μολύβια μελάνης εἶναι προσιτὰ εἰς ὄλους. Τὰ μελανοδοχεῖα εἶναι ἀναχρονισμός, συνάμα δὲ εἶναι ἐπικίνδυνα καὶ δι' ὑμᾶς καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ἐχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι πρέπει πάντοτε νὰ εἰσθε ἕτοιμοι νὰ ἀπαντήσετε γραπτῶς εἰς διάφορα ἀπροόπτως τιθέμενα ἐρωτήματα ἢ νὰ κρατήσετε χρησίμους σημειώσεις κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κ. Καθηγητοῦ.

Πᾶσα παρερχόμενη ἡμέρα σᾶς πλησιάζει πρὸς τὰς ἐξετάσεις. Μὴ τὸ λησμονῆτε αὐτὸ. Ἐτοιμάζεσθε διαρκῶς διὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐξετάσεων. Αὐτὸ δὲν θὰ συντελέσῃ μόνον εἰς τὴν ἄκοπον καὶ σταθερὰν κατάρτισίν σας ἀλλὰ καὶ θὰ σᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τῶν ἡμερῶν τῶν ἐξετάσεων καὶ ἀπὸ τὸν ἐξευτελισμὸν νὰ παρακαλῆτε νὰ σᾶς προαγάγουν, ἐνῶ δὲν τὸ ἀξίζετε. Ἡ ἐξέτασις εἶναι τραγωδία καὶ ἐξευτελισμὸς διὰ τοὺς ἀμελεῖς, εὐκαιρία καὶ χαρὰ διὰ τοὺς ἐπιμελεῖς.

Ἡ σπουδὴ γίνεται διὰ δύο σκοποὺς: α) ν' ἀποκτήσετε θετικὴν μόρφωσιν, ἢ ὁποῖα θὰ σᾶς χρησιμεύσῃ νὰ σταδιοδρομήσετε, νὰ προαχθῆτε, νὰ ἐπιτύχητε καὶ β) ν' ἀποκτήσετε ἐν πτυχίον τὸ ὁποῖον νὰ

βεβαιώνη τὴν μόρφωσίν σας. Ἐπὶ τὸ πτυχίον δὲν εἶναι τύπος. Πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπιβράβευσις κόπων καὶ θυσιῶν, ἐπιβεβαίωσις τῶν οὐσιαστικῶν ἐφοδίων. Νὰ εἴσθε ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι οὐδένα θ' ἀπατήσετε—πλὴν τοῦ ἑαυτοῦ σας—ἐὰν ἦτο δυνατόν ν' ἀποκινήσετε τὸ πτυχίον παρ' ἄξιαν.

Ἀκούσατέ μας. Τὸ ἐπαναλαμβάνω : Ἀκούσατέ μας. Εἴμεθα πραγματικοὶ φίλοι σας, πνευματικοὶ γονεῖς σας. Αἱ ὑποδείξεις καὶ αἱ συμβουλαὶ μας προέρχονται ἀπὸ ἀληθῆς ἐνδιαφέρον, ἀπὸ πόνον καὶ στοργὴν δι' ὑμᾶς. Εἶναι ἀποτέλεσμα μακρᾶς μας πείρας. Πρέπει νὰ σᾶς βοηθήσωμεν νὰ κάμετε ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγότερα λάθη, διότι γνωρίζομεν πόσον σκληρὰ—πολὺ σκληρὰ—πληρώνομεν τὰ λάθη μας εἰς τὴν ζωὴν μας. Πρέπει νὰ σᾶς βοηθήσωμεν διὰ νὰ ἐπιτύχετε, διότι ἡ ἐπιτυχία σας ἡ ἐπαγγελματικὴ θὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας καὶ ἡ ὑπερηφάνειά μας ὡς Διδασκάλων καὶ ὡς ἀνθρώπων.

Ἀκούσατέ μας, δὲν ἔχετε τίποτα νὰ χάσετε καὶ ἔχετε πολλὰ—πᾶρα πολλὰ—νὰ κερδίσετε ἀπὸ τὰς συμβουλὰς μας, ἀπὸ τὴν ἀγάπην μας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Τοῦτο θὰ γίνῃ, ἐὰν παύσετε νὰ θεωρῆτε τοὺς Διδασκάλους σας ξένους, ἴσως ἐχθρούς σας, ἐὰν μᾶς θεωρῆτε φίλους καὶ συνεργάτας σας, ὀδηγητὰς καὶ προστατάτας εἰς τὴν ζωὴν σας. Εἶναι τοῦτο χρέος μας καὶ χαρὰ μας. Ἄς γίνῃ τοῦτο καὶ ἰδική σας πεποίθησις καὶ ὀδηγὸς εἰς τὴν σπουδαστικὴν περιόδον τῆς ζωῆς σας.

Καλῶς ἤλθατε εἰς τὴν Σχολὴν μας.

Ο ΔΗΓΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Ἡς Α' περιόδου (Ἰουνίου)

«Παρασκευασθῆτε ἐγκαίρως διὰ τὰς ἐξετάσεις σας. Μελεεῖτε συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Μὴ περιμένετε νὰ ἐτοιμασθῆτε τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Πλανᾶσθε οἰκτρῶς, ἐὰν νομίζετε ὅτι ἡ ἐν σπουδῇ μελέτη θὰ ἀποδώσῃ καρπούς. Πρὸς τί νὰ ἐξαπατᾶτε τὸν ἑαυτὸν σας: Τί οὐσιαστικά ἔχετε νὰ κερδίσετε, ἐὰν ἐξαπατήσετε τὸν ἐξεταστήν σας;

Μὴ σπαταλᾶτε τὸν χρόνον σας. Εἶναι πολὺτιμος καὶ δὲν ἐπανευρίσκεται. Ἡ ζωὴ θὰ σᾶς ὑπενθυμίξῃ πάντοτε τὴν σπατάλην τοῦ χρόνου. Ἐκδικεῖται σκληρῶς. Ἀντιθέτως, ἡ νεότης σας πρέπει νὰ εἶναι γόνιμος διὰ τὴν σταδιοδρομίαν σας, ἡ ὁποία δυστυχῶς θὰ εἶναι δύσκολος, λόγῳ τῶν γενικωτέρων συνθηκῶν τοῦ τόπου. Μὴ πλανᾶσθε καὶ μὴ αὐταπατᾶσθε. Ἡ ζωὴ θὰ σᾶς ἀποδείξῃ ὅτι χρειάζεσθε πολλὰς γνώσεις καὶ πλήρη ἐξάσκησιν τοῦ πνεύματός σας εἰς τὴν οικονομικὴν καὶ διοικητικὴν σκέψιν.

Ἡ ἐπιπολαία γνώσις δὲν ἀποτελεῖ στοιχεῖον ἐπιτυχίας. Σᾶς ἐγγνώμεθα τὸ ἀπόλυτον τῆς ἀληθείας ταύτης, διότι ζῶμεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν σκληρὰν πραγματικότητα, ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἡ ποικίλη πείρα μας νὰ εἶναι πηγὴ πολὺτιμος διὰ τοὺς σπουδαστάς μας. Σηριζάτε ἐπὶ τῆς συστηματικῆς καὶ θετικῆς μορφώσεώς σας καὶ ἐπὶ τοῦ ἠθους σας τὴν ἐπιτυχίαν σας. Ἀκούσατε τὰς συμβουλὰς μας, διότι προέρχονται ὄχι μόνον ἀπὸ γνώσιν ἀλλὰ καὶ ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς σπουδαστάς μας, ποὺ εἶναι ὅλοι παιδιὰ μας.

Προσέλθετε ἐγκαίρως εἰς τὰς ἐξετάσεις σας. Ἡ βραδύτης ἀποδεικνύει ἀκαταστασίαν καὶ ἀμέλειαν. Οἱ βραδύνοντες ἀποκλείονται τῶν ἐξετάσεων καὶ μηδενίζονται. Σχολῆ σημαίνει ὀργανωσις, τάξις, σημαίνει τὸ Ἴδρυμα τὸ ὁποῖον Καθηγηταὶ καὶ σπουδασταὶ πρέπει πρῶτοι νὰ σέβωνται. Σκεφθῆτε πόσον μία ἀπλῆ βραδύτης δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ μέλλον σας. Οὐδεμία δικαιολογία ὑπάρχει. Ἄλλωστε, ὁ Κανονισμὸς τῶν Ἐξετάσεων ἀπαγορεύει ἀπολύτως τὴν κατ' ἰδίαν ἐξέτασιν. Οὐδεὶς, οὔτε ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς οὔτε ἄλλος τις, ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν μεταγενεστέραν ἐξέτασιν. Μὴ ἀπασχολῆτε οὐδένα μὲ σχετικὰ διαβήματα. Ἀπλῶς τὸν ταλαιπωρεῖτε ἀσκόπως, χωρὶς τίποτε νὰ δυνηθῆτε νὰ ἐπιτύχετε.

Προσέλθετε εἰς τὴν ἐξέτασιν μὲ ἠρεμίαν καὶ θάρρος. Μὴ καταλαμβάνεσθε ἀπὸ ἐκνευρισμόν, ὃ ὁποῖος θὰ σᾶς παρεμποδίσῃ νὰ ἐκθέσετε καλῶς τὰς γνώσεις σας καὶ τὰς ἀπόψεις σας. Ὁ ἐκνευρισμὸς σας εἶναι φυσικὸν νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐξεταζομένους, ἀκόμη καὶ εἰς τὸν ἐξεταστήν σας. Μὴ λησμονῆτε ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος, κοπιᾶζων ἀφαντάστως πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς κατὰ τὴν ἐξέτασιν. Νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι ὁ ἐξεταστής εἶναι φίλος σας

ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖ ἐν καθήκον εὐχάριστον, ὅταν ὁ ἐξεταζόμενος ἐμφανίζεται κατηρητισμένος, καὶ ἐξαιρετικῶς δυσάρεστον, ὅταν ὁ σπουδαστὴς εἶναι ἀμελέτητος. Ὁ ἐξεταστὴς εὐχεται πάντοτε νὰ ἐπιτύχετε. Πρέπει, ὅμως, νὰ τὸ θέλετε καὶ οἱ. Μόνον ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία σας.

Μὴ ἀποστηθίζετε τὰ κείμενα τῶν Καθηγητῶν σας, ἀλλὰ κατανοεῖτε τὸ περιεχόμενόν των. Οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν φρασεολογίαν καὶ τὰς προσωπικὰς ἀπόψεις τῶν Καθηγητῶν τοῦτο, ὅμως, δὲν σημαίνει ἀσυνδοσίαν καὶ ἀναρχίαν σκέψεως καὶ διατυπώσεως. Μὴ ταλαιπωρῆσθε μὲ τὰς ὑποσημειώσεις τῶν βιβλίων μας. Ἐχουν τὴν ἀξίαν των καὶ τὴν χρησιμότητά των ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀντικείμενον ἐξετάσεως.

Ἀπαντᾶτε εἰς τὸ τιθέμενον θέμα ἐξετάσεως σαφῶς, διότι τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν τοῦ ζητήματος, καὶ μεθοδικῶς, διότι τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν ὀρθὴν σκέψιν σας καὶ τὴν καλὴν σύνταξιν. Ἡ ἀπάντησίς σας πρέπει νὰ εἶναι καὶ συγκεκριμένη καὶ περιωρισμένη εἰς τὸ θέμα. Ἀπαγορεύονται αἱ περιττολογίαι, αἱ γεγικότητες καὶ ἡ ἐπέκτασις εἰς ἄλλο θέμα, διότι τοῦτο ἀποδεικνύει ἔλλειψιν συγκεντρώσεως, ἀνοργάνωτον σκέψιν ἢ προσπάθειαν παραπληγήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐξεταζομένου. Ἐφιστᾶται ἰδιαιτέρως ἡ προσοχὴ τοῦ ἐξεταζομένου εἰς τὴν ὀρθογραφίαν καὶ τὴν σύνταξιν, ὡς καὶ εἰς τὸ εὐανάγνωστον. Ὁ ἐξεταστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐλαττώσῃ τὸν βαθμὸν καί, ἀκόμη, νὰ ἀπορρίψῃ τὸν ἐξεταζόμενον. Χρέος μας εἶναι νὰ παταχθῇ ἡ γλωσσικὴ ἀναρχία, ἡ ὅποια τόσον ἔχει βλάψῃ τὸ ἔθνος. Εἰσθε, πάντως, ἐλεύθεροι νὰ διατυπώνετε τὰς σκέψεις σας εἰς τὴν δημοτικὴν ἢ τὴν καθαρεύουσαν, τηροῦντες βεβαίως τοὺς γλωσσικοὺς κανόνας ἐκάστης ἐξ αὐτῶν.

Πρὶν ἐρωτηθῆτε, εἰς τὴν προφορικὴν ἐξέτασιν, μὴ ἀπαντᾶτε οἱς ἐφόσον ἄλλος ἐξετάζεται. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅχι μόνον ἔλλειψιν ἀνατροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἔλλειψιν ἀλληλεγγύης πρὸς τὸν συνάδελφόν σας. Εἶναι, κατ' οὐσίαν, ἡ πρᾶξις σας προπέτεια μετὰ κακότητος. Τοῦτο δὲν σᾶς τιμᾷ, διαθέτει δὲ δυσμενῶς τὸν ἐξεταστὴν σας.

Μὴ λησμονεῖτε ὅτι, ἐὰν θέλετε νὰ ἐπιτύχητε ἐλάττωσιν τῶν διδάκτρων σας, πρέπει ὁ βαθμὸς τῆς ἐπιτυχίας σας νὰ εἶναι τουλάχιστον 6,5. Ἡ Σχολὴ εἶναι ὀρθὴν νὰ προστατεύῃ καὶ νὰ ἐνισχύῃ τοὺς ἀπόρους, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ εἶναι καλοὶ σπουδασταί. Ὁ κακὸς σπουδαστὴς πρέπει νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἄλλοῦ πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ τὴν διάθεσιν τοῦ χρόνου του. Εἶναι κρῖμα νὰ σπαταλᾷ τις τὰς δυνάμεις του, ἐνῶ ἄλλοῦ δύναται νὰ τὰς διαθέσῃ ἐπωφελέστερον δι' ἑαυτὸν καὶ τὴν Κοινωνίαν. Ἡ Σχολὴ εἶναι Ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα καὶ ὄχι φιλανθρωπικὸν κατάστημα.

Ὅσοι ἐπιτύχουν εἰς τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις βαθμὸν τουλάχιστον 8 ἀπαλλάσσονται κατὰ τὸ ἥμισυ τῶν διδάκτρων, ἀνεξαρτήτως ἐὰν εἶναι ἀποροὶ ἢ ὄχι, ὅσοι δὲ ἐπιτύχουν βαθμὸν ἄνω τοῦ 9,5 ἀπαλλάσσονται ἐξ ὀλοκλήρου τῶν διδάκτρων καὶ τυγχάνουν

εἰδικῶν ἠθικῶν καὶ ὕλικῶν ἀμοιβῶν ὑπὸ τῆς Σχολῆς».

Τῆς Β' περιόδου (Σεπτεμβρίου)

«Διαδέσατε δλόκληρον τὸν μῆνα Ἰούλιον πρὸς πλήρη πνευματικὴν σας ἀνάπασιν. Κλείσατε τὰ βιβλία σας καὶ ἐπιδοθῆτε εἰς λελογισμένην ἀσκησιν τοῦ σώματός σας. Παίξατε καὶ διασκεδάσατε ὡς νέοι.

Ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου ἐνθυμηθῆτε ὅτι ἡ μόρφωσις ἀποκτᾶται μὲ κόπους καὶ θυσίας καὶ ὅτι ἡ ἐπιτυχία σας εἰς τὰς Ἐξετάσεις πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπιβράβευσις αὐτῶν τῶν κόπων καὶ τῶν θυσιῶν. Μελετήσατε συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς τὰ μαθήματά σας. Τοῦτο ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον σας καὶ ἡ ἀξιοπρέπειά σας.

Ὅσοι τυχὸν ἐπεύχατε εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἰουνίου συντάξατε μίαν ἐργασίαν ἐκ τῶν ὀρισθειῶν ὡς ὑποχρεωτικῶν συμφώνως πρὸς τὸ ἐν ἰσχύι Πρόγραμμα Ἐργασιῶν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους.

Ὄργανώσατε τὴν ζωὴν σας κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς.

Μὴ σπαταλᾶτε τὸν χρόνον σας. Εἶναι πολὺτιμος καὶ δὲν ἐπαγευρίσκειται. Σᾶς ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ ζωὴ θὰ σᾶς ὑπενθυμίξη πάντοτε τὴν σπατάλην τοῦ χρόνου. Ἡ νεότης σας πρέπει νὰ εἶναι γόνιμος διὰ τὴν σταδιοδρομίαν σας. Μὴ κάμετε τίποτε διὰ τὸ ὅποιον θὰ μετανοήσατε. Ἡ ζωὴ ἐκδικεῖται σκληρὰ. Μὴ τὴν προκαλεῖτε. Ἀκούσατε τὰς συστάσεις μας, αἱ ὁποῖαι πηγάζουν ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπην καὶ ἀπέραντον ἐνδιαφέρον. Δὲν θέλομεν νὰ ἔχετε ἀργότερον τὴν πικρίαν ὅτι δὲν μᾶς ἠκούσατε. Ἀντιθέτως, φιλοδοξοῦμεν νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν σας καὶ τὴν εὐτυχίαν σας. Αὐτὸ θὰ εἶναι ἡ μόνη ἰκανοποίησις τῶν κόπων καὶ τῶν θυσιῶν μας».

Τῶν Συμπληρωματικῶν Ἐξετάσεων (Ἰανουαρίου)

«Αἱ ἐξετάσεις τοῦ Ἰανουαρίου εἶναι μερικαὶ καὶ συμπληρωματικαί. Δὲν ἀποτελοῦν νέαν ἐξεταστικὴν περίοδον. Πρέπει τοῦτο καλῶς νὰ κατανοήσουν οἱ σπουδασταί.

Ἀποτελοῦν αἱ ἐξετάσεις αὐταὶ μίαν ταλαιπωρίαν διὰ τὴν Σχολὴν καὶ ἰδίᾳ διὰ τοὺς ἐξεταστάς, συνάμα δὲ δημιουργοῦν τὸ παιδαγωγικὸν ἄτοπον νὰ λήγῃ τὸ Ἀ' ἀκαδημαϊκὸν ἔξάμηνον καὶ ὁ σπουδαστὴς νὰ μὴ γνωρίζῃ εἰς ποῖον ἔτος σπουδῶν ἀνήκει. Κατ' ἀνάγκην, τὰ «Μητῶρα τῶν σπουδαστῶν» ἐκάστου ἔτους παραμένουν ἐκκρεμῆ.

Οἱ σπουδασταὶ πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ κρίσις κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἰανουαρίου εἶναι αὐστηροτέρα, διὸ καί, συνήθως, γίνεται συγχρόνως προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

Εἰς ὅλον τὸν κόσμον δύο μόνον ἐξεταστικαὶ περίοδοι ὑπάρχουν. Μόνον εἰς τὸν τόπον μας, λόγῳ τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων καὶ ἀπὸ δημοκοπικοῦς λόγους, ἐπετράπησαν πολλαὶ ἐξεταστικαὶ περίοδοι εἰς τινὰ ἀνώτερα πνευματικὰ ἰδρύματα. Ἡ Σχολὴ ἀποφεύγει τὴν μίμησιν τῶν κακῶν καὶ ἀναζητεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ μόνον τὰ καλὰ παραδείγματα. Αἱ πολλαὶ περίοδοι, ἐκτὸς τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως Καθηγητῶν καὶ Προσωπικοῦ, συντείνουν εἰς τὴν ἐπιβράβευσιν τῆς ὀκνηρίας καὶ εἰς τὴν φορολογίαν τῶν ἐξεταζομένων διὰ πολλαπλῶν ἐξετάσεων».

Σ Υ Σ Τ Α Σ Ε Ι Σ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΔΙΑ ΤΟ ΠΤΥΧΙΟΝ

Ἄγαπητέ μας φίλε,

Ἐτοιμάζεσαι ἐντὸς τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νὰ ὑποστῆς τὰς ἐπιπτυχίῳ ἑξετάσεις σου. Εἶναι πραγματικὰ ἑξαιρετικά δι' ἐσέ αἱ ἡμέραι αὐταὶ καὶ τὸ γεγονός τῶν ἑξετάσεων εἶναι βασικόν διὰ τὴν ζωὴν σου. Ἐχομεν πλήρη ἐπίγνωσιν αὐτοῦ, διότι οἱ ἑξετασταὶ σου ἐνθυμοῦνται πάντοτε ὅτι ὑπῆρξαν κάποτε καὶ αὐτοὶ ἑξεταζόμενοι.

Ἄντιλαμβανόμεθα τὴν ψυχολογικὴν σου κατάστασιν καὶ δι' αὐτὸ σοῦ ἀπευθύνομεν τὰς δλίγας αὐτὰς φράσεις, διὰ νὰ σὲ τονώσωμεν καὶ νὰ σὲ ἐνισχύσωμεν νὰ ἀποβάλλῃς τὸν φόβον, ὃ ὁποῖος τόσον πολὺ κακῶς δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἐπίδοσίν σου. Πρέπει γὰρ πιστεῦσθαι ὅτι πρόκειται νὰ ἑξετασθῆς ὄχι ἀπὸ ἀντιπάλους σου ἢ ἀγνώστους καὶ ἀδιαφόρους, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς Καθηγητὰς σου, πού εἰναι ἀναγκαίως φίλοι σου καὶ ἐπιθυμία καὶ χαρὰ των εἶναι νὰ ἐπιτύχῃς εἰς τὰς ἑξετάσεις σου. Ὑπῆρξαν οἱ ἑξετασταὶ σου Καθηγηταὶ σου καὶ εἶναι καὶ θὰ μείνουν φίλοι σου, καθοδηγηταὶ σου, σύμβουλοί σου. Διατί λοιπὸν θὰ φοβηθῆς; Ἄντιθέτως, πρέπει νὰ προσέλθῃς εἰς τὰς ἑξετάσεις σου μὲ θάρρος καὶ μὲ ψυχραιμίαν.

Πρέπει, ὅμως, νὰ προσέλθῃς ἐπαρκῶς κατηρητισμένος. Τὸ Πτυχίον ἀποτελεῖ δικαίωμα μόνον διὰ τὸν ἱκανόν. Ὅπως οὐδεὶς ἐξεφρονῶν ἑξεταστὴς δύναται νὰ ἀρνηθῆ τὸν καλὸν βαθμὸν εἰς τὸν ἱκανόν ὑποψήφιον, οὕτω οὐδεὶς ἑξεταστὴς σεβόμενος τὸν ἑαυτὸν του δύναται νὰ παραχωρήσῃ ἕνα βαθμὸν εἰς ἕνα ἀποτυχημένον σπουδαστήν. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχῃ οὔτε ἐλαστικότης, οὔτε κακότης, οὔτε καταστρεπτικὴ ἐπιείκεια, οὔτε ἀλόγιστος σκληρότης. Ἐν τῇ μεσότητι παραμένει πάντοτε ἡ ἀρετὴ. Κρίνομεν ἐντὸς τῶν πλαισίων μιᾶς ἐπιτρεπομένης ἐπιεικείας καὶ μιᾶς λελογισμένης αὐστηρότητος. Διότι σκοπὸς τῶν ἑξετάσεων εἶναι νὰ πληροφορορηθῶμεν ἕαν κατεβλήθη ἡ δέουσα ἐκ μέρους τοῦ σπουδαστοῦ προσπάθεια νὰ ἀντιληφθῆ τὰς γενικὰς γραμμάς τῶν θεμάτων καὶ νὰ διαπιστώσωμεν ἕαν ἀπέκτησε τὴν δέουσαν ἱκανότητα σκέψεως, ἕαν κατενόησε τὸν μηχανισμόν τῶν διαφορῶν τρεχόντων προβλημάτων. Δὲν χανόμεθα εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ δὲν πνίγομεν τοὺς σπουδαστὰς εἰς τὴν ἀτέρμο-να θάλασσαν τῶν ὑποσημειώσεων τῶν βιβλίων μας. Δὲν ζητοῦμεν οὔτε σοφοὺς οὔτε ἀναμηρुकαστὰς τῶν ὀρισμῶν μας. Γνωρίζομεν ὅτι βαθμολογοῦμεν ὑποψηφίους διὰ πτυχίον. Εἶναι, ὄντως, πολὺ μεγάλη ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς σοφίας καὶ τῶν γνώσεων τῶν ἀπαιτήτων διὰ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς ὑποψήφιος.

Γνωρίζομεν ὅτι ὑπάρχουν παράπονα διὰ τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ παταχθῆ ἡ λόγῳ τῶν ἀνωμαλιῶν κρα-

τήσασα πολιτικὴ εἰς τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ Ἰδρύματα, τῆς ἀλογίστου ἐπιεικειᾶς. Ἡ Κοινωνία καὶ ἡ Πολιτεία ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν, καὶ δικαίως. Δι' αὐτὸ καὶ αἱ Σχολαὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τοὺς σπουδάζοντας.

Πρέπει νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ὠραίαν φράσιν τοῦ S. Wright : ἡ θέσις πρέπει νὰ ζητῆ τὸν ἄνθρωπον καὶ ὄχι ὁ ἄνθρωπος τὴν θέσιν· διότι πάρα πολλοί, δυστυχῶς, εἶναι οἱ θεσιθῆραι, ὀλίγοι ὅμως ἔχουν τὰ πραγματικὰ προσόντα δι' ἑκάστην θέσιν.

Τὸ καθήκον μας εἶναι νὰ δημιουργῶμεν πραγματικὰ προσόντα εἰς τοὺς νέους. Τὸ ἀντίθετον εἶναι κοινὴ δημαγωγία· καὶ ὅπως λέγει ὀρθῶς ὁ λόρδος Brochain : «ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἔχη σκοπὸν νὰ μορφώῃ νέους, ὥστε νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀδηγηθοῦν ἀπὸ τὸν χεῖριστον, νέους ἱκανοὺς νὰ κυβερνηθοῦν ἀλλὰ ἀνικάνους νὰ ὑποδουλωθοῦν».

Φυσικά, μὴ στηρίζεσαι εἰς πλάγια μέσα. Ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἀποτελεσματικά, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐρεθίζουν — καὶ δικαίως, — τοὺς ἔξεταστάς. Ἡ τυχὸν χρησιμοποίησις των διαφθείρει καὶ ὑποβιβάζει τοὺς πάντας : σέ, ἡμᾶς, τοὺς τρίτους. Δημιουργεῖται φαῦλος φαύλων κύκλος. Αὐτὸ εἶναι ἀπαράδεκτον, καὶ εἶναι τόσον ὑποτιμητικὸν δι' ὅλους, ἰδιαίτερος διὰ τὴν Σχολὴν μας, ἡ ὁποία φιλοδοξεῖ, πρὸ παντός, νὰ δημιουργήσῃ νέους μὲ ἦθος.

Ἀκόμη, μὴ στηρίζεσαι εἰς τὸν οἶκτον. Εἶναι τόσον ἐξευτελιστικὸν καὶ ἀνάξιον ἑνὸς νέου. Ὁ οἶκτος εἶναι ἐπιβεβλημένος εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἔχη σχέσιν μὲ τὴν Ἐπιστήμην. Ἡ βαθμολογία δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς διαβιώσεως τοῦ ὑποψηφίου. Τιμᾶ ἡ Σχολὴ ἰδιαίτερος τὸν ἐργαζόμενον ὁ ὁποῖος ὑπὸ σκληρῶν ὅρων μορφώνεται, ἀλλὰ δὲν χαρίζεται εἰς ἐκείνον ὁ ὁποῖος προσέρχεται ἀκατάριστος λόγῳ βιοτικῶν ὅρων. Ἡ Σχολὴ εἶναι ἀνώτερον πνευματικὸν καὶ μορφωτικὸν Ἰδρυμα καὶ ὄχι φιλανθρωπικὸν κατὰσταμα. Μὴ αὐτοῦποβιβάζεσθε ζητοῦντες τὸν οἶκτον, ἀλλὰ, ἀντιθέτως, ἐργάζεσθε διὰ νὰ διατηρήσετε τὴν ἀξιοπρέπειάν σας, πολῦτιμον πηγὴν ἱκανοποιήσεως εἰς τὴν ζωὴν.

«Λυπηθῆτε με, λέγει ὁ ἀκατάριστος σπουδαστής, καὶ παραβῆτε τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ ἠθικὴν σας συνείδησιν. Βραβεύσατε ὄχι τὴν φιλοπονίαν μου, τὴν μόρφωσίν μου, τὴν ἀρετὴν μου καὶ τὰ προσόντα μου, ἀλλὰ τὴν ὀκνηρίαν μου, τὴν ἀδιαφορίαν μου, τὴν ἀνικανότητά μου, τὰς μειωμένας πνευματικὰς μου δυνάμεις. Δώσατέ μου τὸ «χαρτί» διὰ νὰ γλυτώσω ἀπὸ ἐμέ». Ἄλλὰ τότε, ἀγαπητέ φίλε, ποῖος θὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεώς μας καὶ ποῖος θὰ γλυτώσῃ, πρὸ παντός, τὴν κοινωνίαν ἀπὸ ἑνὸς νέου κοινωνικοῦ παράσιτον, τὸ ὁποῖον, κλαυθμηρίζον καὶ ἀνεμίζον ἑνὸς ἀνώτερον πτυχίον, θὰ ζητῆ οἶκτον καὶ θέσιν, ἐνῶ δὲν θὰ προσφέρῃ εἰμὴ ἀμάθειαν καὶ αὐθάδειαν ;

Ἡ ἀπονομή τοῦ τίτλου πρέπει νὰ εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον ἀναγνώρισις, διαπίστωσις καὶ ἐπιβράβευσις τῶν πνευματικῶν σου ἐφο-

δίων. Ἡ Σχολή, κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ τόσον μεγάλου, τόσον ὑψηλοῦ καὶ τόσον σπουδαίου αὐτοῦ λειτουργήματος, καυχᾶται ὅτι ἔχει πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς. Τὸ πτυχίον εἶναι ἐν συμβόλαιον μεταξύ τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς Σχολῆς. Ἀλλοίμονον, ἐὰν ἡ Σχολή δὲν ἔχη ἐπίγνωσιν τῶν ὑποχρεώσεων αἱ ὁποῖαι γεννῶνται ἐκ συμβολαίου τοιαύτης ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς σημασίας.

Μὲ τὸ πτυχίον του ὁ σπουδαστῆς ἀποκτᾷ δικαιώματα, καὶ συνεπῶς ἡ ἀπονομή τούτου δέον νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν κόπων καὶ θυσιῶν του, τῶν ἀγώνων καὶ προσπαθειῶν του. Μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν αὐτὴν ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Κοινωνία ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ τὸ ἀναγνωρίσουν καὶ νὰ τὸ τιμοῦν. Ἡ Κοινωνία καὶ ἡ Πολιτεία εἶναι πολλάκις διστακτικαὶ ἀπέναντι αὐτῶν τῶν τίτλων. Ὁρθῶς, λόγῳ τῆς πλημμυρίδος τῶν τίτλων οἱ ὁποῖοι μόνον κατὰ τύπους, πολλάκις, εἶναι ἐπιστημονικοί. Τοιοῦτοτρόπως, ὁ τύπος τοῦ πτυχίου καθίσταται πολλάκις κοινωνικῶς ἐπικίνδυνος, διότι εἶναι ἐχθρὸς τῆς πραγματικῆς ἀξίας. ἐνῶ ὁ τύπος πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν ἐπιβράβευσιν καὶ τὴν διασφάλισιν τῆς οὐσίας : ἐν προκειμένῳ, τῆς πραγματικῆς ἀνωτέρας μορφώσεως.

Αὐταὶ εἶναι αἱ βασικαὶ σκέψεις ποὺ διέπουν τὴν Σχολὴν μας καὶ αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ γίνωνται κοινὴ συνείδησις εἰς ὅλους τοὺς σπουδαστάς. Πρέπει νὰ συνεχισθῇ μία παράδοσις τιμῶσα τὴν Σχολὴν καὶ τὰ πτυχία τῆς. Τότε ἐπιτυγχάνει εἰς τὸ ἔργον τῆς μία Σχολή. ὅταν ὅλοι—Κράτος, κοινωνία, καθηγηταί, σπουδασταί—ἔχουν πλήρη ἐμπιστοσύνην ὅτι τὰ πτυχία ἀπονέμονται μόνον εἰς τοὺς ἀξιούς. Διὰ τοῦτο πρέπει εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις νὰ προσέρχωνται μόνον οἱ ἀξιοὶ καὶ αὐτοί, τότε, νὰ ἔχουν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην ὅτι θὰ ἐξετασθοῦν μὲ ἀνθρωπιὰν καὶ ὅτι θὰ χορηγοῦν μὲ δικαιοσύνην.

ΠΡΟΠΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΙ

*Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε·
διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους.*

Παῦλος

Ἡ Σχολὴ εἶχε τὴν τιμὴν καὶ εὐτυχίαν νὰ συγκαταλέξη μεταξὺ τῶν ὁμιλητῶν τῆς διαπρεπεῖς ξένους ἐπιστήμονας, ὡς οἱ κ.κ. Artigues, Διευθυντῆς τῆς Ἑταιρείας Ὁργανώσεως Bedau, Bartels, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ohio, Bize, Καθηγητῆς τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers, Brunnet, Καθηγητῆς τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers, Caistle, ἄγγλος Ὁρκωτὸς Λογιστής, Degois, Διευθυντῆς τῶν Τελωνείων τῆς Γαλλίας, Fougerolle, Πρόεδρος τοῦ Διεθνoῦς Ἐπιμελητηρίου, Fourastié, Καθηγητῆς τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers, Friedmann, Διευθυντῆς τῶν Σπουδῶν τοῦ Ἰνστιτούτου Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, Haesele, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἰνσμπρουκ, Hebblethwaith, Σύμβουλος τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, Laufenburger, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, Danty-Lafrance, Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς Ἐπιστημονικῆς Ὁργανώσεως, Möller, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἀμβούργου, Mothes, Καθηγητῆς τῆς Μεταλλειολογικῆς Σχολῆς τοῦ Nancy, Perlmann, Στατιστικὸς Σύμβουλος τοῦ Ο.Η.Ε., Rosenfeld, Στατιστικὸς Ἐμπειρογνώμων τοῦ Ο.Η.Ε., Schmidt, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κιέλου, Shapiro, Στατιστικὸς Ἐμπειρογνώμων τοῦ Ο.Η.Ε. κ.τ.λ.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τινὰς ἐκ τῶν λόγων τῶν ἐκφώνηθέντων κατὰ τὰ παρατεθέντα ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς πρὸς τιμὴν τῶν φιλοξενουμένων δεῖπνα, ἅτινα ἐτίμησαν Πρυτάνεις καὶ Καθηγηταὶ ἄλλων Σχολῶν, Πρόεδροι Ἐπιμελητηρίων κ.τ.λ.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ *

*Κατὰ τὸ δοθὲν δειπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Καθηγητοῦ
τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων κ. Laufenburger*

Δεσμοὶ ἀκατάλυτης φιλίας καὶ μιᾶ φυσικῆ συγγένεια ἐνώνουν τοὺς δύο μας λαούς, Κληρονόμους τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Εἶναι χρέος μας νὰ εἴμαστε οἱ ἄξιοι συνεχισταὶ του.

Πράγματι ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλη, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Ἀριστοφάνη, τοῦ Πραξιτέλη καὶ τῶν οἰκοδόμων τοῦ Παρθενῶνος ἀνέζησε σ' αὐτοὺς τοὺς λαμπεροὺς πρίγκηπας τοῦ πνεύματος, τὸν Ντεκάρτ, τὸν Πασκάλ, τὸν Αὐγουστον Κόντ, τὸν Ρακίνα, τὸν Κορνήλιο, τὸν Ραμπελαὶ καὶ τὸν Μολιέρο, τὸν Ροντέν, καὶ τοὺς οἰκοδόμους τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων.

Ὅπως ἡ Ἑλλάδα τοῦ 4ου αἰῶνος π.Χ. ἐδημιούργησε τὸν ἐλεύθερο ἄνθρωπο, ἔτσι καὶ ἡ Γαλλία τοῦ 16ου αἰῶνος μᾶς ἔδωσε τὸν πολιτισμένο ἄνθρωπο καὶ στὸν 18ον αἰῶνα τὸν ἄνθρωπο τὸν φωτισμένο.

Γι' αὐτὸ δρθὰ πρὸς τὴν Γαλλία στρέφονται τὰ βλέμματα κάθε ἐργάτη τοῦ Πνεύματος ποὺ ἀναζητεῖ τὴν Ἀλήθεια, ὅπως πάλι πρὸς τὴ Γαλλία—ὅπως καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα—στρέφεται ἡ ἀνήσυχη ἀνθρωπότης, γιατί μέσα σ' αὐτὴ τὴ παγκόσμια δίνη ποὺ ἔχει ξεσπάσει στοὺς λαοὺς σεῖς οἱ Γάλλοι καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴμαστε «τὸ ἄλλας τῆς γῆς», καὶ «ἐὰν τὸ ἄλλας μωραρθῇ ἐν τίνι ἀλίσθησεται!».

Ἡ φιλολογία σας εἶναι ἀνθρώπινη, ὅπως καὶ ἡ ἰδική μας. Ἡ σαφήνεια καὶ ἡ ἀπλότης εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐπιστημονικῆς σκέψεως, ποὺ πάντα ἀνοίγει τὸ δρόμο σὲ νέες ἀνακαλύψεις.

Τίποτε δὲν εἶναι πιὸ ἀντίθετο στὸ Γαλλικὸ πνεῦμα, ὅπως καὶ στὸ Ἑλληνικὸ—ἀπὸ τὴ βάρβαρη καὶ ἀνήθικη ἀντίληψη τοῦ ὑπερανθρώπου. Νὰ εἶναι κανεὶς ἄνθρωπος, ὅσο μάλιστα μπορεῖ περισσότερο, αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδανικὸ κάθε ἐποχῆς, ἀπὸ τὸν Ντεκάρτ μέχρι τὸν Μπέρκσον, ἀπὸ τὸν Πασκάλ ἕως τὸν Ζωρές, ἰδανικὸ ποὺ ἡ φιλο-

* Ἀπόσπασμα προπόσεως. Προηγουμένως ὁ κ. Π. ἐξήγησε τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ κ. Καθηγητοῦ.

σοφία και ἡ γαλλικὴ σκέψη ἔκαναν κτῆμα τους και ποὺ διέδωσαν ἀνά τὸν κόσμο.

Στὰ Καταλωνικὰ πεδία ἢ Γαλλία—ὅπως ἄλλοτε ἢ Ἑλλάδα στὸν Μαραθῶνα και στὴ Σαλαμίνα—σταματοῦσε τὸ πιδ τρομακτικὸ κύμα τῆς βαρβαρότητας ποὺ ἀπειλόησε ποτὲ τὸ δυτικὸ πολιτισμὸ.

Ἐὰν ὁ Ἀττίλας ἀπέβαινε τότε νικητῆς, θὰ ἐχάνετο ἀσφαλῶς τὸ σύνολο τῶν αἰσθημάτων, τῶν παραδόσεων, τῶν ἰδεῶν, ποὺ μᾶς κληροδότησαν οἱ δύο ἀρχαῖοι πολιτισμοί, τῶν Ἀθηνῶν και τῆς Ἱερουσαλήμ.

Στὶς πεδιάδες τοῦ Πουατιέ, ὅπως ἢ Ἑλλάδα στὸ Βυζάντιο, ἢ Γαλλία σώζει ἀκόμη μία φορὰ τὸν κόσμο ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ Ἰσλάμ.

Ἀκόμη μία φορὰ ἢ Γαλλία, στὶς ἱστορικὲς πεδιάδες τοῦ Μάρνη, ἔθραυσε τὴν ὄρμη τῶν ὀρδῶν τοῦ Κάιζερ, ὅπως ἢ Ἑλλάδα στὰ Βορειηπειρωτικὰ βουνὰ ἐγελαιοποίησε τὶς δυνάμεις τοῦ Μουσσολίνι.

Και προπαντὸς—ὅπως ἢ Ἑλλάδα—ἢ Γαλλία ἀγαπάει νὰ μάχεται για τὶς ἰδέες. Εἶναι ἢ ὑψηλὴ των μοῖρα νὰ εἶναι οἱ μεγάλοι φύλακες τῶν ἰδεῶν.

Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 89 ξεπερνώντας τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας ἔφερε στὸν κόσμο τὶς μεγάλες ἀρχὲς τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἰσότητος και τῆς Δικαιοσύνης. Λίγο ἀργότερα ἢ Ἐθνικὴ μας ἐπανάστασις, ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὰ ἰδανικὰ τοῦ 89, καλοῦσε τοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς στὸν ἀγῶνα για τὴν ἀπελευθέρωση και διεκλήρυσσε τὸ δικαίωμα τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν δουλωμένων ἐθνοτήτων.

Ἀναντίρρητα ἢ Γαλλία, ὅπως ἢ ἀθάνατη Ἑλλάδα, ἔχει ὡς ἀποστολὴ νὰ βλέπει ὅλα ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς ἀνθρωπότητας. Ἀπ' αὐτὸ πηγάζει αὐτὴ ἢ δύναμις τῆς Φιλολογίας τῆς, τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἐπιστήμης, τῆς τέχνης, τοῦ πολιτισμοῦ και ὀλοκλήρου τῆς ἱστορίας τῆς.

Ἀγαπήσαμε και ἀγαποῦμε τὴ Γαλλία.

Ὅταν, στὸν τελευταῖο πόλεμο, οἱ δυνάμεις τῆς προόδου ἀγωνίζονταν ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ὅλοι παρακολοιθῆσαμε μὲ ἀγωνία τὸ δράμα τῆς Γαλλίας.

Μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε : Ὁ κόσμος, ποὺ κρατοῦσε τὴν ἀναπνοὴ του μὲ τὴν ἐπίθεση τῶν ναζι, ἔνοιωσε πολὺ καλὰ πόσο ἀγαπημένη και ἀπαραίτητη τοῦ ἦταν ἢ Γαλλία.

Ὁ κόσμος ἔνοιωσε καλὰ τὸ κενὸ ποὺ θὰ σχηματιζότανε μετὰ τὴν πτώση τῆς Γαλλίας.

Ὅταν ἢ Γαλλία ὑπέκυψε κάτω ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῆς τρομακτικῆς βαρβαρότητος τῶν ναζι, ὅταν νομίσαμε ὅτι βλέπαμε ὅλα τὰ ἰδανικὰ τῆς ζωῆς ἔτοιμα νὰ θυθισθοῦν μέσα στὸ κύμα τῆς βάρβαρης εἰσβολῆς, τότε νοιώσαμε ἄκόμα περισσότερο τί σημαίνει για κάθε ἐλεύθερο ἄνθρωπο ὁ γαλλικὸς πολιτισμὸς.

Καταλάβαμε πολὺ καλὰ ὅτι ἐὰν ἢ Γαλλία ἐξαφανιζόντανε ἀπὸ

τὸν κατάλογο τῶν ἐλευθέρων Ἑθνῶν, ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ θὰ ἔχανε τὴν εὐγένεια καὶ τὴν ὁμορφιά της.

Γιατὶ ἡ πολυαγαπημένη Γαλλία σημαίνει ἐλευθερία, χάρη, αἰσθημα τοῦ μέτρου, λεπτότητα.

Κλάψαμε γιατί νοιώσαμε τότε πολὺ καλὰ. νοιώσαμε εἰς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς μας τί ἐσήμαινε γιὰ ὅλη τὴν Ἀνθρωπότητα ἡ πτώση τῆς Γαλλίας.

Κλάψαμε, ἀλλὰ ἡ ἐλπίδα ζοῦσε στὰ βάθη τῆς καρδιάς μας. Ἀντιλαμβανόμεστε ὅτι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἐλευθερίας δὲν μποροῦσε ποτὲ γὰ ὑποδουλωθῆ καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς Γαλλίας θὰ ἔμενε πάντοτε ζωντανὸ καὶ ἐλεύθερο.

Ἔτσι, ὅταν ὕστερα ἀπὸ μακροῦς μῆνες δοκιμασιῶν, πάλης, ἀγωνίας, τρομοκρατίας, πείνας καὶ ἐλπίδων, τὸ ράδιο μᾶς πληροφοροῦσε ὅτι οἱ μάχες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν Παρισίων ἄρχισαν, ἐγράψαμε εἰς τὴν μυστικὴ ἐφημερίδα τῆς Ἐθνικῆς μας Ἀντιστάσεως: «Ἐπὶ τέλους τὸ Παρίσι ξαναβρῆκε τὰ ὀδοφράγματά του, ἐπιτέλους ἡ Ἀνθρωπότης ξαναβρῆκε τὴν ψυχὴ της».

Καὶ κλάψαμε ἀπὸ χαρὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, γιατί ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ Παρισίου ἦταν καὶ δική μας ἀπελευθέρωση. «Γιατὶ κάθε Ἕλληνας εἶναι καὶ λίγο Γάλλος».

Η ΔΕΞΙΩΣΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΑΣΒΣ

Ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν ἐδεξιώθη εἰς τὸ ἐστιατόριον « Ἀβέρωφ », τὸν πρῶτον Ὑπουργὸν τοῦ νεοσυστάτου Ὑπουργείου Βιομηχανίας κ. Α. Μακκᾶν, Βουλευτὴν Ἀθηνῶν καὶ τὸν Γεν. Γραμματεῖα αὐτοῦ κ. Π. Κουβέλην. Ἐπηκολούθησε γεῦμα, κατὰ τὰ ἐπιδόρπια τοῦ ὁποίου ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Στρο. Κ. Παπαϊωάννου προσεφώνησε τοὺς ἐπισήμους προσκεκλημένους ὡς ἑξῆς :

Κύριε Ὑπουργέ, Κύριε Γενικέ, Κύριοι συνάδελφοι,

Ἡ διοικητικὴ τοῦ Κράτους διάρθρωσις, ὅπως καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς Ἐκπαιδεύσεως, πρέπει νὰ εἶνε ἀντανάκλασις τῆς κοινωνικῆς συγκροτήσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς συνθέσεως, ὅπως ἐπίσης πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ ζωτικὰς ἀνάγκας καὶ νὰ ἱκανοποιῇ πραγματικά τοῦ Λαοῦ αἰτήματα.

Ἄλλοτε, πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1909, τὸ μοναδικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἠδύνατο νὰ ἐξυπηρετῇ τὰς στοιχειώδεις καὶ ἀπλᾶς ἀνάγκας τῆς καθυστερημένης οἰκονομίας μας. Ἡ ἀνοδος τῆς ἀστικῆς τάξεως ὄχι μόνον ἠύρυνε τὰ ὄρια τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ ἀνέπτυξεν οἰκονομικῶς τὴν Χώραν, ὑψωσε συνάμα τὸ γενικὸν ἐπίπεδον τοῦ Λαοῦ. Ἀποτέλεσμα τῆς ποικίλης ἐξορμήσεως τοῦ Κράτους ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις ἐιδικῶν Ὑπουργείων διὰ τὴν Γεωργίαν, τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν, διὰ τὰς κατὰ ξηρὰν Μεταφορὰς, διὰ τὴν Ναυτιλίαν ὅπως καὶ διὰ τὴν Ἐργασίαν.

Ὅταν συνεστήθη τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπέτιθετο καὶ ἠλπίζετο ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πολιτείας θὰ ἦτο διὰ τὴν Βιομηχανίαν ἴσον τουλάχιστον πρὸς τὸ διὰ τὸ Ἐμπόριον. Δυστυχῶς ἡ κρίσις τοῦ 1929, τῆς ὁποίας τελευταία ἐκδήλωσις ὑπῆρξεν ὁ πόλεμος, ἔστρεψεν ὅλην τὴν προσοχὴν τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Ἐμπόριον, καὶ δὴ τὸ Ἐξωτερικόν, ἐξ οὗ παρημελήθησαν οἱ ἄλλοι παραγωγικοὶ κλάδοι καὶ ἰδίως τῆς Βιομηχανίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν δευτέρον παραγωγικὸν πόρον τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

Ἡ Σχολή μας εἶναι ὑπερήφανος, διότι συνέλαβεν ἐγκαίρως τὸ πρόβλημα καὶ ὑπεστήριξεν εὐθύς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν πόσον ἦτο ἀπαραίτητος ἡ ἴδρυσις εἰδικοῦ Ὑπουργείου διὰ τὴν Βιομηχανίαν. Ἦτο ὁ πόθος τοῦ ἀειμνήστου πρώτου Προέδρου μας καὶ Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Ἐπαμειώνδα Χαριλάου.

Σήμερον κατέστη κοινὴ συνείδησις ὅτι ἡ ἔνδοξος καὶ τόσον δυστυχῆς αὐτῇ Χώρα ἔχει ἀνάγκη τῆς Βιομηχανίας, μιᾶς πλήρους βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως διὰ νὰ ἐπιβιώσῃ, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ὁμορφαίη τὴν ζωὴν τῆς Ἀνθρωπότητος. Δι' αὐτὸ σήμερον εἶναι ἐπίσης κοινὴ συνείδησις ἡ ἀνάγκη καὶ σημασία τοῦ νέου Ὑπουργείου Βιομηχανίας, τοῦ ὁποίου τὴν ἴδρυσιν μὲ πολλὴν χαρὰν καὶ μὲ μεγάλας ἐλπίδας χαιροῦμεν.

Ἄλλ' ὅπως ἡ διοικητικὴ διάρθρωσις πρέπει νὰ εἶναι ἀλόγος μὲ τὴν κοινωνικὴν συγκρότησιν, οὕτω καὶ ἡ Ἐκπαίδευσις δὲν εἶνε ἀσφαιρέτον κατασκευάσμα, ἀλλὰ πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς τὴν ζῆσσαν πραγματικότητα. Ὅφείλει ἡ Ἐκπαίδευσις νὰ ἱκανοποιῇ κοινωνικὰς ἀνάγκας, νὰ ἀναβιβάξῃ τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον, νὰ διαπλάσῃ ἀνθρώπους, νὰ καταρτίξῃ ἐπαγγελματίας, νὰ μορφώσῃ πραγματικοὺς τῆς ἐπιστήμης θεράποντας, στηριζομένη εἰς τὴν παράδοσιν, τὴν σύγχρονον πραγματικότητα καὶ τὰς μελλοντικὰς ἐπιδιώξεις τῆς χώρας.

Νομίζομεν ὅτι ἡ Σχολή μας ἱκανοποιεῖ μίαν βαθυτάτην κοινωνικὴν ἀνάγκη. Ζητεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ νὰ ἐπανδρώσῃ ἰδίως τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τὰς σχετικὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας μὲ εἰδικευμένα διοικητικὰ στελέχη, ἐφωδιασμένα μὲ ἀρτίως γνώσεις διὰ τὸ ἔργον τῶν ὑπὲρ τῆς Κοινωνίας, ὑπὲρ τῆς Πολιτείας, μὲ πίστιν διὰ τὴν δημιουργικὴν ἀποτολὴν τῶν.

Ἡ Σχολή μας πράγματι εἶνε ἐν ἰδιότυπον Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα. Φρονεῖ ὅτι συνέλαβε πλήρως τὸ πρόβλημα ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ἡ Βιομηχανία εἶναι ἐν σύνθετον οἰκονομικόν, διοικητικὸν καὶ τεχνικὸν φαινόμενον. Ἡ Σχολή μας ἐκπαιδευτικῶς τὸ ἀντιμετώπισεν ὀλοκληρωμένον. Δι' αὐτὸ εἰς τὸ Πρόγραμμά της περιέλαβε μαθήματα διὰ πρώτην φορὰν διδασκόμενα ἐν Ἑλλάδι, ὅπως ἡ Ὀργάνωσις τῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν Ἐργοστασίων, ἡ Ψυχοτεχνικὴ καὶ ἡ Φυσιολογία τῆς Ἐργασίας, ἡ Στατιστικὴ τῶν Ἐπιχειρήσεων, ἡ Ὑγιεινὴ τῶν Ἐργοστασίων, ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ κλπ.

Ἡ Σχολὴ εἶδε τὴν Ἐπιχειρήσιν καὶ δὴ τὴν Βιομηχανικὴν ὡς τι ἐνιαῖον, ὡς ἐκδήλωσιν οἰκονομικὴν, ὡς ὀργανωμένην μονάδα δράσεως, ὡς σύνολον οἰκονομικῶν, ὀργανωτικῶν, διοικητικῶν καὶ τεχνικῶν προβλημάτων.

Εἰς τὸν σημερινὸν αἰῶνα τῆς γοργῆς ἀναπτύξεως τοῦ τεχνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας ἡ

Ὁ Ὑπουργὸς κ. Α. ΜΑΚΚΑΣ

εἰλικρινὴς φίλος καὶ πολῦτιμος ὑποστηρικτὴς τῆς Σχολῆς.

«Πρὶν ἀπὸ ὅλα ὀφείλω νὰ Σᾶς συγχαρῶ. Ἡ Σχολή σας ἀντιπροσωπεύει μίαν ἀξιόλογον πραγματικότητα καὶ μίαν σπουδαίαν ἐλπίδα. Εἰς μίαν περίοδον τῆς παγκοσμίου ζωῆς ἡ ὁποία ὀρθῶς προσδιορίζεται ὡς βιομηχανικὴ καὶ ὡς τεχνικὴ — καὶ εἰς μίαν καμπὴν τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς τὴν ὁποίαν δεῖον νὰ χαρακτηρίσῃ ἡ σαφὴς προσαρμογὴ τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας πρὸς τὴν ἀντίστοιχον ἐκπαίδευσιν — ἐξεκινήσατε μερικοὶ ἄγνοοι Ἕλληνες καὶ σοφοὶ ἐπιστήμονες διὰ νὰ ἰδρῦσατε καὶ νὰ κινήσατε μίαν Σχολὴν προωρισμένην νὰ δώσῃ εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ εἰς τὴν Πολιτείαν ὀρθολογισμένους διευθυντὰς Ἐπιχειρήσεων, ἀριτίους διοικητικοὺς ὑπαλλήλους τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ Ὑπουργείων, ἀνθρώπους θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς κατηρτισμένους διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς συγχρόνου ζωῆς. Καὶ εἰς τὸ ἔργον Σας τοῦτο ἐπεδόθητε μὲ ἐνθουσιασμόν, μὲ ἔξαρσιν, μὲ ἀφοσίωσιν, μὲ αὐτοθυσίαν. Σᾶς ἀμείβει ἡ συναίσθησις τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Σᾶς ἱκανοποιεῖ ἡ ἰδέα ὅτι θεωρεῖτε τὴν Ἐπιστήμην καὶ μίαν πρόδηλον ἀνάγκην τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ Σᾶς συγχαρῶ καὶ νὰ σᾶς δώσω τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ Πολιτεία δι' ἐμοῦ εἶναι ἀποφασισμένη νὰ προσφέρῃ ἀναγνώρισιν, καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, καὶ νὰ ἔλθῃ ὅλη της ἡ δύναμις συνεπικούρου εἰς τὸ ἔργον Σας καὶ εἰς τὴν Σχολὴν Σας».

ἀνάγκη τῆς εἰδικευμένης μορφώσεως εἶναι πράγματι ἐπιτακτική. Ἐπίθετος ἄποψις θ' ἀπετέλει ἐκπαιδευτικὴν ὀπισθοδρομίαν. Ἄλλὰ παραλλήλως κατεβλήθη φροντίς ν' ἀποφευχθῶσιν οἱ κίνδυνοι τῆς εἰδικεύσεως, ἡ στενότης δηλαδή τῶν ὀριζόντων καὶ ἡ μονομέρεια τῶν ἀντιλήψεων, διὰ τῆς συνθέσεως τῶν ἐπὶ μέρους εἰς ἀρμονικὸν σύνολον, ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ δημιουργία ὀλοκληρωμένων διοικητικῶν, μὲ ἀνωτέραν πνοὴν καὶ εὐρύτερας προοπτικᾶς, στελεχῶν.

Ἄλλὰ πρωτίστως ἡ Σχολὴ καυχᾶται ὅτι μέσα εἰς μίαν τόσον δύσκολον περίοδον τῆς ζωῆς τοῦ Τόπου μας παρέμεινεν ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ὡς Διδάσκαλοι ἤρθησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν ἔννοιαν τοῦ καθήκοντος. Ἐνῶ τὰ πάθη ἐκόχλαζον καὶ τὰ μίση ἐκυριάρχουν, ἡ Σχολὴ ἦτο κέντρον πνευματικῆς συνεργασίας καὶ ψυχικῆς ἐνότητος Διδασκόντων καὶ διδασκόμενων, πιστῶν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ἀνθρωπιστικῶν Ἰδεωδῶν.

Ἐταξεν ἡ Σχολὴ ὡς χρέος τῆς ὄχι μόνον νὰ μορφώσῃ τοὺς νέους, ἀλλὰ πρωτίστως νὰ διδάξῃ ὅτι ὑπεράνω τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν κομματικῶν διαφορῶν ἴσταται ὁ παιδαγωγικὸς τῆς σκοπὸς νὰ δημιουργήσῃ ἱκανοὺς Ἐπαγγελματίας, καλοὺς Ἕλληνας, χρησίμους Ἀνθρώπους. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν φιλοδοξίαν τῆς. Καὶ αὐτὴν πραγματοποιεῖ μὲ πίστιν καὶ γνῶσιν.

Κύριε Ὑπουργέ,

Τὰ γεύματα τῆς Σχολῆς πρώτην φορὰν τιμᾶ ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργός. Εἴμεθα πολὺ εὐτυχεῖς καὶ πολὺ υπερήφανοι διὰ τοῦτο.

Ὡς ἀρμόδιος Ὑπουργός θὰ ἐπιληφθῆτε τῶν θεμάτων τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία συνήντησε πολλὰς ἀντιδράσεις καὶ δυστυχῶς ὀλίγην στοργήν. Ἡ Σχολὴ ἐν μόνον ζητεῖ παρ' Ὑμῶν. Νὰ τῆς ἐπιτραπῇ νὰ ἐνισχύσῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸ ἔργον ὑπὲρ τῆς Βιομηχανίας καὶ ὑπὲρ τοῦ Τόπου μας ἐνὸς τιμίου καὶ πολιτισμένου Ὑπουργοῦ, ἐνὸς Ὑπουργοῦ μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ μὲ ἠθος, ὅπως Σεῖς.

Προσίνων εἰς ὑγείαν Σας, Κύριε Ὑπουργέ, Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ πάλιν διὰ τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν μᾶς ἐδώσατε νὰ εἰσθε ἀνάμεσα μᾶς ὡς εἰλικρινῆς φίλος ἐν τῷ μέσῳ ἀληθῶν φίλων.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

κατὰ τὸ γένμα τὸ δοθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ κ. L. Danty Lafrance, Καθηγητοῦ τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers, Commandeur de la Légion d'honneur, Διευθυντοῦ τῆς École d'Organisation Scientifique du Travail καὶ τ. Προέδρου τῆς «Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Ὁργανώσεως τῆς Γαλλίας» (CNOF).

Εἶμαι πραγματικά πολὺ εὐτυχῆς διότι μοι ἔλαχεν ἡ τιμὴ νὰ χαιρετήσω, ἐξ ὀνόματος τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς μας καὶ παρουσίας ἐξεχόντων φίλων τῆς μορφωτικῆς μας προσπάθειάς, τὸ γεγονός ὅτι εὐρίσκεται μεταξύ ἡμῶν ὁ διαπρεπὴς Συνάδελφος καὶ φίλος μας κ. Louis Danty — Lafrance καὶ ἡ ἀξιότιμος σύντροφός του.

Ὅπως γνωρίζετε, παρεκαλέσαμεν τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν μέσῳ τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρεσβευτοῦ κ. Baelen, ὅστις εἶναι καὶ ἐξαίρετος λόγιος καὶ συγγραφεύς, νὰ ὀργανώσῃ εἰς τὴν Σχολὴν μας μίαν σειρὰν διαλέξεων ἀπὸ ἐξεχούσας προσωπικότητάς τῆς Γαλλίας ἐπὶ θεμάτων ὀργανωτικῶν, οἰκονομικῶν, κοινωνιολογικῶν.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁμιλητῶν φυσικὰ εὐρέθη ὁ τόσον ἀγαπητὸς φίλος μας κ. Danty—Lafrance, πασίγνωστος εἰς τὴν χώραν μας ἀπὸ τὰς ἐργασίας του καὶ ἀπὸ τὴν συμβολὴν του εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἐπιστήμης τῆς Ἐργασίας, τῆς ὁποίας εἶναι ἕνας ἀπὸ τὰς θεμελιωτάς. Ὁ κ. Danty — Lafrance εἶναι ἀκόμη γνωστὸς διότι ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Σχολὴν μας νὰ μεταφράσῃ καὶ νὰ ἐκδώσῃ τὸ τόσον μεθοδικὸν ἐγχειρίδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Μύησις εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας».

Ἀπηυθύνθημεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἐπιστήμην, διότι ἡ σύγχρονος προσπάθεια τῆς ἀνασυγκροτήσεως εἰς τὴν Γαλλίαν συνοδεύεται ἀπὸ τοιαύτην πνευματικὴν ἐξόρμησιν, ὥστε δικαίως ἡ Χώρα τῆς Ἐλευθερίας νὰ θεωρῆται τῶρ ἡ πνευματικὴ πρωτοπορεία τοῦ κόσμου. Ἄλλωστε εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήκει ἡ τιμὴ ὅτι αὐτὴ πρώτη ἐξήτασε τὸν ἀνθρώπινον μηχανισμόν ὡς πηγὴν δυνάμεως καὶ ἐνεργείας.

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀντιλαμβανόμεθα καλῦτερον παντὸς ἄλλου λαοῦ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπιστικὴν γαλλικὴν ἀποψιν, αὐτὴν τὴν ἐνατένισιν τῶν ὀργανωτικῶν προβλημάτων, τοῦ ὄλου θέματος τῆς ὀργάνωσεως μετὰ βάσιν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου ὡς συντελεστοῦ τῆς παραγωγῆς. Εἰς τὰς δύο μας χώρας, ποῦ εἶναι ἀληθῶς, δηλαδὴ ψυχικῶς, πολιτισμέναι καὶ πραγματικῶς ἰσορροπημέναι, ἡ Ὁργάνωσις ζητεῖ

τὸν Ἄνθρωπον προπαντὸς νὰ ἐλευθερώσῃ, τὸν Ἄνθρωπον νὰ ἐξυψώσῃ, τὸν Ἄνθρωπον νὰ ἐξυψηρετήσῃ.

Πράγματι, σκοπὸς τῆς Σχολῆς μας, ἰδανικόν της, εἶναι νὰ συμβάλῃ, μὲ τὴν διδασκαλίαν ὄλων τῶν γνώσεων τῶν σχετικῶν μὲ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα, εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Πατρίδος μας, εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τῆς Χώρας μας διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ.

Ἄνεχωρήσατε, ἀγαπητὲ Συνάδελφε καὶ Φίλε, ἀπὸ τὸ Παρίσι, πρωτεύουσαν τῆς ἐλευθέρου σκέψεως, ἀπὸ τὸ Παρίσι, πού εἶναι αἱ Ἀθήναι τῶν νεωτέρων χρόνων, χαρὰ καὶ ἐλπίδα τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, καὶ ἦλθατε εἰς τὴν πρωτεύουσαν μιᾶς Χώρας μικρᾶς μὲν ἀλλὰ δικαίως ὑπερηφάνου καὶ διὰ τὸ παρελθὸν ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ παρὸν της.

Εἶμαι πράγματι ἐξαιρετικὰ εὐτυχής, διότι ἤμπορῶ ἐνώπιον μιᾶς τόσον ἐγκαρδίου συγκεντρώσεως νὰ ἐπαναλάβω ἀκόμη μιὰ φορὰν ὅτι, ὅπως κάθε πολιτισμένος ἄνθρωπος χρέος ἔχει νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὴν ἀθάνατον πηγὴν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, οὕτω καὶ κάθε Ἑλληνὴν αἰσθάνεται εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματός του ὅτι εἶναι πάντοτε ὀλίγον τι Γάλλος. Διότι ὅπως οἱ Ἕλληνες, οὕτω καὶ σεῖς οἱ Γάλλοι ἀνεζητήσατε τὴν Ἀλήθειαν διὰ τῆς Ἐλευθερίας καὶ τὴν ἤυρατε μέσα εἰς τὴν Ἐλευθερίαν καὶ μέσα εἰς τὴν Δικαιοσύνην.

Εἶμεθα εὐτυχεῖς αὐτὴν τὴν ὥραία βραδυά, διότι μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀφίξεώς σας, ἀγαπητέ μου Danty, εἰς τὴν Ἀθήνα συμμετέχομεν ὅλοι εἰλικρινῶς εἰς μίαν τόσον πανηγυρικὴν ἐκδήλωσιν Ἑλληνο-γαλλικῆς φιλίας καὶ ὑψώνω τὸ κύπελλον αὐτὸ εἰς ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κυρίας Danty-Lafrance, ὄλων μας, ὑπὲρ τῆς αἰωνίας φιλίας τῶν δύο Ἑθνῶν, ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν δύο Λαῶν.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

κατὰ τὸ δεῖπνον τὸ δοθὲν πρὸς τιμὴν τοῦ κ. André Brunet, Καθηγητοῦ τοῦ Conservatoire des Arts et Métiers τῶν Παρισίων — Γενικοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ Γαλλικοῦ Λογιστικοῦ Πλάνου.

Ἐορτάζομεν σήμερον τὸ 12ον μας δεῖπνον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947, ὁπότε ἡ Σχολή μας κατέστη πραγματικῶς ἴδρυμα ἀνωτάτης Οἰκονομικο - Διοικητικῆς μορφώσεως.

Ἡ οἰκονομία μας — καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Βιομηχανία μας — ἔχουν ἰδιαιτέραν ἀνάγκην προσώπων μὲ μόρφωσιν βαθεῖαν καὶ προσηρμοσμένην εἰς τὰς παρούσας ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας, ἐφόσον εὐρίσκονται ἐνώπιον μιᾶς πολὺ προχωρημένης παγκοσμίου οἰκονομίας. Αὕτη ἡ καταφανὴς ἔλλειψις εἰδικευμένων στελεχῶν εἶναι μία ἀπὸ τὰς αἰτίας τῆς ὑποαναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας, ὅχι φυσικὰ ἡ μόνη.

Εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητον νὰ προσαρμοσθῇ ἡ οἰκονομία μας εἰς τὰς συγχρόνους ἀρχὰς ὀργανώσεως τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὰς νέας μεθόδους ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας καὶ στηρίζονται εἰς τὴν ψυχολογικὴν ἀνάλυσιν καὶ ἐξέτασιν τοῦ ἐργαζομένου, εἰς τὰ διδάγματα καὶ τὰς ἐπιταγὰς τῆς ὑγιεινῆς, εἰς τὰς ἀνθρωπιστικὰς ἐν γένει ἐπιδιώξεις τῆς κοινωνίας.

Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτὸν δὲν ἀρκεῖ βεβαίως νὰ ἔχωμεν μόνον συγχρόνους ἐγκαταστάσεις καὶ νέου τύπου μηχανὰς· εἶναι ἐξ ἴσου ἀπαραίτητον τὸ ἐργαζόμενον προσωπικὸν νὰ εἶναι ἀρτίως μορφωμένον, καλῶς ὀργανωμένον καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ ὅλων ὅσα δύναται νὰ παρέχῃ ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς.

Κολακευόμεθα νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ Σχολή μας πράττει πᾶν τὸ δυνατόν ὥστε νὰ μορφώῃ στελέχη ἱκανὰ νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις τῆς οἰκονομίας καὶ εὐελπιστοῦμεν ὅτι αἱ προσπάθειά μας — τολῶ νὰ εἴπω αἱ θυσίαι μας — θὰ ἔχουν ἀντάξια ἀποτελέσματα.

Καὶ τῶρα ἐπιτρέψατέ μου, Καὶ καὶ Κοι, νὰ πῶ τὸ ποτήριον τοῦτο εἰς τὴν προκοπὴν τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἔχη τόσον ἐξαιρετοὺς ἐργάτας, καὶ ἰδίᾳ νὰ πῶ εἰς ὑγείαν τοῦ ἐκλεκτοῦ μας ξένου, τῶν προσκεκλημένων μας, εἰς ὑγείαν ὅλων μας.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

κατὰ τὸ δεῖπνον τὸ παρατεθὲν ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν πρὸς τιμὴν τοῦ διαπρεποῦς Κοινωνιολόγου κ. G. Friedmann, Λιευθνιοῦ Σπουδῶν τοῦ Κέντρου Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Παρισίων.

Ἐγμεθα ὅλοι εὐτυχεῖς διότι ἀπόψε φιλοξενοῦμεν ἓνα τόσον διακεκριμένον ἐκπρόσωπον τῆς γαλλικῆς σκέψεως, τὸν κ. Georges Friedmann, ὅπως ἐπίσης χαίρομεν διότι παρακάθεται μεταξύ μας ἡ ἐκλεκτὴ του σύντροφος, ἡ ἰατρὸς καὶ laureate τῆς Ἀκαδημίας κ. Hania Friedmann.

Ὁ διαπρεπὴς καὶ ἀγαπητὸς μας Συνάδελφος, εἰς τὸ ἐξαίρετον καὶ διεθνοῦς φήμης ἔργον του, ἐρωτᾷ «*Où va le travail humain*», ἐνῶ οὐσιαστικῶς θέτει τὸ τραγικὸν μεταπολεμικὸν πρόβλημα οὐ *va le monde*, διότι καθημερινῶς γίνεται περισσότερον ἀντιληπτὸν πόσον μεγάλη εἶναι ἡ ἀπόστασις μεταξύ τῆς τεχνικῆς προόδου καὶ τῆς ἠθικῆς καταστάσεως, θὰ ἔλεγα, μὲ πολλὴν λύπην ἀλλ' ἴσως μὲ μεγαλυτέραν ἀκριβείαν, τῆς ἠθικῆς ὀπισθοδρομήσεως τοῦ κόσμου.

Ζῶμεν εἰς μίαν μεταβατικὴν ἐποχὴν ζυμωμένην μὲ ἀντιθέσεις καὶ μὲ μίση καὶ εἶναι φυσικὸν τὸ ἐρώτημα οὐ *va le monde* νὰ γίνεται περισσότερον ἀγωνιῶδες, περισσότερον τραγικόν. Εἰς τὸν πόλεμον ἠγωνίσθημεν ὄχι μόνον διὰ νὰ σώσωμεν τὰ ὑλικά μας ἀγαθὰ, τῶν ὁποίων ἡ κατανομή ἀναγνωρίζεται ἐν πολλοῖς ὑφ' ὧν σχεδὸν ὡς ἄδικος, ἀλλ' ἐπίσης ἐπολεμήσαμεν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικά μας ἐπιτεύγματα, τὰ ὁποῖα ἐκινδύνευσαν ἀπὸ τὸν ὀλοκληρωτισμὸν οἰασδήποτε μορφῆς.

Οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι, καὶ ἰδίως ὅσοι ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ διδάσκουν καὶ νὰ μορφώνουν τοὺς νέους, ἔχουν χρέος μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ρευστὴν ἐποχὴν νὰ δυνηθοῦν νὰ δώσουν τὴν ἀπάντησιν, ἐμπνέοντες καὶ διαπαιδαγωγοῦντες μὲ τὰ νέα ἰδανικὰ τῆς Ἐλευθερίας δι' ὅλους, τῆς Δικαιοσύνης δι' ὅλους, τῆς Εὐημερίας δι' ὅλους.

Αὐτὸ τὸ νέον ἰδανικόν, πραγματοποιήσιμον καὶ πανανθρώπινον, πρέπει νὰ τὸ προβάλλωμεν συνεχῶς καὶ πεισμόνως, ἀφοῦ ἐξήσαμεν τὴν ἐφιαλτικὴν νύκτα τοῦ πολέμου, ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι ἀντεμετώπισαν ἀλλήλους μὲ σκληρότητα καὶ θηριωδίαν, ἀλλὰ καὶ μὲ εὐγένειαν καὶ γενναιότητα, μὲ μῖσος ὡς ὄργανα τυράννων, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀνάτασιν ὡς ἐλεύθερα ὄντα δι' ὑψηλὰς ἰδέας ἀγωνιζόμενα.

Ἐπάρχει ἀναντιρρήτως τεθειμένον ἐν πρόβλημα, ἐν ἐρώτημα γενικωτάτης κοινωνικῆς μορφῆς. Δὲν εἶναι ἐρώτημα ἀπλῶς οἰκονομικὸν ἢ ἀπλῶς τεχνικὸν ἢ ἀπλῶς ὀργανωτικόν. Εἶναι πρόβλημα τὸ ὁποῖον καλύπτει ὅλην τὴν ζωὴν μας καὶ ὀφείλομεν νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν, ὄχι μὲ τὴν μονομέρειαν τοῦ εἰδικοῦ, τεχνικοῦ ἢ οἰκονομολόγου ἢ ὀργανωτοῦ, ἀλλὰ μὲ γενικὴν σκέψιν, μὲ καθαρότητα πνεύματος, χωρὶς προκαταλήψεις, μὲ ἀγάπην καὶ κατανόησιν.

Ἡ Ἀνθρωπότης θὰ ζήσῃ καλύτερον ὅταν ὑποτάξῃ τὴν Τεχνικὴν Πρόοδον εἰς ἐν ἰδεῶδες Ἐλευθερίας καὶ Δικαιοσύνης, καὶ ἐπομένως ὅταν ἡ τεχνικὴ πρόοδος τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συνόλου, ὅταν ὁ ἄνθρωπος παύσῃ νὰ εἶναι μέσον, ἀλλὰ γίνῃ σκοπός, ὅταν δηλαδὴ ἡ τεχνικὴ πρόοδος γίνῃ μέσον προόδου τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὄχι ἐνὸς κράτους ἢ μιᾶς τάξεως. Τότε ἡ ἐργασία θὰ μεταβάλλῃ μορφήν καὶ θὰ εἶναι «ἡ πρόθυμος καὶ χαρωπὴ συμβολὴ ἐκάστου εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν» καὶ ὄχι «αἱ ὄραι αἱ ὁποῖαι ἐξαγοράζονται», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν παραστατικὴν ἔκφρασιν ἐνὸς φωτισμένου γάλλου ἐργοδότη.

Ἀναντιρρήτως ὀφείλομεν νὰ παραγάγωμεν περισσότερον. Ἡ μείζων ἀπόδοσις, ἡ παραγωγικότης, εἶναι τὸ σύνθημα τῆς ἐποχῆς μας, εἶναι ἡ κυρία ἐπιδιώξις τῆς Σχολῆς μας, ἀλλὰ νὰ παραγάγωμεν περισσότερα μὲ σκοπὸν νὰ ζήσωμεν ὅλοι καλύτερα. Φιλοδοξία τῆς Σχολῆς μας, ἡ ὁποία πρώτη ἐν Ἑλλάδι διεκήρυξε τὸ σύνθημα τῆς παραγωγικότητος, εἶναι νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν βιομηχανοποίησιν τῆς Χώρας, διότι ἡ πραγματοποίησις τῆς, μὲ τὴν παράλληλον ἀνάπτυξιν τῶν λοιπῶν παραγωγικῶν κλάδων, εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιβίωσίν μας ὡς Ἐθνους καὶ ὡς Κράτους.

Νὰ ἐργασθῶμεν ἀποδοτικότερον, ὄχι διὰ νὰ μεταβληθῶμεν εἰς δούλους τῆς παραγωγικῆς προσπάθειας καὶ εἰς ἐξαρτήματα τῆς μηχανῆς, ἀλλ' ἀντιθέτως, διὰ νὰ ἀνυψωθῶμεν εἰς κυρίους τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τὰ τεχνικά μας ἐπιτεύγματα.

Νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγὴν καὶ νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὰ ἀγαθὰ, διὰ νὰ τὰ καταστήσωμεν προσιτὰ εἰς ὅλους, διὰ νὰ αὐξήσωμεν ἐπομένως τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν.

Νὰ δημιουργήσωμεν, ἐπομένως, ὄχι ἓνα στενὸν καὶ ἀδυσώπητον τεχνικὸν πολιτισμόν, μίαν τερατώδη πρόοδον, ὅπου ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐκμηδενίζεται πρὸ τοῦ ὄγκου, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ ἐπιτύχωμεν ἓνα ἀνθρώπινον πολιτισμόν, ὅπου οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι πραγματι πλάσματα τοῦ Θεοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν του.

Νὰ ἀπαντήσωμεν ἐπομένως εἰς τὸ ἐρώτημα οὐ νὰ le travail humain ὅτι, μὲ τὴν ὀρθότεραν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, μὲ τὴν καλύτεραν διεξαγωγὴν τῆς, μὲ τὴν δικαιοτέραν ἀμοιβὴν τῆς, μὲ τὴν μεγαλυτέραν ἀπόδοσίν τῆς, μὲ τὴν ἀνύψωσίν τῆς ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐξαναγκασμοῦ εἰς τὸ ὑψηλὸν βῆθρον τοῦ κοινωνικοῦ

λειτουργήματος, αποσκοπούμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν μίαν καλύτεραν Αὔριον.

Λέγει τὸ Εὐαγγέλιον ὅτι «οὐκ ἐπ' ἄρτω ζήσεται ἄνθρωπος». Σήμερον, πὸν τὰ ὑλικά ἀγαθὰ εἶναι ἀπείρως ἀφθονώτερα καὶ εἶναι δυνατόν εἰς μίαν στοιχειωδῶς ὀργανωμένην κοινωνίαν νὰ ἐξασφαλίσθῃ ἡ τροφή εἰς ὅλους, σήμερον ἀκριβῶς ἀντιλαμβανόμεθα εἰς τὴν πληρότητά της τὴν εὐαγγελικὴν ρῆσιν, διότι ἡ ἀγωνία καὶ ἡ πείνα πὸν μαστίζει τὴν Ἀνθρωπότητα δὲν εἶναι κυρίως ὑλική, ἀλλά, ἀντιθέτως, εἶναι ἀγωνία καὶ πείνα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς ἐνώπιον τῆς ἀποστάσεως ἡ ὁποία τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν τεχνικὴν πρόοδον.

Γνωρίζω ὅτι «στενὴ καὶ τεθλιμμένη εἶναι ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν», ἀλλὰ ζῶμεν ἀπλῶς εἰς τὸ πηχτὸ σκοτάδι πὸν ἀναγγέλλει τὴν αὐγὴν. Τότε ἡ ἀνθρωπότης θὰ δυναθῇ νὰ δώσῃ ἱκανοποιητικὴν καὶ αἰσιόδοξον ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ ἐκλεκτοῦ μας ξένου, εἰς ὑγείαν τοῦ ὁποίου καθὼς καὶ τῆς ἀξιοτίμου Κυρίας του ἐπιτρέψατέ μου νὰ ζητήσω νὰ πῶμεν.

ΟΜΙΛΙΑ

Γενομένη κατά τὸ δεῖπνον τὸ παρατεθὲν ὑπὸ τῶν κ.κ. Καθηγητῶν πρὸς τιμὴν ξένων διακεκριμένων γάλλων καὶ ἀμερικανῶν Συναδέλφων των.

Τῷ 1947 καθιερώσαμεν τὰ συναδελφικά μας αὐτὰ δεῖπνα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού δίδονται πρὸς τιμὴν ἐκλεκτῶν ξένων Συναδέλφων μὲ τόσην προθυμίαν συντρεχόντων τὸ ἐκπαιδευτικόν μας ἔργον. Σήμερον ἰδιαιτέρως εἴμεθα εὐτυχεῖς διότι παρίστανται ἀνάμεσά μας ὡς φίλοι καὶ συνεργάται οἱ Καθηγηταὶ κ.κ. Ἀργύρης, Bartels, Bize καὶ Cunnigs, ὡς καὶ τόσοι διακεκριμένοι ἐκπρόσωποι πνευματικῶν καὶ οικονομικῶν ἰδρυμάτων τῆς Πρωτευούσης.

Ἐννέα ἀπὸ τότε παρήλθον ἔτη. Ἀναλογίζομαι τὴν ἐσπέραν ταύτην τὰ πρῶτα τῆς Σχολῆς βήματα ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καθοδήγησιν τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου, τοῦ Ἐπαμεινώνδα Χαριλάου.

Ἀναλογίζομαι πόσαι παρεξηγήσεις καὶ πόσαι κακότητες, πόση ἔλλειψις κατανοήσεως μᾶς περιέβαλεν εἰς τὰ πρῶτα βήματα, ὅταν εἰς μίαν χαώδη πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν, ἀπότοκον τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς, προσεπάθησαν οἱ Καθηγηταὶ νὰ ἀρθοῦν ὑπὲρ τὰ μίση καὶ τὰ πάθη καὶ νὰ δημιουργήσουν ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον, ἐν ἴδρυμα ἐθνικῆς καὶ κοινωφελούς ἀποστολῆς, μίαν Σχολὴν ἐξυτηρητοῦσαν τὰς νέας κοινωνικὰς, οικονομικὰς καὶ κρατικὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς.

Εἰς μίαν ἐποχὴν δεσύτητος, παθῶν καὶ ἀντιθέσεων, καταστροφικοῦ μίσους καὶ στείρου κομματισμοῦ εἶναι φυσικὸν ἴσως ἡ θέσις μας νὰ μὴ κατανοῆται καὶ ἡ ἀποψίς μας νὰ παρεξηγῆται, διότι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἀγαποῦν τὴν ἐλευθερίαν διὰ τὸν ἑαυτὸν των, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποταγὴν διὰ τοὺς ἄλλους.

Εἰς μίαν ἐποχὴν δέξων παθῶν εἶναι φυσικὸν νὰ θεωρῆται ὡς κακὴ καὶ νὰ παρεξηγῆται ἡ τοποθέτησις ἐνὸς Ἰδρυματος, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ ὑπερήφανον θάρρος νὰ διακηρύσσει ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Συνόλου, ἐργάζεται διὰ τοὺς Νέους καὶ ἀγωνίζεται νὰ προσφέρῃ διὰ τῆς μορφώσεως στελεχῶν ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐθνικὴν οικονομίαν καὶ τὸ κράτος.

Ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον διηγύσαμεν ὑπῆρξε σύντομος, ἀλλὰ τόσον ἐπίπονος. Τρίβολοι καὶ ἀκανθὰ ἦσαν κατεσπαρμένα καθ' ὅλην τὴν διαδρομήν.

Σήμερον μετὰ δεκαετῆ ἐπίπονον πορείαν δυνάμεθα μετὰ ὑπερηφανείας νὰ εἰπόμεν καὶ νὰ προσδιορίσωμεν τὴν βασικὴν θέσιν τῆς Σχολῆς, τὸ ἐκπαιδευτικὸν τῆς Ἰδανικῆς.

Εἰς τὴν παλαιὰν ἀντίληψιν τῆς παιδείας πρὸς μόρφωσιν ἀνθρώπου ἐξω καὶ ὑπεράνω τῆς οικονομικῆς ζωῆς καὶ εἰς τὴν ξεπερασμένην ἐπίσης ἀντίληψιν τῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς μόρφωσιν ἐνὸς στεγνοῦ καὶ ἀπεξηραμένου ἐπαγγελματίου, ἡ Σχολὴ προέβαλε καὶ προβάλλει ὡς αἴτημα καὶ ὡς ἰδανικὸν τὴν μόρφωσιν ὠλοκληρωμένων ἀνθρώπων μὲ ἀνθρωπιστικὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ πάντως ἐντὸς τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Χώρας. Εἰς τὸν homo sapiens καὶ εἰς τὸν homo faber ἢ εἰς τὸν homo oeconomicus, ἡ Σχολὴ ἀντέταξε τὸν «ἀνθρώπου - παραγωγόν».

Ὅχι μόνον δὲν ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἐννοιῶν, τοῦ ἀνθρώπου καὶ παραγωγοῦ — πολὺ περισσότερον δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις — ἀλλὰ δέον σήμερον νὰ διακηρυχθῇ ὅτι αἱ δύο αὐταὶ ἐννοιαὶ εἶναι τόσον συνυφασμένα, ὥστε νὰ μὴ δύναται κανεὶς ν' ἀντιληφθῇ τὸν ἀνθρώπου χωρὶς νὰ εἶναι παραγωγὸς καὶ τὸν ἐπαγγελματίαν χωρὶς νὰ εἶναι ἀνθρώπος.

Οὕτω πὼς προσπαθοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν μίαν νέαν ἀντίληψιν περὶ τῶν σκοπῶν τῆς Παιδείας, πλήρη ρεαλιστικοῦ ἰδεαλισμοῦ, πλήρη γονίμου ἀνθρωπισμοῦ, διαπιστοῦντες ὅτι ἡ παραγωγή τῶν ποικίλων ἀγαθῶν σκοπὸν ἔχει τὸν ἀνθρώπου καὶ ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶναι ἀπλοῦν μέσον ὅπως εἶναι τὰ ἄλλα παραγωγικά ἀγαθά.

Ἡ νεοανθρωπιστικὴ αὐτὴ ἀντίληψις τάσσει τὴν Σχολὴν εἰς τὴν πρωτοπορίαν τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων καὶ ἐντάσσει αὐτὴν κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ σύνθημα τῆς ἐποχῆς μας, ποῦ εἶναι τοῦτο : νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγὴν ὀργανοῦντες αὐτήν, διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν ἀνθρώπου.

Ἡ Σχολὴ συνεστήθη καὶ παρέμεινε «ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον», εἰς τὸ ὁποῖον — ἀκριβῶς διότι εἶναι ἐλεύθερον — συνεργάζονται μὲ τόσην ἀγάπην καὶ τόσην ἀμοιβαίαν κατανόησιν καὶ ἐμπιστοσύνην Καθηγηταὶ ἀνήκοντες εἰς διαφόρους πολιτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς πεποιθήσεις καὶ ἀντιλήψεις. Τοῦτο ἀποτελεῖ δικαίαν μας ὑπερηφάνειαν.

Ἀγαπητοὶ Φίλοι,

Εἰς τὸν πόλεμον ἠγωνίσθημεν ὄχι μόνον διὰ νὰ σώσωμεν τὰ υλικά μας ἀγαθά, ἀλλ' ἐπίσης ἐπολεμήσαμεν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ ἠθικά καὶ πνευματικά μας ἐπιτεύγματα. Δυστυχῶς μετὰ τὸν πόλεμον παρεβλέψαμεν τοῦτο. Εἰς τὴν περίοδον τῆς εἰρήνης παρα-

σχευαζόμεθα διὰ νέον πόλεμον, ἐνῶ δὲν ἀσχολούμεθα νὰ περιφρουρήσωμεν τὴν ψυχὴν μας καὶ τὸ πνεῦμα μας, ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὸν πνευματικὸν μας κόσμον καὶ περιφρονοῦμεν τὰς δαπάνας διὰ τὴν μόρφωσιν. Φοβούμεθα διὰ τὸν ἐχθρὸν ἀλλὰ δὲν οἰκοδομοῦμεν καὶ δὲν ὀργανώνομεν Σχολεῖα, διὰ ν' ἀντιμετωπίσωμεν ἕνα μεγαλύτερον ἐχθρὸν, τὸν ἀμαθῆ καὶ ἡμιμαθῆ νέον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἔτοιμος νὰ συνεργασθῆ μὲ τὸν ἐχθρὸν ἢ νὰ καταστῆ ὁ ἴδιος στοιχεῖον ἐχθρικοῦ συγκροτήματος ἢ ἐργάτης καταστροφῆς καὶ ἀποσυνθέσεως.

Ἄλλὰ τοῦτο δημιουργεῖ ὑποχρεώσεις τῶν μέχρι σήμερον προνομούχων, δημιουργεῖ κατ' ἀνάγκην νέας ἀπόψεις, νέας ἰδέας καὶ συνεπῶς νέα ἐκπαιδευτικὰ ἰδανικά. Τὸ ἀντελήφθημεν ;

Δι' αὐτὰ τὰ ἰδανικά τῆς Ἐλευθερίας δι' ὅλους, τῆς Δικαιοσύνης δι' ὅλους, τῆς Εὐτυχίας ἐπομένως δι' ὅλους, ὁ Λυτικὸς Κόσμος δαπανᾷ τεράστια ποσά, ἀλλὰ λησμονεῖ ὅτι ἄνευ τοῦ Σχολείου καὶ ἄνευ τῆς μορφώσεως δὲν δημιουργοῦνται αὐτὰ τὰ κοινὰ ἰδανικά ἐνὸς Λαοῦ. Τί ἐπράξαμεν λοιπὸν διὰ τὸ Σχολεῖον, ὥστε ὄχι μόνον νὰ ἀποκτήσῃ τὰ ὑλικά μέσα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναταθῆ μέχρι τῶν νέων ἰδανικῶν ;

Ἔργον εἶναι καὶ χρέος νὰ βελτιώσωμεν τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων μέσα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ὥστε νὰ τὰς καταστήσωμεν ἀνθρωπινὰς.

Νὰ δημιουργήσωμεν πνεῦμα συμπαθείας καὶ κατανοήσεως, νὰ ἐφαρμόσωμεν δηλαδὴ ὀλόκληρον πολιτικὴν, ὥστε νὰ ἀντικαταστήσωμεν μὲ αὐτὸ τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς πάλης καὶ τῆς διενέξεως. Νὰ γεφυρώσωμεν τὴν ἀπόστασιν καὶ νὰ μεταβάλωμεν τὸν ἀρχηγὸν ταυτοχρόνως εἰς ὑπηρετὴν, δημιουργόν, συντονιστὴν καὶ ὑπεύθυνον.

Ἐπάρχει μία διάσπασις ψυχικὴ, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ συνεχῆς ἄλλυσις κοινῶν συναισθημάτων καὶ κοινῶν ἐπιδιώξεων, κοινῶν συμφερόντων, ἀφοῦ κοινὸς εἶναι ὁ σκοπός.

Ἀκόμη νὰ μάθωμεν νὰ ἀλληλογωριζόμεθα καὶ ν' ἀλληλογαπώμεθα ὅλοι οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς παραγωγῆς. Δὲν εἶναι οὐτοπία νὰ ζητῶμεν τὴν μεταβολὴν τῶν ὄρων ἐργασίας, ὑπὸ μίαν εὐρυτάτην ἔννοιαν τῆς ἀξήσεως τῆς παραγωγῆς δι' ἀνθρωπινωτέρας μεταχειρίσεως τῶν ἐργαζομένων χάριν τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ἀλλ' εἶναι ἀντιθέτως οὐτοπία νὰ νομίζωμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν χρησιμοποιοῦντες πεπαλαιωμένας μεθόδους ἐργασίας στηριζόμενοι εἰς πεπαλαιωμένας ἰδέας καὶ ἀντιλήψεις, ἀναπνέοντες τὸν μουχλιασμένον ἀέρα ἐρημητικῶς κεκλεισμένων δωματίων. Τὸ σήμερον εἶναι βεβαίως συνέχεια τῆς χθές, ἀλλ' εἶναι πάντως βέβαιον ὅτι εὐρισκόμεθα πρὸ νέας ἐποχῆς μὲ ἰδίαν συνθήκας καὶ ἰδίαν ἀνάγκας. Ἡ ἐκπαίδευσις ἔχει χρέος ν' ἀντιληφθῆ τοῦτο καὶ νὰ προσαρμοσθῆ πλήρως διὰ νὰ εἶναι ἀνταξία τῶν σκοπῶν τῆς.

Ἡ σύγχρονος τάσις διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, ἐκδηλουμένη κυρίως

ἐν Ἀμερικῇ, εἶναι ἡ θεώρησις τῆς ὡς ἰδρύματος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοῦ, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εὐημερίας τοῦ συνόλου. Ἀγαμένουν ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐκτέλεσιν καθηκόντων οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποστη.

Οὕτω διαμορφοῦται μία ἠθικὴ καὶ κοινωνικὴ δικαιολόγησις τῆς ἐπιχειρήσεως, μία νέα περὶ αὐτῆς ἀντίληψις, ἄγνωστος καὶ ἀκατανόητος πρὸ ὀλίγου χρόνου. Ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει ν' ἀντιληφθῆ τοῦτο καὶ νὰ καθορίσῃ τὴν διδασκαλίαν τῆς διαμορφώουσα καταλλήλως τοὺς νέους.

Τὰ καθήκοντα αὐτὰ ἐπιπίπτουν φυσικὰ ἐπὶ τῶν ἡγετῶν: Ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέρα παραγωγή ἀγαθῶν καὶ διαβίωσις τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέρους ὄρους. Αὐτὴ εἶναι πλέον ἡ πραγματικὴ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία ἐδράζεται ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ὑποχρεώσεων.

Ἄλλοτε ἐθεωροεῖτο ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἦτο ἔργον ὀρισμένων ἀτόμων, τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Τώρα ἡ ἐπιτυχία δύναται νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὸν μόνον τῆς φωτισμένης καὶ συνδυασμένης συνεργασίας ὄλων τῶν στελεχῶν ὑπὸ τὴν νέαν αὐτὴν ἀντίληψιν. Εἰς τοῦτο προσπαθεῖ νὰ καθοδηγήσῃ τὴν οἰκονομικὴν σκέψιν καὶ δρᾶσιν τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς ἡ Σχολὴ μας.

Ἡ κοινωνία στρέφεται πρὸς τοὺς φωτισμένους ἀνθρώπους ὡς ὀδηγούς. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν πλήρεις ἀνθρώπους καὶ ὄχι μονομερεῖς ἀλλὰ μὲ εὐρείας προοπτικᾶς, ἀντιλαμβανομένους τὴν σφαιρικότητα τῶν προβλημάτων.

Μαζὶ μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευθερίας, ὡς ἀνάγκης τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἀτόμου, πρέπει νὰ ἐμφυτεύσωμεν τὸ ἰδανικὸν μιᾶς κοινωνικῆς Δικαιοσύνης. Τότε καὶ μόνον θὰ δημιουργήσωμεν ἀξίους πολίτας καὶ χρησίμους ἀνθρώπους. Δὲν ἀρκεῖ τὸ παρεχόμενον οἰκονομικὸν ἀντάλλαγμα διὰ νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν ἐθνικὴν παραγωγὴν. Ὁ σκοπὸς πρέπει νὰ εἶναι νὰ ἀνυψώσωμεν τὸ βιοτικὸν ἀνθρώπινον ἐπίπεδον καὶ ἐπομένως νὰ ἀναπτύξωμεν εἰς κάθε παραγωγὸν τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἕκαστος περιέχει. Πρέπει πρὸς τοῦτο νὰ διαμορφώσωμεν εἰς τοὺς νέους τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπερηφανείας διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἡ ὁποία θέτει τὸ Σύνολον ὑπὲρ τὸ ἄτομον, ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῆ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄτομον.

Διερωτώμεθα πράγματι πρὸς τί ὄλοι αὐτοὶ οἱ νέοι νὰ προσέρονται ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς ἑλληνικῆς γῆς καὶ νὰ συνωθῶνται εἰς τὰ ἀνώτερα Σχολεῖα κατὰ χιλιάδας, ὅταν οἱ νέοι αὐτοὶ δὲν εἶναι παρὰ στενοὶ ἐπαγγελματῖαι ἀναζητοῦντες μίαν θεσοῦλαν ἢ ἓνα κέρδος, ὅταν αὐτοὶ στεροῦνται ἰδανικοῦ, ὅταν στεροῦνται τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐτυχίας, τοῦ ἠθους, τῆς φιλοδοξίας, τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως. Ἀκόμη πρὸς τί ἡ φιλοδοξία τῆς ἀξίσεως τῆς παραγωγῆς καὶ ἀκόμη περισσότερον πρὸς τί ἡ φιλοδοξία τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς ἐπιστήμης, ὅταν τὴν ψυχὴν τῶν δὲν κατέ-

χει ἡ βαθεῖα χαρὰ ὅτι ἐξυπηρετοῦν τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πρόο-
 δον τοῦ Ἔθνους καὶ ὅταν δὲν ἀντιλαμβάνονται ἀκόμη ὅτι ὀφεί-
 λουν νὰ ἐργάζωνται ὡς μέλη ἐνὸς συνόλου διὰ τὴν ὕλικὴν καὶ
 ἠθικὴν εὐημερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Πρόπει βάσις τῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ γίνῃ ἡ ἐκ μέρους ὅλων
 κατανόησις ποίαν σημασίαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος καὶ ποῖα δικαιώματα
 καὶ ποίας ὑποχρεώσεις ἔχει οὗτος μέσα εἰς μίαν συγκροτημένην καὶ
 πολιτισμένην κοινωνίαν. Αὐτὴ ἡ ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου ἀνυψώνει
 τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρετῆς εἰς ἓν πανανθρώπινον ἰδανικὸν καὶ αὐτὸ
 ἀποδείκνυει διατί ὁ ἠθικὸς κόσμος διαφεύγει ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς
 τεχνικῆς καὶ ἐξηγεῖ τὴν ἀπόστασιν ἢ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῆς
 τεχνικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ἐξελίξεως τοῦ κόσμου.

Ἀγαπητοὶ Φίλοι,

Εἶναι πράγματι εὐτυχῆς ἡ σύμπτωσις ὅτι Καθηγηταὶ φίλων
 χωρῶν, μὲ τὰς ὁποίας συνεπολεμήσαμεν κατὰ τοῦ φασισμοῦ καὶ
 ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας, παρακάθηνται μαζί μας. Τιμῶν τὴν χώραν
 των μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν των ἐργασίαν καὶ ἀποτελοῦν τιμὴν καὶ
 ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν Σχολὴν μας, μὲ τὴν ὁποίαν μὲ τὴν προ-
 θυμίαν καὶ εὐγένειαν συνεργάζονται.

Ἐπεὶ τῶν Συμμάχων Χωρῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμπαρακαθημέ-
 νων Καθηγητῶν ὑψῶν τὸ ποτήριον τοῦτο, εὐχόμενος πᾶσαν εὐτυ-
 χίαν εἰς τοὺς Λαοὺς μας καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς συνδαιτυμόνας
 μας.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ Κ. ΧΑΜΕΡΦΕΛΝΤ

[Τὴν Σχολὴν μας ἐπισκέφθη ὁ Δανὸς δημοσιογράφος κ. Χάμερφελντ, ὁ ὁποῖος ἀπεστάλη εἰδικῶς διὰ τὰ μελετήσῃ τὴν κατάστασιν τῶν οἰσιμοπαθῶν καὶ τὰ ἐνεργήσῃ μετὰ ταῦτα προπαγάνδαν ὑπὲρ τῆς ἐνισχυτικῆς τῶν μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς φίλης Δανίας. Ὁ κ. Χάμερφελντ ἐθεωρήθη ὡς ἐπίσημος φιλοξενούμενος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπανεπισημάνθη τοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία τὰ ὁμιλήσῃ καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ πρὸς τοὺς Δανοὺς ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ. Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον παρὰ τοῦ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου εἰς τὸ παρατεθὲν ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Χάμερφελντ δεῖπνον].

Ἡ Σχολὴ μας εἶναι πολὺ εὐτυχὴς, διότι ὑποδέχεται ἓνα διακεκριμένον δημοσιογράφον καὶ τιμημένον ἥρωα τῆς Δανίας, μετὰ τῆς ὁποίας παλαιοὶ δεσμοὶ συνδέουν τὴν Χώραν μας.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Σχολῆς μας, ἡ ὁποία φιλοδοξεῖ νὰ μορφώσῃ ἀνώτερα διοικητικὰ στελέχη τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ ἰδιαίτερος τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας, σὰς εὐχαριστῶ δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς πολυαγαπημένης μας Πατρίδος εἶπατε.

Πράγματι, συνήθως οἱ ξένοι γνωρίζουν καλῶς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ δυστυχῶς ἀγνοῦν παντάπασιν τὴν ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν καθηγίασαν ἀγῶνες καὶ θυσίαι, αἷμα Μαρτύρων καὶ Ἡρώων.

Γνωρίζουν οἱ φίλοι μας ξένοι τὸν Μαραθῶνα καὶ τὴν Σαλαμίνα, ἀλλὰ λησμονοῦν ὅτι ὁ ἴδιος Λαὸς ἐπανελάβε τὴν ἱστορίαν του καὶ τὸ ἔπος του μὲ τὸν ἀγῶνα του κατὰ τῶν βαρβάρων, κατὰ τοῦ φασισμοῦ καὶ τοῦ ναζισμοῦ, κατὰ τοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ κάθε μορφῆς.

Θαυμάζουν οἱ ξένοι μας τὰ ἀρχαῖα ἔργα Τέχνης, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ κορυφώμα τῆς ἀνωτάτης τοῦ ἀνθρώπου ἐκδηλώσεως, ἀλλ' ἀγνοοῦν τὴν θαυμαστὴν καλλιτεχνικὴν ἐργασίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ κατὰ τοὺς νέους χρόνους, λαμπροῦ συνεχιστοῦ τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνικῆς παραδόσεως.

Ἀπαγγέλλουν οἱ ξένοι μας στίχους τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ δὲν γνωρίζουν καν τὴν ὑπαρξιν ἐνὸς Σολωμοῦ, ἐνὸς Παλαμᾶ, ἐνὸς Σικελιανοῦ. Γνωρίζουν τοὺς Πέρσας τοῦ Αἰσχύλου, ἀλλ' ἀγνοοῦν ὅτι τὸν νέον ἐπικὸν ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὑμνησε ὁ μέγας μας Σολωμός.

Ὁ μικρὸς αὐτὸς εἰς ἀριθμὸν Λαός, ἀλλὰ καὶ τόσον μεγάλος, διετήρησε τὸν ἐθνισμὸν του, τὴν γλῶσσαν του, τὰ πανανθρώπινα ἰδανικά του, τὰς ἀρετὰς καὶ δυστυχῶς καὶ τὰ ἐλαττώματά του, παρὰ τοὺς τόσους αἰῶνας δουλείας κάτω ἀπὸ βαρβάρους καὶ παρὰ τὰ πλήγματα τῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν. Ὁλη του ἡ ἱστορία ἀπὸ τῆς ρωμαϊκῆς κατακτῆσεως εἶναι ἱστορία ἀντιστάσεως, θυσιῶν, καταστροφῶν, αἵματος.

Δι' αὐτὸ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶναι ὑπερήφανος ὄχι μόνον διὰ τὸ παρελθόν του, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀρχαίαν του δόξαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ παρόν του καὶ διὰ τὴν σύγχρονον συμβολὴν του εἰς τὸν πολιτισμὸν. Δὲν θὰ σᾶς ὀμιλήσω ὅμως σήμερον διὰ τοὺς ἀγῶνας μας, τοὺς ἥρωάς μας, τοὺς μάρτυράς μας, διότι «μοῖρα τῶν Ἑλλήνων εἶναι, ὅπως λέγει ὁ Ποιητής, νὰ φυλάγουν τίς Θερμοπύλες».

Θέλω ὅμως, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐδῶ παρουσίας σας πρὸς ἐκτέλεσιν μιᾶς τόσον συγκινητικῆς ἀνθρωπιστικῆς ἀποστολῆς ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων, νὰ μεταδώσω εἰς τὸν ἀγαπητὸν Λατικὸν Λαὸν τρία χαρακτηριστικὰ παραδείγματα τῆς «ἀνθρωπιᾶς» τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀνθρωπιᾶς ποῦ εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Μετὰ τὴν φασιστικὴν ἐπίθεσιν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐκάλεσε τοὺς Καθηγητὰς νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν στρατιωτικὴν λογοκρισίαν. Ἡμεῖν καὶ ἐγὼ μετὰξὺ αὐτῶν ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας. Μετὰξὺ τῶν πρώτων ἐπιστολῶν ἦτο καὶ μιᾶς ἀγραμμάτου χωρικῆς ἀπὸ ἐν μικρὸν χωρίον τῆς Ρούμελης, ἡ ὁποία ἔγραφε εἰς τὸν ἀναχωρήσαντα διὰ τὸ μέτωπον υἱὸν τῆς «Ποῦ πολὺν καὶ φοβοῦμαι, ἀλλὰ παρηγοροῦμαι διότι γνωρίζω ὅτι ἀγωνίζεσθε διὰ τὴν Ἐλευθερίαν ὄχι μόνον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὅλοκλήρου τοῦ κόσμου».

Ἡ ἀρχαία Σπαρτιάτισσα ἦταν βέβαια δεῖγμα ἡρωϊσμοῦ, ἀλλ' ἡ νεώτερον Ἑλληνίδα εἶναι γεμάτη ἀνθρωπιᾶ, καὶ ἐγὼ ἐκτιμῶ καὶ θαυμάζω περισσότερο τὸ δεύτερον.

Πέρι ἀντεπροσώπενα τὴν Κυβέρνηση στὴν Ἐκθεσὴ Αὐτοκινήτου τοῦ Τουρίνου. Ὁ Διευθυντὴς ποῦ μὲ συνόδευε μοῦ ἔδειξε γεμάτος θαυμασμὸν μιὰ μηχανὴ «Ἄλφα—Ρομέο». «Εἶναι ἓνα θαῦμα τοῦ τεχνικοῦ μας πολιτισμοῦ», εἶπεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐκθέσεως. «Ναί, τοῦ ἀπὴντησα, ἀλλ' ὁ ἠθικὸς πολιτισμὸς ποῦ βρίσκεται ἐν τῷ καιρῷ μας ;»

«Τὸ ἀπόγευμα, μοῦ ἀπὴντησε, ποῦ θὰ ξαναλθῆτε θὰ σᾶς ἀποδείξω πὸς ὑπάρχει». Τὸ ἀπόγευμα ἐπὶ γραφεῖο του μοῦ ἔδειξε μὲ βαθύτατη συγκίνηση μιὰ φωτογραφία. Σ' ἓνα καμὸν Ἰταλὸν ἀντιφασίστην ὁδηγοῦμενον μετὰ τὴν ἦττα τῆς Ἰταλίας στὴν ἔξορίαν. Ἑλληνας γύρω, γέροι, νέοι, παιδιὰ τοὺς ἔδιναν τοιγάρνα, κονσέρβες, νερὸ καὶ οἱ γερμανοὶ χτυποῦσαν ἀλύπητα Ἕλληνας καὶ Ἰταλοὺς μετὰ ὅπλα τους, ἄφριζαν ἀπὸ τὸ θυμὸν τους. Ἐνας ἀξιωματικὸς γερμανὸς κοίταζε ἐκπληκτὸς τὴ σκηνή, μὴ μπορῶντας φυσι-

καὶ νὰ καταλάβῃ τὴν Ἀλήθεια, νὰ ὑψωθῇ εἰς τὸ νόημα τῆς σκη-
νῆς αὐτῆς, νὰ νιώσῃ τὴν ἀνθρωπιὰ τῶν Ἑλλήνων.

Νά, μοῦ εἶπεν, ὁ ἠθικὸς πολιτισμός. Βρίσκεται μέσα στὴν
ἄφραστη ἀνωτερότητα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, τῆς ψυχῆς τοῦ Λαοῦ
ποῦ ἀνθρώπινα φανερώθηκε λαὸς ἀνωτέρων ἀνθρώπων. Γιατί ν'
ἀμφιβάλουμε γιὰ τὶς ἠθικὰς ἀξίες, γιὰ τὸν ἠθικὸν πολιτισμό, ἀφοῦ
εἶδαμε στὸν πόλεμον καὶ στὴν κατοχὴ τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν; Ποιὸς
ἄραγε θὰ τραγουδήσῃ μιὰ μέρα ὄχι μόνο τοὺς ἡρωϊσμοὺς καὶ τὶς θυ-
σίαις, ὄχι μόνο τοὺς μάρτυρες καὶ τοὺς ἁγίους, ἀλλὰ προπαντὸς ποιὸς
θὰ τραγουδήσῃ αὐτὴ τὴν ἀνώτερη ἐκδίλωση πονεμένων ἀνθρώ-
πων, ποῦ νικοῦν τὸν πόνον τους, ὑπερηδοῦν τὴν ἐκδίκησίν τους,
τὴν δίκαιη, κατὰ τῶν εἰσβολέων καὶ στέκονται δίπλα τους μὲ κα-
τανόηση καὶ στοργή, δίπλα τους σὰν ἅπλοϊ ἀνθρώποι, ποῦ βλέ-
πουν νὰ κακομεταχειρίζεται ἡ Βία ὄχι τοὺς μέγχοι χθῆς σκληροὺς
καὶ ἀδικοὺς ἐχθροὺς, ἀλλ' ἄλλους ἀνθρώπους;

Μιὰ μέρα πηγαίναμε μ' ἓνα φίλον Ἕλληνα καὶ τὴν ὀλλανδέζα
γυναῖκα του στὸ Σούνιο. Τὸ τοπεῖο μᾶς θύμιζε ὅτι ἐγραφεν ὁ
Περικλῆς Γιαννόπουλος γιὰ τὴν ἀττικὴν γῆ. «Παντοῦ φῶς, παντοῦ
ἡμέρα, παντοῦ τεραπνότης, παντοῦ λιτότης, συμμετρία καὶ εὐουθυμία,
παντοῦ πόθος φωτομέτης, δίψα ὠραιότητος...». Σταματήσαμε ἀπὸ
μιὰ βλάβη τοῦ αὐτοκινήτου δίπλα σ' ἓνα ἀμπέλι. Ἐνα πρόσχαρον κο-
ριτσάκι δώδεκα χρονῶν ἔτρεξε κοντά μας. Μᾶς χαιρέτησε καὶ ἔπει-
τα ἔφερε στὴν κυρία λουλούδια τοῦ ἀγροῦ καὶ σὲ λίγο σταφύλια
ἀπὸ τὸ κτήμα. Ἐβγαλε ἡ ξένη κυρία ἀπὸ τὴν τσάντα της μερικὰ
χρήματα καὶ τὰ ἔδωσε στὴ μικρῇ. Κατάπληκτο καὶ λυπημένο τὸ
κοριτσάκι εὐγενικὰ ἀρνήθηκε τὰ χρήματα. Ἐπειδὴ ἡ κυρία ἐπέ-
μεινε, τὸ κοριτσάκι ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Τότε ἡ κυρία ἔνωσε πῶς τὸ
μικρὸ αὐτὸ κοριτσάκι ἐξέφραζε τὴν ἀνθρωπιὰ τῶν Ἑλλήνων—
ἀποτέλεσμα χιλιάδων χρόνων ποῦ πέρασαν ἀπὸ τὴ Γῆ μας—τὴ
φιλοξενία τους. Τότε ἔνωσε γιατί ὁ Ζεὺς λεγόταν «ξένιος».

Ἦρθατε, ἀγαπητὲ φίλε, ἀπὸ μιὰ μακρονῆ μικρῇ ἀγαπητῇ
Χώρα. Ὅταν θὰ γυρίσετε μὲ τὸ καλὸ σ' αὐτὴν νὰ πῆτε στοὺς
συμπατριῶτες σας πῶς βρήκατε σ' αὐτὸν τὸ μικρὸ καὶ τόσο
ὠραῖο τόπον, τὸν τόσο φατεινὸ, ὄχι μόνο τὰ μνημεῖα νὰ ἱστο-
ροῦν τὴν ἀρχαία δόξα, ἀλλὰ ὅτι εἶδατε καὶ νιώσατε τὴ ζωσα, τὴν
ἀθάνατη ἑλληνικὴν ψυχὴν μὲ χαρακτηριστικὰ της τὴν παλληκαριά
της, τὸ φιλότιμον, τὴν ἀνθρωπιὰν της.

"ΕΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΥΔΟΚΙΑ," *

Ἡ Σχολή μας σοῦ ἀπευθύνει, καθὼς καὶ στοὺς γονεῖς σου, τὶς πιὸ ἐγκάρδιες εὐχὲς γιὰ τὸ νέο χρόνο.

Βρίσκεσαι τώρα καὶ ἄλλιν ἀνάμεσά τους, στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα σου. Ἐλείψες ἀπὸ κοντά τους καὶ αὐτὴ ἡ ἀπουσία θὰ σὲ ἔκαμε — τὸ πιστεύουμε — νὰ τοὺς ἀγαπήσης ἀκόμη περισσότερο, νὰ τοὺς ἐκτιμήσης ἀκόμη βαθύτερα καὶ νὰ κατανοήσης πιὸ πολὺ τὶς θυσίες τους γιὰ σέ.

Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχη στὸν κόσμο πιὸ στέρεο, πιὸ σίγουρο, πιὸ βαθὺ μέσα μας ἀπὸ τὰ αἰσθήματά μας γιὰ τοὺς γονεῖς μας. Φίλοι, φίλες, γνωστοί, διασκεδάσεις, ὅλα εἶναι τόσο ρευστά, τόσο περαστικά, τόσο σχετικά, κάποιες φορὲς τόσο ἀηδιαστικά, ἀκόμη τόσο κακοποιά.

Τὸ χαμόγελο τῆς Μάνας ἀνοίγει τὰ οὐράνια καὶ ἡ στοργικὴ καὶ θεομὴ ἀγκαλιά Της εἶναι ἀληθινὸς ἐπίγειος παράδεισος. Τίποτε στὴ ζωὴ δὲν ἀξίζει ὅσο τὸ χαμόγελό της, ἡ στοργὴ της, τὸ χἀδι της. Καὶ ἡ ἀγάπη κι ὁ μόχθος τοῦ πατέρα, εὐλογία Θεοῦ.

Τώρα πού εἶσαι κοντὰ Τους ἀνοίξε τὴν καρδιά σου σ' αὐτούς, γιὰ νὰ δεχθῆς στὶς μεγάλες αὐτὲς μέρες τὴν εὐλογία Τους. Γιατὶ πραγματικά «εὐλογίαι γονέων στηρίζουσι τέκνα».

Ἀκόμη, τώρα πού βρίσκεσαι στὸ χωριό σου ** κοίταξέ το μὲ πόνο, μὲ στοργή, μὲ ἀγάπη, μ' ἐνδιαφέρον. Βέβαια ἡ Ἀθήνα εἶναι ἡ μεγάλη πόλη, ἡ πρωτεύουσα, ἡ πνευματικὴ ἐστία, τὸ βιομηχανικὸ καὶ ἐμπορικὸ κέντρο. Ἀλλὰ ἡ Ἀθήνα δὲν εἶναι ὅλη ἡ Ἑλλάδα. Καὶ τὰ χωριά μας εἶναι ἐπίσης Ἑλλάδα, Ἑλλάδα παραγωγικὴ, Ἑλλάδα πού ἀξίζει ὅλη τὴ στοργὴ μας καὶ τὴν ἀγάπη μας, ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Μὴ παρασυρθῆς ἀπὸ τὸν «πρωτευουσιανισμό» — σοῦ τὸ λέει ἕνας γέννημα - θρόμμα τῆς Ἀθήνας — καὶ μὴ περιφρονήσης τὸ χωριό σου γιατί εἶναι μικρό, γιατί εἶναι ἐγκαταλελειμμένο. Ἀντίθετα, τώρα πρέπει νὰ νοιώσης καλύτερα πόσο εἶναι ἐγκαταλελειμμένο καὶ πόσο πρέπει νὰ ἐργασθῆς, σὰ μορφωμένος νέος, νὰ τὸ βελτιώσης, νὰ τὸ ἐξυψώσης. Γιατὶ ἀξίζει τὴ στοργὴ μας καὶ ὄχι τὴν περιφρόνηση, ἀξίζει τὸ ἐνδιαφέρον μας καὶ ὄχι τὴν ἀδιαφορία μας. Ἐχεις ὑποχρεώσεις στὸν τόπο πού γεννήθηκες, σὺ καὶ οἱ πρόγονοί σου. Ὅταν νιώσης πόσους δεσμούς ἔχεις μὲ τὸ χωριό σου, θὰ καταλάβῃς ἀκόμη περισσότερο τὴν ὁμορφιά του, μὰ καὶ τὶς ὑποχρεώσεις σου σ' αὐτό.

Τώρα πού εἶσαι μαζί μὲ τοὺς δικούς σου τὶς μεγάλες αὐτὲς μέρες κάνε μιὰ εὐχὴ νὰ δουλέψουμε, νὰ ἀνασυγκροτηθοῦμε, νὰ

* Εὐχαὶ διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας Σταθμοῦ πρὸς τοὺς σπουδαστὰς πρὸ τῆς διακοπῆς, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου ἔτους, τῶν μαθημάτων.

** Ἡ Σχολὴ μεταξὺ τῶν ὑποχρεωτικῶν ἐργασιῶν τῶν σπουδαστῶν δρῶζει τὴν σύνταξιν πλήρους οἰκονομικῆς καὶ πολιτιστικῆς μελέτης μιᾶς Κοινότητος (Ἰδὲ Ὁδηγὸν Σπουδῶν).

παρασκευάσουμε ένα μέλλον καλύτερο για σᾶς τοὺς νέους. Δὲ θὰ γίνῃ βέβαια ὁ τόπος πλούσιος ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μείνῃ φτωχός, κακομοιριασμένος, ζώντας ἀπὸ ξένες εισφορές, ὅσο καὶ ἂν αὐτὲς εἶναι μιὰ μικρὴ, πολὺ μικρὴ ἀνταπόδοση γιὰ τὶς θυσίες μας στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐλευθερία τοῦ κόσμου. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εἰρήνη, ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ συνεργασία ἄς βασιλεύουν στὴν καρδιά ὅλων μας. Δὲν μπορεῖ τὸ μαχαίρι καὶ τὸ αἷμα νὰ εἶναι σύμβολα τῶν Ἑλλήνων. Δὲν μπορεῖ νὰ οἰκοδομήσουμε πάνω σ' αὐτά. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ οἰκοδομηθῇ πάνω στὸ μῖσος.

Ὁ καθένας μας στὸ μικρὸ ἢ μεγάλο κύκλο τῆς δράσεώς του μπορεῖ πολλὰ νὰ κάμῃ γιὰ νὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι σ' ἓνα τόπο τόσο ὁμορφο, τόσο εὐλογημένο ἀπὸ τὴ φύση. Σκέψου πόσο εἴμαστε ὅλοι φυσικὰ ἐνωμένοι, συνταυτισμένοι, σὺ, ἐμεῖς, τὸ χωριό, ἡ πρωτεύουσα, οἱ γονεῖς σου, οἱ δασκάλοι σου, ὅλοι ὅσοι γεννηθῆκαμε στὸν ἐξαισιο αὐτὸν τόπο, τὸν λουσμένο μέσα στὸ φῶς καὶ στὴν ἁρμονία τῶν γραμμῶν. Πῶς μπορεῖ νὰ φοβιάζῃ μέσα μας τὸ μῖσος καὶ ἡ ἐχθρότητα καὶ ὄχι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὁμόνοια;

Ἡ Σχολὴ στέλνει σὲ ὅλους τὶς εὐχές της, πιστεύοντας πῶς μαζί μὲ τὶς εὐχές της — γιὰ νὰ προκόψετε — κατεργάζεται τὸ ἦθος σας γιὰ νὰ σᾶς κινήῃ ὄχι μονάχα διοικητικὰ στελέχη τῆς οικονομικῆς ζωῆς ἀλλὰ καὶ πρὸ παντὸς καλοῦς Ἑλλήνας, χρησίμους γενικὰ ἀνθρώπους.

Ἡ ἐχθὴ της εἶναι νὰ κατανοήσετε τὸ μεγάλο σκοπὸ της καὶ ὁ νέος χρόνος νὰ εἶναι δημιουργικὸς καὶ γόνιμος στὴν κοινὴ προσπάθεια ὅλων μας γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου μας. Θὰ τὸ ἐπιτύχουμε αὐτὸ ἂν πάνω ἀπὸ τὸν «ἐαυτούλη μας» βάλουμε τὸ γενικὸ καλὸ, ἂν ἀφήσουμε τὰ πάθη καὶ τὰ μίση, τὶς διαφορὰς καὶ τὶς μικρότητες γιὰ νὰ ὑπηρετήσουμε τὸ γενικὸν συμφέρον, τὴν Πατρίδα μας.

Καὶ στηρίζει ἡ Σχολὴ μεγάλες ἐλπίδες σὲ σᾶς τοὺς νέους, ποὺ μεγαλώσατε μέσα στὴ δόξα τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἔλευθερία. Πρέπει σεῖς ποὺ θὰ εἰσθε ἡ πρώτη γενεὰ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ αἰῶνα μας νὰ δώσετε συνέχεια στὶς μεγάλες στιγμὲς τοῦ Ἔθνους μας.

Τὸ 1953 φεύγει γιὰ νὰ δώσῃ τόπο στὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας ἐποχῆς. Γενῆτε ἐργάτες προόδου καὶ εὐημερίας, πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀνατάσεως καὶ ὄχι ὄργανο καταπτώσεως, δπισθοδρομήσεως καὶ ὑποδουλώσεως.

Στὸ ἀμείλικτο ἐρώτημα ποὺ ὀρθώνεται, μόλις ἀνοίγει ἡ αὐλαία τοῦ 1954, ἀμείλικτο γιὰ ὅλους μας, ἐὰν ὁ κόσμος ὑποκύπτωντας στὴ βία θὰ ζήσει στὸ σκοτάδι τῆς τυφλῆς πίστεως, δώστε σεῖς οἱ μορφωμένοι νέοι τὴν ἐλπιδοφόρο ἀπάντηση ὅτι χωρὶς Ἐλευθερία δὲν ὑπάρχει Δικαιοσύνη, ἀλλὰ καὶ χωρὶς Δικαιοσύνη εἶναι ἀνύπαρκτη ἡ Ἐλευθερία. Ἡ Ἑλλάδα καὶ ὅλη ἡ Ἀνθρωπότητα ἀπὸ σᾶς τοὺς νέους ἀναμένουν τὸ καλὸ αὐτὸ μήνυμα. Γενῆτε οἰκοδόμοι, δημιουργοί, καὶ ὄχι καταλυτὲς καὶ ἀρνητὲς. Γενῆτε ὠραῖοι Ἕλληνες, χρήσιμοι ἄνθρωποι.

ΕΥΧΑΙ ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ*

Είναι φυσικόν τοῦ Διδασκάλου ἡ πρώτη σκέψις, μέ τὸ ρόδι-
σμα τῆς ἀγῆς τοῦ νέου χρόνου, νὰ στρέφεται μέ ἀγάπην καὶ
στοργὴν πρὸς τοὺς Νέους τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως πρὸς τοὺς
Νέους οἱ ὅποιοι σπουδάζουν εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύ-
ματα, εἴτε ἐδῶ εἰς τὸν τόπον μας, εἴτε εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν αὐτὴν Νεότητα ἀπευθύνονται καὶ αἱ
πρῶται εὐχαί μας διὰ μίαν καλυτέραν ζωὴν κατὰ τὸ ἀρχόμενον
νέον ἔτος. Ὑπὲρ τῶν Νέων αἱ πρῶται εὐχαί μας, τῶν Νέων, οἱ
ὅποιοι περνοῦν τὴν νεότητά των εἰς τόσον χαλεποὺς καιροὺς καὶ
διψοῦν διὰ μάθησιν, ἐνῶ δὲν ἐγνωρίζαν οὔτε τὴν εἰρήνην, οὔτε
τὴν εὐημερίαν.

Ὑπὲρ τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι ἐργάζονται καὶ μορφώνονται, πολ-
λάκις ἐπαναλαμβάνοντες, ὑπὸ τραγικὰς συνθήκας, τὸ παράδειγμα τοῦ
Φρεάντλη. Ὑπὲρ τῶν Νέων, τοὺς ὁποίους χρέος μας εἶναι νὰ
καθοδηγῶμεν, νὰ ἐμπνέωμεν, νὰ ἐνθουσιάζωμεν, νὰ διαφωτίζω-
μεν, νὰ μορφώνωμεν καὶ νὰ διαπλάσσωμεν, ὥστε νὰ γίνουν καλύ-
τεροί μας, διότι μόνον τότε τὸ παρὸν εἶναι καλύτερον τοῦ παρελ-
θόντος καὶ μόνον τότε τὸ παρὸν εἶναι ἄξιον τοῦ μέλλοντος.

Ὑπὲρ τῶν Νέων αἱ εὐχαί μας, τῶν Νέων, οἱ ὅποιοι ζητοῦν
καὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν, κατὰ τὴν ὥραίαν
φράσιν τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ ὅποιοι κρούουν καὶ εἰς τοὺς ὁποίους
ὀφείλομεν νὰ ἀνοίξωμεν διάπλατα τὴν θύραν. Ὑπὲρ τῶν Νέων,
οἱ ὅποιοι πεινοῦν καὶ διψοῦν διὰ μόρφωσιν καὶ τοὺς ὁποίους ἔχο-
μεν χρέος νὰ χορτάσωμεν.

Ὑπὲρ τῶν Νέων, πού ἡ νεανικὴ των ψυχὴ ἀγωνιᾷ, καὶ εἰς
τὴν ψυχὴν τῶν ὁποίων πρέπει ὡς ἄνθρωποι καὶ ὡς Διδάσκαλοι
νὰ χαράζωμεν τὴν πίσιν εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἰδανικά, εἰς τὴν Ἐλευ-
θερίαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην, εἰς τὰς πολιτιστικὰς ἀξίας, αἱ ὁποῖαι
διεκρηγύθησαν τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ τοὺς ἐμποτί-
σωμεν διὰ τὸ μέλλον μέ ἐμπιστοσύνην καὶ αἰσιοδοξίαν, μέ θάρ-
ρος καὶ αὐτοπεποίθησιν, πού δὲν εἶναι δυνατόν νὰ στηριχθοῦν
παρὰ μόνον εἰς τὸ ἦθος καὶ τὴν μόρφωσιν.

Εὔχομαι εἰς τοὺς Νέους ἡ Ἀνθρωπότης, ἡ ὁποία ἐδημιούρ-
γησε τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὴν Τέχνην καὶ ἐνεφάνισε κολοσσοὺς ἐκ-
προσώπους των, νὰ καταδείξῃ κατὰ τὸ Νέον ἔτος ὅτι εἶναι ἱκανὴ
νὰ θέσῃ τὰ θεμέλια διὰ τὴν Εἰρήνην, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὴν δημοουργικὴν προόδόν της μέσα εἰς τὰ πλαίσια μιᾶς
ἠνωμένης Εὐρώπης καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν
των μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς παγκοσμίου συνεργασίας.

Εὔχομαι εἰς τοὺς Νέους νὰ γίνουν ἀκόμη καλύτεροι, μιὰ
καὶ ἡ Πατρίδα τόσον ὑποφέρει, καὶ μέσα εἰς τὸν κύκλον τῆς ἁρμο-
διότητός των νὰ ἐπιτελέσουν, μέ ἐνθουσιασμόν καὶ γνώσιν, τὸ
καθηκόν των. Εὔχομαι νὰ θέσουν ὡς προμετωπίδα τῆς ζωῆς των

* Ραδιοφωνικὴ ἐκπομπὴ εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὁμιλιῶν τῶν ἐπὶ κεφα-
λῆς τῶν ἀνωτάτων Ἰδρυμάτων πρὸς τοὺς φοιτητάς των ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἐτεῖ.

τὴν ἀρχὴν ὅτι «πᾶς ἄνθρωπος γεννώμενος συνάπτει μὲ τὴν κοινωνίαν ἐν συμβόλοιον πλήρες ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ, καὶ πλήρες δικαιωμάτων, τὰ ὁποία ὀφείλει νὰ διεκδικήσῃ».

Εὐχομαι εἰς τοὺς Νέους νὰ φιλοδοξήσουν νὰ καταστοῦν καλοὶ Ἕλληνες, ν' ἀγαπήσουν τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Λαοῦ. Εὐχομαι νὰ φιλοδοξήσουν νὰ γίνουν καλοὶ ἐπαγγελματίαι, μέλη ἀπαραίτητα τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Χώρας, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν αὐτοῖον ἄνετον διὰ τὸν ἑαυτὸν τῶν ζοῶν, διὰ νὰ συντελέσουν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου. Εὐχομαι νὰ φιλοδοξήσουν νὰ καταστοῦν χρήσιμοι καὶ ἀποδοτικοὶ ἄνθρωποι, ἐλεύθεροι καὶ ἀξιοπροεπεῖς, μὲ πίστιν εἰς τὰ ἀνθρωπιστικὰ ἰδανικά, ποὺ εἶναι καὶ ἑλληνικὰ ἰδανικά, ἀντάξια τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν μυριάδων γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν μαρτύρων καὶ ἡρώων τοῦ πολιτισμοῦ.

Εὐχομαι εἰς τοὺς Νέους νὰ κατανοήσουν πόσον γόνιμος καὶ πόσον δημιουργικὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς πατριωτισμὸς, ποὺ σημαίνει συμβολὴν εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν τῆς Ἀνθρωπότητος, ἀνάτασιν μέχρι τῆς ἰδέας τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος, θυσίαν ὑπὲρ τοῦ Συνόλου, συνεργασίαν ἐλευθέραν καὶ συνειδητὴν τῶν πολιτῶν, μὲ σύμβολον ζωῆς ὄχι τὸ «μαχαίρι» ἀλλὰ τὴν ἀγάπην, ὄχι τὸ μῖσος ἀλλὰ τὸν ἀλληλοσεβασμὸν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν.

Εὐχομαι εἰς τοὺς Νέους νὰ πραγματοποιήσουν, εἰς τὸν χιλιωματωμένον καὶ πολυαγαπημένον αὐτὸν τόπον, βίον εἰρήνης καὶ συνεργασίας, προόδου καὶ εὐημερίας, διὰ νὰ γίνῃ, ὅπως λέγουν οἱ μεγάλοι μας Ποιηταί, «Ναὸς ἡ Πατρίδα, ποὺ εἶναι στὴν γῆν ἐπάνω ἢ πλατυτέρα, τῶν Λαῶν καὶ τῶν Ἐθνῶν ἢ θεία Μητέρα»· νὰ γίνουν «στολίδια τῆς Πατρίδος», ἀφοῦ «ἔχουν τὴν ἀκατάλυτη ψυχὴ τῶν Σαλαμίνων», ἀφοῦ «μοῖρα τῶν εἶναι νὰ φυλάγουν πάντα τὶς Θερμοπίλες».

«Θέλει τόλμην καὶ ἀρετὴν ἡ Ἐλευθερία», λέγει ὁ Κάλβος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὀλόκληρος ἡ ζωὴ θέλει τόλμην καὶ ἀρετὴν. Αὐτὴν τὴν τόλμην καὶ ἀρετὴν εὐχομαι εἰς τοὺς Νέους, διὰ νὰ πραγματοποιήσουν τὸν στίχον τοῦ μεγάλου μας Παλαμᾶ: «Παιδί μου, τὸ περβόλι μου, ποὺ θὰ κληρονομήσῃς, — ὅπως τὸ βοῆς καὶ ὅπως τὸ ἰδίς νὰ μὴ τὸ παρατήσῃς. — Σκάψε το ἀκόμα πὸ βαθιὰ καὶ φράξε το πὸ στέρια—Γίνου ὄργοτόμος, φυτευτής, διαφεντευτής».

Εὐχομαι, ἀκόμη, ὡς πνευματικὴ ἡγεσία νὰ δυνηθῶμεν νὰ δώσωμεν ἀπάντησιν εἰς τὴν «ἀπορίαν τὴν ὁποίαν ἀντιλαμβάνεται ἡ σύγχρονος συνείδησις ἐνώπιον τῆς ζωῆς καὶ ἐνώπιον τῶν δυνάμεων ποὺ ἀνεπήδησαν ἀπὸ ἀπροσδόκητα βάθη», διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν τόσον ὠραίαν φράσιν ἐνὸς νέου. Ἐχομεν χρέος ν' ἀπαντήσωμεν ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ εὐκόλον ὁδὸν τοῦ «μεσσιανισμοῦ», ἀλλ' εἰς τὴν στενὴν καὶ ἐπίπονον ὁδὸν τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς μορφώσεως, τῆς δημιουργίας ἥθους καὶ ψυχικῆς ἀνατάσεως, τῆς καλλιουργίας πνεύματος ἐρεῦνης καὶ ἐλευθερίας, αἰσθημάτων δικαιοσύνης καὶ ἀνθρωπισμοῦ.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

μεταξύ τῆς παραγωγοῦ Δος Λέλας Τάσου

καί τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Α. Σ. Β. Σ.

Ἡ Σχολή σας, Κύριε Διευθυντά, εἶναι νέα. Θέλετε νὰ μᾶς ἐξηγήσετε τοὺς λόγους πού τὴν ἐδημιούργησαν ;

Σᾶς εὐχαριστῶ διότι μοῦ δίδετε τὴν εὐκαιρίαν διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ νὰ ἐξηγήσω τοὺς σκοπούς, τὰς κατευθύνσεις, τὰς μεθόδους καὶ τὰ ἰδανικά τῆς «νεοῦσ» Σχολῆς μας, ἡ ὁποία κατ' οὐσίαν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ 1947 χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν ὀλίγων φωτισμένων οικονομικῶν τοῦ τόπου παραγόντων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀείμνηστον πρωτεργάτην τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας Ἐπαμεινώνδαν Χαρίλαον.

Ἡ Σχολή μας ἐξεπῆδησε ἀπὸ ἔκδηλον κοινωνικὴν ἀνάγκην, δι' αὐτὸ καὶ ἐστάθη, δι' αὐτὸ προώδευσε καὶ δι' αὐτὸ ἐντὸς τόσον μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπέκτησε τόσο μεγάλο κῦρος καὶ ἐνέπνευσε τόσον βαθεῖαν ἐκτίμησιν εἰς ὅσους μὲ ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴν παρακολουθοῦν τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα.

Ἦτο πράγματι ἔκδηλος, Κύριε Παπαϊωάννου, ἡ ἀνάγκη λειτουργίας ἐνὸς Ἰδρύματος—παραλλήλως πρὸς τὰ ἄλλα σεβάσμια καὶ ἀξιόλογα Ἰδρύματα τῆς ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως ;

Ἡ Σχολή μας πράγματι ἀποβλέπει ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν, καὶ ὄχι τὴν ξηρὰν μόνον θεωρητικὴν κατάρτισιν τῶν νέων τῶν προοριζομένων νὰ δράσουν οικονομικῶς, κατάρτισιν στηριζομένην φυσικὰ εἰς μίαν θετικὴν ἐπιστημονικὴν θεμελίωσιν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀποβλέπει εἰδικώτερον εἰς τὴν μόρφωσιν διοικητικῶν καὶ ὄχι τεχνικῶν στελεχῶν, προοριζομένων διὰ τὴν Βιομηχανίαν καὶ τὰς συναφεῖς πρὸς αὐτὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Ἡ Βιομηχανία εἶναι πράγματι ἐν ἰδιόμορφον σύνθετον τεχνικοοικονομικὸν φαινόμενον μὲ ἰδιαίχοντα διοικητικὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἢ ἐκπαιδεύσῃ, ἐὰν πράγματι θέλῃ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς νέας κοινωνικὰς, οικονομικὰς καὶ διοικητικὰς ἀνάγκας ἐνὸς τόπου.

Εἰς τί ἀπέβλεπον οἱ ἱδρυταὶ τῆς Σχολῆς ;

Οἱ ἱδρυταὶ τῆς Σχολῆς ἐπίστευσαν ὅτι ἡ ἐκβιομηχάνισις τῆς Χώρας εἶναι ἐπιτακτικὴ ἐθνικὴ ἀνάγκη καὶ ἐφιλοδόξησαν νὰ προσφέρουν εἰς τὸ Ἔθνος, εἰς τὴν ἑλληνικὴν οικονομίαν καὶ τὴν κρατικὴν διοίκησιν Ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα ἀπολύτως συγχρονισμένον καὶ καλύπτον πλῆρως τὰς ἀνάγκας μᾶς ἀνωτάτης βιομηχανικῆς ἐκπαιδεύσεως οικονομικοδιοικητικῆς μορφῆς, ἐκπαιδεύσεως

μὲ ἐπιστημονικὴν βάσιν, ἀλλὰ χαρακτῆρος καὶ προσανατολισμοῦ ἐπαγγελματικοῦ.

Εἰς ποίας βάσεις στηρίζεται, κ. Παπαϊωάννου, τὸ Πρόγραμμα τῆς Σχολῆς ;

Εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας τῆς συνεχῶς ἐξελισσομένης οικονομίας. Τὸ πρόγραμμά μας περιλαμβάνει μαθήματα οικονομικά, θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς κατευθύνσεως, μαθήματα νομικά, ἀποβλέποντα εἰς τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ σπουδαστοῦ εἰς τὰ νομικὰ προβλήματα τοῦ οικονομικοῦ βίου, καὶ μαθήματα τεχνικά, ἀποσκοποῦντα νὰ ἐνημερώσουν τὸν σπουδαστὴν εἰς τὴν τεχνικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανιῶν. Ἡ Σχολὴ μας κύριον μέλημα ἔχει τὴν οικονομικὴν κατάρτισιν, ἀλλ' ἢ ἰδιορρυθμίᾳ τῆς συνίσταται εἰς τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς διὰ τὰ λεγόμενα «μαθήματα τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντος». Ταῦτα ἀποτελοῦν καὶ τὴν κυρίαν ἰδιορρυθμίαν τῆς. Ἡ Σχολὴ μας—πρέπει νὰ τὸ τονίσω—δὲν καταρτίζει «τεχνικούς» οὔτε φιλοδοξεῖ νὰ προπαρασκευάσῃ σπουδαστὰς διὰ τὴν Νομικὴν Σχολήν. Εἶναι ἴδρυμα μὲ αὐτοτελεῖς σκοποὺς. Πιστεύει ὅτι παρέχει ὀλοκληρωμένην μόρφωσιν διὰ τὰ διοικητικὰ στελέχη καὶ ὄχι μονομερῶς τεχνικὴν ἢ οικονομικὴν ἢ νομικὴν κατάρτισιν.

Δύναμαι νὰ εἶπω μετὰ πολλῆς ὑπερηφανεῖας ὅτι τὸ Πρόγραμμα τῶν Μαθημάτων καὶ ἡ διδασκομένη ὕλη εἶναι πλήρως συντονισμένα, συγχρονισμένα καὶ κατατοπισμένα εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐλληνικῆς οικονομίας. Ὅ,τι εἶναι χρήσιμον προστίθεται, ὅ,τι εἶναι περιττὸν ἀπορρίπτεται.

Ποῖα εἶναι, κύριε Διευθυντά, τὰ διδασκόμενα νέα μαθήματα εἰς τὴν Σχολήν σας ἐπὶ τῶν ὁποίων τόση συζήτησις γίνεται ;

Σὰς τὰ ἀπαριθμῶ μὲ τὴν πλήρη βεβαιότητα ὅτι πάντες πλέον ἀναγνωρίζουν τὴν χρησιμότητά των. Ἡ Στατιστικὴ, ἡ Ὁργάνωσις καὶ ἡ Διοίκησις τῶν Ἐπιχειρήσεων, ἡ Ὁργάνωσις τῶν Ἐργοστασίων, ἡ Ψυχοτεχνικὴ καὶ ἡ Φυσιολογία τῆς Ἐργασίας, ἡ Ὑγιεινὴ τῆς Ἐργασίας, ἡ Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον. Νέοι κλάδοι διὰ πρῶτην φορὰν κατὰ τρόπον πλήρως συγχρονισμένον καὶ συστηματικῶς διδασκόμενοι ἐν Ἑλλάδι. Τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν πανθομολογουμένην συμβολήν τῆς Σχολῆς μας εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῆς χώρας μας.

Ἡ Σχολὴ σας παρατηροῦμεν ὅτι ὄντως ἔχει πολλὴν πρωτοτυπίαν.

Ναί, ἀλλ' ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προγράμματος τὰ πρότυπα τῶν Σχολῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Βελγίου, ὅπου μετὰ τὸν ἄλλον πόλεμον ἀντελήφθησαν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ριζικὴ ἀλλαγὴ ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων, προγραμμάτων καὶ κατευθύνσεων. Ἴσως ἢ ἰδικῆ μας Σχολή, ὡς νεωτέρα,

νά αποτελῆ τὴν πληρεστέραν μορφήν τῶν παρομοίων Ἰδουμάτων τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ ἐξελίσσονται ἀναλόγως πρὸς τὰς νέας δημιουργουμένας συνθήκας. Μὴ λησμονήτε ὅτι ὁ manager, πού διευθύνει τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, εἶναι κυρίως «τύπος» δημιουργηθεὶς κατὰ τὴν περίοδον μεταξὺ τῶν δύο πολέμων. Σήμερον, ὁ παραγωγικὸς ἄνθρωπος εἶναι τὸ σύγχρονον κοινωνικόν, καὶ ἐπομένως καὶ τὸ σύγχρονον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικόν. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἰδανικοῦ τούτου ἔχει ταχθῆ ἡ Σχολή μας.

Καὶ διὰ τὰς μεθόδους διδασκαλίας τί ἔχετε νὰ μᾶς πῆτε ;

Κυρία πάντοτε μέθοδος παραμένει ἡ ἀπὸ ἔδρας διδασκαλία καὶ αἱ φροντιστηριακαὶ ἀσκήσεις. Παρὰλλήλως χρησιμοποιοῦμεν εἰς εὐρείαν κλίμακα καὶ κατὰ τρόπον συστηματικόν τὰ ἐπιτόπια μαθήματα εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας (ἐργοστάσια καὶ γραφεῖα) καὶ προσπαθοῦμεν νὰ δοκιμάσωμεν τὴν ἐφαρμοζομένην εἰς τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Χάρβαρτ καὶ τὸ Κέντρον Καταρτισμοῦ Διοικητικῶν Στελεχῶν τῶν Παρισίων «περιπτωσιακὴν μέθοδον διδασκαλίας», ἡ ὁποία εἶναι πρωτότυπος καὶ παρουσιάζει διὰ τὰς οἰκονομικὰς ἐν γένει Σχολὰς πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἐπίσης, παρὰλλήλως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν Καθηγητῶν τῆς, ἡ Σχολή χρησιμοποιεῖ μεγάλους παράγοντας τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, οἱ ὁποῖοι δίδουν σειρὰν πρακτικῶν μαθημάτων ἐπὶ θεμάτων τοῦ ἐπαγγέλματός των. Οὕτω προσπαθοῦμεν νὰ συνδυάσωμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν θεωρίαν μὲ τὴν πράξιν, διότι ἄνευ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτοῦ ἡ θεωρία εἶναι ἄγονος καὶ ἡ πράξις ἄνευ ἐξάρσεως.

Ποῖαι αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς σας ;

Ἡ Σχολή ἔχει συστήσει τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαιδευσεως, τὸ Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν, τὴν Ἐπιτροπὴν Ἑλληνικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου καὶ ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐπιμόρφωσιν τῶν Ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ τῶν Ἀξιωματικῶν τῶν Οἰκονομικῶν Σωμάτων (Σ.Υ.Π. καὶ Σ.Ε.Μ.), εἶναι δὲ ἐτοίμη νὰ συστήσῃ τὸ Ἰνστιτοῦτον Κοινωνικῆς Πολιτικῆς καὶ τὸ Κέντρον Φοροτεχνικῶν Σπουδῶν. Παρὰλλήλως ὁργανώνει κατ' ἔτος εἰκοσάδα τουλάχιστον διαλέξεων ἐπὶ τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ τόπου μας, ἐκδίδει δύο περιοδικὰ — τὰς «Σπουδὰς» καὶ τὰ «Νέα τῆς Α.Σ.Β.Σ.» — καὶ σειρὰν πρωτοτύπων καὶ ἐκ μεταφράσεως μελετῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων δέον νὰ τονίσω μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν τὴν μετάφρασιν τῶν διαφόρων Λογιστικῶν Πλάνων.

Ὁ κ. Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς τελευτῶν ἐτόνισε τὰ κατωτέρω διὰ τὰ ἰδανικά καὶ τὰς φιλοδοξίας τῆς Α.Σ.Β.Σ.

Ἡ Σχολή μὲ αὐτοπεποιθήσιν βαδίζει εἰς νέους δρόμους. Τὸ διακηρύσσει μὲ ὑπερηφάνειαν. Ἐχει ἐπίγνωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς.

Κατανοεῖ ὅτι εἶναι ἓνα ἰδιότυπον πρωτοπόρον καὶ ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον. Ἡ Σχολὴ ἔχει μίαν φιλοδοξίαν, καὶ ἐργάζεται καὶ μοχθεῖ διὰ τὸ πραγματοποιήσῃ τὸ μορφωτικὸν Ἰδανικόν της. Φιλοδοξεῖ τὸ δημιουργήσῃ ἱκανοὺς ἐπαγγελματίας, διὰ τὸ ἀποβοῦν μέλη τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τοῦ τόπου καὶ διὰ τὸ εἶναι εἰς θέσιν τὸ ζήσουν μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν ποῦ μόνον τὰ πραγματικὰ ἐφόδια ἐξασφαλίζουν εἰς τὴν ζωὴν.

Φιλοδοξεῖ τὸ καταστήσῃ τοὺς πτυχιούχους της ἱκανοὺς τὸ συμβάλουν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς διανομῆς, εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος, εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Συνόλου ἀνασυγκρότησιν καὶ προώθησιν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας, εἰς μίαν ἁρμονικὴν τῶν ἐργαζομένων συμβίωσιν.

Φιλοδοξεῖ τὸ δημιουργήσῃ καλοὺς Ἕλληνας διὰ τὸ ἀγαπήσουν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐργασθῶν διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, μὲ πίστιν ὅτι συμφέρον καὶ ὑποχρέωσις τοῦ ἀτόμου εἶναι τὸ μοχθῆ ὑπὲρ τοῦ Συνόλου.

Φιλοδοξεῖ τὸ δημιουργήσῃ χρησίμους, ἐλευθέρους καὶ ἀξιοπρεπεῖς ἀνθρώπους, μὲ πίστιν εἰς τὰ ἀνθρωπιστικὰ ἰδανικά, ἀντάξια τοῦ νέου κόσμου ποῦ παρεσκεύασεν ἡ θυσία, τὸ μαρτύριον καὶ ὁ ἡρωϊσμὸς ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων εἰς τὴν μάχην ποῦ ἔδωσαν τὰ Ἔθνη κατὰ τοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας, κατὰ τῆς ὀπισθοδρομήσεως καὶ ὑπὲρ τῆς Προόδου.

Τὴν φιλοδοξίαν αὐτὴν ζητοῦμεν τὸ ἐμπνεύσωμεν εἰς τοὺς σπουδαστάς. Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὀλοκληρον τὸ εἶναι τοὺς δονεῖται ἀπὸ τὰ Ἰδανικὰ αὐτά, τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Ἀνθρωπιστικά.

Γνωρίζουν οἱ σπουδασταὶ μας ὅτι φοιτοῦν εἰς μίαν ἀνωτάτην ἐπαγγελματικὴν Σχολήν, καὶ ὅτι εἰς αὐτὴν συγχρόνως ὑφίσταται ἐπεξεργασίαν καὶ ἡ ψυχὴ των καὶ τὸ πνεῦμα των.

Γνωρίζουν ὅτι φοιτοῦν εἰς Σχολήν ἣ ὁποία ἔχει σύμβολον τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀτόμου, ἣ ὁποία φιλοδοξεῖ τὸ εἶναι διὰ τοὺς σπουδαστάς της διαρκὲς κίνητρον, ποῦ τὸν εἰς τὸν ἐμπνέη καὶ τὸν εἰς τὸν φιλοτιμῆ πάντοτε διὰ τὸ καλύτερον...

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ 1955 - 1956

(Τακτικοί Καθηγηταί — 'Επίκουροι — 'Εντεταλμένοι)

- ΑΓΓΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Χ.—Κοινωνική Πολιτική και 'Εργατικόν Δίκαιον (Γ')
- ΑΓΑΠΗΤΙΔΗΣ Σ.—Πολιτική Οικονομία (Α')
- ΓΑΛΑΝΗΣ Δ.—Τραπεζικά (Β')
- ΓΕΔΕΩΝ Σ.—Ψυχοτεχνική (Γ')
- ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Γ.—'Ηλεκτροτεχνία (Β')
- ΔΕΛΟΥΚΑΣ Ν.—'Εμπορικόν και Βιομηχανικόν Δίκαιον (Β')
- ΔΕΡΤΙΛΗΣ Π.—Δημοσία Οικονομία (Β')
- ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ Δ.—'Ιδιωτικόν Δίκαιον (Α')
- ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν.—Φυσική (Α')
- ΚΑΛΛΙΑΒΑΣ Α.—Γεωγραφία (Α')
- ΚΑΜΒΥΣΙΔΗΣ Δ.—Λογιστικά άσκήσεις (Α'—Γ')
- ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Χ.—Μεταφοραί (Β')
- ΚΑΡΑΒΑΣ Χ.—Γαλλικά (Α' και Β')
- ΚΟΛΙΑΣ Δ.—'Ιδιωτική Οικονομική (Β')
- ΚΟΥΒΕΛΗΣ Π.—Βιομηχανική και 'Ενεργειακή Πολιτική (Γ')
- ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ Ι.—'Ασφαλιστικά (Β')
- ΚΥΡΚΙΑΙΤΣΗΣ Α.—'Εμπορική και Νομισματική Πολιτική (Γ')
- ΛΕΤΣΑΣ Φ.—'Οργάνωσις 'Εργοσυστάσεων (Γ')
- ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ Ε.—Οικονομικά Μαθηματικά (Α') και Στατιστική (Β')
- ΜΕΛΕΤΗΣ Ε.—Στενογραφία (Α')
- ΞΥΝΟΠΟΥΛΟΣ Γ.—Μεταλλευτική Οικονομία και Δίκαιον (Ι')
- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Δ.—Βιομηχανική Λογιστική (Γ')
- ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Σ.—Τεχνική του 'Εμπορίου (Α'), Λογιστική (Α'—Γ')
- ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ Γ.—Βιομηχανική 'Υγιεινή (Γ')
- ΠΑΥΛΙΔΗΣ Γ.—'Αγγλικά (Α' και Β')
- ΠΕΡΔΙΚΑΣ Π.—'Εμπορικόν Δίκαιον (Γ')
- ΣΗΜΑΝΤΗΡΑΣ Κ.—Δημόσιον Δίκαιον (Α') και 'Ιδιωτικόν Δίκαιον (Β')
- ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ.—Μηχανογνώσις (Β')
- ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ Ε.—Χημεία (Α') και 'Εμπορευματολογία (Β' και Γ')
- ΦΡΑΓΚΟΣ Ι.—Τελωνειακή και Δασμολογ. Νομοθεσία και Πολιτική (Γ')
- ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΣ Γ.—Πολιτική Οικονομία (Β' και Γ') και 'Ιστορία τής Βιομηχανίας και 'Εργασίας (Β')
- ΧΡΥΣΟΧΟΥ Ι.—'Οργάνωσις 'Επιχειρήσεων (Α', Β', Γ') και 'Ελεγκτική (Γ')

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος : Στρ. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Μέλη : Χ. ΑΓΓΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Ε. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, Κ. ΣΗΜΑΝΤΗΡΑΣ

Διευθυντής του περιοδικού

Ευ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ, δόδος 'Ιώνων 26

'Υπεύθυνος τής ΰλης: Φανή ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Τυπογραφείον : Κώστα Π. ΣΕΡΜΠΙΝΗ, δόδος Κωλέττη 31

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΡΓ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

Ἀκαδημίας 76

Ἔλαι αἱ παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν τῆς Α.Σ.Β.Σ
Ἔλαι αἱ ἐκδόσεις τῆς Σχολῆς — Ζητήσατε τιμοκατάλογον

ἜΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ἜΠΕΤΗΡΙΔΕΣ,,

Ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1948/49 καὶ 49/50

Ἔ Σ Π Ο Υ Δ Α Ι,,

«Οἰκονομικαὶ — Κοινωνικαὶ — Τεχνικαὶ»

Δίμηνος ἐπιστημονικὴ ἔκδοσις

Ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1950/51 — 1954/55

Ἔ Ν Ε Α Τ Η Σ Α . Σ . Β . Σ .,,

Περιοδικὴ ἔκδοσις διαφωτισμοῦ καὶ καθοδηγήσεως

Ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1953/54 καὶ 1954/55

Ἔ Ο Δ Η Γ Ο Σ Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν,,

Διοικητικὸς καὶ Ἐκπαιδευτικὸς

Ἔ Τ Α Λ Ο Γ Ι Σ Τ Ι Κ Α Π Λ Α Ν Α,,

I. Γενικὴ Εἰσαγωγή. — Τὸ Αὐστραλιανὸν Λογιστικὸν Σχέδιον

II. Τὸ Γαλλικὸν Λογιστικὸν Σχέδιον

Α' ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

19 Διαλέξεις

ΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

14 Διαλέξεις

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Διάφοροι Ἐκδόσεις

τοῦ «Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν»